ા. હરીલાલ ગગનલાલ છાપન કા ગાંડવીની
ાગમાં નાગજી ભુદરની પોળમા મંકોડી પોળ
નં. ૨૭૭૦
નપત્રની ઓફીસ
ા ભાલાભાઇ કચરાશા. } રીચીરોડ.
બુકસેલર.
જૈન ધર્મ પ્રસારક સભા.
જૈન સભા.
ા લલુભાઇ મોતીચંદ બુકસેલર.

લી. પ્રસિદ્ધ કર્ત્તા.

એલા છે તેની કીમત રૂ ૧-૪-૦ અને બીજા ... કીમત પણ રૂ ૧-૪-૦ રાખી છે પરંતુ હાલમા સદરહું ગ્રંથનું આદીથી અંત સુધીનુ મુળ અને ભાષાન્તર છે તે જેના જુદા જુદાં પુસ્તકો બંધાવવાના ઈરાદાથી હાલમા પહેલા અને બીજા ભાગનુ ફક્ત ભાષાન્તર બંધાવેલ છે તેની કીમત પણ રૂા ૧—૪—૦ રાખેલી છે ને પ્રથમ ભાગનું મુળ તૈયાર થયેલ છે તેવીજ રીતે બીજા ભાગનું મુળ છપાઇ તૈયાર થએથી તે બંને ભાગનું મુળ ભાષાન્તરની પેઠેજ બંધાવવામા પણ આવશે પ્રથમ ભાગ જે બાહાર પડેલો છે તેમાની કેટલીક નકલો ગુમથએલી છે માટે તેમાની હરકોઇ ચોપડીએ અમારી નીસાની મલતી આવશે તેના કબજેદારને ગુનેગાર ગણવામા આવશે સદરહું પુસ્તકનુ મુળ અને ભાષાંતર એ બેમાનુ હરકોઇ પુસ્તક ખરીદ કરતી વખતે અમારી સહી તપાસીને લેવું.

લી. પ્રસિદ્ધ કર્ત્તા.

भाग. १

आचारप्रदीपः श्री रत्नशेखरसूरिकृतः

सर्व मागधी शब्दो उपर संस्कृत करनार तथा सर्वनुं गूजराती भाषान्तर करनार तथा ते सर्वने शोधनार.

शास्त्री. रामचन्द्र दीनानाथ,

श्रीमत्तपागच्छे श्रीमद्राजसूर गच्छाधिपति आचार्य श्री सुमतिरत्नसूरीश्वरजीए स्थापन करेली

खेडानी जैनोदय सभा तरफथी छपावी प्रसिद्ध करनार.

शेठ. सोमचंद पानाचंद.

अमदावाद-"विजय प्रवर्त्तक प्रेस"मां छपाव्युं छे.

संवत् १९५८ वैशाख सुद ३. मूल्य रू. १-४-० टपाल खर्च जुदो.

श्री

॥ श्रीमत्तपागच्छेश्रीमद्राजसूरगच्छाधिपति आचार्यश्रीसुमतिरत्नसूरीश्वरजीएस्थापनकरेलीखेडानीजैनोदयसभातरफथी छपावीप्रसिद्धकरवामांआवतांअनेकअप्रासिद्धकठिणग्रंथोछे जेमनीटीकाटिप्पणटबाविगेरेअद्यापिकोइयेकर्युंजनथी अनेजेग्रंथो जैनीयसमस्तसंघनेघणाजाणवालायकछे–अनेतेमामाणिकमहामोटापुरुषोएघणाप्रयत्ने सर्वनेउपकारकरवामाटे केवलमागधी भाषामांतथाकेवलसंस्कृतभाषामां तथामागधीअनेसंस्कृतसेलभेलजेमांछेएवीसरलनेकठिनभाषामांरचेलाछे. तेग्रंथोघणाप्राचीन अनेनवीनभंडारोमांथीखोलीकाडिने–बनताप्रयत्नथीतेमनीअनेकप्रतियो एकठीकरीद्रव्यनोव्ययकरी–पंडितोपासेतेमनुंशोधन करावी–जेजेपाठपंडितोनेसारालागे–तेतेपाठनुंमुख्यपणुंराखीविनेतेग्रंथोनेअंधारेथीअजुवालामांलाववानो आसभानोमुख्यइरादो छे.पणजेमतेमजेवुंतेवुंज्यांत्यां-ज्यारेसारे-जेवुंदीठुंतेवुं. अल्पद्रव्यथीसाक्षरअथवानिरक्षरजेहरफोटेचव्योतेवोनाममात्रथीभणेलोके वातोहोयतेवो जैनधर्मथीअतिशयअजाण्यो-रूपैयानुं कामएकआनेकरताएवो ब्राह्मणखोलिकाडि-तेनीपासेटबोअथवाभाषापू-रावीब्रमणीचोघणीकिमतराखीपोतानोधर्मिष्ठआडंबरदेखाडीरूपैयाएकठाकरवाएवोइरादोआसभानोनथी. वलीश्राद्धविधिनाम नोग्रंथघणोप्रसिद्धछे-जेश्रीरत्नशेखरसूरीएकरेलोछे-तेजग्रंथनीपूर्त्तिमाटे, तेजश्रीरत्नशेखरसूरीये-आचारप्रदीपनामनोग्रंथरच्योछे पणतेग्रंथमांघणुमागधीहोवाथीकठिणदेखीने हालनापंडितोवांचीशकतानथी-तेथी तेग्रंथमोटीअप्रसिद्धिनीपंक्तिमांआवीपड्योछे पणश्राद्धविधिनेवाचनारपुरुषेअवश्यजाणवोजोइयेंतेग्रंथमांज्ञानादिपांचप्रकारनाआचारनापांचप्रकाशछे–ज्ञानाचार १ दर्शना-चार २ चारित्राचार ३ तपाचार ४ वीर्याचार ५ एवातेप्रकाशोनांनामछे–प्रसंगप्राप्तघणीकथाओ तथाप्राभाविकपुरुषोनां चरित्रोतथाप्रमाणरूपघणासूत्रोनाआलापको-तथागाथाओथीभरपूरछे. तथावांचनारनेरसउपजावी प्रतिबोधआपवामांआग्र-

थनीचतुराइघणीदेखाडवामांआवीछे–माटे आग्रंथप्रथमप्रसिद्धकरवानोविचारथयो. पछीसंस्कृतभाषानाकठिनशब्दोनोअर्थ अनेमागधीभाषानुंतमामसंस्कृतकरवुंमाटेएवेभाषानेसंपूर्णजाणनारअनेतेपाछोजैनधर्मनांसूत्रसिद्धांतोनो घणोपरिचयकरनारप्रसिद्धविद्वान्नोतपासकरतांप्रबंधचिंतामणि धर्मबिंदुवैराग्यशतकअनेरंभामंजरीनाटिकानुंतमामसंस्कृततथाभाषान्तरकरीप्रसिद्धि पामेला एटलुंजनहीपरंतुडा.बूलर किलहोर्ण पीटर्सनसाहेबोयें दक्षिणद्राविड कर्णाटकगूजरातकाशीदेशोवगेरेमांतपासकरी खोळीपरीक्षालेइप्रमाणकरी मासएकनापंचोत्तेररूपैयाआपीआसरेपचीसवर्षसूधी जेनेराख्या-जेणेसरकारी संस्कृततथामागधी भाषानुंकामकरीघणांसर्टीफीकेट इग्लंडमांथीमेळव्यांछे नेहालमांअमदावादसांकडीसेरीजतीनीपोलमांरहेछे अनेजैनीयशास्त्रीरामचंद्रदीनानाथ एवानामथीओळखायछे-तेमनेआसर्वेकामश्रीपूर्वोक्तआचार्यजीनीआज्ञाथीसोंपवामांआव्युंछे. अने तेनुंगूजरातीभाषान्तरकरवुं तथासमस्त मागधीनुंसंस्कृतकरवुं तथासर्वेनुंशोधवुं-तेपणतेमनेजसांप्युंछे तेमांथीनमुनामाफकआथोडो भागछपावीसमस्तसंघनीसेवामां दाखलकर्योछे-आग्रंथसंपूर्णगूजराती भाषान्तरसहितप्रसिद्धकर्यापछी प्राचीनहरिभद्रसूरीनुंकरेलुं उपदेशपदटीकासाहित अने तेवनुंभाषान्तरतैयारथयेलुंछे तेछपाववामांआवशे-माटेआवोसारोअवसर जाणीग्रंथग्रहणकरवामां कोइसुज्ञपुरुषचूकशे नहि. एवीआशाछे.

लि. । खेडागामनी जैनोदयसभा. ॥

॥ आचारप्रदीपनुं गुजराती भाषान्तर. ॥

॥ श्रीमत्परमात्मने नमः ॥ आ ग्रंथकर्ताए प्रथम मंगलाचरणनो श्लोक, त्रण अर्थवालो कर्यो छे जेम के— उपमा रहित एवा केवल ज्ञानना निधि, सिद्धांतरूप छे वाणिनो वैभव जेनो, गुरु पदवी धरावनार पुरुषो मध्ये अतिशे श्रेष्ठ, श्री सिद्धार्थराजाथी उत्पन्न थयेला एवा श्री वर्द्धमानस्वामिने हर्षवडे नमस्कार करुंछुं ॥ १ ॥ केवलि प्रणीत छे माटे उपमा रहित एवा विशेष ज्ञानना निधानरूप. सत्यरूप लक्ष्मीवडे सिद्ध कर्या एवा जे धर्मास्तिकाय आदि पदार्थो तेमनुं उत्पत्तिकारणरूप, प्रसिद्ध थयो छे वांणिनो वैभव जेथी, सिद्धांतना उपदेशक गुरुवडे अतिशे मोटो थयेलो, उत्तरोत्तर वृद्धिरूप लक्ष्मीवडे वृद्धि पांमतो, अर्थात् केवलि प्रणीत सिद्धांत तेने हुं नमस्कार करुंछुं ॥ २ ॥ उपमारहित वर्द्धमान विद्यादिक गुणवालुं जे विज्ञान तेना निधानरूप, गृहस्थ अने साधु, अर्थात् संघ तेमनां जे प्रयोजन, तेने विषे छे पराक्रम जेनो, माटे गुरु मध्ये अतिशे मोटा केवाता, श्री वर्द्धमानसूरि नामे गुरुने हुं नमस्कार करुंछुं ॥ ३ ॥ सम्यक् ज्ञान, सम्यक् दर्शन, चारित्र, तप, अने वीर्य, तेमने जणावनार जे पांच प्रकारना आचार तेमने, सिद्धांतने अनुसारे विस्तारथी कहुंछुं आ जगतमां भव्य प्राणियोये चित्त देइ मान्य करेला श्री जिनमतने विषे, रहस्यरूपछेअवतरणजेनुं एवो जे समकित आचार ते, ज्ञान दर्शनादि भेदथी पांच प्रकारनोछे ॥ ते कहुंछे के—ज्ञानमां, दर्शनमां, तथा चारित्रमां, तपमां तेमज वीर्यमां जे आचरणा करवी ते आचार कहीए, ते आचार पांच प्रकारनो कह्यो छे ॥ १ ॥

ते ज्ञानादिकना अनुक्रमे भेद, आ प्रकारे छे. ज्ञानाचारना आठ भेद, दर्शनाचारना आठ भेद, चारित्राचारना आठ भेद, तप आचारना बार भेद; अने जे ते चारेनी हानि न थवा देवी ते वीर्याचार कहीए. ॥ आ जगाए चूर्णिकार विशेष कहेछे के—ज्ञानाचार आठ प्रकारनो त्यांथी आरंभिने ते वीर्याचार छत्रीश प्रकारना भेदवालो कहेवाय छे, ते छत्रीश भेद आ प्रकारना जांणवा. आ कह्या तेज ज्ञानाचारादिकना भेद, ते सर्वेने अेकठा करीए तारे छत्रीश थाय, ते सर्व ज्ञानाचारादिकनी हानि न थवा देवी, एटले जे तेमां सीझावुं (खेद पांमवुं) नही ते वीर्याचारज होय छे, माटे वीर्याचारना छत्रीश भेद जांणवा. ॥ वली आ भव अने अन्य भव एम बे भवने विषे पण, हितकारक ज्ञान छे; अने वहुधा ते ज्ञान थीज वांछित कार्यनी सिद्धि थाय छे. एम न कहीए तो तेथी विपरीतपणानी प्राप्ति थाय ए हेतु माटे, अने ए वात सर्वने अनुभव सिद्ध छे. जेमके—जो भोजन, गमन, आछादन, सुवुं, वेसवुं, बोलवुं, थयेली वात कहेवी, स्नान, पान, गाननुं जांणवुं, देवुं, लेवुं, रहेवुं, प्रीति, वैर, स्वजनपणुं, चाडियापणुं, सेवा, युद्ध, औषध, तेमनुं करवुं. मंत्र साधन करवुं, देवतानुं आराधन करवुं थापण कोइ जगाए मुकवी इत्यादि विश्वास करवो, राज्य व्यापारनुं ग्रहण करवुं, इत्यादि सर्व जगाए, आगल थशे एवो अनर्थ प्रथमथीज जो जांणतो होत तो ते, तेमां केम प्रवर्ते. अने जो, अनर्थनी शंकावालां तेज भोजनादिक, आगल थशे एवी पोताना कार्यनी सिद्धिने जो जांणेछे त्यारे तो तेमां केम न प्रवर्त्ते, अर्थात् प्रवर्तेज. ॥ ते वात कहेछे के—द्वेषादि सर्व दोषथी पण, अज्ञान छे ते निश्चे घणुं कष्टकारक छे. केमके—जे माटे अज्ञाने आवरण करेलो जीव, पोतानो हित अर्थ अने अहित अर्थने नथी जांणतो. ॥ १ ॥ आ उगतो ज्ञान सूर्य, प्रयत्न विनाज निरंतर प्रकाश करेछे, माटे ज्ञान ए त्रीजुं नेत्र छे, अने जेनी चोरी न थइ शके एवुं ज्ञान एज धन छे. ॥ २ ॥ वली शा-

जोपण ज्ञान, मति श्रुत अवधि मनःपर्याय अने केवलज्ञान एवा भेदथी पांचप्रकारनुं छे, तोपण आ जगाए, आगल कहीशुं एवुं श्रुत ज्ञानज ग्रहण करवुं; केमके—काल विनय आदि आठ प्रकार ज्ञानाचारनाछे ते श्रुतज्ञानमांज संभवे छे माटे. अने श्रुत ज्ञाने करीनेज बाकीना ज्ञाननो प्रकाश थाय छे. श्रुत ज्ञाननी प्राप्तिपूर्वकज बहुधा बीजां ज्ञान पमाय छे माटे केवलज्ञानथी पण श्रुत ज्ञाननुं अतिशयपणुं देखाय छे. ॥ ते कह्युंछे के—ओघ ज्ञाने करीने श्रुतमां उपयोगी एवो श्रुतज्ञानी; एटले पिंडनिर्युक्ति आदि आगममां उपयुक्त एवो सतो, केतां आगमने अनुसारे आ कल्पे छे, आ नथी कल्पतुं एवुं जांणीने, जो पण श्रुतज्ञानी अशुद्ध ग्रहण करी लावे छे तोपण, केवलज्ञानी पण, ते आहारने भोगवे छे. अने जो न भोगवे तो, श्रुतज्ञान अप्रमाणिक थाय. ॥ तेमज विशेषावश्यकमां पण कह्युंछे के—सर्व ज्ञानथी श्रुतज्ञान मोटुं छे ने, केवलज्ञान तेथी अनंतर छे; जे माटे ते श्रुतज्ञान, बाकीनां समग्र ज्ञानने अने पोताने जुदां जुदां करी समझावनारुं छे. ॥ ॥ १ ॥ ते मोटा पुरुषोए श्रुतज्ञानने प्रधान करी आगममां पण आ, ज्ञानाचार छे एवो विशेष कह्यो छे, ते माटे द्वादशांगीरूप जे ज्ञान तेने विषे तथा दर्शन केतां समकित दर्शन जांणवुं, पण चक्षु दर्शन आदि न जाणवुं केमके—आ जगाए ते चक्षु दर्शनादिकनो अधिकार नथी माटे अने सर्व विरतिरूप चारित्र जाणवुं तेने विषे; श्रावक आश्रिनेतो देशविरतिरूप जांणवुं तेने विषे, तथा उपवासादिक तप जांणवुं तेने विषे; तथा धर्मकृत्य आश्रि उद्यमरूप वीर्य फोरववुं तेने विषे, रुडे प्रकारे आचरणा करवी ते आचार कहीए. एम ज्ञानाचार, दर्शनाचार, चारित्राचार, तप आचार, वीर्याचार, रूप पांच आचार होय. । ते आचारना भेद, अनुक्रमे आठ, आठ, आठ, बार अने छत्रीश, जांणवा. । ते भेद निशीथ सूत्रना भाष्यमां कह्या छे, जेमके—ज्ञानने विषे दर्शनने विषे वली तपने विषे तथा वीर्यने विषे जे भाव ते आचार कहीए. अने

ते शास्त्रनी वात तो छेटी रही पण, एक श्लोकादिक मात्र पण मोटा गुणने अर्थे थाय छे. ॥ जे माटे कह्युं छे के—आ जगतमां जेम, कुमार्गमां चालनार बळदने, सूतर विगरेनी राशो, सारा मार्गे चलावे छे. अने कुमार्गमां चालनार घोडाने, लगाम, सारा मार्गे शीघ्र चलावे छे. तेम ज्ञाने पण, आमनामे राजा अथवा आमनामे ब्राह्मण, मुंजराज, यवर्षि, इत्यादि कुमार्गे चालेला पुरुषोने सारे मार्गे चलाव्या एम संभलाय छे ॥ १ ॥ वली श्रुतज्ञानना आराधनथी, पृथ्वीपालराजानी पेठे केवलज्ञान पण, तेनातेज भवमां पण सुलभ थाय छे. ॥ ते पृथ्वीपाल राजानी कथा, जेमके—पूर्वे पृथ्वीपुरनामा नगरमां पृथ्वीनो पालन करनार पृथ्वीपाल नामे राजा हतो, ते तत्काल उत्पन्न थनी छे बुद्धि जेनी एवा गुणथी समस्त पदार्थनी परीक्षा करवामां अतिशे विचक्षण हतो. ॥ १ ॥ धर्मथी इष्ट थाय, अने अधर्मथी अनिष्ट थाय इत्यादि, शास्त्र वाक्योना संवादो घणा दर्शनथी सांभळीने, ते राजाने शास्त्रोने विषे बहुमान न हतुं. ॥ २ ॥ कारण के—केटलाक पुण्यशाली पुरुषो पण, निरंतर दारिद्र अने आधि व्याधिथी दुखिया थयेला देखतो हतो. अने केटलाक पापि पुरुषो हता तेमने मोटां मोटां राज्यसुखने भोगवता देखतो हतो. ३ एक दिवस हुशियार एवो ते राजा, वेषांतर करी रात्रिने समे, लोकोनी गुप्त चर्चा वार्त्ता जांणवाने नीकळेलो फरतो फरतो कोइक विद्यामठ पासे आव्यो. त्यां भणावनार उच्चारण करेलो कीर्त्तिना जेवो उजलो आ प्रकारनो एक श्लोक सांभळवामां आव्यो ४ सत्पुरुषो, सर्व जगाए सारु छे प्रिय जेमने एवा होय छे, अधम पुरुषो, सर्व जगाए निंदित छे बुद्धि जेमनी एवा होय छे, दुःखि पुरुषोने सर्व जगाए दुःखज होयछे, अने सुखि पुरुषोने सर्व जगाए सुखज होय छे ५ पछी ए राजा, ते सुभाषित श्लोकनी परीक्षा जोवा घणा गुणे विख्यात एवो एक सत्पुरुषने पोताना शिखवेला पुरुषो पासे अति कठोरपणे वनावटनी रीस सहित थइने बोलावी कह्युं

स्त्रमां कह्युंछे के—पापथी विशेषपणे निवृत्ति, तथा कुशळपक्षमां प्रवृत्ति, तथा विनयनी प्राप्ति, ए त्रणनो पण ज्ञानने विषे समावेश थाय छे, एटले ज्ञान होय तो, ए त्रण सहज प्राप्त थाय छे. ॥ २ ॥ तत्त्वनुं श्रद्धानरूप दर्शनादिक ते पण, ज्ञान सतेज प्राप्त थाय छे. वली ज्यां सुधी हितकारी पुरुषना, उपदेशादिके करीने तत्त्वज्ञान नथी थयुं त्यां सुधी श्रद्धा करवा केम समर्थ थवाय. ॥ जे माटे परम ऋषिनुं आ प्रकारनुं वाक्य छे के—ज्ञाने करिने पदार्थने जांणे छे, अने दर्शने करिने तेनी श्रद्धा करे छे, अने चारित्रे करिने कर्मनुं ग्रहण नथी करतो, तपे करिने कर्मनो नाश करी अतिशे शुद्ध थाय छे. ॥ १ ॥ ए हेतु माटे प्रथम ज्ञानाचार आ ग्रंथमां थाप्यो छे, पछी दर्शनाचार थाप्यो, केमके—बहुधा प्रथम दर्शन प्राप्त थया पछी चारित्रनी प्राप्ति थाय छे माटे दर्शनाचार कह्या पछी चारित्राचार कहीशुं. अने चारित्र पांमिने कर्मनी निर्जराने अर्थे तप करवुं जोइए माटे चारित्राचार कह्या पछी तप आचार कहीशुं ज्ञानादिचारने विषे पण सर्व शक्तिवडे प्रयत्न करवुं. पण कोइ जगाए पण वीर्य ढांकवुं नहि, सर्वत्र वीर्य फोरववुं ए हेतु माटे पांचमो वीर्याचार कहिशुं. । वली ए प्रकारे ज्ञाननुं परमउपकारिपणुं छे, ते ज्ञानमां पण श्रुतज्ञाननुं मुख्यपणुं छे माटे, श्रुतज्ञाननुं आराधनने अर्थे सर्व शक्तिवडे प्रयत्न करवो. ॥ ते शास्त्रमां कह्युं छे के—जो पण समग्र दिवसे करिने निश्चे एक पद धारि शके अथवा एक पक्षे करिने धारि शके, एटले पंनर दिवसे एक श्लोकनुं अर्द्ध पण भणि शके तोपण, ज्ञान शिखवानी इच्छा होय तो भणवानो उद्योग न मुकवो. अर्थात् मंद बुद्धिवालाए पण ज्ञाननो उद्यम निरंतर कर्याज करवो. ॥ १ ॥

समकित दृष्टिये ग्रहण करेलुं सर्व पण शास्त्र, श्रुतज्ञानज छे. ॥ ते कह्युंछे के—व्याकरण छंद अलंकार नाटक काव्य तर्क गणित इत्यादि शास्त्र, समकित दृष्टिना परिग्रहवडे पवित्र थयुं माटे ते श्रुतज्ञान छे ते जयवंतु वर्त्तो. ॥ १ ॥ वली

उपर अत्यंत कोप्यो छे माटे राजानी आज्ञा भंग रूप अपवादने मुकतो ए राजा, कोण जांणे केवी आपडी कदर्थना (भुंडा हाल) करशे. १५ शास्त्रमां कह्युंछे के—राजानी आज्ञानो भंग करवो ते, तथा मोटा पुरुषना माननुं खंडन करवुं ते, तथा ब्राह्मण क्षत्री वैश्य तेमनी आजीविकानो नाश करवो ते, तेमनो वध कर्यो केहेवाय; माटे १६ आपडो वध थाय तो थवाद्यो, परंतु ए राजा जीवो;- केमके राजा तो जगतनुं जीवन छे माटे, अन्यनुं खोटुं न इच्छवुं तो राजानुं केम इच्छाय. १७ आपडा पाप कर्मनुं करेलुं आ दुःख छे, एमां ए राजानो कांइपण दोष नथी, निश्चे. एम न होय तो, आवो डायो परिक्षामां कुशळ थइने वगर परीक्षाए आ प्रकारनी आपडी शिक्षा केम करे, नज करे माटे आपडा कर्मनोज ए दोष छे. १८ ते वात शास्त्रमां पण कहीछे के—सर्व जीव पूर्वे करेला कर्मनुं फळ पांमे छे, माटे अपराधमां तथा गुणमां अन्य तो निमित्त मात्र होय छे. १९ बळवान् कर्मनो उदय थये सते, कोण जांणे क्यांथी पण ओचिंतो, मर्म स्थलमां घात लागे छे ते वखत कांइ प्राणनुं रक्षण पण मळतुं नथी तथा कोइ प्रकारनो आधार, तथा कोइ विचार, एमांनुं कांइ बनतुं नथी २० माटे आपडुं तो, आपडा कर्मना वशथी जे भावी निपजवानुं होय ते निपजो, परंतु ए राजाने सारुं थाव, एमांज सर्वे सारुं संपूर्ण छे. २१ ए प्रकारनी ते पिता पुत्रनी वातोने, जेवी हती तेवीज, छांना सांभळवा उभा रहेला चार पुरुषोये, राजाने नमस्कार करी निवेदन करी, अतिशे हर्ष पमाड्यो. २२ पछी अतिशे प्रसन्न थयेलो महा बुद्धिवान् ते राजाए क्षणमात्रमांज पोताना शरीरनुं नीरोगिपणुं देखाडी, घणा घणा माननुं, प्रकट करवा पूर्वक, पोतानी आगळ २३ ते पिता पुत्रने बोलावी, पोतानी घणा कार्यमां थयेली व्यग्रताने लीधे, थयेलो अपराध निवेदन करी घणो सत्कार करी अतिशे प्रसन्न करी ते बेने विदाय कर्या. ए सर्वे शुभ प्रकृतिनुं निश्चे फळ छे. २४ हवे, ए राजाए, ए प-

के—६ हाथीनी पेठे मदवडे अंधधंध थयेला, एकला तारा पुत्रेज मारी आज्ञारूप आपेली सांकल, मारा फरता पुरुषोनी समक्ष, बलात्कारथी केम तोडी नाखी छे. ७ ए प्रकारना दोषने उंचे स्वरे उच्चारण करी करेला कोपने अतिशे प्रकाश करता राजाए, पुत्र सहित ते सत्पुरुषने चोरनी पेठे बंधीखाने नखाव्यो. ८ पछी पोताना अतिशे विश्वासु एवा चार पुरुषो छानुं छानुं पिता पुत्र शुंशुं बोलेछे ते सर्व वृत्तांत जांणवा वास्ते मुकीने कपटथी पोताना शरीरमां अतिशेज ओचितो मंदवाड थयो; एम प्रकट कर्युं. ९ पिता पुत्र सांभले तेम बंधीखांना आगळ मुकेला चार पुरुषो बोल्या के—आज तो राजाना शरीरे ओचितो एवो मंदवाड थइ गयो छे के, जेवो आयुषना अंत समे थाय तेवो. अथवा आ ओचितो थयेला महा व्याधिथी हवे तो जीववानी आशाज क्यां छे १० इत्यादि; समीप रहेला पुरुषोना मुखथी वातो सांभळता प्रकृति स्वभावेज पारकुं हित करनार एवा ते पिता पुत्रने तो ए वात सांभळतांज अतिशे शोकथी जेम पांणिनां निर्झरण पडे तेम आंखोमांथी आंसुनी धाराओ पडवा मांडी ११ पछी पोताना हृदयमां रहेला अभिप्रायनी कथाओ ते बेजण परस्पर करवा मंड्या. अहो आतो घणीज खेदकारक घात थइ जे राजाना शरीरे, हाय हाय, आ ओचितु शुं थयुं. हे परमेश्वर, राजा तो प्रजा मात्रनुं मोटुं जीवन छे माटे राजाना शरीरे महा भयकारक कांइपण थशो नहि. १२ जो पण ए राजाए आपण बे जणने, अण विचारथी मिथ्या आ प्रकारनुं दुःख दीधुं छे तोपण ए राजा जो कथाशेष थाय तो (मरण पांमे तो) आपण बे, सुखेथी आ बंधिखानांना दुःखथी झटपट छुटिए. १३ केमके—ज्यारे नवो राजा राजगादीए बेसे त्यारे, निश्चे तमाम पण बंधिवानूने मुक्त करे, प्रथम बंधिवान छोड्या पछीज नवा राजानो राज्योत्सव थाय एवी रीत्य छे १४ ते विना तो आपण बे जण छुटिए एवी वातनी पण आशा जणाती नथी; केमके ए राजा आपणा

क्षण करवुं ने सज्जननुं पूजन करवुं ते राजाने योग्य छे ३४ ए प्रकारे श्लोकना बीजा पदना अर्थनी परीक्षा करी, पछी वळी त्रीजा पदनी परिक्षा करवा माटे राजाए, एक कोइ जन्माराथीज महा दरिद्री रांक भिखारीने बोलाव्यो. ३५ जेना हाथमां भिक्षा लेवानुं एक फुटलु काचलुं छे, जेने कंथा जेवुं फाटलां लटकतां चीथरांना कडकानुं पेहेरवानुं वस्त्र छे, लाकडीना टेका देइ खलना पामती गति करतो अतिशे दुबलो ते भिखारी हतो. ३६ राजाए ते भिखारीने कयु के—तुं आ तारो वेष छोडीदे, तारा शरीरने सुंदर तैल मर्दनादि करावी, स्नान भोजन सुंदर वस्त्रवडे तथा तारां वांछित शय्या आसनादिवडे महा सुखी करुं ३७ तुं मारी पासे सुखे रहे, ने मनुष्य संबंधी समग्र सुखने भोगव्य, भिखारीनो वेष त्याग करय, ने मारां आपेलां सुंदर वस्त्रादिकथी अन्य वेष करय, ३८ तारुं तमाम अदृष्ट खोटुं करी तने एक मोटो राजा करीश, कल्पवृक्ष जेवो हुं प्रसन्न थयेसते, दुःखे पमाय एवुं शुं छे, कांइ पण नथी. ३९ इत्यादि घणी युक्ति प्रयुक्तिथी, राजादिके समझाव्यो पण, दैव रहित एवा ते भिखारीए, लगार पण तेमनो विश्वास न कर्यो, ने वेष मुकाववानो घणो प्रयत्न कर्यो पण तेणे पोतानो वेष न मुक्यो; ते उपर दृष्टांत कहेछे के—मिथ्यात्वी पुरुपने सद्गुरु घणुं समझावे तोपण जेम मिथ्यात्वने न मुके तेम तेणे पण वेष न मुक्यो. ४० अने राजाना पुरुषोये बलात्कारे वेष मुकाववानुं कर्युं त्यारे जेम अतिशे मार्यो होय ने चीसो पाडे तेम अतिशे बुमो पाडवा मांडी तार पछी राजाए ते वेष मुकाववानुं बंध करी कह्युंके—तुं तारा, आज वेषमां रहीने पण भोजनादिके करीने मारुं आपेलुं सुख भोगव्य. ४१ तार पछी अतिशे प्रसन्न थयो एवा ते भिखारीए शीघ्रपणे सारां सारां भोजन प्रेतनी पेठे अतिशे खाधां. पछी जेम आद्य कषायना उदयवालो पुरुष समकिने वमे, तेम तत्काळ तेणे ते सर्व भोजन वमन कर्युं ४२ ते कह्युंछेके—दैवनुं उल्लंघन करी जे काम करे ते सफळ

कारे; ए श्लोकना पहेला पदना अर्थनी परीक्षा करी. पछी बीजा पदना अर्थनी परीक्षा करवानो आरंभ पण, तत्काल करवा मांडयो. २५ पछी कोइक नीच प्रकृतिना पिता पुत्र ए बेने, कृत्रिम (बनावटथी) देखाडेला घणा आदर सन्मानथी, प्रधान विगेरे पोताना घणा मांनिता पुरुषोथी पण वधारे मांनिता कर्या २६ क्यारेक पूर्वनी पेठे कृत्रिम आकरो रोग प्रकाशिने, पछी राजाए पोतानी अंतावस्था, चार पुरुषोद्वारा ते बेने संभळावी. २७ त्यारपछी नीच प्रकृतिना ते बे जणे, परस्पर पोतानी प्रकृतिने योग्य, भाषण कर्युं तेने एकांत समयमां सांभळता चर पुरुषोने विषे निश्चे एक अचंबो उत्पन्न थयो के आ शुं!! ते भाषण आ प्रकारनुं के—जो आ राजा हवडां मरेछे तोतो मोटी मझा थाय छे, के—आपणे बे राज्य करीए, पुत्र रहित आ राजानुं मोटुं राज्यछे तेनो परिभोग आपणे बेथी सुखेथी थइ शके एवो छे. २९ आपणने राज्यमां कोण नहि माने, सर्वे मानशे, ने कदापि नहि माने तो, शीघ्रपणे तेने मारिने राज्य करीशुं, ए तो थता नवा राजानी रीत छे. ३० वळी कदापि राज्य लेवा आपडे समर्थ नहि थइये तो आपडे स्वछंद छीए (पोतानी इच्छा प्रमाणे चालनारा) माटे सर्व धन मात्र लुंटी लेइने राजानी राणिओ अने आ नगरनी सारी सारी स्त्रियो तेमनो पुष्कल परीभोग करीशुं. ३१ ते माटे आ राजानुं शीघ्र मरण पोतानी मेळे थाय तेज ठीक छे नहितो आपडे बेये, ए राजा, मारी नाखवानोज हतो ते पोतानी मेळे मरवा पडयो ते केम ठीक नहि. केमके—राजाना अभ्यंतरमां सर्वत्र गति करनार एवा आपडे, दुःखे साधवा योग्य शुं छे कांइ पण नथी. ३२ इत्यादि दुष्ट बुद्धिवाळा ते बे पुरुषोनो, पापरूप आलाप संलाप गुप्त सांभळता पुरुषोए, बराबर सांभळीने, दुःखे संभळाववा योग्य एवां पण, ते वाक्यो राजाने संभळाव्यां. ३३ महा नीतिवंत राजाए तो, ते वात सांभळांज महा क्रोधथी कंपतो सतो, शीघ्रपणे ते बेनो निग्रह कर्यो. केमके—दुर्जननुं शि-

मे जांणुं के–जेम अनर्थने विषे पडतानो निषेध करेछे, तेम आ वस्तु सुंघतां, आ, मने शीद निषेध करतो हशे, एम अवज्ञापूर्वक मेतो सुंघीजोयुं. ५१ विषवैद्य वोधकरवावोल्योके हे मूर्ख, आतो अति दुःखदायकछेपरिणाम जेनुं एवुं विष मात्रनो मोटो गुरु एवुं, आ मोटुं झेर छे, आथी तो आ जन्ममां जीवता सूधी तारे सुखमात्रनो संन्यास (त्याग) थइ गयो. ५२ पांच इंद्रियोना विषय मध्ये एक पण मांनेलो विषय, सुखने अर्थे सेविश तो, ते विषय सेवतांज तत्काल निश्चे तारुं मृत्यु थशे ५३ माटे अंत प्रांतनो नीरस अल्प आहार पाणी, जुनुं फाटलुं वस्त्र पहेरी भोग मात्रनो त्याग सहन करी एक जगाए रहेवानो नियम न राखी ५४ मुनिनी पेठे चालीस तोज निरंतर जीवीश, अन्य प्रकारे निश्चे जीव्यानी आशा राखीशनाहि. जीवोनीपेठेऔषधोनीपण विचित्रगतिछे. ५५ एवांविषवैद्यनांवचनसांभलीने, दीनथयुंछेमनजेनुंएवाभिखारीए, आतुरनीपेठे तेवैद्यनांसर्ववचनअंगीकारकर्यां अथवामृत्युथीभयपांमतोमनुष्य, दुष्करएवुंशुंनकरे, अर्थात्सर्वकरेछे. ॥५६॥ साधुनीपेठेरहतातेभिखारीने, साधुपणुलेवामाटे, राजादिकेपणघणीप्रेरणाकरीपण तुच्छबुद्धिवालातेपुरुषेदीक्षानलीधी. एवात घटेछे, केमके—निश्चेतेसाधुपणुंतो महासात्विकपुरुषोथीजसाधीशकायछे. ५७ पूर्वेकहेलाश्लोकनुंत्रीजापदनाअर्थनुं समर्थन करवामाटेजजांणेशुं, एमतेणेप्रव्रज्यानलीधी, परंतुदीक्षामांतोसुखजछेनिश्चे. ५८ तेकहुंछेके—तृणनासंथारामांवेठेला, राग मदमोहजेनागयाछेएवा श्रेष्ठमुनिजेमुक्तिसुखनेपामेछे तेसुखचक्रवर्त्तिराजानेपण क्यांथीहोय, नजहोय ५९ जोधर्मबुद्धिए, ए दुःखसहनकरेतो, कोणजाणेकेटलुंवधुंसुखफलपांमे, घणुंजपांमे. परंतुआभिखारीनीपेठे पशुजेवुंकष्टसहनकरेछेएआश्चर्यछे, आ संसारीजीवलोकनो एवोजस्वभावछेके—बहुधाजेजेकष्टपडेछे तेनेसहनकरेछे, परंतुसंसारनेमुकीशकतोनथी. ६० आप्रकारे त्रीजापदनीपरीक्षाकरी. पछीश्लोकनाचोथापदनी परीक्षाकरवामाटे. देदीप्यमानबुद्धिवालाराजाए, आप्रकारनोविचारचिं-

न थाय, जेम चातकपक्षी सरोवरना जळनुं पान करे, ते तेना गळामां छिद्र छे तेणे करिने सर्व जळ नीकळी जाय, तेम निर्भाग्यने सुख, टकी शके नहीं. ४३ वळी राजाए, तांबूल आदि उपचारे सहित सायंकाळे जमाडयो, त्यारे पेटमां चुंक प्रमुखनुं कष्ट थयुं ते तेणे नारकीनी पेठे सहन कर्युं. ४४ वळी राजाए ते दुःखनो उपचार कराव्यो मटाडयुं तारे तेने घणोज अतिसारनो व्याधि थयो. वळी राजाये तेनो उपचार करावी ते रोग मटाड्यो तेमांथी तेने मृत्युनी सूचना करे एवी विशूचिका (वांति) उत्पन्न थइ. ४५ ए प्रकारे अति निर्भाग्य भिखारीना, श्रेष्ठ राजाए जेम जेम उपाय कर्या तेम तेम; रक्तातिसार तीव्रज्वर पित्त कफ वायुना प्रकोपथी कोइ प्रकारे, ए सुखी न थयो. ४६ तार पछी जेम सद्गुरु, नाना प्रकारना दुष्कर उपायवडे जडबुद्धि जीवने पंडित करे तेम राजाए ए भिखारीने निरोगी कर्यो, ए वात घटेछे केमके उपक्रमेकरिने (पुरुषप्रयत्नेकरिने) शुं न थाय, सर्व थाय ४७ पछी राजा प्रसन्न थयेसते, ते भिखारी जांणे दुष्ट अदृष्टनी प्रेरणाथीज शुं, एम एक दिन पोताना शरीरे सारु थयुं तेथी अहंकार, ने हुंकार करतो विष वैद्यने घेर गयो. ४८ त्यां अनेक विषनी योजनाथी आकरुं थयेलुं एक प्रकारनुं महा विष, बुद्धि रहित एवा ए भिखारीनी द्दष्टिये दीठामां आव्युं, तेवुंज तेणे ते विष शीघ्रपणे सुंघी जोयुं, जे विष सुंघवा मात्रथीज आश्चर्यकारी परवशपणुं करी शके छे ४९ सुंघती वखतेज ते विषवैद्ये, हां हां नहि नहि एम निषेध करते सतेज, तेणे ते विष सुंघ्युं, तेवोज ते, छतापाट थइने पडयो. विषवैद्य बोल्यो के, अहो आतो महा खेदकारक वात बनी, आ मूर्खाये आते शुं कर्युं, हवे तो ए मरशे त्यांसूधी एना दुःखनो अंत नहि आवे. जे माटे विचार्या विनानुं जे करवुं ते, आ प्रकारनुं निश्चे दुःखनुं कारण थाय छे. ५० उपचारथी सजीवन थया पछी भ्रांतिवाळुं छे चित्त जेनुं एवो भिखारी बोल्यो के, मे तो सुगंधिवाळी चीज जांणी सुंघी जोइ ते सुंघतांज

शुंरंकपुरुषराज्यआपिशके? नजअपाय. ७३ माटेतमोडायाथइ—गर्वथी घेलछामांकेमएमकहोछो. मत्यवक्ताश्रेष्ठमनुष्यपण एम असत्यनथीबोलता तोतमोदेवथइनेकेमएमबोलोछो ७४ एमकारेराजाएतत्वयुक्तिसहित वचनकह्युंतेनेमांभलीचित्तमांचमत्कार पांमतोतेजक्षदेवबोल्यो आतमेकह्युंतेसर्वेसत्यछे. ७५ देवतानेपणपूर्वेकरेलांएवांपोतपोतानांपुण्य, तेनेअनुमारेज, जेमबीजनेअ नुसारेसस्यवृद्धिछेतेम, मनोवांछितासिद्धिथायछे ७६ तोपणदेवनानीशक्तिअचिंतितछेमाटे, चिंतवेलुंकार्यकरेछे जेसुखमनुष्योथी साधीशकातुंनथी, तेवुंसुखशीघ्रपणेकांइकांइसाधिशकेछे. ७७ माटेतुंकांइकपणमारीपासेमाग्य, जेमागीशनेमाराथीअवश्यसिद्ध थशे तनेमर्वहुंआपीशकीश, देवनुंदर्शनानिश्चे मिथ्याहोयजनाहि ७८ तेमकारेतेदेवनुवचनसारोपेठे हृढकरवाने राजाबोल्योके. जोएमछेतोतमने ज्यारेहुंसंभारुंसारे तनोमारुंवांछितकार्यकरो. ७९ तारपछीतेदेवेपण, तेराजानुंवचनसंपूर्ण अंगीकारकर्युं. जेनुंपुण्यहोयछेतेनुं निश्चेकार्यथायछे, नेतेनेजवांछितकरतांअधिकएवीपण, सिद्धियोएमकारेअवश्यहोयछे. ८० तारपछीहर्ष पांमेलोराजाविचारेछेके, इहांपणहुंअधिकसुखीथयो; तोपणपरीक्षानेअर्थे परदेशगमनादिकनेकरीश. ८१ तारपछीजक्षमत्ये राजाबोल्यो, हवडेतोमनेझटपटपरदेशमांलेइजा. पछीदेवशक्तियेवायुनपिठेतेराजा, परदेशमांपोच्यो. ८२ त्यांकुशस्थलनामनुं नगरहतुं, जेमांनीतिनोपरमअवधिछे, एवातेनगरनासमीपेरहेलाउपवनमां मार्गेजनारलोकनीपेठे, तेराजा, गंधातांकोढियापु रुषजेवुं, कुरूपधरिनेरह्योछे. ८३ तेनगरमांचंद्रमानीपेठे लोकनेआनंदकरतो चंद्रनामेराजारहेतोहतो, परंतुआश्चर्यएछेके, एराजासूर्यनीपेठे, परना (शत्रुना) तेजनेनाशकरतोहतो. ८४ तेराजानीस्त्रियो, चंद्रसमानछेमुखजेमनुंएवी, प्रियवचनाअने वीजीप्रियवदनानामेहती, प्रथमनीस्त्रीगुणवडेअधिकहती अनेबीजीचंद्रवदनाहती. एटलेचंद्रमानीपेठेआनंदकारीछेमुखमात्रजेनुं एवागुणवालीहती. ८५ पुत्ररहितएवीएवेस्त्रियोने, अतिशेमीतिनेरहेवानुंपात्ररूप एकएकपुत्रीहती. पहेलीपुत्रीनुंनामसुलोचना

तवनकर्यो ६१ हवेग्रंथकारकथापूरीथतासुधी गाथाछंदवडे (मागधीमां) कहेछे. ॥ अन्यएवासुखीपुरुषने, परीक्षानेअर्थे, मिथ्यादुःखशुंकरवादेवुंजोइए, माटेहुंजपोतेपरदेशजइपरीक्षाकरीश. ६२ एमकारनोविचारकर्यो, एकदिवसराजाएमोटामोटा प्रधानोसाथेविचारकरी, तेमनेविषेसर्वराज्यभार आरोपणकरी, रात्रिनेविषेएकलोनगरमांथीनीकल्यो. ६३ पोतानादेशमांतो, समस्तलोक पोतानासेवकनीपेठे, मनेओळखी, विशेषपणेमारीनानाप्रकारनी भक्तिनेनिश्चेकरशे. ६४ माटेदूरदेशांतरप्रत्ये, परीक्षानेअर्थे, शीघ्रपणेकियेप्रकारेजवाशे. एवीचिंताथीउद्वेगपामेलो, मारगमांचालतोराजा एकवडनीतळेथाकीनेबेठो. ६५ तारपछी, तेवडमांरहेनारएकजक्षप्रत्ये, एनीस्त्रीजक्षणीबोली. आपडावृक्षतळेबेठेलो आकोइमहानूपुरुषअभ्यागतजणायछे, ते तमारेमानवापूजवायोग्यछे. ६६ शास्त्रमांकह्युंछेके—पोतानेघेरचालीआवेला सत्पुरुषनुंउचितसन्मानकरवुं. तथादुःखमांआवी पडेलानुंसारीरीत्येउद्धरणकरवुं, तथादुःखितपुरुषउपरदयाकरवी, एधर्म, सर्वनेसंमतछे. (सर्वेमांनेलोछे.) ६७ तारपछीतेजक्ष प्रत्यक्षथइराजाप्रत्येबोल्यो, हेसुजन, वाल्य, शुंतारेइष्टछे (वांछितछे) जेतुंमागुंतेसमग्रने, कल्पवृक्षनीपेठेहुंआपवासमर्थछुं ६८ तारपछी विस्मयपामेलोराजाबोल्यो, तुंकोणछे, नेकियेप्रकारेइष्टवस्तुने आपीशकेछे. जेमाटेमनुष्योनांमनोवांछित अनंताछेते वातप्रसिद्धछे ६९ पछीतेजक्षबोल्योके—हुंमोटोदेवछुंमाटे मनोवांछितपदार्थनुं साधनकरवामांसमर्थछुं अमारेतोसर्वसिद्धियो, अनेसम्रद्धियो, मनवडेजनिश्चेसिद्धथायछे ७० राजाबोल्यो, हेदेवजुठुंशुंकरवाबोलोछो, केमजेदेवोनुंपणमनोवांछित सिद्ध नथीथतुंनिश्चे देवोपणघणादुःखियाहोयछे. ७१ तेउपरप्रमाणछेके—इर्ष्याविषादमदक्रोधमानलोभइत्यादिकेकरिने, देवोपण घणादुःखियाछे. देवोपणबराबरीआ बीजादेवोथीपराभवपामेछे माटेतेमनेपणक्यांसुखहोय, एवातनिश्चेछे. ७२ तेमाटेजो पोतानुंमनोवांछित, तेमनाथीसिद्धनथीथतुंतो, तेबीजानुंकियेप्रकारेसिद्धकरशे. माटेदेवताथीनिश्चेमनोवांछितसिद्धकरायजनहीं

वडेकामनकरेपणत्रणवडेज निरंतरकामचलावनारो, माळा (पंक्ति) नुंधारणकरेपणमालीनकहेवातो, निश्रेनीचोउंचोथयाज करतो, एवोतेकोणछे. ९६ (त्रणश्लोकनोएकठोसंबंधछे) तेवीजीकन्यायेपण प्रथमकन्यानीपेठे झटउत्तरआप्यो, के—एतो पाणिकाडवानोरहेटछे. ॥ वळीवेबुद्धिवान्पुरुषे, वेजणीयोने, जुदोजुदोश्लोकार्थपुछ्यो. जेमके—विनेयकेतांशिष्य, विनय गुणेकरीने सर्वजगाएअतिशयपणुंनिश्रेपांमेछे. इहांतो, विनेयोकेतांशिष्य, विनयरहितछेतोपण अतिशयपणानेपांमेछे एतो आश्चर्यकारीविचित्रपणुंछे एश्लोकनोबाधनआवेएवोअर्थ शीरीत्येकरवोएप्रश्न ९७ सर्वजगायेनथीखलनापांमतीनीतिजेमनी एवापुत्रोएनरमध्येश्रेष्ठपणुं पमाय, अे वाततो प्रसिद्धछे; अने इहांतो, गलितनयाभिः केतां नीति रहित अेवी पुत्रीयोये पण, अे श्रेष्ठपणुं पांम्युंएआश्चर्य करनारुंछे. ९८ एश्लोकनो निर्बाधअर्थ करो, एप्रश्नछे त्यारेप्रथमश्लोकनो उत्तरआ प्योके—अयःकेतांशुभकर्म, अनेबीजाश्लोकनोउत्तरआप्योके—ताभिःकेतांलक्ष्मीवडे. ॥ भावार्थआप्रकारनोछेके—विनेयो, एपद्मांथी, वि, न्, यू, एटलाअक्षररहितकरीएतारे ए, ओ, रहे, तेनोसंधिकरिएतारे अयो, थाय, तेनोअर्थशुभकर्मएटलो छे, माटेजेनुंशुभकर्मछे तेविनयवनानोहोयतोपणश्रेष्ठगणायछे. बीजाश्लोकमां, तनयाभिः, एपद्ने, न, य, एवेअक्षरेरहितक- रिएतारे, त, आभिः, एटलाअक्षररहेतेनोसंधिकरियेतारे, ताभिःकेतांलक्ष्मीवडेश्रेष्ठकहेवाय, एटलोउत्तरथयो ॥ वळीएमज बेपंडितेवेजणीयोनेआकरांप्रश्नपुछ्यां. जेमके—आकृतिविनानोविधुएवो, साधु, वंचितथयो, तेअखंडमध्ययुक्तथयुं, वळजिरू- पनुंतत्त्वथयुंतेतत्त्वने, तुंनित्यपांम्य, एप्रश्नपुछ्युंतेमांशुंतत्त्वछेतेकहो. ९९ प्रथमकन्याएतेनोउत्तरकर्योके—साधुएवोएकशब्दछे, तेनेआकृतिकेतांआकारविनानोकर्यो, अनेविधुकेतांधुअक्षरविनानोकर्यो, त्यारे स् एकलोवाकीरह्यो, तेवंचितकेतांउकारेअं- चितकेतांसहितकर्यो, त्यारे सु एटलोअक्षरथयो, अनेअखंडशब्दनो मध्यअक्षरजे, खं अक्षर, तेणेयुक्तकर्यो, तारे सुखं एवो

हतुं, बीजीपुत्रीनुंनामसुवदनाहतुं. ८६ तेबेपुत्रीयोसरखीअवस्थावाली, सरखीसारारूपवाली, गुणवडेपणअतिशेश्रेष्ठएवीयो, जांणेपृथ्वीउपरआवेली देवकन्यायोहोयनेशुं, एमदेखातीहती. ८७ ग्रहणकरावीछेघणीकलायोजेमने एवीअनुक्रमेनवीयौवन अवस्थामांआवीतारे, तेबेनीमाताये, विशेषशोभावीराजापासेमोकली. ८८ सभामंडपमांबेठेलाराजाये, घणाहर्षथीपोताना खोळामां, जेमकमळउपरबेहंसलीबेसाडे, तेमबेनेबेसाडी. ८९ पछीप्रश्नोत्तरप्रमुख अनेकप्रकारनीपृच्छाओवडे, पुछेलीतेबेपुत्रीयो, प्रत्यक्षसरस्वतीनीपेठे उतावलथीउत्तरआपेछे. ९० तेजेमके—राजानीआज्ञाथीकोइ पंडितमानीपुरुषेप्रथम कन्यानेप्रश्न पुछ्यो ॥ चैतन्यविनापणज्ञानवाली, राज्यविनापणछत्रवाली, विद्याविनापणसर्परूप (सर्पस्वभाव) नेधारणकरती, क्षणमां देखायअनेक्षणमांनपणदेखाय ९१ नीचाणमांरहेतीपण उंचासुखनेआपती. वीकणछेतोपणत्रणजगतनाजनने आधाररूपछे, अंदरभागमांमलिनछेमलिनमां (कालीवस्तुमेशमां) आसक्तिछेतोपणविख्यातछे निर्मळपणुंजेनुंएवी. ९२ कन्याजेवा (स्त्रीलिंग) चिह्नवालीपणपुरुष (पुंलिंगे) जेवीजणाती, क्षणक्षणमांराजीकुराजीथवारूपदोषवाली, अतिचपलछेतोपणजेसती कहेवायछे तेवस्तुशीछे, तेनेहेपंडिते, घणुंविचारीनेपणकहो. ९३ एमत्रणश्लोकनोएकठोसंबंधछे ॥ तेकन्याएतोतत्कालज उत्तरआप्यो, के—जगतमांरहेनाराशिष्ट (सारा) नेअशिष्टएवासमस्तने आनंदनीवृष्टिकरनारी, एतोदृष्टिछे, एमउत्तरजांणो. बीजापंडिते बुद्धिप्रमुखगुणवडे, एनाजेवीबीजीकोइकन्यानथी, एमप्रसिद्धिपांमेलीबीजीकन्यानेप्रश्नपुछ्यो ॥ चक्रनुंधारणकरेछेपणचक्री (विष्णु) नहि. (बीजोअर्थ, चक्रनीपेठे भ्रमणकरेछे माटेचक्रधरकहेवायछे) घणीघडियोवडे घडायेलोछे पणदिवसनहि. (बीजोअर्थ, पांणिकाढवानारहेटमांघडीयोछेते.) नित्येभ्रमणकरेछेपणपक्षीनहि, मुखनथीपणसुंदरबोलेछे ९४ धान्यनीसमृद्धिनोकरनार, खेतीवालालोकनेघणोहर्षदेनार, पातालथीजलनोखेचनार, जलनेवरसेछेतोपणमेघनथीकहेवातो. ९५ एकबे

के. रक्षण, इ, केतांकोइदेशमां क्रोधचडेएवोएभाषानोअक्षरछे. मल्, के. धारणकरवुं, अः के शिव, चंद्रकेवोछे तेनोउत्तर, विमलः केतांनिर्मळछे. ४ वि, के. विशेष. मल, के. पाप. एमपांचमी वखतेपण, विमलः, थयुं. उ, इ, मल् अस्, एचार भ्वादिधातुछे तेनोसंधिकरीएतारे विमलः, एवुंथाय. मराल, एशब्दनेविमलकरीए एटले म, अने ल, एवेअक्षररहितकरिए तारे, राः एटलोअक्षररहे तेनोअर्थसुवर्णथायछे. एमसातमीवखते, विमलः एमथयुं. विशब्दनोनानाप्रकार एवोअर्थछे, अने शरीर, मलरूपछेएमआठमीवखते, विमलः एमथयुं. तेरमांतीर्थंकर विमल, एनामनाछे एमउत्तरआप्यो. ॥ कोइअन्यपंडित वीजीकन्यानेपण एमजकठिनप्रश्नपुछ्योके—आर्याछंदमांपुछेला माराप्रश्नोनोउत्तर, व्यस्तसमस्तादि छप्रकारनीजातिवडे जुदाजुदाउत्तरथयेलापण, तेएकपदवडेप्रत्युत्तरआपो, तारेतेकन्याबोलीके तेपणविचारीनेआपीश. ॥ आजगाएसुखेथी बोध थवामाटे प्रश्नअनेउत्तरसंघाथेदेखाडायछे. जेमके–कोणप्रसन्नथयेसते, सेवक, पोतानुंवांछितपामेछे उ. प्रभौ, स्वामि, राजी थायतोसेवक मनोवांछितपामे. प्रश्न, त्यादिप्रत्यय, कहेवोहोय उ अकप् एटलेत्यादिनीआगळ अकवडेवाधिनपणुंछे माटे कप्प्रत्ययनआवे. प्रश्न अल्पादिअर्थनेकहेनाराकोणछे. उ. अराः, कहेतांअरआदिप्रत्ययो कालनुंअल्पपणुंकहेनाराछे. प्रश्न प्रवचननेजांणनाराकहेवाहोय. उ. प्रभावकवराः, प्रभावकपुरुषोमध्येश्रेष्ठकहेवाय. ॥ आप्रकारेव्यस्तसमस्तनामेजातिथइ. १ प्र. शब्दनुंसंबोधनकरो. उ. हेराव, हे शब्द ॥ प्र. अल्पादिअर्थमां क्रियोप्रत्ययआवेछे उ. कप् ॥ प्र कांतिरहितनुंसंबोधन कहो. उ. अभ, के. हे कांतिरहित प्र बे उपसर्गएकैकअक्षरनाकहो. उ आ. प्र. प्रश्न धर्मनेकहेनाराकेवाहोय. उ. प्रभाव कवराः ॥ प्रभावकमध्येश्रेष्ठ एप्रकारेअंतव्यस्तसमस्तजातिथइ ॥ २ ॥ प्रश्न. प्रथमउपसर्गकियोछे. उ. प्र. एपहेलोउपसर्ग छे. । प्र. सूर्यनेविषेकेइछे. उ. प्रभा, के. कांतिछे. । प्र महिमानुंसंबोधनकहो. उ. हेप्रभाव । प्र पूर्वनीपेठेजश्रीजिनशासननुं

शब्दथयो, तेतत्त्वनेकेतांसुखनेतुंपांम्य, ॥ कमलाकेवीछेकेविमला, अनयाश्रिता, निश्चेसांमत्यं आतिस्मयनेपांमेसते अमिताथइ, आप्रकारनुंअतिशेगुप्ताकियुंनाम, जैनलोकअंगीकारकरेछेतेकहो. एप्रश्ननोउत्तरवीजीकन्याएकर्योके—कमलाएशब्दछे, विमला केतां, मलाएवेअक्षरविनानोकर्योतारे, क, एकलोरह्यो, तेनेअनयाश्रिताकेतां, अने, आश्रितकर्यो, एटलेअनेकएवोशब्दथयो, ते सांमत्यं, शब्दने म्, मू, यं, एत्रणअक्षरविनानोकर्योतारे आंतएटलुंरह्युं, तेनेअनेक, जोडेमेलवतांअनेकांत, थयुं. अमिताकेतां, अम्, सहितकर्युंतारे अनेकांतएवुंनाम, जैनोअंगीकारकरेछे, एमउत्तरवीजीकन्याएआप्यो. ॥१००॥ वलीएक चतुरपुरुषेअतिविषमप्रश्नपुछ्योके—आत्रेवीशप्रश्नपुछुछुं तेनोत्रणअक्षरमांउत्तरकरो. ईश, केतांशिव १ श्रीज, के. काम २ इंदु के. चंद्र ३ वाल, के. बालक ४ अंडज, के. पक्षी ५ विधि, के. ब्रह्मा ६ मघवा, के इंद्र ७ कंठयवर्ण, के. विसर्ग ८ अवन, के. रक्षण ९ क्रुधभाषा, के क्रोधचडेएवो एकअक्षरबोलवोते १० धर्त्री, के धारणकरनारी ११ शिव, एटलाअर्थने कहेनारशब्दोकियाछे १२ तेकहो. ॥ तथाचंद्रकेवोहोय. १३ विशेपकहेनारशब्दकोणछे १४ त्यागकरवायोग्यशुंछे १५ भू आदिचारधातुकियाकियाछे.१९ मराल, एशब्दनेकेवोकरीएतारे, सुवर्णवाचकशब्दथाय. २० अनेकअर्थनेकहेनारशब्दाकियो छे. २१ शरीरमांशुंफुरेछे. २२ गमेतेएकतीर्थंकरनुंनामकहो २३ एत्रेवीशप्रश्नोनोउत्तरत्रणअक्षरमांकहो, त्यारेतेकन्यातत्काल बोलीके—विमलः, ॥ तेरमाजिनाकिया, एमपणकोइजगाएपाठछे, पणतेपाठहोयत्यारेतो सुलभउत्तरछे हवे. विमलः, एवात्रण अक्षरबोलवाथी त्रेवीशप्रश्ननोउत्तरथयो तशीरीतेतेकहेछे ईशकेतांशिवनेकहेनार, उ छेअनेकामनेकहेनारशब्द इ छेतेवेनेएकठाकरियेत्यारे, वि, थाय. म, केतांचंद्र, लम्केतांक्रीडा करनारबालक, त्यारे, विमलः १ एवीजरीतये, फरीथी, वि, एवुं पक्षीनुंनामछे, म, केतांब्रह्मा, ल केतांइंद्र, कंठयवर्णकेतां विसर्ग, एटले—विमलः, एवुंवीजीवखतेथयुं एमनववखतेकरवुं. ऊ

जांणनारबेपुरुषोए वेकन्याओनेपुछ्युं के—कीटिकाएउंटजन्म्युं. एसमस्यानेसुंदरप्रकारेपूरो. । कन्यातत्काळबोलीके—कीटिकानामनीउंटडीएउंटजन्म्युं. ॥ ११ ॥ बीजीकन्यानेपुछ्युंके—नेत्रवडेसांभळेछे, कांनवडेदेखेछे, अंगवडेसुंघेछे, तेकांणछे ॥ कन्या, तत्काळबोलीके—एतोसंभिन्नश्रोतोनामनी, लब्धिनेपांमेलोसाधुजांणवो. ॥ ११ ॥ वलीअतिशेगणितशास्त्रमां निपुण एवावेजोशीये वेकन्याओनेजुदांजुदांप्रश्नपुछ्यां. जेमके—एकवेपारीनुंटोलुंहतुं. तेमांथीत्रीजाभागनालोढुंलेइगया अनेचोथो भाग, शिशुंलेइगयो. छठोभाग, त्रांबुलेइगयो. नवमोभाग, रुपुंलेइगयो. बारमोभाग, सोनुंलेइगयो वाकीनाछपुरुषोमणिरत्नलेइगया. त्यारेएसर्वेपुरुषोकेटलाहशेतेकहो. । तेकन्याबोलीके—एसर्वेएकसोआठपुरुषहता तेमांत्रीजोभागजेछत्रीश, अनेचोथोभागतेसत्तावीश. छठोभागतेअढार, नवमोभागतेबार, बारमोभागतेनव, वाकीनाछरह्या ॥ वलीबीजोप्रश्नपुछ्यो के—कोइयात्रालुपुरुषे पोतापासेसोनैयाहता तेमांथीत्रीजाभागमां तेत्रीजाभागनाछठाअशेने (भागने) मेळवीरैवताचलनीया त्रामांखरच्या. १ अनेचोथाभागमां तेचोथाभागनोत्रीजोअंशमेलवीशत्रुंजयनीयात्राकरी. २ अनेनवमाभागमां तेनवमाभागना त्रीजाअंशनेमेळवी अन्ययात्राकरी. ३ हवेबारमाभागमां तेबारमाभागना त्रीजाअंशनेमेळवी. तेथीअन्य यात्राकरी. ४ एम सोनैयाशत्रुंजयादितीर्थमांखर्च्या. वाकीनापोतानीपासे त्रणसोनैयारह्या, त्यारेतेसर्वेसोनैया केटलाथयातेकहो. ॥ कन्याबोलीके—एकसोनेआठसोनैयाहता तेमांत्रीजोभागजेछत्रीश तेमांतेनोषठोअंशजेछ, तेमेळवतांबहेतालीशथया. १ अनेचोथोभागजे सत्तावीशतेमांतेनोत्रीजोअंशजेनव तेमेळवतांछत्रीशथया. २ हवेनवमोभागजेबार, तेमांतेनोचोथोअंशजेत्रण तेमेळवतांपन्नरथया ३ अनेबारमोभागजेनव, तेमांतेनोत्रीजोअंशजेत्रण तेमेळवतांबारथया. ४ वाकीनात्रणसोनैयातेनीपासेरह्या. ॥ वलीप्रश्नपुछ्योके—यात्राएगयेला पांचपुरुषोए, यात्रामांआवेलो एकसाधर्मिकनोसमूहहतो तेमांथीचोथोभाग, छठोभाग, आठमोभाग,

भासनथवुंतेमांछेलालसाजेनी एवापुरुषनुंसंबोधनकहो. उ. हेप्रभावक प्र. पोतानाभावथी जेकविताकरेछे एनाप्रभावनुं संबोधनकहो. उ. हेप्रभावकव, हेप्रकर्षभावथीकविताकरनार. । प्र. हवेजैनी, अनेसुरवरनरवर तेमनाथीनजितायएवा, वादि पुरुषोकहेवाहोय. उ. प्रभावकवराः, प्रभावकपुरुषोमध्येश्रेष्ठएवा. । एप्रकारेआदि वर्द्धमानाक्षरजातिथइ ॥ ३ ॥ प्रश्न मेरु पर्वतनेविषेशुंरह्युंछे. उ. राः, सुवर्ण. । प्र. कन्याओनेप्रार्थनाकरवायोग्यकोणछे. उ. वराः, वरक्यारेमळशे एवीइच्छा कन्याओनेहोय. प्र. मिश्रकोणछेतेकहो. उ. कवराः, केतां मार्जनकरेलाकेश. । प्र. सरोवरमांकोणछे उ. बकवराः, श्रेष्ठबगला । प्र. पुण्यशालिसंघनेविषे सारांकामकरनाराकोणहोयछे उ भावकवराः, श्रेष्ठभाववाळापुरुषो । प्र निमित्तकहेवामांडाया, केवाहोयछे उ॰ प्रभावकवराः, प्रभावकपुरुषोमांश्रेष्ठगणायछे. । एअंतवर्द्धमानाक्षरजातिथइ ॥ ४ ॥ प्रश्न प्रभातकालमांताराकेवीहोयछे. उ. प्रभाः, गइछेकांतिजेमनीएवीहोयछे. । प्र. नाटकमांविद्वाननुंआमंत्रणकेमथायछे उ. हेभाव, भावकहीनेतेविद्वाननेबोलावायछे. । प्र भीमसेनेजेराक्षसनेमार्यो, तेनुंसंबोधनकेवुंथायछे. उ. हे वक, । प्र. कवतिधातुनेअच्प्रत्यय लगावीतेनुंसंबोधनकहो. उ. हेकव, । प्र. जिनमतमांतपवडेश्रेष्ठ एवापुरुषोनुंसंबोधनकहो. उ. हेवराः, । प्र. विद्यावडे, सिद्धपणेपण, प्रसिद्धथतापुरुषोकेवाहोय. उ प्रभावकवराः, प्रभावकपुरुषोमांश्रेष्ठहोय । एप्रकारेशृंखलाबंधजातिथइ ॥५॥ प्र आनगरनालोककेवाछे. उ. प्रराः, केतांघणाधनवंतछे. । प्र. दुःखवहनथायएवाकोणछे. उ भाराः, भार, दुखवडेवहनथायछे. । प्र. वरनारोनुंसंबोधनकहो. उ. हेवराः, प्र. सूर्यनेविषेकोणछे. उ कराः, किरणोछे. । प्र प्रसन्नथयेलादेवोएशुंअपायछे उ. वराः, वरदानअपायछे. । प्र. कविओकेवाहोयछे उ. प्रभावकवराः, ख्यातिवाळापुरुषोमां श्रेष्ठगणायछे. । एप्रकारेमंजरीसनाथजातिथइ. ॥६॥ एप्रकारेतेकन्याएसर्वप्रश्नोनाउत्तरो एपदवडेछप्रकारनी जातिमांआप्या. ॥ वळीसमस्या

वडेएकहाथअने ओगणीअंशभरायछे. आठमावडेतोएकहाथ अनेपांतरीसअंशभरायछे, एमआठहाथप्रमाणनीएवाव्यसंपूर्ण जलवडेपूर्णथायछे. तेनीस्थापना जेमके— ॥ हवेतेराजापोतेजते वेपुत्रीओनेपुछेछेके—माराप्रश्ननोउत्तरतमे वेथइनेरूडेप्रकारे करो एकतोकर्म, (पूर्वेकरेलुंकर्म) अनेवीजोउपक्रम (उद्यम) एवेछे. तेमां प्रधान, कोणछे, अथवावेतुल्यछे. १६ तेवखत प्रथमकन्यावोलीके—उपक्रम, पराक्रमनीपेठे सर्व जगाए फलसाधननुंकारणछेनिश्चे. अनेउपक्रम विनानुंकर्म निष्फळछे. १७ भोजन, वस्त्र, धनपेदाकरवुं, परनोआर्जव करवो, शत्रुनो नाशकरवो, विद्या ग्रहणकरवी, राज्यपेदा करवुं, इत्यादिसर्वकार्यपण, उद्यमथकीज निश्चेथायछे, ते कह्युंछेके—उद्यमवडेज सर्वकार्यसिद्धथायछेपणमनोरथवडे नथीसिद्धथतुं, केमके—सुतेलासिंहना मुखमांएनीमेळेआविने, मृगप्रवेशकरतोनथी. १९ माटेवलाडानादृष्टांतउद्यमजकरवो. वलाडानेजन्मथी आरंभिनेगायनथीपण, उद्यमनिरंतर करवाथीनित्येदुधपीएछे. २० हवेवीजीकन्यावोलीके—कर्मविना उद्यमनुंशुंफळथायछे कांइफळनथीथतुं. जेमवीजविनाखेती करवानोसर्वउद्यमानेरर्थकछे तेमकर्मरूपवीजविना निश्चेउद्यमनिरर्थकजछे २१ तेकह्युंछेके—मोटोउपायकर्येसतेपण, भाग्यावेनाफळनथीथतुं, जेमराहुअमृतपीवावेठोपण, भाग्यविनाउलटो अंगपणहारीवेठो. २२ उद्यमीपुरुषनुंउद्यमकरवापणुंपण, कर्म

नालक.	१	२	३	४	५	६	७	८
हस्त	०	०	०	०	१	१	१	१
हस्तांश	१६	२४	३२	४०	३	११	१९	३५
	४५	४५	४५	४५	४५	४५	४५	४५

वारमोभाग, चोवीशमोभाग, तेधर्मसाधनमांउजमालहता, तेमनेपोतपोतानोजेचोथोभाग तेणेसहितकरिनेतेयात्रालुनेजमाड्या. वाकीनासोलउपवासीहता; तोतेसर्वेजमाडेला साधर्मिककेटलाथया, तेकहो ॥१४॥ त्यारेबीजीकन्याबोलीके—छन्नुयात्रालुभोजनकरावेलाथया जेमके—छन्नुनोचोथोभागकरिए त्यारेचोवीशथाय, तेमांतेचोवीशनोचोथोभागजेछ. तेणसहितकरियेत्यारे त्रीशथाय ॥१॥ अनेषठोभागजेसोल तेमांतेसोलनोचोथोभागजेचार, तेणेयुक्तकरिएत्यारेत्रीशथाय ॥२॥ आठमोभागजेवार, तेमांतेवारनोचोथोभागजेत्रण तेणेसहितकरिएत्यारेपंन्नरथाय. ॥ ३ ॥ वारमोभागजेआठ, तेमांतेनोचोथोभागजेबे, तेणेसहित करिएत्यारेदशथाय. ॥४॥ चोविशमोभागजेचार तेमांतेचारनोचोथोभागजेएक तेणेसहितकरिएत्यारेपांचथाय एटलासाधर्मिकोतेपांचजणे अनुक्रमेभोजनकराव्या वाकीनासोलजणे उपवासकर्योहतो. ॥ वलीतेकन्यानेबन्नेअेप्रश्नपूछयोके—एकक्रीडा करवानीवाव्यहतीतेनेजलआववानां आठपडनालांहतां, तेणकरिनेअनुक्रमे, वीजोभाग, त्रीजोभाग, चोथोभाग, पांचमोभाग, छठोभाग, सातमोभाग, आठमाभाग, तेमणेकरिने, रात्रिदिवसना दशांशेकरिनेचालता जलप्रवाहनासमूहवडे एकेकालेतेवाव्यभरायतो तेकेटलेकालेकरिनेभराइकहेवाय, हेपंडिते तेनोउत्तरआपो ॥१८॥ वीजीकन्याजबोली केअहोरात्रनापीसतालीशँ अंशरुपभाग, अनेवीशपलअधिक एवीएकघडीरुपेकरीनेतेवाव्य, जलवडेभरायछे ॥ जेमके—आवाव्यनुप्रमाण, पोतानीरुचि प्रमाणेकल्पवुंतोआजगाए तेवाव्यआठहाथप्रमाणनीकहेवाइच्छेलीछे तेमाटे, गणितशास्त्रनाभागजातिनीरीत्ये करणकर्यँसते वीशपलेअधिकघडीरुपवेलावडे पहेलानालवावडे पीसताळीशभागकरेला हस्तनासोलअंशभरायछे. ॥ एमजबीजानालवेकरिनेपीसताळीसभागकरेलाहस्तनाचोवीसअंशभरायछे. एमजत्रीजापडणालानानालवेकारिनेवत्रीशअंशपूरायछे. चोथानालवावडेचालीशअंशभरायछे. पांचमानालवावडे एकहाथअनेत्रणअंशभरायछे. छठावडेअेकहाथअनेअगीयारअंशभरायछे सातमा

मारी आगल लावीनेमुक्यूं, अेजमाराकर्मनुंनिश्चेफळछे. ३५ जेप्रसन्नथयेलामाराकर्मेज तनेपणआउद्योगकरवानी बुद्धिआपी एमजोनहोयतो मारीपठेतुंपणबेशीजरह्योहोत. अनेतनेनिरांतेबेशीनरेवादीधो, एजमाराकर्मनुंपराक्रमजांणो. ३६ माटेहमारेतो कर्मजप्रधानछेपण उद्योगआदि कांइपणप्रधाननथी. कर्मएजजिननेपण मोटुंसुखदेछे, अनेदुःखपणकर्मजआपेछे. ३७ एमबो-ल्यापछी कर्मवादिएपण अेमजअंगीकारकर्यु. केमके—प्रकटदीठुंछेदृष्टांतजेनुं एवी कोणपुरुष, सिद्धांतवातनेनमांने, सर्वेपण मांने, ३८ पछीतोतेबे, जांणेसगाभाइहोयनेशुं, अेमतेचारलाडवाने वहेंचीजमवाबेठा; तेमांपणकर्मवादिना एकलाडवामांथी एक अमूल्यरत्नतेनेप्राप्तथयुं ३९ जोएकमनवालोथइने जेजेनुंबहुमानकरेछेतो, तेतेनेअवश्य फलप्राप्तिकरेछे. अने देव, गुरु, धर्म, मंत्र, राजा, शेठप्रमुखनीपेठे प्रसन्नथायछे ४० एमकारे प्रसन्नथयेलाकर्मे, तेरत्नआपेसते, भव्यपुरुषपण जेमसमकित दर्शनप्राप्तथयेसते, तेमउद्योगवादीपण, कर्मपक्षनेविषेदृढबुद्धिवालोथयो ४१ हवेजेप्रकारेतेस्थानमां तेरत्नवालामोदकनोयोग बन्यो, तेवातकहुंछुं, केमके—जेवातसम्यक्प्रकारे जांणवामांनआवेतोतेवात शल्यनीपेठेअंतरमां खटकतीरयाकरेछे. ४२ ते घरमांसमृद्धिवालो. एकराजानोसेवक, रहेतोहतो. तेनीस्त्रीएपोतानाधणीथी छानुंजमाइनेआपवामाटे ४३ एकश्रेष्ठरत्न, एक मोदकमांघालीने चारलाडुकर्याहता तेएकवस्त्रनेकडकेकारि, जीवितनीपेठे गुप्तरक्षणकरी. उत्रडमध्येवचलापात्रमां मुकेलाहता ४४ एवाअवसरमांकोइप्रकारे कोपेलाराजाअे, कुटुंबेसहित, अेटलेघरनांतमाममाणसोसहित, अेसेवकने अेघरमांथी, खेची काढीमुक्यो. केमके, राजानुंमानितापणुंतो, निश्चेस्वप्नसमानछे. ४५ तेवखतराजाथीबीधेलोतेसेवक पोतानुंसर्वस्व त्यागकरी कुटुंबसहितघरमांथी नीकलीगयो. हवेतेप्रकारना मोदकनोयोग, कर्मसंजोगे, तेजघरमांथी, कर्मवादीपुरुषने प्राप्तथयो. ४६ राजाएपण तेसर्ववातजांणी, चमत्कारपांमी, तेबेनेछोडीमुक्या. एमकारे उद्योगवादी, अनेकर्मवादी, एबेविवादराहित थइ,

विनाफलीभूतनथीथतुं केमकेकर्मनेअनुसरीनेजबुद्धि प्रवर्त्तेछेएमज्ञानीपुरुषोएकह्युंछे. २३ माटेकर्मअेजप्रधानछेके, जेथीउद्यमगुं पणकारणनिश्चेथायछे. हेबहेन, आजगाएअेक सुंदरदृष्टांतकहुंछुं, तेनेतुंसांभलय. कोइबेपुरुषघणोविवादकरता, राजानीआगळ गया. तेमांएककर्मनेस्थापेछे, अनेएकउद्यमनेजथापेछे. २५ राजाअेतोतेबेने जूठापाडवानाहेतुथी, चोरनीपेठेज, कोइअेवापण वंधिखानाजेवाघरमां, अेकदमहुकमकरीतेवेने, घालिदीधा, पणतेघरमांगुप्तपणेसर्वभक्ष्यवस्तुरखावीने, तेघरनुंद्वारबंधकराव्युं. २६ अनेवलीराजाअेकह्युंके–हवेनमोबे, उद्यमनुफळदेखो, अथवाकर्मनुंफळदेखो, केमके–तमारीइच्छाथीभोजनकरो, अथवा तमारीइच्छाए, अेवंधिखानामांथी नीकलीजाव. २७ कोइसमे कर्मफळेछे, नेकोइसमेउद्यमपण फळनुंकारणथायछे, अेमसर्व वस्तुनीपण, पोतपोतानासमयनेविषे सिद्धिरहिछे. २८ अेमउद्यमवादीविचारकरीने कांइकाविलंबपणकरीने, बीजाप्रत्ये बो-ल्योके–कहो,हवेआजगाअेआपडेशुंकरवायोग्यछे.२९ त्यारेकर्मवादीबोल्योके–निश्चेपोतानीमेलेपणअवश्य सौसारांवानांथशे सुखेबेशीरहो, अथवासुखेउभाथइनेफरो, पणमारेतोनिश्चेकर्मअेज, प्रमाणकरवायोग्यछे ३० पछीउद्यमवादीतो, तेनावचननी अवगणनाकरीने, उभोथइविचारकरवालाग्योके–आघरमांकांइपण, भक्ष्यवस्तुहोयतोखोलीलेउ, अेमधारीगयेली (खोवाये-ली) वस्तुनेजेम, घरमांचारेपासखोले तेमखोलवालाग्यो.३१ तेवखते, ओरडामांउपराउपरीगोठवेलां, हांल्लांनीहारयमां,अेटले उवडमां, वचलापात्रमांथी वस्त्रनाछेडानेखेचतां, तेमांथीटेलाचार, घणाघीवाला, हर्षकारक, लाडवा, प्राप्त थया. ३२ हुं माराउद्योगनुंफळआपुरुषनेदेखाडुं, अेमधारीतेणे, गणपतिनामुखआळजेमलाडवाधरे, तेमतेलावीपेला,कर्मवादीपुरुषनीआगळ मुकीनेबोल्यो. ३३ आदेखोके–हाथपगेपांगलापुरुषजेवुं निश्चेकर्मछेकेनहि, जेणेकरीपोतानुंकांइकिंचित्कामपणसिद्धथतुंनथी; आप्रत्यक्ष, उद्योगनुंजमोटुंफळ देखायछे. ३४ त्यारेबीजोकर्मवादी हसिनेबोल्यो, जेतमोअेमोटाकष्टथी फळप्राप्तकर्युं ने, ते

महाशोकनेकरनारमत्ये, वरनोलग्नसमयविचारी गुप्तपणेबोल्योके—आसमयमांएवुंसरसलग्नवर्त्तेछेके–आवुंतोबारेवर्षेपण, मलवुंनिश्चेमहादुर्लभछे. ६० माटेसर्वप्रकारेआस्त्रीपुरुषने मोटादेवताजेवुं, पणउपमाएरहितएवुंसुख निश्चेकोइप्रकारेपणगाप्तथशे; एमहुंआलग्नवेलानाबलथीकहुंछुं ६१ हवेराजानासक्तहुकमथी कोइथीकांइपणबोलीशकातुनहतुं, विवाहथयापछीतुरत, राजाएकोढियावरने आज्ञाकरीके—आकन्यानेग्रहणकरी अहिंथीजाव, अनेएनीपासे. जेमदासीपासेकामकरावे, तेमसर्वकाम करावजे. ६२ अतिशेकोपपामेलाराजाए जेमकोइएचोरीकरीहोय, नेनेनाउपरशिक्षानोहूकमकरे तेमतेकन्याभत्सेबोल्योके—अरेजीवतासुधीआजस्वामिनेसाथे, तुंसर्वतारोनिर्वाहकरीलेजे, नेहवेतुंपरमसुखनेपामजे. ६३ कन्यापणतेमजतोपितानुंवचनमाथे चडावीतेमजहुंकरीश, एमअंगीकारकरी, महासाहसिक एवीतेकन्या, जेमहर्षवडे देवनोहाथझाले, तेमतेकोढियावरनो हाथ झाली, राजानाघरथीजेमलक्ष्मी नीकळीजायतेम, तत्कालपितानाघरमांथी बाहिरनीकळी. ६४ राजाएअतिशे निवारणकरवाथी, कोइथीकांइपणबोलायुंनहि, नेतेकन्यासाथेकोइदासीथीपण संघाथेजवायुंनहि राजानामहाक्रोधयुक्तपणासथी, तेकन्यानेकोइ, संबंधीस्त्रीपुरुषथीतथानगरनीस्त्रीयोथीपण, बोलावीशकायुंपणनहि, नेजेमकोइअनिष्टवस्तुनेनबोलावे, आदरसन्माननकरे, तेमतेकन्यानेपणथयुं. ६५ नगरनालोको, जेमजेनेफावेतेमतबोलेछे, तेनांवाक्यो, सांभलतां सांभलतां तेवरकन्या वेउजण, नगरवचेथइने, उपवनप्रत्येअेटले ज्यांकोढिओरह्योहतोत्यांजायछे. तेलोकोक्तिआप्रकारनीछे. के—केटलाकलोकतो राजानेदोषदेछेके—राजाएशुंसमझीकोढियानेपरणावी. केटलाकतोतेकुंवरीनोदोषबोलेछेके—आविभणेलीगणेलीहुंशियारए कन्यानेआप्रकारनुंजसुझ्युंके कोढियानेपरणी. केटलाकलोकबोल्याके भाइकन्यानोशोवांकछे, गायनेदोरीतोज्यां देत्यांतेने जवुंपडे, एतोराजानो क्रोधजएवोछेके, कोइनेसुझ्युंजनहि. कोइलोकबोलेछेके–राजानाक्रोधनोशोवांकछे, डाह्याडाह्यामधा

महासुखीथया. ४७ माटेसमग्रकार्यने साधनारुकर्मजछे, अेमहेबहेन, तुंपणबोल्य, समग्रत्रणजगतनोजन, जेनेवशछेएवुं कर्मज
प्रधानछे. ४८ पछीप्रत्युत्तरदेवाअसमर्थ, छलकपटथीबोलनारी मोहोटीबहेनेकह्युंके——जोसर्वेकर्मनाजप्रसादछेतो ४९ तुंबोल्य
के–तुंजकोनाप्रसादेकरिनेसुखीछे, अथवा मानपामेछे. अनेआसमग्रजन, कोनाप्रसादेकरिनेसुखिआछे. ५० त्यारेनानीबहेने
कह्युंके–अंतरमांकूडकपटराखिने केवलमुखथीमीठुंमीठुंबोलवुं तेणेकरिनेशुंथवानुंछे, सर्वनेपोतपोतानाकर्मप्रसादथीजसुखअथवा
दुःखप्राप्तथायजछे. ५१ जीवोनेपुण्यनोउदयथयेसते, राजाप्रसन्नथायछे, नेसर्ववस्तुपणआपेछे; अनेपापनोउदयथयेसते, जम-
नीपेठेतेरोषपामेछे, नेसर्ववस्तुनुंपणहरणकरेछे. ५२ तेकह्युंछेके–सर्वजन, पूर्वेकरेलाकर्मनुं, फलविशेषनेपामेछे. अपराधनेविषे
अनेगुणनेविषेपरतोनिमित्तमात्रहोयछे. ५३ तेवातसांभळीनेरोषपामतुंछेमनजेनुं एवोराजाबोल्योके–हेदुष्टे, हेदुःपंडिते, तुंतारा
कर्मनुंफळ, तथाताराबोल्यानुंफळ, तत्कालदेख. ५४ एमकहीने, राजा पोतानासेवकोप्रत्ये एवीआज्ञाआपेछेके–नगरमांशोध
करी, कोइमहादरिद्री कोढियोभिखारीरांक एवोअेकपुरुष, बोलावीअत्रलावो. ५५ तारपछीतेनीशोधकरवा, चारेपासभमता
राजानासेवकोए, नगरनाउपवनमांबेठेलो, एककोढिओपुरुषदीठो. एटलेप्रथमवर्णनकरेलो देवतानीसहायताथी, कोढियोद-
रिद्रीथइनेबेठेलो पृथ्वीपालराजा, तेनेजदीठो. पछीसेवकोतेकोढियाने, कोइप्रकारेमहाप्रयत्नथीसमझावीने, जेमबंधित्राननेलावे
तेमराजानीपासेलावीउभोराख्यो. ५६ तारपछीराजाएनेकन्यानेकह्युंके–जोतुंकर्मनेजमानेछे, तोताराकर्मेआपेलो आकोढियो
दरिद्रीवरनेवर्य, जेथीतुंहवेकृतार्थथइशतेजोइशुं. ५७ हवेलोकमांतो, मोटोहाहाकारवर्त्तायोके–हवेआमांथीभावीशुंथशे, अेम
कंपतांछेमनजेमनांएवो सर्वलोकथयेसते, अनेसुजनपणाथीतेकोढियोपुरुषपण, परणवानोनिषेधकरतेसते ५८ एककर्मनेज प्र-
धानकरीमहाधीरजवाली तेकन्याएसमग्रविवाहनीरीतीएनेजकोढियानोहस्तग्रहणकर्यो. ५९ तेवखततेजसभामांबेठेलोएकजोशी

हेभद्रे, हाहा, जेनोपारनथीएवा महादुःखसमुद्रमांतुंपडीछे ७२ भोलीएवीतें, आशुंअयुक्तकर्युं, घणुंज अघटतुंकर्युं, माटेप्रथम
तोतारोदोप, पछीमारोपणदोपछेके—हुंतारीपासेचालीआव्यो तोमनेबलात्कारेपरणाव्यो वळीतारपछीराजानोपण दोपछेके
आप्रकारनुंनिंदित महाअयुक्तकर्युं. केमके—पिताथइनेआवुंअयुक्तकेमकरे. ७३ तेनीतिशास्त्रमांपणकह्युंछेके—अपत्यकेतांपुत्रअने
पुत्रीतेवेनांनपणनेलीधे अल्पप्रीतिपणाथी, दुरपत्यकेतां, मावापउपरदुष्टकर्मकरेतोपण, अतिशेमेमथीआतुरथयेलां मातापिता
तोकदापिकालेतेनुं अहितथायएवुंनिंदितकरेजनहि. ७४ माटेहेसुंदरि, अजुसुधीपण कांइवगडयुंनथी, तेमकांइगयुंपणनथी,
माटेतुंतारीइच्छामांआवेतेम स्वच्छंदपणुंकर्य. अन्यकोइसारोसुंदरयोग्य जवानपुरुषखोली, तेवरनेपरणीतुंतारो जन्मारोसफल
करीकृतार्थथा.७५ आवखतकोइपणदेखातुंनथी, तेमकोइपणकांइपुछवानुंनथी, माटेस्वच्छंदपणेचालीजा. केमके—लक्ष्मीनुंअने
अतिरूपाळीस्त्रीनुंसर्वठेकाणे पोतानीमेळेजअतिशेसन्मानथायछे. ७६ हुंअतिशेनिंदनीयछुंमाटेहुंमारो निर्वाहकरवापणनिश्चेस-
मर्थनथीतो, तारोकियेप्रकारेथवानोछुं. माटेअतिशेअपवित्रएवी वस्तुनोजजेम—एममारोपण, अतिशेदूरथीजत्यागकरवो एज
घटितछे. एटलेआवातहुंकोइने कदापिकहेवानोनथी, नेअहिथीकोइजगाअेजतोरहीश माटेतुंपणतारेघटतोवर, करीलेजे. ७७
तेवातसांभलतांजतेस्त्रिए, पोतानावेहाथेवेकानढांकी, माथुंधुणावीबोलीके—हांहां हेनाथ, आशुंवोल्या, दाज्याउपरडांमजेवुं
अघटतुं, आवुंकेमकहोछो. ७८ ज्यारेअनंतीपापराशि, उदयमांआवेछेत्यारे, स्त्रीपणुंप्राप्तथायछे; एप्रकारेहेगौतम, तमेसम्यक्
प्रकारेजांणो. ७९ एप्रकारनाश्रीमहावीरस्वामिना वचनथीप्रथमतोस्त्रीजन्मथयो तेजअतिशेअधमछे, वळीतेमांपण, जोशील-
भ्रष्टथउंतो, तेथीमरणथवुंएजअतिश्रेष्ठछे. ८० तेमाटेआजन्ममांतो तमारुंजचरण, मारेशरणरूपछे. सतीस्त्रीनेतो, पोतानापूर्व
कर्मेआमेलोएजपति, देवजेवोछेनिश्चे. ८१ एप्रकारनुंतेस्त्रीनुंदृढपणुंजोइनेराजा, पोतानाचित्तमांअतिशेहर्षसहित, चमत्कारपां-

प्रमुखहतातेमनीपणकेमबुद्धिबुडीगइ, केकोइथीराजानेसमझावायोजनहि, के आवुंअयोग्यकरशोतो पछीपस्तावुंपडशे. वळी कोइलोकबोलेछेके, एमधानप्रमुखशुंकरे, बधांएघणीनाकहीपण, कन्याएऐवीअवलीकर्मवादिपणानी हठलीधीकेतेछेवटसुधी मुकीजनहिमाटे, नांनपणमांथीएनागुरुए एवुंजभणाव्युंतेझालीराख्युं, माटेएतोबधोवांक, एकन्यानागुरुनोजछे. वळीकेटलाक बोलेछेके—गुरुबचारोशुंकरे, अेतेकेइमोटीथइगइ, एतोनांनपणमांथीजएवीभोळीहतीके, ज्यांकोइलेइजायत्यांजायमाटे, एना मुग्धपणानोजएदोषछे. वळीकेटलाककेछेके–भाइ, नांनपणमांतोसर्वेएवांजहोयपण, एकन्यानोएवोजग्रहयोगआवीबन्यो तेएम थयुं. वलीकेटलाकधर्मनाजांणबोलेछेके–एमांग्रहयोगशुंकरे, एवानामनीकन्याओ, शुंजगतमांनहिहोय, ग्रहनडेतो, तेतेनामनी सर्वेकन्यानेनडवोजोइए, माटेअेकन्यानुंकर्मजअेवुंहशे, तेकोढियानेपरणी. ॥ ६६ ॥ ६७ ॥ एमलोकोक्तिनां नवांनवांवचन सांभलतां तेस्त्रीपुरुष, नगरनीबाहिरउद्यानमांपोच्यां. त्यांगयापछीतेकन्या, जांणेअपरआस्वादवालीहोयनेशुं एमखेदरहितते कोढियापुरुषसाथेरही. ६८ तेकोढियोतेवोगंधातो दरिद्रीकुरूपवालोछेतोपण, जांणेकोइमोटोदेवबेठोहोयने तेनीजजेमसेवाकरे तेमपरमप्रीतियेसेवाकरतीसुखेरहेछे. शास्त्रकारकहेछेके—सतीस्त्रीनांचरित्र, आप्रकारनांमहाआश्चर्यकारीजहोय. ६९ हवेते अघटित, असमान, एवोस्त्रीपुरुषनोसंयोगथयो तेनेदेखवाअसमर्थथयोहोयनेशुं, एमसूर्यदेवझटपट अपरद्वीपमांनाशिगयो, ने तेनीस्त्रीसंध्यासतीहतीतेपण, तेनीपछवाडेतुरतदोडी. ७० त्यांअंधकारनोसमूह, जेममिथ्यात्वनोसमूह विस्तारपांमेतेम, जेटलाकमांविस्तारपांमवाआव्येछे, तेटलाकमांतो, तेकन्याएपोताना स्वामिनेशयनकरवामाटे, सुंदरसंथारोपाथरीआप्यो. एटले आशपाशथीझाडनीतळेपडेलां पांनोवीणीलावी, तेनाउपरलुगडानाकडकासांधीपाथरीने, पोतानास्वामिनाथने पोढवानीशय्या, अतिप्रीतिवडेबनावीआपी. ७१ तेवखतप्रसन्नथइ तेशय्यामांसुतेलोकोढियो, एस्त्रीनीपरीक्षानेअर्थे आप्रकारेबोल्योके—

राजाअेजेदिवस नांनीकन्याकोढियासाथेपरणावी, तेदिवसनीरात्रिनाबीजापोहोरमां उत्कृष्टलग्नलइने, सर्वनगरमांसर्वसमृद्धि-वडेसर्वजगाअे महोत्सवमंडाव्यो. ९४ जगतनालोकनेहर्षउत्पन्नकरनारएवा, तेउत्सवेकरिने, लग्ननीवेलानेविषे, करिछेअतिशे प्रशंसाअनेउत्साहजेमांएवो, तेवरकन्यानोविवाहथयो. ९५ हवेतेवखत, अशुभदैवनावशथी, तेजगाएमहाभयानकएवो, त्रण जगतनेजांणेसंहारकरशेकेशुंएवो, यमराजनोजांणेबीजोहाथहोयनेशुंएवो, अतिशेआकराझेरवालो, एकमहासर्पओचिंतोनीक-ल्यो ९६ आसर्प सर्प एवुंनामसांभलवामात्रथीज, निश्चेजेमकल्पांतकालना महावायुवडे, समुद्रनातरंग उछलाउछलकरे.तेम, सर्वसभानातमांमलोक, भयभीतथयासता, खलभलीउठा. ९७ तेवखतभयथीसंभ्रांतथता, झटपटउठीलांबीफाळभरी चालवा जता, वरराजानापगथी एमहासर्पपुछभागमांचंपायो, तेथीमहाक्रोधभरेलातेसर्पे वरराजानेदंशकर्यो. तेथीतेमणेतत्कालयमरा-जना (मृत्युना) मुखमांप्रवेशकर्यो. ९८ तेकहुंछेके—आलोक, अन्यप्रकारनुंकार्यचिंतवेछे. नेतेनोपरिणामअन्यप्रकारनोवने छे; माटेदैवनेपरवशथयेलाजीवोनो, मुहूर्त्तमात्रकालपणघणाज विघ्नवालोछे ९९ आप्रकारनामहाउत्साहभरेला विवाहसम यमांआप्रकारनुंअतिशे अघटितवरनुंजमरणथयेसतेपण लोकनेथोडोपणवैराग्यनथीथतो माटेसंसारिलोकनेधिक्कारछे. २०० ॥ तारपछीराजाप्रमुख, दिव्यनाटकनामहारसिकशब्दोने सांभलता. मोटाआनंदोत्साहमांबेठेला, आदिमर्वसभासदो, ओचिंतो आविपडेलोशोकनोसमूह. तेणेकरिनेसज्जडथंभिगया, जेमकोइमहामुनिहोय तेनीपेठेएकदमसर्वमंडल, मौनव्रतधरीअचेतननीपेठे मूर्छितथइगयुं १ पछीहलवेहलवेचमत्कारपांमतुंछेहृदयजेमनुं एवाथयासता. विचारमांउंडाउतरीजायछेके—अहोओचिंतुअण धार्युंअणविचारेलुं, आशुं, आविवखते, कष्टआवीपडचुं. आतेकोइअसुरेंद्र अथवासुरेंद्रतेमनी ऋद्धिसिद्धिनेरहेवानास्थानमां आ प्रकारनुं अतिकष्टआव्युं, एतेशुंथयुं. २ एमसर्वलोक, चित्तमांअतिशे चमत्कारपांम्या एवानएटलेथी समाप्तकरी ग्रंथ-

मी, बोल्योके–हेभद्रे, आप्रकारेआखाजन्मनोनिर्वाह, किये्रकारेकरीशकाशे. ८२ माटेजोहुंपणकोइप्रकारे नवीछेयौवनअव-
स्थाजेनीएवोदिव्यशरीरवालो थउतोजयुक्तछे, केमके–असदृशएटलेविषमसमागममांश्योरसछे कांइपणनथी. ८३ एमकहीने
देवतानावरदाननीशक्तिथी तत्काळपोतानुंप्रथमनुंरूप, देवताजेवुंदिव्यरूपप्रकटकरी, अतिआश्चर्यथीहर्षपामती पोतानीस्त्रिने
करी. ८४ हेस्वामिन् आशुंमोटुंआश्चर्यथयुं इत्यादि, जेटलाकमांपुछेछे, तेटलाकमांतेजजगामां एकअतिशेमोटुं देवभवनजेवुं
मणिरत्ननुंमोटुंभवन (मेहेल) तेराजाएनिपजाव्युं; तेनीमध्येएकदिव्यपलंग तेमांबेठेलोपोतानोतेजस्वामी, तेनेदीठो. जेमछत्र
चामर, नाटकनेविषेतत्परएवो देवदेवीनोछेसमूहजेनीपासे एवाइंद्रनीपेठेतेनेजोइ तेस्त्रीमनमांविचारकरवालागी. ८६ के–आते
शुंमनेस्वप्नथयुंछेके, कांइइंद्रजालविद्याछेके कोइमायाजालछे केमोहजालछे, शुंहशेकांइनिश्चयथतुंनथी माटेहवेशुंकरवुं, इत्यादि
विकल्पकरेछे एटलामांतेराजाए अतिआश्चर्यवालीतेस्त्रीप्रत्येबोल्यो. ८७ हेकामदेवनीस्त्रीसमानसुंदरि, तुंतारामनमांमिथ्यासं
कल्पविकल्पनकरीश. प्रसन्नथयोछेदेवजेनेएवोहुंतो, पृथ्वीपालनामनोराजाछुं. तेताराशुभ कर्मवडेखेचाइ अत्रआव्योछुं. ८८
एटलुंकहीनेपछीपोतानुं आरंभथीतेअंतसूधीनुं सर्वचरित्रविस्तारथी वर्णनकरीसंभळाव्युं. हेसुभगे, सुंदरभाग्यवालीहेस्त्री तेंजे
प्रमाणकर्युंतेजकर्म, ताराउपरप्रसन्नथयुंएमजांण.८९ चंद्रराजानेमोटुअज्ञानछे,अनेमोटुंमिथ्याभिमानछे, तेनुंफलपणतुं निश्चेप्रा-
तःकालेजोइश. अनेतारीसमृद्धिजोवा, राजापणआवशे. ९० तारपछी अतिशेहर्षथी उल्लासपामतीछे रोमजेनां एवीतेस्त्रीये,
स्वामिनोमहिमाकरवानेअर्थे, समग्ररात्रिपर्यंत, एवुंनृत्यकर्युंके, जेनेदेखीइंद्रनुंहृदयपण चमत्कारपांमे. ९१ हवेतेनगरनो राजा
पण, कोढियानेकन्याआप्यापछी, मेंमारारोषनुंफलदेखाडयुं. हवेतत्कालमारासंतोषनुं फलपणदेखाडवुंजोइये, एमधारिने ९२
तेमहाअहंकारीचंद्रराजाअे, एकदेवजेवोमहासुंदर राजकुमारने, मोटाउत्सवेसहित, मोटीकन्यापरणावी. ९३ तेआप्रकारे—

घरमांघणुंकरेलुंसाधुलोकदेखशेतो तेमनेआपवुंपडशेमाटेतेनेसंताडीराखे, नेघणुंथोडुंजप्रगटपणेदेखाडे अनेसाधुभिक्षाकरवाआवे तारेपोतानांवखांणथवासारु उपरथीघणोभाव देखाडती तत्कालउभीथइ, सन्मुखजइघणीभावभक्ति अनेमोटोआदरसन्मानने देखाडती, एटलेहेमहाराजआपनापधारवाथी हुंधन्यभाग्यवालीकृतार्थथइछुं, माटेपधारोपधारो एमहाथजोडी नम्रताथी मीठुं मीठुंबोलती, साधुमहाराजनेप्रसन्नकरती, भिक्षालेवानास्थानमांलेइजतीहती. सारीसारीवस्तुनेसंताडीराखी जेवीतेवीवस्तुने घणाआदरसन्मानथी होरावतीहती. १२ वळीतेस्त्री, अन्यप्रत्येबोलेछेके—जेममहर्षिनेथोडोपणदोषनलागेतेम, थोडुंआपीअे; केमके—शुद्धएवुंअणुमात्रपणसुपात्रदान, अनंतफळनुंकारणथायछे. १३ एमबोलीपोतानीपासे कोइनेनआववादेती, पोतानेहाथेजमुनिनेअतिशेथोडुं जेवुंतेवुंअन्न, तेपणमनविनानुंआपती. १४ वलीकोइमांदासाधुप्रमुखनेअर्थे, कांइवस्तुसाधुपुछेतो, घरमां छतीहोयतोपणहाथजोडी विनयपूर्वकनमस्कारकरी हेमहामुनिराजअत्यारसुधी एवस्तुहतीपणहालमां लगारमात्रनथी एमजुठु बोलती, एमकरतांतेवस्तुकदापि साधुनीनजरेपडेतो, तेवस्तुपोतानीहोयतोपण, एतोपारकीछे इत्यादिघणीठगाइकरती, माटे अेप्रकारनीनदेवानीबुद्धिनेनिश्चेधिक्कारथाव. १५ अेप्रकारेधर्ममांतत्परअेवी तेश्राविकाअेपण (अेटलेजेमांपइशानोपणखर्चनथी एवी, पोसोपडकमणुं जपतपविगरेधर्मक्रियामांअतिशेतत्परमाटे, धर्ममांतत्परएवुंविशेषणदीधुं) अतिशेआकरुंभोगांतरायकर्म बांध्युं. कृपणपणानुंएजनिश्चेफलछे. १६ हाहा, मूढजीवोनिर्मलएवा जिनधर्मनेपांमिनेपण, अघटितआचरणवडेआत्मानेमलिन करेछे, एवातअतिखेदकारकछे १७ हवेबीजीस्त्रीतोउदार चित्तवालीहतीमाटे, तेणीएसुपात्रमांदानआपवावडे तथाशुद्धभाव वडे अथवाशुद्धभावथीसुपात्रमां दानआपवेकरिने, शुभभोगछेफलजेनुंएवुंकर्मबांध्युं केमके—जीवोनिश्चेविचित्र परिणामवाला छे. १८ तेबेस्त्रियोमरिनेदेवलोकमां देवपणेउत्पन्नथइ, पणतेमांआटलोविशेषछेके—प्रथमनीस्त्री, किल्बिषिकदेवनाविमाननेविषे

कारकहेछेके—प्रातःकालथवाआव्युंत्यारे, जेकोढियानेपोते कन्यापरणावीछे, तेनुंतमामवृत्तांतअतिशेगुप्तपणे जांणवाअतिशे चतुरचरपुरुषो मुक्याहता, तेमनीपासेबीजा सेवकोनेमोकली राजाअेपुछाव्युंके—एकन्यानुंअत्यारसूधीनुं केवुंवृत्तांतवन्युंछे. त्यारेतेमणेसर्ववृत्तांत जेमहतुंतेमकह्युं. तेपुरुषोथी तथाबीजा गुप्तरहेलाचरपुरुषोथी तमांमयथास्थित सर्ववृत्तांतथी चंद्रराजा सारीपेठे, विदितथयो, नेहृदयमांअतिशेजचमत्कारनेपांम्यो, तेथीअतिशेविस्मयअनेअतिलज्जा तेनाझणकाराथी परवशथयो केएपुत्रीनेअने एजमाइनेक्यारेदेखुं एवीआतुरतानेअतिशेवश, एराजाथयो. ४ पछीजेमअनिष्टनाभारने त्यागकरे तेमपोतानो तमांमअभिमाननो त्यागकरीतेमनीपासेआवी नम्रताथीअतिशेसन्मानकरी पूर्वकर्मनेजअतिशेसमर्थजांण्युं ५ चंद्रराजाअेश्रेष्ठ एवापृथ्वीपालराजाने पोतानेघेरलावी जमाइनेजेमपहेरामणी आपवानीरीतहशेतेम घरद्रव्यविगेरे सर्वयथास्थितआपी, घणा घणासन्मानथीराखी अतिशेस्नेहवताव्यो. ६ एकदिवसकोइअतिशे ज्ञानीमहाराजपासेजइ, एचंद्रराजाअेएवेकन्यानो पूर्वभव पुछ्यो. त्यारेज्ञानीमहाराजबोल्याके–७ पूर्वजन्ममांएवेकन्याओ धनअनेधनक, एनामनाधनाढ्यमोटाशेठहता, तेमनीस्वजनने मानवायोग्यएवी धनश्रीअनेधनप्रभा एनामनीवेभार्यायो, जेमसूर्यअनेचंद्रतेमनी, ज्योत्स्नाअनेप्रभा एनामनीकांताओछे, तेम तेवेस्त्रियोअतिशेक्रांतिवालीहती.८ जिनधर्ममांआसक्तएवीएवेपणहती, वहुधापापस्थानथीनिवृत्तिपांमेली, ज्ञाननाआराधनमां निपुण, कर्युंछेउपधानवहन प्रमुखतपवालानुंवहुमानजेमणेएवीहती. अथवाकर्युंछेउपधानादि वहुमानजेमणेएवीहती. ९ तेवेमां आटलोविशेषहतोके—प्रथमकहेलीस्त्रीकृपणहती माटेधनादिकखरचथायत्यारेएनुंमन, दुखातुंहतुं. वधारेतोशुंकहियेपणभावे कारेनेमुनिनेपणदान, देतीनहती. १० वलीकृपणपणानादोषथी, पोतानाघरनांमांणस घणुंआपीदेछेएमधारी, पोतानेघेरआ- वेलासाधुने हुंमाराहाथेआपुंछुंएमकही, घरनांमाणसने निवारणकरतीहती. ११ वलीएमचिंतवनकरतीके—सारुसारु पदार्थ

तीर्थंकरनेस्त्रीपणुंप्राप्तथयुं. नारदनेत्रिषेपणमोक्षपणुंथयुं. चिलातीपुत्रनेत्रिपेपणप्रशमनीपरिणतिथइ. एमकारेकर्मअनेपोतानुंवीर्य एबेएकवीजानीस्पर्द्धावडे तुल्यरूपएवांस्फुटपणेदेखातांसतां आजगतमांजयवंतांवर्त्तेछे. ३२ एमकारेकर्मअनेउपक्रमएबेनुंतुल्यपणुंसांभलीने, राजात्यांथीउठ्यो. अनेकुकर्मनोनाशकरवारुडेप्रकारे, धर्मनोउद्यमकरवामांछेबुद्धिजेनीएवोथयो. ३३ तारपछी चंद्रराजाए पोतानुसमग्रराज्य विधिवडेजमाइने पृथ्वीपालराजा तेनेआपीने पोतानीजेमोटीदीकरी अनेपोतानीस्त्री तेणेसहित दीक्षाग्रहणकरीराजामोक्षगयो. ३४ तारपछीपृथ्वीपालराजाए त्यांनुंसर्वराज्यसंभालीस्वस्थकरी, इंद्रजेवीमोटीसमृद्धियेसहित पोतानीस्त्रीनेलेइ, पोतानापुरमांआव्यो. ३५ (हवेअहिंथीसंस्कृतश्लोकमांकहेछे.) एमकारेश्लोकनाचोथापदनाअर्थनोपणसंवादपूरोथयो. ॥ पृथ्वीपालराजाशास्त्रनेविषे परिमाणरहितएवा वहुमाननेकरनारोथयो. ३६ अज्ञाननेनाशकरनारएवांशास्त्रने आदरसहितसांभलतांतेनीबुद्धि, धर्मनाआराधननेविषेथइ, केमके—ज्ञानथीशुंनथाय, सर्वथाय ३७ सर्वेदर्शनवालानाधर्मोने असद्दशछेधर्मजेनोएवा, एटलेबाहिरथीधर्मकहेवायपण विचारीजुवेतारेतेजअधर्महोय, अथवातेधर्ममांधर्मपणुंनहोय वस्तुताएअधर्ममांधर्ममानीलेता, एमवारंवारदेखिने, रुडेप्रकारेनेतेधर्मोनी परीक्षाकरीदेखीसमजीने, अरिहंतेकहेलोएवोआर्हतधर्म, एटले जैनधर्म, तेनोतेणेअंगीकारकर्यो. ३८ अनुक्रमेतेराजानीजेमजेम धर्ममांपरिणतिथइ, तेमतेमश्रुतज्ञाननेविषे वहुमानकरवानुंवृद्धि पाम्युं. ३९ तथावहु श्रुतएवापुरुषो तेमनुंवहुमान तथासहायता, पुष्टि, इत्यादिकरवाथी अथवा घणांएवांजे श्रुतसिद्धांत पुस्तको तेमनुंवहु मानकरवानेअर्थे तेनीपुष्टिकरवी तथाशोधनकरवुं इत्यादिकेकरीने तथा तेमनुं लखाववुं उजमणुं करवुं इत्यादिके करिने तेराजाअे श्रुतनुं आराधनकर्युं. ॥ ४० ॥ एमकारे मोक्षलक्ष्मीनुं साधनरूपजे श्रुतज्ञाननुं आराधन, तेणेकरिने, दुःसाध्य एवोपण कुकर्मनो क्षय शीघ्रपणे कर्यो. वली एराजा क्यारेक एकाग्र चित्तवडे श्रुतज्ञानना

उत्पन्नथइ. १९ त्यांथीचविनेतमारी मोटीनांनीपुत्रीओथइ. जेतमारेअतिशेप्रीतिनुंपात्र रूपछे, पणपोतपोतानाकर्मनावशथी बे कन्याओनुंआप्रकारनुंनिश्चेभिन्नपणुंथयुं. २० तारपछीराजाएपुछयुंके—हेस्वामिन्एकमारोसंदेहछे तेनोउत्तरकहो. जीवोनुंकर्म अनेउपक्रम (उद्योग) एबेमांकोणप्रधानछे. २१ ज्ञानीमुनिबोल्याके—हेराजन्एबेनुंतुल्यपणुंछे. कोइजगाएकर्मपणबलवान्छे, अनेकोइजगाएउद्योगपणबलवान्छे.२२ तेवातशास्त्रमांकहीछेके—कोइजगाएजीवपणबलवान्थायछे,अनेकोइजगाएकर्मपणबल-वान्थायछे, माटेजीवनेअनेकर्मने पूर्वकालथीज, एटलेअनादिकालथीज बंधायेलांवैरछे. २३ माटेजीवो, निश्चेकर्मवशछे, अने कोइप्रकारेजीवनेवशकर्मछे. जेमकोइजगाएधारणकरनारबलवान्छे नेकोइजगाएधारणकरवायोग्यवस्तुबलवान्छेतेम. २४ जो पणभवगांभमताजीवोनेकर्म, अतिशेदुःखदेछेतोपणधर्मनोउपक्रम, तेसर्वकर्मनेपणनाशकरेछे. २५ जोएमनहोयतो, अनंताऽनंत भवथीसंचयकरेलां माटेअनंतांएवां कर्मोनेनाशकरी शाश्वतामोक्षनेकेमपांमे. २६ जुओनेचुलणी, कुकर्मनोकरनारएवोपणदृढ प्रहारी, आसंसारमांउपक्रमथीमोक्षगयाछे. अनेचिलातीपुत्र अनेरौहणिओस्वर्गेगया. २७ माटेआनिष्टअनेमहाक्रूर एवांकर्मने नाशकरवानेअर्थे धर्माथिपुरुषोबलवान् एवाउद्योगनेजनिरंतर निश्चेकर्याकरेछे. २८ तेवातशास्त्रमांकहीछेके—सर्वकर्मनेविषेनि-रंतरज, देहधारिअेपरमहितकारी एवोउद्यमकरवोअेजश्रेष्ठछे. अनेजोस्थिररहेतो, उद्योगविनामनोवांछित एवांफलनेनिश्चेन पांमे. २९ अनेजेजगाएनानाप्रकारनो उद्यमकर्येसतेपण, कार्यसिद्धिनजथाय, तोतेजगाअेसमर्थअने आकरुंअेवुंकर्मजअवश्य भोगववायोग्यछेएमजांणवुं ३० कर्मनेवशथइवीरजिनेश्वरनीचकुलमांअवतर्या. मल्लीतीर्थंकरस्त्रीरूपेथया. परीक्षितराजानुंमरण थयुंतथानंदिषेणअने आर्द्रकुमारतेमनुंपडवुंथयुं. इत्यादिजगाएकर्मनुंप्रधानपणुंजांणवुं. ३१ तेकह्युंछेके—ब्रह्मदत्तचक्रवर्त्तोना नेत्रनोनाशथयो. भरतराजानोपराजयथयो. कृष्णवासुदेवसतेसर्वनाशथयो. छेल्लातीर्थंकरनोनीचगोत्रमांअवतारथयो. मल्लिनाथ

तेनोत्यागकरवो. तेनिशीथसूत्रना ओगणीशमाउद्देशमांकहीछेके—जेभिक्षु, चारएवी संध्याओनेविषे स्वाध्यायकरे तथाकरनारनेसहायताकरेछे तेजेम, इत्यादिआलापकेकरिने पहेलीसंध्या १ पश्चिमसंध्या २ मध्याह्नकाले ३ अनेमध्यरात्रे ४ एचार कालमां स्वाध्यायनोनिषेधकर्योछे, ॥ निशीथचूर्णिमांपणकह्युंछेके—संध्याओचारजांणवी. सूर्यनउग्योहोयते, मध्याह्नथयोते, सूर्यास्तथयोहोयते, मध्यरात्रिथइहोयते, एचारसंध्यानेविषे स्वाध्यायनकरवो तथानिशीथसूत्रमां पांचमाउद्देशानेविषेवसति (निवासकरवोते) आश्रिनेपणकह्युंछेके—जेसाधु, प्राभृतिकासहितएवी, एटले छांणप्रमुखथीलीपेली सन्मार्जनकरेली एवी, शय्याकेतांवसति तेप्रत्येअनुप्रवेशकरेछे अथवाप्रवेशकरनारनेसारुजांणेछे, इत्यादिआलापकेकरिनेकालवेलामां, नवोनिवास करवानोपण निषेधकर्योछे. ॥ एआलापकनुंभाष्यपणआप्रकारेछेके—सूर्यनउग्योहोयत्यांसुधी पूर्वाह्नकालमां, अने सूर्यआथम्यापछी अपराह्नकालमां तथामध्याह्नसमे, निवासकरवावसतिमां (स्थानमां) प्रवेशकरवानो निषेधकर्योछे माटे, बाकीना कालमांनिषेधनथी. ॥ वलीएनीचूर्णिकरनारतो, आप्रकारेकहेछेके—जेसूत्रपोरसी, अनेअर्थपोरसी, तेमांप्राभृतिकाकरायछेतो तेव्याघातवालीछे. अनेछिन्नकालमांनिर्व्याघातछे पूर्वाह्ननेआप्रकारनीगाथाछेके—जेकालवेलातेपूर्वाह्ननेविषे सूर्यनउग्योहोयते वेला, अनेअपराह्ननेविषेतो सूर्यआथमतेसतेकालवेला, मध्याह्ननेविषेकालवेला तेकालवेलाओनेविषे, अर्थपौरुषीकरवीतेआज्ञा उत्थापकछे. ॥ आजगाएकल्पवृत्तिमां आप्रकारनीव्याख्याछेके—एतेषुकेतां एकालवेलानेविषे. ॥ जेमांप्राभृतिकाकरायछे ते वसतिअनुज्ञाताछे. सूत्रार्थनाव्याघातनोअभावछेतेथी. शेषकेतांउग्योछे सूर्यजेनेविषे एवोकाल, जेमांप्राभृतिका करायछेते. ॥ प्रतिकुष्टकेतां नकल्पेतेनुंकारणएछेके—निषेधकरेलीवसतिमां रहेवाथीसूत्रार्थनोव्याघातसंभवेछेमाटे. ॥ प्राभृतिकाकेतांछांणथी लीपवीइत्यादिरूपजांणवी. ॥ व्यवहारसूत्रनीवृत्तिमांपणकह्युंछे—चारसंध्याओजांणवी. तेमत्रणरात्रिनी, नेएकदिवसनीजेमके

अर्थनी अतिशे भावनाकरतां, मोक्षरूप उंचास्थानउपर चडवानी जांणे नीसरणीहोय तेवीक्षपकश्रेणिअे चड्यो ॥ ४३ ॥ तेजवखततेलोकअनेअलोक तेनुंप्रकाशकरनारुंकेवलज्ञान, एराजानेउत्पन्नथयुं. अनेतेमनेदेवोअेमुनिवेषआप्यो. ॥ ४४ ॥ तेकेवलीमहाराजे, पोतेअनुभवकरेली श्रुतज्ञाननीआराधनाछेमाटे, पोतानादृष्टांतनुं स्पष्टप्रकटनकरवुं इत्यादिउपदेशथी, घणालोकोनेश्रुतज्ञाननीआराधनानेविषे, सावधानएवाकर्या. ४५ आलोकमांप्रतिबोधकरवायोग्य एवाभव्यप्राणिने, एप्रकारनाइतिहासवडेघणाकालसुधी प्रतिबोधकरिने तेकेवलीमहाराजे अनशनविधिवडे मोक्षपदप्रत्येविहारकर्यो. ४६ आप्रकारेश्रुतज्ञानादिकमां, अतिशेबहुमान करवामात्रथीजनिश्चे, तेजभवमांपणमोक्षगया. माटेहेभव्यप्राणिओ, आप्रकारनुं मोटुंफल विचारीने श्रुतज्ञानना आराधनविधिमांअतिशे प्रयत्नकरो. ॥ ४७ ॥ एप्रकारेश्रुताराधननेविषे पृथ्वीपालराजानीकथाकही. ॥ हवेश्रुत ज्ञानादिकनुंआराधनपण सम्यक्प्रकारे ज्ञानाचारनुंआचरणकरवामां निपुणपणुंसतेजसंभवेछे माटेतेज्ञानाचारतो आठप्रकारनो छे. तेश्रीनिशीथसूत्रनाभाष्यनी पीठीकादिकमांआप्रकारेकह्योछेके—कालनेविषे १ विनयनेविषे २ बहुमाननेविषे ३ उपधाननेविषे ४ अनिह्नवकेतां नगोपववाविषे ५ व्यंजनकेतां अक्षरनेविषे ६ तथातेनाअर्थनेविषे ७ उभयकेतां अक्षरअनेअर्थ अेबेनेविषे ८ अेआठनेविषे. ज्ञाननुंआचरणकरवुं तेज्ञानाचार आठप्रकारनोकहिये ॥ तेमांकालेकेतां सूत्रपोरसीमां सूत्रपठनकरवुं तथागुणवुं. अनेअर्थपोरसीमांतो अर्थभणवो गुणवोते—अथवाउत्कालिक सूत्रादिभणवांगणवांते. अनेकालिकश्रुततो उत्तराध्ययन, आचारांगइत्यादिजांणवां तेतोदिवसनेविषे अनेरात्रिनेविषे पहेलीअनेचोथी पोरसीमांज भणाय, अनेगणाय अने उत्कालिकतो, दशवैकालिकतथादृष्टिवाद, अेजांणवां. तेतोसर्वपोरसीमांभणाय अनेगणाय. अनेकालिकनेउत्कालिक अेबेनो पण, अनध्यायादि अस्वाध्यायकालतो, लघुअेवीबेघडीना प्रमाणवालोछे. ॥ दिवसअनेरात्रि, तेप्रत्ये, चारकालवेलाओछे

नामेअध्ययनभणाववुं.६ सोलवर्षआदिएक अधिकवर्षवालाने, अनुक्रमेचारणभावना, अनेमहास्वप्नभावना एनामनां अध्ययन स्वभावथीजणाववांयोग्यछे.७ओगणीसवर्षवालानेतो, दृष्टिवादनामेबारमुंअंगभणाववुं संपूर्णवीशवर्षवालाने सर्व श्रुत भणाववां योग्यछे. ॥८॥ आप्रकारनोसर्वअर्थ, व्यवहारसूत्रमांपणछे, जेमके—त्रणवर्षनापर्यायवाला निर्ग्रंथनेआचारप्रकल्पनामाअध्ययन भणाववानुंकल्पेछे, इत्यादि ॥ आप्रकारेआगममांकहेला कालनेकहिनेअहंकारादिकथी अकालमांभणेछेगुणेछेइत्यादिकरनारने आज्ञाभंगतथा ज्ञानाचारनीविराधना इत्यादिदोषेकरिनेप्रायश्चित्त कह्युंछे, अनेअकालेस्वाध्यायकरवाथी प्रमत्तपणेदुष्टदेवतातेने छलेछेइत्यादिपणकह्युंछे ॥ वलीनिशीथभाष्यमांआप्रकारेकह्युंछेके—दिवसनाआदिनीतथा अंतनीसंध्यानेविषेतथामध्याह्नतथा अर्द्धरात्रे, जेपुरुषएचारसंध्याकालनेविषे स्वाध्यायकरेछेतेने तीर्थंकरमहाराजनी आज्ञाभंगादिदोषप्राप्तथायछे. ॥ अकालमां स्वाध्यायकरवाथी लोकमांपणनिंदाथायछे. केमके—संध्याकालनेविषे गुह्यकव्यंतरविचरेछेमाटे. बीजुभणिनेथाकेलानेआवश्य-कनोउपयोगतथा विसामोपणथायछेमाटे ॥ श्रुतनोउपयोग, (सिद्धांतभणवुंगणवुं) उपधानतप, अतिशेश्रेष्ठकह्यांछे तथापि निषेधकरेलाकालनेविषेकरेतो, तेनिश्चेकर्मबंधनेअर्थेथायछे. ॥ लोकमांपणकालवेलानेविषे संध्यावंदनवैश्वदेवतर्पण होमइत्यादि बहुधाशांतिककर्म एजकरवानांकह्यांछे, पणस्वाध्यायकरवानोकह्योनथी. केमके—तेस्वाध्यायने परमतत्वरूपपणुछेमाटे दुष्टवे-लामांतेनोनिषेधकर्योछे. तेकह्युंछेके—संध्याकालेचारकर्मनोत्यागकरवो. आहार, मैथुन, निद्रा, तेमनोत्यागकरवो, नेस्वाध्या-यनोतोविशेषेकरिनेत्यागकरवो. ॥१॥ संध्याकालेआहारकरवाथी व्याधिथायछे. मैथुनकरवाथीक्रूरदुष्टएवो गर्भउत्पन्नथायछे. निद्राथीधननोनाशथायछे. स्वाध्यायकरेसतेमरणथायछेतेमाटे, वलीसंध्यामांस्वाध्यायकर्येसते, आसर्वज्ञपुत्रपणुंपोतानेविषे प्र-ख्यातकरेछेतोपण एटलुंसमझतानथीके—संध्याकालेतोभणायगणायनहीं, एप्रकारेलोकमांपणनिंदाथाय. ॥ तथासंध्यासमे

सूर्यआथमतां, अर्द्धरात्रे, प्रभातकाले, एत्रणरात्रिनी, अनेचोथीसंध्या दिवसनामध्यभागनेविषेजांणवी. एचारसंध्याकालने विषेस्वाध्यायनकरवो. ॥ आचरणकरवामांतो रात्रिनीकालवेलाबे—एकमध्यरात्रे, अनेबीजीरात्रिनेअंते ॥ दिवसनीपणबे, एकदिवसनीमध्ये अनेबीजीदिवसनेअंते. ॥ खरतरगच्छना श्रीजिनदत्तसूरिए संदेहदोलावलीसूत्रमांपण एमजकह्युंछेके—चार पौरुषिओजांणवी. दिवसमांबे, एकतोदिवसनामध्यनेविषे, अनेबीजीदिवसनाअंतनेविषे एमरात्रिनेविषेपणबेपौरुषीओजां णवी. एकरात्रिनामध्यमां अनेबीजीरात्रिनेअंते, एमचारपौरुषीओ बेबेघडीनीजांणवी. ॥ आबधो, असज्झायकालनो विचार लख्योतेनुंआटलुंज कहेवानुंतात्पर्यछेके—आगमनाअभिप्रायेकरिने सायंकालेसूर्यअस्तथयेसते कालवेलाकहिछे, अनेआचरण नेअनुसारेकरिनेतो सूर्यनाआथमतापहेलीपालमांआवेछे. माटेसम्यक्प्रकारनो निर्णयतोसम्यक्ज्ञानिपुरुषोजांणेछे. ॥ यद्वा, कालतेवर्षप्रमुखश्रुत भणवानेयोग्यएवोकालजांणवो. तेपंचवस्तुनामाग्रंथमांकह्योछेके—संवत्सरप्रमुखकालक्रमेकरिनेतो, जेनेविषे जेभणाववानुंप्राप्तथयुंहोय, तेनेधीरपुरुषजेते, तेजभणावे तेकालक्रमआप्रकारनोछे. १ त्रणवर्षनापर्यायवालासाधुनेतोआचार प्रकल्पनामाअध्ययननेकेतां निशीथाध्ययननेभणावे. अनेचारवर्षनापर्यायवालानेतो, सुक्तांगनामाअध्ययनने रुडेप्रकारेभणा वे. २ आचारप्रकल्पएवुं निशीथाध्ययननुंनामछे. ॥ पांचसंवत्सरनीदीक्षावालासाधुने, दशकल्पव्यवहार, एअध्ययनोभणावे अनेआठवर्षनापर्यायवालाने, ठाणांगअनेसमवायांग, एबेपणभणावे. ३ दशवर्षनीपर्यायवालाने, विवाहकेतांश्रीभगवतीसूत्र भणावे. अगीयारवर्षनीपर्यायवालानेतो आ क्षुल्लकविमानादिपांचअध्ययनभणाववायोग्यजांणवां. ४ बारवर्षनीपर्यायवालाने अनुत्तरोपपातिकप्रमुख पांचअध्ययनभणाववां. तेरवर्षनापर्यायवालाने उत्थानश्रुतादिचारअध्ययनभणाववां. ५ चउदवर्षना पर्यायवालाने, आशीविषभावनानामे अध्ययनभणाववुं, एमजिनपरमात्माएकह्युंछे. पन्नरवर्षनापर्यायवालाने दृष्टिविषभावना

करवो, वर्षाकालमांविहारनकरवो. अथवादिवसमांविहारकरवोपण रात्रिएविहारनकरवो. अथवादिवसमांपणत्रीजीपोरसीए विहारनकरवो बाकीनीपोरसीमांकरवो. एमनिशीथचूर्णिमांकह्युंछे. ॥ लोकमांपणकह्युंछेके–एकपहोरनीअंदर भोजननकरवुं. तेमबेपहोरनुंउल्लंघनकरिनेपणनकरवुं.एकपहोरनीअंदरकरेतोरसनीउत्पत्तिथाय,नेबेपहोरनोत्यागकरीनेपछीभोजनकरेतो,वलनो नाशथाय. १ ग्रीष्मऋतुहेमंतऋतुविगरे आठमासमांभिक्षुविहारकरे.सर्वजीवनीदयानेअर्थेवर्षाकालमांतोएकजगाएनिवासकरे.२ वलीदानादिकपणकालनेविषेकरेतो, विशेषफलदायकथायछे, तेपणकह्युंछेके–मारगमांथाकीजनारो, तथाशरीरेरोगिथयेलोत. आगमनोग्रहणकरनारो त. जेणेलोचकर्योछेएवापुरुषोनेविषे तथाउत्तरपारणानेविषेआपेलुंदान, अतिशेफलदायकथायछे.कोइ एवाकालमांकेमारगमां भुख्याथयेलासाधुने भाथुंविगरेजेजोगवाइ वनीरहेलीहोयतेनुंजेदानकरवुं, तेनुंमूल्यकरवाने, केतांतेना फलनोपारपांमवाने समर्थथवातुंनथी. अनेतेनुंतेजभोजनादिक अवसरविनानुंआपवामांडीएतोपण साधुनेग्रहणकरवाभणीनथी थतुं. २ कोइपुरुष, स्त्रीप्रत्येकहेछेके–हेसुंदरि, अवसरउपरआपेलुंहाथेलीनीअंजली प्रमाणजेटलुंपणआपेलुंजल, मूर्छापांमेलाने पणजीवाडेछे. अनेमरणथयापछीमरेलानोउद्देशकरि शेंकडोघडापांणिनाभरेला दानआपेतोपणतेणेकरिनेशुं, कांइपणतेनीतरश नजाय. वलीखेतीतथाव्यापार तथासेवातेपणसमयउपरकरेलीहोय तेजघणाफळवालीहोयछेपणअन्यथानथीथती. तेकह्युंछेके– समयउपरकरेलुंजेखेतीविगरेकार्य तेजेमघणाफळवालुंहोयछे, तेमजआपणजांणवुं. एमकारेसर्वएवीक्रियापण पोतपोतानासमय मांजकरवायोग्यछे. १ मंत्रविद्यादिसाधनपणजेमकहेलोकालहोय, तेजकालेकरेतोसफळथाय, पणअन्यथाकरेतोअनर्थनुंकारण पणथाय. एमजस्वाध्यायपण पोतानाकालनेविषेजकरवो पणअकालेनकरवो. ॥ आजगाएछासवेचनारीनुंदृष्टांतछे. जेमके– मथुरामां एकसाधुप्रदोषसंबंधी कालनुंग्रहणकरिने पौरुषीआतिक्रमणथयेसतेपण कालिकसूत्रनेउपयोगराहितपणाथी भणेछे,

स्वाध्यायमांव्यग्रथयेला साधुनेअवश्यकरवायोग्यएवुं प्रतिक्रमणप्रमुखकार्यतेनेविषे अनेश्रावकनेअवश्यकरवायोग्यएवुंजे. देव पूजनतथाप्रतिक्रमणइत्यादि कार्यमांउपयोगनुंशून्यपणुंथवाथी तेकार्यनथइशके, त्यारेतोतेअवश्यकार्यमां उपयोगराखवोतेश्रेष्ठ छे तथानिरंतरस्वाध्यायकरी थाकेलानेविश्रामपणथाय, माटेश्रुतपाठादि, कहेलाकालनेविषेजकरवुंतेयुक्तछे. ॥ विशेषकारण वडेकालनुंउल्लंघनथाय तोपणतेदोषनेअर्थेनथीथतुं, तेमनिशीथादिसूत्रनेविषेनेकह्युंछेएहेतुमाटे. ॥ आजगाएकोइआप्रकारेआ-शंकाकरेछेके—जेमके—शुभध्यान सर्वकालेकरवानुंकह्युंछे मोक्षनुंकारणछेमाटे. तेमजश्रुतज्ञानपण मोक्षनुंकारणछेमाटे सर्वकाले केमनकरवुं, जेजेमोक्षनुंकारणछेतेनोक्रियोकालछे अनेक्रियोअकालछे. ॥ उत्तर. एतमोठीककहोछोपरंतु शुभध्यानतोसर्वक्रि-यामांरहेलुंजछे अनेतेमानसिकछे, तेणेकरिनेकोइधर्मक्रियाबाधपामतीनथी. उलटुंतेशुभध्यानतोसर्वधर्मक्रियानुंपोषणछे तेणेक-रिनेतेनुंसर्वकालपणुंघटेजछे. परंतुश्रुतज्ञानजेभणवुंगुणवुंततोसाध्यछे माटेबेसंध्याकालनाआवश्यकआदिनीपेठे नियमकरेलाका-लमांजतेकरवुंतेयुक्तछे. तेश्रुतज्ञाननुंजोसर्वकालेपाठादिअभ्यासकरेसनेअन्योन्यपुण्यक्रियानेबाधजथायमाटेतेतेमकरवुंतेयुक्तनथी तेधर्मक्रियानुंएकएकनेपरस्परनबाधलागेएमकरवानीआज्ञाशास्त्रमांकहीछे. तेवातओघनिर्युक्तिमांकहीछे जिनशासननेविषे,दुःख-नोनाशकरवाजोडेलो एवोपोतपोतानोयोग्यएवोजे धर्मसाधननीक्रियानोयोग, तेएकबीजानेबाधनकरेतेवीरीत्ये, असपत्नपणे केतांएकबीजानोशत्रुनथाय तेमकरवायोग्यछे. १. मोक्षहेतुपणाथी, कालविभागकरवोतेअयुक्तछे एमनकहेवुं, केमजेसाधुनेआ-हारविहारइत्यादिकने मोक्षहेतुपणुंसतेपणकालविभागकरवानुंकह्युंछे. ॥ तेउपरआगमनुंवचनछेके—साधुएत्रीजीपोरसीएभक्त-पाननीएटलेआहारपाणिनी गवेषणाकरवी. वली, कोइगुर्वादिकोशिष्यने शिक्षावचनआप्रकारनुंकह्युंछेके—हेभिक्षोसमयविनानी गोचरीकरेछेनेकालनेबराबरओलखतोनथी माटेपोतानाआत्मानेकीलामणाआपेछे नेगामनीपणनिंदाकरेछे. वलीऋतुबद्धविहार

दशप्रकारनोआप्रकारे प्राकृतगाथावडेदेखाडचोछेके—सत्कार १ अभ्युत्थान २ तेमजसन्मान ३ आसनाभिग्रह ४ तथा आसनानुप्रदान, ५ तथाकृतिकर्म (वंदन) ६ तथाअंजलिग्रह (हाथजोडवा) ७ तथातेमनीचेष्टाथीमननो अभिप्रायजांणी ते प्रमाणेअनुसरवुं ८ तथाबेठेलाजेतेगुर्वादिक तेमनीपर्युपासनासेवाभक्ति तेकरवानीकहीछे ९ तथाचालताएवा जेतेगुर्वादिक तेमनीपछवाडेगमनकरवुं १० एप्रकारेशुश्रूषाविनय दशप्रकारनोकह्योछे तेमांसत्कार, तेस्तवनवंदनआदिजांणवुं. सन्मान ते वस्त्रपात्रआदिवडेपूजनकरवुंते. आसनाभिग्रहतेआदरेकरीने आसनआंणीआपवुंतेपूर्वक आआसनउपरपधारो एमजेकहेवुंते. अनेआसनानुप्रदान तेतोआसननुंएकस्थानथीबीजेस्थानेथापी अत्रपधारोएमकरवुंते. आशुश्रूषाविनयउपचारविनयनेविषे अंतर्भूतथायछे. ॥ अनेउपचारविनय, श्रीदशवैकालिकनीवृत्तिमां प्राचीनगाथावडे सातप्रकारनोकह्योछे जेमके—गुरुनीसमीपे आसनकरवानीप्रार्थनाकरवी १ गुरुनीमरजीप्रमाणेपोतानुं वर्त्तणुककरवुंएटलेछंदानुवृत्तिकरवी २ करेलाउपकारनो प्रत्युपकारकोइप्रकारेकरवो. ३ वलीआपडीपासे काइकरावे एवुंनिमित्तकारणजोडवुं. ४ दुःखवडेपीडाता साधुनेअर्थे कोइवस्तुनी गवेषणाकरवी. ५ वलीसर्वअर्थनेविषे देशकालनुंजांणपणुंकरवुं. ६ तथाअनुमतिकेनां अनुमोदनाकरवी आप्रकारेसंक्षेपथी उपचारविनयकह्योछे. २ हवेएगाथाओनोअर्थ ग्रंथकारजआप्रकारेलखेछेके—आदेशादिकनाअर्थिथैने नित्यगुरुसमीपेरहेवुं १. गुरुनीछंदानुवृत्तिकरवी २ भक्तपानादिकउपचारकर्येसते प्रसन्नथयेलागुरु, सूत्रदानादिवडे प्रत्युपकारकरशेज माटेएनिर्जराछे एमधारीभक्तपानआदिकनुं आपवुंतेनेविषेप्रयत्नकरवो. ३ तथाश्रुतपांमवानुंनिमित्तकार्यकरीने विशेषपणेविनयनेविषेवर्त्तवुंअने तेनेअर्थेप्रयत्नकरवुं. ४ दुःखवडेपीडातासाधुनेअर्थे औषधादिकनुंगवेषणकरवुं. पीडावालानेतेउपकारछेएमअर्थजांणवो.५ छठुं अवसरनुंजांणपणुं६ तथासर्वजगाएअनुकूलपणेवर्त्तवुं ७ आसातप्रकारनोउपचारविनयछे ज्ञाननाअभ्यासादिकनाकरनारानो

तेनेजोइनेशासनदेवताए विचारकर्योंके—आसाधुनेकोइभ्रांतदेवता, छलशे, तेछलनकरो, तेमाटेतेसाधुनाप्रतिबोधनेअर्थे, शासन देवताए आभीरीनुंरूपधारणकरी माथेछाशनोघडोलेइतेसाधुनीआगल, छाशवेचवानोशब्दउंचेस्वरे बोलतीबोलतीवारमवार जवुंआववुंकरती, तेनेपोतानास्वाध्यायमां विघ्नकरनारीदेखीनेसाधुबोल्या, शुंआतारोछाशवेचवानोसमयछे ? तेसांभलीछाश वेचनारीतेआभीरीबोलीके—तमारोपणआशुं कालिकसूत्रनेघोषकरवानो (भणवानो) समयछे. तेवचनसांभलीतत्काल तेसाधु उपयोगसहितथया. अने मिथ्यादुःकडदीधुं ॥ एप्रकारेप्रथमकालाचारकह्यो. ॥ १ ॥ हवेविनयाचारकहेछे. गुरुनोअथवा ज्ञानिनोतथाज्ञानना अभ्यासिपुरुषोनो त ज्ञाननो त ज्ञाननांउपकरणजेपुस्तकपाठुं पत्रपाटीकवलीस्थापनिकाठवणी, (सांपडो, ओलियुंटिपणुंदप्तर(जेमांअवश्यपुस्तकथापीयते) इत्यादिनीआशातनावर्जिनेभक्तिप्रमुख जेमजेनुंकरवुंघटेतेमतेनुंकरवुं आशातनानाभेदतोहमारोकरेलोश्राद्धविधिनामनोग्रंथछे तेनीवृत्तिथकीजांणज्यो ॥ तेमांगुरुनोअनेज्ञानिनो प्रगटपणेविनयआप्रकारनो करवोके—गुर्वादिकआवेतारेतेनेदेखी तत्कालउभुंथवुं, आसनआपवुं, शय्याकरिआपवी, तेमनाहाथमांदंडहोय तेग्रहणकरी लेवो, तेमनापगधोवा, विसामोकराववो (पगचांपवा) वंदनाकरवी, आदेशआपेतेमकरवुं, सेवाभक्तिकरवी, इत्यादिरूप विनयजांणवो. तेउपरआर्षवचननुं (ऋषिप्रणीतवचननु) प्रमाणछेके—गुर्वादिकआवेतारेउठीउभाथवुं, हाथजोडवा, तेमज आसनआणिआपवुं. गुरुनीभक्तिकरवी, एभावशुश्रूषाविनयकह्योछे. १ वलीतेगुर्वादिकथीनीचीशय्याकरवी. गतिस्थानआसन एपणएमनाथीनीचां पोतानांराखवां, नीचापडीनेतेमनाचरणनुंवंदनकरवुं, पोतानुंनीचुंशरीरनमावीहाथजोडवा. ॥ २ ॥ भाव शुश्रूषा, एपदनोअर्थश्रीउत्तराध्ययननी मोटीटीकामां आप्रकारेकर्योछेके—भावेकरिनेशुश्रूषासेवाकरवीते अथवातेगुर्वादिकना आदेशप्रत्येसांभलवानी इच्छारूपपर्युपासना, समस्तप्रकारेउपासनाकरवीते. ॥ दशवैकालिकनीवृत्तिमांतो, शुश्रूषाविनयज

अविनीतनथीपांमता. अविनीततोतेथी विपरीतपणाने पांमतादेखायछे. जेमवलीगायो भेंशोवलधघोडा आदिपशुपण विनय रहितहोयतेबंधनताडन आदिक्लेशनोअनुभवकरेछे पणसाराविनयवंतपशुपण क्लेशादिकनेनथीपांमता, तेतोउलटाक्लेश विना|ज सुखेखानपानपूजादिसुखनेपामेछेतेम. वलीविनयजेतेज, विद्याविवेकउदारपणुंगंभीरपणुं चतुरपणुंधैर्यप्रसिद्धिप्रतिष्ठा इत्यादि गुणोनुंमूलरूपछे; बहुधाविनयसतेजतेसर्वगुणोनो संभवछेमाटे. अनेविनयनहोयत्यां एसर्वगुणोनोसंभवदेखातोनथी तेपणशास्त्रमांकह्युंछेके–क्षमा, सुखनुंमूलछे. अनेक्रोध, दुखनुंमूलछे. अनेसमग्रगुणोनुंमूलविनयछे. अनेसर्वेअनर्थनुंमूल लोभछे १ अने धर्मनुंमूलपणाविनयजछे, तेपणशास्त्रमांकह्युंछेके–जिनशासननेविषे धर्मनुंमूलविनयछे. नेविनयवालोसंयत (मुनि) होयछे विनयथीरहितनेधर्म, क्यांथीहोय, अनेतपपणक्यांथीहोय. ॥ १ ॥ छठाअंगमांपणहजारछेपरिवारजेनो, नेपरिव्राजकमां (संन्यासीमां) मुख्यएवोव्यासपुत्रशुकभट्टारके, शौचपणुं (पवित्रपणुं) छेमूलजेनुंएवोपोतानोधर्म, तेप्रत्येग्रहणकरावेलो, सुगंधिकापुरीनोनिवासी सुदर्शनशेठनाबोधनेअर्थे. श्रीनेमिजिनेश्वरेदीक्षाआपेली, हजारशिष्यनापरिवारे वींटेलोचउदपूर्वधारी, थावच्चापुत्राचार्य, तेमनुंपणवचनआप्रकारनुंछेके–हेसुदर्शनशेठसर्वज्ञपुरुषोए धर्मनुंमूलविनयकह्योछे ॥ बहुधाविनयपणसारी प्रकृतिवालानेजहोयछे, जेमसर्वधातुमांपण सुवर्णनीप्रकृतिजुदीजछे तेमजांणवुं. ॥ तेउपरसुभाषितश्लोकछेके–कोण, कमलमां सुगंधकरवाजायछेकोइकरतोनथी एतोएनीस्वाभाविकप्रकृतिजछे. वलीशेलडीमांमीठाशकोणकरेछे. तथाश्रेष्ठहाथीने लीलावडे गमनकरवुंतेकोणशीखवेछे कोइशीखवतुंनथी, तेमकुलीनपुरुषोनो विनयगुणस्वाभाविकजहोयछे १ वलीमृगनीस्त्रियोनां नेत्र कोणेअंजनथीआंज्यांछे, कोइएनथीआंज्यांतोपण तेनांनेत्रस्वाभाविकप्रकृतिथी आंजेलाजेवांजशोभेछे. वलीमोरनांपिछांने कोणचित्रविचित्रकरेछे, कोइनथीकरतुं. ॥२॥ एतोपोतानीमेलेज चित्रविचित्रशोभनीकछे. वलीकमलमांचडताउतरती पत्रनी

विनयजे, रुडेप्रकारेशोधेलापुस्तकादिकनुंअर्पणकरवुं. सूत्रअनेअर्थतेनीपरिपाटीनुंप्रदानकरवुं (करावडुं) तथाआहारउपाश्रयइ-
त्यादिवडेतेमनीपुष्टिनुंप्रदानकरवुं तेज्ञाननोजविनयकर्योजांणवो. ॥ हवेश्रावकेज्ञाननोविनय आप्रकारेकरवो; तेकहेछेके-श्रा-
वकेउपधानआदिविधिवडे सूत्रतथाअर्थतेनाग्रहणनोअभ्यासकरवो. तथापरनेविधिवडेसूत्रतथाअर्थनुं प्रदानकरावबुं. तथा ते
सूत्रमांकहेलाएवाअर्थनी सम्यक्प्रकारेभावनाकरवी. तथातेसूत्रमांकह्याप्रमाणे रुडेप्रकारेअनुष्ठानकरवुं, तथापरपासे करावबुं,
एजप्रकारेपुस्तकलखवां वीजापासेलखाववां, तथातेपुस्तकोनुंकर्पूरप्रमुखसुगंधिवस्तुथीपूजनकरवुं. अनेज्ञाननुंआराधनकरवाने
अर्थेपंचमीआदिकतपकरवुं तथातेनुंउजमणुंकरवुं. इत्यादिज्ञाननुंआराधनकरवुं; ॥ तेकह्युंछेके-ज्ञानशिखवुं, ज्ञानगणवुं, ज्ञाने
कारिनेकरवुं, माटेज्ञानीपुरुषनवांकर्मनबांधे, तेथीतेज्ञानविनयआलोकहेवाय १ ज्ञाननाउपकरणनोविनयकरवो, ज्ञाननांपुस्तका-
दिनवांलखाववां शोधाववांसमारवां, पाठुंबांधणुंबांधवानी पाटीदोरी इत्यादिअतिश्रेष्ठएवां तेपुस्तकोनांउपकरण करावत्रां.
अनेजोविनाशपांमतां पुस्तकोहोयतेमनुंसमारचनकेतां नवांलखाववांसुधारवां शोधनकरावबुं कर्पूरप्रमुखसुगंधिद्रव्यथी सारां
राखवां. पट्टकूलकेतांहीरागलवस्त्रआदिकथीबांधवां, इत्यादिसर्व, तेपुस्तकोनुंपूजनजांणवुं. घणीजपुस्तकोनीसंभाल राखवी
कारणके-त्रणजगतमांसूर्यसमानएवा सर्वजिनेश्वरोविगरेमहाज्ञानीपुरुषो सर्वअस्तपांमेसते, आकालमांपुस्तकरूपदीवावडेपदा-
र्थोविगरेनो मोटोप्रकाशकरायछे. ॥ १ ॥ आलोकनाकार्यमां अनेलोकोत्तरएवा सर्वकार्यमांपण, विनयकरवोएज सफलछे,
केमके-सर्वअर्थनीसिद्धिनुंकारणविनयजकह्योछे. तेवातशास्त्रमांकहीछेके-विनय, लक्ष्मीनेलावेछे. विनयवालोपुरुष, यशअने
कीर्त्तिनेपांमेछे, पणविनयरहितपुरुष, कदापिकालेपोतानाकार्यनी सिद्धिनेपांमतोजनथी. १ वलीलोकमांपणदेखायछेके-से
वकोतथाशिष्योतथापुत्रो तथापुत्रनीस्त्रीओसारीरीत्ये जेविनयवान्छे तेजपोतपोतानास्वामिनी पदवीनेपांमतादेखायछे पण

तेवृक्षनोअधिष्ठायकदेव प्रसन्नथइनेरात्रियेआवीने साक्षात्कारथइनेअभयकुमारनेकह्युं, क—हुंसर्वकालेपुष्पफलवडेशोभताजेमां वृक्षोछे एवावनखंडवडे नंदनवनसरखातेवनवडेशोभतो चारेपासमाकारवडे (कोटवडे) वीटेंलोएकथंभियोमेहेल करिआपीश, पणमाराउपररहेलोएवृक्ष तमारेनछेदाववो पछीअभयकुमारेतेवात अंगीकारकरी तारपछीतेव्यंतरदेवेपोतानी अचिंत्यशक्ति वडेतत्कालकह्याप्रमाणेतेएकथंभियोमेहेलकरीआप्यो. ॥ जेमाटेशास्त्रमांपणतेवातकहीछेके—वांणियेबंधायेला, देवयोनिएवादेवो साकरकरतांपणविशेषआज्ञामांवर्त्तेछे, राजाश्रेणिकपणकेवळमेहेलनोअर्थीहतो तोतेनकारनावनखंडशोभतोमेहेलदेखीने, केवळ दुधपानकरवाआरंभेलापुरुषने, अकस्मात्साकरनोयोगबने, नेतेजेवोप्रमत्तथायतेवुंमानीने, अतिशेराजीथयो. तारपछीपद्मा देवीजेमपद्मद्रहमांअतिशेराजीथइनेरहिछे तेमतेचेल्लणापणतेएकथंभियामेहेलमां राजानीआज्ञावडे अतिशेराजीपणाथी निरंतर रहेतीहती. पछीएकदिवसतेजनगरनी रहेनारीएकमातंगी (ढेडी) तेनेअकालमांआम्रफलखावानो डोहलोएटलेगर्भवतीनेम-नोरथउत्पन्नथायतेदोहदसंस्कृतमांकहेवायछे, तेमनोरथउत्पन्नथयो. पोतानोधणीविद्यासिद्धछे एवुंजांणीनेतेणीएपोतानाधणीने तेवातकहीके—मारेतोआम्रफलजोइएछिये तेविनाचालेतेमनथीज अनेतेआम्रफलचेल्लणाराणीनावागमांछे. तेआंणीलावोएवो अतिशेआग्रहकर्यो तारेतेधणीपणराजाथी अतिशेबीधोतोखरोपणशुंकरे, मरवुंपणकबुलकरीनेस्त्रीनाआग्रहथी तेफललेवागयो, त्यांछांनोमांनोवागनाकोटपछवाडेरहिने पोतानीअवनामिनीनामेविद्यानावलथी उचाआंबानीडालीनमावीनमावीनेआम्रफल चुटीलीधां, अनेउन्नामिनीविद्यानावलथीपाछां हतांतेवांनेतेवांउचांतेडालांकरीने जेमचोरनासेतेमनाशिआवीनेतेफल पोतानी स्त्रीनेआप्यां. तेमाटेशास्त्रमांकहयुंछेके—स्त्रीएप्रार्थनाकरेलोएवोपुरुष, शुंनकरेअनेशुंनआणीआपे, नकरवानुंपणकरेअनेनआंणी आपवायोग्यवस्तुनेपणआणीआपे. जेमराजाभोज,स्त्रीनाकहेवाथी गधेडानीपेठेचारपगवालाथया पछीतेनाउपरस्त्रीचडीबेठीबधा

रचनाछेतेनेकोणकरवाजायछे; कोइनथीकरतुं, तेमसाराकुलमांउत्पन्नथयेला पुरुषोनोविनयगुणस्वाभाविकजछे. २ माटेश्रुत
आर्थपुरुषोएविशेषेकरिने गुरुप्रमुखनाविनयनेविषेप्रवर्त्तवुं, जेमाटेशास्त्रमांकह्युंछेके—अतिशेआकरातेथीअग्निसमानएवापण गुरु
रूपकूवाथी ज्ञानरूपजलनेलेवाएकविनयज, गुरुनेविषेअतिशेकोमलताउपजाववामां. इहापणपणाएयुक्तछे, पणबीजागुणनुं
एजगाएइहापणपणुंचालतुंनथी. १ वलीविनयथकीज्ञानआवेछे, नेज्ञानथीदर्शनप्राप्तथायछे, नेदर्शनथीचारित्रपणपमायछे, ने
चारित्रथीमोक्षपमायछे, नेमोक्षनेविषेकोइप्रकारनीबाधानलागे एवुंअपारसुखरह्युंछेतेनेविनयवालोपामीशकेछे ॥ १ ॥ विनय
पूर्वकजग्रहणकरेलुंश्रुत, तत्कालसम्यक्प्रकारेफलने आपनारहोयछेपणअन्यप्रकारेनथी, आजगाएदृष्टांतकहेछेके—राजग्रीनग-
रीमांश्रेणिकनामेराजारहेतोतो, एकदिवसश्रीमहावीरस्वामिनामुखथी, सतीपणानानिर्णयादिगुण सांभलीसंतोषपामीपोतानी
स्त्रीचेल्लणानामनीपट्टराणीप्रत्येबोल्योके—अन्यस्त्रियोथीअतिशेअधिकएवो तारोप्रासादते, क्रियाप्रकारनोकरावुं. त्यारेतेबोली
के—एकथंभियोमेहेलकरावीआपो. राजाएएवोमेहेलकरावानीआज्ञा, अभयकुमारनामनाप्रधाननेआपी. तेअभयकुमारेसुथार
लोकोनेबोलावीतेवातकही, तारेसुथारलोकोतेएकथंभिया मेहेलकरवामाटेअतिश्रेष्ठ काष्टनेखोलना अटवीमांगया. त्यांभ्रमण
करतांकरतांसारालक्षणवालो घणीछायावालोअतिशेउचो, फलफुलवालो, मोटावृक्षजेवीजेनीमोटीमोटीशाखाओछे मोटांमो-
टांथडीयांछेएवोमहामोटोएकवृक्षदीठो. देखीनेविचारकर्योके—आवोमोटोवृक्षछेतोतेनोकोइएवोमोटो अधिष्ठायकदेवपणनिश्चे
हशे, तेवातशास्त्रमांपणकहिछेके—जेवुंतेवुंस्थानपण देवताविनानुंनहोयतो, महालक्षणेसहितआवामोटावृक्षो देवाधिष्ठायककेम
नहोय होयज. माटेआपडास्वामिने कोइप्रकारनुंविघ्नमांहो, माटेतेनाअधिष्ठायकदेवने रात्रिइहांरहिनेआराधनकरी आज्ञामा-
गीये, एमधारीतेदिवसत्यांउपवासकरी गंधदीपपुष्पआदिवडे अधिवासकरीपछीपोतानास्थानमांआव्या. तेमनीभक्तिपूजावडे

टनीपुत्रीवृद्दत्कुमारीनामेअतिरूपालीहती. तेकामदेवनीप्रतिमानुपूजनकरवामाटे नित्येवागमांथीपुष्पचोरीलावतीहती. एकादि-
वसचोरीकरतांमालीएझाली. तारेतेमाली, कामथीक्षोभपामीतेणेतेकन्यानोसंगकरवानीप्रार्थनाकरी, त्यारेतेकुमारीबोलीके–
हुंपरणीनथीमाटेकुंवारीछुं तेथीस्पर्शकरवायोग्यनथीथइ. जेमाटेशास्त्रमांकह्युंछेके–आठप्रकारनीस्त्रियो, पुरुषनेगमनकरवायोग्य
नहोय. जेमकेरजस्वला १ तथागोत्रमांथयेलीहोयते २ जेब्राह्मणादिवर्णेकरीनेअधिकहोयते ३ तथाजेणीएदीक्षालीधेलीछेते ४
कुमारीहोयते ५ तथामित्रनीस्त्री ६ राजानीस्त्री ७ तथागुरुनीस्त्री ८ एआठजांणवी. ॥ तारेतेमालिएकह्युंके–परणुंतारेप्रथममारी
पासेआवजे. पछीतेकन्याकबुलथइनेगइ. पछीअनुक्रमेपरणी, त्यारेरात्रिएपोतानास्वामिआगळ पोतानीसर्वप्रतिज्ञाकहीसंभला
वी, पछीपतिबोल्योके–तुंजातारीप्रतिज्ञापूरीकरिआवजे. पछीमारगमांसोनानांनेरत्ननांआभूषणघणांदेखीनेचोरोएरोकी, तारे
तेणीएपोतानुंसर्ववृत्तांतकहीसंभलाव्युं, तारेसत्यप्रतिज्ञावाळीजांणीने आवतांलुटीशुंएमकहीमुकीदीधी, त्यांथीचालीतेमारगमां
एकअतिशेभुख्योराक्षसमल्योतेणेझाली, तारेतेणीएपोतानीसत्यप्रतिज्ञाकहीसंभलावी, तारेतेणेपण आवतीवखतेएनुंभक्षणकरीशुं
एमधारीमुकीदीधीतेमालिपासेआवी. तारेतोतेमालीअतिशेआश्चर्यपामी पोतानीमाताजेवीजांणी नमस्कारकरीमुकीदीधीतेपा
छीवलतांराक्षसेझाली, तारेतेणीएपोतानीसत्यप्रतिज्ञा, थयेलीवातकहीत्यारेराक्षसेकह्युंके हुंतोअन्यमाणसनोआहारकरीलेइश
पणतुंतोआहिथीजा. पछीचोरमल्यातारेतेणीएपोतानुंवृत्तांतकह्युं, तारेचोरबोल्याकेराक्षसजेवामहाक्रूरपुरुषोए तनेमुकीदीधीमाटे
अमारेतनेलुटवीनथीजा. पछीपोतानापतिपासेआवीपोतानुं सर्ववृत्तांतजेमहतुंतेमकहीसंभलाव्युं, पछीतेपतिनेअतिशेमानवायोग्य
थइ. एकथाकहीनेअभयकुमार सर्वलोकोनेपुछेछेके–हेलोको. एचारनेविषेदुष्करकारककेतांदुःखेकरीशकाय, एवुंमोटुंकाम
कोणेकर्युं. त्यारेइर्ष्यावालाबोल्याके-धणीएजेकर्युं. तेवुंमोटुकामकोइथीनथाय. तेलोकोमांभुख्याहतातेबोल्याके राक्षसेकर्युंतेवुं

घरमांफेरव्यानेघोडानीपेठेखुखुराकरवापड्या. अनेकालिदासपंडितेपणस्त्रीनाकहेवाथी पोतानेघणीप्रियएवीमुछचोहती तेपण
पर्वविनाएटले मोटुंसूर्यग्रहणादिआवेतारे तीर्थक्षेत्रमांडाढीमुछचोमुडावी स्नानकरवुंएवीलौकिकशास्त्रमांआज्ञाछे. आतोतेप्रका-
रनापर्वकालविनापण, मुछचोनुंमुंडनकरावबुंपडयुं. ॥ तेकथानकनोसंक्षेप आप्रकारनोछेके—धारानगरीनेविषेएकअतिरूपवती
वेश्यारहेतीहती तेमांतेनगरीनोराजाभोजतथाकालिदासकवि एबेयणाआसक्तथयाहता. एकसमेतेवेश्या,एवीहठमांआवीकेभोज
राजानेकह्युंकेआजतोमारुंकह्युंकरवुंपडशे केतमोगधेडानोपेठेचारेपगेथइने तमाराउपरहुंबेसुंनारेतमारे आचोकमांभ्रमणकरतां
जवुंनेघोडानीपेठेखुंखाराकरवा तेमकरशोतोजमाराअंगनोसंगथशे पछोराजाएस्त्रीहठजांणी तेमकबुलथइतेवातकरी पछीरा-
जाएवेश्यानेशिखव्युंके ज्यारेकालिदासकवितारीपासेआवे तारेडाढीमुछचोमुडावीतारोसंगकरे, तेवातकबुलथायतोतोमारेकोइ
प्रकारनोशोकनरहे पछोतेवाततेणीएकबुलकरी.पछीज्यारेकालिदासआव्या त्यारेवेश्याएतेवातकबुलकरावी,कालीदासेडाढीमु-
छचोमुडावीवेश्यानेप्रसन्नकरी. पछीकालीदासज्यारेसभामांआव्यात्यारेभोजराजाएकावेनीमश्करीकरीके—हेकविश्रेष्ठकालिदा
सतमोएकियापर्वमांमुंडनकराव्युं तारेकालिदासेकह्युके-जेतीर्थक्षेत्रमांजेपर्वमांगधेडा, घोडानीपेठेखुखुरताहतातेक्षेत्रमांतेजपर्वमांअ-
मारुंमुंडनथयुंछे. माटेस्त्रीनोप्रार्थनाथी नकरवानुंपणपुरुषोकरेछे॥ पछी,प्रातःकालेमहासुगंधमान्‌आंबोफलरहितशोभारहितजोइने
शोकथीचेल्लणाए राजानेतेआंबोदेखाडीकह्युं. राजाएपणतत्कालअभयकुमारनेबोलावीकह्युंके—जेनीआप्रकारनीशक्तिछेतेअंते
उरमांपणकोइवखतेउपद्रवकरे माटेतेचोरनेसातदिनमांप्रकटकरीदेखाडो, अनेनहिदेखाडोतोजेचोरनीशिक्षाछे तेनुपात्रतमोथशो.
अभयकुमारेतेवातअंगीकारकरी, पछीचोरनोघणाप्रकारे तपासकरतांकरतां कोइदिवसघणानगरनालोको कोइदेवनीयात्रामां
एकठाथयेलादेखीनेपोते वेशांतरकरीबृहत्‌कुमारीनुंकथानक उंचेस्वरेकहेवावेठा. जेमके—वसतपुरनामाएकनगरहतुं तेमांजीर्णशे

जीप्रमाणेवर्त्तवुं) तथादोषनुआच्छादन तथातेमनोअभ्युदयनुंचिंतनइत्यादिकरीशकायछे. तेगुर्वादिकनीअल्पपण दुर्दशाथये सतेदोतेअत्यंतदुःखितथाय. अनेतेमनोअभ्युदयथयेसतेअसंतराजीथाय. विनयतोप्रथमकह्याप्रमाणे बाहिरनाउपचारथीभक्तिरूप छेपणतेविनयसतेवहुमानतो होयअथवानपणहोय, माटेवहुमानविनाएकलाघणाविनयवडेशुंथाय? कांइनथाय, जेमजीवविनाना एकलादेहवडेशुंथाय? धनविनाएकलाघरवडेशुं? नाकविनाएकलामुखवडेशुं? दानविनाएकलामानवडेशुं? गंधविनाएकलापुष्प वडेशुं? रंगविनाएकलाकंकुवडेशुं? पाणिविनाएकलासरोवरवडेशुं? दानविनाहाथवडेशुं? प्रतिमाविनाएकलामंदिरवडेशुं? मध्य मणिविनाहारवडेशुं? माटेविनयथीपणवहुमाननुंप्रधानपणुंछे. माटेविनयाचारथीवहुमाननेजुदोकह्यो. श्रुतनाअर्थिपुरुषेतोविनय अनेवहुमानएवेनोआश्रयकरवो ॥ जेहेनुमाटेपरमऋषिनुंआप्रकारनुंवाक्यछेके—निद्रा, विकथा, तेमनोत्यागकरिने, गुप्तिएसहित, हाथजोडीने, भक्तिबहुमानपूर्वक, उपयोगराखीनेश्रुत, सांभळवुं १ विनयवडेउन्नतएवा, करीछेअजलीजेयणेएवा, गुरुनीमरजीप्र- माणेवर्त्ततावाशिष्योएआराधनाकरेलाएवागुरुजन, अनेकप्रकारनुंजेश्रुततेनेशीघ्रपणेआपेछे २ विनयअनेवहुमानएनीचतु- र्भंगीआप्रकारेकरवी, केकोइशिष्यनेविनयछेपणवहुमाननथी, जेमश्रीनेमिजिनप्रत्ये वासुदेवनोपुत्रजेपालकतेनीपेठे १ कोइकने तोवहुमानछेपणविनयथी, जेमसांवनेहतुंतेम ॥ २ ॥ कोइकनेवेहोयछे, जेमगौतमस्वामिनेवीरजिनप्रत्ये ३ कोइकनेतोएवेनथी, जेमकपिलादासीअनेकालशौकरिकतेमनीपेठे. ४ वहुमानविनाघणाविनयवडेग्रहण करेलीएवीपणविद्याफलवालीनहोय, वहु मानसतेतोस्वल्पएवाविनयवडे फळनेआपनारीहोयछे. तेश्रीगौतमपृच्छानामनाग्रंथमांकह्युंछे. जेमके—जेपुरुष, विद्याअथवावि- ज्ञान, तेनेमिथ्याविनयवडेग्रहणकरीने आचार्यनीअवगणनाकरेछे तोतेनीतेविद्यानिष्फलथायछे. १ जेगुणवडेसंयुक्तएवोशिष्य, विनयमांप्रवृत्तथइनेआचार्यनुं वहुमानकरेछेमाटेजेतेगेग्रहणकरीतेविद्या, लोकमांसफळहोयछे ॥ २ ॥ आजगाएवेनिमित्तियानुं

बीजाथीनथाय. व्यभिचारीलोकोनोल्याकेमालिएकर्युं तेवुंबीजाथीनथाय.पछीपेलोअंत्यज(ढेड)बोल्योके-बापजीचोरेकर्युंतेवुंमो-टुंकामबीजाथीनथाय.रतनसोनानीभरेलीएकलीहाथमां आवेलीमुकीदेवीएथीवीजुं, शुंदुष्करछेपछीतोतत्काल अभयकुमारेउठीने तेनेहाथेझालीलीधोनेकह्युंके—तुजआंबानोचोरछे, बोल्यसाचेसाचुंतो, जीवीशनहीतोराजातनेजरुरमारीनाखशे. पछीचोरेसाचे साचुंपोतानुंसर्ववृत्तांतकहीसंभळाव्युं, तथापितेनेराजानीसमक्षलावीउभोराख्यो. तारेअतिरोषपांमतातेराजाएतो, तत्कालते चोरनोवधकरवानीसेवकोनेआज्ञाआपी, तारेअभयकुमारबोल्याके—एनीपासेबेविद्याओछेते लेइलीधापछीजेमघटेतेमकर ज्यो, जेमाटेशास्त्रमांकह्युंछेके—बालकथकीपणहितकारीवचनग्रहणकरवुं. अनेअपवित्रवस्तुथीपणकांचनग्रहणकरवुं. नीचथीप-णउत्तमविद्यानुंग्रहणकरवुं, निंदितकुलथीपणस्त्रीरत्नग्रहणकरवुं १ तारपछीराजासिंहासनउपर बेठोसतोज मातंगने (ढेडने) सन्मुखबेसाडी, उन्नामिनीअनेअवनामिनीएवेविद्याओभणवामांडी, परंतुघणीवारभणेसतेपण ज्यारेहृदयमांकोइप्रकारेनटकी त्यारेक्रोधायमानथइनेराजाबोल्यो, रेनीचमारेविषेपणकपटकरेछे. एप्रकारेतेनीतर्जनाकरी. तारेअभयकुमारबोल्याके—हेदेव विनयविनाविद्यानस्फुरणायमानथाय, माटेआमातंगनेसिंहासनउपर बेसाडीपोतेहाथजोडीपृथ्वीउपरउभारहोतोविद्याआवे ॥ तेकह्युंछेके—प्रथमतोपोतानोआत्मा विनयमांजोडवोतारपछीविद्याशिखवी जेहेतुमाटेजलथीजेमनेलवधे तेमविद्याविनयथीजवृ-द्धिपामेछे. १ एवुंनीतिशास्त्रनुंवचनछे पछीनीतिशास्त्रनेस्मरणकरतो विद्यानोअर्थीएवोतेणेतेमजकर्युं, तारपछीतेविद्यातत्काल हृदयमांलखीहोयनेशुंएमस्थिररही. विद्यागुरुपणुंचोरमां आव्युंमाटेराजाए गुन्होमाफकरीतत्कालमुकीदीधो, एटलुजनहीउलटोते-नोघणोसत्कारकर्यो. माटेविनयपूर्वकश्रुताध्ययनप्रमुखकार्यकरवुं. ॥ एप्रकारेबीजोविनयाचारकह्यो ॥ २ ॥ तथाश्रुतनाअर्थि पुरुषेगुर्वादिकनेविषेबहुमानकरवुं. बहुमानतेआभ्यंतरप्रीतिबांधवी, तेप्रीतिबांधवाथीनिश्चेगुर्वादिकनी एकांतेछंदोनुवृत्ति (मर-

घरमांआवीचुक्योछे माटेउतावळथीघेरजाव, मिथ्याखेदकरशोनही. पछीतोतेवातसांभळीपेलीडोशी अतिशीघ्रताथीघेरगइ, त्यांतोतेपुत्रपरदेशथीआवीघरमांबेठोदीठो. स्नेहसहितमातापुत्रमल्यांअतिआनंदथयो. तारपछीतेत्रेशिष्योजेटलाकमांगुरुपासे आवेछेतेटलाकमांतेवृद्धस्त्री घणामूल्यनोएकधोतीजोडोग्रहणकरीआवी जेसत्यवादीशिष्यहतोतेने आपीसत्कारसन्मानकर्युं. तारेबीजोशिष्यरोषपामी गुरुप्रत्येबोल्योके–जेनीउपमानथी एवाज्ञाननानिधिअनेसर्ववातनाजांण एवातमाराजेवापण,अतिशे विनयवालाबेसरखाशिष्योनीमध्ये ज्यारेआवोअंतरकरेतोतारेतेवात कोनेकेवीनेकोनीआगलकेवीने कोनीपासेएवातनोठपको देवडाववो, ज्यारेअमृतमयएवा चंद्रमंडलथीअंगारानीवृष्टिथाय, अनेहजारकिरणवालासूर्यथीअंधारुउत्पन्नथाय, अनेकल्प- वृक्षनीसेवाथीउलटीदारिद्यप्राप्तिनीकहेवतआवे, अनेसारावैद्यनीप्राप्तिथयापछीमंदवाडनीउत्पत्तिथाय, अनेपाणीथकीपणउल टाअग्निनाभडकाउठे, तारेतेदोषकोनेदेवो; गुरुबोल्याकेआप्रकारनुंतुंश्याथीबोलेछे, मेंतोविद्याआपवामांतथा आम्नायाशिखव- वामांइत्यादिकोइजगाएकोइ प्रकारेकांइपणठग्योनथी. तारेतेशिष्यबोल्यो–तारेतेतमारावाह्लाशिष्ये मारगमांहाथणीविगरेकह्युं तेतमामसाचुंथयुंनेमारुतो एकपणसाचुंनथयुंतारेतेतोतमारा भणाव्यामांजवांकछेकेनही. एटलेएशिष्यनुंसर्वकहेवुंसत्यथयुंतेथी तेनुंसन्मानथयुंनेमारुसर्वजुठुंथयुं तेथीमारुअपमानथयुं, माटेमेंआटलांवर्षसुधीतमारुंमाथातुट वैतरुंकुटीकुटीनेमरीगयोतेनुंफलतो शेवटआजथयुंमाटेतमारोवांककेमनही. इत्यादितेशिष्यनांकठोरवचन सांभळीनेगुरुएविचारकर्योके आतोफजेतकरशे. पछी गुरुएएनासमक्षबुद्धिवानशिष्यने बोलावीपुछ्युंकेतारुवृत्तांतकहे. तेंहाथणीश्याथीजांणीइत्यादि, पछीतेबोल्योके–हेगुरुमहाराज, तमाराप्रसादथीतेतोचह्नोनो उंडोविचारकरवाथीमेंसर्वजांण्युं. जेमके–हाथणीनीशरीरक्रियाथीकेतां आमूत्रनालीसडाहाथीना नथीआतोनिश्चेवांकाचुक्कालक्षणथी हाथणीनुंजमूत्रछेएमकल्पनाकरी हाथणीजायछेएमकह्युं. डाबीआंखेकांणीछेतेकहेवानुंका-

दृष्टांतछेके–एकसिद्धपुत्रनाबेशिष्यहता, तेबेविनयथीसेवाकरेछेपरंतुएकशिष्यने गुर्वादिकनेविषेसम्यक्बहुमानहतुं अनेबीजा शिष्यनेनहतुं. तेबेपणअष्टांगनिमित्तशास्त्रनेशिख्या. अनेतेत्रणाकुशलपणथया. एकदिवसतेबेतृणतथाकाष्टलेवामाटेगया. मार्गेप- डेलांपगलांदेखिनेएकजणबोल्योके–आगलहाथीजायछे, तारेबीजोबोल्योकेहाथीनथी एतोहाथणीछे, नेतेडाबीआंखेकाणीछे, नेतेउपरस्त्रीपुरुषबेठांछे, नेस्त्रीपणगर्भिणीछे, नेलालवस्त्रपेर्यांछे, अनेतेवलीतत्कालपुत्रनेप्रसवशे. तारेबीजाएकह्युंकेशुंआवुंअण दीठुंसंबंधविनानुंबोलेछे, तारेतेणेकह्युंके–ज्ञानतोअनुभवसिद्धछे आगलचालोसर्वजणाशे; तारपछीतेबेकेटलीकपृथ्वीउल्लंघनक- रीचाल्या, तेटलाकमातेसर्वतेमजसत्यदीठुं, स्त्रीनेप्रसवथवानोछेमाटेवेलोएकठीकरीपांनडांनुंघरकरीतेनीमध्येरहेलीस्त्रीशीघ्रप्रसवशे. एमसर्ववातमलतीआवीतेनजरेदीठी, तेटलाकमांतोतेक्षणउभारह्याछे तेवामांजतेस्त्रियेपुत्रउत्पन्नकर्यो॥ तारपछी, संघाथेभणना रआशिष्यनेआटलुंबधुंज्ञानकेमथयुंअनेमनेकेमनथयुंएवोविस्मयपामीखेदथीबेसेछे. तारपछीतेबेशिष्यनदीनातीरनेविषेगया. त्यारे तेतीरउपरएकवृद्धस्त्रीपांणीभरवाआवी. अनेतेडोशीनोपुत्रपरदेशगयोहतो, तेनेघणाकदिनथइगयापणकांइखबरलेशमात्रपण अद्यापिआवीनहती माटेतेणीएतेबेब्राह्मणभणेलाजांणिपुछ्युंके–मारोपुत्रपरदेश घणादिवसथीगयोछेतेक्यारेआवशे एमपुछती एवीएडोशी, तेनामाथाउपरथीपांणीभरेलो घडोतत्कालभूमिउपरपड्योअनेभागीगयो, तारेएकमंदबुद्धिवालोशिष्यबोल्योके– निमित्तशास्त्रमांकह्युंछेके–कोइप्रश्नपुछे तारेतेवखतजेनिपजेतेणेकरिने तेप्रश्ननोउत्तरथयोसमजवो, वलीतेवखतजेप्रकारनुंनिपजेते प्रकारेकरिने तेप्रश्नवस्तुनुंथयुंछेएमसमजवुं, तथातेवखतेजेनिपजेतेरूपेकरिने तेप्रश्ननाउत्तरनुंरूपकआव्युछेएमसमजवुं, ए प्रकारेसदृशपणावडेसदृशपणुंकहेवुं. माटेआवखतेतारोघडोभागीगयो माटेनारोपुत्रमरणपांम्योछेएमजांण. तेवखतमहाशोकमां पडेलीडोशीप्रत्येतत्काल बीजोबुद्धिवानशिष्यबोल्योके–एवाततमामखोटीछे, माटेएमनबोलवुं. हेडोशीमा, तमारोपुत्रतमारा

प्रथमकरेलीपूजानेपगवटेदूरकरीउपचाररहित, मुखनाकोगलावडेछांटीविल्वपत्रवडेशिवनेपूजेछे. शिवपणमूलपणाथीतेप्रकारनो विनयकरवानुंनजांणतो, पणतेनाहृदयमांरहेलुंवहुमानछे तेथीजप्रसन्नथइतेभिल्लसाथेकुशलप्रश्नपुछवो इत्यादिआलापसंलापनि-त्येकरताहता. एकदिवसतेवातब्राह्मणनादीठामांआवीतेथीतेशिवउपररीसायो, नेबोल्याके–तमेपणएनीचसाथेआप्रकारेबोलो छोमाटेनीचछोइत्यादिशिवनेठपकोदीधो शिवपणबोल्याके–एतोमारोविषेजअतिशेदृढअनुरागिछे तुंपणकालेप्रातःकालेदेखीश, नेजाणीश. ब्राह्मणतोशिवनीअवगणनाकरीघेरगयो; प्रातःकालेशिव, एकपोतानुंचक्षुउखेडीनेबेठा. ब्राह्मणआव्योतेणे, तेप्र-कारनाशिवबेठेलादेखीनेकांइकखेदकरीबेठोछे एटलामांपेलोभिल्लपूजाकरवाआव्यो,तेणेतोअतिशेखेदकरयो, नेभालावडेपोता-नुंचक्षुउखेडीनेशिवनेआप्युं. शिवतोतत्कालप्रसन्नथइतेभिल्लनेहतुंतेवुंचक्षुआप्युंअनेचक्षुदेशनुंराज्यआप्युं एप्रकारेअंतरनावहुमाने करिनेजगुर्वादिकतथादेवादिकप्रसन्नथायछे. तेवातजिनस्तुतिमांपणकहिछेके–हेभगवन्तमो, नेत्रवडेनथीदेखाता, घणीएवीपू-जासामग्रीवडेनथीआराधनथइशकता, किंतु,अतिशेभक्तिसहितरागवडे, तमोएकहेलावचननुंपरिपालनकरवुंतेणेकरिनेज, एक आराधनाकरीशकांयएवाछो. तेवातब्राह्मणेपणप्रत्यक्षदेखीचित्तमांघणोचमत्कारपांम्यो. एप्रकारेवहुमानअनेअवहुमानएवेनुं फलहोयछे, माटेभव्यप्राणियोयेतेनोविचारकरीविवेकवडेगुर्वादिकनुं सम्यक्प्रकारेबहुमानकरवुंतेनेविषेप्रयत्नकरवो ॥ एप्रकारे त्रीजोवहुमाननामेआचारकह्यो ॥ ३ ॥ तेमजवलीश्रुतनाअर्थीप्राणियेउपधानपणयथाशास्त्रकरवुं उपधानपणज्ञाननाआराधन नेअर्थेछे. तेशास्त्रमांकह्याप्रमाणेतपविशेषरूपउपधानछे. तेनीव्युत्पत्तिआप्रकारनीछेके–उपकेतांसमीपेभणायसूत्रादिजेतपवडेते तपनेउपधानकहीए । तेतोसाधुनेआवश्यकादिश्रुतनाआराधननेअर्थे आगाढयोगअनेअनागाढयोग, एप्रकारनुंतपविशेषरूपछे, तेतपसिद्धांतथीअविरोधिअने पोतपोतानीसमाचारिनेअनुसरीजांणवुं. श्रावकोनेतो, श्रीमहानिशीथआदिआगममांकहेलुं,

रणतोएछेके—जमणीतरफथीज वचेश्चेतृणभक्षणकरवायुखनाखेलुंपणडाबीतरफउगेलीघासमांमुंदळुखनाखेलुंनहोतेथीडाबीआं
खेकांणीछेएमकल्पनाकरी. आगलजतांस्त्रीपुरुषएवेजणे हाथणीउपरथीउतरीनेलघुशंकाकरेलीदीठी तेचिह्नथीआजगाएस्त्रिये
करीअनेआजगाएपुरुषेकरी तेलघुशंकानाचिह्नथी, वळीस्त्रीतोउठतीवखतेतेजगाए वेहाथनाटेकादइउभीथयेलीतेचिह्नथीगर्भवंती
अनेसमीपेजणनारीएमकल्पनाकरी. नांनांकोटानांझाडमांपहेरवाना वस्त्रनावळगेलानांनातांतणा लालजोइलालवस्त्रपेर्युंछेएम
तथाचालतांजमणापगनुंरेतीवाला मार्गमांवंडुंपगलुंपडेलुंतेथीजाण्युं जेजमणीकुखमांगर्भछेमाटेपुत्रजथशे. अनेडोशीनोपुत्रघेर
आव्योएमकहेवानुंकारणतोएछेके—घडानीउत्पत्तिपृथ्वीथकी थयेलीछेतघडोभागीठीकरांथइपृथ्वीमांमलिगयो. अनेजलनदीनुं
छेमाटेतेजलनोरेलोनदीमांमलिगयो. माटेशीघ्रपणेघरमांपुत्रआव्योएमकह्युं. पछोतेनीअनुपमप्रतिभानागनी बुद्धिजोइगुरुघणुं
प्रसन्नथया. अनेपेलारीसालशिष्यनेकह्युंके—हेवत्स, तुंमारोनानाप्रकारनोविनयकरतोहतो पणतारुमारेविषेबहुमानतेवुंनहतुं. अ
नेआवुद्धिवान्शिष्यनेतो मारोविषेसारीरीत्येबहुमानहतुं अनेएनीस्वाभाविकवैनयकीबुद्धिपणछे तेबुद्धिपणसम्यक्प्रकारनाबहु
मानगर्भितविनयथीजघणीफुरेछे. तेमाटेआजगाएमारोकांइपणदोषछे? लेशमात्रनथीएटलेलगार तमारोवांकनथीएमकही, अति
शेक्रोधथीभणवानुंपुस्तकपछाडी, पोतानेगामनाशीगयो, त्यांतरतपरणेलीस्त्रीनेमुकीघणांवर्षभणवामां गाळ्यांपणविद्यासफलन
थइतेथीस्त्रीउपरक्रोधकरी गालोदेइबोल्योके—रांडतारेपापे तारुंस्मरणथवाथीमारीविद्याफोगटथइ एमकहीतेस्त्रीनुंताडनकर्युं.॥
एप्रकारेविनयघणोहोयतोपण बहुमानअनेअबहुमानतेउपरदृष्टांतकह्युं ॥ हवेअल्पविनयसनेपण, बहुमानवडेफलनीप्राप्तिथवामां
दृष्टांतकहेछे॥कोइपणपर्वतनुंनिर्झरणआवामदक्षणाकरेछेएवास्थलमांशिवमूर्त्तिअतिशेचमत्कारिरहेलीहती,तेनेकोइकब्राह्मणपात्रे-
त्रपणेचंदनपुष्पादिकथीभक्तिवडेपूजेछे, अनेअन्यकोइएकाभिल्लजातिनोपुरुषतो, एकहाथमांधनुषअनेबीजाहाथमांबाणराखीने

रेलुंअनेएकआलावारूपपांचअक्षरेपरिमाणकरेलुं, नमोसिद्धाणं, एपदवीजाअध्ययनरूपआमेलवडेभणवुं. एमजजावत्पांच माध्ययनसुधीपांचमेदिनआमेलवडेभणवुं. जावत्त्रीजोआलापकतेत्रीशअक्षरपरिमाणसुधी एसोपंचनमुक्कारोइत्यादेचूलि-काजांणवी. छठेसातमेआठमेदिवसआमेलवडेभणवांजावत्अठमभक्तवडे सम्यक्अनुज्ञापनकरीने जावत्अवधारणकरवुंइत्या-दिपाठलेवो. तारपछीईर्यापथिकीभणवी. हेभगवन्तेकीयाविधिवडेभणवी. हेगौतमजेमपंचमंगलमहाश्रुतस्कंध, एकचोथ भक्तवडेत्रणआचाम्लवडे. चतुर्विंशतिस्तवेएकछठवडेएकचतुर्थभक्तवडे. पच्चीशआमलवडे. सिद्धांतस्तव, एकचोथभक्तनेपांच आमेलवडेभणवांइत्यादि.॥ तारपछीसारांएवांतिथिकरणमुहूर्त्तनक्षत्रयोगलग्नचंद्रबलसते, पोतानीशक्तिप्रमाणेजगद्गुरुश्रीतीर्थं करनीपूजानेअर्थेसंपादनकर्योछे पूजानोउपचारजेणेएवोअनेप्रतिलंभितकर्योछे साधुसमुदायजेणेएवोसतोजावत्गुरु महाराज-नीसाथे, साधुसाध्वीसाधर्मिकसमग्रबंधुवर्गेवीटेलोसतोजप्रथम, चैत्योनुवंदनकरे. तारपछीसाधुनागुणवडेसहितएवाजेसाधुतेमनुं वंदनकरे. तथासाधर्मिकएवाजननुं पोतानीशक्तिप्रमाणेप्रणामादिकनासमूहवडे अथवासूक्ष्मघणामूल्यवालांकोमलचोख्खांवस्त्र प्रदानादिवडेमहासन्मानकरवुंजावत्.-गुरुपासेधर्मदेशनाकरावबी. तारपछीपरमश्रद्धाअनेसंवेगतेमांतत्परथयेलातेपुरुषनेजीवता सूधीपालवानोअभिग्रहदेवोजावत्. तमोएआजथीआरंभिनेजीवतासूधी त्रणकालनेविषेचैत्यवंदनकरवांजावत्. पछीअभिमंत्रण करेलीसातगंधमुष्टिओ (वासक्षेपनीमुष्टियो) तेपुरुषनामाथाउपरनाखवीनेकेहेवुंकेतुंसंसारनोनिस्तारकथा. एमकहिनेतेवासंक्षेप नाखवो, जावत्–चारप्रकारनांश्रमणसंघेपणगंधमुष्टियोतेनामाथाउपरक्षेपववी, तारपछीजगतनागुरुए श्रीजिनेंद्रोनीपूजाना एक देशथीसुगंधेसहित, करमायेलीनहीप्रफुल्लितएवीधोलापुष्पोनीमालागुरुएपोतानेहाथेग्रहणकरीने तेपुरुषनाबेखभाउपरआवे एवीरीत्येआरोपणकरवीनेएमभणवुं.-प्रथमतोतेनांउपबृंहणआदिभणवां.हेभगवन्तेउपबृंहणादिकतेशुं हेगौतम,जेमपंचमंगलछेतेम

पंचपरमेष्ठीनुंनमस्कार(नोकार)आदिसूत्रनाआराधननेअर्थेउपधाननुंषट्क, तेतोप्रसिद्धजछे. अनेजेमसाधुनेयोगवहनकर्याविना सिद्धांतनुंवांचवुंभणवुंआदि, शुद्धथतुंनथीतेमश्रावकनेपणउपधानतपकर्याविना नमस्कारआदिसूत्रनुंभणवुंगणवुंआदि, शुद्ध नथीथतुं । तेश्रीमहानिशीथसूत्रमांकह्युंछेके–अकाल,अविनय,अबहुमान,अनुपधान, इत्यादिआठप्रकारनाज्ञानकुशीलकह्याछे तेनीपंक्तिमांअनुपधाननामेज्ञानकुशीलने, मोटादोषपणुंकह्युंछे. जेमके–जेकोइपुरुषपूर्वोक्तआआठनीमध्येअनुपधानेकरिनेसुप्रश-स्तएवुंआवश्यकादिज्ञाननेभणेछेवाभणावेछे, अनेभणनारोनेवाभणावनाराओनेसारुंजांणेछेहेगौतमतेमहापापकर्मवालाछे. अने मोटीएवीतेसुप्रशस्तज्ञाननीआशातनानेकरेछे. गौतमस्वामिकहेछेके–हेभगवन्एमजोतेछेतोतेपंचमंगलनुं उपधानतपशीरीत्येक-राववुं. हेगौतम, प्रथमज्ञानअनेपछीदया,दयायेकरिनेसर्वजगवजीवप्राणभूतसत्वोने पोतानासमानदर्शिपणुंजावत्सर्वथीउत्तमएसौख्यछेसांपर्यंतनोपाठलेवो. एसर्वज्ञानथीप्रवर्त्तेछे.तेजावतएपाठसुधीजांणवुं हेगौतम,एविधिवडेपंचमंगलनुंविनयोपधानकरा-ववुंतेजेमके—सारुंप्रशस्तएवुंतिथिकरणमुहूर्त्तनक्षत्रयोगलग्न तथाचंद्रनुंबलआवेतेसमे, मुक्योछेजातिआदिमदजेणे, शंकाए रहितथइने, उत्पन्नथतीएवीजेश्रद्धा संवेग, तेनुंअतितीव्रपणुं, तेणेकरिने उल्लासपांमतोएवोजेशुभअध्यवसाय तेणेव्या-प्तएवीजेभक्तिअनेबहुमानतेपूर्वक, नियाणाएरहित, द्वादशभक्तवडेरहेलोचैत्यालयमांजंतुरहितअवकाशमांजावतजईने, नवा नवासंवेगवडेसमुच्छलताअतिशे थयेलाघाटानिरंतरअचिंत्यपरम शुभपरिणामविशेषवडेउल्लासपांमतो, जावतअतिशेदृढअंतः करणवडेजावतपंचमंगलमहाश्रुतपंचअध्ययनअनेएकचूलावडेसहित श्रेष्ठएवीप्रवचनदेवताएअधिष्ठितत्रणपदवडे परिमाणवा-लोएकआलावोसातअक्षरपरिमाणवालोअनंतएवागमअनेपर्याय अर्थतेनाप्रसाधकसर्वमहामंत्रअनेप्रवरविद्या तेमनुंबीजरूपनमो अरिहंताणं, एप्रकारनुंप्रथमअध्ययनजाणवुं. तेदिवसआमेलवडेपारवु.॥ तेमजबीजेदिवसपणजावत्बेपदवडे परिमाणक-

धीत्यांसुधीतेपुरुषपंचमंगलनेएकांतरणेअयोग्यछे हेगौतम, तेपुरुषोनेपंचमंगलमहाश्रुतस्कंधनोएकपण आलावोदेवायोग्य नथी, जेहेतुमाटेअनादिकालथी अन्यभवोमांउपार्जनकरेला,अशुभकर्मनासमूहोतेमनुंदहनकरवाने अर्थेआप्रकारनुंएटले (मनुष्यदेहादि सर्वसामग्रीने) पामीबालपुरुषोसम्यक्प्रकारेआराधननथीकरीशकतातथाकर्मनुंलघुपणुंपणनथीकरीशकता, तेमाटेतेबालपुरुषोने तोहेगौतम, धर्मकथावडेभक्तिउपार्जनकरावची, तारपछीतेमनेप्रियछेधर्मजेनेएवोथयोजाणिने तथाद्रढछेधर्मजेनेएवोतेभक्तियुक्त पुरुषजणायतारेजजावद्आमत्याख्याननो निर्वाहकरवासमर्थहोयतारेजआपत्याख्यानकरावबुं. अथवारात्रिभोजननुंबेप्रकारनुंतेनेत्रणप्रकारेचारप्रकारेपोतानीशक्तिनेअनुसारे पच्चखाणकरावबुंहेगौतम, पिसतालीशनमस्कारेसहितएवाने एकचोथ भक्तथायछे,तथाचोवीशपोरसीवडेतथाबारएवांपुरिमठवडे तथादशएवांअवढवडेतथात्रणएवीनिवीवडे तथाचारएवांएकस्थानके एकासणवडेतथाबेएवांआंबेलवडेतथाएकएवुं शुद्धपदार्थवालुं,व्यापाररहितपणेरौद्रध्यानअनेविकथाएरहितपणेअनेसज्झायध्यानमांएकाग्रचित्तवालानुंएकपणआंबेल, मासखमणकरतांपणविशेषथायछे.तारपछीजावत्आतपउपधानने विशामोकरीकरीनेकरे तांसूधीनोपाठकरदेवो. अनेतेएकाशनादिकतपगणिगणिनेकरे.तेज्यारेयथायोग्यपूरां थायतारेएमजांणके आटलांतपउपधानवडे पंचमंगलनेयोग्यथयोत्यारेज तेउपधानमांसावधानजोडायेलानेपंचमंगलनोपाठभणावे, पणअन्यथानभणावे, हेभगवन्एमकरे तारेतोतेनेघणोकाललागेनेएटलोवधोकालातिक्रमकरतां तवच्चेतेनुमृत्युथायतोनमस्काररहितएवोतेपुरुष, कियेप्रकारेमुक्तिमार्गनेसाधिशके. हेगौतमजेसमयथीआरंभीनेएणेसूत्रनाउपचारनिमित्त अशठभावेकरीनेपोतानीशक्तिप्रमाणे कांइपणतपआरंभ्यु छेतेजसमयथीआरंभीनेतेणेसूत्रअर्थअनेसूत्रार्थएसर्वेतेणेभण्युंजएमजाणवुं; पणजेमाटेतेपंचनमस्कारनुंसूत्रअर्थअनेतेवे, अविधिवडेनग्रहणकरवां. तारेशुंकरवुंतो, तेप्रकारेग्रहणकरवां के, जेप्रकारेअन्यभवमांपणनविनाशपामे एवीरीत्ये, तेपुरुषनातेवाअध्य-

सामायिकआदिसमग्रपणश्रुतज्ञानजणाववुं. हेगौतमतेमजविनयउपधानवडेभणवुं, पणआटलोतेमांविशेषछेके–तेअध्ययनभणवाने इच्छताएवापुरुषेकालादि आठप्रकारनोजज्ञानाचार, सर्वप्रयत्नवडेराखवो, केमके–आठप्रकारनोज्ञानाचार पाल्याविनामोटी आशातनाथायछे अनेवीजुं, द्वादशांगरूपजेश्रुतज्ञान. तेनुंभणवुंअनेभणाववुंते, दिवसअनेरात्रिना, अनुक्रमेप्रथमपहोर अनेछेल्लो पहोरतेनेविषेकह्युंछे अनेपंचमंगलनुंभणवुभणाववुंतेतोसोलपहोरनुंअर्द्धजेआठपहोरतेप्रमाणेकह्युंछे. वलीवीजुं कर्युंछेसामायिक जेणेएवापुरुषेअथवानथीकर्युंसामायिक जेणेएवापणपुरुषेभणवायोग्यछे, अनेसामायिकश्रुततोत्यागकर्योछे आरंभअनेपरिग्रह जेमणेएवाअनेजावज्जीवकर्युंछेसामायिकजेमणेएवापुरुषोएभणवुं.पणआरंभपरिग्रहसहितएवाअनेनथीकर्युंसामायिकजेमणेएवा पुरुषोएनभणवुं, अनेमहापंचमंगलनाआलावेआलावेआचाम्ल (आमेल) करवुं. तथाशक्रस्तवादिकनोविषेपणकरवुं. वलीद्वाद शांगश्रुतज्ञाननाउद्देशकोनाअध्ययननेविषेपणएमकरवुं. । हेभगवन्अतिशेदुष्करएवुं तेपुरुषनेपंचमंगलमहाश्रुतस्कंधनुंविनयोप- धानकह्युंअनेएनियंत्रणाकेतांनियामकपणुं मोटुंछेमाटेबालपुरुषोकियेप्रकारेकरीशके. हेगौतमजेकोइएमनकरवाइच्छे, तोते,अवि नयोपधानकहेवायज, तेणेकरीनेपंचमंगलआदिश्रुतज्ञानभणेछेवाभणावेछे वातेनेसारुजाणेछेतेसर्वे अन्योन्यएकवजानेपापयुक्त करेछे. अनेभियछेधर्मजेनोएवोलेनकहेवायजावत्तेगुरुनीआशातनाकरेछे. तेअतीतअनागतवर्त्तमानएवातीर्थंकरोनीआशातना करेछे. वलीतेश्रुतज्ञाननीआशातनाकरछेजावत्अनंतएवोसंसारसागरमांहिडनारएवोथायछे.जावतएअतिशेचिरकालनीनियंत्र णाछेमाटे. अनेवलीजेआकह्याप्रमाणेविधिकरेछे तेलगारपणअतिचारआववादेतोनथी जेमकह्योछेएमानिधिविधानवडेजपंचमंगल आदिश्रुतज्ञाननुंविनयोपधाननेकरेछे तेःगौतमसूत्रनीहीलनानोकरनारनथीजावत, वारंवारसंसाररूपवंधीखानामांतथाअनेकप्र- कारनागर्भवासादिकष्टमांनथीपडता. हेगोतम, आटलुंविशेषपणुंछे. जेपुण्यपापनाविशेषपणानाअजाणबालछेजावतके. ज्यांसु-

रनुंदूषणदेखाडवुं तेपणदुर्लभनथाय. । वळीजेपणअनंतसंसारनुंदुःसहएवादुःखथकीपणभयनथीपामता तेवापुरुषो, कदाग्रहपणाथीमहासाहसिकपणुंझालीनेमहानिशीथनेपणप्रमाणरूपेनथीअंगीकारकरता. तेमणेपणआउपधानतपतोअंगीकारकरवुं. केमके चउदपूर्वधरएवाश्रीभद्रबाहुस्वामीतेमणेकहेलीजेश्रीदशवैकालिकसूत्रनीनिर्युक्तिइत्यादिकमांपण,काले,विणए,बहुमाणे, उवहाणे, एगाथामांअनंतरकहेलीमांतेउपधाननुसाक्षात्कहेवापणुछेमाटे. समवायांगसूत्रमांपणउपासकदशांगस्वरूपप्ररूपणानाअधिकारमांसाक्षात्जश्रावकोनेउपधानकरवानांकह्यांछे. जेमके-उपासकोनेशीलव्रतविरमणगुणप्रत्याख्यानपौषधोपवास,तेमनुंअंगीकारकरवुंश्रुतनोपरिग्रहकरवोतपउपधानकरवांपाडिमावहनकरवीइत्यादिएसूत्रनीवृत्तिनोएकदेशआप्रकारनोछेके-श्रुतपरिग्रहअनेतपउपधानोतेतोप्रसिद्धछे । वळीव्यवहारसूत्रनीवृत्तिमांपणजेमके—श्रुतग्रहणनेइच्छतापुरूषेउपधानकरवुं. । एमछतांपणजेओश्रावकने उपधानविधिनथीमानतातेमणेसाधूनेपणयोगविधिश्याथास्तेमानवोजोइए. श्राद्धनीपेठेसाधुनेपणसूत्रपाठादिकनीशुद्धिएनीमेलेज प्राप्तथशेएहेतुमाटे. । तेमाटेकदाग्रहथीग्रस्तपणुंपरिहारकरीनेसिद्धांतमार्गनुंअनुसारिपणुंअंगीकारकरीनेजेमसिद्धांतमांकह्युंछेतेमप्रमाणेश्रुतस्कंधनुंअध्ययन(भणवुं)अध्यापन(भणाववुं)इत्यादिपरिभाषासहितनमस्कारादिसूत्रनुंआराधनानुंहेतुरूपउपधानतप, जिनवचननाप्रमाणपणाथीप्रमाणपणुंअंगीकारकरवुं. महानिशीथमांपणउपधानतपविनानमस्कारादिसूत्रनुंभणवुंप्रमुखनिषिद्धकरेलुंछे. । संप्रतिकालेतोद्रव्यक्षेत्रकालआदिनीअपेक्षाएलाभालाभविचारीनेआचरणावडेउपधानतपविनापणसूत्रपाठनप्रमुखकरावेलुंदेखायछे, आचरणानुंलक्षणकल्पभाष्यमांआप्रकारनुंछेके—अशठपुरूषेजेआचरणकर्युं अनेकोइजगाएपणकोइएसावद्यरहित जांणीनानिषेधकर्युंअनेअन्यएवाघणापुरूषोएअनुमोदनाकरेलुंएवुंजेआचरणतेआचरणाकहीए ॥ १ ॥ तेआचरणापणजिनपरमात्मानीआज्ञासमानछे, जेमाटेभाष्यादिग्रंथोमांकह्युंछेके—अशठपुरूषेआचरणकरेलुंहोय,अनेतेअनवद्यहोय(निर्दोषहोय)नेगी-

वसायवडेतेआराधकजहोयछे. हेभगवन्‌वलीजेपुरुषने, अन्यपुरुषभणनाराथी ज्ञानावरणनाक्षयोपशमथीपोतानाकांनेपडेलुं ते पंचमंगलभणीलीधेलुंहोय तेनेपणशुंतपउपधानकरावीपाछुंभणाववुं हेगौतमपाछुंतपोधानकरावीविधियेभणाववुं. हेभगवन्‌तेश्या प्रयोजननेअर्थेएमकहोछो. हेगौतम, सुलभएवाबोधिलाभनिमित्तएमकहीएछिये. हवे, एमकारेजेचैत्यपरिपाटीकरतानथीतेज्ञान कुशीलजाणवा. । कोइतर्ककरेछेकेश्रीआवश्यकसूत्रमांनमस्कारनेसामायिकनुं अंगकह्युंछेअनेमहानिशीथसूत्रमां महाश्रुतस्कंध-पणुंकह्युंछेतोकियेप्रकारेयुक्तछे. ॥ तेनोउत्तरकहीएछिये. तेजेमके—आवश्यकनाप्रथमअध्ययननीनिर्युक्तिमां जुदुंअधिकारकरेलुं सामायिक, जुदाअध्ययनपणेकहेवायछे. तेजचोथाअध्ययनमांएटले प्रतिक्रमणनामाअध्ययनमांप्रतिक्रमणसूत्रना एकदेशपणे देखायछे, हवडेसूत्रानुगम, जावत्‌आ, तेसूत्रछे,करोमिभंतेइत्यादि. एसूत्रनीचूर्णिनावचनथी.एमनमस्कारपणज्यारेसामायिक नीआदिमांभणियेत्यारे सामायिकनुंअंगजांणवुं. अनेज्यारेतोशयनआसनआदिनिर्जरादिकमांजुदु स्मरणकरियेतारेअन्यश्रुत स्कंधजांणवो.। महानिशीथनुंअन्यश्रुतथकीअतिशश्रेष्ठपणुंदेखायछे केमके—तेमहानिशीथसूत्रनायोगवहनमां संलग्न,पीशताली-शआंबेलरूपअगाढयोगपणुंछे माटेअन्यसूत्रनायोगथकीतेसूत्रनायोगवहनकरवामांदुस्तप एछुंतपपणावडेउत्कृष्टपणुंछेएहेतुमाटे ॥ एमछेतोपणमहानिशीथसूत्रनुंकेटलाकप्रमाणपणुनथीमानता तेमनीशीगतिथशेतेअमोनथीजांणता केमकेजेसिद्धांतनुंओलववुंतेनुं तोमहापापहेतुंपणुंछे पणएतोभोलीबुद्धिवालाएपणनकहेवुंके तेमहानिशीथनुंसिद्धांतपणुंछेतेसंदेहवालुंछे. नंदिसूत्रतथापाखी-सूत्रइत्यादिकनेविषे "निसीहंमहानिसीहं" एप्रकारनोपाठसाक्षात्‌कहेलादेखायछे. । तेतमाएकह्युंतेतेमनथी, एमपणनबोलवुं. केमकेएमजोकहीएतो श्रीआचारांगऔपपातिकआदिग्रंथोजेजेहालमांवर्त्तेछेतेमनुं पणनंदिसूत्रादिकमांकहेलाथी अन्यपणानोप्र-संगआवेतेदुर्निवारछे ॥ एमअणविचार्यभाषणकरवेकरीने आशातनाकरनाराओतोजिनादिकनावचनोनेविषेपणजेतेकोइप्रका-

मांपणविसामोनपांमताहता. अनेपोतानीसाधेदीक्षालेनार अनेअतिशेअल्पश्रुतभणेला, तेपोतानीइच्छाप्रवृत्तिवडेनिद्रादि सुखने भोगतादेखीने ज्ञानमांअनादरवालाथया. विसामानेमाटेस्वाध्यायादिवसोमांपण अस्वाध्यायनादिवसछे (असज्झायनोदिनछे) एमकहेताहता. पछीतेआचार्यतेज्ञानातिचारनीआलोचना करयाविनाजमरणपांमी सौधर्मादेवलोकमांदेवथइनेआभीरकुलमां अवतर्या, पणतेभोगादिवडेसुखीहता. । एकदिवसपोतानीअतिशेरूपवाली कन्यानेगाडानीआगलबेसाडीने, तेओघीइवेचवा कोइनगरप्रत्येजताहता, तेआभीरनीसंघाथेघणाएवापोतानीजातिनाजवानपुरुषोपण तेजकामवास्तेजताहता, तेपुरुषोतेकन्या-नुंअतिशेरूपजोइने परवशथयासतापोतपोतानांगाडांने तेकन्यानुंरूपजोवाउन्मार्गेचलाववामंड्या, तेथीतेगाडांकेटलांकभाग्यां अथवारूपमांआसक्तथतापुरुषोनेएटलुं नुकशानशीगणतीमांछेकांइपणनथी. तेउपरपरमऋषिनुंआप्रकारनुंवचनछेके—जेपुरुष रूपजोवामांअतिशेलालचवालोथायछेतेपुरुष, अकालमृत्युनेपांमेछे, जेमके विषयनारागमांआकुलव्याकुलथयेलो अकालमृ-त्युनेपांमेछेतेम, जुवोने, जेमआलोककेतांदीवाप्रमुख देदीप्यमानवस्तुनेदेखीअतिव्याकुलथतोपतंगीओ जेमअकालमृत्युनेपांमे छेतेमतेपुरुषपण अकालमृत्युनेपांमेछे. ॥ १ ॥ तारपछीतेकन्यानुंरूपजोवा पडतांनांखनारदुखीआपुरुषोए तेकन्यानुंनामअ-शकटाएवुंस्थापनकर्युं. अनेतेकन्यानापितानुंनामअशकटापिता एमकारनुंनिंदितनामदीधुं तेपितातेप्रकारनुंथवाथीविचारकर-तांवैराग्यपांमी तेपुत्रीकोइकनेआपीपोतेदीक्षालीधी. पछीतेसाधुउत्तराध्ययननांत्रणअध्ययनसुधीभण्याअने चोथुंअसंखयनामा अध्ययनभणतेसतेपूर्वजन्मनुंज्ञानांतरायकर्मउदयमां आव्युंतेथीबेआंबेलकरीबेदिवससुधी तेअध्ययनभणवानीअत्यंतमेहेनतकरी पणएकपदमात्रपणहृदयमांनरह्युं. गुरुएतेअध्ययनबोलवानुंपुछयुंत्यारेकांइपणनआवडयुं. त्यारेतेणेगुरुनेपुछयुंकेआअध्ययनहृद-यमांनथीरहेतुंतेनोउपाय, मुख्यविधिबतावो. गुरुएआज्ञाकरीकेज्यांसुधीएन आवडेत्यांसुधीआंबेलतपकरवुं. पछीतेणेउत्साहस-

तार्थपुरुषोएनिवारणनकरेलुंहोयतेआचरणपणनिश्चेजिनाज्ञाजछेएवावचनथीमध्यस्थपुरुषो,तेनेअतिशेघणुंमानआपेछे. ॥ ५ ॥
परंतुजेणेप्रथमनमस्कारादिसूत्रभण्यांछेतेणेपणजेमघटेतेमविलंबरहितपणेजपोतानीशक्तिप्रमाणेतपसहितपौषधग्रहणकरवुं इत्यादि विधिवडेअवश्यउपधानवहनकरवांमहानिशीथसूत्रनेविषेपणमुख्यपदमांआंबेलउपवासतपअनेबीजापदमांयथाशक्तिए, तपकरवाउंकह्युंछे तेमाटेपोतानीशक्तिप्रमाणेत्यागअनेतपकरवानांशास्त्रमांकह्यांछे तपकरवामांकोइप्रकारनोआग्रहदेखातोनथी.अनेपौषधग्रहणकरवानीक्रियातोजोपणमहानिशीथमांसाक्षात्कहीनथीतोपणजेमसाधुनेयोगक्रियानेविषेअतिशायिक्रियाकरवानुं सर्वत्रप्रसिद्धछेतेमश्रावकनेपणउपधानमांपोतपोतानगिच्छपरंपराजोवायछे तेपणआरंभरहितपणुंइत्यादिगुणवडेजछे,तेगुणोपणसम्यक्प्रकारेपोषधअंगीकारकर्येसतेजहोयछेपणअन्यथानथीहता.घणाएवाप्राचीनप्रकरणग्रंथोमांप्राचीनआचार्येकहेलासंप्रदायथीआवेली पोतपोतानागच्छनीसमाचारीआदिकमांउपधाननेविषेपौषधनोअंगीकारसाक्षात्पणकह्योछे.योगविधिपणस्पष्टपणेसमाचारी आदिकनेविषेजदेखायछेपणकोइसिद्धांतमां साक्षात्देखातोनथी. तेमाटेश्रावकनाउपधाननेविषे पौषधग्रहणादिविधिपण योगविधिनीपेठेप्रमाणकरवायोग्यछे. तेमाटेआकह्याप्रमाणेसाधुए अनेश्रावकोएउपधानतपअवश्यकृत्यपणे समस्तअन्यतपथीप्रथमज सम्यग्आराधनकरवुं । अथवाघणांएवांघरसंबंधिकामकाजमां व्यग्रपणादिवडेतथाप्रमादादिवडे जेउपधानतथीवहनकरता तेमनांनमस्कारनुंगणवुं तथादेववंदन, इर्यापथिकी, प्रतिक्रमणइत्यादि, आखाजन्ममांपणक्यारेयशुद्धनथीथतां. । अन्यभवमां पणतेपुरुषोने तेमनोलाभपणदुःखेसंभवेछे, केमके—ज्ञानविराधकोने ज्ञाननुंदुःप्रापपणुंप्रसिद्धछेमाटे. । तेहेतुमाटेज्ञाननीआराधनानाअर्थिपुरुषोए उपधानविधिमां सर्वशक्तिवडेप्रयत्नकरवो. । तेमांप्रथमसाधुनाउपधाननेविषे कथानककहिएछिए, जेमके —गंगानदीनेकांठे कोइएकआचार्य, घणाएवाशिष्योनुंनिरंतर भणाववुंतथाप्रश्ननाउत्तरप्रमुखोनुंआपवुं इत्यादिकार्यवडेरात्रि-

षोएघणीघणीप्रेरणाकर्येसतेपण, जेमगलियोबलधडभोथइनेगाडानुंधुंसरुंखभेधारणनकरे, तेमकोइप्रकारेपणउपधानतपनवहन क . माटेधर्मिष्टपुरुषोनेपण आमकारनुंप्रमादरूपमदिरापाननाअतिशेमदवडेअतिशेपुष्टतानाथताप्रवेशवडेव्याकुलपणुंथवानेधि-कारछे. २ जेसम्यक्प्रकारेधर्मसाधनकरवानाविधिनेविषेअतिचतुरछेतोपणतेपुरुषो,अग्निवडेदग्धथयाहोय, तेउठीशकेनहीतेम तेउपधानतपवडेज्ञाननुंआराधनकरवामाटेउजमालथताजनथी. एम तेवृद्धपुत्रेपणउपधानतपनकरवाथीतथातेनीकांइकअवहीलना करीइत्यादिकथीतीव्रएवुंज्ञानावरणीयकर्म, श्रावकधर्मनाआराधननेविषेपणबांध्युं. तारपछीतेबेपुत्रोपणश्रावकधर्मनाआराधन वडेसौधर्मदेवलोकमांदेवथइनेत्यांथीचवीमहाविदेहक्षेत्रमांमोटाधनाढ्यकुलमांअवतर्या. संघाथेजन्मेलाएवाबेपुत्रदेवदत्तअनेगुरुद-त्तएवानामथीप्रसिद्धथया. परंतुप्रथमथयेलो,एटलेमोटापुत्रनेपूर्वकर्मनादोषथीअतिमूर्खपणुंनेबुद्धिरहितपणुंइत्यादिदोषउत्पन्नथया. अनेबीजानांनापुत्रनेतोअतिडहापणछेतथासुबुद्धिपणुइत्यादिगुणोछे अनुक्रमेपिताएबेपुत्रोनेभणाववाअध्यापकनेआप्या मोटाने तोघणाउपक्रमकर्यापणएकअक्षरमात्रपणहृदयमांनटकीशक्यो जेमअतितपावेलापात्रमांजलबिंदुनरहेतेम,वधारेशुंकहीएपणअ-क्षरनुंवांचवुंलखवुंइत्यादिपणकाष्टनापुतलानेजेमनआवडेतेमलेशमात्रपणनआवडयुं. पिताप्रमुखोएनानाप्रकारनांऔषधमंत्रतंत्र यंत्रप्रश्नप्रमुखअनेकउपायकर्येसतेपणरात्यदिनभणावेसतेपणएकनमस्कारनुपदमात्रपण, एभणीनशक्यो. अनेबीजोनानोपुत्रतो भणावनारनाहृदयनोअभिप्रायजाणवेकरिनेबृहस्पतिनीपेठे(देवगुरुनीपठे)थोडाजदिवसमांसुखवडेजसकलशास्त्ररूपसमुद्रनोपार गामीथयो. सर्वएवाअंतर्वाणिकेतांशास्त्रवेत्तापुरुषो (अंतर्वाणिस्तुशास्त्रवित्, इत्यमरः) मध्येशिरोमणिपणानेवहनकरतोसतो अनुक्रमेसम्यक्श्रावकधर्मनोसमग्रविधिनुंशिखवुंतथाउत्सर्गमार्ग अनेअपवादमार्ग तेबेनुयथार्थजाणवुंइत्यादिगुणवडेश्रीजिनशा-सनमां उपमारहितकुशलपणानेपांम्यो. । एमकारेज्ञानननीआराधनाअने विराधनानुंकहीनशकायएवुंकोइपणप्रकारनुंपरिणामे

हिततेमजआंबेलतपकरीअभ्यासकर्यो. एमकारेबारवर्षसुधीआंबेलतपकरीते अध्ययननांबारहत्तभण्यां, तेथीतेज्ञानावरणीयकर्म क्षयपांम्युंतेथीपछीवाकीनुं सर्वश्रुतसुखवडेभणीलीधुं. । एमसाधुएयोगविधि, सम्यक्प्रकारेआराधनाकरवो. ॥ हवेश्रावकोने उपधानहवनकरवाविषेआमकारनुंआख्यानकहेछे, जेमके—चंपापुरीनामेनगरीमांपरमश्रावक, जिनदासनामेशेठनावेपुत्रहता. एकनुंनामऋषभदत्तअनेवीजानुंनामजिनदत्तहतुं. पिताएबालपणमांथीजतेबेनेनमस्कारादिसूत्रपाठभणावेलोहतो. ज्यारेतेपौषधतपनेयोग्यथयात्यारेपिताए कह्युंके—हेपुत्रोसम्यक्प्रकारेसूत्रनाआराधननेअर्थेउपधानतप, एकाग्रचित्तवडेकरो. जेमाटेशास्त्रमां कह्युंछेके—श्रद्धालुएवोशक्तिवालोपुरुष, विधिवडेश्रेष्ठथयेलुंएवुंजअनुष्ठानसेवे, अनेद्रव्यादिदोषवडेहणाएलोएवोपुरुषपण,तेविधि सहितअनुष्ठानकरवाविषेपक्षपातनुंवहनकरे १ अनेथोडाकालमांसिद्धिपांमवानुंहोयछे तेवापुरुषोनेतो, सदाकालविधिसाहितअनुष्ठानकरवाविषेनोपरिणामहोयछे, अनेविधिनोत्यागकरीअविधिथीभक्ति करवानोपरिणामतो, अभव्यजीवोनेअथवादूरभव्यजीवोनेहोयछे. २ तेपितानांवचनसांभलिनेनांनोपुत्रछेतोपणमोटीछे बुद्धिजेनीएवोछेमाटेवैद्येकहेला औषधनीपेठेपोतानुंतेमां इष्टमांनीआनंदेसहितनंदी (नांद्यमांडवी(ते)महोत्सवआदिनुंकराववुंतेपूर्वक, अपूर्वबहुमानगर्भितउपधानतपोनेमुख्यविधिवडेज वहनकर्यां.अनेमोटोपुत्रतो, संसारसंबंधिरसमांघणोलुब्धछेमाटेतेणेपोषधउपवासआदिक्रियानेविषे दुष्करपणुंमानीने, निर्लज्जपणुंआदिसाहस अंगीकारकरी,सूत्रोनेतोपूर्वकरतांपण अस्खलितपणेभण्यांने,मनमांमांन्युंके—आमकारेभणवुंतेथकीअन्यदुस्तप एवुंतपतपवुंइत्यादिक्लेशनो आश्रयकरवावडेशुंअधिकछे, कांइनथी;फोगटदुःखीथवानुंशुंप्रयोजन छे. नीतिशास्त्रमां कह्युंछेके—जे अर्थ,(जेकार्य)अतिक्लेशेकेरिनेकरवा योग्यछे,तथाधर्मनोअतिक्रमकरिनेतथा शत्रुनेनमीनेकरवायोग्यछे, अर्थो,एटलेतेवांकांम, मारेनिश्चे, नकरत्रांपड़शो १ एमकारेउपधानतपनोतिरस्कारकरनारमध्ये, अतिश्रेष्ठएवातेपुत्रे, सुज्ञएवांमातापिताभाइप्रमुखपुरु-

जायतेमतेआकरुकर्मपणनाशपाम्युं. तारपछीमहानिशीथमांकहेलामुख्यविधिवडेज सावधानवालामनवडेथइनेउपधानवहनकरवापूर्वकनमस्कारप्रमुखसूत्रोनेअतिशेभणवामांड्यां. एमकर्येसतेपूर्वेकरेलांदुष्कर्मसर्वथाक्षीणथयेसतेसमग्रशास्त्रनापारगामीपणावडेदेवदत्तपणगुरुदत्तनीउपमानेपांम्यो. तेदेखीनेथइछेश्रद्धाजेमनेएवामाय:सर्वेश्रावकपणउपधानविधिने आराधनकरवाअतिशेतत्परथया.तारपछीतेबेएपरमश्रावकपणावडे ज्ञाननुआराधनकर्युं. जेवडेतेनातेजभवमांद्रव्यदीक्षाअंगीकारकर्याविनापणकेवलज्ञाननेपांमीसिद्धिसौधनेपांम्या. । एमकारेउपधानतपनुंआराधनअने अनाराधनतेमनुंफलजोइप्रमादनी अवगणनाकरीनेतेनाआराधनविधिमांसम्यक्प्रकारेउद्यमकरवो. ॥ एमकारेश्रावकनाउपधानविषेदृष्टांतकह्युं.॥ एमकारेचोथोउपधानआचारकह्यो. ॥ तथाग्रहणकर्युंछेश्रुतजेणेएवापुरुषे, गुरुश्रुतप्रमुखनोनिह्नव (ओलववुं) नकरवो, जेनीपासेजेटलुंभण्याहोइयेतेजगाएतेजपुरुषनुंनाम, अप्रसिद्धहोयतोपणतथाजातिश्रुतप्रमुखवडेहीनहोयतोपणतेनेगुरुपणेतेनुंनामकहेवुं, पणपोतानुंगौरवपणुंदेखाडवाने अर्थेप्रसिद्धएवोयुगप्रधानप्रमुखअन्यपुरुषनुंनामनकहेवुं जेटलुंश्रुतजेनीपासेभण्याहोइएतेटलुंजकहेवुंपणअधिकओछुंनकहेवुं, केमके–मृषाभाषा, चित्तनुंकलुषपणुं, ज्ञानातिचार, इत्यादिकदोषनीप्राप्तिथायमाटे,गुरुआदिकनोअपलाप (ओलववुं) करवो, ते महापापपणुछे. ॥ लोकमांपणकह्युंछे–एकअक्षरनोआपनारनेपणजेगुरुपणेनथीमांनतो, तेशोकडोश्वानयोनिप्रत्येजाइनेचंडालकुलमांपणउत्पन्नथायछे. १ ॥ इहांएकदृष्टांतछेके–एकनापित (वालंद) हतोतेपोतानीकोथलीनेविद्यावलथी आकाशमांअधरराखीतेमांथीअस्त्रालेइहजामतकरतोहतो. तेहजामनी, एकसंन्यासिएघणीजसेवाकरी प्रसन्नकरी, तेनीपासेथीतेविद्याशिखीलीधी. पछीदंभवडेएकलोभ्रमणकरतोते संन्यासीआकाशमांअधरराखेला त्रिदंडवडेस्थानस्थानमांलोकोएमहाचमत्कारी जांणीनेपूजवामांड्यो. एमकरतांएकादिवसएवातराजानेकांनेआवी, पछीराजाएनेनेबोलावीपुछ्युंके–तमारीआविद्यानोगरुकोणछे, त्यारेते

फल अतिआश्चर्यकारीथायछे. । ते माटेबेसगाभाइओमां पणअनुक्रमेराहुअनेसूर्य, लोढानीमोटीगोलकटाह(कडायुं) अने
चंद्रमंडल, रात्रिअनेदिवस, अमांसअनेपुनम, अंगाराअनेसोनुं, धंतुरोअने चंपो, केइडोअनेकल्पवृक्ष, मेशअनेदुध, कागडो
अनेकोयल, वगलोअनेहंस, कलियुगअनेसत्ययुग, दुर्जनअनेसज्जन, गर्दभअनेऐरावणहाथी, एवेमांजेमपरस्पर भेदछे, इत्या-
दिउपमानलोकमांपांमता. माटेआआश्चर्यकारीछेकेसहोदरपणुंसतेपणझेरअनेअमृत, तेमनीपठेएवेमांमोटोअंतरपड्यो. । तार
पछीदुष्टदैवेकरेलापंक्तिभेदतेणेकरिनेअतिशेउद्वेगमांमग्नथयुंछेचित्तजेनुंएवोदेवदत्तनामेमोटोभाइ, अतिशे दुःसहएवाएकदुःखथी
जभरपूरथयेलाअंतरनुंवहनकरतोहतो. एकदिवसपिताएपोतानाबेपुत्रोनो पूर्वजन्मज्ञानी महाराजनेपुछेसतेज्ञानिएयथास्थित
(जेमहतुंतेम) कह्युंसतेपोतानाअंतरमांअतिशेपश्चात्तापप्रकाशकरतो अनेमुक्तनेविषेछेएकचित्तजेनुंएवोदेवदत्तपोतानादुष्कर्मनो
क्षयश्याथीथायएमज्ञानीनेपुछयुंत्यारे ज्ञानीएकह्युंके–उपधानवहनकरतानमस्कारादिसूत्रनेभणतापुरुषोनीअशठभाववडे विनय
आवर्जनभोजनविशामोकराववो इत्यादिकवैयावृत्त्य (सेवा)इत्यादिकवडेसर्वांगभक्तिअतिशेपुष्टकरवी,तथासंलग्नउपवासआंबेल
आदिदुस्तपएवुंअतिशेतपवडेपोतानुंसर्व शरीरअतिशेशुष्ककरवुंतथामोटाऋषिनीपेठेजोएमतपकरीशतो तेजवखतेआसर्वदुष्कर्म
क्षयपांमशे,पणअन्यथानहिपांमे. जेमाटेपरमऋषिनुंआप्रकारनुंवचनछेके–भोइतिसंबोधनेहे जीवपूर्वेकरेलांएवांजे पापरूपमाठां
कर्मतेमनुंप्रायश्चित्तकर्याविनामरणपांमताजीवोने तेकर्मवेद्याविनामोक्षनथीथतो, तेकर्मभोगव्यापछीमोक्षथायछेमाटेतेकर्मोनेतप
वडेनाशकरवां. तथाअनियाणापणेविधिवडेतपेलातपनांतोश्यांवखाणकरीए, जेणेकरिनेनिकाचितएवांपणकर्मनोनाशथायछे, ।
तेमाटे, तेजमोटाशेठनामोटापुत्रेनांनपणमांथीपोतेसुखीहतातोपणतेणेएवुं आकरुंतपघणांवर्षपर्यंतउत्साहथी करयुंके–जेणेकरीने
विशेषेसहिततेकर्ममूलमांथीजनाशथयुं. जेमकठणएवुंपणकाष्ठहोयतेघणाएवाघुणवडे (काष्टमांपडताजीवोवडे) हलवेहलवेखवाइ

विवेकीपुरुषेनिरंतरसम्यक्प्रकारनोधर्मआराधनकरवो. विशेषेकरीनेतोवृद्धपणामांधर्मसाधनकरवुं. । तेकह्युंछेके–बालपणामां यौवनपणानीआशारहेछेकेजवानीमांधर्मसाधनकरीशुं. अनेजवाननेवृद्धपणानीआशारहेछेकेवृद्धपणामांधर्मसाधनकरीशुं. पणवृद्ध पुरुषशीआशाराखीनेधर्मसाधननथीकरतो १ बालपणमांमातानुंमुख्यपणुंहोयछे, अनेजवानीमांस्त्रीनुंमुख्यपणुंहोयछे, अनेवृद्ध अवस्थामांतोपुत्रनुंमुख्यपणुंहोयछेपणएवोजेमूढपुरुषते क्यारेपणआत्मानुंमुख्यपणुंराखीनेनथीवर्ततो. २ तेमकारनीदेशनासांभलीतेवृद्धेप्रबोधपामीदीक्षालीधी, गुरुसाथेविहारकरतां२भगुपुरमांआव्या. तेमुकुंदमुनिएतोरात्रियेपणउचास्वरेभणवामांड्युं. निद्रानाभंगवडेमनमांदुखातासाधुजांणीनेगुरुएनिषेधकर्यो.जेमके–हेवत्सआवखतनमस्कारगणो, रात्रिएउचेस्वरेबोलीएतोहिंसक एवाजीवोजागीउठेतेथी अनर्थदंडपणथायएमगुरुएकह्युं तोपणतेमुनितेमजउचेस्वरेघोषकरवामंड्या. तनेजोइकोइएउपहासकर्युंकेआवृद्धशुंआटलुंबधुंउच्चस्वरेघोषकरीमुशलप्रफुल्लितकरशे !!! तेसांभलीतेवृद्धमुनिखेदपाम्या. तत्कालविद्यानोछेअर्थजेमने एवासतानालिकेर वसतिनामाचैत्यमांजइनेत्यां रहेलीमहाप्रभाववालीसरस्वती देवीनुंतेणेआराधनकर्युं एकवीशउपवासथया त्यारेतेदेवीप्रसन्नथइप्रत्यक्षआवीनेबोलीके–तुंसर्वविद्यावडेसिद्धथा. । तारपछीमहाविद्वान्एवातेवृद्धमुनिए ते नगरनाचउटामां रहेलाचोगानमांआवीएकमुशलमागीलावी प्रासुकजलवडेतेनोअभिषेककरीतत्कालअतिशे शोभताछेनवापल्लवजेनाएवुंप्रफुल्लितकरीआप्रकारनीगाथाबोल्यातेनोअर्थ, के–जेबोलतोहतोकेआशुं ? मुशलप्रफुल्लितकरशे,नहिजकरे, तेवातनुंनिराकरणकरवा माटे,तेमकारनुंपत्रपुष्पसहितकरेलुंआ प्रफुल्लितमुशलनेहुंस्थापनकरुंछुंतेनेसर्वेदेखो. १ वलीपाणिनाकागडानुंशिंघडुं, इंद्रधनुष प्रमाणेथयुं.अनेअग्निशीतलथयो, वायु,कंपरहितथयो,एमांथीजेनेजरुचेतेतेदृष्टांतबोलो, आवृद्ध वादीथयोछेतेनीसाथेकोणपुरुषशुंबोलीशकेछेतेकहो. पछीतोतेणेएवोवादविवादपंडितोसाथेकरवामांड्योके तेनुंनाममात्रसांभलीनेवादीमात्रपलायनकरीसं

संन्यासीबोल्योके—हिमाचलपर्वतनीगुफामांरेहनारअन्नमात्रनोत्यागकरी फलाहारकरनारमहातत्वीमहायोगिराजमारागुरुछे, एमबोलतांतत्कालजतेसंन्यासीनोआकाशमांअधर उचोउछालीराखेलोत्रिदंड, वीजालाकडानीपेठे खडखडकरतोनीचेभूमिउ-परपड्यो. तेनीविद्याफोगटथइतेथीतारपछीतेसंन्यासीमोटाउपहासनुंतथाअपमाननुंपात्रलोकमांथयो. माटेगुरुलोनिह्नवसर्वथान करवो, अनेविशेषपणेधर्मार्थिपुरुषेतोनजकरवो. ॥ एमकारेपांचमोनिह्नवाचारवर्णनकर्यो. ॥ तथाव्यंजनकेतांअक्षरतथाअर्थ तथातेबेएकठा, तेमनुंशुद्धउच्चारणपूर्वकतेसूत्रभणवुं. तेमांव्यंजनकेतांअक्षरतेमनुं अन्यथाप्रकारे करवामांतथान्यूनाधिककर-वार्मा अशुद्धपणावडेअनेकमहादोषोअनेमोटीआशातनाअने सर्वज्ञपुरुषोनी आज्ञानोभंगप्रमुखदोषो लागेछे. तथाव्यंजनना भेदकर्येसतेअर्थनोभेदथायछे, अनेअर्थनोभेदथयेसतेक्रियानोभेदथायछे, अनेक्रियानोभेदथयेसतेमोक्षनोअभावथायछे. अने मोक्षनोअभावसतेसाधुश्रावकनाधर्मनुआराधन, तपतपवुं, उपसर्गनुंसहनकरवुंइत्यादिकष्टकारीअनुष्ठाननुंपणनिरर्थकपणुंथायछे तेमांअन्यथाकरवुंतेप्राकृतसूत्रनुंसंस्कृतकरवुंजेम, धर्मोमंगलमुत्कृष्टं, १ अथवापदोनुंउलटपालटभणवुंजेमके—उक्कठंमंगलंधम्मो २ अथवापदोनुंपर्यायवडेभणवुंजेमकेपुण्णंकल्लाणमुक्कोसं ३ अथवाअन्यवर्णकरवोते जेमके—धम्मोएजगाएधकारनास्थानमांकका-रादिहरकोइअक्षरभणवोतेअथवाअक्षरनुंविपरीतपणुकरवुं, जेमके—देवावि, एजगाएविवादे, एमभणवुंते. । एमअर्थनुंव्यंजननुं अथवातेबेनुंअन्यथाप्रकारेकरवुंतथान्यूनाधिककरवुंतेमांदोषजाणवा. तेमांव्यंजननुंअन्यथाकरवामां, चैत्यवंदनादिसूत्रोनेसंस्कृत भाषावडेकरुंएमकहेवामात्रथीपणपारांचिकप्रायश्चित्तनेपामेलासिद्धसेनदिवाकरआजगाएदृष्टांतछे. तेनुंवृत्तांतआप्रकारनुंछेके—विद्याधरगच्छमांश्रीपादलिप्तसूरिनासंतानमांस्कंदिलाचार्यहता. साध्यांछेअनेकसंघकार्यजेमणेएवाते, गामोगामविहारकरता गौडदेशमांपधार्या. त्यांकोशलनामेगामनोरहेवासीमुकुंदएवानामनोवृद्धब्राह्मणतेमनेमल्यो, अनेतणेआप्रकारनीदेशनासांभली,

प्रसन्नथयेलाराजाएतेवखततेकाव्यने बोलनारपुरुषनेजेदानआप्युंते आमकारेछेके—पांडुदेशनाराजाएपोतानादंडमांजेजेआप्युं हतुंतेसर्वतेनेआप्युं. तेमांआठकरोडसोनामोहरो, ब्राणुंतोमोतिनीतुलाओ, (एकत्राजवामांपुरुषनेबेसाडीबीजात्राजवामांमोति- भरे, तेमोतिपुरुषप्रमाणेथायत्यारेएकतुलाथइजांणवी.) अनेमदगंधवडेलोभाइनेझंपापातकरताएवाभ्रमरवडेक्रोधायमानथयेला मोटामोटापच्चासहाथी. अनेलावण्यगुण (अतिउत्कृष्टगुण) तेमनीपुष्टिवडेप्रपंचवालीछेदृष्टिओजेमनीएवी, सोवारांगनाओ (वेश्याओ) एसर्वेआपीदीधुं. इत्यादितेविक्रमराजानांदानकृत्यप्रसिद्धछे. । तेनाराज्यमांमांनितोनेकात्यायनगोत्रनाब्राह्मणो मध्येश्रेष्ठगणतोदेवर्षिनामेब्राह्मणहतोतेनेस्त्रीदेवश्रीनामेहती, तेबेनोपुत्रसिद्धसेननामेहतो, अतिशेबुद्धिनानिधानवडेसर्वजगतना पंडितोनेतेतृणसमानगणतोहतो. मिथ्यादृष्टिओनेगर्वतोतेमनीस्वाभाविकप्रकृतिवडेजसिद्धछे. (तेमांआतोजातेउचाकुलनोब्रा- ह्मणतेमांवलीमहाविद्वान्अनेराजानोमांनितोअनेघणोधनाढ्यतेमांशीबाकीहोय. तेकहुंछेके—मर्कटोमदिरामत्तोवृश्चिकेणापिदं- शितः ॥ तन्मध्येभूतसंचारःकांकांचेष्टांनकुर्वते ॥ १ ॥अर्थः—जातेमर्कटअनेतेवलीमदिरापीनेमदोन्मत्तथयोतेनेवलीवींछीकरड्यो तेमांवलीप्रेतनाप्रवेशथयोपछीतेशीशीचेष्टानकरे. सर्वेकरे. । वींछीअल्पविषमात्रवडेगर्वथी पोतानोकांटोउचोनेउचोजनिरंतररा- खेछे, पणवासुकिनाग, हजारभाराविष, धारणकरेछेपरंतुलेशमात्रगर्वनथीपांमतो १ वलीतेसिद्धसेनेगर्वथीएवीप्रतिज्ञालधीके—जे पुरुष, मनेवादविवादमांजीतेतेनोशिष्यथउ ॥ (एकदिवसविक्रमराजानीसभासदोतरफथीश्रीवृद्धवादिसूरिनीकीर्तिसांभली) तेवृद्धवादिसूरिनीकीर्तिनेनसहनकरतोसुखपालमांबेशीतेसूरिनेबोलवानीकल्यो. (अनुक्रमेतपासकरतांनर्मदानदीनेकांठेरहेला भृगुकच्छनगरमांतेसूरिविचरेछेएवीखबरजांणीत्यांगयो घणीउतावलथीरातदिनप्रयाणकर्युं पणभाविभावने लीधे. जेदि- वसएभृगुपुरपोचोतेदिवसएसूरिनो मासकल्पपूरोथवाथीविहारकरवानो हतोमाटेतेसूरिनेविदायकरीआवतालोको, तेसि-

ताइरहेवामांड्युं; जेमगरुडनानामथीमहासर्पभयत्रासनेपामेतेमथवामांड्युं. तारपछीजगतमांतेओवृद्धवादीएवानामथीविख्यात
थया.गुरुएपणअन्यशिष्योनोत्यागकरीपोतानी पदवीमांतेनुंजस्थापनकर्युं तेसमेअवंतीनगरीमां(उज्जेणीनगरीमां) विक्रमराजा
राज्यकरतोहतो, तेसात्विकपुरुषोमांअतिश्रेष्ठअनेपारकोउपकार करवामांएकछेनिष्ठाजेनीतथासिद्धथयेलाछे सुवर्णमयजेपुरुष
जेनेएवोअनेपृथ्वीमांथीऋण(करज) मात्रनोनाशकरीपोतानोशकमवर्त्तावतोएवो महासमर्थहतो सिद्धथयेलावेसुवर्णमयपुरुषनो
भावार्थएवोछेके—एनेकापीकापीनेवापरेपणप्रातः कालेतेहतातेवाजलछपुष्टनित्यथयाजकरे तेराजाएपोतानाद्रव्यभंडारनाअध्य
क्षपुरुषने, दानआपवानीप्रद्धतितुंएककाव्यकरीनेआप्युंहतुंते प्रमाणेनित्यदानथतुंहतुं. तेकाव्यनोअर्थआप्रकारनोछेकेविक्रम-
राजा,कोशाध्यक्षमत्येकहेछे. जेकोइदुखिआउपरमारीदृष्टिपडेकेतत्कालतेनेएक हजारसोनामोहरोआपवी.अनेहुंतनेबोलाकुंतो
दशहजारआपवी. अनेहुंजेनीवाणिवडेहसुंतोतेनेतत्कालतारेएकलाखसोनैयाआपवा. अनेहुंजेनीउपरराजीथउतोतेनेएककरोड
सोनैयाआपवा. हेकोशाधीशआप्रकारनीमारीसदाआज्ञाछे, एटलेमाराकह्याबगरतारेआ प्रकारनीरीतशिखीराखवी. १ एक
दिवसतेराजाएपांणीपीवानुंमाग्युं, तेवखतसमयोचितभाषणकरनारएकभाटचारणमांनोएकपुरुषबोलीउठो. तेनोअर्थ—हेराजन्
तमारामुखकमलमांसरस्वती) निरंतररहेछे अनेबीजेपक्षेअर्थएछेके —सरस्वतीनामेनदी निवासकरीरहीछे माटे. अने
तमारोनीचेनोहोठशोणकेतांअतिलालरहेछेज (शोणनामापांणीनोद्रह) अने तमारापूर्वजजेकुतुराजातेनापराक्रमनेसं-
भारीआपवानिपुणएवोतमारोमोटोदक्षिणहस्तसमुद्रकेतांचिन्हसहितछे, (दक्षिणसमुद्रभरेलोछे.) आतमारापडखेउभेलीतमारुं
समीपपणानेक्षणमात्रपणनमुकतीएवीआवाहिनीओकेतांसेनाओ (नदीओ) रहिजछे अनेनिर्मलएवुं अंतरमानसकेतांमनछे.
(मानसनामासरोवरछे.) तोपणहेपृथ्वीपते, तमारेपाणिपीवानीअभिलाषाकेमथायछे. ।१। आप्रकारनुंछटावंधकाव्यसांभलीने

सिद्धांतनाजांण, अनेवीजोसमयकेतांआतोगोवालीयांनीसभाछेमाटेतेखुशीथायएवुंबोलवुंतेआसमयमांघटितछेएमवे प्रकारनोस-मयजाणतासूरीतत्कालउभाथइपोतानाओढवानावस्त्रवडेपोतानोरजोहरण (ओघो) बांधी, तेनेलटकतोराखी, केडसंघाथे तेवस्त्रेतांणिबांधी, तेदेशनागोवालीआंनीभाषामां नवोएकगरबोसुंदरबनावी, रागेपाडीहाथनाताबोटावगाडी, फुदडी फरी, तेगोवालीआझीलेतेमतेमनेउत्साहपमाडी, हाथनालहेकाथीतेगोवालीआंनेसमझण पडेतेमतेगरबोगाइसंभलाव्यो. तेनेलगारमात्र सांभलतांजअतिशेखुशीथयेलाकुदतागोवालीआवोल्याकेसाधुजीत्याजीत्यानेबांमणोहार्योहार्यो.) तेगरबानीबेटुको (बेगाथा-ओ) नोअर्थआमकारनोछेके–कोइजीवनेमारीएनही कोइनीचोरीकरीएनहीपरदारगमन (पारकीस्त्रीनोसंभोग) करीएनही थोडामांथीपणथोडुंआपीभोजनकरीएतोहलवेहलवेअथवाजलदीस्वर्गनां सुखपमाय. १ कालोकांवलोअनेकणकिओनीराबडी छासेसहित, एकलाकडानोचाटवोभरिनेपणकोइमहामुनिनेभावथी अपायतातोएवरराजावनीवरघोडेचढ्योतेसर्वेपापछांडीसर्व देवलोकनुंललाटरूपवीजुंशुंछे, एटलेसर्वदेवलोकथीउपररहेलीमुक्तिकन्यानेवरे. एथीवीजुंकांइश्रेष्ठनथी. २। तेछंदवडेनाचता नेअतिप्रसन्नथइबोलतागोवालीयाएकहुकेआसाधुजीत्या. आतोसाक्षाततीर्थंकरछे. तारपछीअतिशेझंखाणोपडीबाघोबनीगयेलो (अतिआश्चर्यपामेलो) सत्यप्रतिज्ञावालोसिद्धसेनतोतत्कालसर्वअभिमानमात्रनोत्यागकरीहाथजोडीनम्रताथीबोल्याके–हेभग-वन्‌मनेतमारीदीक्षाआपो हुंतमारोशिष्यछुं. वादमां, माराकरेलासभ्यपुरुषोनीसमक्ष हुंजीताएलोछुंमाटे हवेविलंबनकरो.। पछीगुरुमहाराज, तेपंडितनेवहुमान आपवापूर्वकबोल्याके–आमांशोवादथयो; नेजीतायुं. माटेचालोनगरमांमहाप्रामाणिक अनेपंडितोनीसभामांराजानीसमक्षआपडोवादविवादसुखेथीथाव.तेमकरवाअमोखुशीछिए सिद्धसेनबोल्याके–हुंसमयज्ञनथी नेतमोसमयज्ञछो माटेजेसमयज्ञहोयतेजसर्वज्ञकहेवाय, तमोएमनेनिश्चेजित्यो, हवेतोमनेशीघ्रपणेतमारीदीक्षाआपो. अनेप्रश्न-

द्धसेननेनगरमांप्रवेशकरतांमल्या. तेणेवृद्धवादीसूरिनीखबरपुछीत्यारेतेमणेकह्युंके तेतोहालमांजविहारकरीआमार्गेगया. तेणेमनमांविचार्युंकेनिश्चेमनेआवतोजांणीएयतिनाशीगयो एमधारीतेमनीपछवाडेशीघ्रगतिकरी) वृद्धवादीसूरिमारगमांमल्या.परस्पर बोलवुंथयुं. (अेकवीजानानाममात्रथीओलखांणथइएटलेसिद्ध सेनपंडिततोतत्कालसुखपालथीउत्तरीपडी मारगमांपडेलाघासतृंतरणुंहाथमांलेइअतिगर्वथीबोल्योके–नाशीक्यांजावछोनासवुं होयतोआतरणुंदांतेग्रहणकरोनहीतो) मारीसाथेबादविवादकरो.त्यारेसूरिबोल्याके–वादविवादकरवातैयारछिये, परंतुअत्रभाग्यजोगेकोइपणसभ्यपूरुषोनथीमाटेतेविना वादमांजयथयोके पराजयथयोएवीव्यवस्थाकोणकरीशकशे. पछीवादकरवांअतिशेउत्कंठावालोसिद्धसेनबोल्योके–(गमेतेवाआनगरमांथीपंडितो बोलावीसभासदोकरशोपणमारेतोतेसर्वेआगायोभेशोचारनारगोवालीयाछेतेवामारीआगलछे माटेतेप्रयासकरवोरहेवादइनेआ गोवालीयानेजबोलावीसभासदोकरवा.) पछीसूरिबोल्याकेतमारीमरजीहोयतेमकरो. समर्थमहाविद्वाननीशीवातकहेवी. तेसांभलीअतिआनंदपांमेलो सिद्धसेनगोवालीआनेबोलावीसभासदोनेठेकांणेबेसाडी पोतानावेहीचणपृथ्वीउपरउंधास्थापनकरीबेहाथउचानीचाउभाकरतो आंख्योप्रफुल्लितकरीभृकुटीचडावीन्यायशास्त्रअनेमीमांसाशास्त्रनां झीणांकठिनप्रश्नोसंस्कृतभाषामांउचेस्वरेउच्चारणकरी, उपन्यासउपराउपरिकरवामंड्यो. तेनेजोइसूरिएविचार्युंके आनिश्चेमहाविद्वान्छेपणमूर्खनीपेठे समयओलखतोनथीमाटेजीतवोकठिणनथी. पछीसूरिएसर्वेगोवालीआंसांमुजोइबोल्याकेआपंडितजीनुंबोलेलुंसर्वेसारीपेठेतमोए सांभल्युं ? त्यारेसर्वेगोवालीआबोल्याके–आवांमणाएतो अत्यारसुधीलांबालांबाबराडापड्यानेउचोनीचोथइनेपोकारकर्यो नेअमारातोकांनफोडीनाख्या, अमोतोएनालवारामांथीकांइपणसमझानहीमाटेआतोकांइभणेलोनथी माटेहेवृद्धबापजीतमोकांइ बोलो.) तारपछीबेप्रकारनासमयनेजांणनारासूरी घींदणीछंदवडेनृत्यनिमित्तउचातालदेवापूर्वकबोल्या. एटलेएकतोसमयकेतां

गछेमाटेकहुंकेआअमारेलेवातुंनकल्पे. राजाएकह्युंके–हुंपणआअर्पणकरीचुक्योतेपाछुंलेवानेमारेपणनकल्पे पछीतोसंघपुरुषोए तेधनग्रहणकरीजीर्णोद्धारआदिधर्मकृत्यमांनापर्युं ॥ दानवहिकामांएटलेदानलखवानाचोपडामांआप्रकारनोश्लोकलखायो तेनो अर्थ. । थोडेछेटेथीउंचोहाथकरीधर्मलाभ, एप्रकारेकहेनारासिद्धसेनसूरिनेविक्रमराजाएएककोटिसोनामोरोआपी १. तारपछी सिद्धसेनसूरित्यांथीविहारकरी विचित्रछेशिखरजेनांएवाचित्रकूट (चितोडगढ) प्रत्येगया त्यांअनुक्रमेभ्रमणकरतां एकप्राचीन चैत्यमांएकमोटोस्तंभदेखीकोइनेपुछयुं, आशुंछेनेआस्तंभशानोछे. त्यारेतेपुरुषे कह्युंके–आस्तंभमांपूर्वाचार्योएरहस्यविद्यानांपु स्तकथाप्यांछे, नेतेतेप्रकारनांऔषधद्रव्यमयछेमाटेवज्रवडेघडेलोहोयनेशुंएमजलअग्निशस्त्रादिथीपणकोइप्रकारे भेदाइशकेएवो नथी एवीवातसांभलीअतिशेनिपुणएवातेसिद्धसेनसूरिएतेथंभसुंघीसुंघीतेतेऔषधीओनागुणनेहठावीदेएवी तेनीसांमेवालीऔ- षधीओखोलीकाढीतेनोरसछांटीछांटीतेथंभनोएकभागप्रकाशकर्यो. तेपाकाचिभडानीपेठेनरमथइभेदातातेथंभमध्येथी एकपुस्तक छोडीवांचवावेठा. तेपुस्तकनाप्रथमवांचवामांडेलामाटेपेहेलाजपत्रनीप्रथमपंक्तिमांथीबेविद्याओप्राप्तथइ, तेमांएकसर्षपविद्याअने बीजीचूर्णयोगथयेसतेहेमविद्या. ।तेमांसर्षपविद्याएप्रकारनीछेके–ज्यारेकोइतेप्रकारनुंकार्यउत्पन्नथयेसतेतेविद्यावडेमंत्रेलासर्षप- नादांणाजलसमूहमांनाखीएतोतेजलमांथी तेदांणानीसंख्याप्रमाणेघोडाउपरपेठेलाअस्वारअनेकशस्त्रादियुद्धनांबेहेतालीशउपक रणसहितनीकलीनेगमेतेवुंसांमु (अश्वशास्त्रमांलखेलांघोडासाथेरहेतांबेहेतालीश युद्धनांउपकरण, तेनांनामतेजशास्त्रथीजांणजो) लश्करआव्युंहोयतेनेमारीहठावीदेइ, जीतमेलवी,तेसबअदृश्यथइजाय–अनेहेमविद्यातोएप्रकारनीछे केगमेतेधातुसंघाथेमंत्रेला चूर्णनोयोगथयेसतेत्रगर मेहेनतेजातवंतसुवर्ण कोटीसिद्धथाय. एबेविद्यासम्यक् प्रकारेसमझीग्रहणकरी एपत्रनेजवामांआगल- वांचवानोआरंभकरेछे तेवामांजओचिंतीशासनदेवीआवीने तेपत्रनेअनेतेपुस्तकनेझुंटावीलेइ अदृश्यथइगइ.पुस्तकगर्भितएवोए

मरसमयएवुंतमारुंसिद्धांतशिखवो. इत्यादिप्रार्थनाकरता तेवादीनेवृद्धवादिसूरिए त्यांनेत्यांजतेवखतदीक्षाआपी. तेसर्ववृत्तांत, भृगुपुरमांराजाएजांणी, पछीप्रसन्नथयेलाराजाए तेजगाएतालारसनामे एकमोटुनगरवसाव्युं, अनेपुण्यशालिपुरुषांना चित्तनेआनंदकारीएवुंमोटुं श्रीऋषभदेवनुं प्रासादकराव्युं. त्यांश्रीवृद्धवादीसूरिएजप्रतिष्ठाकरी श्रीजिनशासननी अतिशे मोटीउन्नतिथइ. । सिद्धसेननुंदीक्षाकालेकुमुदचंद्रएवुंनामहतुं. सूरिपदनेविषेसिद्धसेनदिवाकरएप्रकारनुं नामाविख्यातथयु अपरअपरएवापूर्वधरोथी पूर्वगतश्रुतनाभणवापणाथीआप्रकारनांनामकह्यांछेके—वादीअनेक्षमाश्रमण, दिवाकर, वाचक, ए सर्वेनामएकजअर्थवालांछे. पूर्वगतसूत्रनेविषे, एसर्वेशब्दोप्रवर्त्तेछे. ॥ १ ॥ दिवाकरएप्रकारनीसूरिनीसंज्ञाछे. स्वामिवाचकादिशब्दनीपेठेतेसंज्ञाजांणवी.॥हवेश्रीसिद्धसेनदिवाकर, श्रीजिनमतनोउद्योतकरवो तेणेकरिनेपोतानानामनेसार्थककरतासतापृथ्वीमांविचरताहता. एकसमेअनुक्रमे उज्जेणीनगरीमांपधार्या. तेसमेसन्मुखआवताश्रीसंघे, नगरप्रवेशनो मोटोउत्सवकर्यो तेसमेसर्वज्ञपुत्र, इत्यादिबिरुदावलीनेबोलता बंदिजनकेतांभाटचारणविगेरे पुरुषोनुबोलेलुंसांभलतो मारगनीवचेसन्मुखआवतो विक्रमादित्यराजाएहाथीनास्कंधउपरबेठांबेठांज, सर्वज्ञपुत्रपणानीपरीक्षाकरवामाटेमनवडेनमस्कारकर्यो, पणमांथुनमाव्युंअथवावचनबोलवुंतेणेकरिनेनमस्कारनकर्यो. सूरिएतोतत्कालतेवातजांणीलेइसमीपआवेलातेराजानेउंचेस्वरेधर्मलाभ, एप्रकारनी आशिषआपी. तेवखतविक्रमराजाबोल्योके—अहोहेसूरीन्द्र,मेंतोहाथजोडीतमनेनमस्कारकर्योनथी,नेमनेतमेधर्मलाभ, केमदीधो एमबोलीमनमांविचारेछेकेआकोइनिश्चेसमर्थपुरुषछे. एटलामांतोसूरिबोल्याके—तमोएमारीपरीक्षाकरवांमाटेमनवडेजनमस्कार कर्योतेथीमें, कोटिचिंतामणिवडेपणदुर्लभएवोआधर्मलाभतमनेदीधो. । तारपछीअतिप्रसन्नथयेलातेराजाएतत्कालहाथीस्कंध उपरथीउतरीनेतेसूरिनीवंदनाकरी. अनेएककरोडसोनामोहरोमंगावी सूरिनीसमीपभेटमुकी. त्यारेसूरिमहाराजतोअतिशेनिःसं

एटलेस्त्रीयोनीवातोप्रीति पूर्वकसांभलवीतेमनीसाथे आलापसंलापहास्यविनोदादिकरवुंते. तथाइंद्रियपोषण, एटलेसारांसारां भोजनादिपंचविषयवडेपंचेंद्रियोनुं पोषणकरवुंते.तथाराजसेवा, एटलेराजातरफथीथयेला अतिसन्मानपूजनसत्कारआदर प्रमुखथीथयेलाअहंकारादिदोषवडे पोतानीक्रियानुंशिथिलपणुं राखवुंतेतथादिवानिद्रा, एटलेदिवसनोविषेप्रमादकेवो नकरवानुं करवुंनेकरवायोग्यनुंनकरवुं. एछस्थान,यतिमात्रनेपोतानाधर्मथी भ्रष्टकरनारांछे. ? वलीगुरुजीनिश्चितपणे रहेतोतेगुरुना चेलापणअनुक्रमेनिश्चित थइरहे.अनेगुरुअनेशिष्य एप्रकारनाथायतोमोक्षमार्गबंधपडे, तेणेकरिनेसिद्धांतपगहुडाहुडथाय. एटलेजिनशासनमांघणीहेलनाथाय. २ ॥ एप्रकारनीवातोमांतोसिद्धसेनसूरिप्रमादमां पडिगयाछेएवीवात, श्रीवृद्धवादीसूरिए सांभलीनेअतिशेखेदपामी पोतानागच्छनेगीतार्थपुरुषोनी भलामणकरीनेतेसिद्धसेननेप्रबोधकरवामाटे गुप्तवृत्तिवडेवेषलुंपराव-र्त्तनकरीने(वीजोवेषधरीने) तेनगरमांपोहोच्या तेवखत सुखपालमांवेशीराजद्वारमांआडंवरथीजता सिद्धसेनसामामल्या मारग-मांनानाप्रकारनीकलावाला पुरुषोपणपोतपोतानीभक्ति प्रकटकरवानेअर्थेतेसूरिनेउपाडवामां पोतपोतानोखभोदेतादेखीनेते टोलामांभलीनेवृद्धवादीएपणपोतानोखभोदीधो.त्यारेअतिशेअहंकारथीधमधमायमानथतुंछेमनजेनुंएवासूरी,एकश्लोकनुंनवुंपूर्वा-र्द्धकरीबोल्या. तेनोअर्थ—घणाभारथीआक्रमणथयेलो आतमारोखभोबाधतिकेतांदुखेछे ? एवुंबोल्यात्यारेवृद्धवादीबोल्याकेजे वुंतमारुंबोलेलुंबाधतिपदमारामनमांदुखेछेतेवोखभोनथीदुखतोएमतेजश्लोकनुउत्तरार्द्धनवुंकरीगुरुबोल्या.एटलेव्याकरणनापक्षमां बाधतेएवुंक्रियापदथवुंनथीबाधतेएवुंजथायछेमाटेबाधतिएवुंअशुद्धभाषणतमारामुखमांथीनीकलेलुंसांभलीजेवुंमनदुखायछे तेवो खभोदुखतोनथी. तारपछीशंकापामतुछेचित्तजेनुंएवासिद्धसेनेविचार्युंके मारागुरुविनामाराबोलेलामांकोणदोषजाणीशकेएवो आनगरमांछे, एमधारीतत्कालपालखीमांथीउतरीसम्यक्प्रकारे आतोमारासाक्षात्गुरुमहाराजछे एमकहीअतिशेलज्जाथीनम्र

थंभपण,कमाडतांवारणां जेमएकबीजानेमलीजायतेम पूर्वनीपेठेहतोतेमथइगयो. आकाशमांवाणीउत्पन्नथइके आप्रकारनांपूर्व गतरहस्यविद्यानांपुस्तकवांचवानेतुंअयोग्यछे, माटेचपलपणुंनकरीश, अनेपोतानाजीवितमांसंशय, न धारणकर्य एटले,जोबलात्कारकरीशतोआमांथीतारुंमरणथशे. एवांआकाशवांणीनांवचन सांभलीएटलेथीजसंतोषपांमीभयपांमी, सारपछीत्यांथी पूर्वदेशनीपृथ्वीनुंनवुंआभूषणसमानएवुंकर्मार्पुरनामानगरप्रत्येविहारकरीगया त्यांदेवपालनामेराजा,एसूरिनीरससहितअमृतसरखीदेशनावडेखेंचाइआवतो थोडादिवसमांपरमश्रावकथयो. एकादिवसआशपाशनाराजाओएकठा थइतेनुंराज्यलेवानीइच्छाथीचडाइकरीआव्या. अनेतेओनुंलश्करज्यारेसमीपे आव्युंएटलामांतोतेदेवपालराजा अतिशेगभराइगयोने, तेसर्वेस्वरुप गुरुपासेआवीनिवेदनकर्युं. पछीगुरुएविचारकर्योके–हालमांनवोश्रावकथयेलो आराजाछेअनेद्रव्यभंडारतथा सैन्यअतिशेअल्पछेअनेअतिशेरांकथइ आपडेशरणेआव्योछे माटेएनीसहायताकरवीजोइए, एवोविचारकरीकार्यने जांणनारएवातेसूरिए सुवर्णसिद्धिनायोगवडे अगणितसुवर्णकरीआपीसर्षप विद्यावडे वैरिलोकोनेअतिशेत्रासपमाडी नसाडीमुक्या. तेथीतेराजाए, अतिशेहर्षपांमीतेवैरिओनुं सर्वस्वलेइलेइनेपोतानी जीतनोडंकोअतिशेविस्तारपमाड्यो. अहोमोटापुरुषनाआश्रयनुंअनुपममोटुं फलछे. । तारपछीतेराजा,एसूरिनेविषेएकांतअनन्यभक्तथयोमाटे, अतिशेआग्रहथीतेसूरिनेत्यांजराख्या. । तेसूरिपणराजाना अतिशेसन्मानआग्रहप्रीतिना जोरवडेसुखपालमांबेशीचारेपासनाना प्रकारनीबिरुदावलीनेबोलताबंदिजनोए स्तुतिकरेलामहाशोभाथीनित्येराजकुलमांजताहता एमअतिशेराजलोकनोअतिशे परिचयथीहलवेहलवेपरिवारसहित तेसूरिराजानासत्काराथीअहंकारादिकवडेपोतानी साधुक्रियामांदिवसेदिवसे शिथिलथया.शास्त्रमांकह्युंछेके–तांबूल, एटलेनागरवेलनांपांनचाववां इत्यादिव्यसन, देहसत्कार, एटलेस्नानतैलादिकनुंमर्दन अतिसुंदरवस्त्रअलंकारादिवडे शरीरनेसारुदेखाडवुंतेतथास्त्रीकथा,

वादेवनेपुष्पजेवाशीतलमाटे पुष्परूपजेमद्गुरुनाउपदेशतेणेकरिनेपूज्यकेतांश्लाघासहितकरच तथावनकेतांउपचारथीसंसारतेना इनकेतांस्वामीपरमसुखिपणाथी तीर्थंकरदेवतेमनुंवनकेतांशब्दरूपसिद्धांत तेनेविषेहिंडतकेतांगतिकरच, पणभ्रांतिनपांम्यजे माटेतेजसत्यछेतेसिद्धांतमां तारेप्रीतिकरवी एमत्रीजोअर्थसंपूर्णथयो. ॥ ३ ॥ अथवाप्राकृतशब्दोनोअर्थवहु प्रकारनोथायछे माटेजनेफलप्राप्तथयांनथी एवांञ्चाचांपुष्पनतोडशिएटले भावार्थआप्रकारनोछेके–योगरूपकल्पवृक्षछे तेनुंमूल, यमनियमोछे, अनेतेवृक्षनुंथडियुंनेध्यानछे अनेममनातेतोडालांपांखडांछे कविपणुंवक्तापणुयशप्रताप मारणमोहनस्तंभनउच्चाटन वशीकरणइत्यादिसामर्थ्यतेपुष्प.ठेकांणेछे. अनेकेवलज्ञानतोतेयोगरूपकल्पवृक्षनुं फलछे माटेतेयोगरूपकल्पवृक्षनां अणुकेतांनांनांउगेलांफुलछेते,आगलजतांकेवलज्ञानरूप फलनेउत्पन्नकरशेमाटेनथी पांम्युंफलजेमणेएवांतेअणुपुष्पित पुष्पोनेनतोडीनाख्यअने मनआरामनेकेतां पंचमहाव्रतरूपवगीचाओनेननाशकरच. (मा रोवा मोडह) एवोपाठकोइजगाएछेतोपणतेनोएजअर्थथायछे. तथामनरूपपुष्पवडेनिरंजन देवनीपूजाकर्य आवनथीवीजावनमांशीदरञ्जलंछे. राजसेवाआदिदुखदायकनीरस फलोनेकेमपांमेछे एप्रकारेचोथोअर्थथयो ॥ ४ ॥ आप्रकारेएगाथानोअर्थ करीगुरुएकहीसंभलाव्यो. तसांभलतांजतत्कालउत्पन्नथयोछे अतिशेपश्चात्तापजेमनेएवा अतिवैराग्यमयथयुंछेमनजेनुं एवाश्रीसिद्धसेनसूरिपोताना प्रमादनीआलोचनाकरीराजाने पुछीते श्रीवृद्धवादीसूरिनीसंघाथेज विहारकरीचालीनीकल्या.॥ वृद्धवादीसूरि, सिद्धसेनसूरिने पोतानेस्थानेथापीस्वर्गवासीथयापछीकेटलेककालेप्राकृतपाठ भणतांलोकनाउपहासथीलज्जापांमता ब्राह्मणजातिनेलीधेनांनपणामांथीज संस्कृतभाषानोअति अभ्यासथीतथाकर्मदोपथी तेलोकोमांपणपोतानी मोहोटपवधारववानी इच्छाए गर्ववालाथयासतासंघप्रत्ये नम्रतामुकीने एमवोल्याके–जोसर्वसंघनीअनुमतिहोयतोसर्वसिद्धांतोनेसंस्कृतभाषामांकरुं. जेथीलोकमांउपहासप्रमुखनथाय. एवुंसिद्धसेनसू-

थइगुरुनाचरणकमलमां पडतुंनांख्युं. गुरुएपणप्रतिबोधकरवानेअर्थेएकगाथाबोलीकह्युंके–हेवत्सआगाथानुंव्याख्यानकरो. पछी,गुरुनीअवज्ञानापापथीवुद्धिमांमूढपणुं प्राप्तथवाथीसम्पक्प्रकारे एगाथानोअर्थमाराथीनहीथइ शकेमाटेसमर्थएवातमोजए गाथानुंव्याख्यानकरो एमसिद्धसेनेकह्युंसारेवृद्धवादीए एगाथानुंव्याख्यानकर्युं. जेमके(अणुपुष्पिकापुष्पाणि) आयुषरूपअणुमात्रकेतांअल्पपुष्पजेनेथयुंछे तेअणुपुष्पिकाकेतांमनुष्यतनु, तेनांपुष्पकेतांआवरदानाखंडतेनेअंकुटीकेतां आंकडीवालीलाकडीवडेमांतोड, एटलेननाशकर्य मनरूपआराममनेकेतांपोतासंबंधीसंतापने हरनारमाटेआराम एटलेयमानियमरूप बगीचाने न मरोडननाशकर. जेमाटे,मनःकुसुमैःकेतांक्षमामार्दव आर्जवसंतोषइत्यादिपुष्पवडेनिरंजनकेतां अहंकारस्थानजातिलोभइत्यादिअंजनेरहित, माटे निरंजनएवादेवनोसिद्धिपामेलादेवनेपूज्य, एटलेतेनुंध्यानकर. वनकेतांमोहादिवृक्षवडेगहनएवासंसाररूपवनमांकेमहिडेछे. एमएकअर्थथयो. १॥ अणुकेतांअल्पधान्यजेमांपाकेछेएवारोप (छोड) तेनुंपुष्परूपमनुष्यनीतनु(शरीर) तेनांपुष्परूपजेमहाव्रतशीलांग, तेमनेननाशकरय. मनआराममनेकेतांचित्तनाविकल्पसमूहने संहारकरयतथानिरंजनदेवनेवीतरागदेवनेमुक्तिपदपामेलादेवने पुष्पबडेकेतांगृहस्थपणानीदेवपूजामां घटतांएवांतेपुष्पछेपणसाधुपणामांनघटतां केमकेछजीवनिकायनीविराधनाथायछेमाटेते पुष्पवडेपूजाकरवानाउद्यम,न करयमांकरय एमबेवखतनिषेधकर्यो. वनकेतांकीर्त्तिनाकारणरूपशब्दवडेवनकेतांचेतनाशून्यपणाथी अनेभूतिनाकारणपणाथीअरण्यजेवुं मिथ्यात्वशास्त्रनासमूहप्रत्येकेमभ्रमणकरेछे. माटेमिथ्यावादनोत्यागकरीसत्य एवातीर्थंकरेकहेलामार्गमांआदरकर. एमवीजोअर्थथयो. ॥२॥ अथवाअणधातुनो अणुशब्दथायछे माटेतेशब्दरूपजेनुंछे तेअणुपुष्पाकेतांकीर्त्तितेनां पुष्पकेतांसाराबोधनांवचन तेमनेनतोडीश.तथामननीआराजेवाएटलेआरानी पेठेमननेविंधनाराएवाजे अध्यात्मउपदेशतेमनेनिंदित व्याख्यावडेविनाशनकर मनमांरहेलानिरंजनकेतांरागादिलेपरहित ए-

डयोंतेतेसर्वेकोइडानाप्रहारराजानाअंतेउरमांराजानीरांणीओनाशरीरउपरवाग्यातेथीतेसर्वेरांणीओबुमोपाडती पोकारकरतीरा-
जापासेआवी राजाएतोअतिआश्चर्यपांमीकोरडामारनाराओनेएकदमबंधकर्या तेजवखतेरांणीओनेपडतोमारपणबंधपड्योअतिशे
कौतुकेसहितथयेलोराजातोअतिउतावलोशिवमंदिरमांआवी हाथजोडीबोल्योके–तमोकोणछो त्यारेतेजोगीबोल्योकेहुंतोधार्मिक
छुंराजाबोल्योके–धार्मिकछोतोअर्थथीतथानामथीपणमहादेवनेकेमवंदनकरतानथी. तेजोगीपणजिनमतनीउन्नतिनेअर्थेअतिशेउ
त्साहपांम्यासताकांइकविचारीनेबोल्या. हेराजन्आतमारादेवअमारुं करेलुंवंदनस्तवनआदिकने, जेमतावेपीडेलोपुरुषमोदक
नाआस्वादनेनथीसहनकरतोतेमनहिसहनकरे. राजाबोल्योकेशुंआप्रकारनुंअसंबद्धएटलेजुठुंबोलोछो. तेजोगीबोल्याकेअमोजुठुं
नथीबोलताकदापिआप्रतिमानेउपद्रवथायतोतमारीवधारेअमाराउपरअप्रीतिथायमाटे एवीशंकाथीएमनुंवंदनस्तवनादिनथीक-
रता. राजाहसिनेबोल्योके–एवीशंकाकरशोनहीसुखेथी श्रेष्ठस्तुतिवंदनकरो तारपछीतेयोगीएतत्कालउभाथइनेस्वयंभुवंइत्यादि
बत्रीशबत्रीशीओश्रीवर्द्धमानजिनेंद्रनागुणगर्भितएवी सारांसंदर्भवालीमोटाअर्थवालीविस्तारपमाडी. पछीअधिष्ठायकदेवनुंस-
मीपपणुंथवामाटे दुखमासमयमांपणअनुपममहिमावालीश्रीपार्श्वनाथजिनेश्वरतेमनीस्तुतिजेकल्याणमंदिर इत्यादिचुवालीशका-
व्यबोल्या. तेस्तुतिनाअगीयारमावृत्तनाविधानने‌अवसरे, ग्रंथांतरमतेतोप्रथमद्वात्रिंशिकानाप्रथमकाव्यउच्चारणसमयेज साव-
धानथइआवेलाश्रीधरणेंद्रतेमनासांनिध्य (समीप) पणाथीप्रथमतोशिवलिंगथकीधूमाडोउत्पन्नथयोपछीअग्निनीज्वालाओमोटी
मोटीउत्पन्नथइ. तेवखतेलोकोनोपरस्परएकबीजानेहाथतालीओदेवीतेगेसाहितमोटोकोलाहलशब्दउप्तन्नथयोके–अपारजेनेक्रोध
रूपप्रलयकालनोअग्निछेएवामहाभयानककालाग्निरुद्रदेव, पोतानात्रीजानेत्रनाअग्निवडेआ,जोकटानेजरुरभस्मकरीनाखसे.तेवा
मांतोत्रडत्रडएवाशब्दकरतुंशिवलिंगफाटयुं. फाटेलाशिवलिंगनामध्यथी विजलीनाझबकारानीपेठेप्रथमतोज्योतिकेतांतेजतेजना

रिनुंवाक्यसांभलीसंघपणनिर्दोषवांणिवडेवोल्यो, के—अहोआतमोअघटतुंशुंवोल्या. शुंजिनवर, गणधर, आदिपुरुषोसंस्कृतकरवामांसमर्थनहता, अतिशेसमर्थजहतापणबालमनुखोना अनुग्रहनेअर्थेअर्द्धमागधीरूपप्राकृतभाषावडे सिद्धांतनीरचनाकरीछे. अनेकह्युंछेके—बाल, स्त्री, मंद, मूर्खएवा, चारित्रनेलेवाइच्छताएवापुरुषोनाअनुग्रहनेअर्थेप्राकृतसिद्धांतोरच्याछे. १ बुद्धिशालिएवामोटामुनिओनेयोग्यतोचउदपूर्वोसंस्कृतमांजछेएमसंभलायछे. । तेमाटे, आप्रकारनाकहेवामात्रथीपणअतिशे थयेलीएजिनेंद्रपरमात्मानीआशातनातेनुंप्रायश्चितजेहोय तेनेविचारीतत्कालग्रहणकरो. आप्रकारनुंसंघनुंवचनसांभलीसम्यक्प्रकारेउपशान्तथयोछेअत्यंतपश्चात्तापजेमनेएवा तेसिद्धसेनसूरिबोल्याके—अणविचार्युंबोलनारएवामनेधिक्कारछे. जिनादिकनीआशातनाकरवाथीपारांचिकप्रायश्चित्तप्राप्तथयुं. जोपणएप्रायश्चित्तआकालमांनथी केमके—तेप्रकारनुंसंघयण (शरीर) आदिबलनाअभावथीव्युच्छिन्नथइगयुंछेतथापियथाशक्तिबारवर्षपर्यंतपारांचिकनामेप्रायश्चित्तनेगुप्तकर्युंछेरजोहरणमुखपोतिका (मांमती) आदिजैनलिंगजेणेएवोअनेप्रकटकर्योंछेअवधूतवेषजेणेएवोअनेकर्युंछेमौनव्रतजेणेएवो सतोअतिशेदुस्तपएवुं । तपतपवुंइत्यादिकमांउद्यमयुक्तथयोसतोसम्यक्प्रकारेसंयमयोगमांउपयोगीथइनेगुप्तवृत्तिवडेपांडवोनीपेठे बारवर्षपर्यंतविहारकरीश; एमकहीनेसंघनीअनुज्ञामागीनेपोतानोगच्छवाससर्वेमुकीनेलोकनजांणेएमजविधिसहितगामनगरइत्यादिस्थलमांविहारकरतासतासातवर्षनेअंते उज्जयनीनगरमांमहाकालनामेप्रासादमां आवीनेउभाछेतेवखतलोकोएघणुं पुछयुंपण ज्यारेकांइपणनवोल्यात्यारेतेमणेराजानेतेसर्वकह्युं, (एटलेमहाकालनामेमहादेवनामंदिरमांएकअवधूतआवीमहादेवनीपिंडीउपरबेटांटीआमुकीलांबोथइवस्त्रवडेशरिरगुफेडीसुतोछेतेनेघणूबोलावीएछिएतोपणबोलतोनथीनेउठतोनथीतोनमस्कारतोश्यानोजकरेतेवातसांभलीक्रोधकरीराजाएसेवकोनेआज्ञाआपीकेएवामहादेवनाअपराधिनेमारीकुटीखेचीमंदिरबाहिरकाडीमुको.तेसेवकोतत्कालदोडयातेमंदिरमांजइकोइडानो मारमारवामां-

वडेतत्कालतेविमाननीप्राप्तिथाय. आचार्यवोल्याके–चारित्रवडेतेविमाननीप्राप्तिथायछे परंतुतमेसुकुमारछोमाटेचारित्रपालवुंतो दुष्करछे. जेमाटेकह्युंछेके–लोढानाचणासुखेचावीशके तथाअग्निपणसुखेस्पर्शकरीशके पणजिनपरमात्मानुंकहेलुं,अतिचाररहित एवुंतपरूपचारित्रपालवुंवणुंदुष्करछे. तेचारित्रपणस्वजननीअनुमतिवडेजअपायछे.तारपछी स्वजननाप्रतिबंधरहितशीघ्रपणे सूर्योदयथतापहेलांनलिनीगुल्मविमानप्रत्येजवानेअर्थेअतिउत्कंठावालोतेअवंतीसुकुमाल, संयमलेवाअतिहर्षयुक्तथयोसतो, पंच मौष्ठिकएवोलोचकरिने, पोतेजपोतानीमेलेअंगीकारकर्योछेवेषजेणे, आचार्यमहाराजेदीक्षितकरेलो, घणांवर्षचारित्रतपनुंकष्ट सहननहिथइशके, एमविचारीआचार्यनेपुछी, शरीरवेदनानेनगणतो, तीखांदर्भनांअग्रतणेकरिनेविंधाताएवाजेवेपगतेथीनीक-लतीजेरुधिरधाराओतेनाप्रसारवडेकादवजेवोथतोछेमार्गजेनोएवोसतो,कंथेरिकाकडंगएनामनाश्मशानमांजइने,पादोपगमएना-मनुंअनशनग्रहणकरीरह्यो. तेनारुधिरनागंधथीखेचाइआवीदुष्टएवीनवीसूवावडवालीएकशीआलणी. सापेणनीपंठविकरालमुख करीनेराक्षसीनीपेठेभुखीएवीते, तेअवंतीसुकुमालनुं भक्षणकरवामंडी, तेनांछोकरांपणतेमजकरवामंड्यांरात्रिनापहेलापहोरमां तेनाचरणभक्षणकर्या. वीजापहोरमांतेनावेसाथलभक्षणकर्या. त्रीजापहोरमांतेनुंसमस्तउदरभक्षणकर्युं. तोपणते,मनवडेपण लगारमात्रपणनकंप्यो. तेप्रकारनोमहासुकुमालहतोतोपणतेणेदुःसहएवीमहाव्यथानोविस्तारसहनकर्योएमोटुंआश्चर्यछे.महासा-हसिकपुरुषोमांएनुंअतिश्रेष्ठपणुंअहो आश्चर्यकारीछे एमचोथेपहोरमहाधैर्यवंतश्रीअवंतीसुकुमाल मरणपामीनलिनीगुल्मवि-माननेविषेमोटाऐश्वर्यवालोदेवताथयो. । तेनासाहसथकीप्रसन्नथयेलादेवताएतत्कालतेनादेहनोमहिमाकर्यो. प्रातःकाले, श्रुतना उपयोगथीजांण्युंछे अवंतीसुकुमालनुंसर्ववृत्तांतजेमणेएवाश्रीगुरुमहाराजनीवांणिवडेतेनीमाताभद्रासहिततेनीसर्वस्त्रियोते सर्ववृ-त्तांतजांणीनेतेश्मशानमांसर्वेगयांअतिशेविलापकरीकरीनेशिप्रानदीनेविषेतेनीदेहमुक्यापछीनीसर्वेक्रियाओकरी. । तेनावैराग्य

समूहनीकल्यापछीअनुपमएवश्रीपार्श्वनाथनीप्रतिमाप्रकटथइ. राजाविक्रमतो अतिशेविस्मयपामीयोगिराजने पुछेछेके—हेमहा भाग, आतेशुंकोइदिवसनदीठेलाएवाआतेकोणदेवप्रकटथयाहशे मेंतोएवायांतमुद्रावालाकोइदेव, कोइदिनदीठानथी. तेवखतगुरुमहाराज बोल्याके—त्रणजगतनेएकसेववा योग्यएवाआदेवाधिदेव, श्रीधरणेंद्रेकर्योछेअद्भुत फणाआडंबरजेनेएवा श्रीपार्श्वजिनेश्वर, त्रेवीशमातीर्थंकरछे एजदेवअमारीकरेलीस्तुतिआदिकने सहनकरेछे. ॥ हवेएमनोअत्रसंभवथवानोसंबंध, राजाएअवधारणकरवोजोइए. एमकहीबोल्याके—पूर्वदिशमांअवंतीनामेनगरीनेविषे, शेठाणीभद्रानामेहतीतेनोपुत्र, बत्रीशएवी पोतानीस्त्रियोनीयौवन अवस्थारूपसुगंधनोसर्वस्व आस्वादनकरवामां भ्रमरसमानएवो अवंतीसुकुमालएवानामथीविख्यातएक मोटोशेठहतो. तेशालिभद्रशेठनीपेठेअपार भोगरससमुद्रमांनिमग्नथइरहेतो, अल्पमात्रपणघरनुंकामकाजनकरतोहतो तेनीमाताज सर्वगृहनीचिंताकरतीहती । एकदिवसमौर्यवंशमांश्रेष्ठएवाश्रीआर्य सुहस्तिआचार्य,जेणेसंप्रतिराजानेबोधकर्योते पोतानागच्छ सहितविचरतासतातेनगरमांआव्या. भद्राशेठाणीनीअनुमतिथीतेनी हवेलीनीनजीकवाहनशालामांरह्या. । एकदिवसप्रदोष समयमांसूरिएगणवामांडेलुंनलिनी गुल्मनामेअध्ययन, अनिशेकाननेप्रियलागवाथी, आदरथीसांभलवासात भूमिकानीमोटी हवेलीथीउतरीतेसूरिना निवासस्थाननाद्वारआगलआवीउभो तेसांभलवाथीउत्पन्नथयुंछेजातिस्मरणज्ञानजेनेएवोतेअवंतिसुकु-मालगुरुपासेआवीनमस्कार करीबोल्योके—हेभगवन्भद्रानोपुत्रहुंछुं नलीनीगुल्मविमाननीअवधिरहित समृद्धिनोपूर्वजन्ममांअ-नुभवकरीअत्रआवेलोछुं, तेजातिस्मरणज्ञानवडे तेविमाननुंसुखस्मरणथवाथीआसंसारना सुखथीउदासथइतेसुखनेपामवानो मारोअतिउत्साहथयोछे माटेहेभदंतहेपूज्यतमोशुंतेनलिनी गुल्मविमानथीआव्याछो ? एमनहोयतोसम्यग्प्रकारेतेना स्वरूपने केमकरीजांणो. पछीतेसूरिबोल्याके—सर्वज्ञपुरुषोनाकहेला सिद्धांतवचनोथीअमोजांणीएछिए तेकुमारबोल्योके—ह्याउपाय-

नोछे, परंतुपूर्वोक्तबेगुणेसहितअपूर्वकोइप्रकारनाअमृतरसनांनिर्झरणसमान (एनीमेलेंउत्पन्नथइधाराथीपडताजिलनोप्रवाह) उछलतारसनातरंगवडेउल्लासकरतीकवितानो शीघ्रपणेकरनारकवितोकोइजगाए एकजहोयछे. १ छंदमांअतिमीठाशआववी तेतो, जुदाजुदाअर्थवालांएकजातनांपद आववाथीनथी. तथावणापरिचयथीपणनथी. शब्दनीसारीव्युत्पतिथीपणनथी, घणागुरुनाउपदेशथीपणनथी, एतोजगतमांसाराकविओनीपोतानीमेलेजपूर्वनामोटापुण्यना उदयवडेजत्राणिमांएवीमधुरताउत्पन्न थायछे. २ एरीतेसिद्धसेनसूरिनीकवितानांघणांवखांणकरीविक्रमराजापोतानानिवासमांगयो. आप्रकारेजिनशासननीप्रभाव नावडेविस्मितथयेला अतिआनंदपामेलासमस्तसंघेमली, पारांचिकप्रायाश्चित्तमां बाकीनांरहेलां, तेसूरिनांपांचवर्ष, प्रसादपदमांथापनकर्यां, एटलेपांचवर्षमाफकर्यां. पछीअतिशेमोटाउत्सववडेगच्छमध्येसूरींदपदमांस्थापनकर्या. तारपछीपृथ्वीनेपवित्र करवामांप्रवीणएवासूरी, अनुक्रमेओंकारनामानगरमांपधार्या. एकदिवसत्यांनासंघेतेसूरिनीविज्ञापनाकरी, जेमके—हेभगवन् आनगरनीसमीपेरहेलागाममां सुंदरनामेमोटोराजपुत्रछेतेनेबेस्त्रियोछे. तेमांमोटीस्त्रिएप्रथमएकपुत्रीउत्पन्नकरी, अतिशेखेदपामतीहती. तेवामांतेनीशोकपणसमीपेछेप्रसवकालजेनोएवीहतीमाटेतेणीए विचारकर्योके—जोआमारीनांनीशोकपुत्रउत्पन्नकरशे तोएमाराकरतांधणीनेघणीवाहालीथशे;माटेतेमनथवुंजोइएएमविचारीस्त्रीपणानेयोग्यएवीतुच्छबुद्धिवडेतथापोतेदुष्टआचरणवालीहतीतेथीएकदइयणने (प्रसवकरावनारीस्त्रीने) घणुंद्रव्यआपीप्रसन्नकरीनेकह्युंके,ज्यारेतने, मारीनांनीशोकप्रसवकाले (छोकरुंजणतीवखते) बोलावेत्यारेतारेअन्यस्थानमांथीप्रथमसंग्रहकरीराखेलुंमरेलुंनांनुंछोकरुतेजगाएसंचारवुं एटलेआमरेलुंछोकरुं अवतर्युंएमप्रकटवातचलाववी. अनेजेतेणीएपुत्रजन्मो होयतेनेतोतारेपोतेग्रहणकरीलेइअनुक्रमे कोइदूरजगाएउशेटीदेवो एप्रकारनीगोठवण, घणुंद्रव्यखरचीकरी, एवोप्रपंचकर्योकेकोइनाजाणवामांनआव्यो.पछीदैवयोगेतेनांनीस्त्रीएपुत्रजन्म्योनेतेदइ-

रसथीभद्राए, गर्भवंतीएकपुत्रनीस्त्रीने, घरमांमुकी, बाकीनीएकत्रीश, पुत्रनीस्त्रियोसाथेपोतेदीक्षालीधी. गर्भवंतीस्त्रियेपुत्रउत्पन्न कर्योतेणेअवंतीसुकुमालनामृत्युस्थानमांआमासादहेविक्रमराजन्कराव्यो. तेपुत्रेएमजांण्युंकेमारापितानोआजगाएमहाकालथयोछेमाटेआप्रासादनुंनाममहाकालथावएमधारीने आप्रासादनुनाममहाकालस्थापनकर्युं, अनेप्रासादनीमध्येश्रीपार्श्वनाथजीनी प्रतिमानुंस्थापनपणअतिशेमहोत्सववडेकराव्युं अनेकेटलाककालपर्यंततेप्रतिमानुं पोतेपूजनकर्युंकराव्युं. पछीअनुक्रमेकेटलोक कालथइगयापछीशिवभक्तोएवाब्राह्मणोनुंजोरवध्युंत्यारेतेवाकोइअवसरपामीने नकरवानांकाममांतत्परथयेलाउन्मत्तब्राह्मणलोकोएतेश्रीपार्श्वनाथनांप्रतिमाने पृथिवीमांगुप्तभंडारीदेइएजगाए एकमोटुंशिवलिंगलावीस्थापनकर्यु. । हालमांमारीकरेलीस्तुतिथी सावधानथइआवेलाअधिष्ठायकदेवनासांनिध्यवलथी शिवलिंगनेभेदिनेश्रीपार्श्वनाथजीनी प्रतिमाप्रकटथइ. । पछीतो सत्यअसत्यनोभेद राजानिरूपणकरो. । एमकारनीअतिसुंदरवाणीते योगीनीसांभलनिोविक्रमराजा बोल्योकेतमेकह्युंएमज निश्चेजणायछेएमकहीनेशुभछे उत्तरकालजेनोएवाराजाए दर्शनथीथयुंछेश्रीजिनमतनुंअवधिरहित बहुमानजेनेएवोथयोसतोश्री पार्श्वनाथजिननीप्रतिमानी पूजानेअर्थेप्रसन्नथइसोगामआप्यां अनेप्रतिमानांअतिशेवखांणकर्यां. पछीराजाबोल्योकेहेयोगींद्र तमारासमानमोटोऋषिकोणछे कोइनथी,केमके—नीतिशास्त्रमां कह्युंछेके—देडकांनुंभक्षण करवामांतत्परएवासर्पो घणाछे,पण पृथिवीमंडलनुंधारण करवासमर्थएवोएकजप्रसिद्ध शेषनागछे. १ सूर्यनोजउदयवखांणवायोग्यछे, अन्यग्रहनोउदयतेनीआगलशुंवखांणिए,केमके—जेसूर्यनोउदयथये सतेअंधकारजणातुंनथी, तेमअन्यनांतेजपणजणातांनथी. २ अहोअनुपमतमारीकविताकलाछेके—परिपक्वथयेलारसथीभरपूरसाकरनाकडकानीपेठेउपराउपरि शीघ्रपणेचाल्यांआवतांपदकोणमहाकविनीकवितामांनथीजणातां? अनेसुगंधिमानपाकेलांआम्रफलतेनारससरखोमीठोबोलवा नोवैभवपणकियामहाकविनोनथी, अर्थातसर्वे

इत्यादिश्रावकोनीकरेलीविज्ञप्तिनेसांभली, तेसिद्धसेनसूरीअवंतीनगरीमांआव्या. नवाअद्भुतचारश्लोककरीएकपत्रमांलखतिपत्र हाथमांलेइविक्रमादित्यराजानामेहेलनादरवाजाआगलआवीद्वारपालद्वाराएएकनवोश्लोककरीराजापासेसंभलाव्यो. तेनोअर्थः राजानेजोवाइच्छतो, हाथमांस्थापनकर्योछेचारश्लोकजेणेएवोकोइभिक्षुक. निवारणकर्योसतो, तगाराद्वारआगलआवीउभोछे तेभिक्षुकतमारीपासेआवेकेपाछोजाय १ ॥ १. ॥ तेश्लोकसांभलीविस्मितथयेलाविक्रमादित्यराजाएसांमोश्लोककरीकेवडाव्युंजे- मके एभिक्षुकनेदशलाखसोनैआअपावोअनेचउदशासनएटलेचर्षासनबांधीआपो.पछीजेनाहाथमांछेचारश्लोकजेनेएवोएभिक्षुक, एनीमरजीहोयतोमारीपासेआदोअथवावारोवारजवुंहोयतोजाओ. ॥१ कवींद्रएवासूरिएतेश्लोकसांभलीनेद्वारपालपासेकेहेवडा व्युं के–हेराजन्एभिक्षुकराजानांदर्शनइच्छेछेपणद्रव्यनेनथीइच्छतो. तारपछीतेद्वारपालराजानाकहेवाथीनेसूरिनेबोलावीराजा पासेलेइगयो राजाएतोतत्कालतेसूरिनेओलखीसिंहासनथीउठीनेबहुमानसाहितआग्रहपूर्वक सिंहासनउपरबेसाडीभक्तिसहित संभाषणकर्युं, के–हेभगवन्केमबहुकालेदर्शनआप्यां. सूरिबोल्याके–पृथ्वीमांसुधर्माइंद्रसमानहे राजन्धर्मकार्यमांएकाग्रपणे व्यग्रथवानेलीधेघणेकालेआववुंथयुछे. आचारश्लोकसांभलो तेमनोअर्थः–तमोआमकारनीअपूर्वधनुर्विद्याक्यांथीशिखीलाव्या छोके–जेथीमार्गणनोसमूहसमीपेआवे, नेगुणदिगंतरजाय. एटलेमार्गणएवुंबाणनुंनामछे, अनेमार्गणएवुंयाचकनुंपणनामछे अने गुणएवुंपणछनुंनामछेअनेगुणएवुंउदारतादिगुणनुंपणनामछे. धनुर्विद्यामांतोगुणकेतांधनुपनीपणछपोतापासेआवे, नेमार्गणकेतां बाण, छेटेजायमाटे, आतमारीशिखेलीधनुर्विद्यामांतोमार्गणकेतांयाचक, देशांतरथीदोडीतमारीजपासेआवेछे, अनेगुणकेतां तमाराउदारतादिगुणदेशांतरखडेछेभ्रमणकरेछे, माटेअपूर्वतमारीधनुर्विद्याछे, इत्यादिघणोगंभीरअर्थछे.१अनेतमारेसरस्वती, लक्ष्मी, ने कीर्ति, एत्रणस्त्रीओछे, तत्रैणेउपरसमानदृष्टिराखवीजोइए. तेमांसरस्वतीस्त्रीतो, एवीप्रियकरीछेके–तेनेनिरंतरपो-

अणेतेमजकर्युं. प्राणिमात्रना अतिशेलोभनेधिकारछे. गामथीछेटेनाखीदीधेलोतेअतिनानोपुत्र, पोतानाअधिकपुण्यपणावडेतेनी कुलदेवीएरक्षणकरेलो, गायनुंरूपधारणकरीदुधपानकरावीपालनकर्यो. थोडादिवसेओछुंएवुंएकवर्ष, एमकरतांवीतीगयुं. पछी आजनगरनोरहेवासी, समीपेरहेलाशिवालयनोअधिकारी, एकभरडो (शिवनुंपूजनकरनारोपुरुष) हतो, तेणेतेपुत्रनेदीठो, तेणेलेइमोटोकरी, प्रतिबोधआपी, पोतानीशिवदीक्षाग्रहणकरावी. पछीएकादिवस, कान्यकुब्जदेशनोराजाजात्यंध, श्रीपतिनी पेठेनानाप्रकारनादेशनेसाधतोतेनगरनासमीपस्थानमांलश्करनो पडावनाखीउतर्योहतो, त्यारेरात्रिएतेनांनाभरडाने (पूर्वोक्त नांनाछोकराने) शिवेसाक्षात्आवीनेस्पष्टएमकह्युंके—तुमारांचडेलांजलसहितपुष्पमालाने लेइकान्यकुब्जदेशनाअंधराजानेआपी शएटलेतेलेइपोतानीआंख्योएडाबशेकेतुरतजतेराजादेखतोथशे. तेवातनांनाएमोटाजेगुरुपितातेनेकहीतेनीआज्ञामागीशिवेकह्या प्रमाणेजलपुष्पपोतानीपासेराखीसमीपेउतरेलालश्करमांगयो. राजानाप्रधानोनेघणीहुशिआरीदेखाडीकह्युं हेमहापुरुषोमारा भोलाशंभुनाप्रतापथीतमाराराजानीआंख्यो, सूर्यवडेप्रफूल्लितथयेलाकमलपत्रजेवी अतीशेदेखतीसुंदरअमोकरीए, माटेतमारा-राजानेपगेचालतोअमारासन्मुखलावो तारपछीप्रधानोएप्रेरणाकरेलोतेराजासन्मुखआव्यो, तेणेआपेलीजलसहितपुष्पमालाने बहुमानपूर्वकराजाएग्रहणकरी पोतानीआंखपाउपरस्थापनकरीके तत्कालअतिसुंदरप्रफूल्लितदेखतांथयांछेनेत्रकमलजेनांएवो थयो. पछीअत्यंतप्रसन्नथयेलाराजाएतेमहादेवनीसेवामांसोगामनुं शासनकरीआप्युं एजशिवालयनोअतिशेउचोशिखरबंधसुं-दरप्रासादकरीआप्यो. तेजपुरुष, राजानाअतिशेमान्यपणाथीउन्मत्तपणेएजप्रासादमांरहेछे, परंतुआवामोटासहेरमांजैनप्रासाद करवादेतोनथी. अनेतेराजानोघणोमानीतोछेमाटेतेनेकोइकहीशकतुंपणनथीमाटेइहांमिथ्यादृष्टिओ घणाबलवंतछेमाटेतमोकोइ प्रकारनोएवोप्रयत्नकरोके—एशिवमंदिरथीउचुं अतिसुंदरजैनचैत्यआनगरमांथाय. अनेआवामोटाकाममांतमारुजसामर्थ्यछे.

अमारेजोइएनही. त्यारेराजाबोल्योके–तमोशुं मागोछोजेमागोतेआपुं त्यारेसूरिबोल्याके–हेराजन्ओंकार नगरमांशिवप्रासाद(शिवमंदिर)छे, तेथीअतिशेमोटुंचारद्वारनुं एकजैनप्रासादकरावो, नेत्यांपोतेजातेआवीउपकरणपरिवार सहितसर्वसामग्रीसहितप्रतिमानुंस्थापन, मोटोप्रतिष्टानोउत्सवकरावो. । पुण्यार्थीएवातेराजाएतेवाततत्कालअंगीकारकरीतेसर्व,गुरुनाकह्या प्रमाणेकर्युं, तेथीजिनशासननीमोटीउन्नतीथइ, नेसमस्तसंघ अतिशेप्रसन्नथयो. । पछीअनुक्रमेएसूरींद्रदक्षिण देशमांप्रतिष्ठान नगरनेप्राप्तथया. पोतानाआयुषनोअंतजांणी, अनशनादिविधिवडेस्वर्गलोकमां पधार्या. । त्यांनासंघलोकोएतेमनागच्छनेते वृत्तांतजणाववा, एकसुंदरवांणिवालोभट्टचित्रकूटमांमोकल्यो. तेणेतेसूरिनोगच्छसांभलेनेम, तेनीआगलवारंवारएकश्लोकनुं पूर्वार्द्धबोल्युतेनोअर्थ. हवडेदक्षिणदेशमांवादिरूपखद्योत (खजूवाजीव) प्रकाशकरीरह्याछे. । तेवचनसांभली, सिद्धथयोछे सरस्वतीदेवीनोप्रसादजेनेएवीसिद्धानामेसिद्धसेनादिवाकरनीबेहेनश्लोकनोउत्तरार्द्धकरीबोलीतेनो अर्थः–निश्चेवादीएवासिद्धसेनदिवाकरअस्तपांम्या. १ पछीतेभट्टबोल्योएमजानेश्चेथयुंछे. । एप्रकारेव्यंजननुंअन्यथाप्रकारेकरवामां श्रीसिद्धसेनदिवाकरनोप्रबंधकह्यो.॥ हवेव्यंजनोनुंन्यूनपणानेविषे उदाहरणकहेछे. ॥ राजगृहीनगरीमांश्रीवीरभगवंत समोसर्याहता,तेमनुंवंदनकरवानेअर्थेदेवताविद्याधरमनुष्य तेमनोसमूहतथापुत्रसहितश्रेणिकराजा, एसर्वेआव्याहता.तारपछीभगवाननीसमीपेधर्मसांभली पाछासौपोतपोतानास्थानप्रमांजताहता, तेवखतकोइविद्याधरनेआकाशगामिनीविद्यासंबंधिएकअक्षरविस्मरणथयो. तेथीतेवारम्वारआकाशमांजायपण कांइकउचोउचोउडीनेपाछोनीचोपडे, एमकरतोतेविद्याधरनेदेखीश्रेणिकराजाएभगवाननेपुछयुंके–आविद्याधरकेमआम करेछे,खेचरछेपणपांखविनाना पक्षीनीपेठेकांइकउडीनेवारंवारपाछो नीचेपडेछे. त्यारेभगवंतबोल्याके–एविद्याधरनेपोतानीविद्यानो एकअक्षरविस्मरणथयोछे तेथीतेमथायछे, एमभगवंतेकह्येसते तेवातअभयकुमारे सांभलीलेइखेचर

तानामुखमांनिवासआपीराखीछे. अनेलक्ष्मीनामनीस्त्रीतो, एवीप्रियकरीछेके–तेनेनिरंतरहाथेलीमांराखोछो, एटलेज्यारेजो-
इएत्यारेतमाराहाथमांलक्ष्मीझालेलीजहोय, केतांदानआपताहोय. अनेकीर्त्तिरूपस्त्री, शुं रीसाएलीछेके, तेज्यारेजोइएत्यारेदे-
शदेशांतरमांरखडतीभ्रमणकरतीजहोयछे इत्यादिएश्लोकमांघणोगंभीरअर्थछे, २ अनेपंडितलोको,सर्ववस्तुनेआपनाराविक्रम
राजाछे, एमतमारीमिथ्यास्तुतिकरेछे-केमके–शत्रुनेरणसंग्राममांकोइकालेपीठ (पाछल्योभाग) आप्योनथी, एटलेदेखाड्यो
पणनथी. अनेपरस्त्रिओनेकोइकालेतमारुवक्षःस्थल (छाति) आपीनथी, परस्त्रीओघणुंइच्छेतोपण, तमोतेनेपोतानीछातिआ-
पतानथीमाटे. इत्यादिएश्लोकमांपणघणोगंभीरार्थछे. ३ अनेसंग्रामनाआरंभकालमांतमारीचडाइनोनिशाणडंकोवागेसते, श-
त्रुनाहृदयरूपघडा, फुटीजायछे. तेनीस्त्रियोनानेत्रमांथीआंसुनाजलनोप्रवाहछुटेछे एतोहेराजनूमोटुंआश्चर्यछे. केमके–निशाण
डंकोमारपडवाथीवाग्यो, नेशत्रुनांहृदयफुटीगयां, माटेमारपड्योअन्यवस्तुमां, अनेफुटीगई, अन्यवस्तु,अनेजेहृदयरूपघडोफुटे,
तेमांथीपांणिनीकलेएवाततोयुक्तछे, पणआतो, तेशत्रुनीस्त्रियोनानेत्रथीआंसुजलनीकल्यां. अर्थात्शत्रुसांभीतमारीचडाइथइ
सांभलीने, शत्रुमरणपांमेछे, तेथीतेनीविधवाथयेलीस्त्रियोरडेछे, इत्यादिघणोगंभीरार्थआश्लोकमांछे ४ एमकारनाचारश्लो-
कनीअद्भुतकवितासांभलीनेविक्रमराजाअतिशेप्रसन्नथयो पछीविक्रमराजाएविचारकर्योके-आकवितानेयोग्यकांइनथी,एवुंधारी
सुंदरभारमूल्यवालां वस्त्रभरेलोएकमोटोहाथीमंगाव्यो, अनेबीजोएवोजमोटोहाथीसुंदर सुगंधिवालीवस्तुवडे संपूर्णभरेलो
मंगाव्यो. अनेत्रीजोहाथीसोनैयाथीसंपूर्ण भरेलोमंगाव्यो. अनेचोथोहाथीहारअनेअर्द्धहार इत्यादिमोटांमोतिनांआभरणवडेसं-
पूर्णभरेलोमंगाव्यो, एमकारनाचारहाथीमंगावीने गुरुमहाराजनेकह्युंके–आचारेहाथी ग्रहणकरो गुरुबोल्याके–एहाथीओनुंअ-
मारेप्रयोजननथी. वलीराजाबोल्योके–माराराज्यमांरहेला मोटामोटादेशोमांथीगमेतेचार देशोमागील्यो. गुरुबोल्याके–एपण

वांचीप्रधानअतिशे खेदपांम्यो.लेखनोअर्थकहेवा असमर्थएवोप्रधानथयेसतेआंखमांजेनेआंसुउभरायांछेएवीवखतमांकुणालपुत्र पणप्रधानपासेआव्यो. तेवखततेपडेलोपत्रकुमारेवांचीलीधो, तेमांलखेलुंदेखीतेपुत्रनेअत्यंत उद्वेगनोआवेशथयोके–निश्चेमेंतो क्यारेपणपिताजीनीआज्ञानो भंगकर्योनथीतोपणकर्योहशेएम जणायछे,एमनहोयतोएकांतपणे माराहितनीइच्छाकरतापिताजीआमकेमलखे. तेमाटेतेपुत्रश्यानोजेपितानीआज्ञानो भंगकरेते,इत्यादिविचारीनेप्रधान प्रमुखपुरुषोएराजानाआदेशनोनिर्णय जांणवानेअर्थेकांइक कालविलंबकरवोजोइएएमघणुशमझाव्युं तोपणतत्काल,कोइदुष्टअदृष्टनावशथीते पुत्रेपोतानजहाथेतपावेलीलोढानीशलीवडेपोतानां बेनेत्रआंज्यां(फोड्यां) ग्रंथकारकहेछेकेअहोएकअधिक बिंदुकरवाथीएकांतहितकारीअर्थहतोतेनो एकांतअहितकारीकेबोअर्थथयो. अहोमोटापुरुषनेपणसहसाकारिपणुं (अणविचार्युंकरवुंते) मोटाअनर्थनुंमूलछे. तेकह्युंछेके– सहसात्कारेकोइक्रियाकरवी नही.केमकेतेअविवेकछे, नेअविवेक,मोटीआपत्तिनुंमूलछे माटेविचारिकरनारपुरुषोनेपोतानीमेलेजसंपत्तिओआवीमलेछे, केमकेतेसंपत्तिओगुणमां लुब्धछे(गुणदेखीलोभायछे) आप्रकारनुंमाठुंकार्यकरवानुं आवीपडेसते गुरुनीआज्ञानाआराधक पुरुषेपणअशुभजणायतोते आज्ञापालवामांकालक्षेपकरवो, एमशास्त्रमांकह्युंछेके–विलंब करवोते,आदेशनुंत्रणवखतआववानी अपेक्षापर्यंत,तेजगुरुपोनेश्रेयस्करछे तेपणकह्युंछेके–क्षणनोविलंबकरवाथी पहोरमलेछे पहोरनोविलंबकरवाथीदिवसमलेछे दिवसनोविलंबकरवाथी अन्यकालमलेछेएमकालथी कालक्षेपथायछे १. एजकारणथीहालमांम्लेच्छ राज्यमांपणसर्वकार्यनेविषे स्फुटथयेलीत्रणआज्ञाप्रमुख व्यवस्थादेखायछे । तेमकर्यैसतेसारुंविचारीकर्युं कराव्युंइत्यादि उत्पन्नथतागुणोदेखायछे. । अथवातेश्रीरामनीपेठेजएकांतपणे पितानावचननीआराधनामांएक निष्ठानालाने,विनयवालाविनीतपुत्रोमांश्रेष्ठएवा महासाहसिकपणानाभंडाररूप, एवापुरुषोने,एवुंकरवुंतेमांशुंकलंकछे कांइनथी,केमके–अवधिविनानाआ-

पासेजइअभयकुमारआ प्रकारेबोल्याके—हेखेचरजोमने तमाराजेवीसिद्धविद्याकरावोतो तमारीविद्यानोअक्षरहुंओलखीनेकहुं. तारपछीतेवाततेविद्याधरे अंगीकारकरी. अनेअभयकुमारनी एकपदसांभलवाथीअनेकपदनी कल्पनाकरवानी शक्तिहती,केमके—एनीपदानुसारीप्रज्ञाहती माटेपछीशेषअक्षरनेअनुसारे तेविद्यानोअक्षरखोळीकाडीखेचरने कह्यो. । तेविद्याधरपणसंपूर्ण विद्यावालोथइखुशीथइने तेविद्यासाधवानोउपाय अभयकुमारनेकहीपोताना स्थानमांगयो. ॥ हवेव्यंजननुंअधिकपणानेविषे आप्रकारनीकथाछेके—पाटली पुत्रनामानगरनेविषेनवमोनंदराजाहतो. तेनेचाणाक्यनामनापुरुषेप्रतिज्ञापूर्वकउठाडीमुकीनेमयूरपोषकनामागामनोमहत्तर, तेनीदीकरीनोदीकरोचंद्रगुप्तनामेहतो, तेनेराज्यगादीएबेसाडीदीधो. तेनोपुत्रबिंदुसारनामेराजाहतोतेनोपुत्रअशोकश्रीनामे राजाहतोतेणेपोतानोकुणालनामे पुत्रनेबाल्यपणामांथीजघणास्नेहनेलीधे कुमारपणामांथीजभुक्तिने (भोजनादि) अर्थेउज्जयणीनगरीआपीहती. तारपछीतेपणत्यांजरहेतोहतो, अपरमाताथीकोइप्रकारनो पराभवनथायएवा कारणथीराजानीआज्ञावडे त्यांरहेतोप्रधानप्रमुखोएपुष्पनी पेठेपालनकरेलोज्यारेआठवर्षनोथयो त्यारेतेपुत्र, भणाववायोग्यथयोएमविचारीने “ अधीयतान्नःकुमारः” एप्रकारनाअक्षरलखीएपत्र पूरोलखीरह्योकेएराजानेकांइकएवुं कार्यआव्युंकेतत्कालउठीतेकाममां व्यग्रथवुंपडयुं,तेवखतते पुत्रनीअपरमातातेजगाएआवी तेलखेलोलेखवांचीविचारकरवा मंडीके—आपुत्रदेखातोरूपालोछेनेवली भणशेएटलेराजापोतानीराज्यगादीए एनेजरूरबेसाडशे, माटेतेनुंकोइअंगखंडितकरुं तोमारापुत्रनेराज्य मले,एवाअभिप्रायथीते पत्रमांलखेला ‘अधीयतात्’ एपदमांप्रथमनाअक्षरउपरएक मींडुंमुक्युंतेथीतेनोअर्थएवो थयोके—एपुत्रने ‘ अधीयतात्, केतांभणावोतेनेबदले’ अंधीयतात्, केतांआंखेआंधलोकरज्यो. एप्रकारनापत्रनेवगरवांचेराजाए वीडीप्रधान उपरमोकल्यो, तेकामकरवानीशीघ्रताविगरे पणलखी, तेपत्रलेइकोइसेवक . उज्जयणीमांआवीप्रधाननेहाथोहाथ आप्यो,तेपत्र

रनाविनाशनुंकारणथयो. साक्षात् अपत्यनेविषेधूमकेतुरूपथयो. एटलेपुत्रनोनाशकारकथयो. हवेतोअंगराहितपणाथीएमारोप्रा-
णप्रियपुत्रछेतोपणशीरीत्येसमस्तसमृद्धिएसहितराज्यअथवायुवराज्यएवीपदवीनेयोग्यकरुं. एमअतिशेखेदवालुंथयुंछेहृदयजेनुं-
एवोराजावारंवारपश्चातापकरिकरिनेकुणालकुमारनेघणीसमृद्धिसहितमोटुंगामआप्युंअनेतेनीअपरमातानापुत्रनेउज्जयणीआपी
अनुक्रमेतेगामनेभोगवतोएवोजेकुणालतेनीशरद्श्रीनामनीस्त्रियेएकदिवस, अतिशेसारालक्षणवालोपुत्ररत्नउत्पन्नकर्यो. जेमविदूर
भूमिवैदूर्यरत्ननेउत्पन्नकरेतेमतेघणोदेदीप्यमानथयो. पछीअपरमातानोसर्वमनोरथव्यर्थकरुंअनेमारीमातानोमनोरथसफलकरुंएम
विचारीनेराज्यलेवानीइच्छाएपाटलीपुत्रनगरमांगयो. अनुपमएवीगांधर्वशास्त्रनीकलावडेसर्वनगरनालोकोनेअतिशेप्रसन्नकर्या.
पछीतेवातराजाअशोकश्रीएजांणी, एकदिवसतेनागाननीकलासांभलवाजवनिका (चक) नंखावीतेगानारनेबेसाडीपोतेराजा
पणपरिवारसहितबेठो. तेगानाराएपणअतिशेसुंदरप्रबंधवडेगानकर्युं. राजानेअतिशेप्रसन्नथयोजांणी, पोतानाअभिप्रायनेज
णावनारीएकगाथागाइसंभलावी, तेनोअर्थः । चंद्रगुप्तनोप्रपौत्र, अनेबिंदुसारनोपौत्र, अनेअशोकश्रीनोअंधपुत्रकाकिणी (पा-
पइशो.) मागेछे ? आप्रकारनुंगानकर्युंतेथीराजाएआश्चर्यपामी बहुमानपूर्वकतेनेपुछ्युंके—तमेकोणछोपछीतेबोल्योके--कुणाल
नामातमारोपुत्रछुं, जेणेतमारीआज्ञानुआराधनकरवामांजएकवांध्युंछेचित्तजेणे; प्राणथीपणअतिशेप्रीतिपात्रएवांमेंमारांनेत्र
गमाव्यां. तेसांभलीअतिशेस्नेहथीरोमांचजेनांउभांथयांछेएवादेहवडे पुत्रनुअतिशेआलिंगनकर्युं हुंताराउपरघणोप्रसन्नथयोछुं
माटेतुंतारीनजरमांआवेतेमाग्य. पछीतेपुत्रबोल्योके—काकिणीमागुंछुंपणबीजुंनथीमागतो.राजाबोल्योके—हेपुत्रतुंस्वच्छबुद्धिवालो
थइनेआप्रकारनुंअतितुच्छशुंमागेछेतेवखतप्रधानबोल्योके-हेराजन्राजपुत्रोतोकाकिणीशब्दवडेराज्यकहेछेमाटेएणेतुच्छनथीमाग्युं
राज्यमाग्युंछे. पछीपुत्रबोल्योकेहेपिताजीतमाराप्रसादथीपवित्रलक्षणनुं पात्रएवोपिताजीनेपौत्रप्रकटथयोछे. माटेतेनेअर्थेराज्य

श्चर्यवडेप्रफुल्लितथतांछे सर्वअंगनोरोगसमूहजेनोएवाहेतुथी, अतिशेमोटापुरुषोएएप्रकारनुंकर्युंतेपण वखांणवायोग्यछे. परंतुपितानोजएप्रमादछे. मूर्त्तिमान्‌खेदछेके- जे,अपारप्रसन्नताने रहेवानुंपात्ररूपएवापुत्रादिकनेविषे सम्यक्‌प्रकारेविचार्याविनानो जलेखमोकलव्योतेअथवा नवांनवांअनेकप्रकारनांकाम, तेमांव्यग्रथयेलाराजानोशोदोषछे, पणतेनीदुष्टबुद्धिवाली, अनेपुरुषरत्ननेनाशकरनारी, अनेतेप्रकारनाकूटप्रपंचनेरचनारीएवीते पूत्रनीअपरमातानोजएदोषछे. अथवास्वाभाविकतुच्छप्रकृतिथी, साहसपणेपापमांआसक्तथवाथी, अनेअपरमातानोनित्यअतिशेद्वेषपणाथी, हृदयनुंदुष्टपणाथी,पोतानापूत्रनेराज्यगादीमलवाना महालोभसमुद्रनोउछालोनरोकीशकवाथीस्त्रीजातिएवुंकामकरेतेमांशीनवाइ. तारेएदोषकोनेदेवो, तोतेनोउत्तरएछेके--पूर्वेकरेलां दुष्टकर्मतेनो एवोदुष्टविलासछेके--जेथीएप्रकारनाअणधारेलाअणविचारेलामोटाअनर्थ एनीमेलेजआवीपडेछे, एमनहोयतो पितानेप्राणथीपणएपुत्रघणोप्रियहतो, तेनेअतिचतुरभणेलोकरवामाटेपिताएउपक्रमकर्योपण, एपुत्रनुंजएवुंकर्मआवीनडयुंके, एवासाराउपक्रमनोपरिणामएवोथयोके--जन्मारासुधीबेआंखेअंधपणेराज्यरहितपणेरहेवुंपडयुं. । तेशास्त्रमांकह्युंछेके--कल्लोला वडेभेदनकर्याछेकुलपर्वतजेणे, एवोचंचलसमुद्रपण, कोइधारणकरीशके, परंतुअन्यजन्ममांकरेलांकर्मनोशुभअथवाअशुभ, एवो दिव्यपरिणामकोइथीवंधकरीशकातोनथी. १ पूर्वभवमांजेणेजेकर्मकर्युंछेते, आभवमांरहेनारनेभोगववुंपडेछेज. अनेतेमांअन्यतो निमित्तमात्रजहोयछे. २ ॥ राजाएपुत्रनुंसर्ववृतांत जांणीअतिशेपश्चात्तापथीपोतानेघणोधिक्कारकर्यो. प्रमादेकरिनेमाराथीअकारउपरबिंदुमुकायोमाटेतेकूटलेखथयोतेथीफोगटमहाअनर्थथयोतअग्निनी पेठेमेंमारेहाथेवधार्यो. अथवाप्रमाद, उन्मादनीपेठे जीवनेशोशोअनर्थपुष्टनथीकरतोसर्वेअनर्थनेकरेछेअथवासर्वेमनोरथनेनाशकरेछे. तेकह्युंछेके--प्रमादपरमद्वेषीछेप्रमादएजपरमविष छे. प्रमादएजमुक्तिपुरजनारनेलुंटनारछे. प्रमादएजनरकस्थानछे १ मूढएवामनेधिक्कारथाओकेजेराज्ययोग्यएवापुत्रनाआप्रका-

स्थानजणातुंनथीकेकोइनदेखेमाटेगुरुएपरीक्षाकरवानिश्चेआआप्योछेमाटेसर्वथा अवध्यछेएवोविचारकरी, गरुनीवाणिनुंएजता-त्पर्यछे, केमके-स्वभाववडेजकृपालुएवागुरु, एमकेमबोले, एमछतांमारवानोआदेशआप्योतेनिश्चेपरीक्षानेअर्थेछे, एमधारीते कुकडानेपाछोलावीगुरुनेआप्यो अनेत्रैणेएपोतपोतानुंकृत्यतथा अभिप्रायकहीसंभलाव्युं. पछीवणाशास्त्रमांप्रवीणमहाबुद्धिवंत उपाध्याएनिश्चयकर्योकेनारद, निश्चेस्वर्गगामीछेएमधारीअतिशे गौरवपूर्वकउभाथइ, नारदजीनेमल्या. अनेबीजाबेनोतिरस्का-रकर्यो. । पछीतेवातथीथयेला वैराग्यवडेउपाध्यायेदीक्षालीधी, पछीतेउपाध्यायनेस्थानेपर्वतकबेठो. अनुक्रमे अभिचंद्रराजाए दीक्षालीधीत्यारेवसु, राजाथयो.पछीतेराजापोतानुं सत्यवादीपणुंप्रसिद्धस्थिर करवामाटेसत्यजबोलतोहतो एकदिवसएकपा-रधिमृगयाकरवाविंध्याचल पर्वतमांगयोतेणेआकाशजेवी निर्मलस्फाटिकमणिनीशिलाभित्ति, तेनेओठेसंतायेलामृगनीउपरबा-णनाख्योतेबाण, तेस्फटिकमणिनीभीतमां अथडाइपाछोपड्योतनेजोइ. पासेआवीहाथफेरवीनेजोइत्यारे तोतेमणिनीशिलाजा-णी,तेवातपारधिए आवीराजानेकही. राजाएपणतेनेघणुंधनआपी प्रसन्नकर्यो. राजाएगुप्तपणे, पोतानुंसिंहासनरहेएवीतेम-णिशिलानीवेदिकाकरावी तेउपरपोतानुंसिंहासनस्थापन करावी, तेकामकरनारशिल्पिलोकोनेगुप्तपणेमारीनाखी, तेसिंहासन उपरबेशीलोकमांएवीख्याति चलावीके-राजाघणोसत्यवादीछे माटेएनुंसिंहासन, आकाशमांअद्धररहेछे. देवतापणएराजा-नीसेवामांसमीपरहेछेएवी प्रसिद्धिसांभलीभयपांमता शत्रुराजापणएराजानेवशथया. । एकदिवसपर्वतकनामे नवाउपाध्यायेऋ-ग्वेदनुंपदजेअजवडेयज्ञकरवो, तेनुंव्याख्यानएवुंकर्युंके अजकेतांबोकडावडेयज्ञकरवो, एवुंव्याख्यान नारदेसांभली कह्युंके-आवुंजुठुंव्याख्यान तमारेनकरवुं. नजन्मेनउत्पन्नथायतेनेअजकाहिये, एटलेत्रणवर्षनुं जुनुंधान्य,तेणेकरिनेयज्ञकरवोएवो अर्थअमोएपणगुरुमुखथी सांभल्योछे.माटेधर्मनाउपदेशकएवा गुरुनेअनेधर्मात्मकएवीश्रुतिनेअन्यथा प्रकारेव्याख्याननकरय,

मागुंलुंपणहुंमारेअर्थेराज्यनथीमागतो. तेसांभलीअतिशेआनंदपांमतोराजा, अतिस्नेहसहितपुत्रनेपुछवामंडयो, केअतिशेस्नेहने रहेवानुंस्थानएवोपौत्र, क्यारेप्रकटथयो ? त्यारेपुत्रबोल्योके–संप्रतिकेतांहवडेज, तारपछीअतिशेप्रीतिनपरवशथयेलोराजागां-डानीपेठेवारंवारसंप्रतिसंप्रतिनामउच्चारणकरवाथीतेपुत्रनुंनामपणसंप्रतिएवुप्रसिद्धथयुं. पछीदशदिवसनोतेपुत्रथयापछीअतिशे मोटाउत्सवथीतेपुत्रनेमंगावीअतिशेहर्षे सहितसंप्रतिएवीजनामस्थापनानो महोत्सवकरीराज्यगादीएतेपुत्रनेबेसाड्यो. तेसंप्रति राजात्रणखंडनोभोक्ताअनेपरमश्रावकएवोश्रीसुहस्तिआचार्यनाउपदेशथीथयो अनेतेआचार्यनीआज्ञावडेश्रीजिनमतनुंसाम्राज्य (एकचक्रवर्तिपणुं) थयुं ॥ एप्रकारेव्यंजननुंअधिकपणानेविषेआख्यानकह्युं. ॥ अर्थनुंअन्यथाकरवाप्रमुखमांपूर्वेकहेलादोषवि-शेषपणेजछे. ॥ आजगाएआप्रकारनुंदृष्टांतछेके–शुक्तिमतीनामनीनगरीनेविषे, श्रीमुनिसुव्रतस्वामिनावंशनेविषेअभिचंद्रनामा-राजानोपुत्रअनेसत्यवादिपणाथीलोकमांप्रसिद्धएवोवसुनामेराजपुत्रनेअनेपर्वतनामेउपाध्यायनोपुत्र तेनेतथानारदनेपरमश्राव-कथयेलोकदंवकनामेउपाध्यायभणावतोहतो. एकदिवसभणीनेथाकेलातेत्रणेरात्रियेहर्म्यनेविषे (हवेलीनीआगाशीमां) सुतेसते, चारणश्रमणएवेसाधूआकाशमार्गेजताहतातेपरस्परएमबोल्याके- आत्रणमांथीएक, स्वर्गगामीछे, अनेबीजाबेतोनरकगामीछे. तेवातसांभली, उपाध्यायखेदथीविचारकरवालाग्योकेधिक्कारछेहुंउपाध्यायसतेबेशिष्योनरकमांजशे, माटेमारेतेनोनिर्णयकरवोजोइएकेकियाबेशिष्यनरकेजशे, अनेकियोशिष्यस्वर्गेजशे. तेनोनिर्णयकरवानेअर्थेउपाध्याए, लोटनात्रणकुकडाक-रीनेएत्रणशिष्योनेएकएकआपीकह्युंके-आकुकडानेकोइनदेखेएवाएकांतस्थलमांलेइजइनेमारो, एमतेमनीपरीक्षानेअर्थेअर्पणकर्या. तारपछीवसुअनेपर्वत, एबेतोशून्यएवाप्रदेशमांजइतेकुकडानेमारीआव्या, अनेनारदतोदूरदूरशून्यस्थानमांगयोपणसारी बुद्धिवालोछेमाटेविचारकरवामंड्योके-आजगाएपणहुंदेखुंछुं देवतादेखेछे. सिद्धदेखेछे ज्ञानीदेखेछे. माटेजगतमांएवुंकोइपण

भद्राएवेनामनीसंन्यासणीआलोकमांवणीविख्यातहती. तेमांसुलसाअतिशेमहामोटीपंडिताहती, नेजेकोइमनेवादविवादकरी जीतेतेनीशिष्याथउएमकारनोपडहोवगडावी (मोटीउद्घोषणाकरावी) याज्ञवल्क्यनामेसंन्यासिनेवादमांजीतीतेणीएपोतानो शिष्यकरीराख्यो अनुक्रमेतेशिष्यनोअतिशेपरिचयथवाथीनकरवानाकाममांप्रवृत्तिथइतेथीसुलसाने गर्भस्थितिथइ, तेवातसु-भद्रानाजांणवामांआवी, तेथीतेणीएअतिशेठपकोदेइछानीराखी, पुत्रप्रसवथयोत्यारेतेस्त्रीपुरुषेसुभद्राथीछानुंपिपलानेनीचेते जन्मेलाबाळकनोत्यागकरीतेस्त्रीपुरुषनाशिगयां, प्रातःकालेसुभद्राएपगलांपडेलांतेनेअनुसारे खोलतांखोलतां बाळकपीपलानी नीचपडेलेनेभुख्योथवाथीपोतानीमेलमुखउपरपडेलापीपलानाफलनेचाटतोमाटे पिप्पलादएवुंनामकाहिनेस्थानमांलावीवृद्धिपमा ड्योअनेघणुंभणाववाथीअतिवाचालएवोमहापंडिततेथयो. पोतानोजन्मसंबंधसांभलीमातापिताउपरअतिशेद्वेषनुंधारणकरतो, पेतेअनार्यछेमाटेमातापितानोवधकरवामाटेतेणेअनार्यदेशोकर्या. तेमांआप्रकारनुं प्ररूपणकर्युंके—राजालोकोएअश्वप्रमुखनी शांतिनेअर्थेअनेस्वर्गनीप्राप्तिनेअर्थेपशुघोडाहाथीमनुष्य इत्यादिवडेयज्ञकरवो. । महाकालअसुरेविचार्युंकेजोआपर्वतकअने पिप्पलादएवेनाकेहवाथीराजादिकहिंसामययज्ञमांप्रवर्त्तेनेहिंसाकरेतोमरिनेनरकमांपडे तोजसगरादिराजाओएमारीसाथेवैर कर्युंछेतेनोवदलोवले, एमधारी, तेवेप्रत्येएमकह्युंकेतमोहिंसाप्रवर्त्तावो, हुंसर्वजगाएतमारीसहायताकरीश, तारपछीमहाकाले, नगरगामप्रमुखस्थानोमां रोगोविकुर्व्या. ज्यांज्यांपर्वतकअनेपिप्पलाद एवेजणहिंसामययज्ञकरावेत्यांत्यां तेदेव, रोगनीशांति करे,अनेयज्ञमांहणेलापशुप्रमुखोने, विमानमांदेवथइनेबेठलाएवा साक्षात्देखाडे. । तारपछीसर्वेलोकपणअतिशेआदरवालाथइ सगरराजाप्रमुखोएतेवाज हिंसामययज्ञोकरवामांड्या. । एममनुष्यहिंसापण, निर्दयएवातेमणेहलवेहलवे प्रवर्त्तावी.तारपछी मायावडेमोहपमाडीमहाकाले स्त्रीसहितसगरराजानोयज्ञमांहोमकर्यो. अनेपिप्पलादेपणपोतानांमातापिता खोलीकाडीयज्ञकरी

इत्यादितेनेवर्णुंसमझाव्योतोपण अभिमानथीतेवाततेणेनमुकी. पछीतोतेनारद अनेपर्वतकएबेनेघणो विवादथयोतेमांबेजणेप्रति-
ज्ञाकरीकेजेनोअर्थजू ठोपडेतेनीजीभनुंछेदनकरवुं एवीपरस्परप्रतिज्ञाथइ. पछीवसुराजासत्यवादीछे माटेतेजेकहेतेसाचुंएमनि-
श्चयकरीतेवसुराजानेसाक्षी करयो.तेवातपर्वतकनी माताएजांणीएकांतेपर्वतकने कह्युंकेमेंपणतारापिताथी सांभल्युंछेकेअजके-
तांत्रणवर्षनुंजुनुंधान्यएवो अर्थछेतोमिथ्यामहाअनर्थनी करनारीप्रतिज्ञाशीदकरी पछीपर्वतकमाताप्रत्येबोल्यो केहवेतोजेप्रति-
ज्ञाथवानीहतीतेथइगइ; तारेतोजेमघटेतेमउपायकरवो पछीतेपणपुत्रनास्नेहमोहथीपुत्रनुंहितकरवा वसुराजापासेजइसर्ववृत्तांतगु-
प्तपणेकहीप्रार्थनाकरी. राजाएगुरुस्त्रीनादाक्षिण्यपणाथीतेवातअंगीकारकरी.पछीप्रातःकाले सभामांतेबेनोविवादचाल्यो, अ-
तिशेमोटाएवापापनोपण आदरकरीवसुराजाजुठुंबोल्यो, तेजवखततत्कालदेवताएचपेटानो प्रहारकर्योतेथीहेठलपड्यो, तेज
वखतमरणपामीनरकेगयो. एमअनुक्रमेतेवसुराजाना पदमांबेसाडेलाआठ पुत्रपणदेवताएमारया देवतासंबंधीकोपदुःसहछे.
वेपुत्रतोनाशिगया. तारपछीनगरनालोकोएधिक्कार करीपर्वतकनेकाडीमुक्यो, महाकालनामाअसुरेतेनोसंग्रह कर्योतेनोसंबंध
आप्रकारनोछेके—अयोघननामा राजाएपोतानीपुत्रीनो स्वयंवरआरंभ्योपुत्रीनीमाताए पुत्रीनेछांनुकह्युंके—माराभाइनोदीकरो
मधुपिंगनामाछे, तेनेजवरजेतेजसर्वराजामांमुख्यछे सगरराजाएएकांतमांरहेलीसारी दूतीनामुखथीतेवातजांणी पोतानापुरोहि-
तनेकन्यावरवानोउपायपूछयो. तेपुरोहितपणशीघ्रकविहतोअनेकपट करवामांचतुरहतोमाटेनवीएवी राजलक्षणसंहितानेकरीस-
भामांतेसंहितानुंव्याख्यानकर्युं. तेजेमकेलक्षणवडेसगरराजासारो कहेवाय,अनेमधुपिंगतोछेकअपकृष्ट (नीच)कहेवाय.तारपछी
तेमधुपिंगेसर्वराजादिकेउपहास करेलोलज्जावडेसभामांथीनीकलीगयो सगरराजानेतोतेकन्यावरी. तारपछीमधुपिंगेक्रोधवडे
तपकर्युंतेणेकरीनेमहाकालनामेअसुरथयो. तेबेमांत्रीजोपिप्पलादपणआवीमल्यो. तेनुवृत्तांततोआप्रकारनुंछेके—सुलसाअनेसु-

भाग. बीजो.

आचारप्रदीप नामना ग्रंथनुं बीजा प्रकाशथी केवल भाषांतर मात्र.

सर्व मागधी शब्दो उपर संस्कृत करनार तथा सर्वनुं गूजराती भाषान्तर करनार तथा ते सर्वने शोधनारा.

शास्त्री. रामचन्द्र दीनानाथ.

श्रीमत्तपागच्छे श्रीमद्राजसूर गच्छाधिपति आचार्य श्री सुमतिरत्नसूरीश्वरजीए स्थापना करेली खेडानी जैनोदय सभा तरफथी छपावी प्रसिद्ध करनार.

शेठ. सोमचंद पानाचंद.

अमदावाद—"विजय प्रवर्त्तक प्रेस"मां छपाव्युं छे

संवत १९५९ श्रावण सुद ८.

मूल्य रू. १–४–० टपाल खर्च जुदो.

तेवेनोयज्ञमांहोमकर्यो. तेवेनाउपक्रमनुंतेजप्रयोजनहतुं तेपूरुंथयुं. एप्रकारेमहाअनर्थनाहेतुरूपएवा अनार्यवेदोप्रवर्त्त्या,आर्यएवा वेदोतोमाणवकनिधिथीउधरेला, प्रतिदिनजमाडेलाएवाश्रावकोने पठननिमित्ते, श्रीतीर्थंकरनीस्तुतिरूप, श्रावकधर्मनाप्रतिपादक, एवावेदोभरतचक्रवर्त्तीएकर्या. एमअर्थनुंअन्यथाकरवामां पर्वतकनुंदृष्टांतकह्युं. । व्यंजनेअर्थएबेनुजोडे अन्यथाकरवामांअनंतरकथामध्येकहेलो अनार्यवेदनोकरनारअने तेमनुंव्याख्यानकरनारएवोपिप्पलादजांणवो. । अथवाश्रीगुप्ताचार्यनाबेशिष्यो,नोजीवस्थापकत्रैराशिक रोह गुप्तप्रमुखदृष्टांतो जांणीलेवा.एमकारेछठो सातमोआठमोव्यंजन,अर्थ, व्यंजनार्थ,एत्रैणज्ञानाचार,व्याख्यानकर्या. ८ ॥ एप्रकारेआठप्रकारनोज्ञानाचार सम्यक्प्रकारेआराधनकरवो. ॥ एप्रकारेश्रीतपागच्छमांश्रीसोमसुंदरसूरिनाशिष्यश्रीरत्नशेखरसूरिएरचेला श्रीआचारप्रदीपनामाग्रंथनेविषे ज्ञानाचारप्रकाशकएनामनो प्रथमप्रकाश संपूर्णथयो. ॥ १ ॥

श्रीमत्तपागच्छे श्रीमद्राजसूरगच्छाधिपतिश्रीसुमतिरत्नसूरीश्वरजीनीआज्ञारूप उपदेशथीश्रीखेडानगरनी श्रीजैनोदयसभातरफथीछपावी प्रसिद्धथयेलाश्रीतपागच्छना श्रीसोमसुंदरसूरीनाशिष्य श्रीरत्नशेखरसूरिएरचेलाश्रीआचार प्रदीपनामनाग्रंथनुंशास्त्रीरामचंद्र दीनानाथकृतभाषांतरमध्ये आप्रथमप्रकाशनुंभाषांतरसंपूर्णथयुं. ॥ १ ॥

॥ प्रस्तावना ॥

॥ श्रीमत्तपागच्छीयश्रीराजसूरगच्छाधिपति आचार्य श्रीसुमति रत्नसूरीश्वरजीए, स्थापन करेली खेडानी जैनोदय सभातरफथी छपावीप्रसिद्धकरवामां आवता अनेक, अप्रसिद्ध, कठिणग्रंथोछे, जेमनीटीका टिप्पणटबाविगेरे अद्यापिकोइये कर्युंजनथी. अने तेग्रंथो जैनीयसमस्तसंघनेघणाजांणवालायकछे. अने तेप्रामाणिकमहामोटागुरुषोये घणाप्रयत्नेसर्वनो,उपकार करवामाटे, केवलमागधीभाषामां तथामागधीअनेसंस्कृतसेलभेलजेमांछे, एवीसरलनेकठणभाषामांरचेलाछे. तेग्रंथोघणाप्राचीनअनेनवीनभंडारोमांथीखोळीकाडीने बनताप्रयत्नथी तेमनीअनेक प्रतियोएकठीकरी द्रव्यनोव्ययकरी, पंडितोपासे तेमनुंशोधनकरावी जेजेपाठ पंडितोने सारोलागे ते तेपाठनुं मुख्यपणुंरखावीने तेग्रंथोनेअंधारेथी अजवालामांलाववानो आ सभानो मुख्यइरादो छे, पण जेमतेम, जेवुंतेवुं, ज्यांत्यां, ज्यारेत्यारे, जेवुंदीठुंतेवुं, अल्पद्रव्यथी साक्षर अथवानिरक्षर जे हरफोटेचडयोतेवो, नाममात्रथीभणेलोकेवातोहोयतेवो, जैनधर्मथीअतिशे अजांण्यो रूपैयानुकाम एकआनेकरतो एवोब्राह्मणखोळीकाडि, तेनीपासे टबो अथवा भाषापूरावी वमणी चोघणीकिमतराखी पोतानोधर्मिष्ठ आडंबरदेखाडि रूपैयाएकठाकरवा एवो इरादो, आ सभानो नथी, वळी श्राद्धविधिनामनोग्रंथ घणोप्रसिद्धछे, जेश्रीरत्नशेखरसूरिये करेलोछे. तेजग्रंथनीपूर्तिमाटेतेज श्रीरत्नशेखरसूरिये आचारप्रदीपनामनोग्रंथ रच्योछे. पणतेग्रंथमांघणुंमागधी होवाथीकठिणदेखीने हालनापंडितो वांचीशकतानथी, तेथीतेग्रंथमोटी अप्रसिद्धिनीपंक्तिमां आविपड्योछे, पणश्राद्धविधिने वांचनार पुरुषे अवश्यजाणवोजोइये, तेग्रंथमां ज्ञानादिक पांचप्रकारना आचारनापांचप्रकाशछे. ज्ञानाचार १ दर्शनाचार २ चारित्राचार ३ तपआचार ४ वीर्याचार ५

॥ बीजा प्रकाशनुं भाषान्तर. ॥

॥ अर्हं ॥ ॥ हवेदर्शनाचारनुं व्याख्यानकरिएछिए. ॥ दर्शनकेतांसमकित, तेनुंस्वरूप,विस्तारेसहित अमारीकरेली श्राद्धप्रतिक्रमणसूत्रनी वृत्तिथीजाणवुं. दर्शनाचारनुआराधननो, नवुंप्रासाद, नवीप्रतिमानुं कराववुं तथा जीर्णोद्धार कराववो इत्यादि अरिहंतनी भक्तिनुंपोषणथकी तथा साधुनीसेवाथी उत्पन्नथयुंएवुंजे जिनमतनेविषे निपुणपणुं तेथीथायछे. तेमां अर्हद्भक्तिनुं पोषणतो कोकाशअने काकजंघराजा एबेपुरुषोए पूर्वजन्ममां जेमकर्युंहतुं तेमकरवुं. । जिनमतमांनिपुण पणुं तो कोकाशनीपेठछे, दर्शनशुद्धिमां अंगीकारकरेला श्रावकधर्मनानियममां प्राणांतथयेसतेपण तेणे दृढपणुंराख्युं पणशिथिलपणुंनराख्युं. जेम अंगीकारकरेला दिग्व्रतनेविषे काकजंघराजाए पण तेमजकर्युं,ते बेनो संबंधआप्रकारनोछे. ॥ भरतखंडनी भूमिरुपस्त्रीनुं माणिक्यमणिना कंकणआभूषणसमान श्रीकुंकणनामा देशने शोभावनार सोपारकनामे नगरहतुं । ते कहुंछेके जीवतस्वामी श्रीयुगादीशतीर्थंकरनी मूर्त्तिनीसेवाकरवामाटेज शुं एम,विशेषथीसर्ववनस्पतिनीजाति आवीछे ? एवी शंकाने उत्पन्नकरनार, ते तीर्थनो कोण, अतिशेआश्रय नकरे, अपितुं सर्वकरे. १ । ते नगरीमां, सर्वत्रविख्यातएवो महाविक्रमधन नामा राजाहतो. तेनुंवर्णनके पातालमां तथा चंद्रमंडलमां तया समुद्रमांअमृतछे एमलोककहेछे, पण कवितोएमकेछे के-हुंतो एमजांणुंछुंके अमृतनुंपानकरेतो अमरथायमाटे, एराजानी तरवारधनीधारमां अमृतरह्युंछे, केमके-संग्राममां शत्रुलोक, जेतरवारनीधारानुं आस्वादनकरी तत्काल देवसंबंधीलक्ष्मनिपांमेछे, एटलेअमरथायछे. ॥१॥ तेनगरमां राजानीपरम प्रीतिने रहेवानुंपात्ररुप, त्रणजगतमां एनाजेवोबीजो कोइनथी एवो महाकलासमूहमां कुशलएवो रथकारमां (सुथारमां) अ-

एवां ते प्रकाशोनां नामछे. प्रसंगप्राप्तघणीकथायो तथाप्रभाविक पुरुषोनांचरित्रो तथाप्रमाणरूपघणांसूत्रना आलापकोतथा गाथाओथीभरपूरछे, तथावांचनारने रसउपजावी प्रतिबोधआपवामां आग्रंथनी चतुराइघणी देखाडवामांआवीछे, माटेआग्रंथ प्रथम प्रसिद्धकरवानो विचारथयो, पछीसंस्कृतभाषाना कठिनशब्दोनोअर्थ अनेमागधीभाषानुं तमाम संस्कृतकरवुं. माटे एबे भाषानेसंपूर्णजाणनार अनेतेपाछो जैनधर्मनांसूत्रसिद्धांतोनो घणोपरिचयकरनार प्रसिद्धविद्वान्‌नोतपासकरतांप्रबंधचिंतामणी धर्मबिंदु, वैराग्यशतक, अने रंभामंजरी नाटिकानुं तमामसंस्कृत भाषान्तरकरी प्रसिद्धिपामेला. एटलुंजनाहि, परंतु डा. बूलर किलहोण, पीटर्सनसाहेबोये, दक्षिण, द्राविड, कर्णाटक, गूजरात काशीदेशविगेरेमां तपासकरीखोळीपरीक्षालेइ प्रमाणकरी मासएकना पंचोतेर रूपैयाआपी आसरेपचीशवर्षसुधी जेनेराख्या, जेणेशरकारीसंस्कृततथामागधीभाषानुं कामकरीघणांसर्टी फीकेटइंग्लांडमांथीमेलव्यांछे. ने हालमां अमदावादसांकडीसेरी जतीनीपोलमांरहेछे. अने जैनीयशास्त्री रामचंद्रदीनानाथजी एवानामथीउंलखायछे. तेमनेआसर्वेकाम श्रीपूर्वोक्तआचार्यजीनीआज्ञाथी सोंपवामांआव्युंछे.अने तेनुंगुजराती भाषांतरकरवुं तथा सर्वेनुंशोधवुं तेपणतेमनेजसांप्युंछे. तेमांथीनमुनामाफक आ थोडोभाग छपावी समस्तश्रीसंघनी सेवामांदाखलकर्यो छे. आग्रंथसंपूर्ण गुजरातीभाषान्तरसहित प्रसिद्धकर्यापछी प्राचीनहरिभद्रसूरीनुं करेलुंउपदेशपदग्रंथ टीकासहिततथा भाषान्तर सहित तैयार थएलुं छे ते छपाववामां आवशे माटे आवो सारो अवसर जाणी ग्रंथ ग्रहण करवामां कोइ सुज्ञ पुरुष चूकशे नहीं एवी आशा छे. ॥.

॥ लि. खेडा गामनी जैनोदय सभा. ॥ श्री ॥

अनुक्रमथी सोमिलरथकार मरणपामेसते, पुत्रतो मूर्खछे माटे, राजानी आज्ञाथी कोकाशनेज तेरथकारनी पदवी आपी. विद्यातो कामदुघागायनीपेठे शुं वांछित न आपे सर्वेआपे, ते कह्युंछेके-नरनुंअधिकरूपपण विद्याजछे. छांनुं ढांकिराखेलुं धनपण विद्याजछे. विद्या, भोगने यशनेसुखने करनारीछे माटे गुरुनोपण गुरुछे. परदेशजवामां विद्या बंधुजनछे. परमदैवत पण विद्याछे. राजालोकमां पणविद्यावडेपूजायछे पण तेवो धनवडे पूजातोनथीमाटे विद्यारहितछे तेतो पशुतुल्यछे. १ जेमनी पासेविद्यारूप गुप्तधनछे, तेमत्ये, हेलोको, मानमुको. केमके-तेमनीसाथे स्पर्द्धाकरवा, कोइसमर्थ नथी. केमके-विद्यारूप धन तो चोरथीपण देखाडशके तेवुंनथी, अने कोइप्रकारनुं सुखनिरंतर पुष्टकरेछे. अने अर्थिपुरुषोने निरंतर आप्याकरे तोपण ते विद्यारूपधनतो मोटीवृद्धिने पांमतुज रहेछे. कल्पांतकालमां पण विद्यारूपधन नाशपांमतुंनथी. ॥ २ ॥ अथवा-दासीपुत्र एवो कोकाशपण, घरधणीनीपेठे मोटामनोरथने पांम्यो. ने घरधणी एवो तेनोपुत्र पण तेनी आगलदासजेवो थइनेरह्यो, माटे पूर्वजन्मनुं शुभअशुभ एवुंकर्म आश्चर्यकारीछे. । एकदिवस, तेकोकाशें विचारकर्योंके—रूपतोतेनुंनाम, केजेरूपसते सारागुण होय. अनेमित्रपण ते जाणवो के जे कष्टआवेसते तेवीजमित्रतानिरंतर राखे. अने धनपण तेछेकेजे, पोताना हाथमां स्वाधीन छेते. अनेविज्ञान (शिल्पचतुराइ) पण तेछेके जेमांधर्म होय ते. १ ॥ श्रीधर्म, दयावडे एकप्रकारनोछे. अने ज्ञानतथाक्रिया, तेवडे बेप्रकारनोछे. ज्ञानादिवडे त्रणप्रकारनोछे. दानादिवडे चारप्रकारनोछे. व्रतवडेपांचप्रकारनोछे. पृथ्वीजलआदिछजीवनिकायनुंरक्षणकरवाथी छप्रकारनोछे. सातनयवडे सातप्रकारनोछे. आठप्रवचनमातावडे आठप्रकारनोछे. नवतत्त्ववडे नवप्रकारनोछे. अने क्षांतिप्रमुख सारागुणवडे दशप्रकारनोछे. ॥ २ ॥ अवधिरहित एवोसुखरूप फलनो आपनार, श्रीधर्मरूपकल्पवृक्ष, तो, समकितरूपमूलनी दृढताथयेसतेजरुडेप्रकारे होयछे. ३ आजगाएसमकिततो, देवादितत्त्वनी श्रद्धाछे ल-

ग्रेसरएवो सोमिलनामे रथकार रहेतोहतो. तेना सुंदरगुणनी निर्मलतावडे चंद्रनेजितनारी एवी सोमानामनी स्त्रीहती, तेवेनो पुत्र देविलनामेहतो. अने तेजरथकारनी दासीनोपुत्र ब्राह्मणथकीथयेलो कोकाशनामे हतो.तेसोमिलरथकार पोतानापुत्रने नित्येमहाआग्रहथी पोतानीकलाओ ग्रहणकरावेछे. । तेकह्युंछेके–पिताए ताडनकरेलोपुत्र,अनेगुरुए शिक्षाकरेलोशिष्य ते बे, तपावी धडेला सोनानीपेठे लोकनुं आभूषणरुपथायछे. १ परंतु तेपुत्रनी तेवीबुद्धिनहती अनेतेवीहृदयनी शुद्धिपणनहती, अनेतेवोकोइपण विद्याग्रहणकरवानो उद्योगपणनहतो. अनेतेवोकोइ भाग्ययोगपण तेपुत्रनेनहतो माटे तेनापिताएघणीमेहेनत करी पण किंचित्मात्र कलामांकुशलपणुं तेनुं नथयुं जेम, कोइश्रेष्ठशिल्पशास्त्रनो जाणपुरुष, घणीमहेनतकरे तोपण तेआंधलापथ्थरने निर्मलकरी नशके तेमते रथकारपण निष्फलथयो. ॥ तेकह्युंछेके–उद्योगरहित, प्रवासकरतो, अतिशेमानी, अति आलसुं, अन्यजगाए मनवालो, भणावनारनो द्वेषी, वांकीभ्रृकुटीना विलाससाहित हास्यवाली सुंदरस्त्रीनुं चिंतवनकरतो, एवोजे पुरुषहोय तेणे लोकमां ख्यातिकरनार अने सत्पुरुषने मानवायोग्य एवो विद्यागुण, नथीपांमीशकातो. १ बुद्धिवडे बृहस्पतिसमान एवो कोकाशतो दासपणे रथकारना पुत्रपासे मौनपणे वेशीरहेतो, हतो, तोपण हेलामात्रमांज तमामकलाओने पूर्वेलखेली भणेली होयने शुं एमतेणेपोतानी नवानवातर्कनेकरनारी, प्रतिभानामनीबुद्धिना घणाबलथीयुक्तिवडे कल्पना करीकरी धारीलीधी. अनेसोमिलकरतां पण अनुक्रमे अतिशे अधिक रथकारनी कलाओमां कुशलपणुं मेलव्युं । तेकह्युंछे के-योग्यस्थानमां वावेलुंबीज, छीपमां स्वातिनक्षत्रनुंजल, पात्रनेविषे आपेलुंदान, सज्जनमांआपेलो चमत्कार, मतिज्ञानवालामां आपेलीविद्या, वक्तापुरुषमां आपेलोअर्थ, एसर्वेवस्तु उत्तरोत्तर वृद्धिपामेछे. १ रथकारनो पुत्रतो शून्यहृदय वालोहतो माटे कलाथीशुन्यपणे थयो. कलादनीपेठे, सोनी सोनानुंभक्षणकरेतेनी पेठे कलानुंभक्षणकरनार थयो. । कालना

क्रमी जितशत्रुराजाहतो ॥१॥ तेराजानी अतिसौभाग्यादि गुणवडेसाक्षात् देवीहोयने एवीयशोदेवी नामेपट्टदेवी, राजानीअतिशेमानीती विख्यात मोटीस्त्रीहती.बीजीस्त्री, अजुवाली बीजतिथिनीपेठे राजानोदिनदिन प्रत्येअभ्युदय थवानाकारणरूप, रूपादिगुणवडे जगतनीस्त्रियो मात्रनेजीतनारी विजयानामनीहती. । तेसमयेजांणे बीजोस्वर्ग लोकहोयएवा मालवदेशमां, पोतानीअपार समृद्धिवडे कुबेरभंडारीनी अलकापुरीने पणपराभव करतीशोभायमान अवंतीनामनीपुरीमां परमश्रावकपणे समकितविचारथी उजलो,विचारधवल नामेराजाराज्य करतोहतो तेराजानीपासे त्रणजगतना चित्तनेचमत्कार करनारां चारपुरुषरत्नहतां. एकतोसूपकार (रसोइओ) बीजोशय्यापालक, त्रीजोअंगमर्दक, चोथोभांडागारिक, एचाररत्नमां सूपकारमांएवो गुणहतोके–तेरसोयानी गमेतेरसोइ करेलीहोयने तेरसोइजमती वखतजेवीजेवी मनमांइच्छाकरी होयके–मारेक्षण पछीपाछुंभोजन करवुंछेतोते वखततत्काल भुखलागे,अनेएकपहोरमांबेपहोरमां त्रणपहोरमां चारपहोरमांजावत्एकदिनमां बे दिनमां त्रणदिनमां चोथादिनमां पंदरमादिनमां एकमासपछी इत्यादिजेवुंजेवुं धारीनेतेरसोइ जमेत्यारेसारेज भुखलागेपण तारपहेलीकेतारपछीभुख नलागे जेवखत चिंतवेलीहोय तेजवखतेभुखलागे पणतेमांफारफेर नपडे.अनेशय्यापालकमांएवोगुण हतोके–गमेतेवीतेणे शय्यापाथरीहोयतेमांसुतेलो पुरुषपरमसुखनोअनुभवकरतो, सुतीवखते तेपुरुषेजागवानो जेजेकाल मनमां धार्योहोय, के घडीबेघडी, पोहोरादिन, रात्रि, मास, पक्ष, इत्यादिचिंतवन करेलाकालमांज जागेपणते प्रथमकेपछीनजागी शके. २ अनेअंगमर्दकमां एवोगुणहतोके–शेर, बसेर, त्रणसेर, चारसेर, पांचसेर, छसेर, सातसेर, आठसेर, आदिप्रमाणवालुं, तेथीपण अधिक मण, बेमणइत्यादि गमेतेटलुंतैल आपोतेसर्व अंगमांशमाविदे, नेपाछुं तेटलुंज शरीरमांथी आकर्षणकरी काढीआपे, पण लगारमात्र दुःखनथाय प ण उलटुंअसंतसुखथाय. ३ अने भांडागारिकमां एवोगुण हतोके–

क्षणजेनुंएवुंछे. ते समकितनो चतुरपुरुषा, सडसटगुणरूपभेदेविस्तारकरेछे. ॥ तेउपर आर्षवचननुं प्रमाणछे तेनोअर्थः—चार प्रकारनीसद्दहणा, त्रणलिंग, दशप्रकारनोविनय, त्रणप्रकारनीशुद्धि, पांचप्रकारेगयाछे दोषजेथीएवुं, आठछे प्रभावकजेना एवुं, पांचछेभूषणजेनांएवुं, लक्षणनुं जेपांचप्रकारपणुं तेणे संयुक्तएवुं, छछेयतनानाअगारजेनाएवुं, छभावनावडेभावनाकरेलुं, छछेस्थानजेनांएवुं समकितछे, एप्रकारे सडसटदर्शननाभेद तेणेविशुद्धएवुंजांणवुं ॥ १ ॥ २ ॥ आवेगाथानुंविशेषव्याख्यान दर्शनसप्ततिकाप्रकरणथीजांणवुं. ॥ (समकितना सडसटबोलनी चोपडी वांचीजुवो) इत्यादिसाधुनीकहेली अमृतमयदेशनाथी प्रतिबोधपांम्युंछे मनजेनुंएवो, अनेअंगीकारकर्योछे दृढसमकित प्रमुखश्रावकगुणजेणेएवो, अनेसद्गुरुनीसेवाथीथयुंछे जिनमतमांनिपुणपणुं जेनेएवोसतो राजानीमहाप्रसन्नतानुं पात्रथवाथी सुखेकाल निर्गमनकरेछे. एवातएटलेथीरही. ॥ तारपछी—॥धर्मअर्थ अनेकामएत्रणपुरुषार्थरूप त्रिवेणीसंगम तेणेकरिनेपवित्रएवुं पाटलीपुत्रनामे नगरहतुं तेकहुंछेके—लक्ष्मीवंतपुरुषोनोदुःखेदमायएवो दुष्टमदरूपअग्निवडे विवेकिपणारूप शीतलता नाशपांमेछे. (एटलेजेमअग्निवडे शीतपणुं नाशपांमेछेतेम.) एवातसाचीछे तोपणजेपाटलीपुत्रनगरमां लक्ष्मीअने विवेकतेबेवडेशोभतालोकोएएवातखोटीकरी. एटलेसद्गुणादिचिह्नवडेओलखातामहाधनाढ्य पुरुषो, एनगरमांवसेछेनेलक्ष्मीवालाने, विवेकनहोय, अनेविवेकवालाने लक्ष्मीनहोय पणआनगरना लोकोमांतो बेसंघाथे रहेलांदेखायछे एभावछे तेनगरमांआश्चर्यकारी, पोतानाप्रचंड प्रतापमात्रवडे त्रासपमाड्याछे समग्रशत्रु जेणेएवो जितशत्रुनामे राजा राज्यकरतोहतो तेनुंवर्णनए प्रकारनुंछेके—दिग्विजयकरनार एराजानीसेनामांथी उडीचारेपास सर्वजगाएप्रसरतीरज, शत्रुनाजेवीवक्रगति (वांकांकटाक्ष) करतीएवीशत्रुस्त्रीयोनी दृष्टिमांपडी अनेतेनां मलिनआंसुमांथी गलिपडती तेरज,मलिनपणानुं धारणकरेछे, एटलेलशकरनो पडावमात्रसांभली मरणपामताशत्रुनी स्त्रीओरडेछेएवोमहापरा-

नजोइए तारेआवे. तथाकर्ण राजानेपण चाडीआपणानी बुद्धिआपनारथयुं. दमयंतीसतीनो पति, नळराजाने दुष्टबुद्धिआपनार थयुं हरिश्चंद्रराजाने भयंउपजावनारथयुं, इंद्रनेपण लक्ष्मीनोविरहकर्यो. एवोदुष्टदैवछे तेनेवीजातोशी गणतीमांहोय, नज होय. १ ॥ तेअवसरमांराजा, सम्यक्प्रकारे धर्मतत्वनाविचारमां चतुरथयो. केमके–धर्मनेविषेतत्पर एवापुरुषोने जीववुंअने मरवुंएवे कल्याणकारिछे. इहांजीवताने विवेकछेने मरणपांमताने सारीगतिनी प्राप्तिथायछे. ॥१॥ धीरपुरुषने पणमरवानुंछे नेकायरपुरुपने पणअवश्य मरवुंछेतो मरवानोनिश्चय एवेनेसरखोछे तोधीरपणुराखी मरवुंएजश्रेष्ठछे २ इत्यादिसारो विचार अनुसरी धीरमनवाला तेराजाए आराधनाअनशन इत्यादिविधिवडे स्वर्गलोकना सुखनोआस्वाद कर्यो. । महाशूलादिरोगनीउत्पत्तिछे तेमृत्युरूप नाटकनुं मगलाचरणछे. तेकह्युंछेके–शूलरोग, विषपान, सर्पदंश, मूरछि, पाणि, शस्त्र, आग्निएमना संभ्रमथी (झपाटाथी) आजीववेघडीमां अन्यदेहमांसंक्रमण (गति) करेछे. ॥ १ ॥ तारपछी प्रधानोएविचारकर्योंके–धणी विनानुं घणुंलशकरछे तोपणआपणेशत्रुने जीतीशकीशुंनही माटेउलटाखरावथइशुंतेकरतांशत्रुनेमलीजवुंएउत्तमछे एमधारीदरवाजाउघाडीनगरनालोकोनेअग्रेसरकरी अतिशेआदरथी भेटनीपेठे जितशत्रुराजानेउज्जेणनगरीअपर्णकरी. अतिशेहर्षपामेलातेराजाएपणपोते राज्यउपरतेनातेजप्रधानोने पोतपोतानोअधिकारआपीराखीसन्मानदानपूर्वकअतिशेप्रसन्नकर्या. तेचार पुरुषरत्नहतां तेनीपणराजाए. परीक्षाकरी. तेमांअंगमर्दकेराजानुंअंगअतिशेतेलवडे मर्दनकर्युं. तेमांएटलुंवधुंकर्युंकेएकजंघामां पोतानाहाथनीकलावडे पांचकर्प (सोलमापनोकर्ष१) तेलनोसमावेशकर्योतारपछीसमग्रशरीरथीआकर्षणकलावडेसर्वतैलपाछुं खेचीलीधुं, परंतुराजानीआज्ञावडे जांघनुंतैलन खेचीलीधुं. कारणके कोइकलावालो मानीपुरुष जोहोयतोते आजंघानातेलने खेचील्यो एमराजानीसभामां तेणेउच्चस्वरेकह्युं, तेवचनकानेसांभलतांज कानंनोशूलरोगहोयनेशुं एमअन्यघणाअंगमर्दकपुरुषो

ते भंडारनी एवीरचना करेके तेमांजवानुं द्वारतेनाविना कोइने कोइप्रकारे पण प्राप्तथायज नही, अने तेमांखातर पाडवाने पण कोइ समर्थथायज नही. अने तेभंडारमां गयेलो पणतेना देखाड्याविना धनकनक इत्यादि कोइ सूक्ष्मवस्तुपण देखीशके नही, एम तेभंडारनी अतिशे रक्षाकरे ४ एप्रकारनां चारपुरुष रत्नवडे, जांणे चारदिशमांथी मलेलां चारचिंतामणि रत्न होयने शुं एम, तेमणे पण रातदिवस एराजानुं मनोवांछित संपूर्ण करवाथी महासुखवडे एराजाए घणोकाल अतिक्रमण कर्यो. धर्मविधिने विषेअतिशे उल्लाससहितछे बुद्धिजेनी एवा एराजाने कोइप्रकारना पूर्वजन्मना दुष्टदैवना वशथी, घणाघणा घटता उपाय कर्ये सतेपण एकरांणीने पणपुत्र उत्पन्ननथयो. तेकह्युंछेके–मत्सरपणाथीज जांणेशुं,एम, बहुधा सर्वलोकने दैव तो, कोइ कोइ प्रकारनुं न्यूनपणुं राखेजछे, एम नहोयतो, समुद्रखारो अने चंद्रमाकलंकी एवात, केमसंभवे. १ ॥ तारपछी वैराग्यवालुंछे चित्तजेनुं एवो तेराजा, दीक्षा लेवामाटे कोइगोत्रि पुरुषने राज्य आपवानी इच्छा करेछे, एटलाकमां, प्रथम वर्णन करेलो पाटलीपुत्र नगरनो जितशत्रु राजा प्रथमथीज चारपुरुष रत्नादि अपूर्वसम्रृद्धि लेवानालोभमां हतो, ने वली तेनीदीक्षालेवानीवातजांणी, विचारकर्यो के पृथ्वीतो वीरपुरुषोने भोगववायोग्यछे. एमधारी गंगानदीना पूरनीपेठे चारे पासप्रसरता महासैन्ये सहिततत्काल आवीते उज्जयणीनगरी घेरीलीधी. जेटलामांनगरीना मध्यमांरहेता सुभटोयुद्धमाटे तैयारथायछे एटलामांदुष्ट दैवनावशथी विचारधवल राजानापेटमां अनर्थनुंमूलरूप एवोशूलरोग उत्पन्नथयो. तेथीतेराजा दाझ्याउपर डांमनाफोल्ला उत्पन्नथाय तेवातेरोगथी अतिशेपीडायो. अहोमोटा पुरुषोनेपण कहीनशकाय एवीकोइ प्रकारनी दुष्टअवस्था आवीपडेछे. अथवादुष्टदैवनो एवोजस्वभावछे, तेकह्युंछेके–दैवकेवुंदुष्टछेके, जेसीतानापतिने विषेपण दुष्टमनवालुं थयुं, अर्जुननेपण अनर्थनुंआपनार थयुं, जीमूतनामेराजा, अथवामेघ, तेमांपण दुष्टबुद्धिवालुं थयुं मेघ, जोइएतारे नआवे, ने

वडेसिद्धिरूपस्त्रीउं अखंडितसुख अनुभवकर्युं. ॥ तारपछीकुंकण देशमांनिर्द्धनजननो संहारकरवामां महाराक्षससमान एवो, दुकालआव्यो, जेदुकालमां धनवंतपण निर्द्धनजेवाथया. राजापणरंक जेवोथयो. साहसिक (सत्त्ववंत) पुरुषोपणगरीव जेवाथया. साधुपुरुषोमां अग्रेसरहना तेपणचोरजेवाथया. मोटीइच्छावाला पणतुच्छजेवाथया. दानदेवामां शूरवीरपुरुषोहता तेपणअतिकृपण जेवाथया. धर्मवालाहता तेपणधर्म रहितथया लज्जावाला हतातेपण निर्लज्जथया विवेकीहता तेपणअतिशे विवेकरहितथया दाक्षिण्यवाला हतातेपणअतिशे दाक्षिण्यराहित जेवाथया दयाये सहितहतातेपण निर्दयथया स्नेहसहितहता तेपणनिःस्नेहीथया. जव,कोद्रादि धान्यनासंग्रहवाला हतातेपण खालीथया अकठोरहता तेपणकठोरथया सारासंतोषवाला हतातेपण असंतोषीथया. सारीप्रतिष्ठावाला हतातेपण प्रतिष्ठारहितथया सारीबुद्धिवालाहता तेपणदुष्ट बुद्धिवालाथया.वधारे शुंकहीए, जेकालमां भुखरूप महाराक्षसीए परवशकर्याछे चित्तजेमनां एवापित्रादिकपणप्राणथी पणअतिशेवल्लभ एवापुत्रादिकनोपण त्यागकरवायोग्यसेवकनीपेठे विक्रयकरेछे, केटलाकनिर्दयपणे मरेलानीपेठेतेनो परित्यागकरेछे. केटलाक तेम नुंमांसभक्षणादिअयोग्यकर्मकरेछे. । तेकह्युछेकेक्षुधाथी पीडितथयेलोप्राणी, मानमुकेछे. गौरवपणानोपरिहारकरेछे गरीबपणानेपांमेछे. लज्जानोत्याग करेछे. निर्दयपणानो आश्रयकरेछे. नीचपणानुंअवलंबनकरेछे. स्त्री, बंधु, मित्र, पुत्र, एमनेविषे नानाप्रकानाअपकार (तिरस्कार) करेछे. तेशुंशुंनिंदितपणुंनथीकरतो सर्वेनिंदितकरेछे.॥ १ ॥ वलीसर्वएवाउपद्रवथीअतिशे भयानकएवोदुकालरूपउद्रवछे. ॥ शत्रुनुंलशकरआवे, तथाअग्निप्रमुखउपद्रवथायतोपण कोइजगाएकांइपणरहिजायछे. आतो जगतनाउत्पातसरखो दुकालरूपउपद्रवतोसमस्तवस्तुनोसंहारकरनारछे. एप्रकारनोमहादुकालवर्त्तनेसतेमोटाकुंटवनो निर्वाहकरवाअसमर्थएवोकोकाशतोसमग्रपोतानुं कुटंबसंघाथेराखी, दुकालप्रमुखउपद्रवजेमां प्रवेशनथीकर्योएवामालवदेशमां पोतानी

मांपंडितहतातेमनेमहापीडाकारथयुं. पछीअभिमानछे धनजेमनेएवाकेटलाकअंगमर्द्दकपणानाअभिमानीउठचा, नेतेमणेअनेक प्रकारनीकलावापरीपणकोइथीपणतेजंघामांथीतैलनुआकर्षणकरीशकायुंनही जेमशरीरनोअसाध्यरोगदूरकरीशकेनहीतेमतैल, जंघाथीवाहिरकाडीशक्यानहीअंगमर्द्दकमांरत्नसमानएवाएपुरुषेपण तेजदिवसेतेतैलनुंआकर्षणकरीशकाय, पणत्रीजेदिवसनक रीशकायएमहतुं माटेतेतैल, तेराजानीजंघामांजरह्युं, जेमकूवानीछाया कूवामांजरहेतेमथयुं. तेविकारथीराजानीजांघ, कांइक स्थूलथइ अनेअतिशे कालीथइ, तेदिवसथीआरांभिनेतेराजानुंनाम काकजंघ एवुं यथार्थ विस्तारपांम्युं कोणएवो मोटोपुरुष पण, निश्चेलोकोक्तिने समुद्रनीवेलानीपेठे रोकीशके, कोइरोकवासमर्थनथाय, लोकरूप, पांणिकाढवानीबोखनुं मुखबंधहोयजनही एवातसर्वनेविदितछे, केमके—लोकमांसारुनामहोयते, भुंडानामनीपेठे विख्यातथतुंनथी. जेम, माषतुष, कुरगडु, सावद्याचार्य, रावण, इत्यादिकनामप्रसिद्धथाय तेमसारांनामप्रसिद्धनथीथतां एवोलोकनोस्वाभाविकधर्मछे. एप्रकारेएराजाएकसोटीएचडावेलापणतेनोनिर्वाहकरवामां समर्थएवामहाकलावान्मां श्रेष्ठगणातातेचारेपुरुषोपणसन्मानदानकरवामां चतुरछेमाटेतेमनुंअतिसन्मानतेणेकर्युं. पछीतेचारेपुरुषरत्नतो पोतानाप्रथमस्वामीनुं तेप्रकारनुंमरणविचारीदेखीअतिशेवैराग्यवालाथया. । कह्युंछेके—जोअतिगहनएवासंसाररूपबांधिखानानास्थानथी, आत्मानीमुक्तिनकरीतोराज्यवडेशुं. धनवडेशुं. धान्यनासमूहवडेशुं. देहनांसारांआभूषणवडेशुं. तथापांडित्यवडे, त. मोटुभुजाबलवडे, तं. वाणिनुंचतुराइपणुं, त. उत्तमजातिवडे, त.पवित्रकुलवडे त. उज्वलएवागुणनासमूहवडेशुं. कांइनथी. एटलेएसर्वे मिथ्याछे. १ सारीएवी एककलापणश्रेष्ठछे, जणेकरिने संसारसमुद्रतरायछे, घणीएवी पणकलावडेशुं. जेमांकलंकवधेछे माटे. २ ॥

तारपछीतेमने प्रतिबंधकरवानो राजाएघणोघणो आग्रहकर्यो तोपणकोइ प्रकारेराजानीअनुज्ञालेइतेचारे अतिशेआकरां तप

सथीचिंतवनकरेलुंराजानुंदर्शन आजमारेथशे, मारीकलानुकुशलपणुंप्रकटकरवाथीमारुबहुमानपणथशे, एमथइछेउलटीसन्मा· ननीआशाजेनेएवोकोकाशसुखेराजासमीपेजइउभोरह्यो. राजामांश्रेष्ठएवाते राजाएपुछयुंतारेससपणे पोतानुंसर्ववृत्तांत, धान्य कणनुंहरणकरवापर्यंतनुं रुडेप्रकारेकहीसंभलाव्युं. । तेनीतिशास्त्रमांकह्युंछेके–भित्रनीआगलसत्यकहेवुं, स्त्रीओनेप्रियवचनकहेवुं, जुठुंअनेमीठुंएवुंवचनशत्रुनीआगलकहेवुं. सत्यअनेअनुकूलएवुंवचनस्वामीसाथेबोलवुं. ॥ १ ॥ तारपछीसम्यक्प्रकारेसत्य स्वरुपनुंकहेवुंतथातेवुंकाष्टखबुतरनुं निपजाववुंएकलानो अतिशयदेखवाथी तेराजाअतिशेप्रसन्नथयो. वलीराजाएबीजुंपुछयुंके हेअनुपमकलाविलास, हेकोकाश, शुंशुंचमत्कारीअतिशयनुं स्थानएवुंविज्ञान, तुंजाणेछे. तारेकोकाशबोल्योके–हेदेवतमारा चरणप्रसादथी, अन्यसर्वशिल्पिनागर्वनेनिरस्कारकरेएवुंसर्व, रथकारतुं (सुथारनुं) विज्ञानजाणुंछुं. घडुंछुं. हेस्वामिन्वांछितप्रमाणेगतिकरनारएवोमनोहारीएवोकाष्टमय, मयूर, गरुड, पोपट, हंस, इत्यादि, अन्यपण, तेवाजपक्षिओतथाश्रेष्ठरथ, एवो के–जेमांबेशीपृथ्वीमांजेम, तेमआकाशमांपणकुचीआदिकप्रयोगवडे ज्यांज्यांपोतेजवुंइच्छे सांत्यांसुखेथीजवाय, अवाय. तथाप्रासाद, घरप्रमुख, अथवाजेजेवांछितहोयतेसर्वने विश्वकर्मानीपेठेकरुछुं. । तेवातसांभलीअतिकौतुकछे प्रियजेनेएवोराजा कोकाशप्रत्येबोल्योके–एमछेतोएक, आकाशगमनकलामां चतुरएवोगरुडनिपजावो, जेथीसमग्रएवुंपणपृथ्वीमंडल, पोताना वांछितप्रमाणेदेखीए । तारपछी, विज्ञानीमांश्रेष्ठएवातेकोकाशे, अर्द्धचक्रीनागरुडजेवो, अतिसुंदरकाष्टमयअतिमोटो, गरुड शीघ्रपणेघडिदेखाड्यो. तेनांदर्शनमात्रथीज तेराजाअतिशेप्रसन्नथयो, नेअतिविस्मयकरनारएवुंघणुंधन सुवर्णरत्नप्रमुख, तथा निवासस्थानआदिशीघ्रपणेआप्यां बहुमानसहितजोताएवातेराजाए सर्ववस्तुमात्रआपी. । तारपछीपोतानाविज्ञाननीकलावडेतत्कालनिपजावेलीछे सकलनिवासादि श्रेष्ठसामग्रीजेणेएवो, राजानुमान्यपात्रपणेविख्यातथयोछे प्रसिद्धिनोप्रकाशजेनो

सम्रुद्धिनोविशेषजेमांसमग्रछे एवीउज्जेणीनगरीप्रत्येअनुक्रमेगयो: परंतुनेनगरीमांकोइ परिचयवालो तथाओलखितोनहतो, के जेनेअग्रेसरकरीनेराजानो मेलापकरीपोतानीकलानुं कुशलपणुंदेखाडे । तेवोमहाकलापात्रएवाकोकाशनो, गजेंद्रनीपेठेराजा विनावीजोकोइनिर्वाहकरेएवोनहोय. । तेकह्युंछेके–घेटांथीआरंभकरीजावत्घोडापर्यंतपशुमात्रन धन्यछेकेजेसुखेजीवेछे, एटले तेनांग्राहक, थोडाखरचनेलीधेघणालोकथायछे. परंतुजेमाटे हतभाग्यवाला आ हाथीनुंतोशरण, कोइप्रकारनुंछेकेजेवन, अथवा पर्वतरूपघर तेजकरेलुंछे. ॥ १ ॥ तेमकारनी महाकलावालोछेतोपण, तेमकारनीअवस्थामां, क्षीणकलावालानेजेम (अमांस नाचंद्रनीपेठे) कोइपणअपेक्षासहित नेत्रवडेपणनथीजोतुंतो, सारुस्थानआपवुं इत्यादिसन्माननीवाततोछेटेरहो. तारपछीसर्व पांथलोकोनेउतरवासाधरण एवीजेवीतेवी ओरडीमलीतेमां खेदपांमतोनिवासकरीरह्यो. । तेकह्युंछेके–पराभवनुमुख्यस्थान, निश्चेदारिद्रयछे, एमांसंशयनथी राजापणदारिद्रयअवस्थामां गोवालयिानापगसेवेछे. १ पछीकोकाशेविचारकर्योंके–मारे मतिविज्ञाननुंनिपुणपणुं उत्पन्नथयुंछेते, सर्ववांछितअर्थनासाधनकरवामांअनुकूलछे माटेखेदनकरवो. एमविचारीशेकडो, काष्टनांखबुतरमोटांमोटांकर्यां, अनेतेवीकुंचीप्रमुखनाप्रयोगथी राजानाकोठारोमांमोकलवामांड्यां, तेखबुतरपणजीवतापक्षीनी पेठेतेजक्षणमांतेधान्यकोठारोमांजइ कणग्रहणकरवामां अतिचतुरएवीपोतानीचांचोवडे डांगेरनाचोखावडे पोतानांपेटसंपूर्ण भरीपाछांघेरआवे, तेकणवडेपोतानासर्वकुटंबनोनिर्वाहकरतोहतो. एकदिवसधान्यनाचोरनेखोलता एवातेधान्यनारक्षकपुरुषोए. नांनाछोकराजेवांकाष्टनांखबुतरधान्यवडे परिपूर्णराजानाकोठारथीनीकलतां शीघ्रपणेदीठां, काष्टनाखबुतरोपछवाडे दोडता, आश्चर्यपामतांछेचित्तजेमनांएवासता, कोकाशनीझुंपडीतेमणेदीठी. तेकणनोग्रहणकरनारकोकाशने पणदीठो तार पछीचोरनीप्राप्तिथवाथी अतिशेहर्षपामताराजसेवकोए काकजंघराजापासेतेनेलेइगया. तेकोकाशेपणविचारकर्योंके–बहुदिव-

त्यादिवडेउत्पन्नकर्युंछेजातिस्मरणज्ञानजेने एवाघोडाने प्रतिवोधआपी कराव्योछेसर्वसचितवस्तुनोपरित्यागजेने स्थिरकर्योछे धर्मानुरागजेनेएवोकरी सौधर्मकल्पनेविषे कल्पेश्वरसमानछे समृद्धिजेनीएवादेवतानी लक्ष्मीनेपमाव्यो. तेश्रेष्ठदेवताएतेजवखतत्यांआवी प्रधानएवापोताना स्वामिनासम्मोसरणस्थानमांरत्नमय, अतिशेमोटुंएवुंश्रेष्ठ चैत्यकरीतेमां कर्योछेत्रणजगतना जननेमनोभिरामजेणे एवी पोतानेअभिमतएवीछेमूर्त्तिजेनीएवाजीवता श्रीसुव्रतस्वामिनीमूर्त्ति तथातेनीआगलघोडारूप पूर्वभवनीपोतानीमूर्त्ति स्थापनकरी । तेदिवसथीआरंभिने एतीर्थनुंनामअश्वाववोधतीर्थराज एवीप्रसिद्धिनेपांम्युं तेपणहेदेव, समीपसिद्धिपणे शुद्धभक्तिभाववडेनिरंतर निपजावीछे श्रीमुनिसुव्रतस्वामिना चरणकमलनीसेवाजेणे एवोसर्वदेशनो यात्रिकलोकसकलवांछितपूरकपणे घणाकालसूधी तेतीर्थनीप्रभावनाकरतोहतो, कालांतरेतेजजगाए वटउपररहेनारीशवलिका (समडी) पूर्वभवनावेरनुंप्रकटपणुंथवाथी नाशकरवानीछे इच्छाजेनीएवो कोइम्लेच्छतेणे मुकेलावाणथीविंधाइ, पडी, तेवखत, पूर्वभवमांएकवखतकर्युंछे जिनवंदनजेणे, साध्वीनीसेवारूप पुण्यनावशथी अंतसमयेसाधुएआपेला नमस्काररूपमहामंत्रनीश्रद्धावडे, शुभध्यानेकरी मरणपांमीसिंहलद्वीपनो स्वामीराजा, तेनेघेरसातपुत्र उपरएकपरमप्रेमनीपात्ररूपपुत्रीपणेतेउत्पन्नथइ. ते पुत्रीअनुक्रमेयौवनअवस्थापांमीत्यारे भृगुपुरथीआवी राजानीसभामां बेठेलाएवोकोइमोटोशेठ तेनेछिंकआवीतेसमेतेणे उच्चारणकर्युंएवुंजे नमस्कारादिपदतेनासांभलवाथीथयुंछेजातिस्मरणज्ञानजेनेएवीतेपुत्रीए, मातापितानेकोइप्रकारेपुछीनेसातशेमोटां वहांणनीसाथेभृगुकच्छपुरमांआवी तेचैत्यनोउद्धारादि अगणितपुण्यकर्युं. तेदिवसथीवलीतेतीर्थ श्रीशकुनिकाविहारएवी ख्यातिनेपांम्युं. अनुक्रमेआजतीर्थनेविषे परमआर्हतएवाकुमारपालराजानो मंत्रीश्वरउदयननोपुत्र, श्रीशत्रुंजयतीर्थनो उद्धार करनार श्रीरैवतकागिरिनी सुगमएवीपद्या (रस्ता) नोकरनार इत्यादिमोटांमोटांअनेकपुण्यनो प्रगटकरनारएवोमंत्रिमांमुकुट

एवोकोकाश, कुटंबेसहित जेमपोताने सुखथायतेमप्रमाणेत्यांनिवासकरीरह्यो, विज्ञाननेवांछितअर्थनुं जेसाधकपणुंछे तेआश्चर्यकारीछे. तेकह्युंछेके–लवणसमानरसनथी. विज्ञानसमान बांधवनथी. धर्मसमाननिधिनथी. क्रोधसमानवैरीनथी. ॥ १ ॥ एक दिवसकौतुकरसथीभरेलोराजा, काष्ठमयएवोतेसुंदरगरुडउपरपट्टराज्ञीसहितशोभायुक्तबेशीने साक्षात्लक्ष्मीपतिनीपेठे पृथ्वीमंडलजोवानेअर्थे आकाशमार्गेचाल्यो. आकाशगमननुं कारणएवीकुंचीदेनार कोकाशनीसाथे अनुक्रमेअनेककौतुकपोतानी नजरेजोतोजोतो नानाप्रकारनां अरण्य नदीओनगरगामसीमाडा इत्यादिनेएकेकालेउल्लंघनकरतोजहोयने शुंएवोतेराजा, शीघ्रगतिवडेजेटलाकमां भृगुकच्छ (भरुच) नगरउपरआव्यो त्यारेआश्चर्यसहित पटराणीएराजाप्रत्येपुछयुंके–हेदेव, देवनगरने पणअतिश्रेष्ठसमृद्धिवडेजितनारएवुंआ, कियानामनुंनगरछे. अनेनिर्मळजलनापूरवडे शोभतीआनदीनुंशुंनामछे. तारपछीपृथ्वीपतितोतेनुंनामादिसम्यक्स्वरुपनेनजांणतोमाटेजेवामां नबोल्योतेवामांराजानीअनुमतीथी तेनुंनामादिकसम्यक्प्रकारेप्रथमथीजजांणेछेमोटोविज्ञानपूर्वीएवानामधारीमां धुरंधरएवोकोकाशरथकारबोल्योके–हेस्वामिन्, श्रीमुनिव्रतस्वामीवीशमातीर्थंकर, तेमनाचरणकमलवडेपवित्रथयुंछेअभ्यंतरजेनुंएवुं भृगुकच्छनामेआनगरछे. अनेआतोनगरनालोकोने सर्वप्रकारेसुखआपनारी, जोडाजोडचारेपास क्रीडाकरताएवांअगणित, प्रसन्नथयेलां हंसपक्षीचक्रवाकपक्षीइत्यादि अनेकएवांचंचल पक्षीनांजोडवां (स्त्रीपुरुष) तेमनीनानाप्रकारनीक्रीडावडेआश्चर्यपामतांखेचराकिन्नरइत्यादिकनांमिथुन (स्त्रीपुरुष) तेमनेपणनर्मदेनारी (मशकरीकरनारी) अर्थात्उपहास्यकरती नर्मदानामेनदीछे. आनगरीमांपूर्वेसुरअसुरे सेवनकरेला, उत्पन्नथयुंछे दिव्यकेवलज्ञान जेमनेएवाश्रीमुनिसुव्रतस्वामी, दक्षिणदिशरुपस्त्रीनामुखनुं आभूषणसमान प्रतिष्ठानपुरपत्तनथी एकजरात्रिमांसाइठयोजनअतिक्रमणकरीआवेलातेमणे, यज्ञमांहोमवाइच्छेलोसर्वअंगेअतिसुंदरएवोघोडो, तेपूर्वभवमांपोतानोमित्रहतोमाटेतेनुंवृत्तांतकेवुंइ-

पटराणीकुंताजीए श्रीजिनधर्मनीआराधनानो एकमुख्यमहिमावडे श्रीयुधिष्ठिरपुत्रथयेसते आचैत्यनोउद्धारकराव्यो, त्यारे एनुनामकुंतीविहारएवुंथयुं आचैत्यनाघणाउद्धारथयाछे. । अनेसमग्रआश्रितजनने प्रमोदउपजावतीगोदावरीनामनीनदीछे । पछीआगलचालतां समुद्रमांसुवर्णमयसमग्र नगरनेजोइ पूर्वनीपेठेराणीएपुछयुंने राजाएमौनराख्युंत्यारेकोकाशबोल्यो हेदेव, दिव्यसमृद्धिनाविलासवडे अलकानगरीनेपण जयउपजावतीलंकानामनीनगरीछे तेअतिशेमहामोटाकल्लोलवडेदुर्गममहासागररुपखाइइत्यादिविशेषवडे समग्रएवापण विद्वेषीलोकोनेपराजयकरनारी, वलीएनगरीमांप्रकृतिवडे महामदनीमोटीवृद्धिथीसाक्षातऐरावणहाथीजेवो जणातोरावणनामे प्रतिवासुदेव, सिद्धकरीछेसहस्रविद्याजेणे, शतसहस्रएवाविद्याधरेंद्र अनेनरेंद्रतेमणे करीछेसेवाजेनी, एवोसतोपूर्वेराज्यकरतोहतो. अतिअहंकारथी धमधमायमानएवातेरावणे, इंद्रसूर्यचंद्रइत्यादि देवतानांनाम धारकएवा तेतेविद्याधरोपासे पोतानीनानाप्रकारनीसेवा कराववीइत्यादिवडे पोतानेइंद्रकरतांपण अधिकमानतो, त्रणजगतमांपणउपमारहित एवाराजापणानुं आचरणकर्युंहतुं. तेरावणनीसमृद्धिनुं स्वरुपलोकमांसंभलायछेके–इंद्रथीपणदुर्ग्रहएटले दुःखथीग्रहणथायएवानवग्रह तोपोतानापलंगनापायेबांध्याहता. तथात्रणजगतना लोकनेपणआप्युंछे आत्यंतिकभयकष्ट जेणएवा मृत्युनेपणबांधीलावीपातालमांचांपीघालेलोहतो. तेरावणनो, वायुदेवतोघरनाआगणमांझाडुंकाढनारसेवकहतो. तेजाग्यामांसु गंधमानूपांणिछांटनाराचारप्रकारनाजीमूतदेव (मेघ) हता. शेषनागेंद्र, छत्रधारकसेवकहतो, गंगायमुनाएबेदेवीओचामरढोलनारीदासीओहती. छऋतु, पुष्पपूरुंकरनारामालीनेठेकांणेसेवकोथइरह्याहता. सरस्वतीदेवीवीणानाद संभलावनारीसेविका थइरहिहती, रंभाअनेतिलोत्तमाइत्यादिअप्सराओ नृत्यकरनारी वारांगनाओहती. अनेतेरावणनोगायक, तुंबरुगंधर्वहतो. नारदतोतावोटाकुटनारसेवकहतो. आदित्यतोरसोइकरनार रसोइओथइरह्योहतो, चंद्रमातो, पोतानीसंपूर्णकलावडे अमृतनो

समानएवा वाग्भटनोनानोभाइ जेआंबडमंत्रीश्वर, तंपितानापुण्यनिमित्ते आचैत्यनोउद्धारकरावशे. पछीमिथ्यादृष्टिएवी देवीएकरेलाउपद्रवनोनाशकरनारएवाश्रीहेमसूरिनासान्निध्यपणावडे, अनेकएवांलौकिकतीर्थपणइहांथयांछे एमप्रकारेकोकाशना मुखथीसांभल्योछेतीर्थमहिमाजेमणेएवां पट्टराज्ञीतथाराजाअनेकोकाशएत्रणेतेचैत्यमांआवी श्रीमुनिसुव्रतप्रभुनेभावथीनमनकरी पछीतेत्रणेपाछांपूर्वनी पेठेगरुडउपरबेशीने आगलदक्षिणदिशमांचाल्यां, त्यांकोइमहानगरनी उपरजेवामांआवेछे तेवामां राणीए पूर्वनीपेठे राजानेपुछयुंके, हेस्वामिन्आनगरकियुं अनेआनदीनुंशुंनामछे, त्यारेराजामौनरह्यो, पछीकोकाशबोल्योके हेदेवआलौकिकउक्तिवडे प्रसिद्धानिरवधिलक्ष्मीना विलासवडेसमृद्धिवालुं महाराष्ट्रदेशनुंअलंकाररूप, पूर्वेपद्मासनेस्थापनकरेलुंपुत्रपुरनामेपुरछे. जयवंताएवाश्रीचंद्रप्रभस्वामिनावचनथी सौधर्मेंद्रपासेथीग्रहणकरेली चंद्रकांतरत्नमयश्रीचंद्रप्रभस्वामिनी प्रतिमाआगलआरंभेला महायागनीसिद्धिवडे प्रसन्नथइछेचित्तवृत्तिजेनी एवाप्रज्ञापतिए (प्रजापतिरितिपाठान्तरम्) आपुरमां श्रीचंद्रविहारकराव्यो अनुक्रमेइहांजपितानावचननी आराधनानेअर्थे वनवासिएवारामथयेसते, रावणनीबेहेनसुर्पणखा, बारवर्षपर्यंतवांसनीजालमध्ये नीचामुखथीधूमपानकरतोएवो पोतानोजेपुत्रतेने चंद्रहासखड्गविद्यासिद्धिनी संभावनामांआवेली, पणत्यांप्रथमथी आवेलालक्ष्मणनाहाथेचडवाथीतेसमयेप्राप्तथयेलाचंद्रहासथी (तरवारथी) छेदेलुंनेवांसनीजालमध्ये त्रुटिपडेलुंपोताना पुत्रनुंमस्तकदेखीअतिक्रोधवडे लक्ष्मणजीनांपगलांने अनुसरीनेजपछवाडेगइ, परंतुअतिसुंदररामनेजोइ व्यामोहनेपांमी प्रार्थनाकरवामंडी, रामेतोनिषेधकर्यो तारेलक्ष्मणपासेगइ, तेणेपण, प्रथमरामपासेजवाथी भाइनीस्त्रीतुथइ, एमकही निषेधकर्यो. क्रोधवडेधमधमाटपणुंदेखाडयुं तारेतेनीनासिकाकापीनाखी तेदिवसथीआरंभीने आनगरनुंनाम नासिक्यपुरएवुं थयुं. रामचंद्रजीरावणनेमारी सीतानेलेइपाछावलतांइहांश्री चंद्रप्रभस्वामिना विहारनोतेणेउद्धारकराव्यो अनुक्रमेपांडुराजानी

नानाप्रकारनांआश्चर्यनोभंडाररूप, अतिसुंदरस्फटिकमणिनीशिलामय, आठयोजनउंचो, भरतचक्रवर्त्तिएकरावेली सिंहनिपद्यारूपेअनुपमपोतपोताना वर्णप्रमाणआदिकेसहित एवीअतिशोभायमान महाप्रभाविक देवदेवीयोये भक्तिथीपूजेलीएवी स्फुरणायमानएवां प्राचीनरत्नमयश्रीऋषभआदिचोवीश जिननीप्रतिमातेमणेसहित सुवर्णमयादिव्यप्रासादवडेशोभित उचांछे शिखरजेनांएवो अष्टापदपर्वत, तेतीर्थनाप्रबंधने, तथाशोभायमान अजितादिवीशतीर्थंकरनां निर्वाणस्थानतेमां निपजावेला दिव्यस्वरूपरत्नमय मोटामोटाथूभ तेवडेअतिशेशोभित एवोसंमेतशैलतीर्थना प्रबंधने,वलीआगलशाश्वतांएवां सिद्धायतनआदि अनेकआश्चर्यथीवैताढ्यपर्वतनुंदेखवुंतेनेविषेश्रीऋषभदेवनीसेवाथीसंतुष्टथयेलाश्रीधरणेंद्रेकरेलुं, अडतालीश हजारविद्याप्रदान दक्षिणअनेउत्तर एवीबेश्रेणिओमां पचासअनेसाइठ महानगरनुंस्थापन राज्यादि नमिनोप्रबंध तेसर्वेते रथकारपंडितेकह्यां, वलीएकदिवसे पूर्वदिशमांतेसर्वे पूर्वनीपेठेगयां. त्यांश्रीयुगादिदेव तीर्थंकरपांचनां, जन्मादिअनुपम कल्याणकना महोत्सवथी प्राप्तथइछेमोटा महिमानीसमृद्धि जेनेएवुंजगतमां प्रसिद्धएवुंश्री अयोध्यादि, तीर्थंकरनीजन्मादि भूमिनुं अतिशेवर्णनकर्येसते, तथातेरथकारे कहेवामांडलुंशांतिनाथ प्रमुखत्रणतीर्थंकर, सनत्कुमारादिपांच चक्रवर्ति,चरमशरीरी पांचपांडव,इत्यादिउत्तम पुरुषोनीउत्पत्तिनुं स्थानएवुं,तथाश्रीऋषभ देवाधिदेवनुंवार्षिकतपनुं पारणानेविषेश्रेयांसछे आदिआरंभकरनार जेनोएवुंदान, श्रीशांति,श्रीकुंथु,श्रीअरजिनोनुं मोक्षकल्याणक वर्जिनेचारकल्याणकनुंथवुं, तथाश्रीशांति, कुंथु,अर,मल्लि,तेमनुं समवसरण, विष्णुकुमारमहर्षिनुं लक्षयोजनरूपविकुर्वणा, साधुद्वेषीनमुचिनुं शिक्षण, सौधर्मेंद्रजीव कर्त्तिकश्रेष्ठीये, परिव्राजकनुंपरिवेषण (पीरसवुं) तेनेअर्थे,राजाना अभियोगथी(आग्रहथी) उत्पन्नथयेलावैराग्यथी एकहजारआठवणिक सहितपरवरी मुनिसुव्रत स्वामीसमीपेजइ दीक्षालीधीइत्यादि अनेकइतिहाससहस्रनुं निधानरूपश्रीहस्तिना पुरनामेश्रीप्रधानतीर्थनी वर्णनाकरेसते

सिंचनकरनारहतो. मंगलतोभेंशोदोहनकरनार सेवकथइरह्योहतो. बुधतो, दर्पणदेखाडनार सेवकथइरह्योहतो, बृहस्पति, घटीयंत्रनोवगाडनारहतो. शुक्रतोप्रधाननुं कामकरतोहतो. शनैश्चर, पूठनोरक्षकहतो, तेत्रीशकोटिदेवतासेवकोहता. इठ्याशीहजारऋषियो, पाणिनीपरवडीओनारक्षकहता. नारायणतोसभामां मशालधारणकरनारहतो. इंद्रतोमालाकारहतो, ब्रह्मापुरोहितथइरह्योहतो. भृंगिरीटिनामनापुरुषो आचमनकरावनारहता. जीमूतऋषिछोकरां रमाडनारसेवकहतो. कामदेव, छुरिका, कटारवांधीसमीपसेवाकारकहतो. अथवातरवारबांधीसेवाकरवीतथागायोबांधवीछोडवी, एवाकाममांरह्योहतो. वैश्वानर, वस्त्र धोनारधोबीनुंकामकरतोहतो. स्वामिकार्त्तिक, कोटवालनुं कामकाजकरतोहतो. गणपतितो, गधेडांचरावी लाववानाकाममां दाखलथइरह्योहतो. चामुंडादेवीं, चातुरीचलावनारीदूतीहती. गौरीदेवीशणकातनारीहती लक्ष्मीदेवीवस्तुमात्रनीरक्षाकरनारी हती परछिद्रनेखोलीलावनार नारदगंधर्वहतो कुबेर, भांडागारिकहतो. इत्यादि. ॥ आप्रकारनीमहासमृद्धिथी भरपूरहतो पणपरस्त्रीउपरघणीलालचराखवाथी उत्पन्नथइछे दुष्टबुद्धिजेनीएवोसतो, सीताजीनुंहरणकरवारुप महापापवडे निष्फलथयुंछे सर्वप्रकारनुंबलजेनुंएवोरावण सारान्यायमार्गेचालनार, लक्ष्मणमात्रछे सहायजेमनेएवारामचंद्रजीए सकलपरिवारेसहितकंपतुछेहृदयजेनुंएवो तेरावण, लीलामात्रमांपरलोकपमाड्यो. इत्यादि. ॥ वली, आलंकापुरीमां खेचरेंद्रेकरावेला, घणा, भव्य जननामननेप्रसन्नकरनारा श्रीजैनप्रासादोछे. । तारपछीतेत्रणेपण, तेदेवोनुंवंदनकर्युं. वलीतेमजआगलचाली अनुक्रमेपाछां पोतानानगरमांआव्यां. । एप्रकारेवली कोइदिवसपश्चिमदिशमां गरुडउपरबेशी पूर्वनीपेठेचाल्यां. अनेरथकारे, सांभलवामात्रथीजआश्चर्यकारी, सकलपापनुंनिवारक, एवुंशत्रुंजय, रैवतकतीर्थनुंमहात्म्य, विस्तरप्रबंधेसहितकह्युं. तारपछीसांपणतेतेदेवनुंतेसर्वेएवंदनकर्युं. वलीविस्मयवडेप्रमुदितथयांछे चित्तजेमनांएवांतेसर्वे उत्तरदिशमांचाल्यांत्यारे, त्यांकैलासछेअपरनामजेनुं

नीआकर(खाणो) तेमनीउत्पत्तितथा मणि, मोति, शिला, प्रवालानी उत्पत्तिमहाकालनामानिधिमांहोयछे. १० योद्धाओनां वगतर, ढाल, तथाप्रहार करवानांसाधनतेमनी उत्पत्तितथासर्व युद्धकरवानीनीतियो अनेदंडनीतिओ माणवकनामानिधिमां होयछे. ११ नृत्यविधिनाटकविधि चारप्रकारना काव्यनीउत्पत्तितथासर्व प्रकारनांवादित्रएसर्वे महानिधिशंखनामानवमा निधिमांहोयछे. १२ आठचक्रउपर (पइडांउपर) रहेलीआठयोजनउंची, नवयोजनपोहली, वारयोजनलांबी, एवीमंजूषाओ (पेटारा) गंगानदीनामुख भागमांरहेछे. १३ तेमनांवैडूर्यमणिनां कपाटछेपोतेसुवर्णमयछे, नानाप्रकारनांरत्नवडे भरपूरछेचंद्र सूर्यजेवांचक्राकारचिह्नवडेसहितछे. एकवीजानेसमानएवां मुखहोयनेशुंएवांकमाडतेमनीउत्पत्तिएसहित, पल्योपमनीछे स्थितिजेमनी, निधिश्रीछे नामजेमनुंएवादेवो, त्यांनिश्चेरहेछे जेमनांआवास (रहेवानांस्थान) छेते, अनेतेदेवोनुं, कार्यरहितएवुंअधिपति पणुंअमूल्यछे ॥१८॥ एप्रवचनसारोद्धारनी गाथाओनीअनुक्रमे कांइकव्याख्या, आप्रकारनीछेके —नैसर्पआदिनवनिधिमां शाश्वतांकल्पपुस्तक रह्यांछे तेमांसमग्रजगतनी स्थिति, व्याख्यानकरीछे. तेमांजेनिधिनेविषेजे व्याख्यानकर्युंछे तेनेकहेछे १. दशहजारकुलवालुं ग्रामकहीए. जेमांलवणादिकनी उत्पत्तिथतीहोय तेनेआकारकहीए जेमांराजानेलेवा योग्यएवोकरपणन लेवातोहोय, तेनेनगरकहीए अथवाराजधानीहोय तेनेनगरकहीए. जेमांजलमार्गअथवा स्थलमार्गएवेमांथी एकहोयतेनेपत्तन कहीएअनेजलमार्गने स्थलमार्गएवेहोयतेने द्रोणमुखकहीए जेमांअढीगाउनीअंदर अन्यग्रामनहोयतेने मंडपकहीएज्यां लशकरनोपडावरहेतो होयतेनेस्कंधावारकहीए चशब्दथीग्रहण करवाथीआपण पणकहीए. । एग्रामादिकनुंअन्यथा प्रकारनुंपण व्याख्यानकेटलाक करेछे. । तेकहुंछेके—वाड्यवडेवीटेलुंहोय तेनेग्रामकहीए घणाद्वारेपासदरवाजावडे शोभतुंनगरकहीएनदी पर्वतइत्यादिकेवीटेलुं होयतेनेखेटकहीए पर्वतेवीटेलुंहोयतेने कर्वटकहीएभागेलां हजारग्रामवडेयुक्त होयतेनेमडंब(मडब) कहीए

शांति,कुंथु,श्रीअरजिनएत्रैणे पणआस्थानमां चक्रवर्त्तिथइनेश्रीतीर्थंकर थयाएमकारना व्यतिकरने(विशेषने) सांभलीविस्मय युक्तथयुंछेचित्तजेनुं एवातेराजाएचक्रवर्त्तिनी सम्रुद्धिकेवीहशे एमपुछ्युं,त्यारेसर्वप्रकारेअतिशेनिपुणएवोरथकारवरजेकोकाश तेणेतेराजाप्रत्ये आप्रकारेचक्रवर्त्तिनी सम्रुद्धिनुंवर्णनकर्युंके हेराजन्चक्रवर्तिनीऋद्धिनुंस्वरूप, जगतमांकोइसाथे उपमादेवा-यएवुंनथी,तेनेसांभलो. चक्रवर्तिनेछछेखंडजेनाएवुंभरतक्षेत्र, नवनिधान,चउदरत्न, होय तेमांनवनिधाननुंस्वरुपआप्रकारनुंछे. तेनेप्रवचनसारोद्धारनी गाथादडेदेखाडुंछुं. तेगाथानोअर्थआप्रकारेछे. नैसर्पि१ पांडुक२ पिंगल३ सर्वरत्न४ महापद्म५ काल६ महाकाल७ माणवक८ महानिधि९ एनामना, नवनिधिछे, ॥१॥ तेमांप्रथमनानिधिमां अनेकप्रकारनांस्थान, गाम,आकर(अ-गर)नगर, पट्टण,द्रोणमुख, मंडप, स्कंधावार, गृह,इत्यादिरहेवानां स्थानछे ॥ २ ॥ बीजानिधिमां, गणितनुं,गीतनुं, मानतुं, उन्मानतुं, प्रमाणछे. तथाधान्यनी, बीजोनी,उत्पत्ति पांडुकनामा बीजानिधिमांकहीछे ॥३॥ जेजेपुरुषोनातथा स्त्रियोना,तथा घोडानातथाहाथीनां सर्वेअनेकजातनां आभूषणतेमना प्रकारोपिंगलनामेत्रीजानिधिमांकह्याछे ॥४॥ चक्रवर्त्तिनांश्रेष्टचउदरत्न तथाएकेंद्रिय अनेपंचेंद्रिय,एसर्वेरत्ननी, सर्वरत्ननामेचोथानिधिमां उत्पत्तिकहीछे. ॥ ५ ॥ चक्रतरवारछत्रदंड आयुधशाला इत्यादिपांचमानिधिमां होयछे.तथातेमांचर्म, मणि,कागिणि, निधिश्री,एचार, चक्रवर्त्तिनाघरमां होयछे ६ सेनापति,गृहपति, पुरोहित,तथापोताना नगरमांस्त्रीरत्न, राजकुलमांवैडुर्य मणिबद्धभूमि,तथाहाथी घोडा७ वस्त्रनीउत्पत्ति. तथातेसंबंधी सर्वप्र-कारनीरचनायोनी सिद्धि,तथारंगोनी अनेधातूनीइत्यादिक जेसिद्धितेसर्वे पांचमामहापद्मनामे निधिमांहोयछे. ॥८॥ कालना-मानिधिमांकालज्ञान तथातीर्थंकरचक्रि वासुदेवबलदेवते त्रणनावंशनेविषे, भावीकालअने भविष्यकाल, तेनुंज्ञान, तथासोप्र-कारनांशिल्प, तथाजघन्यमध्यम अनेउत्तमएत्रण प्रकारनीप्रजायोनां हितकारीकर्म (क्रियायो) होयछे ९ लोढानीरुपानीसोना-

रहेछे.वैडूर्यमणिनांछे कमाडजेनांसूर्यचद्रना आकारजेवांछेचिह्नजेमांसमानछेद्वारघटनाजेमनी, १४ आवासकेतांआश्रयस्थान, अनेअधिपतिपणा निमित्तअक्षयछेएटले जेमनुंअधिपतिपणुं मूलपवडेप्राप्तथयुंनथीए भावछे.१५ एप्रकारेनवनिधिनुंस्वरूपकह्युं.॥ सेनापतिआदि चउदरत्नजांणवां तेमांसेनापति,गंगाअने समुद्रतेनापरपारनोविजयकरवासमर्थ, शत्रुवडेनथीहणातीशक्तिजे नीएवो. १ गृहपतितोघरमांयोग्य एवांशालिप्रमुख (डांगेराविगरे) सर्वधान्य,फल,शाक, आदिवस्तुनेतत्काल संपादनकरतो समग्रचक्रवर्त्तिना लशकरनुंपणअवसरे अवसरेपूरुंपाडनारएवो. २ अनेपुरोहित,सर्वएवा क्षुद्रउपद्रवतेनीउपशांतिनो करनारए वो. ३ अतिशेवेगअनेपराक्रम तेणेसहितएवोहाथीतथाघोडो. ५ तथावर्द्धकिरत्नतो, समग्रचक्रवर्त्तिनुंसैन्य, तेनेपणजेमजेमजेजे भवन(घर) विगरेनीरचना आदिजोइएनेसर्वेतुं तत्कालजसंपादन करीआपवामां महासमर्थ, तथाउन्मग्ना अनेनिमग्नानामेबेम-हानदीओनीसुगम एवीपद्याकेतां पंथा,पगथीयां, इत्यादिनीरचनानो करीआपनारोएवोजाणवो. ६ सर्वस्त्रीमात्रथीअतिशेअ धिकएवाकामसुखनुं निधानरुपस्त्रीरत्नजांणवुं ७ अनेहजारछेआराजेनी, वामप्रमाणे,सर्वआयुधमां प्रधान,कोइजगाएनिष्फल नथतुंएवुंचक्ररत्नछे. ८अनेव्यामप्रमाणछत्ररत्नछेतेचक्रवर्त्तिनाहाथनोस्पर्शमात्रथवाथीबारयोजनविस्तारपांमेएवुंनेवैताढ्यपर्वतना उत्तरभागमांरहेनारम्लेछोने अनुरोधिरोकनार मेघकुमारेमुकेलीजलधाराने निवारणकरनारने, नवांणुहजारसोनानीशलीयो तेणेकरिगुंथेलुंजडेलुं, सुवर्णमयमोटोदंडतेणेशोभतुं. ने, बस्तिप्रदेशमांमध्यप्रदेशमां पंजरवडेशोभतुं, अर्जुननामनुप्रधानपांडुर सुवर्ण, तेणेकरीव्याप्तथयेलोछे पृष्टभागजेनोएवुंने, सूर्यनोतडकोवायुवृष्टि इत्यादिदोषनुंनाशकरनारुंछे । चर्मरत्न. वेहाथप्रमा णनुंछे, वैताढ्यपर्वतनीउत्तरदिशेवर्त्तता म्लेच्छोएकरावेली एवीमेघवृष्टिथयेसते स्वामीनाहाथनोस्पर्शमात्रथवाथी बारयोजन विस्तारपांमतुं. आकाशनेविषेरहेलुं, उपरछत्ररत्नवडे आच्छादनकरेलुं, सकलचक्रवर्त्तिनीसेनानालोकोने पृथ्वीपेठे आधार-

रत्नउत्पन्नथतां होयतेनेपत्तनकहीए समुद्रनीवेळा(सीमाडो) आवतोहोयएटले तेणेवीटेलुंहोयतेनेद्रोणकहीए पर्वतनांशिखरवडे
वीटेलुंहोयतेनेसंवाधन कहीए । दीनार,मोहरो (रुपैआपइशा) सोपारीफलइत्यादिछे लक्षणजेमां, एटलेएक,बे, इत्यादिगणवा
योग्यपणुजेमांछे तेनेगणितकहीए स्वरप्रमुखवडे पाठकराय,प्रबंधोने गवाय,तेनेगीतकहीए मानएटलेसेतिकादि, अर्थात्सेरवसेर
इत्यादिमपायछेते, तथाकांइपणमापवा योग्यधान्यादितेनेमानकहीएउन्मानएटले तुलाकर्षादि,तोलवुं, जेमचारकर्षनुंएकपळ,
उन्मानथयुंकहेवाय इत्यादिजोखवुंतेने उन्मानकहेछे बीजतथा डांगेरप्रमुखधान्यनी देशकालथीघटित एवीउत्पत्तिकेतांनिपज
वुं.वळीचोथीगाथाथीचार गाथानोअर्थउघाडोछे माटेग्रंथकारकहेछेकेनथीलखता ॥ सर्वभक्तिकेतांसर्वएत्रावस्त्रादिकमांरहेला
विशेपतथारंगकेतां मजीठकसुंबोइसादि रंगनोविशेष,जांणवो धातुकेतांलोढुंप्रमुख जांणवुं. । जगतमांत्रणवंश एटलेतीर्थंकरच
क्रवर्त्तीबलदेववासुदेव संबंधीजाणवा. । तेमांजेभव्यकेतांथशे . अनेभाविकेतांजुनाथइगयेला, उपलक्षणथीवर्त्तमानपण जांण-
वा. । शिल्पशतएटले कुंभारनोकसब१ लुवारनो२ चितारानो३ वणकरनो४धांइजानो५ एपांचप्रकारनां शिल्पतेनांप्रत्येकवीश
वीशभेदथीसोप्रकारनुं शिल्पकहेवायछे. कर्मकेतांखेतीवेपार इत्यादिजघन्यमध्यम उत्कृष्टएवाभेदवडे त्रणप्रकारनुंकर्म, ९ ॥
शिलाकेतांस्फटिकादि शिलाजांणवी १० आवरणकेतांबगतर, खेटककेतांढालप्रमुख, (गोफण) इत्यादि । चक्रव्यूह,इत्यादि
व्यूहरचवुंछेलक्षण जेनुंएवीयुद्धनीतितथासामदानप्रमुखचारप्रकारनीदंडनीति ११. त्रुटितांगकेतांवादित्रएसर्वेनीउत्पत्तिएमांक-
हेवायछेअनेबीजा आचार्यतोआपूर्वेकहेला सर्वेपदार्थसर्वएवाएटले नवएवापणनिधिनेविषे ,साक्षात्उत्पन्नथायछे, एमव्याख्या-
नकरेछे. १२ प्रत्येकआठचक्रमांछे रहेवुंजेनुंतेजगाए प्राकृतपणाथीअष्टशब्दनो परनिपातथयोछे. आठयोजनउंचापणुछे जेमनुं
पेटीनासंस्थानपणे रहेलानिरंतरगंगानामुखमांरहेताभरतखंडनो विजयकर्यापछी चक्रवर्तिनीजोडेपातालमार्गे चक्रवर्त्तिनानगरमां

प्रत्येकएकएकहजार, अनेएकएकहजारचक्रवर्तिना स्कंधनेविषेसेवकहोय. बत्रीशहज्जारमुकुटबद्धराजासेवामां चोसटहजार अंतःपुरनीस्त्रीयो एकलाखअठावीहजारवारांगनाओ बत्रीशहज्जारदेशो, बत्रीहजारपुर. बहोतेरहजारमहापुर. अडतालीहजार पत्तन. नेवुंहजारद्रोणमुख छत्रीशहजारवेलाकुल, चउदहजारजलपथ. एकवीहजारसंनिवेश. बत्रीहजारमहानगरीओ. सोलहजारराजधानीओ. सोलहजारखेटक-चोविहजारमटंब. तेटलांजकर्बट. चउदहजारसंबाधन सोलहजाररत्नाकर. नवांणुहजार सुवर्णादिआकार. वीशहजारसामान्यआकर. सोलहजारद्वीप छप्पनअंतरद्वीप. छन्नुकरोडग्राम. ओगणपचासहजारउद्यानओगणपचासकुराज्य. सोलहजारम्लेच्छराज्य. चोराशिलाख, हाथीघोडारथोप्रत्येकजांणवा. छन्नुंकरोडपगेचालनारप्यादलो. सर्वसैन्यमांतोअढारकरोडघोडा चउदहजारमंत्रीश्वरो. हेंशीहजारपंडितो, तलारक्षअनेसूत्रधार, प्रत्येक, चोराशिहजार. नियोगिसेवकोत्रणकरोड सातकरोडकौटुंबिको त्रणशेसाइठरसोइया, चक्रवर्तिनीभोजनसामग्रीनाकरनारा. बीजातोरसोइआतो त्रीशकरोडछे छत्रीशकरोडआभरणनाधारको. चोसटहजारकल्पाणअनेमहाकल्पाणतेनाकरनारा छत्रीशकरोडअंगमर्दकसेवको. त्रणलाखशस्त्रधारको. पांचलाख, मशालोधरनारा. त्रणकरोडवादित्रो, चोराशिलाखनिशानो. दशकरोडपताकाओबत्रीशहजारबत्रीशबद्धनाटको. त्रणलाखभोजनस्थानो, बत्रीशकरोडकुल, एककरोडगोकुल त्रणकरोडहल अडारश्रेणिओ, अनेअढारप्रश्रेणिओ. शेठ, सार्थवाहक, माडंबिक, महत्तर. अंगरक्षक, स्थगिकाचित्तकेतां फुलनीछाबडीओनाझालनारगालिलोको सौविदल्लकेतांशिपाइलोको, महामल्ल, प्रतीहार (द्वारपाल) महामात्र (महाव्रत) स्वारोसारथि, कथक, नर्त्तक दूत, आदिअनेककरोडसंख्यावालाहोयछे गंगाअनेसिंधुएबेदेवीयोछे । खंडप्रपातअनेतमिस्रा एबेनामनीगुहादेवीओछे. मागधअनेवरदाम, प्रभासतीर्थ, एत्रणनादेवता हिमवत्पर्वत, अनेऋषभकूटएबेना अधिष्टायकएवाबेदेवता एप्रकारेचक्रवर्तिनी

रूपथतुं. अनेप्रातःकालेवावे, नेअपराह्नकालमांनिष्पन्नथतीएवीशालि (डांगेर)प्रमुखधान्यनीउत्पत्तिनुं निमित्तरूपएवुं. ॥१०॥ मणिरत्नचारआंगललांबुं, बेआंगलपहोलुं, वैडूर्यरत्नमय, त्रणखुणावालुं, छत्रनातुंबमांरहेलुं, हस्तिनास्कंधउपर रहेलुंसतुंबार योजनप्रकाशकरेछे. क्षुद्रएवाउपद्रवनोनाशकरेछे, तेहाथमांरहेसतेमासथयुंछे यौवनजेनेएवोथाय. अनेअवस्थितरह्याछेकेशनख जेनाएवोपणथाय ॥११॥काकिणीरत्न, आठसौवर्णिकसोनैयाजेवुंभारेछे. चारअंगुलप्रमाणेछे समचतुरस्रछे चारेखुणेसमान छे. सर्वविषनेहरनारुछे. तमिस्राखंडप्रपाता एबेगुफानुंबारयोजन अवधिवालुंअंधकारतेनुंहरणकरनारुछे चक्रवर्तिएरात्रिनेविषे सैन्यनीवच्चेथाप्युंहोयतो सूर्यनीपेठेप्रकाशनेकरेछे. चक्रवर्तीतमिस्रागुफामां पूर्वअनेपश्चिमभीत्योनेविषे, प्रत्येकयोजननेआंतरे पांचशेधनुपलांबापोहलां, एकयोजनपर्यंत उद्योतकरनारां, चक्रनीनेमिकेतांधारानेनाआकारेगोल, गोमूत्रिकानाक्रमेनीचांउ-चां, एकभीतनेविषेपच्चीश, अनेबीजीभीतनेविषे चोवीश, एमओगणपचासमंडलोने, तेकाकिणीरत्नवडे खडीनीपेठेसुखेउल्ले-खनकरतोकरतोगतिकरेछे भरतखंडनाअर्द्धनेविषे, दिग्विजयकरवानेअर्थे, जेटलोकालचक्रवर्तीरहेछे तेटलाकालसुधी, तेमं डलोपणरहेछेनेगुफापण तेटलोजकालउघाडीरहेछे. एमखंडप्रपातगुफानेविषेपणजांणवुं ॥ १२ ॥ खड्गरत्नबत्रीशअंगुलप्रमा-णनुंछे. संग्राममांनथीहणातीशक्तिजेनी एवुंछे ॥ १३ ॥ दंडरत्न, रत्नमयछे. पंचलताकेतां (पांचफणसावालुं) एवुं, वज्र-सार, व्यामप्रमाणनुं, शत्रुसेनानेवित्रासपमाडनारएवुं, विषमअनेउन्नतएवा भूमिभागनेसमपणुकरनारुं, शांतिनुकरनारुं. मनोर-थनुंपूरनारुं, सर्वजगाएनहणातुं, हजारयोजनपणनीचे प्रवेशकरनारएवुंछे. ॥ १४ ॥ चउदेए, कहेलांरत्न, तेनाअधिष्ठायक; प्रत्येकनाएकहजारयक्षोछे. एचउदरत्नमां सातरत्नसेनापतिआदिक, तेतोपंचेंद्रियछे अनेचक्रप्रमुखसातरत्नतोएकेंद्रियछे. पृ-थ्वीनापरिणामरूपछे. ॥ एमप्रकारेचउदरत्ननुंस्वरूपकह्युं ॥ चक्रवर्तीनेसोलहजारयक्षो सेवाकरनारहोयतेमां चउदरत्ननेविषे

एकदिवस, पांचशेसाधुएवीटेला, अतिशेमहिमावडेहिमाचलपर्वतजेवा, श्रीधर्मानंदसूरीश्वरजीनी वंदनानेअर्थेअतिशेउत्कंठावालो, हर्षथी, तेशिल्पिनोपतिजेकोकाशतेनीसाथेमोटाआडंबरथीएराजागयो. त्यांगुरुनेभक्तिसहितनमस्कारकरीपोतपोतानायोग्यस्थानकेपरिवारसहितबेठो. गुरुएभव्यप्राणियोना श्रवणनेअमृतरससमान धर्मोपदेशकरवाआरंभ्यो. तेजेमके—सर्व जगतएजीवप्राणिमात्रनेसुखपांमवानीइच्छाछे. तेसुख, आलोकनुंतथापरलोकनुं एमबेप्रकारनुंधर्मथीमलेछे माटेतेधर्मनुंजसेवन करवुं. ॥ १ ॥ अन्यदर्शनिनाधर्मोउत्कृष्टमेघजेवाछे तोपणतेमनाफलनेविषे विसंवादपणुछे नेजैनधर्मतोपुष्करावर्त्त मेघनीपेठे फलनेविषेविसंवादीनथी एथीतोनिश्चेसुखरुपफलथायछे. तेधर्म, श्रावकअनेसाधुएवाभेदथीबेप्रकारनोछे. इत्यादिविस्तारसहित तेमणेधर्मदेशनाआपी तेथीप्रतिबोधपांमेलाराजाए, पोतानीश्रद्धावडे समकितछेमूलजेनुंएवां श्रावकनांबारव्रत तेनेपोतानीशक्ति-प्रमाणेअंगीकारकर्यां तेमांदिग्विरमणव्रतमां कोकाशनीसहायताथी शेकडोयोजन, एकदिवसमांजवासमर्थछे तोपणनिर्मलचित्तवालातेराजाए, एकदिनमांसोयोजनथी अधिकनजवुंएवोनियमकर्यो. साराश्राद्धधर्मनी समकूवासनापूर्वक, अंगीकारकरेला व्रतमात्रथीज, अपरिमितएवुं, घणाकालथीसंचयकरेलुं, कर्मरजशमेछे, अर्थात्नाशथायछे वली (धर्ममांस्थिरकरवानेअर्थेजे उपदेशकहेवोतेउपबृंहणाकहीए) गुरुएआप्रकारनांवचनवडे, तेव्रतधारणकरनारराजानी उपबृंहणाकरी. तेवाणीकेवीछेके—शिवनेमाथेदीपतीमोटीनदी, जेगंगानदीतेनाजलसमूहने अनुसरतीएटलेजलजेवीमहाशांतमनोहरछे. तेवाणीनाविस्तारवडे, प्रकृतिवडेमोटाएवागुरुए, धर्मग्रहणनीपुष्टिकरी. तेपणशास्त्रमांकह्युंछेके—धर्मलक्ष्मीनेस्थिरकरवासारु उपबृंहणाकरवीते, मूलविनानो मंत्रछे. दोरविनाजुश्रृंखलछे, एटलेशक्त. महाबलवालुंबंधनछे. एजकारणमाटेउपबृंहणा तेदर्शनाचारनुंअंगछे. एमतत्त्ववेदीपुरुषोएकह्युंछे. (निःशंकितइत्यादिगाथावडे.) आठप्रकारनोज्ञानाचारकह्योछे तेमांउपबृंहणापणगणावीछे. माटेएप्रकारेबाहिरथी

ऋद्धिनुंस्वरूपककर्युं. ॥ ॥ ॥

इत्यादिनित्येअपूर्वअपूर्व रसनोविषेतत्पर हृज्जारोअतिशेआश्चर्यकारी एवाइतिहासप्रबंधनुंश्रवण करवुंतेथीथयोजे आनंद अनेविस्मयतेवडेएक पूरायुंछे, हृदयमध्यजेनुंएवो, तेराजातेचतुरएवा कोकाशप्रत्येबोल्यो. हेमोटाभाग्यशालि, तमोएआप्रकारनुंआतीर्थनुं माहात्म्यकियेप्रकारे जांण्युं. ॥ त्यारेकोकाशपण बोल्यो हेदेव, सोपारपुरनेविषे रह्योसतो, गीतार्थएवाअनेशोभायमानएवा, जैनशास्त्ररुप मोटावननेविषेप्रवेश करवामांसिंहसमानएवा मुनींद्रोथीआसर्ववृत्तांत, मेंसांभल्युंहतुंकेमकेसाधुपुरुषनीसेवा,परिणामे कुशलतानीदृढताने फलेछे,आपेछे, देवादिकनीसेवाघणाकाले फलवालीथायछे परंतुसद्गुरुनीसेवातो देवलतानीपेठेतत्कालफल आपेछे,तेकह्युंछेके– सिंहनीगुफामेविषएजेथीमोति.हाथीदांत, मलेछेशीयालने घेरजइएतो, कोइजनावरनीखरीअथवाचांमडानोकडकोमले.॥१॥एप्रकारेसाधुगुणनुंवर्णननेआदरपूर्वककांनदेइसांभलतोराजा, अक्षयएवाद्रव्यभंडारनीपेठेदुर्लभ,अनेउत्तरकालमांशुभकारकएवाअरिहंतनासाधुनेविषेअतिशेबहुमाननेधारणकरनारएवोजथयोसंगतिनावशथीअचेतननो पणतेप्रकारनोपरिणामथायतो सचेतननोथायतेमांशीनवाइ कांइनवाइनथी. तेकह्युंछेके–केटलांकतुंबडांयतिना हाथमांआवेछे तोतेपात्रपणुंधारणकरेछे. केटलांसारावांसनी साथेसंलग्नथयेलां,तंबुरोएवानामनुं धारणकरीरसरहितमधुरगानकरेछे. केटलांसारीसूतरनीदोरीओथीगुंथइने. दुस्तरजलनेतारेछे. केटलांकबलताहृदयजेवां लालथइरक्तपानकरेछे. ॥ एमकोकाशनीसहायताथीशत्रुपुरमांजवुंते वैरिनेअकस्मातबांधवो इत्यादिवडे मोटावैरिराजानेपण गोवालियानीपेठे लीलामात्रमांवशकरिने, एकछत्रधारीपृथ्वीमांछे. एवुंनामविख्यातकर्युं ॥ तेकह्युंछेके–सामान्यएवापण मित्रनुंमित्रपणुं, अतिमोटुंहोयछे. जेमवानरनीसहाताथीरामेरावणजित्यो. ॥ १ ॥

पणमेंकेवुंसारुकामकर्युंछेएममांननारीतस्त्रीए, तेगरुडमांपाछुमेरआववुंएवीकीलिकानेठेकांणे, तेनाजेवीएकनवीकीलिका (खि-ली) करावीने, जेखिलीनामयोगवडे पाछुंवलीअवायएवीखिलीकाडावी तेनेकोइजगाएगुप्तकरी, तेनेठेकाणेनवीखीली पूर्वनी पेठेस्थापनकरावीकोइनजांणेएम एकामनिर्विघ्नपणेसंपूर्णकर्युं. तेकह्युंछेके—उन्मत्तथयेलीप्रेमनागर्वथी जेकामस्त्रीओआरंभेछेते काममांविघ्नकरवाब्रह्मापणसमर्थथतोनथी. ॥ १ ॥ तारपछीउत्साहवृत्तिथीनथीजांण्युं कीलिकानुंकपटजेणेएवा कोकाशनीसं घाथेपूर्वनीपेठेगरुडउपरबेशीराजा अनेतेपटराणीकोइदिशमत्ये आकाशमार्गेचाल्यां. जेटलाकथोडाकालवडे नवांनवांकौतुक जोवांनवांनवांलोकथीवृत्तांत सांभलवांकुतूहलकरवांइत्यादिवडे तेराजाएघणोमार्गउल्लंघनकर्यो तेटलामांस्मरणआव्यो दिग्-व्रतनियमवडेसंभ्रमसहितकोकाशप्रत्येबोल्योके—भोप्रियमित्र, केटलायोजनआपडेआव्याहइशुं ? तेपणअनेकअनेकज्ञाननोपारं-गतहतोमाटे तेतेज्ञानथीदेखीनेनिर्णयकरीने राजाप्रत्येबोल्यो. हेस्वामिन्निश्चेवशेयोजनअतिक्रमणथयां. तेवचनसांभलीकरवत वहेकपायोहोय, एमदुःखितथइछेचित्तवृत्ति जेनीएवोराजाबोल्योके—अहोगरुडनेपाछोवाल्य पाछोवाल्य. लगारमात्रपणविलंब नकरीश एमशोककरवामंड्यो. हाहामारामोटापापनासंग्रहेकर्युं जेआकर्षणनेणेकरीनेथयोजेमोटोव्याक्षेप, आकुलव्याकुलपणुं तेथीविक्षेपवालुथयुंछेमनजेनुंएवोजेहुं, तेमेंमारानियमनोभंग, कामकुंभनीपेठेमिथ्याजकर्यो मोटाअनर्थनीछेप्रवृत्तिजेथीएवीअ-सावधानपणाएप्रवृत्तिनेधिकारथाव. प्रकृतिथीमूढएराजीवनीमूढतानेधिक्कारथाव. कुतूहलछेप्रियजेनेएवोमाणि कुतूहलमांखेंचा-वार्थीउत्कृष्टोपोतानोहितकारीअर्थनेपणमिथ्याजनाशकरेछे. अतिशेमोटाएवापणसंसारनेविषेपूर्वेनपामेलुं, सांप्रतकालमांअनुपम एवुंतथाप्रकारनुभव्यपणुं, तेनाउत्कर्षपरिपाकपणावडेप्राप्तथयेलाअतिशे निर्मलएवाधनरत्ननुंपणमेंमलिनपणुकर्युंइत्यादिबोल्यो, जांणेसर्वस्वहरणथइहोयनेशुं. एमअतिशेशोककरतोराजाथयेसते, कोकाशपणउद्वेगसहित मोटावहांणनीगतिनेजजेमएमतेगरु-

करेलीउपबृंहणावडेधर्मरंगनेधारणकरताराजाप्रत्येआप्रकारेगुरुबोल्या, हेमहाभाग्यशालि, चिंतामणिजेवोधर्मभात्रग्रहणकरवा वडेवांछितकार्यनी सिद्धिथतीनथी. एतोविधिएसहितव्रतनुं आराधनकरवाथीजथायछे. । अनेआजीवतोअतिशेप्रमादीछे, ने विशेषेकरिनेतोमोटुंराज्यइत्यादिकनोमोटोव्यासंग (घणुकाम) राजाप्रमुखनेहोयछेतेथीधर्मकार्यमांप्रमादहोयनेप्रमाद, घणा प्रयत्नथीपणग्रहणकरेला अनेद्रव्यभावएवाबेभेदथी साररुपएवाधर्मनो, हेलामात्रमांसंहारकरवाने अग्निसमानछे तेप्रमाद आ लोकपरलोकमांअतिशे अनर्थनोआपनारछे. तेकहुंछेके–विष अथवाअग्नि, तेतोमनुष्यनाएक जन्मनोज निश्चेनाशकरेछे, पणसेवन करेलोप्रमादतो मनुष्यनाशेकडोजन्मनोनाशकरेछे. ॥ १ ॥ माटेअप्रमादिचित्तवडेनिरंतरविस्मरणनथायएप्रकारे जेवोव्रतधर्म ग्रहणकर्योछेतेवोज आराधनकरवो. अतिशेअल्पएवापण, अतिचाररुपमलवडे तेधर्मनोबाधनकरवो एप्रकारेआराधनकरतागृह-स्थपुरुषेपण, मोक्षमार्गसाधवायोग्यथायछे. इत्यादिशिखामणरुपअमृतवृष्टिवडे संतोषवालुंथयुंछे हृदयजेनुंएवोराजा, पोताना मंदिरमत्येआव्यो परस्परएकबीजानेबाधनकरे तेमधर्मअर्थअने कामएत्रणपुरुषार्थनेसाधतो, सर्वप्रकारेपरमामित्रएवाकोकाशनी साथेपरमसुखमयथयेलोघणोकाल, एराजाएअतिक्रमणकर्यो पछीएकदिवस, श्रेष्ठएवाकोकाशनीसाथे, यशोदेवीनामेपटराणीए सहितगरुडउपरबेशीनेकोइदिशे, कौतुकजोवानेअर्थेराजाए जवानीतैयारीकरीतेसमे, तेकार्यमां, कृत्याराक्षसीनीपेठे, अनर्थ करवानेइच्छती, विजयानामेराजानीबीजीस्त्रीए, प्रथमथीजपण, शोकनुंबहुमानदेखी, अतिशेवृद्धिपामेलीइर्ष्यावडेप्रदीप्तथ-येलारोषवालीहनी, तेणीएतेवखनआप्रकारनोविचारकर्योके–आपटराणीए, पार्वतीएजेमशिववशकर्याछेतेम, आराजा, वश कर्योछे, माटेएनेजसंघाथेलेइजायछे, पणमनेतोक्यारेपणलेइजतोनथी, एवीअणमांनीतीकरीछेमाटे, तेनोएवोउपायकरुके, एराजा पणमाराअपमानतुंफलभोगवे. एप्रकारेस्त्रीजातिनास्वभावने सुलभतुच्छबुद्धिवडेएकसुथारनेछांनोबोलाव्यो. अकार्यकरवामां

थइ, एटलेव्रतभंगउपरशिखरथयुं. तेमाटेजेअतिचारथयोछेतेटलेथीबंधरहो, परंतुप्राणांतकालप्राप्तथायतोपणआगलएकपगलुंपण सर्वथाप्रकारेजवाय नही.अनेनेआगल पगलुंभरवानी अनुमोदनापणहुंनथी करतोअंगीकारकरेला व्रतनोनिर्वाहकरवोएजमोटापुरुषनेघटेछेअने अंगीकारकरेलानो निर्वाहकरवोएजमोटा पुरुषनुंलक्षणछे अनेबीजानेतोअंगीकार करेलामांपण शिथिल पणुंहोयछे. ॥ जल,धूल्य,पृथ्वी, इत्यादिकमांकरेली रेखानीपेठेबीजानां व्रतादिकछे,परंतु मोटापुरुषनांतो,ते पाषाणमांरेखा कर्याजेवांनिश्चलछे. ॥ १ ॥ तेकहुंछेके–दिग्गज,काचबो,कुलाचल, शेषनाग,एसर्वेए धारणकरेलीएवी पृथ्वीपणकदापिचंचलथाय,तोपण,अचलमनवाला मोटापुरुषोएअंगीकार करेलुंव्रतादिकतो, युगांतकालमांपणचले नहि. ॥ १ ॥एज कारणमाटे अन्यउपायनोत्यागकरीआगुरुडनेपाछो वालवानेअर्थेपरानर्त्तन करेलीएटले, साचीकुचीनेलेइलेइने, अन्यथापेली, आनीआज कुचीनेजोडो,कदापि दैवयोगथीएज कुचीवडे,आगरुडथोडोपणपाछोवलीचाले.। एप्रकारनुंराजानुंअद्भुत वचनसांभलीअत्यंत चमत्कारनेपाम्युंछे चित्तजेनुंएवोकोकाश, विचारेछेके–मारा विज्ञानथीपण अतिशेविज्ञानवालुंछे चित्तजेनुंएवाराजानुं (कटरे कटरे) केटलुंकेटलुं धर्मनेविषेदृढपणुं तोदेखो,केटलुंबधुं वधारेछे,(बपुरेबपुरे) बापरेबापरे, जेनीउपमानथीएवुं तोएराजानुं सात्विकपणुंछे. निष्कपटछेचित्तवृत्तिजेनीएवा आराजानीजिववामांपणअपेक्षानथी (कट,कट) क्यांक्यां !!! आकेटलीबधी आश्चर्यकारीक्रियाछे. अहोअहोएराजानुं मोटुंउत्साहपणुंतो विचारो,केपोतेग्रहण करेलाव्रतनुंपालनकरवा माटेइत्यादिअंतरमांघणीप्रशंसाकरवामां तत्परएवोकोकाश, तेप्रकारनादृढधर्मवालो राजा,तेनानियमनुं अतिक्रमणथायएवुंजे आगलगमनकरवुं तेविषेनीजेउपदेश दशा,तेथकीउत्पन्नथयेली जेलज्जा,तेनावशपणाथी नीचुंकर्युंछेमुखजेणे एवोकोकाशथयो, परंतुशुंकरे,तेवखतेकोइअन्यगति नथीमाटेवलीतेणे केवलदैवाधीनपणुंज अंगीकारकरी,प्रथम जोडेलीजेगमनकरवानी कीलिकातेनेकाढीने,जे-

डनीगतिनेकोइप्रकारेरोकीने तेनेपाछोवालवानीकीलिकाने हाथमांजेवीलेछेतेत्रामांआतो तेकीलिकानहीअन्यछे एमनिश्चय करीअतिचितामांव्याप्तथयुंछेमनजेनुंएवाराजानेआप्रकारेकह्युं. हेदेव, दुष्टदैवनावशथीकोइये आकीलिकाउलटपालटकर्युंछे. निश्चेआमारीकीलिकानथी. अनेआकाशगमनशक्तिनाजेवी मारीकीलिकाविनाआगरुडने पाछोवालवाहुंसमर्थनथी. माटे, हवे हेराजन्आजगाएएकजउपायछे, के—आआगलदेखातानगरमां जइनेत्यांकोइसुथारनेघेरजइनवी कीलिकाघडुंतोतेनाप्रयोगवडे, निर्विघ्नपाछुंगमनकरीशकाय, अन्यथातो, निश्चे. आजगाएपतनप्रमुखअनर्थथशे, तोतेमांजीववानोपणसंशयथशे. एप्रकारनुंते कोकाशनुंवचनसांभलेसते, जेमप्रमुखेमिष्टजणातुंअनेपरिणामे दुष्टएवाऔषधनेविषेज जेमएमअरुचिपणाने हुंकारप्रमुखकरवावडे देखाडतोराजातेकोकाशप्रत्येबोल्यो. आतेशुं !!! पोतानाआत्मानेअनुचित, नकहेवायोग्य, नसांभलवायोग्यतुंबोलेछे. वि-शुद्धएवाधर्मनामर्मनेस्पर्शकरताएवा, तमाराजेवापणज्यारेआप्रकारनुं धर्मनाशकएवुंवचनकहेशेतारेहंतइतिखेदेएटले आवातखे-दकारकछे. तो, सर्वएवीपणधर्ममर्यादाआश्रयरहितथशे. प्रतिभवसुलभएवुंआलोकनुंजीवितसारुं, आलोकनासुखादिमाटे, अ-नंतभववडेपणदुर्लभएवुंपरलोकसंबंधिपाथेयरुप (भोजनकरवानुंभाथुंहोयतेनाजेवुं) पोतेअंगीकारकरेलाधर्मकर्मने, मारवाडदे-शमांकोइप्रकारेप्राप्तथयेला कल्पवृक्षनीपेठेमूलमांथीकोण मूढात्मापुरुषउखेडे. जेमाटेअणविचारेला आविपडेलाव्याक्षेपप्रमुख-वडेनियमनोभंगथयोतेतोअजाणपणेघणो एवोपणतेथायतोअंगीकारकरेला व्रतनुंमलिनपणारुपअतिचारजकहेवाय, परंतुजांणी जोइनेअतिअल्पएवोपणनियमनोभंगकर्योसतेतोअंगीकारकरेलाव्रतनोभंगजकर्योकहेवाय. माटेअतिचारवडेखंडनकरेलाव्रतनेतो काचाघडानीपेठेसुखेसांधवासमर्थथवायपण.भागेलापाकाघडानेकोइप्रकारेकोइबुद्धिवान्पणसमर्थनथाय.वलीसचेतननेव्रतनाअ-तिचारनुंकारण,प्रमादवडेआचरणथायतेजछेतेपणअतिअघटतुंछे परंतुजांणीजोइनेनियमनोअतिक्रमकरेतोतो,तेतेनीपणचूलिका

विश्वासनकरवोतेउपर दृष्टांतछेके–कागडाएदेवडावेला अग्निवडेदग्धथयेली घोढपक्षीवडेपूर्णथयेली गुफानेदेखो.॥ १ ॥ ते माटेविनययुक्तवृत्तिवालो थइनेनगरमध्येजइने सूथारनांशस्त्रवडे नवीकीलिकानिपजावीने पाछोइहांहुंआवुं त्यांसुधीतमोबेस्त्री पुरुषअत्यंतसावधानपणे वृक्षवेलीयोमयुखथी ढांकेलांगुप्तपणे रहेज्योजेमकोइपण तमनेनओलखेएवी रीत्ये,इत्यादि दृढकहीने एनगरनीअंदर कोकाशगयोआनगरमां मनेकोइनहिओलखे एमधारीनिःशंकपणेज नगरमध्येकोइसूथारना घरपासेबाहिरओ-शरीमांजइरथनां चक्रघडवामांतत्पर थयेलासूथारपासेथी कोकाशे,कीलिकाघडवानेअर्थे सारांसारांघडवानां उपकरण,केट-लांकमाग्यांतेसूथार पणतेमागेलांउपकरण लेवाघरमांगयो तेवामांकाष्टघडवाना विज्ञानमांजएक रसिकपणाथीते सूथारेनिप जाववानेअर्थेइच्छेलुं चक्रपोतेघडीतेक्षणमां तैयारकर्युंतेजेवुंतेवुं घडयुंपणपोतानी मेलेजउंचुंउभुंरहे, नेहाथथीमुक्या पछीदिव्य चक्रनीपेठेपोतानी मेलेजभ्रमणकरे, नेभीतप्रमुखमां अफलायतोपाछुंवली पोतानीआगलआवीउभुंरहे अहोअतिशेकलाकौशल पणानोरसअघटतोछे, केजेनेपरवशथयेलोप्राणी, पोतानुंहितअथवा अहिततेनेनथी विचारीशकतो ॥अथवा॥ जेपुरुषजेनेविषे, कुशलपणुंधारणकरेछे, तेपुरुष, तेवस्तुनोयोगथयेसते, एपुरुषपराधीनपणेप्रवर्त्तेछे. जोएमनहोयतो, शत्रुनानगरमांकोकाश, ते प्रकारनाचक्रनेश्यामाटेकरे ॥ १ ॥ अथवा एमजोपराधीनपणुंनथतुंहोयतो लक्ष्मणजीशंबूकनोवध, मिथ्याशुंकरवाकरे. ॥ कोकाश,तेचक्रनेपरीक्षानेअर्थेभ्रमणकरावतेमतेतेसूथारपण,मगावेलांउपकरणलेइआव्यो,तेतेसमयमध्येअसामान्यएवुंआश्चर्यना समूहजेवुंतेचक्रनेजोइनिपुणपणेतेसूथारे विचारकर्योके–आअसाधारणकलावडे आजकोकाशनिश्चेछे. आवीअसाधारणकला वालोआजगतमांकोइपणदीठोनथीअनेसांभल्योपणनथी. एककोकाशजछे माटेतेजआपुरुपछे. आतिशेमहाद्वेषीएवाराजानोमित्र आपुरुषछेतेनुंअत्रआगमनथयुंछे तेवातजोआपडाराजानेकहीएतो निश्चेहुंअतिशेराजानीप्रसन्नतानुंपात्रथइश. आप्रकारेएदुष्ट

टलाकर्मांबद्लेली तेकीलिकानेगरुडने पाछोवालवाजोडेछे तेटलाकर्मांज, तेगरुडनीबेपांखो, संघातेजमीचाइगइके, तुरतइंद्रना वज्रथीछेदाइछे पांखयोजेनीएवा पर्वतनीपेठेआकाशतलथी पडतातेगरुडनीजोडेज दुष्टदैवनाविलासनेवश थइनेराजाआदित्रे- णेपणहाहाकार करवामांतत्पर थयांसतांमरणपांम्यां होयनेशुंएमनीचेपड्यां. परंतुपूर्वनाकांइक शुभकर्मवडेसरोवरनापाणिउपर पडवाथीखंडन नथयेलांपीडाएरहितछे समग्रअंगजेमनां एवांतेत्रैणेजलतरवानी क्रियानेविषेपारंगत एवांअदीनवृत्तिवडे एटले सावधानपणे जलचरनीपेठेतरतां तीरदेशनेप्राप्तथयां. ॥ तेकह्युंछेके–वनमांरणमां शत्रुमध्येअग्निमध्ये मोटासमुद्रमध्येपर्वतनामस्तकउपर, अथवा,सुतेलाने,प्रमत्तने, विषमस्थानमांरहेलाने पूर्वेकरेलांपुण्य, रक्षाकरेछे. ॥१॥ त्यांसमीपेरहेलुं एकनगरनेदेखी, राजाएतेकोकाशने आप्रकारेकह्युं । हेसखेसर्वअंगे लक्ष्मीनीरचनावडे लहेरथोलेतुंआनगर क्युंछे. ।कोकाशपणकेटलांकाचि- ह्नवडेजांणीबोल्यो, के–हेदेव,देवमातृकअने नदीमातृकइत्यादि मोटागुणवडेगौरव पांमेलीलक्ष्मीवंत, एवाकलिंगनामे देशनीलक्ष्मीरुपस्त्रीनासुवर्णनुं झांझरसमान, कांचनपुरनामे आनगरछे आसर्वनगरोमां प्रधानछे.कनकप्रभनामे कलिंगराजानी राजधानीछे.कलिंगनो अधिपतिसर्वजगाए अतिशेमानवायोग्यछे. प्रकृतिवडेपण, नित्येमहाअभिमानीछे. तमोएप्रणामनापवडे महाबलात्कारेकोइप्रकारे पोतानीआज्ञाने मनावेलोछे जेमकोइथी ग्रहणनथतादुष्टसर्पने महामांत्रिकपुरुष, पोतानीआज्ञाने ग्रहणकरावेतेमअभिमानीपुरुषने करेलुंअपमानतोतेने असाधारणतापनुं कारणजहोयछे ॥ तेकह्युंछेके–वैभवरहितएवो तरुणपुरुष, अनेविधवाथयेली तरुणीस्त्री,अनेप्रतापरहितएवो गुणीपुरुष,अनेअपमान करेलोअभिमानी पुरुष,एसर्वेजेदुःख वहनकरेछेतेदुःखनीउपमानथी. माटेतेदुःखथीखेदपांमेलो तेराजा,तमारा प्रत्येकदापिस्नेहसौहार्दमननोअभिप्राय देखाडेतोपण,तेविश्वासकरवा योग्यनथी. ॥ तेकह्युंछेकेपूर्वेजेनी साथेविरोधथयेलोछे एवापुरुषनोविश्वास नकरवोतथामित्रपणाने पांमेलाएवा शत्रुनोपण

एमधारीअतिआकुलव्याकुलथतां राजाअनेराणीतेबेने, जेटलाकमांअतित्रासथीनासतां भागतांमृगअनेमृगलीतेनाजेवांथायछे तेटलाकमांतोतेसर्वेअतिशेद्रोडीपोकीनेकलिंगराजानासुभटोएझाली, मोरअनेमोरनीस्त्रीनेजेमबांधेनेमअतिनिर्दयपणेबांधलीधां. अतिशेकोपनाआवेशवाला कलिंगराजाएजेम बंधिवानूनेग्रहणकरेनेम ग्रहणकरेलांतेबेनेकुत्राग्ररुप एटलेतिरस्कार ताडनतर्जन गालोरुपवादित्र वगाडवां, इत्यादिमहाविडंबना पूर्वकनगरमध्येफेरवी काष्टनापांजरामांलावी शीघ्रपणेनंखाव्यां तेबेस्त्रीपुरुष अंतरमांविचारेछेके–अरेआते शुंथयुं आअतिशेश्रेष्ठएवा कोकाशनुं समग्रखलपुरुषमात्रनुंखलपणाने अतिक्रमणकरेएवुं कोइदि वसअनुभवनकरेलुं एवुंखलपणुंकेमप्रकाशथयुं जणायछे,एमनहोयतो गुप्तस्थानमांरहेलां आपणवेनीआप्रकारनीतत्कालविडंब- ना,कोकाशनाकह्याविना केमकरीएनीमेलेथाय अरेआतेशुंपाणिमांथी अग्निप्रकटथयो अथवा अमृतराशिमकेतां चंद्रमंडल, तेमां थीअंगारनांनिर्झरणपड्यां अथवातेकोकाशनेशुं दूषणआपीएआपडां पूर्वेंकरेलांमाठांकर्म, तेनोजआसर्वेविलासछे जेणकरिनेअति सज्जनएवापणकोकाशनुं दुर्जननाजेवुंदुष्टमनप्रकटथयुं. । जेमाटेतेकह्युंछेकेअवश्य भावीनेविषे,बंधनरहितएवी दैवनीस्पृहा,जेदिशे दोडेछेतथावणेसहितवायुनोसमूहजेमदोडेछेतेमतेदैवस्पृहानीसाथे अतिशेअवशछेस्वरुपजेनुंएवुंजननुचित्तपणपछवाडेदोडेछेएटले जेवोभाविभाव थवानोछेतेवीदैवनी इच्छाथायछेतेप्रमाणे लोकनुंचित्तपणथायछे. ॥ १ ॥ इत्यादिचिंतावडे पीडातुंछेचित्तजे- मनुंएवां,जन्मथी आरंभीनेकोइदिवसनथी पाम्युंपराभवनुंदुःख जेमणेएवानेअतिशेछे मननीव्यथाजेमने एवांतेस्त्रीपुरुष, कोइप्र- कारेकष्टसहनकरतांसतांकाष्टनापांजरामांरह्यां क्रोधवडेधमधमतुंछेअंतरजेनुंएवाकलिंगदेशनाराजाएतेबेनेअन्नमात्रपणनआप्युं. तारपछीसमीपरहेलाअतिशेदयालुमननामांणसोए कनकराजानाभयथी दानपुण्यनामिषथीअन्ननीपिंडिकाएटले, लोचो प्रति- दिनआपवामांड्यो. तेदिनथीआरंभिनेकाकपिंड आपवारुपपुण्यनिमित्तनी लोकमांप्रवृत्तिथइ. तात्त्विकप्रवृत्तिवालोलोकनथी.

बुद्धिवालासूथारेविचारीने, कोकाशनेपोतानापुरुषोपासेरक्षणकरावी तेसूथारतत्कालपोताना राजापासेमूर्खपणाथीगयो. जइनेविज्ञापनाकरीकेहेदेव, तमाराभाग्ययोगेअत्रखेचाइआवेलो महाकलानुस्थानएवो कोकाशनामेतमारावैरिनोमित्र, कोइपण कारणथीमारेघेरआवेलोछे. जेनाकरेलागरुडनाबलवडे काकजंघराजा, वहांणनावांणियानीपेठे भ्रमणकरतोदुर्ग्रहएवापुरुषोने तथाराज्यादिसंपत्तियोने देशदेशांतरथीलावीपोतानेवशकरेछे. तेवातनेतेराजाएअतिआदरथीउंचाकानकरीसांभलीनेसारुंसारुं एमकहीनेपोतानाअतिशेक्रूर एवापुरुषोनेबोलावीकोकाशने बांधीपोतापासेलाव्यानोएकदमहुकमकर्यो. अनेपोतेकनकप्रभराजापणजांणेत्रणजगतनुराज्यमल्युंहोयनेशुं, एवोअतिशेहर्षथीरोमांचितगात्रवालोथइने अतिउन्मत्तथयोसतो यमराजनाअतिशे भयंकरसुभटोजेवामहाक्रूरयोद्धाओनेसंघाथेलेइतत्कालनिकल्यो. तेटलामांतेसूथारनेपोचेलासुभटोए अतिशेक्रूरवृत्तिथीघणावंध वडेक्रौंचपक्षीनेजेमबांधेतेमबांधीने, उघाडीतरवार्योकरी, अतिकदर्थना (भुडाहालं) करीशुं अतिशे ताराकडकेकडकाकरीशुं इत्यादिभयदेखाडवापूर्वकपूछयुंके काकजंघक्यांछे देखाड्यएमअतिशेरोषथीपुछयुंसारे, अतिशेबुद्धिवालतेकोकाशिकांइक अंतरमांविचारीकार्यनोपोतेअतिशेजांणछे माटेजेमहतुंतेमसत्यपणेकाकजंघनी स्थितिविगेरे नकहेवायोग्यहतुंतेसर्वेपणतेणेकह्युं. शुद्ध बुद्धिवालातेप्रकारनासत्यपुरुषोना हृदयरुपसमुद्रनीअगाधताने (अपारपणाने) कोणपुरुषजांणीशके कोइपणजांणवासमर्थ नथी. तारपछीघरथीवारणेनिकलेलो कनकप्रभराजा, प्रथममोकलेलासुभटोसाथेमली काकजंघराजानो निग्रहकरवातेप्रकारनोमोटोपारधिहोय, तेजेमपशुपक्षिनेखोलेनेबीजाने पुछेतेमकरतो, नेक्यांक्यांछे. रांकएवो, कागडानीपेठेनासतोकाकजंघ, इत्यादिउचांनीचांवचनने जेमतेमबोलतोगालोदेतो सुभटोसाथेद्रोडीआवतो ज्यांपोतेस्त्रीसहितसंताइरह्योछे त्यांतेवोकोलाहलशब्दसांभलतोतेसर्वेनेमूर्त्तिमान्यमराजनीपेठेदेखतो रांणीयेसहिततेराजा, अतिआश्चर्यपांमीआतेशुं ओचिंतुंमहाभयआवीपड्युं

तेम. कळावानएवोअनेओषधिओनो अतिशेवल्लभएवोस्वामिअमृतमयटाढां जेनांकिरणछेएवाचंद्रवडेविष, अग्निअनेसर्पादिक तेनेधारणकरताएवाशिवछे तोपणतेनिरंतरपरमसुखीथायछे एटलेकाळकूटझेर, अग्निमयत्रीजुंनेत्र अनेसर्पनांआभूषणएसर्वेदुःखदायीछे तोपणएककळावानचंद्रनो अंगीकारकरवाथी शिवपोतेसुखीथायछे अनेबीजाने सुखीकरेछे तेमाटेआप्रकारनो कळावानपुरुष बहुमानपूर्वकतमारी पासेराखवोघटेछे जेमतेनीकरेली कळानाअतिशयवडे अन्यराजाथी तमारोप्रताप,अपरग्रहथीजेमसूर्यनोप्रताप, तेमअतिशेसर्वोपरी थशेइत्यादिनगरना लोकोएप्रतिबोध करेलाकलिंगदेशनाराजाए शांतवृत्तिथी पोतानापुरुषोमोकली कोकाशनेपोतानी पासेबोलाव्यो, अनेपूछयुंके प्रवरशील्पज्ञ ! अतिशेचमत्कारनुं स्थानएवुंनेहाला पुरुषोने आनंदकरनार एवुंतमोशुंशुं विज्ञानजाणोछो ? त्यारेकोकाशबोल्यो केहेराजन्!विश्वकर्मानो पेठेसमग्रएवुंपण शिल्पज्ञानअतिशेपणेसर्वथीसरसहुं जाणुछुं त्यारपछी तेराजाबोल्योकेहे कळाकुशळ! कमळनाआकार जेवुंमारेयोग्यएवुंएक मोटुंमंदिररचोअने तेकमळाकारमंदिरनी सोकर्णिकारचो, तेमांसोपत्रनेविषे मारासोपुत्रनेरहेवानां स्थानरचो पोतानीशोभाथी जीत्यांछेदेवतानां भवनजेमणेएवां तेस्थानशीघ्रपणेरचो एप्रकारनुंतमारुंकळानु श्रेष्ठपणुंपनेशीघ्र देखाडोजेणेकरीने त्रणजगत्मांपण माराजेवीभवननीसमृद्धिकोइ राजानेनहोय, एवायशनुंपात्रमनेकरो एप्रकारेतेराजानी आज्ञामाथेचढावी कोकाशउभोथयो तेवखततेनुं बंधनादिकपरवशपणुं सर्वत्यागकरावी महासुखीकरीनेनेकाष्ठ भुवननेकरवायोग्य एवांकाष्टादिकळावाने तेनीआज्ञामांरहेनार घणांमाणसआप्यां एप्रकारेअतिशेसन्मानथी कामकरवानोतेराजाए आज्ञाआपीत्यारपछी उत्पन्नथइछेजीववानी आशाजेनेएवाकोकाशेमननो सर्वअभिप्रायगुप्त राखीनेएराजाए आज्ञाआपेलाभुवन करवानेवास्तेतेणे योग्यएवांसारांकाष्ठ मंगाववाविगेरेनोसर्वआरंभकर्यो. पछीप्रमाणरहितअति उत्कंठावडेपोतानो स्वामीबंधीखाने पडेलोजेकाकजंघ राजातेनेमळवानीघणीइच्छा

एप्रकारेकाकपिंडवडेपण प्राणधारणनेकरतोएवो तेराजा अनेराणी. तेमणेकेटलोककालनिर्गमनकर्यो. अहोमोटापुरुषोनेपण आप्रकारनीअघटती, नकहीशकायएवीदुर्दशाहोयछे. अथवाभवस्थितिनुं, पर्वतनीपृथ्वीनामार्गनीपेठे नीचाउंचापणुप्रकृति सिद्धछे एटलेस्वाभाविकछे. ॥ १ ॥ तेकहुंछेके कोण आलोकमांसदासुखीछे? कोइनथी नेकोनीलक्ष्मीअथवाप्रीतिस्थिररही छे? कोइनीनथीरही कोणमृत्युथीग्रस्तनथीथयो? विषयमांकोण लोभायोनथी? सर्वेविषयमांलुब्धछे. ॥ १ ॥ एकदिवसक लिंगदेशनाराजाएआ काकाशसर्वअनर्थनुंमूलछे एमधारीअतिशेक्रोधथी सर्वस्वहरणकारकचोरनीपेठेतेनो वधकरवानेपोताना सुभटोनेआज्ञाकरी तेसुभटोविडंबनासाहित नगरवच्चेथइनेशत्रुनीपेठेवधस्थानमां काकाशनेलाव्या. परंतुनेकोकाशनापूर्वजन्मना कोइशुभकर्मनावशथीनगरमां सारासारालोकोएदयाए साहितदेखीनेसर्वएकठाथइने अतिशेआग्रहपूर्वकआप्रकारेकाकराजाने विज्ञापनाकरी हेराजन्! हिमाचळपर्वतनीलक्ष्मीविलासनेउपहास्यकरनारीनिर्मळकीर्तिने धारणकरताएवामोटापुरुषोए अणवि चार्युंअन्यजननेयोग्यआशुंकरवानुंआरंभ्युंछे? जेअणविचार्युंकरवुंतेतोकिंपाकवृक्षनाफळनुं आस्वादकरवानीक्रियानीपेठेप रिणामेहितकारीथतुंनथी तेपणशास्त्रमांकह्युंछेकेशल्यतथा अग्निनथाविषएसर्वेनाउपायकरवा तेसुलभछेपरंतु सहसात्कारेनकर वानीजेक्रियाकरवीतेथकीउत्पन्नथयेलो जेपश्चात्तापतेनुंतोऔषधजनथी ॥ १ ॥ माटेहेराजन्! दैववशथीकळानुंपात्रएवोअने कामकुंभनीपेठेवांछितअर्थनेसाधनारएवो आप्रकारनोपामेलोकळापात्र पुरुषनेकोणडाह्योपुरुषक्रोधवडेमिथ्यानाशकरे? कोइ नाशकरेनहीं केमकेकळावान्पुरुषतोसर्वजगाए निश्चेसाधारणवृत्तिवाळोछे. पुरुषनेविषेआपोतानोअने आपारकोएवाविभाग करवानुंचिंतवनहोतुंनथी तेमगुणप्रधानएवा कळावंतपुरुषोनीविषेपणनथी. कळावानपुरुषनोसर्वजगाए बहुमानकरवायोग्यछे. कळावानपुरुष, पारकोहोयअथवापोतानोहोय तोपणतेविशेषपणेमहिमानोकरनारछे, जेकळावानचंद्रछेतेशिवनोमहिमाकरेछे

पहेलांजयुक्तिर्थीआकलिंगदेशनाराजानेकुटुंबसहितमारीनांखवो. एवोविचारकरीने एकबुद्धिमानपुरूषकाकजंघराजानोपुत्रजे विजयनामाहतोतेनीपासेगुप्तपणेमोकल्यो. तेणेआदिथीतेअंतसूधीनुं जेवुंहतुंतेवुंसर्ववृत्तांतकह्युं. तेविजयपुत्रपणअतिशेमोटुंलश्कर लइअतिशेशीघ्रपणेपोताना पितानावेरनोवदलोवाळवानेगुप्तपणे कोइमिषथीसमीपगाममांआवीरह्योछे. जेमकोइमहादैत्यदेखाय नहींएवीरीतेचतुरंगसैन्य कोइप्रकारेगुप्तराखेलुंछे. त्यारपछीकोकाशेआश्चर्यकारी एवोतेपद्माकरनामेप्रासाद तेमांअनुपमएवीजे कोइमंगळकारकतोरणादिसमग्रसामग्री संपादनकरेसतेअतिशेहर्षपामता कलिंगदेशनाराजाए प्रशस्तमुहूर्तआवेसतेमोटाउत्सवपूर्वकसोपुत्रेसहितदेवताएवींटेलोइंद्रजेमसभामांप्रवेशकरेतेमप्रवेशकर्यो. अतिशेअद्भूतआश्चर्येव्याकुळ एवातेराजाएप्रासादबधो सारीपेठेजोयो. प्रसाददानसन्मानपूर्वकतेणेतेकोकाशनां घणांवखाणकर्यांनेकह्युंके आवीशिल्पचातुरीकोइकाळे दीठीनहोतीने सांभळीपणनहोतीअनेमने पणसंभवनहोतोकेतमेआटलीवधी चातुरीकरीशकशोअथवारत्नगर्भापृथ्विनेविषेशुंनथीसंभवतुं ? सर्वे वस्तुनोसंभवछे. तेकह्युंछेकेदानमां, तपमां, शौर्यमां, विज्ञानमां, विनयमां, नीतिमांआश्चर्यनकरवुंकेमकेपृथ्विघणांरत्नवाळीछे. त्यारपछीगुप्तछेविचारजेनोएवामहाबुद्धिमानते कोकाश, कलिंगराजप्रत्ये आप्रकारेबोल्यो—हेदेव ! अतिशेमोटोएवोपणआप्रासादएकथंभनाघरनीपेठेएकज कुंचीदेवाथीतत्काळदिव्यविमाननीपेठे आकाशमांउडशे. तेसांभळीकौतकजोवामां रसिकएवो कलिंगराजाअसत्यएवुंतेनुंकहेवुंतेमांभ्रांतथयुंछे अंतःकरणजेनुंमाटेतेनेसत्यमानतो, आप्रकारेसन्मानसहितकोकाशप्रत्येबोल्यो—हे हृदयवांछितशिल्परचनाकरवामांइंद्रनाशिल्पीविश्वकर्मासमानहेकोकाश ! तमेकहोछोतेमछेतोएकौतुकहमणांजदेखाडो. जेदेखवानेअर्थेजन्माराथीगामडामांरहेनारलोक जेमनगरनीमोटीलक्ष्मिजोवाने उत्साहवाळोहोयतेमअतिशेउत्साहवाळुंअमारूंमनथयुंछे. तेसांभळीकोकाशबोल्योके—कोइअपूर्वप्रकारनुंकौतुक पुत्रेसहिततमनेतत्काळदेखाडीश एमअंतरमांबोलतांस्मितोल्लाससेसहीत

छेतोपणकालिंगराजानी आज्ञाविनातेने मळवासमर्थनथतो एवोअनेज्यारेपोतानी स्त्रीएसहितगुप्तस्थानमां रह्योहतोतेवखततेगुप्त स्थाननुंशत्रुनेकहेवुं तेरुपअघटतुंजणातुं दुर्जनपणुंतेनेकरवाथी उदासमनवाळा थयेलापोताना स्वामिनीसंभावना करवामाटेए टलेउदासमनपणुं निवारणकरवाने अर्थेकोइकपोताना मित्रद्वाराएमाक्षात् पोतानाअभिप्रायने जणावनारएवो एकनवोश्लोक करीनेपोतानास्वामि पासेमोकल्योते श्लोकनोअर्थ—हेमंदपुरुष ! तारासुखनेअर्थेवैद्य लोकोएअतिशेक्रूरकर्म कर्युंतेथीआटलोब-धोउदासकेमथायछे ? एउपायतोनिश्चेतत्काल तारागुणनेअर्थेथशे एमजाणआप्रकारे अन्योक्तिगर्भित कोकाशनीसुंदरवाणी सांभळीकाकजंघ राजाएविचारकर्यो केजेस्वाभाविकसुजन मनुष्यछेतेणेउपरथी जणातुंपोतानुविपरीत कर्मकर्युंतेपरिणामेदुःख दायीथतुंनथीकेमके कलिंगदेशनाराजाएकोकाशनाकहेवाथीमनेआप्रकारनुंबंधनकष्टदीधुंतेपण मारोमूळमांथीवधथवानोहशेतेनुं निवारणकरवानेअर्थेकर्युंहशे एमआश्लोकथीजणायछे माटेएमारोमित्र छेटेछेतोपणपासेजछे. एजामित्रमनेअत्यंतदुःखथीमूकावी निश्चिंतकरशेजेमराहुनाग्रासथकी चंद्रमानेमूकावेतेम. तेकार्यपणघणाथोडा काळमांकरशेएमजणायछे. त्यारपछीकोकाशोवि-चारकर्योकेपोतानास्वामिने मूकाववानोउपायपरिणामे हितकारीथायएवीरीते आराजानीआज्ञाकरूं एमधारीचक्रवर्तिनाम्हेल जेवुंअतिशेरचनाएसहित, अतिशेसुखकारीतेम्हेलनुं कामजेटलामांसमाप्तकरेछे एवामांराजानीपासे रहेनारमशालधारणकरनार एकसत्पुरुषेराजानीपासेथी एवोविचारसांभळेलोके आम्हेलपुरोथतासूधी शत्रुराजाराणीनेजीववादेवां पणमारवांनहीकेमके एमनुंमरणसांभळीने कोकाशनोजीवउदासथशेतो माराम्हेलनुंसारूंकामनहींथाय अनेवच्चेविघनथशे माटेमारवानेइच्छेलोपणते शत्रुनेजीववादेवो अनेनवाम्हेलतुंकामपुरूंथाय अनेतेमांप्रवेशनुंमूहूर्त्तसिद्धकर्यापछी तेजदिवसेशत्रुनेमारीनांखवो—आविचारको-काशनेजणावीदीधो. करवतनाजेवुंकठिणतेवचनसांभळीने अतिशेक्रोधाक्रांतथयेला कोकाशेविचारकर्योके माराराजानेमारतां

एवंयुद्धथयुंकेवाणनीसंघाथेवाण, भालानीसंघाथेभाला, दंडनीसंघाथेदंड, तरवारनीसंघाथेतरवार, शक्तिनीसाथेशक्ति, पट्टीशनीसंघाथेपट्टीश, मुद्गरनीसाथेमुद्गर, शल्यनीसाथेशल्य, चक्रनीसाथेचक्र, यष्टिनीसाथेयष्टि, मुष्टिनीसाथेमुष्टि, केशनीसाथे केश, वाहुनीसाथेवाहु, कुणीनीसाथेकुणी, हाथनीसाथेहाथ. खभानीसाथेखभो, माथानीसाथेमाथुं, पगनीसाथेपग, इत्यादि एकवीजानुंपरस्परआस्फालनथवुंतेथीमहाभयानकएवुं मोटायोद्धापुरुषोनुं युद्धथयुंपरंतुशास्त्रमांकह्युंछेकेधणीविनानुंलश्करहारे तेमकलिंगराजानासेनापतिनी सेनामार्गमांघणुचालवाथी थाकेलाने्टमार्गनाटोळानीपेठे मंदशक्तिवालीथई, नेविजयकुमारनी सेनालुंवळवृद्धिपाम्युं. चालतांमोटाहिमाचळपर्वतनातटनीपेठे एकदमनगरमांपडवाथीकालिंगराजानुं नगरसूचिकानावासण नीपेठेएकदमनाशपाम्युं. तेविध्वंसनासमकालेजअपारपराक्रमवाळो विजयकुमारपरमदुःखरुपएवाकाष्टपंजरथीपोतानांमातापितानेनर्कमांथीजेमउद्धारणकरेतेम तेवेनुंग्रहणकरी अतिबुद्धिना.मपंचथीसिद्धकर्युंछेकार्यजेणे एवोकोकाश अनेतेविजयपुत्रदेनिर्भयपणेवळतानगरमांथीजेमनीकळे तेमचारेपासचतुरंगसेनाए वींटेलाअतिशेउतावळासुखे पोतानानगरमांआव्या, नेअतिशेमोटा उत्सवथीमातापितानेआगळकरी नगरमांप्रवेशकर्यो. सारपछीकृतज्ञपुरुषोमां श्रेष्ठमहाउदारमनवालो दानीपुरुषमां चक्रवर्तीसमानकाकजंघ राजाएपरमउपकार करनारकोकाशने अगणीतमणीसुवर्णादिक वांच्छितघणीअद्भूत सम्रुद्धिआपी अनेसूर्यनाघोडा जेवासेंकडोघोडा अनेइंद्रनाहाथीजेवा मोटागंधहस्तीसर्वांग सम्रुद्धिसहीतसेंकडो आप्या,नेघणांक गामअनेनगरपणअर्पणकर्यां. एप्रकारनीअतिशे सम्रुद्धिएअतिशेशोभतो कोकाशनेपोतानासमानकर्यो. ग्रंथकारकहेछेकेकोण कृतज्ञपुरुष, करेलाउपकारनो प्रत्युपकारनकरे? आराजाएतोसर्वशक्तिवडे तेकोकाशनुंअतिशेपोषणकर्युं. तेकह्युंछेकेपोतानेघेर पाळेलोउच्छीष्टभोजनमात्रनेकरतो श्वानपणधणीनाअतिवो उपकारनेदेखतोप्रत्युपकार करेछेतोसर्वस्वरहीत थयेलोराजाते प्रकारनाउपका-

कोकाशेएराजाप्रत्ये वाणीनोविलासप्रकाशकर्योकेहेदेव ! सोपुत्रेसहीत, ताराएसहीतजेमचंद्रहोयतेमपोतपोतानास्थानकमळनो अंगिकारकरो एटलेपोतपोतानेस्थानेबेसो. जेमतत्काळकुंचीनाप्रयोगवडे अनुपमएवुंकौतुहळदेखाडुं. त्यारपछीमहादुकाळमांअतिशेभुख्याथयेलारंकपुरुषोजेमनिशंकपणेभोजननेअर्थेअतिशेउत्साहथी पडेतेमकौतुकजोवानेअर्थेउपराउपरीसंकडाशनेकरतातत्काळराजाअनेतेसर्वेपुत्रो हुंवहेलोप्रवेशकरुं, हुंवहेलोप्रवेशकरुंएवीरीतेथइने तेप्रासादमांपोतपोतानेस्थानेबेठा. त्यारपछीसिद्धछेगुप्तअभिप्रायतेजेनोएवो तेकोकाशजेमबंधीखानामांथीनीकळे तेमपोतेतेप्रासादथी नीकळीनेबोल्योके–रेमूढपुरुषो ! मारा स्वामिकाकजंघनेमारवाना गुप्तअभिप्रायनुंफळकिंपाकवृक्षनुंपरीपाकावस्थाए महाक्रूरथतुंएवुंजेमफळहोय तेप्रकारनाफळनेएके काळेज़भोगवो. एमगुप्तबोलीनेअतिशेयुक्तिथी एवाप्रकारनीकुंचीफेरवीकेजेना प्रयोगथीतेसमग्रप्रासादनिद्राळुनेत्रजेममीचायतेम तत्कालसमग्रमीचाइगयो. तेप्रासादनीमांहेरहेलोराजापुत्रेसहीतमोटातेतेमनोरथनेधारणकरतोएवोछेपणहाहाकारकोळाहळशब्दने करतोजेमहाथीएमूळमांथी उखेडेलामीचायेलाकमळडोडामांरहेला दुःखथीघणुंआक्रंदनकरताभ्रमरनीपेठेतेसर्वेथया. तेअन्योक्तिग्रंथमांकहुंछेकेअतिआसक्तिथी कमळमांरहेलोभ्रमररात्रिथीकमळमीचायुं तोपणतेनेमूकीनेगळो थवानसमर्थथयोनेतेणेविचारकर्योकेरात्रिजशेनेप्रातःकाळथशे, सूर्यउगशेअनेकमळलक्ष्मिप्रफूल्लितथशे एवोविचाकरेछेएटलामांएकआवेलावननाहाथीए तेकमळनेमूळमांथीउपाडीभक्षणकरीलीधुं. तारपछीकोकाशेसंकेतकरेलो विजयनामनोकाकजंघनोपुत्र ओचिंतोहल्लोकरीनेआव्यो. प्रलयकाळनामेघनीपेठे कलिंगदेशनानगरनो विध्वंसकरवामांड्यो. तेप्रकारनोचारेपासथीअघटित थतोविध्वंसजोइअतिशेआकुळव्याकुळथतानगरनालोकनो आक्रंदशब्दसांभळीकलिंगराजानो सेनापतिअतिशेउतावळोथइ सेनालइनेनगरद्वारे आव्योनेमोटागंडशैलपर्वतनाजेवीनगरमां प्रवेशकरतीविजयपुत्रनीसेनानेक्षणमात्ररोकी. तेसेनाथीअपारपराक्रमवडेएकक्षणमात्र

जरामांपुरेलांपक्षिनीपेठे चारेपासउछळताराजा अनेराजानापुत्रोए अतिशेपोकारकर्यो. त्यारपछीतेकाष्टनेभेदनार पुरुषोएवि-
चारकर्योकेपुत्रमरेतोमरवादेवो पणराजानेकोइप्रकारेकाढवोजोइए एमविचारीनेअन्यगतिजेमनेनथीएवाप्रधानपुरुषोअतिशेउ-
तावळथीउज्जणमांआव्या, अनेकोकाशनेअतिशेप्रणामकरीपोतानास्वामिनी जीवितरुपभिक्षानम्रताथीमागी, अनेअतिशे आग्र-
हथीप्रार्थनाकरी त्यारेअवकाशपामेलाकोकाशेघरनादासनीपेठे कलिंगराजाजोआराजानी नित्यसेवाकरेतोएराजानेजीवतोते-
मांथीहुंकाढुंएमकहीतेवातमंत्रीओएअतिशेआदरथीग्रहणकरी. त्यापछीकोकाशेतत्काळ तेनगरप्रत्येजइ (कीलिका) कुंचीनुं
आकर्षणकरवाथीतेसर्वलोकनी आशाएसहीततेप्रासादअकस्मातउवडीगयो. तेमांथीकंठेआव्याछेप्राणजेना एवोकलिंगदेशनो
राजासोपुत्रसहीतगर्भवासमांथी जेमनीकळेतेमतेप्रासादमांथीनीकळ्यो. तेपुत्रसहीतराजाजाणेफरीजीवतोथयोहोयएमपानतो,
कोकाशने पितानीपेठेगणतोतेणे कबुलकरावेलाप्रमाणे माळवदेशनाराजानीसेवामांरह्यो. आप्रकारनुंजेनीउपमानथी एवुंको-
काशनुंकुशळपणुछे. जेणेकरीनेहिंसादिअनर्थकर्या विनापणपोतानोस्वामिमुक्तथयो अनेअतिशेवैरवाळोराजापणवशथयो. अ-
थवाधर्ममांएकाग्रचित्तवाळातेराजाने विषमहोयतोपणतेसमथायतेमांशीनवाइ ! एकादिवसचारज्ञानधणी कोइमहामुनित्यां
पधार्या. तेमनोवंदनादिविधिकरीने राजाएपोतानोअनेकोकाशनो पूर्वभवनोसंबंधपूछयो. त्यारेतेज्ञानिबोल्याकेहेराजन् ! पूर्व
जन्ममांगजपुरनगरनोतुंजैनीराजाहतो अनेआकोकाशजैनीब्राह्मण तारीप्रसन्नतानुंपात्रएवो शिल्पज्ञानवाळोहतो. तेनावचनथी
तेंअनेकजैनप्रासादकराव्या अनेजीर्णोद्धारकराव्या नेनानाप्रकारनांरत्नादिमयजीनप्रतिमाओकरावी. तेवातशास्त्रमांकहीछे
जेणेजीनभवनकराव्युंनथी नेजेणेजीनबिंबनीतथासाधुनी पुजाकरीनथी, जेणेदुर्धर (दुःखेधारणकरवायोग्यएवुं) व्रतधारण
कर्युंनथीतेणेपोतानोजन्मफोगटगुमाव्योछे. तेसूत्रधारेराजानाकह्याथीपण अधिकपोतानीभक्तिवडे नवांनवांरुपशोभादिकनीर-

रनेकरनारनेविषे प्रत्युपकारीकेमनाहोय ? तेपणकह्युंछेकेस्वामिएतो विशेषेकरीनेकृतज्ञथवुं. जेमाटेकह्युंछेके कृतज्ञस्वामिनोसं-
बंधकरनारोने उत्तमस्त्रीनोपरीग्रह करनारोनेलोभ रहितनेमित्रताकरनारो पुरुषकोइकाळेखेद पामतोनथी.जोपण अकृत्यनेक-
रनारमसेस्वामिकांइपण नबोलेनेक्यारेपणमर्मवचनवडेनव्यथाकरे तोपणसेवकपुरुषनिरंतरशंकितचित्तवाळोहोयछे. माटेपोतानी
मेळेजआशंकावाळुंछे हृदयजेनुंएवीविपरीत कुंचीस्थापनकरनारी विजयानामनीस्त्रीनुंते प्रकारनुंदुष्टचेष्टितजाण्युंछेतोपणशो-
कनीइर्षाथीस्त्रीजातिमां अघटितकरवापणानो संभवछेएमधारीतेनुंदुष्ट चेष्टितराजाएपोताना गंभिरगुणवडेक्यारे पणप्रकाशन
कर्युंतेपणनीतिशास्त्रमां कह्युंछेकेबुद्धिमानपुरुषे धननोनाशथयोहोयते तथामनमांकोइप्रकारनो परितापथयोहोय ते तथाघरनां
माणसनुंदुष्टचेष्टितते तथापोतेंकइकठगायो होयतेतथाकोइजगाए अपमानथयुंहोयते प्रकाशनकरवुंअनेजेनो रोषअनेसंतोषनि-
ष्फळनथीएवोएराजाछे तोपणतेणेस्त्रीनाउपरक्यारेपणरोषनुंफळन देखाड्युं. पोतानेतत्वज्ञानछे तेणेकरीनेपोताना चित्तमांएप्र-
कारनोविचारकर्योके वहुधासर्वेस्त्रीजाति इर्षालुंप्रकृतिवाळीहोयछे. तेपणशास्त्रमांकह्युंछेके आप्रकारनीवस्तुतो कोइजगाएज
होयपणबहुधानहोय, केवाणीओहोयनेतेठगेनहीं, ब्राह्मणहोयनेतेसंतोषीहोय, क्षत्रिहोयनेतेक्षमावाळोहोय, वायुहोयनेतेस्थिर
होय,अग्निहोयनेतेटाढोहोय, जातेस्त्रीहोयनेतेइर्षारहीत होयएवीवस्तुशुंघणीहोय? नजहोय हवेत्यारपछीशत्रुनाकांचनपुरमांअ-
तिशेगुप्तपणेकुंचीदेवाथी तेपद्माकरप्रासादमीचइ गयोतेनेउघाडवानेप्रधानप्रमुख सर्वलोकपणसमर्थनथया. पछीतोपुत्रसहीत
राजानेतेप्रासादमांथी खेंचीकाढवानी आज्ञाएतेप्रासादने उघाडवाघणाकारीगरएकठाथया पणकोइथीनउघाडायोशेत्रट
छेदनकरवा, भेदनकरवा, कोवाडाप्रमुखआयुधलइघणालोकोमंड्या. एवामांतेप्रासादनामध्ययंत्रमां एकाग्रपणेजोडायेलांसो
काष्टतेनाउपरपडेलाघाततेथी अंदररहेलाअतिशेउछळता, अतिशेदुःखीथता, माथाउपरघापडवाथी अतिशेबकोरपाडता, पां

दिग्व्रतनोअतिचाररुडेप्रकारे आलोचनकर्यो. एटलेयथाशास्त्रगुरुए आपेलुंपायश्चितकर्युं पछीकलंकरहितछे पोतानुंव्रतजेनुं एवोतेराजापोतानास्थानमांआव्यो अनेकोकाशनीसहायताथी अतिशेसर्वप्रकारेथइछे कार्यसिद्धिजेनेएवो घणाकाळपर्यंतराज्य समृद्धिनेभोगवीसमयआव्यो त्यारेपोतानापुत्रनेराज्यआप्युं. पछीपोतेअपूर्वमोटाउत्सवदवडे वेस्त्रीओएसहीतदीक्षा लइनेसौधर्म देवलोकमांजइमोटादेवताना सुखनोअनुभवकरी, वळीमनुष्यभवपामी, तेमांपणराजाथइनेमोक्षजशे. अनेकोकाशतोमोटीअनु पमएवीपोतानीशिल्पकळानी चतुराइथीआपृथ्विमांमोटायशनो विस्तारकरीएराजासंघाथेजन्मरमांथी नीकळीएटलेदीक्षालइ घणुआयुष्यहोवाथी घणोकाळचारित्रधर्मपाळी माहेन्द्रदेवलोकमांइन्द्रनो सामानिकदेवथइत्यांथी चवीनेमोक्षजशे एमकारे जिनमतमांकुशळपणुंतथाजिनपरमात्मानीभक्तिकरवीतथानियममांदृढपणुंराखवुं तेरूपदर्शनाचारनेविषे आद्रष्टांतजाणीने हेसारी बुद्धिवाळालोको ! तेदर्शनाचारपाळवामांप्रयत्नकरो. ॥

एप्रकारेदर्शनाचारने विषेकोकाशअने काकजंघराजातेनुं उपाख्यानकर्युं हवेतेदर्शनाचार आठप्रकारनोछेतेगाथानो अर्थः–१. निश्शंकित, २. निःकांक्षित, ३. निर्विचिकित्स, ४. अमूढद्रष्टि, ५ उपबृंहणा, ६. स्थिरीकरण. ७. वात्सल्य, अने, ८. प्रभावनाएदर्शना चारनाआठभेदछे एमांनिश्शंकितपणुं एटलेशंकारहितपणुं तेदेव.गुरु.धर्मविषेकरवुं तेमांदेवप्रत्ये निश्शंकितपणुं एवुंछेकेअंबडनामे संन्यासीतेणेपरीक्षा करेलीएवीसुलसानामे श्राविकातेनाद्रष्टांतथी जाणवुंनेगुरुप्रत्येताश्रेणीक राजानुंद्रष्टांततेराजानी इंद्रेपणसमकीतना द्रढपणानेविषेकीर्तिकरीछे तेवखतदर्दुरांकदेवेतेनी परीक्षानेअर्थेप्रच्छने ग्रहणकरतुं एवुंयतिनुंरूप देखाडीनेतेनीसंघाथे प्रश्नादिककर्याछेतेनुं काव्यआप्रकारनुंछे. तेकाव्यनोअर्थने प्रच्छनेग्रहणकरता यतिनीजाळ-नेदेखीश्रेणीकराजाए पूछयुंकेहेभिक्षुक ! आतारीकंथाशिथिळकेमछे ? त्यारेतेभिक्षुकबोल्यो केआतोकंथानथी, आतोमाछलां

चनाजीनप्रासादमांकरी. तेकहुंछेकेकळावाननेतिकळामोटापुरुषोए पणवखाणवायोग्यछे केजेकळासर्वज्ञपुरुषोनीशोभानाका-रणमांउपयोगीथायछे. तेसूत्रधारेपोतानीब्राह्मणपणानीजातिना स्वभावथीएकादिवसअहंकारकर्यो. पछीएकदिवसकळामांचतुरएवोएकसारोसमृद्धिवाळो जैनसूत्रधारकोइराजापासेथीनाशीने त्यांआव्योहतो. कळानामत्सरथीपिशुनपणावडेतेणेराजानेजणाव्युं केमकेकळावाळो, धनवाळो, विद्यावाळो, क्रियावाळो, राजानोमानीतो, तथाराजा, तथातपस्वीतथादानीपुरुषोतेसर्वेपोतानेतुल्यएवाबीजापुरुषनेसहनकरतानथी. कर्णनादुर्बळपणाथीलोभी एवोतेराजाएनवोआवेलो कळावानग्रहणकर्योपणछवडीपछीपश्चात्तापकरीनेतेसुत्रधारेत्यागकराव्यो. पछीराजाएसत्कारकरी तेनेविदायकर्यो परंतुसाधर्मिकपुरुषोनोसत्कारअथवातिरस्कारतेनुंअवश्यफळथायछे. माटेतेमनोतिरस्कारएजदुर्गतिनोसत्कारछे. पछीतेसाधर्मिकनेकरेला तिरस्कारनुंपापतेनुंप्रायश्चितकर्याविनातेराजा अनेतेसूत्रधारबेमरणपामी सुधर्मादेवलोकमांदेवतानीसमृद्धि भोगवीत्यांथीचवीने (पडीने) तमेबेजणथयेलाछोमाटेतेमकारनीअरिहंतनी भक्तिवडेहेराजन्! तमारुंआप्रकारनुंऐश्वर्यथयुं. अनेनेसूत्रधारेअहंकारकरवाथीतेनेदासीपुत्रपणुंप्राप्तथयुं. अनेजिनमंदिरमांभक्तिथीकळाकुशळपणुंकर्युंहतुं तेथीआजन्ममांअनुपमएवुं कळाकुशळपणुंप्राप्तथयुं. अनेनवोआवेलोजेसाधर्मिककळावानपुरुष तेनेछघडीसूधीमिथ्याधारणकर्यो माटेतमनेबेजणनेछमासपर्यंत बंधीखानामांरहेवुंपडयुं. अनेतेनेछोडवाथीतमोतेबंधीखानाथीछूट्या इत्यादिपूर्वभवनाकर्मनुंवृत्तान्तकह्युं. तेकह्युंछेकेवाचिक, कायिक, मानसिकएवुंजेकर्मपूर्वेकर्युंछेतेसफळबीजनीपेठे बीजाजन्ममांतेकरेलाकर्मने सदृशफळआपेछे. माटेबाळपुरुषपोतेकरेलापापनोदुष्टपरिणामजाणेछेतोपणतेनुंप्रायाश्चितनथीकरतो तेअज्ञानपणानोप्रकाशआश्चर्यकारीछे. एप्रकारनुंज्ञानीनुंकहेवुंसांभळीने जेपूर्वेपोताथीथयेलोत्रतनोअल्पएवोअतिचारतेरुपपापनुंप्रायश्चितनथीकर्युं तोतेथीमोटुंकष्टप्राप्तथशे एमविचारीनेतेराजाए अजाणपणामांथयेलोएनो

अनेसोमानामेमाता तेवेनोपुत्रमुग्धभट एवेनामेब्राह्मणहतो. तेनीस्त्रीयथार्थछेनाम जेनुंएवीसुलक्षणानामेहतीसुखीएवांतेस्त्रीपुरुषनोकेटलोककाळ गयापछीतेमुग्धभटना मातापितामरणपाम्यां. अनुक्रमेत्रापरतांपितानी लक्ष्मीनाशपामीतं नीतिशास्त्रमांकह्युंछे केलक्ष्मीपोतानेघेरपण स्थिररहेतीनथीतोते बीजानेघेरत्र्यांथीस्थिररहेशे ? लक्ष्मीपोतानुंघररुप जेकमळतेमांपण संध्याकाळपर्यंतरहेछेपछीत्यांथी जतीरहेछेअर्थात् व्यभिचारिणीस्त्रीनीपेठे रात्रीएघरमूकीनेजती रहेछेत्यारपछीतेमुग्ध भटनेघणीविपत्तिनुं स्थानएवुंदारिद्रआवी मळ्युंतेशास्त्रमांकह्युंछे केद्रव्यरहितपुरुषलज्जाने पामेछेनेलज्जावाळो पुरुष तेजथीभ्रष्ट थायछेनेतेजरहित पुरुषसर्वजगाए पराभवपामेछेनेसर्व जगाएपराभवपामवाथी तेनेवैराग्यप्राप्तथायछे नेवैराग्यवाळोपुरुष शोकपामेछेनेशोकवाळो पुरुषबुद्धिरहित थायछेनेबुद्धिरहित पुरुषक्षयपामेछेमाटे द्रव्यरहितपणुंसर्व आपत्तिनुंस्थानछेएआश्चर्यकारीछे. त्यारपछीतेमुग्ध भटलाजनडेस्त्रीने पणपूछ्यावगर मध्यरात्रेछानो, नगरमांथीनीकळी बारवर्षपर्यंतपरदेशमां धननेअर्थेभ्रमण करीकरीनेंजेवागयाहतातेवाज पाछाआव्यात्यार पछीसाराविनयवाळी एवीपोतानीस्त्रीने पूछ्युंकेहेप्रिये ! तेएकलीएबारवर्ष पर्यंतशीरीते निर्वाहकर्यो ? त्यारेतेस्त्रीबोलीकेहे प्राणप्रिय ! प्रकृतिथीजअतिशे वत्सळएवीविमळा नामेजैनमहासतीएउपदेश करेलाएवामोटातत्वविचारना रसमांनिमग्नथइने मेंबारवर्षबारादिवसनी पेठेअतिक्रमकर्याछे तेवातसांभळीअतिशे आश्चर्यपामतो मुग्धभटहसीनेतेस्त्रीप्रत्येबोल्यो—केतेतत्वरसमने पणकहेजेणेकरीनेहुं पणताराजेवोसुखीथउ त्यारेतेस्त्रीएजीवअजीवइत्यादि तत्वनोविचार रुडेप्रकारेकह्योते सांभळीतेमुग्धभट पणश्रावकथयो तेगामनारहेनारमिथ्यादृष्टि ब्राह्मणोएअतिशे निंदाकरीतोपण तेबेजणदृढपणेपरमश्रावक रह्यांएकदिवसमाघ मासमांअतिशेटाढना समूहथीपोतानापुत्रने लइघणाब्राह्मणेवींटेली एवीअग्निहोत्रनीकुंडिका (कुंड) नीपासेतापवा आवेछेतेवखतते मिथ्यादृष्टिब्राह्मणोए अतिशेशीघ्रपणेहेपापीष्ट ! अहिंथीदूरजा, दूरजाएमधिक्कार

मारवानी जाळछेत्यारेराजाएपूछयुं केशुंतुंसाधुथइने मच्छभक्षणकरेछे ! त्यारेतेभिक्षुकबोल्योके मद्यपानकरती वखतेआथणानेठेकाणेएमच्छ वापरीएछीए. त्यारेराजाबोल्योके वळीमद्यपानपणकरेछेकेशुं ? त्यारेभिक्षुकबोल्योकेहुं एकलोकरतोनथी मारीराखेलीवेश्याने जोडेलइनेकरुंछुं. त्यारेराजाबोल्योके वेश्यानोसंगपणकरेछेकेशुं ? त्यारेभिक्षुकबोल्यो केशत्रुनागळाउपर वेपगदइनेकरुंछुं, एटलेशत्रुनेपणगणतोनथी. त्यारेराजाएपूछयुंके तमारेसाधुनेशत्रुकोणहोय ? त्यारेभिक्षुकबोल्यो केजेनाघरमां रात्रीएगमेएवी सांधेलीभींतोहोय तोपणतेमांछिद्रकरी एटलेखातरपाडीनेचोरी करीद्रव्यलावीएतेअमारा शत्रुकहेवायछेत्यारे राजाएपूछयुंकेअहोहेभिक्षुक ! चोरीपणतुंकरेछे ? त्यारेतेभिक्षुकबोल्योके जुगटुंरमवापैसाजोइएते माटेचोरीकरवीपडेछे.त्यारे राजाबोल्योकेतुंभिक्षुक थइनेजुगटुंपणरमेछे ? त्यारेभिक्षुकबोल्योके हुंदासीनोपुत्रछुंमाटे जुगटुंरमवुंमारेयोग्यछे. ॥ १ ॥ पछी राजाएसारीयुक्तिनां वचनकहीनेतेसाधुनेते सर्ववातनुंनिवारण कर्युंपछीआगळचाल्योत्यारे तोएकगर्भवंतीसाध्वी (आर्जा) दीठीतेनेजोइसारी युक्तिथीठपकोदइपोताना घरमांगुप्तपणेलावी कोइनजाणेमाटेतेनी सुवावडनीतमाम क्रियापोतेपोतानेहाथे एकांतेकरीएप्रकारे साधुअनेसाध्वीएबेनुं दुष्टआचरणदेखीनेपण राजाएएमजाण्युंकेआवे जणजजैनशासनमां अयोग्यकर्मनां करनारछेपरंतुबाकीना सर्वेसाधुचारीत्रधारी, पूजनीकएवाछेपणएम नहींविचार्युंकेएकनो दोषदेखवामात्रवडे सर्वसाधुमांएवी अयुक्तआशंकानकरी एप्रकारनीश्रेणीकराजानी धर्मनेविषेद्रढताजोइ एमनहोयतोधर्मनेविषे, लोकनेविषेपण सर्वव्यवहारना नाशनोप्रसंगआवे एमाविचारतोतेराजा उपरतेपरीक्षाकरवा आवेलोदेवअतिशे प्रसन्नथयोनेअढारजेमां चक्रछेएवोरत्ननोहार आप्योतथादिव्यएवां वेहीरागळवस्त्रआप्यां तथादिव्यएवांबेकुंडळ आप्यांएप्रकारेगुरुनेविषे निश्शंकपणुंकरवुं. धर्मनेविषेनिश्शंकपणामांमुग्धभट्टनुं आख्यानआप्रकारनुंछे. कौशाम्बीनामेनगरीने समीपशाळीगराम नामनुंगामहतुंतेमां दामोदरनामेपिता

योगथीदुष्टसर्पकोइजग्याएथीनीकळ्यो अनेतेनिर्भयपणेबेठेलावाणीआने डसवाआवेछेतेटलामांतेनुं द्रढपणुंजोइनेप्रसन्नथयली शासनदेवीएनेदुष्टसर्पनेदूरउछाळीकाढी तेवाणीआनेएकमणीआपी एमबोलीकेआमणीनाप्रभावथी तारेअनर्गळलक्ष्मीथशे. एम कहीतेअंतर्ध्यानथइ. त्यारपछीतेरत्नप्रतापथी चोमासामांजेमजळवधे तेमचारेपासथीलक्ष्मिवृद्धिपामी. तेनीस्पर्द्धाथीजाणेशुं एमवाणीआनोजिनपूजामांघणोआदरथयो. एकदिवसतेने पोतानाकुटुंबमांकांइकांइमंदवाडनी उत्पत्तिथयेसतेकोइकेकह्युंकेगोत्र देवीनीपूजावडेगोत्रमांकुशळथायछे. त्यारपछीतेणेतेगोत्रदेवीनी स्थापनाकरीपूजाकरी. क्यारेकतेनेएकविषमगुमडानोरोगउत्पन्न थयो. त्यारेकोइकेकह्युंकेआजगाए चमत्कारीयक्षछेतेनीजोपूजाकरेतो निरोगादिवांच्छितफळथाय तेवातसांभळीश्रीधरेश्रद्धा धरीनित्येजक्षनीपूजाकरी एमकारेलोकनीवाणीथीविघ्ननीशांतिकरवानेअर्थेचंडिका, गणपतितेनीपणतेणेपूजाकरी. एमकारे तेमुग्धवणिकनुंनिर्विवेकपणुंहतुं. एकदिवसक्रोधपामेलीशासनदेवीए तेरत्नआवीनेलइलीधुं. तेथीतेनुंसर्वस्वहरणथयुं. जेमग्रीष्म काळमांसरोवरनुंजळनाशपामेतेमसर्वथा द्रव्यनोनाशथयो त्यारभोजनमळवानोपणसंदेहथयो. एमअसंतदुःखितथयेलाश्रीधरेते देवोनीपासेत्रणत्रणउपवासकर्या तोपणतेदेवकोइबोल्यानहीं. पछीतेणेगोत्रदेवीपासेत्रणउपवासकर्या नेतेनुंस्मरणकर्युं. त्यारेरोष पामतीतेदेवीएआवीनेकह्युंकेहेदुष्ट ! शुंकरवामिथ्याकष्टकरेछे ? मारीपंक्तिमांस्थापनकरेलायक्षादिकनेसंभार. त्यारेयक्षेआवी कह्युंकेमारीउपरआणेलीचंडिकानुंस्मरणकर. अनेगणपतिएपणतेमजकह्युं. एमसर्वदेवोएपरस्परउपहासकरीने तेवणिकनीउपेक्षा करी. तेथीतेअत्यंतखेदपाम्यो नेहवेशुंकरवुंतेमांछमूढद्रष्टिजेनो एवावणिकनेशासनदेवीएकह्युंके घणादेवनुंआराधनकरवाथीआ प्रकारेफळथायछेमाटेअन्यदेवोनेमूकी सर्वदेवनादेवश्रीतिर्थंकरदेवनुं आराधनकरकेजेथीआलोकनेपरलोकमां सर्ववांच्छितसिद्धि थाय. त्यारपछीतेणेसर्वदेवनोत्यागकरी बहुमानसहित एकजिनपरमात्मानुंजआराधनकर्युं. त्यारपछीप्रसन्नथयेलीदेवीएआवी

करेलो,भुंठोपडेलोते मुग्धभटबोल्योकेजिन धर्मएजसत्यछेपण बीजोकोइधर्मसत्यनथी, नेजोएमनहोयतोआ टाढथीकंपतोमारो पुत्रदग्धथजोएम कहीतेब्राह्मणेते पुत्रनेअग्निकुंडमां उसेटचोपछीब्राह्मणोए मोटोहाहाकारशब्द कर्योतेवखतेसमीपे रहेलीसात्र धानएवीजिनशासननी देवीएतेअग्निकुंडशीतल कर्योअनेतेदेवीसाक्षात प्रकटथइजिनधर्मनी स्तुतिकरवालागीते देवीपूर्वजन्ममां व्रतनीविराधना करवाथीव्यंत्रीपणाने पामेलीहतीतेणीए अन्यजन्ममांजिनधर्मना बोधनोलाभथवामाटेकेवलज्ञानीने पूछचुंहतुं केवलज्ञानीनीवाणीथी स्थानस्थानमांजिन मतनीप्रभावनाकरतीकरती तेवखतत्यांआवेलीहती तेणीएसमीपपणुं कर्युंतेसर्वजोइ ब्राह्मणोएआश्चर्य पामीजिनधर्मनीप्रशंसाकरी अनेतेसर्वचमत्कार देखनारब्राह्मणविगरेने जिनधर्मनीसत्ताभासनथई. पछीअतिशेप्रसन्नथयेला मुग्धभटेस्त्रीनेसर्ववृत्तांतकह्यो स्त्रीएघणोठपकोदीधोके आजपछीआवुंकामनाकरवुं केमकेआतोदैव-योगेदेवतानीसहायता थइतेथीपुत्रजीव्यो, नहींतोबळीजातते जैनधर्मनीअतिशेनिन्दाथात. माटेसर्वथाप्रकारे आवुंकामनाक-रवुं. अनुक्रमेतेस्त्रीपुरुषआजितनाथतिर्थंकरपासेदिक्षालेइसिद्धगतिनेपाम्यां. ब्राह्मणादिकसर्वेप्रतिबोधपाम्या एप्रकारेधर्मने विषेनिश्शंकपणुंकरवुं. एप्रकारेप्रथमनोभेदकह्यो. हवेबीजोभेदकहेछेके कांक्षाएटलेअन्यअन्यदर्शननीअभिलाषातेणेरहितपणुंते निःकांक्षपणुंकहीएतेउपरश्रीधरनुंद्रष्टांतछे. जेमकेगजपुरनगरनेविषेश्रीधरनामेभद्रप्रकृतिवाळोवाणीयोरहेतोहतो. तेपोतानाभोळ-पणनेलीधेज्यांत्यांआस्थावाळोहतो. एकदिवसजैनमुनिपासेआव्यो. त्यांसांभळ्युंकेजेपुरुष जिनपरमात्मानीनवीप्रतिमाकरावी भक्तिवडेपूजेछेतेनेसर्वसिद्धिप्राप्तथायछे. तेकहुंछेकेजीनेन्द्रनीपूजाथी आलोकमांपापदूरजायछेनेसमृद्धिथायछे. परलोकमां देवतानीऋद्धिमळेछे अनेसिद्धिपणमळेछे त्यारपछीतेवाणीआएजिननीप्रतिमाकरावीने त्रणकाळपूजाकरवामांडी. एकदिवस जातिवंतधूपतेणेकर्यो तेवखतेतेणेएवोअभिग्रहकर्योके आधूपनीसमाप्तिथतासुधी आस्थानमांथीमारेचलवुंनहीं. तेजवखतदेव-

प्रकारेसर्वेकर्युं परंतुतेशीकांनेछेदवानेअवसरेविद्यासिद्धिमनेथशेकेनहींथाय एवाफळमांसंदेहकर्यो तेथीतेनीचेअग्निमांपडवानी बीकथीकंप्यो. तेशीकाउपरचढेलोनीचेउतरीगयो. पाछोस्वस्थथइनेतेशीकाउपरचढ्यो एवाअवसरमांएकचोरनगरमांथीला-तरपाडीरत्ननीपेटीउपाडील्यांआव्यो. पछवाडेदोडीआवताराजानासेवकोजाणी तेचोरतोवननाअंदरकोइजगाएपेशीगयो. राजसेवकोएजाण्युंके प्रातःकाळेचोरनेझालीशुंएमधारी चारेपासतेवननेवींटीबेठा. कुंडनाअग्निनोउद्योतदेखी पेलाशीकाउपर चडउतरकरतो तेवणिकनेदेखीनेआशुंछेएम तेचोरेपूछयुं. वाणीआएजेवुंहतुंतेवुंवृत्तांतकह्युं. त्यारेचोरेकह्युंकेतनेआविद्याकोणेआ-पीछे? त्यारेतेबोल्योकेमनेएकश्रावकेआपीछे त्यारपछीतेचोरेजाण्युंके आश्रावकसाचाबोलोछे एमद्रढआस्थातेनाउपरथइ. तेथीतेचोरबोल्योकेआरत्ननीपेटीतुंग्रहणकरनेमनेतारीविद्याआप. पछीधननालोभीएवाअनेविद्यासिद्धिमां संशयवाळाएवातेवा-णीआएतेमकर्युं. ग्रंथकारकहेछेकेलोभथीअंधपणुंछेते आलोकनातथापरलोकना सुखथीनिश्चेभ्रष्टकरेछे जेथीजडबुद्धिवाळोते पोतानुंहितअहितअर्थनेजाणीशकतोनथी. तेआप्रकारनीचेष्टाकरेछे ॥ १ ॥ त्यारपछीसत्वनेधारणकरतो एवोतेचोरएकशीका उपरबेसीविद्याने १०८ वारजपीनेसंघाथेजचारेशीकांनेछेदनकर्यो. तेजवखततेचोरनेदेवतानाजेवी आकाशगामिनीविद्यासिद्ध थइ. नेआकाशमांउडीचाल्योगयो. नेभवदत्तपणप्रातःकाळेतेरत्नपेटीनेलइतेवनमांथीनीकळतांजराजानापुरुषोए चोरनीबुद्धिथी झाल्योनेराजापासेलइगया. अनेराजाएआज्ञाआपीकेएनोवधकरो. जेवामांवधभूमिमांलइजायछे एटलामांमारोविद्यागुरुतेवा-णीओशुंकरेछेएमविचारीचोरआकाशमार्गेआव्यो. तेनेतेप्रकारनोदेखीनेक्रोधपामेला तेचोरेएकमोटीशीलाउपाडीराजादिकने तथासेवकोनेअतिशेत्रासउपजाव्यो तेराजादिकसर्वेआवीभवदत्तनेपगेपडीउलटोसत्कारकर्यो. एमप्रकारेमंत्रादिसाधनमांपणनिःसं देहपणुंसतेजफळनीप्राप्तिथायछे. एमधर्मफळनीप्राप्तिनेविषेपण निःसंदेहपणुंकरवुं. जेमकोइधनाढ्यनोपुत्रअल्पश्रद्धावाळो तेने

तेनुंतेजरत्नपाछुंआप्युं. अनेतेउपरांतकोटीरत्नआप्यां. तेत्राणीओपणभक्तिवडेतेलक्ष्मिने धर्ममार्गेवापरीकृतार्थपणेमरणपामी स्वर्गेगयो, अनुक्रमेमुक्तिनेपणपामशे. एमकारेअन्यदेवनी आकांक्षारहितपणानेविषेदृष्टांतकह्युं. एमकारेबीजोभेदसंपूर्णथयोः हवेत्रीजोभेदकहेछेके विचिकित्साकहेतांधर्मफळमांसंदेहकरवोते. तेसंदेहथीरहितपणुंथवुं तेनिर्विचिकित्सकहीए मंत्रदेवतानाआ-राधनमांपणानिश्चेनिःसंदेहपणुं सतेजफळनीप्राप्ति थायछेपणसंदेहपणुं सतेफळनीप्राप्तिथतीनथी तेउपरचोरअने भवदत्तएवेनी कथाआ प्रमाणेछे श्रावस्तिनामे नगरीनेविषेजिनदत्त नामेसारोश्रावकरहेतो हतो,अनेतेपंचपरमेष्टीना मंत्रेंनुंसाधनकरवाथी तेनाप्रतापेविद्याधरनीपेठे आकाशगमनकरतोहतो अनेशाश्वतएवोनंदिकेश्वर द्विपमांअष्टाहिकाउत्सवजोवानेतेगयोदेवताएकरे-लीजिनपूजानेअर्थेसुगंधीदिव्यद्रव्यनासुगंधथीअतिशे सुगंधीथयोछे वस्त्रजेनांएवोपाछो आव्योत्यारेभवदत्त नामेएकमित्रतेणे विचार्युंकेशाथीआ अतिशेसुगंधीमानशरीरवाळो थयोछेएमआग्रहथी तेणेपूछयुंत्यारेतेणे विद्यानावळथीनंदिकेश्वर द्विपजवुं इत्यादिकसर्ववृतान्तकह्युं त्यारपछीतेमित्रेतेविद्यामागी त्यारेतेश्रावकेकह्युंके तुंश्रावकथायतोतने आविद्याआपुंत्यारपछी तेणे पणतेमजअंगिकारकर्यो तेविद्यानोसाधनविधिपणकह्योके समकितअंगिकार करीनेत्रिकाळजिन पूजाकरवी,पृथ्विउपर शयन करवुं, ब्रह्मचर्यपाळवुं, नित्येएकवखतजमवुं, संसारनोसर्वव्यापारत्यागकरवो, इत्यादिनियमपूर्वकछमासपर्यंतजिनपरमात्मानी अखंडितपुष्पवडे पूजाकरवाथी एकाग्रपणेमौन पूर्वकलक्षमंत्रनो जापकरवाथीसुगंधी गुटीकानोलक्षप्रमाण होमकरवाथीएकार्य नीसिद्धि थायछे. तेमांपणजिन सेवाकर्यापछी काळीचौदशनीरात्रिए श्मशानमांवृक्षनी शाखानेविषेचार -शीकांबांधीनेतेनी हेठळएकत्रिकोणकुंडकरीने तेमांखेरनालाकडाना अंगाराभरीनेएक शीकाउपरबेसीने आविद्यामंत्रनो एकसोआठवारजाप क-रवोनेतेशीकुं छेदीनांखीबीजाशीकामांबेसवुं. एमचोथुंशीकुंछेदवानीवखते आकाशगामिनीविद्यासिद्धथायछे. पछीतोतेणेतेज

ध्यएवाकाममां सम्यकप्रकारे प्रयत्नकरेछे.राजादिक पणगीतकवितादिकवडे संतोषपमाड्या सताजहजार, लाख.रुपैआआपी देछे.कर्णराजा, भोजराजा,विक्रमराजा इत्यादिकनांद्रष्टांत जाणवां. देवतापण स्तुतिआदिकवडे वखाणकर्यासताजप्रसन्नथा-यछे,अनेपोतानां इष्टकार्यनेकरेछे एमलोकोत्तरकार्यमां पणएटलेपरलोकना कार्यमांपणदेव, गुरु,शिष्य, साधर्मिकइत्यादिकने विषेएप्रकारनोविचार जाणवोमाटेतप, स्वाध्याय,विनय,नेवेयावृत्य(सेवाकरवीते) तथागुरुएआज्ञा करेलादुष्कर विहारतथा वादीनेजीतवुंइत्यादि धर्मकृत्यमांउद्योग वाळानोधर्मतेनाभावनी वृद्धिनेअर्थेगुरुआदिके पणजेमघटेतेमतेनी प्रशंसाकरवीतेकहुं छेकेउपवृंहणअने उपवृंहाअनेप्रशंसनाएत्रणशब्दनो एकअर्थछे तेज्ञानादि गुणनीप्रशंसाकरवीते एशब्दोनो अर्थछेअनेते ज्ञाना-दिगुणनेवधारनारीछे माटेमोक्षनेसाधन करनारीप्रशंसाछेअनेवळीप्रशंसावडेअल्प गुणवाळोपुरुषपणसारा गुणनुंउपार्जनकरवा उद्योगीथायछेअने वीकणहोयतेपण सारास्वामीएसन्मान करेलोसंग्राममांशूरवीर थायछेअनेसारासुंदरगुण छतांतेगुणोनीयोग्य एवीपणप्रशंसाने ज्यारेनपामेत्यारेदुःखवडे म्रातथताएवातेगुणोने उपार्जनकरवांनो आदरकोणकरे?तेमाटे कोइशिष्यविजयक-रीनेआवेसतेतेशिष्यने विषेजेटलोज्ञानादि गुणनोलेशदेखायछे तेनीप्रशंसाकरवीते पणज्ञानादिगुणने वधारनारछेमाटेतेसमकित नुंअंगपणथायछेअने जेपुरुषप्रमादथीतथा अहंकारथीकोइपुरुषना गुणनीप्रशंसानथीकरतो तोतेनागुणनथी वृद्धिपामताअने तेवोगुरुआदिकपुरुष रुद्रसूरीनीपेठेमुनिजननो अनेपोतानाआत्मानो नाशकारीथायछेतेउपर रुद्रसुरीनुंआख्यान आप्रकारनुं छे.रुद्राचार्यनागच्छमां चारप्रसिद्धसाधुहता तेमांप्रथमनोसाधुब्रह्मदत्त नामेवादविवाद करवानीलब्धीवाळोहतो अनेबीजोसाधु प्रभाकरनामेचातुर्मासीतपइत्यादिकघणां तपकरनारतपस्वीहतो अनेत्रीजोसोमीलनामे शिष्यनिमित्तशास्त्र (ज्योतिशास्त्र) मां घणोहुंशिआरहतो अनेचोथोशामार्य नामेशिष्यसाधुनीक्रियाने विषेघणोहुंशियारहतो तेथीतेचारेनीलोकमां अतिशेप्रशंसाथइ

गुरुएउपदेशकर्योकेदेवनुंपूजनकरवाथीराज्यमळेछे तेवाततेणेखोटीमानी. केमकेतेप्रकारनुंदेखातुंनथी माटेएमविचारकर्योकेआ पणोकुळाचारछेमाटेनित्येजिनपूजनकरवुं. एमधारीजिनपूजानेकरतो. तेनेतेजन्ममांतथाअन्यजन्ममां कांइपणफळथयुंनहीं, ने शरीरेघणुंकष्टथयुं. भोजनादिकनोअंतरायथयो, दुर्ध्यानथीमरणपामीघणांजन्मरझळयो अनेतेनीपासेरहेलोएक गोवाळीओतो तेगुरुनीवाणीमांजद्रढश्रद्धावाळोहतो तेणेछमासपर्यन्तजिननीपूजाकरी तेथीतेनेछमासमांराज्यमळयुं अनेअन्यजन्ममांस्वर्गादिकनीप्राप्तिथइ माटेधर्मफळनेविषेसंदेहनकरवो एप्रकारेत्रीजोदर्शनाचारनोभेदकह्यो. हवेएजगाएनिर्विजुगुप्सा एवोअन्यपाठछे तेपक्षेआवोअर्थछेकेसाधुपुरुषनो मळवतेमेलुंअंग, मेलोवेषजोइनेनिंदाथीरहितपणेथवुं. तेमांपूर्वजन्ममांकायोत्सर्गकरीनेरहेलामुनिनेनेत्रमांपडेलाकांटाखसेडवातेमां आमुनितोनरदममळवडेव्याप्तछे अंगजेनुंएवोछे एमजाणीसंकोचपामतो एवोपुण्याढ्यनामे राजातेनुंद्रष्टांतछे. एप्रकारेएप्रथमना त्रणभेदउपरविशेषव्याख्यानअमारीकरेली श्राद्धप्रतिक्रमणसूत्रतेनीटीकाथीजाणजो. एप्रकारेत्रीजोभेदसंपूर्णथयो.

तथादेव, गुरु, धर्मनेविषेअमूढद्रष्टिपणुंकरवुं तेमांमिथ्याद्रष्टिपुरुषोनाविद्या, मंत्र, तप, पूजा, प्रभावना, इत्यादिदीठेसतेपण जेनीद्रष्टिमोहनपामेतेअमूढद्रष्टिकहीए. तेअमूढद्रष्टिउपरअंबडनामेसन्यासीए परीक्षाकरेलीसुलसानामे श्राविकातेनीपेठेजाणवी. एप्रकारेचोथोभेदकह्यो.

तथाउपबृंहणाएटले प्रशंसातेपणलोकमां अत्यंतबहुगुणने करनारीछे.बहुधातेप्रशंसावडे सर्वलोकनोनिरंतर निर्वाहदेखाय छे जेमकेपिता,काका, भाइ,भत्रिजा,पुत्र,पौत्र, माता,पुत्री,बेन,स्त्री,पुत्रनीस्त्री, मित्र,स्वजन, सेवकइत्यादिअने शेठ,वणिक, राजा,योगी, मोटीऋद्धिवाळो, तेसर्वेपणप्रशंसा करवाथीजबहुधा वृद्धिपाम्योछेउत्साह जेमनोएवाथायछे अनेपोतपोतानेसा-

प्रतिनोदनाकहीए धर्ममांस्थिरकरनारनेस्थविरकहीए. व्यापारकरेलाकार्यनोविषे प्रवृत्तिकरावावाथीतेनेप्रवर्तकपणकहेवाय. थाक्युंछेवळजेनुंएवोयतिते जेजगाएखेदपामतोहोय तेनेतेमांस्थिरकरवाथीस्थिरीकरणकहीए. एप्रकारेछठ्ठोभेदसंपूर्णथयो ॥६॥

वळीसातमोभेदएछेकेसाधर्मिककहेतां समानधर्मवाळापुरुषोतेनुं वात्सल्यकरवुंएटलेतेमने जेजेवांछितहोयतेतेआपवुं तेमां साधर्मिकएटलेजेनांशास्त्रअनेजेनुं चिन्हतेसमानहोयएवाश्रावकश्राविका अनेसाधुसाध्वीतेजाणवां. अनेविशेषेकरीनेतोआचार्य तथारोगादिकथीखेदपामतो तथाकोइकपरोणोआवेलोतथातपस्वीतथाबाळ, वृद्ध, शिष्यइत्यादिकनुंपुष्टआलंबननी अपेक्षाकरीनेतेश्रावकादिकने पोतानीशक्तिप्रमाणेद्रव्यथी तथाभावथीतेमनेजोइतां उपकरणआपवांतेणेकरीने तेमनुंवत्सलपणुंजेमघटेतेम करवुं तेकह्युंछेकेशरीर, काळ, बळ, वीर्य, तेनाउत्कर्षपणानाअभावथी साराप्रसिद्धयोगीनोपणसंयमउद्योगकरवोतेतत्काळ लाजपामेछे. तोतत्काळदीक्षालीधेलासाधुतथाबाळयोगी तथानवोधर्मअंगीकारकरनार श्रावकश्राविकातेमनोधर्मलाजपामेतेमां शुंकहेवुं ? तेमाटेतेमनेभोजन, पान, औषध, वस्त्रादितेनुंआपवाथी हितपणुंकरवुंअनेविशेषथीतो घणातपस्वीनुंतथाबाळनुंतथा वृद्धनुंतथाआचार्यनुंवत्सलपणुंकरवुं. तेथीतेधर्मनासाधनमांस्थिरथायछे. अनेजेप्रथमथीधर्ममांस्थिरहोय तेवळीदृढपणेअतिशे स्थिरथवानोउद्यमकरे अनेलोकमांपणतेनीसत्कीर्तिथाय. अनेवर्तमानजन्ममां भिन्नदेशनाभिन्नजातिनाहोय तोपणजेजिनशासननेपामेलाछेतेमनेपोताना एककुटुंबमांउत्पन्नथयाहोय एमजाणीनेतेमनुंहितकरवुं अनेपरमात्मानाउत्सवादिकनेविषे आवेला जेपुरुषोतेमनेप्रथमतोबोलाववातथावस्त्र, पान, भोजनइत्यादिवडेपोतानीसर्वशक्तिप्रमाणेतेमनोसत्कारकरवो. अनेतेमांवळीजे पुरुषोराजादिकेबांध्याहोय, रोक्याहोयतेमनेपोतानुंजीवत तथाधनतेणेकरीनेपणजेमुकावेछे, रक्षणकरेछेतेवापुरुषोनेधन्यछे. अनेजेआजीविकाथीखेदपामतापुरुषोने आजीविकाकरीआपवी तथाप्रमादीपुरुषोने सावधानकरवाइत्यादिकाममां जेस्नेहवु-

तेनोमहीमातेरुद्राचार्यथी सहनथयोनहींतोतेमनी प्रशंसातोक्यांथीजकरे ? एकदिवसपाटलीपुत्र नगरमांकोइबौद्धवादी आव्यो हतोतेनेजीतवाने संघलोकोएगुरुने वोलाव्या.पणतेगुरुनेशुकनसारां नथयामाटेतेनगया त्यारेतेनेस्थानेबंधुदत्तनामाशिष्यनेसंघ लोकोलइगयापछी तेमाहावादीबौद्धने बंधुदत्तेजीतीलीधो तेथीलोकोएतेनांघणां वखाणकरवामांड्यांअने तेगुरुपासेआव्यो त्यारेगुरुएतोतेनी कांइपणप्रशंसानकरी एमतेचारेशिष्योए पोतपोतानुंकामपडेसते पोतपोतानागुणनीउत्कृष्टता देखाडीतोपण गुरुकांइपणन बोल्यातेथीतेचारे शिष्योअतिशेखेद पाम्या,अनेपोतपोताना कृत्यमांअनादरवाळा थयात्यारेसर्वे पणगच्छखेद पामवालाग्यो. रुद्राचार्य तोमरीनेकिल्वीषिक देवथयोनेअतिशेदरिद्री एवोपौत्रनोछोकरोमुगोने मुखरोगीएवोउत्पन्न थयोत्यारे तेनेज्ञानीपासेलइ जइनेकोइकेतेनापूर्व भवनुंवृत्तांतपूछयुं. ज्ञानिएजेवुंहतुंतेवुंकह्युं तेपुत्रपोतानो पूर्वभवसांभळीनेअतिशेवैराग्यवाळोथइअतिशेआकरुं तपकरीसुगतिने पाम्यो.एमकारे पांचमोभेदकह्यो.

तथास्थिरपणुंसंपादनकरवुंतेपणतप, स्वाध्याय, विनय, वैयावृत्य (सेवाकरवी) नेगुरुएकह्याप्रमाणेविहारकरवो तेने विषेमननाविपरीतपरिणामवडे अथवाप्रमादादिवडेखेदपामताने जेमघटेतेमसंसारनांदुःखदेखाडवां इत्यादिवडेपरिणामेहित कारीएवाउपदेशपूर्वक १. स्मारणा, २ वारणा, ३ नोदना, ४ प्रतिनोदनाइत्यादिवडेस्थिरकरवुंते. जेमकेमेघकुमारनेदीक्षा लीधीतेजदिवसेरात्रिएद्वारने समीपेसंथारोकरवानुंप्राप्तथयुं तेणेकरीनेजताआवताजेसाधु तेनेपगअफाळताइत्यादिकवडेतेना मननोपरीणामविपरीतथयो. तेथीतेणमहावीरस्वामिपासेजइने दीक्षामूकीदेवासंबंधीवार्ताकरी त्यारेमहावीरस्वामिए तेनापूर्व भवनुंवृत्तांतकहीयतिधर्ममांस्थिरकर्यो. तेकह्युंछेकेधर्मनेमूकनारपुरुषने हितोपदेशकरीस्थिरकरवोतेसारणाकहीए. नेअनाचारनो निपेधकरावदोतेवारणाकहीए नेधर्ममांचूकेलानेफरीथी तेमांजोडवोतेनोदनाकहीए अनेआकरांवचनकहीने धर्ममांजोडवोते

तथाप्रभावनाकहेतां जिनशासननीअतिशे उन्नतिकरवीतेअने तेउन्नतिनाकरनार प्रावचनीकादिक आठप्रकारनापुरुषो कह्याछेतेआठेनांनाम, १. प्रावचनीक, २. धर्मकथिक, ३. वादी, ४. नैमित्तिक, ५. तपस्वी,६. वैद्य,७. सिद्ध,अने ८.कवि. एमांप्रावचनीक तेप्रवचन(शास्त्र)ना करनारगौतमस्वामी सुधर्मादिकजाणवा, धर्मकथिकतेगणिकाना घरमांबारवर्षसुधीरहेलानेनित्येदशदश पुरुषोनेप्रतिवोध करवानोनियमवाळाश्रीनंदीषेणअनेश्री आमराजानेप्रतिवोध करनारबप्पभट्टीसूरीआदिक पुरुषोजाणवा वादीपुरुषोतोवृद्धवादीसुरी, मल्लवादिसुरी, वादीवेताळश्रीशांतिसुरी नेवादीदेवसुरी प्रमुखपुरुषोजाणवातेमां वृद्धवादीसुरीतुं स्वरुपसिद्धसेनसुरीना प्रबंधमांप्रथमकह्युंछे. अनेमल्लवादिनोप्रबंधआकहीएछीए. भृगुकच्छ (भरुच)मांबौद्धमतनाबुद्धानंदनामेपुरुषे वितंडावादवडे जिनानंदसुरीने जीतीलीधातेसुरीलाज पामीनेवल्लभीनगरीमां आव्या त्यांपोतानीव्हेनदुर्लभदेवीएअजीतयश, यक्षअनेमल्लए नामनात्रणपुत्रेसहीत दीक्षालीधेलीहती अनेतेत्रणपुत्रो अतिशे पंडितोथयाहता.तेमांमल्लवादीपुत्रविशेषे करीनेपंडितहतो. त्यारपछीपांचमापूर्वथी उद्धारकरेलुंने अधिष्टायकदेवेसहीत एवुंद्वादशारनयचक्र एनामनुं पुस्तककेजेनीएक एकआराप्रत्येआदिने अंत्येचैत्य,गुरु,संघतेमनीपूजादिक मोटाउत्सवेसहीत लावीनेआपेतोतेते आराभणवा योग्यतथावांचवा योग्यथाय,एवुंमहाप्राभाविक पुस्तक,पुस्तकना भंडारमांहतुंतेपुस्तक कोइनेपणनदेखाडवुं एवुंदुर्लभदेवीनामेसाध्वीनेसारीपेठे भलामणकरीनेगुरुए अन्यजगाएविहार कर्योहतो तेसमेकौतुकथी एकांतेजइमल्लवादीए तेपुस्तकउघेडीवांचवामांडयुं.तेमांएवुं आव्युंकेविधि,नियम, भंगनेवृत्तितेनारहित पणाथीअनर्थकछेएम आचार्योएकह्युंछेअने जैनशासनथीअन्य शासनजुटुंछेतेथी वैधर्म्यपणुं(विपरीतधर्मपणुं) थायछेएवाअर्थवाळी प्रथमनीगाथामल्लवादीए वांचीएटलामां श्रुतदेवीएआवी तेनाहाथमांथी पुस्तकहरणकर्युं. तेथीतेअतिशेखेद पाम्योतेवाततेनीमाए तथासंघलोकोएजाणी त्यारेतेमणेघणो ठपकोदीधोप-

द्धिथीसाधर्मिकनीसाथेवर्तेछे तेपुरुषोनेधन्यछे. केमकेसुखीएवापोतानास्वजनादिकनोउपकारकरवो तेतोसंसारबंधननेवृद्धिकरनारुंछेअनेजिनधर्मने पामेलानेजेउपकारकरवोतेतो संसारनेनाशकरनारछे. तेमांथीसांसारिकभावनुं जवापणुंछेमाटे अने कोइप्रकारनी पोतानेवांच्छानथी माटे तेसाधर्मिकपुरुषने विषेकरेलुंवात्सल्यअमूल्यछे एममोटापुरुषेकह्युंछे. एप्रकारेदश गाथानोअर्थ पूरोथयो.

इहांसाधुनेसाधर्मिकनुंवत्सलपणुंकरवुं तेनेविषेश्रीवज्रस्वामिनुं आप्रकारेवृत्तांतछेके श्रीवज्रस्वामिघणावर्षनो दुकाळपड्यो त्यारेसर्वेमार्गउजडथयेसते पटविद्यावडेसुकाळवडेसुंदरथयेली एवीपुरीनामेनगरीनेविषे संघनेलइगयाहता, एद्रष्टांतजाणवुंअने श्रावकनेतोसाधर्मिकनुंवत्सलपणुंकरवुं तेमांआप्रकारनोसंबंधछेके दशपुरनगरनोराजावज्रकर्णएवेनामेहतो तेदेवगुरुसाधर्मिक विनाबीजानेनमस्कारकरतोनहतो. एवाद्रढनियमवाळोहतो. अनेतेवींटीमांस्थापनकरेली अरिहंतभगवाननीमूर्तितेनेप्रणामकरवानामिषथीपोतानोस्वामिएवोजे सिंहोदरनामेमाळवादेशनो राजातेनीसेवासमयमांनमस्कारकरतोहतो. तेवातकोइकचाडीआ पुरुषेसिंहोदरराजानेजणावी. तेथीतेराजाएतेवज्रकर्णराजानोनिग्रहकरवानीइच्छाकरी तेवखतकोइवेश्यानीप्रेरणाथीराणीनां मणिकुंडळनीचोरीकरवानेपेठेला कोइश्रावकनापुत्रेराणीआगळ तेवीवातकोइपुरुषकरतोहतोतेथीजाण्युं त्यारपछीतेणेसाधर्मिक नीभक्तिवडेपोतानेइच्छेलुं चोरीकर्ममूकीनेशीघ्रदोडीने वज्रकर्णराजानेतेवातकही. तेथीतेवज्रकर्णराजाअवंतिथीनाशीनेपोतानी नगरीमांगयो, नेकिल्लामांपेठो. तेवखततेसिंहोदरराजाए तेनुंनगरवींटीलीधुं. तेवखतसाधर्मिकवत्सल नेवनवासनेअर्थेआवेलाने श्रीरामेआज्ञाकरेलाएवालक्ष्मणजीए तेसिंहोदरराजानेजीतीने वज्रकर्णनेतेनुंअडधुंराज्यअपाव्युंनेतेवृत्तांतने कहेनारचोरश्रावकनापुत्रनेराणीनुंमणिकुंडळअपाव्युं. एप्रकारेसातमोभेदसंपूर्णथयो. ॥ ७ ॥

वादीएजेजेपूर्वपक्षकर्या हतातेनुंधारणकरवा नसमर्थथतोबुद्धानंद वादीतोपोतानेतेनुं स्मरणनथवानेअर्थेरात्रिए खडीथीपोताना
हाथेलखतोहतो एकदिवसतेलखवालुं विस्मरणथवाथीअतिशे खेदपामेलोहृदयमांघणी घुंचवणथवाथीहृदस्फोट एनामनोरोग
थयोतेथीतेमरणपाम्यो प्रातःकाळे शासनदेवीएतेवात जणावीनेमल्लवादीनाउपर पुष्पनोवरसादकर्यो अनेराजाए 'वादी'ए
प्रकारनुंविरुदआप्युं, नेबौद्धलोकोनेपोताना देशमांथीकाढीमूक्यातेफरीथीआव्याजनथीअने बुद्धानंदतोमरीनेदुष्टव्यंतरथयोने
मल्लवादीनाकरेला बेग्रंथनोअधिष्ठायक देवथइनेएवोरह्योके कोइनेतेग्रंथवांचवाज देनहीं एप्रकारनोसंबंध प्रभावकचरित्रादिक
ग्रंथनेविषेछेत्यांथी जाणजो, अनेमळधारीराजशेखरसुरीएकरेला प्रबंधनेविषेतोआप्रकारेछे केगुर्जरदेशमां खेटमहास्थाननामे
नगरमांदेवादित्यनामे ब्राह्मणनीसुभगानामे पुत्रीहतीअनेतेबाळविधवा हतीतेणीएसुर्यनोमंत्र जपवाथीआकर्षण थयेलासूर्य
देवेमनुष्यनुंरुपधारण करीबळात्कारेते विधवानोसंभोगकर्यो. तेसूर्यनीदिव्यशक्तिहोवाथी तेविधवानेगर्भरह्यो पिताएतेकन्याने
घणोठपकोदीधोपछी जेवीवातहतीतेवीपिताने कहीसारपछीलज्जाथी तेनेवल्लभीनगरीमां मोकलीदीधी तेणीएएकपुत्रनेपुत्री
बेसंघाथेउत्पन्नकर्यां. अनेतेबेनुंदिव्यरुपहतुं अनेआठवर्षनांथयां त्यारेलेखशाळामांभणवा मूक्यांत्यांछोकरांए बापविनानोछे
एवीमश्करीकरी सारेतेणेपोतानी मानीपासे आवीपितानुंनाम पूछयुंत्यारेमाताएकह्युं केहुंजाणतीनथीएवुं मातानुंवचनसांभळी
अतिशेखेदपामीतेणे मरवानोआरंभकर्यो. तेवखतसूर्यदेवेसाक्षात आवीनेकह्युंकेहेपुत्र ! हुंतारोपिताछुंअने जेतारोपराभवकरे
तेनेतुंकाकरोगारीश एटलेतेनोनाशथशे एवोवरआप्योपछीजेछोकरो मश्करीकरेतेनेएककांकरोमारेएटलेमरे. एप्रकारेतेणेघणां
बाळकोमार्यांत्यारे तेवल्लभीनाराजाए तेनेबोलावीघणो तिरस्कारकर्योत्यारे तेणेतेराजानेमारीनेतेनुं राज्यलइपोतेराजाथइ
बेठोतेशिलादित्य नामथीजगतमांप्रसिद्ध थयोनेतेजैनीहोवाथीतेणे शत्रुंजयतीर्थनोउद्धार कराव्योहवेतेराजाए पोतानीबेन भ-

छीमल्लवादीएते पुस्तकनीप्राप्तिने अर्थेएकपर्वतउपर जइनेघणुंतपकर्युंअने तपनापारणामांकेवळ वालनुंअभक्षणकरताहता. चो मासामांपारणुंकरती वखतेसंघनालोकोए अतिशेआग्रहकरी विकृति(घी,दुध, दहींइत्यादिविगय) पराणेग्रहणकरावी. त्यारप- छीसंघलोकोए आराधनकरेलीश्रुत देवीएपरीक्षानेअर्थे एकदिवसरात्रिए अगासीमांभणतामल्लवादीने आकाशमांरहीपूछयुं— केमिष्टाः(मिष्टवस्तुशीछे ?) त्यारेमल्लवादीए कह्युंके—वल्लाः(वालए मिष्टवस्तुछे.) वळीछमहिनावीती गयापछीदेवीए आवीनेपू- छयुंकेकेन(कोनीसाथेमीठाछे ?) एमज्यारेतेदेवीबोली त्यारेमल्लवादीबोल्याके गुडघृतेन (गोळघीनीसाथे) आमकारनोउत्तरसां- भळीतेनीधारणा बुद्धिजोइतेदेविए तत्काळप्रसन्नथइनेकह्युंके तुंवरमाग्यसारेमल्लवादी बोल्योकेनयचक्रनुंपुस्तक आपोत्यारेतेदेवि बोलीकेएग्रंथ प्रकाशकरवाथीक्षुद्रदेवोना अतिशेउपद्रवथशेमाटे प्रथमजेतेंपूर्वनीआर्या वांचीछेतेनेअनुसरीनवुं नयचक्रकर्यएम कहीअंतर्ध्यानथयापछी तेश्रुतदेवीनाप्रभावथी १०००० श्लोकनोनयचक्रनामे नवोग्रंथकर्यो नेतेनुंविवरण(टीका) प्राचीनग्रंथ- मांकहेलीगाथावडेसर्व पंडितोथीग्रहणथाय एवुंकर्युं.पछीसंघलोकोए तेपुस्तकनेहाथीना स्कंधउपरस्थापन करीमोटाउत्सवेसही- ततेमल्लवादीनेवल्लभी नगरमांप्रवेशकराव्यो. पछीसंघलोकेमल्लवादीनी प्रार्थनाकरीतेनीपासे आमकारनी प्रथमगाथालखावी तेनोअर्थकेनयचक्रवडे जीत्याछेसमग्रप्रतिवादी शत्रुजेणएवालक्षणवडे जेपराक्रमीप्रसिद्धथता अनेजिनवचन रुपीआकाशत- ळमांसूर्यसरखाश्री मल्लवादीसुरीजयवंता वर्तेछेअनेअजीतयशनामा राजाए२४००० श्लोकनापरिमाणवाळुं पद्मचरित्र (रामच- रित्र)कराव्युंअने प्रमाणग्रंथमांथाकेलाने अर्थेविद्याधरनामनुं व्याकरणअनेन्यासतेबे कराव्यांअनेयक्षनामा सुरीपासेअष्टांग निमित्तसंहिताकरावीने गुरुमहाराजेमल्लवादीने पोतानासुरीपदमां स्थापनकर्या. अनेभरुचमांआवीबुद्धानंद नामेबौद्धमतना पंडितनीसाथे छमासपर्यंतवादकर्यो. अनेकोइकग्रंथमांतो लख्युंछेकेनयचक्रना अभिप्रायप्रमाणेछ दिवसवादकर्योहवेमल्ल-

आग्रहपूर्वकबोलाव्या. तेगुरुनेमाळवामांजतांमार्गमांरात्रीए सरस्वतीएकह्युंकेतमेएकहाथउंचोकरशो तेवखततमारीसंघाथेवादक-रनारवादीतत्कालनरमपडशेअनेजीताशे. पछीतेगुरुमाळवामांआव्या. तेवखतभोजराजाधारानगरीथी पांचगाउतेगुरुनीसामागया. भोजराजनाकोइथीनजीतायएवा ५०० वादीपुरुषोहता. तेराजाएपणएवीप्रतिज्ञाकरीहतीके आवादीमांथीजेकोइसमर्थपुरुषआवेअनेएकवादीने जीतेतोएकलाखरुपियाआपवा एवीरीतेजेटलावादीजीते एटलालाखरुपियाआपवा. पछीतेवादीलोकोनीसाथेभोजराजानीसमक्ष आशांतिसुरीजीनोवादचाल्यो. छेवटजतांसुरीएहाथउंचोकर्योके तरततेवादीशांतपड्योअनेजीतायो. एवीरीते ८४ वादीपुरुषोजीत्या, सारे ८४ लाखरुपियाराजाएआपवानाथया. तेजोइभोजराजाभयपाम्योके आसुरीतोमारा ५०० वादीपुरुषोनेनिश्चेजीतलिशे एवुंधारीएकदिवसधनपाळनीसंघाथे राजाएविचारकर्योके हवेआपणेकेमकरवुं. धनपाळेउपायदेखाड्योके जेतेमकारेएसुरीनुंसन्मानकरीने एसुरीनेविदायकरशोतोलोकमांतमारीआवरुकांइकपणरहेशे. कारणकेएसुरीवादकरवानेमाटेकोइजग्याए पोतानीमेळजतानथी. आतोमेंकथाशोधवानेवास्ते आग्रहथीबोलाव्याहता. पछीतेवातराजाएकबूलकरीअनेकह्युंके नामथीतोएशांतिसुरीकहेवायछे परंतुवादीलोकोनेतोवेताळसमानछे. तेदिवसथीआरंभीनेवादीवेताळशांतिसुरीएमकारनुंनामजगतमांविख्यातथयुं माळवानाएकलाखरुपियागुजरातना पंदरहजाररुपैआनीबरोबरथताहता. एहीसाबेगणतांमाळवानाचोराशीलाखरुपियाना गुजरातीरुपियाबारलाखनेसाठहजारथया तेगुरुनेआप्या. गुरूएतेद्रव्यवडेमाळवामांजबारलाखरूपैआनांचैत्य (जिनमंदिर) बंधाव्यां नेकथाशोधीनेआव्यापछी पोतेरहेताहतातेथारापद्रनगरमां ६० हजारनुंचैत्यकराव्युं, अनेदेवकुळिकादिकपण तेमांथीजकराव्युं. एकदिवसपाटणनाशेठजिनदेवनापुत्रने सर्पदंशथयोहतोनेमांत्रिकलोकोएतेनेजीवाडवानी आशामूकीदीधेलीहती नेस्मशानमांदाटवाते नानाछोकरानेखाडामांसुवाडेलोहतो तेवखतआसु-

रुचनाराजासंघाथेपरणावी तेनोपुत्रएमल्लहतोएक दिवसजेहारेतेदेशनोत्याग करेएवीप्रतिज्ञापूर्वकवल्लभी नगरीमांबौद्धलोकोसंघाथेजैनसाधुओने वादथयोदैवयोगथकी बौद्धलोकजीत्याअनेसर्वे जैननासाधुपरदेशमांगया, नेशिलादित्यराजापणबौद्धथयोअनेशत्रुंजय तिर्थमांऋषभदेवनी प्रतिमानेतेबुद्धनीप्रतिमाछेएमकरीतेबौद्धलोकपूजताहता अनेतेनीव्हेनेपतिनामरणपछी वैराग्यपामीनेपोताना पुत्रेसहितसुस्थितनामे आचार्यपासेआवीदिक्षालीधी एकदिवसमल्लपुत्रेमाताने पूछयुं—केआपणोजैन संघकेमथोडोथयोछे? त्यारेतेणीएकह्युंके साधुसर्वेपरदेशगयाछे इत्यादिसर्ववृत्तांतकह्युंते सांभळीक्रोधपामी बौद्धलोकनेजीतवा नीतेणेप्रतिज्ञाकरी अनेपर्वतउपरजइ आकरुंतपकर्युं. तेवखतशासनदेवीएपूर्वे कह्युंहतुंतेमपरीक्षाकरीप्रसन्न थइतेनेनयचक्रनुंपुस्तकआप्युं,नेतेनेनीचे भूमिउपरमूकवानोनिषेध कर्योतेपुस्तकएकदिवस पृथ्विउपरमूकवाथीरोषकरी तेदेवीएकह्युंकेहुंतारुंसांनिध्यकरीशएटलेहुं तारीसमीपेरहीशपण तनेप्रत्यक्षदर्शननहींआपुंत्यारपछीबौद्धसाथेवादकरतांछमाहिनानेअंतेएबौद्धाचार्यमरणपाम्योइत्यादिजाणवुं. वल्लभीनोनाशथवो एमप्रथमजाणीतेमल्लवादी सुरीपोतानापरिवार सहीतअन्यस्थाने विहारकरीगयाएमप्रकारेमल्लवादी सूरीनोप्रबंधसंपूर्णथयो.

हवेश्रीशांतिसुरीनोप्रबंधकहेछे थारापद्रगच्छमांश्रीविजयसंघसुरीनेपाटे श्रीशांतिसुरीथयाहता. अनेअणहिलपुरपाटणमां श्रीभीमराजानीसभामां कवींद्रचक्रवर्तिएप्रकारनुंबिरुदपामेलाहता. एकदिवससिद्धथयोछे सरस्वतिमंत्रजेमनेएवाधनपाळपंडित माळवाथीपोतानोकरेलो तिलकमंजरीनामनोग्रंथतेने तेसुरीपोतानागुरुहता माटेतेनीपासेशोधवानेसारुआव्या. तेवखततेगुरु कोइदेवतानुंसाधनकरताहता. माटेबारणेबेठेलोएकनवोनानोशिष्य तेनेएककठिणश्लोकनोअर्थपूछयो तेक्षुल्लकसाधुएतात्काळतेनीव्याख्या, उपन्यासपूर्वकघणीसरसकरी. तेनेसांभळीचमत्कारपामेलो धनपाळपोतानादेशमांजइने गुरुनेमाळवामां

गया, त्यारेतेदेवीएरात्रीएआवीने सूरिनेठपकोदीधो. त्यारेसूरीबोल्याके आजतोउभारहेवाथी माराबेपगदुःखताहता. तेदुःखथीविस्मरणथयुं त्यारेदेवीबोलीकेतमारुंआयुष्यछमासनुंछे त्यारपछीतेसूरीएपोताना घणाविद्वान ३२ सूरीमध्ये ३ सूरीने पोतानास्थानमांस्थापनकर्या. अनेपोतेरैवताचळ पर्वतउपरजइ २५ दिवसनुंअनशनकरीसंवत १०९६ नावर्षमांदेहनोत्यागकरीवैमानीकदेवताथया. एमकारेशांतिसूरीनोप्रबंधपुरोथयो नेश्रीवादीदेवसूरीनुं वृत्तांततोबहुधाविख्यातछे. अनेनैमित्तिकतो श्रीभद्रबाहुस्वामीप्रमुखजाणवा. भद्रबाहुअनेवराहमिहिरबेसगाभाइहता. भद्रबाहुजैनीहता अनेवराहमिहिरराजानीसभामांमोटा पंडितहता. जेमनीकरेलीआजवाराहीसंहितामसिद्धछे राजानीसभामांवराहमिहिरे एत्रीप्रतिज्ञाकरेलीहतीके आमारुंकुंडाळुंकरेलीपृथ्वीमांबावनपळनुंमच्छपडशे तेवखतभद्रबाहुस्वामियेराजानेकह्यांर्युंकेएकावनपळप्रमाणनुंमच्छपडशे,अनेतेकुंडाळामांनहीं पडेपणकुंडाळाना कांठेपडशेपछीभद्रबाहुनाकह्याप्रमाणेजवात थइतेनुंकारणएवुंहतुं केतेभद्रबाहुएएवी कल्पनाकरीके बावनपळ मच्छआटलेउचेथी पडतांभोंयनीउपर आवतांएकपळसुकाशे नेतेवखतवायुएवोथशे केतेवायुनाजोरथीते मच्छकुंडाळाबारणे पडशेएवीकल्पना करेलीमाटे वळी वराहमिहिरेराजाना पुत्रनुंसोवर्षनुंआयुष्य निर्णयकर्युंहतुंते बिलाडीथकीतेपुत्रनुं मरणथशे एवोनिर्णयकर्योहतो. त्यारेभद्रबाहुएएम कह्युंकेतेबिलाडीना मुखथीएपुत्रनुंसातादिवसमां मरणथशेतेप्रमाणे तेत्रातथइ (राजाने घेरपुत्रथयोत्यारे नगरनासर्वेलोक भेटलइनेगयाअने त्यागीपुरुषोआशीर्वाद देवागयातेवखतकोइ श्रावकेभद्रबाहुस्वामीनेकह्युं केआपणेजवुंघटे त्यारेतेबोल्याकेएपुत्रनुं मरणसातादिवसमांबिलाडीजेवा मुखवाळीथीथशेत्यार पछीतेराजाना चितनीसमाधि करवावास्तेजइ उपदेशकरवोएसाधुने युक्तछेपरंतुपुत्रजन्म सांभळीनेवधामणीना उत्सवमांजवुंयुक्तनथी. तेवातराजाएसांभळी त्यारेनगरमांथीतमाम बिलाडीओझालीने काढीमूकावीपछीतेपुत्र सातमेदिवससुतेलो हतोअनेतेनाउपरबिलाडी जेवामोढानी

रीनोयोगवनयाथीतेपुत्रनेखाडामांथी वारणेकढावीअमृततत्वनुं स्मरणकरीतेमडदानाशरीरउपर हाथफेरव्योकेतुरततेजीवतो थयो. तेथीतेमनीघणीप्रसिद्धीथइ. तेमणे ३२ शिष्यविषमतर्कशास्त्रभणावी घणाहुंशियारकर्याहता. एकदिवसअतिशेकठिणअर्थ वाळुंतर्कशास्त्रतेनोअर्थघणीवखत पोतेकह्योतोपणते ३२ तर्कवादीपुरूपोनीधारणामांआव्योनहीं. तेथीतेसुरीवैराग्यपामीबेठा हता. तेवखतनडवलनामेपुरथी भणवाआवेलामुनिचंद्रसुरी पंदरादिवससुधीतेमनामेडाउपरउतर्याहता. तेमणेपुस्तकविनासांभ- ळेलोअनेनदीठेलोतेग्रंथपोते धारीलीधेलोहतो. पछीतेगुरूनीआज्ञाग्रहणकरी सर्वेग्रंथतेमणेकंठथीसंभळाव्यो. तेजोइशांतिसुरी घणाप्रसन्नथयाअनेसन्मानपूर्वकपट्टतर्कीनामेग्रंथभणाव्यो. एकदिवसधनपाळनामुखथी श्रीशांतिसुरीनोयशसांभळीनेतेसुरीनीप- रीक्षामाटेधर्मनामाएकवादीपुरूषअडकावेला बारणानाअपासरापासेआवीउभो तेवखततेगुरूआखाशरीरे चेलमटेएवुंऔषधचो- ळीनेबेठाहता. तेवखतउपासराने बारणेउभेलातेधर्मवादीए छिद्रमांथीदीठेलाभूत, प्रेतनाभ्रमथीपूछयुंकेतुंकोणछे ? त्यारे सुरीबोल्याकेदेवछुं त्यारेतेबोल्योकेदेवकोण ? सुरीबोल्याकेहुं. त्यारेतेबोल्योकेहुंकोण ? तोकहेश्वान श्वानकोण ? त्यारे सुरीबोल्याकेतुं तुंकोणएमपूछयुं त्यारेपूर्वनीपेठेज चक्रनीपेठेभमावेलो तेधर्मवादी चमत्कारपाम्यो. पछी द्वार उघाड्यापछी तर्कवादअनेयोगध्यान इत्यादिथी तेधर्मवादीने गुरूएजीतीलीधो. एकदिवस अव्यक्तभैरव शब्दकरनारो द्रविडदेशनोवादीपुरुष तेनेसामीभीतमां उभेलाश्वानजेवाशब्दवडे पशुजेवोजाणीनेजीती लीधोकेमकेअव्यक्त वादीनोप्रति- वादीपशुश्वाजयोग्यछे तेशांतिसुरीएउत्तराध्ययननी वृहद्(मोटी)टीकाकरीछे तेमांरहेलांस्त्रीनिर्वाण स्थापनस्थलवडेमुनिचंद्रना शिष्यवादीदेवसुरीए दिगंबरीकुमुदचंद्रने जीत्यो.अनेथारापद्र नगरमांतेसुरीनी व्याख्यावखतनागीनी नामेदेवीनित्यआवी जोडेस्थानउपरेबसती हतीअनेतेमनाबेसवाना पाटउपरतेसुरी,वासः क्षेपकरताहता. एकदिवसतेसुरीवासःक्षेप,नाखवानुंविसरी

दिकअनेपथ्थरनीवेकुंडीओ तेसूरीनीसंगाथेचाली. राजानीविज्ञप्तिथीयक्षादिकनेछोडीमूक्या अनेगुरुपोतानास्थानमांआव्या
अनेकुंडीओपणसंघाथेआवी अनेतेवेकुंडीओनेख्यातिकरवावास्ते पोळनेदरवाजेराखी ने राजादिकसर्वेश्रावकथया अनेएकछ-
त्रनुंजिनमतनुंसाम्राज्य (चक्रवर्तिराज्य) थयुं. एकदिवसभरुचथीएक नानोसाधुगुप्तस्थापनकरेलापुस्तकनुं पत्रवांचवाथी
आकृष्टिविद्यानेपाम्योहतो. तेसाधुतेविद्यावळथी धोळावस्त्रेढांकेलांपात्रश्रावकोनेघेरमोकली पोतानीइच्छाप्रमाणेमिष्टान्नभरेलां
तेपात्रआकाशमार्गेलावीनेजमतोहतो. तेनेपोतानागच्छनासाधुए तथासंघलोकोएतिरस्कारकर्यो सारेतेबौद्धनासाधुमांजइमल्यो
त्यारेतेबौद्धसाधुएतेनोमहीमाअतिशेवधार्यो. तेवृत्तांतसंघलोकोएमोकलेला साधुनामुखथीजाणी श्रीआर्यखपुटाचार्यतेशहेरमां
छानागयाअनेआकाशमांपोतानीविद्याथी एकमोटीशीलाप्रकटकरीने भोजनभरेलांतेपात्रोनेप्रतिदिनभागवामांड्यां - तेथीतेसा-
धुएजाण्युंकेनिश्चेमारागुरु आशहेरमांआव्याहशे. नहींतोआवुंपराक्रमवीजामां नहोयपछीतोतपासकरतां गुरुआव्याजाणीने
तेक्षुल्लकतेशहेरमांथीनाशीगयो. संघेसहीततेगुरुबौद्धनास्थानेआव्या. तेमनोशिलामयवुद्धदेव, सन्मुखआवीगुरुनाचरणमांवळ
गीस्तुतिकरवालाग्यो. तेथीत्यांजिनमतनीघणीप्रशंसाथइ. त्यारपछीपाटलीपुत्रनगरमां दाहडनामेराजाब्राह्मणनो भक्तसर्वद-
र्शननालोकोनेवळात्कारथी ब्राह्मणोनेनमस्कारकरावतोहतो. जैनलोकोनेपणद्रढपणेतेमजकर्युं. त्यारेतेजैनलोकोए विचारकर्यो
केअशुभकार्यमांकाळक्षेपकरवानुं शास्त्रमांकह्युंछेमाटेतेमणे राजापासेथीसातादिवसमागीलीधाके सातदिवसपछीतमेकहेशोतेम
करीशुं. तेवखततेआर्यखपुटाचार्यनाशिष्य श्रीमहेन्द्रउपाध्यायजीसमीपगाममांआवेलाछे एवुंजाणीतेमनेवोलावीविज्ञप्तिकरी.
त्यारेएकलालनेएकधोळीवेसोटीओग्रहणकरी सर्वयतिएसहीतराजानीसभामांतेगया. राजानीपासेवेठेला ब्राह्मणप्रसेवोल्या,
केकियेपासेवेठेलाब्राह्मणने · अमारेनमस्कारकरवो ? त्यारेराजाएकह्युंके आसर्वेब्राह्मणतमारेवंदनिकछे. त्यारपछीतेसाधुए

वारणुंअढकावानी लोढानीभूंगळपडवाथी तेनुंमरणथयुंएवी कथाअन्यग्रंथोमांछे.)

अनेतपस्वीतो छहजारवर्षसूधीविष्णुकुमारेछठनुंतपकर्युंहतुं (बेदिवसउपवासकरी भोजनकरवुंतेछठनुं तपकहेवाय) शुद्ध भिक्षानमळवाथीछ मासपर्यंततपकरनार ढंढनकुमारअने साठहजारवर्षसूधी आमेलनुंतपकरनार सुंदरीअनेएकवर्षसूधीकायोत्सर्ग(कौशग) करनारबाहुबळी अनेविषमअभिग्रहना ग्रहणकरनारक्षपकऋषि (कृष्णऋषि) अनेसोळवर्षआमेलकरनारश्रीजगतचंद्रसूरीइत्यादि द्रष्टांतजाणवां.

हवेविद्यावंतप्रभावकतो श्रीआर्यखपुटाचार्य अनेपरकायमांप्रवेशकरवानीविद्यावाळा श्रीजीवदेवसूरी अनेकलिकालसर्वज्ञकहेवाता श्रीहेमचंद्रसूरीआदिकजाणवा. तेमांआर्यखपुटाचार्यनुं आप्रकारनुंवृत्तांतछे. भरुचमांबौद्धभक्तबळमित्रनामेराजा हतो. अनेत्यांजैनलोकनीअवज्ञाकरनारमदवडे उद्धतएवाबौद्धलोकोहता. तेवखतविद्यासिद्धएवो श्रीआर्यखपुटाचार्यनोशिष्य अनेबेननोपुत्रभुवननामेसूरीए बौद्धलोकोनेवादमांजीत्या. तेनोमहीमासांभळीकर्णरोगथी पीडायतेमपीडातोबौद्धमतनोवृद्धकराचार्यगुडशस्त्रपुरथीत्यांआव्यो, तेनेपणतेणेजीतीलीधो. अतिशेलाजपामीने तेअनशनकरीमरणपाम्यो. तेगुडशस्त्रपुरमांजक्ष थयो. अनेतेणेजैनसंघनेव्याधि, धनहरणइत्यादिवडेउपद्रकर्यो. त्यारपछीसंघलोकोए आर्यखपुटाचार्यनेत्यांबोलाव्या. तेसूरीए तेयक्षदेवनाबेकानउपरखासडांबंधावी तेनीछातीउपरबेपगअडाडी लूगडानीसोडताणीसूता. तेवातजाणीत्यांआवेलोराजा जेजेजगाएथीतेलूगडुंखेंचेछे तेतेजगाएतेसुरीनाअपद्वारनुं तेनेदर्शनथायछे तेथीतेअतिशेक्रोधिष्टथयो नेतेनाशरीरउपरसेवकोपासे प्रहारकराव्या. तेतेप्रहारतेराजानीस्त्रीओउपरपडवाथीघणो शोरबकोरथयो. पछीभयपामेलाराजाए तेसूरीनेखमाव्याअनेयक्ष पणप्रत्यक्षआवीतेसूरीनापगदाबवाबेठो, अनेबोल्योकेहुंतोतमारोसेवकछुं अनेतेयक्षनामंदिरथी गुरुबारणेनीकळयात्यारेयक्षा-

पर्वआव्युंत्यारेधर्मनेअर्थे खरचवानालाखरुपियानोसंकल्पकर्यो ब्राह्मणलोकोनेपूछयुं त्यारेतेओएकह्युंकेयज्ञकरीवापरो ते वखततेणेयज्ञकर्यो. एकझाडतळेयज्ञकुंडनीधुमाडीलागवाथी एकमोटोसर्पपडयो तेनेजइब्राह्मणलोकोएजोइलाकडीवडेयज्ञकुंडमां नांख्यो. तेजोइलोकोएहाहाकारशब्दकर्यो. त्यारेतेब्राह्मणलोकबोल्याके आयज्ञमांमर्णपामेतेस्वर्गेजायछे शेठेतेवातसांभळीपण पोतानाअंतरमांसमाधाननथयुंतेथीतेपापनुं प्रायश्चितब्राह्मणपासेमाग्युंसारे ब्राह्मणोएकह्युंकेएसर्पनाप्रमाणथी बमणासुवर्णनो एकमोटोसर्पकरीब्राह्मणनेआपो तेथीएपापनीशांतिथशे. पछीश्रद्धावानशेठे तेप्रकारनोमोटोसोनानोसर्पकराव्यो. तेसर्पनुंआमं त्रणकरीपूजाकरी. तेसर्पकोनेआपवोतेनिर्णयमांब्राह्मणोमांपरस्परबोलाबोलीथइ. त्यारेतेमणेनिर्णयकर्योके जेटलाअग्रेसरब्रा-ह्मणछेतेमनेएसर्पना ककडेककडाकरीवहेंचीआपो. एवोनिर्णयकरी तेसर्पनेकापवाकाजेलुहारने बोलाववानोगडबडाटकरेछे ते वखततेशेठबुद्धिवानहतो माटेतेनाअंतरमांविचारथयोके आतोउलटुंबमणुंमनेपापलागशे एकसर्पनेमारवानापापनुंप्रायश्चितक-रतांबेसर्पमार्यानुंपापउलटुंमनेलागशे एमधारीयज्ञनोत्यागकरी अतिशेखेदपामीबेठोहतो तेवखतजैननाकोइबेसाधुभिक्षाकरवा आवेलातेनेजोइनेतेणेतेवातकहीधर्मपूछयो. त्यारेसाधुओएकह्युंकेतमेजीवदेवसुरीपासेआवजो. तेतमनेधर्मदेखाडशे. पछीतेसाधु-नाकहेवाथीतेशेठजीवदेवसुरीनीपासेगयो. तेमणेप्रतिबोधकरीतेनेश्रावककर्यो. पछीतेबोल्योके संकल्पकरेलुंअडधुंलाखद्रव्यतो प्रथमब्राह्मणादिकमांखरचायुंछे नेअडधुंलाखद्रव्यतमेग्रहणकरो. त्यारेगुरुएतेद्रव्यग्रहणकरावी जैनमंदिरादिककराव्यां. तेद्वे-षथीब्राह्मणलोकोएएकमरवाने तैयारथयेलीगायजिनचैत्यनागभारामांलाव्या. अनेतेगायमरीगइ तेवातगुरुएजाणी. त्यारपछी गुरुएपोतानामठनीअंदरजइने आसनउपरबेसीने पोतानाशरीरनी रक्षानेअर्थेकेटलाकसाधुओनेपासेबेसाडीनेकुंभकवायुवडे ध्यानकर्यु, नेपोतानीविद्यानाबळथीदेहनोत्यागकरी तेमरेलीगायनादेहमांप्रवेशकरीने तेगायनेब्राह्मणलोकना शिवालयमांप्र-

झालसोटीफेरवीकेतुरतब्राह्मणनां मस्तक नीचेपृथ्विउपरपड्यां. एवुंदिव्यशक्तिथीदेखाडयुं. तेथीमोटोहाहाकारशब्दविस्तार पाम्योअनेराजाअतिशेखेदवाळोथयो. नेउठीआवीनेतेमुनिनाचरणमांपड्यो. त्यारेराजाएप्रार्थनाकरीकह्युंके हेयोगिपुरुष ? आ ब्राह्मणोनेजीवाडो. त्यारेतेउपाध्यायजीबोल्याके जोएबधाब्राह्मणजैनीसाधुथायतोहुंजीवाडुं. राजा, प्रधानविगेरेसर्वेलोकोए एवातकबूलकरी. त्यारपछीते. उपाध्यायजीएधोळीसोटीफेरवी तेथीसर्वेमाथांपोतपोतानास्थाने पूर्वनीपेठेहतातेमथयां. तार पछीतेसर्वेब्राह्मणोएजैनदिक्षालीधी नेराजादिकसर्वेजैनधर्मीथया. तेवातसांभळीआर्यखपुटाचार्ये पोतानास्थाने श्रीमहेन्द्रसुरीनुं स्थापनकरीस्वर्गमांपधार्या एमकारेआर्यखपुटाचार्यनो प्रबंधकह्यो. हवेश्रीजीवदेवसुरीनोप्रबंधकहीएछीए. वायटनामेमोटा स्थानमांशेठधर्मदेवनोमहीधरनामेमोटोपुत्रहतो तेदेशांतरमांभ्रमणकरतोहतो. तेनेदिगंबरलोकोएप्रतिबोधकरी दिक्षाआपीआ चार्यपदमांस्थापनकरेलोहतो. दिगंबरलोकोएतेसुरीने परकायप्रवेशादिकविद्याओपणआपीहती. तेशेठनोबीजोपुत्रमहीपाळ नामेहतो. तेणेपोतानाभाइनावियोगथी वैराग्यपामीश्वेतांबराचार्यपासे दिक्षालीधेलीहती. एबेआचार्यनोमेळापथयो त्यारेतो आचार्यतथातेनीमाताए अशुद्धआहारादिक दिगंबरनादेखाडीयुक्तिवडे प्रतिबोधपमाड्योएवोतेदिगंबराचार्य श्वेतांबरीथयो. अनेतेनेसुरीपदवीमळ्या पछीतेजीवदेवसुरीएवानामथी जगतमांप्रसिद्धथया. पांचशेयतिनापरिवारेसहीतविचरताहता. तेवखत एकयोगीव्याख्यानवखतआवीबेठो. तेयोगीमांएवोगुणहतोके पोतानीजीव्हानेपलांठीनीपेठेवाळी डबाववाथीव्याख्यानवांच नारनीजीव्हास्थंभीजाय अनेकोइसाध्वीनामस्तकनुंचुर्णमंत्रीने तेणपासेकरीराखेलुंतेजेना मस्तकउपरनांखेतेनेतेवशथायएवो तेदुष्टयोगीहतो. तेवीविद्यावाळानेतत्काळजाणीलइ जीवदेवसुरीएतेनाआसनमांएवी रीतेस्थंभनकर्योकेतेनाथीनहलाय, नबो- लाय, नकांइथाय. पछीतेनेएवोचमत्कारदेखाडीपोतानो शिष्यकरीलीधो. तेजगाममांमल्लएवेनामेएकशेठहतो. तेणेसूर्यग्रहणनुं

तःपुरमांथीछोडीनहीं. त्यारेकोइमंत्रसिद्धपुरुषेराजाना आंगणामांआवीतेनाप्रासादना थंभमंत्रीआकाशमांलीधा. खडखडक- रतातेप्रासादनास्थंभकंपतादेखी भयपामेलाराजाएतेसाध्वीनेछोडीदीधी. अनेबुद्धिसिद्धतोअभय कुमारप्रमुखपुरुषोजाणवा. अनेयोगसिद्धतोतेपुरुषजाणवा केजेनीपासेसुवर्णसिद्धिआदिकने उत्पन्नकरनारचूर्णहोयतथा दाटेलाद्रव्यभंडारनेदेखाडनार तथाअद्रश्यकरनारइत्यादिअंजनहोय तथापगउपरलेपादिकरवाथी आकाशमांगतिकरेतथासौभाग्यदौर्भाग्यादिकजुंसाधकजेनी पासेहोयतेयोगसिद्धपुरुषकहेवाय. जेमगर्धभीलराजानेउच्छेदकरनार एवाअनेईटवाडानेसुवर्णमयकरनार श्रीकालिकाचार्यजा- णवातथापगमांलेपकरीनित्येशत्रुंजय, रैवत, अष्टापदअनेसंमतशिखरआदिपर्वतनी तीर्थयात्राकरनार अनेनागार्जुनयोगीनेप्रति बोधकरनारअने (गाहाजुअलेनाजेणं एस्तवनमां बेगाथानीअंदरकहेली सुवर्णसिद्धिनेगोपवीराखनार) श्रीपादलिप्तसुरीतथा वज्रस्वामीनोमांमोआर्यसमीतसुरी तेआदिकजाणवा. तेआर्यसमीतसुरीए कन्ना नेबेन्नाएवेनदीओनीवच्चेरहेलाब्रह्मद्वीपनातापस लोकोपणलेपनकरवानीशक्तिवडेजळउपरजताआवताहता. तेजोया.अतिशेविस्मयपामेलालोकोएगुरुनाकहेवाथीश्रावकलोकोए निमंत्रणकरीजमाडीबळात्कारेतेमनापगधोवाइत्यादिकपटभक्तिदेखाडीतेथी तेनापगउपरनुंलेपनजतुंरहेवाथी पाछाजतीवखतेते नदीमांबुडवालाग्या तेजोइश्रावकोएताळीओपाडीनेउपहास्यकर्यो. तेथीघणीलज्जापामीनेउभारह्या तेथीतेश्रावकलोकोएतेवात गुरुनेकहीत्यारेगुरुएआवीनेतेनदीओमां योगचुर्णनांख्युंतेथी तेबेनदीओनांतटपरस्परमळीगयांतेथी श्रावकधर्मनीघणीप्रभाव- नाथइअनेतेतापसलोकोने गुरुएप्रतिबोधपमाडीजैनधर्मीकर्या ॥ ७ ॥

कविपणबेप्रकारनाछे तेमांपहेलातोजिनशासननारहस्यनुंजाणपणुं तेणकरीनेसद्भूतछे अर्थजेनाएवाशास्त्रनी रचनाकर- नारा तेकह्युंछेकेजिनशासननेविषे थइगयेलाएवाजे अर्थतेनुंजेशास्त्रतेने गुंथनारामुक्तानिकहीए तेजेवाकेतत्त्वार्थशास्त्र तथाप्रशम

वेशकराव्यो पछीतेगायनादेहमांथीनीकळीपोतानादेहमांआव्या. तेवातब्राह्मणोएजाणीतेसुरीनापगमांनमस्कारकरीघणीप्रार्थनाकरी. त्यारेतेसुरीबोल्याके मारागछमांजेनवोआचार्यथाय तेनेसोनानुंजनोइपहेरावीब्राह्मणना देवमंदिरमांलेइजइने ब्राह्मणोएवेदमंत्रथीउत्सवसहीतअभिषेककरवो इत्यादिकजेजेकह्युंतेनोस्वीकारब्राह्मणोएकर्यो त्यारेपूर्वनीपेठेजपरकायप्रवेश विधानावळथीतेगायनेतेशिवालयथीबारणेकाढी. आयुषनोअंतआव्यो त्यारेपोतानाकोइमित्रनेगुप्तरीते कह्युंकेमारुंकपाळलइने एक योगीछेतेसिद्धविद्यावाळोथइ जिनमतनेघणोउपद्रवकरशे. माटेमारातेनिर्जीवकपाळने भागीचूरोकरवो. एमकहीतेसुरीस्वर्गवासीथया. त्यारेतेमित्रसुरीनाकह्याप्रमाणेतेकपाळनेकर्युं. त्यारपछीतेयोगीकपटथी अतिशेशोकदेखाडतोत्यांआव्यो नेभागीनेचूरो करेलाकपाळनेदेखीहाथघसीबोल्योके विक्रमराजानाकपाळनुंएकखंडमारीपासेछे नेआयोगीनुंएककपाळखंडमनेप्राप्तथयुं होत तोमारीविद्यावरोवरसिद्धथात, परंतुतेमनेमळ्युंनहीं. पछीतेयोगीआकाशमार्गेजइ मलियाचळमांथीबावनाचंदनना तथाअगुरुनां काष्ठलावीतेगुरुनाशरीरनोदाहकर्यो. एप्रकारेजीवदेवसूरीनोप्रबंधपुरोथयो. अनेश्रीहेमचंदसूरीनुंकंटेश्वरीदेवीवशकरवाथी अतिशेविद्यावानपणुंथयेलुंजगतमांप्रसिद्धछे. अनेपामीछेप्रतिष्ठाजेमणेएवासिद्धपुरुषो तेतोविद्या, मंत्र, बुद्धि, योगनेआगमइत्यादिभेदथीअनेकप्रकानाछे तेमांस्त्रीदेवताजेनीअधिष्ठायकछे अथवाजेसाधनवडेसिद्धथायछेतेविद्याकहीए नेजेनोपुरुपदेवताअधिष्ठायकछेएवोसाधनरहीतहोयतेमंत्रकहीए. आजगाएविद्यासिद्धअनेमंत्रसिद्ध एवेमांथोडोभेदछेमाटेतेबेनोसंग्रह विद्यावाननेविषे करेलोछेएमजाणवुं तेवातदर्शनसप्ततीकाग्रंथमांकहीछे. तेनोअर्थकेवहुविद्यामंत्रवाळो सिद्धकहीएअनेबीजो उचितअवसरने जाणनारविद्यावान्कह्योछे तेमांमंत्रसिद्धतोतेछेकेजेमांस्थंभन, आकर्षणइत्यादिकहोयछे तेजेमकोइनगरनेविषे कोइघणारुपवाळीसाध्वीहती तेनेबळात्कारथीग्रहणकरीराजा पोतानाअंतःपुरमांलइगयोत्यारेसंघलोकोए तेराजानेघणुंकह्युंतोपण तेणेतेनेअं

नुष्ठान,प्रभावनापणे जाणवुंतेकह्युंछेके पूर्वोक्तसंपत्तिनोअभावसते यात्रा,पूजा,इत्यादिकजेकोइलोकने रमणीयलागेतेतथाशुद्ध भाववडेजीनसंबंधी तथासाधुसंबंधीजेकांइ अनुष्ठानकरवुंतेसर्वे प्रभावनाजकहेवायछे तेनीव्याख्याआप्रकारनीछे केपूर्वोक्तसंपत्तिनोविरहसतेएटले सर्वजगाएएलब्धीओ होतीनथीविशेषेकरीने तोआकाळनेविषे शुं करवायोग्यछेतेकहेछे. के तीर्थनेविषे यात्राकरवी,उत्सवेसहीत संघसाथेगमनकरवुं, युगप्रधानादिकनुंवंदन करवानेअर्थेमोटी ऋद्धिएसन्मुखजवुं, पुष्पादिकवडेपूजा करवीअथवागुरुने वंदनक(वांदणां) देवांइत्यादि आदिशब्दथीजीवनेअभयदानदेवुं,सत्रागार (सदाव्रतमंडाववुं), तथाअमारी पडहोवगाडाववोइत्यादि रुपजाणवुं देवगुरुसंबंधीसर्वएवुं पणअनुष्ठानत्रिकरण शुद्धिवडेकरेलुंहोयतेलोकनामनने प्रीतिनुंउत्पन्न करनारथायछेते प्रभावनाकहीए एमकारेदर्शनसप्ततिकानीटीकामांकह्युंछे. अनेश्रावकतोप्रभावकएवाछे के तीर्थयात्राकरेजीन प्रासादकरावे, प्रतिमानुंस्थापन करावे,दानशाळामंडावे, अमारीपडहोवगाडावे तथाश्रीगुरुनाप्रवेशनो मोटोउच्छवकरेतथा उत्सवसहीत ब्रह्मव्रतनुंधारणकरे तथासमकीतादिकने पामवानेअर्थेसाधर्मिकपुरुषोनुं वात्सल्यप्रमुखअनेक प्रकारनांपुण्यकरे तेजीनशासननी उन्नतिनाकरनार प्रभावकपुरुषोछेएम जाणवुं.आजगाएश्री नेमीश्वरतिर्थंकरथयापछी आठहजारवर्षगयांत्यारेश्रीशत्रुंजयतथा रैवतकतेनीयात्राने अर्थेअभिग्रहसहीत चालेलोअनेमध्येदेवे करेलानानाप्रकारना उपसर्गवडेपण क्षोभनपामतोअनेरैवतपर्वतने विषेस्नात्रजळवडे पूर्वनुंलेप्पमयबिंबनुं गळनथवाथीखेद पामतोअनेसाइठक्षपणी (बेमासोपवास) वडेआराधनकरेलीअंबादेवीनो थयोछेआदेशजेने एवोअनेश्रीब्रह्मेंद्रे करेलीवज्रमयश्री नेमिनाथनीप्रतिमानो स्थापकएवोश्री रत्ननामे श्रावकजाणवो. तथाछत्रीसहजार नवांजीनप्रासादनो करनारअनेनवांणुं हजारजीर्णचैत्यनो उद्धारकरनारने सवाकरोडजीनबिंबनोकरावनारएवो संप्रतिराजाजाणवो तथाअराढदेशमां अमारीनेप्रवर्तावनारने १४०० नवांजिनप्रासादनो करावनारने

रतिइत्यादिकने करनाराश्रीउमास्वाति वाचक, तथासमरादित्यचरित्र, अनेकांतजयपताका, अनेकांतमतप्रवेश, षोडशक,अष्टक,विंशतिका,पंचाशक,नेपंचवस्तुकआदिअढीहजार प्रकरणग्रंथनाकरनार श्रीहरिभद्रसुरी २, तथाभवभावना, पुष्पमाळातथाएवेनीटीकातथा विशेषावश्यकतथा अनुयोगद्वारवृत्तितथा श्रीआवश्यकवृत्तिटिप्पणक इत्यादिअनेकग्रंथना करनारमळधारीश्रीहेमचन्द्रसुरी ३, तथाघणासिद्धान्तनी टीकानाकरनारश्री मळयगिरिसुरीतथा प्रमाणमिमांसा, त्रिषष्ठीशलाकापुरुष चरित्रनेव्याकरणादि त्रणकरोडश्लोकनुं प्रमाणजेमांछेएवाते सर्वेग्रंथोनेविस्तारता श्रीकुमारपाळराजाने प्रतिबोधकरताश्रीहेमाचार्यइत्यादिपुरुषो जाणवाअनेबीजातो अतिशेकविपणानी कळामांकुशळएवा श्रीसिद्धसेनसुरीतथा भक्तामरस्तवननाकर्ताश्रीमानतुंगसुरी तथाश्रीवप्पभटसुरी तथाठेकाणेठेकाणे कविपणानीकळावडे विस्मयपमाडेलो अनेत्यागकराव्यांछे मृगया तथायज्ञइत्यादिकुकर्म जेणेएवोश्रीभोजराजानो धनपाळनामेपंडित इत्यादिपुरुषोजाणवा. ॥ ८ ॥

अनेश्रीनिशीथादिक सूत्रनेविषेतोआमकारना प्रभावकपुरुषोकह्या छेः—१. अतिशेऋद्धिवाळा, २. धर्मनाकहेनारा, ३. वादी,४. आचार्य, ५. क्षपक, ६. नैमित्तिक, ७. विद्यावाळा, ८ राजसमूहेमानेला एवापुरुषोआतीर्थनी प्रभावनाकरछेतेमां अतिशेऋद्धिवाळातो वीजाथकीमोटाउत्कर्षनेपामेलीछेऋद्धिओजेमनीएटलेजंघाचारण,विद्याचारण, आशीविष,जल्लौषधि,अवधि,मनःपर्याय,इत्यादिकछे लब्धिओजेमनेएवा पुरुषोजाणवाअनेधर्मकथी तोव्याख्याननी लब्धिवाळाअने वादीकहेतांपरवादीनेजीतनारा नेआचार्यकहेतांवारसें छत्रुगुणवडेशोभता नेक्षपककहेतांआकरुंतप करताअनेनैमित्तिक कहेतांत्रिकाळज्ञान वाळानेविद्यावानकहेतां सिद्धथयाछेविद्यामंत्र जेमनेएवा नेराजगण सम्मतकहेतांराजा प्रमुखलोकोनेमानवा योग्यएवापुरुषो जीनशासननोउद्योत करेछे.हवेकाळादिकना विषमपणाथीपूर्वोक्त सिद्धिनोअभावसतेतो जीनमतनीपुष्टीनुंकरनारएवुंसर्वअ-

हवेअनुक्रमेप्राप्त थयेलोत्रीजो चारित्राचारतेनुं व्याख्यानकरायछे.

तेमांचारित्रएटलेसर्व विरतीरुपसाधुनुं आचणतेचारित्रकहीए तेकह्युंछेकेसर्वप्रकारेजेसाधुनुं विरतीरुपएवुं आचर्णतेचारित्र कह्युंछे.अनेयतिधर्मना अनुरागीएवागृहस्थ लोकोनेतोतेचारित्र देशमात्रछेअनेचारित्रतो आजन्मअनेअन्यजन्मने विषेसर्वजगाए उत्कृष्टफळनेआपनारछे तेकह्युंछेकेआप्रकारना गुणसर्वविरतीरुप चारित्रनेविषेरहेलाछे, केजेमांकोइक्रियानेविपेप्रयासकरवानुं दुःखनथीअनेस्त्री, पुत्र,स्वामीतेनांकठोर वंचननुंदुःखनथीजेमां दुष्टस्त्री,पुत्र,स्वामीतेमना दुर्वाक्यनुंदुःखनथी तथाराजादिकने पणप्रणामकरवो पडतोनथीतथाअन्न, वस्त्र,धन,स्थान,तेनी चिंतानथी,अनेज्ञाननी प्राप्तिथायछेअनेलोकमां पूजायछेनेप्रशमसुखमांप्रीतिरहेछे. मरणथयापछी मोक्षादिकनीप्राप्तिथायछे एवागुणश्रमणपणाने विषेरहेलाछेमाटेहेसुमतिपुरुषो!आलोकनेविषे तेसाधुपणुंप्राप्तथाय तेमांप्रयत्नकरो.चारित्र, निश्चेमोक्षनुंअसाधारण कारणछेअनेअवद्यएवुं वीजछेतेशास्त्रमां कह्युंछेकेदर्शन, अनेज्ञानतेवेजुदांजुदां होयतोसंपूर्णफळ आपीशकतांनथीअने चारित्रयुक्तहोयतो तेवेसंपूर्णफळनेआपेछे तेमाटेचारित्रविशेष छेतचारित्रनुंआराधन करवामांजेतत्परछेएवा महर्षिपुरुषोनेअनंतभवमां उपार्जनकरेलांतीव्रनेअतिशय तीव्रएवांसर्वकर्मनोक्षय करवादिकमोटुंफळ थायछेतेकेटलुंकहीए ? जेहेतुमाटेतेचामहर्षि पुरुषोनुंवहुमानमात्र करवुंतेनुंपणअतिशे प्रमाणरहीतफळथाय छे.तेउपरसिद्धवैद्यनो जीवजे वानररुपे थयोछेतेनीपेठेप्रमाण रहीतफळथायछे तेनुंकथानकआ प्रकारनुंछेके.

आलोकमांपुरुपार्थनुं परमार्थसाधनकरवाने समर्थएवास्वजननी पंक्तिवाळीकांतिमती नामेनगरीहती.तेमांप्रशस्तमनुष्यो नेपणघणानिपुणपणावडे मानवायोग्य निर्दोपविद्यासमृद्धीवडे प्रसिद्धसिद्धएवानामनो महावैद्यहतोतेवळी अनंताभवान्तरवडे घणाकाळथीरचेला परिचयनावशवडे जाणेथयेलोमूर्तिमान् मोहहोयनेशुंएमएना अंतरमांमोटोलोभनिवास करीरहेतोहतो.जेम

१६००० जीर्णचैत्यनोउद्धार करावनारने७२ लाखद्रव्यआपीने सार्धामकपुरुषोनो करमुकावनारश्रीकुमारपाळ राजाजाणवो अने१३०४ नवांजीनचैत्यनो करावनारअने २३०० जीर्णचैत्यनोउद्धार करावनारने७०० सत्रागार(दानशाळा)नो प्रवर्तावनारइत्यादिअगणित पुण्यनोकरनारएवो वस्तुपाळतथातेजपाळ तेजाणवातथाश्रीशत्रुंजा तिर्थनेविषे ५६ जेमांगुच्छछेएवीसोनानीइंद्रमाळाने पहेरनारअने ७२००० टंकद्रव्यनोखर्चकरी श्रीधर्मघोषसुरीनो नगरप्रवेशनोमहोत्सवकरनार साधुपेथडनामे जाणवोने ११२ दानशाळानोप्रवर्तावनार साधुजगडुइत्यादिकनां द्रष्टांतस्पष्टपणेजाणवां.

एप्रकारेतपागच्छना श्रीसोमसुंदरसुरीने श्रीमुनिसुंदरसुरी तेनापाटउपरप्रतिष्ठा पामेलाश्रीरत्नशेखर सुरीएरचेलाश्री आचारप्रदीपनामा ग्रंथनेविषे दर्शनाचारनेप्रकाशकरनार एवोआबीजोप्रकाश तेनुंशास्त्रीरामचंद्र दीनानाथेकरेलुंगुजराती भाषांतरपूरुंथयुं. ॥ २ ॥

रसायणकरवातेणेकरीने सर्वेनगरनालोकनेठगतोहतो अनेघणांकुडकपटथीउपार्जनकरेलुं घणुंधनसंचयकरतोहतो. अनेघणाधननीसंपत्तिवडेहर्षपामतोहतो अनेपरभवनीप्राप्तिनिमित्तेलगारमात्रपणचीतोनहोतो. एमतेवैद्यसर्पनीपेठेएकद्रष्टिवाळोहतो. अने महामिथ्याद्रष्टिहतो, नेअतिशेपापकर्मजाळनेसंचयकरतो तेणेघणोकाळअतिक्रमणकर्यो. एकदिवसदैवयोगेकोइवनांतरमां तत्वनोजाणमूर्तिमान्जाणे उपशमहोयएवाकोइमुनिराज तेनादीठामांआव्या. तेमनेघणालोकवंदनकरवाजताहता तेटोळामांप्रवेशकरीनेतेणेपणतेसाधुनीवंदनाकरी. अनेतेसाधुएधर्मलाभकह्यो अनेआदरथीतेनेबेसाड्यो. कारणविनालोकनुंहितकरनार एवादयानासमुद्रएवातेमुनिएतेनेवैद्यराजजाणीनेतेवैद्यनेयोग्यएवीदेशना (व्याख्यान) करवानोआरंभकर्यो. हेसज्जनो! आ भयंकरमहासंसारसमुद्रमध्येजेमदुष्टव्याधिवडे पीडातोजीवछेतेमपूर्वेकरेलां पापकर्मवडेएसमुद्रमां भ्रमणकरेछे. क्षणमात्रपणकोइ जगाएविसामोकरतोनथी; अनेकप्रकारनांजन्ममरणनेकरतो तेमांरहेलांहजारोदुःखनेपामतो नानाप्रकारनांदुःसहएवांदुःखने सहनकरतोकोइप्रकारेपणदिव्य एवीपरीणतीनावशवडेशास्त्रमां प्रसिद्धएवांदशद्रष्टांतवडेदुर्लभएवो देवतानेपणदुर्लभएवाश्रेष्टमनुष्यजन्मनेआजीवपामेछे. तेमांपणआर्यक्षेत्रमांजन्म तथाघणुंद्रव्यमळवुंइत्यादिकदुर्लभछे. तेकह्युंछेकेमनुष्यक्षेत्रमांजन्मथवोतेमां पणकुळ, रुप, आरोग्य, आउखु, बुद्धि, धर्मसांभळवानीश्रद्धा, संयम, एमउत्तरोत्तरसारांमळवां तेआलोकमांदुर्लभछे. एप्रकारनोअतिदुर्लभमनुष्यजन्म अनेधर्मकरवानीसामग्री जेमहादुर्भिक्षकाळमांअतिशेभुख्यांने सारुंमिष्टान्नभोजनमळेतेनीपेठेअतिशेदुर्लभछे. तेवखतअतिसुंदरधर्मकर्मकरवामां कोणमूढजीवप्रमादकरे ? कोइनकरे. तेमांप्रथमतोआजीवने वैद्यपणुंछेतेअनर्थनुंकारणछे. केमकेवैद्यसदाकाळ मोटासर्पनीपेठेअनर्थना काममांजआसक्तहोयछे. अनेदुष्टहृदयनोहोयने त्रणलोकनेपणप्रतिकूळहोयअनेलोकनेमहादुःखथवानुंमूळछे. निरंतरलोकोनेव्याधिवडे पीडापामताएवानेजइच्छेछे. अनेरोगीनेसारुंनथयुंएवुंसां-

नर्कावासनेविषे निरंतरमहाघोर अंधकारनोसमूह होयछे,तथाजेम नारकीनेविषेअतिशे दुःखहोयछेतेमतेवा जीवोनेअतिशेलोभ होयछेअनेतेलोभथी तेनुंहृदयहणायलुंहतुं अनेसघळुंडहापण पणनाशपामेलुंहतुं जेमअनीतिथीधननोनाश थायछेअनेधुमाडाथी चित्रोनोनाशथायछे अनेतिमिररोगथीनेत्रनो नाशथायछेअनेकपटथी जेममित्रनोनाशथायछे तेमतेनुंनिपुणपणुं गयेलुंहतुं.पछी तेलोभथीपराभव पामेलोवैद्यप्रवेश करेलाभूतेपराभव करेलोहोयनेशुंएम स्वजननेपणगणतो नोंतोअनेआपोतानो मित्रछे,आ परीजनछेएमपण नहोतोगणतोअने गरीबलोकअनेदरिद्र लोकअनेदुःखीतलोक तेमनासामुंतोजोतोज नहोतोअनेक्यारे पणध-र्मनोउपयोगनहोतो करतोपोतानोनेपरनो विभागविचारतोनहोतो अनेपुण्यअनेपापतेनुं परिणामेशुंफळथशे एमतर्कपणकरतो नहोतोअनेनीतिनां शास्त्रनेसंभारतो नहोतोनेधर्मशास्त्रने हाथमांझालतोनहोतो. अनेस्वप्नमांपण संतोषकरवामां चित्तनेआववा देतोजनहोतोने लोकनोअपवादतथा अपयशतेनेगणतोज नहोतोशुंवधारेकहीए ? केरींगणीप्रमुखनेऔषध विशेषमांअनेगळोप्र-मुखनेवल्ली(लताओ) विशेषमांगणतोहतोअनेहरडे,गरमाळो, इंद्रवायणां,गोखरु,पुंवाडीआ,धंतुरा,धमासो तगर,एरंडा,आकडा, थोर, पीपळा, बीलां, उमेडां, खाखरो, मुळा, महुडां, कोठां, कौवच, राइ, अजमोइत्यादिकनेस्थाने तेआप्रकारनांनामस्था-पनकरीलोकोपासेथीठगीने पैसालेतोहतोकेआतोसुवर्णकंटिकाऔषधीछे तथाआसुवर्णमाक्षिकछे, आअमृतानामेवेलछे आअ-मृतानामनीगुटीकाछे, आअभयानामेतथाअपराजितानामे तथाविशाळानामेऔषधिओछे, तथाआहस्तीचमत्कार, चक्रमर्दक, सुवर्णभस्म, गगनमंडप,नरेन्द्रमान्यअनेपवनारी, सहस्रकिरण, महातरु, श्रीवृक्ष, श्रीफल, हेमदुग्धक, ब्रह्मपादप, हस्तीदंतक, मधुद्रुम, दधीफळइत्यादिकऔषधोनांनाम कल्पितस्थापनकर्यांहतां. अनेआत्मगुप्ता, आसुरी, दीपिकाइत्यादिक जेवीतेवीगु-टीकानांनामस्थापनकरेलांहतां. एप्रकारेअप्रसिद्धअनेकप्रकारनांऔषधनांनामस्थापनकरवारुपआडंबरवडेअनेकक्रत्रिमएवांरस,

असंतोषीसर्वत्रदुःखीछे अनेपरोपकारनेअर्थेव्यापारकरनार अनेसमतावाळोनेसारा श्रावकनागुणवाळोतेतो प्रथमतीर्थंकरनो जीवजेजीवानंदवैद्यतेनीपेठे वैद्यकर्मवडेपणनिर्दोषएवामहागुणवडे मोटाभाग्यवाळोसमग्रशुभनोभागीदारथायछे तेमाटेहेमहानु भाग ! हेवैद्यराज ! तमोपणसम्यकधर्मनेविषेरुचिकरो नेपारकुंवंचनादिकथी अर्थपेदाकरवामां रुचिनोत्यागकरीहृदयमांसं-तोषआरोपणकरो नेपोतानीलक्ष्मीवडे अन्यायथीउपार्जन करेलादोषनोत्यागकरो. नेधार्मिकजननेविषे बहुमानकरोनेवैद्यप-णानाअभिमाननोत्यागकरो. वीतरागदेवनुंआराधनकरो नेगुरुसेवानोआदरकरो अनेगरीबलोकउपरदयाराखो जेणेकरीने कोइकाळेदुःखनेनहींपामो. अनेसर्वजगाएपरोपकारबुद्धिनेराखशोतो थोडाकाळमांसुकर्मथी विशेषपणानेपामशो नेपोतानीशक्ति प्रमाणेसमकितछे मूळजेनुंएवाश्रावकधर्मरुप कल्पवृक्षनेपालनकरो. जेणेकरीनेअनुक्रमे शाश्वतामोक्षसुखनेपामशो. इत्यादिअ-नेकप्रकारनीउक्तियुक्तिवडेकहेलो सद्गुरुनोउपदेशसांभळीने पोतेडाह्योछेमाटेधर्मएजतत्वछे एमपोतानाचित्तमांजाणी मारी शक्तिप्रमाणेधर्मकरीशएमकहीने घणालोकनेठगीनेजेपापकरेलुंछे तेथीदुर्गतिमांजइ दुःखभोगववुंपडशे एवाविचारथीकंपनोसा-धुपणानीश्रद्धाकरतो विशेषथीतोतेसाधुनुंबहुमानकरतो तेवैद्यपोतानेघेरआव्यो. परंतुतेअतिलोभनावशथी अनेपूर्वनाअभ्या-सथीपूर्वनीरीतेजव्यवहारकरवामंड्यो. तेउपरश्लोकछेकेअतिशेलोभनुं कोइप्रकारनुंमाहात्म्यआश्चर्यकारीछे. केजेणेकरीनेतेपुरुष पाछोहतोतेवोनेतेवोजथयो. एथीशुंबीजुंआश्चर्यछे. १. अनेसर्वनेनाशकरनार एवोलोभतोजेसाधुनाचित्तमां पणवसेछेतेसाधुने पणअग्निनीपेठेबाळेछे. लोभेकरीनेबांधेलुंतीक्ष्णकर्मजीवनाजीवितनेपणनाशकरेछे. माटेहितार्थीपुरुषेतेनोविश्वासनकरवो. गुरुना उपदेशरुपसर्वधनलोभरुपचोरेलुंटी लीधुंसारपछीतेवैद्यनेपरलोकनुं भाथुंपोतेकरेलुंबळवानकुकर्मएजएनीसाथेरह्युं. परंतुघणोनि-र्दयछेतोपणसाधुपुरुषछे एजसाराछेअनेमारेमान्यछे एमविचारकरतोतेवैद्यसाधुनेनथीठगतो. सर्वजगाएअनर्थनेकरतो अनेलो-

भळेतोपणउल्लासपामेछे. विशेषेपणतोराजादिक धनपतिलोकोनेरोगीथयेलाइच्छेछे. तेकह्युंछेकेजेणेअन्ननो घणोसंग्रहकरेलोछे तेपुरुषोदुकाळनाउदयनेइच्छे नेव्यभिचारीस्त्रीस्वामीनावधनेइच्छे नेवैद्यधनपतिनेरोगनासमूहनी उत्पत्तिनोविचारकरे नेनारद कलहनीइच्छाकरेनेदोषग्राहीपुरुषो पारकुंछिद्रदेखेनेशाकिनी एटलेभूतप्रेतादिकछळपामताने इच्छेअनेराजा, धनाढ्य पुत्ररहित क्यारेमरशेएवीवांच्छाकरेछे तेखेदकारकवातछे. १. जेणेकरीनेअन्यसर्वजनने आरोग्यपणुं देखीहर्षथवोजोइए तेनेबदलेअभाग्योअनेदुष्टस्वभाववाळोवैद्य तेनेरोगीथवोइच्छेछेजेमसूर्यनेदेखीघुवडसंतापकरेछे अनेवर्षाऋतुमांजळसहीतमेघनेदेखीघणाधान्यनोसंग्रहकरनारवेपारीसंतापनो अनुभवकरेछे. आजगाएआप्रकारनीएकगाथाछेतेनोअर्थ. बहुधान्यनोसंग्रहकरनार, गंधीक (गांधीवटुं करनारो) मडदांथीआजीविकाचलावनारो तंदुलमच्छ आचार मनवडेमहापातकीछे. अनार्यएवोनेनानाप्रकारनां औषधादिकठगवानाप्रकारवडे प्रहारकरताएवावैद्यनां मुखनांवचनपणसारांनहोय. नेमहालोभवडेलुलभछे परनोछेदकरवोजेने एवोअनेदेशनेपीडतो नेअल्परोगवाळापुरुषने महारोगरूपसागरमांनाखतो अनेमहाआक्रंदनकरतो ने कंठगतप्राणवाळो एवापुरुषथीपणद्रव्यनासमूहनेग्रहणकरवानी जेनेइच्छाछेएवोजन्मथीज महानिर्दयएवोछे. नथीग्रहणकरवायोग्यनाम जेनुंएवातेवैद्यने स्वप्नमांपणअनुकंपाक्यांथीप्राप्तथाय ? एप्रकारेघणीविद्याभणेला एवावैद्यनुंसर्वज्ञानपणअज्ञानजछे. जेणेपोतानुंहितअहितनथी जाण्युंतेनुंज्ञानतेअज्ञानरूपजछे जेनेनेत्रवडेसमविषमदेखातुंनथी अनेतेनिर्मळनेत्रवाळोछे तोपणतेनेअंधजाणवो. माटेशास्त्रमांकह्युं छेकेजेधर्मथीरहीतपुरुषछेतेबळवानछे तोपणअशक्तजाणवो अनेधनवानछेतोपणनिर्धनजाणवो अनेघणांशास्त्रभणेलोछे तोपण तेनेमूर्खजाणवो. ? विद्यासर्वजगाएएकांतपणेअनार्यछे एमनजाणवुं. केटलाकवैद्योशास्त्रथीअजाणछेतोपणतेपूज्यछे. निसेपोतानाधर्मकर्ममांआसक्तछे. अनेकुडगुरुनामनापुरुषनीपेठ कुकर्मथीरहीतछेनेअल्पलोभवाळोदोषरहीतछे नेघणुंसंग्रहकरनारो अने

वखतेपूर्वेकोइदिवसनदीठेलातेमोटासाधुने छेटेथीदेखीने किकियारीकरीतेवानरदोड्यो. तक्षणशांतमुनिश्वरपासेआव्यो तेमने जोइतर्कादितर्ककरतांतेवानरने जातिस्मरणज्ञानउत्पन्नथयुं. अनेपूर्वजन्ममांजेसाधुयेपोताआगळनियमधर्मनीवातकरेलीहती तेसर्वे तेनेसांभरीआव्युं नेपूर्वजन्मेजेकुडकपटथी पापबांध्युंहतु तेपणसांभरीआव्युं. तेपापनोअतिशेपश्चात्तापकरतो, आसाधुनुंमारे बहुमानकरवुंएमविचारतो, तेसाधुनेमारवाउछळीआवती सर्ववानरीओनेनिवारणकरी साधुपासेआवीतेणेनमस्कारकर्यो. परम आदरथीहाथजोडीवनमांपोताना पापनीनिंदाकरतो, वारंवारनमस्कारकरतो पोतानेउत्पन्नथयेलाजातिस्मरणज्ञानवडेतेसाधुना पगमांवागेलाकांटानीवेदनातेणेजाणी. पछीतेवानरेशल्याकर्षणएनामनीऔषधिमंगावी तेमुनिनापगमांवागेलाकांटानुंआकर्षण करीनेव्रणसंरोहिणीएनामनीऔषधिमंगावीनेतेसाधुनोपगपूर्वेहतोतेवोअतिशेसारोकर्यो.आप्रकारेतेवानरजातिनुंआचरणअतिशे आश्चर्यकारीछेतेवखते मुनिवरनाशरीरथी तेणेद्रव्यशल्यकाढ्युंतेथी तेनाअंतरमांरहेलुंमिथ्या दर्शनरूपभावशल्य नीकळीगयुंते भावशल्यकेवुंछेके देवमनुष्योहजारो जन्मधारणकरेतोपण तेभावशल्यनीकळवुंघणुं कठणहतुं. तोपणतेतत्काळ नीकळीगयुंआ जगाएकवितानां काव्यरचनांछे शीघ्रपणे थतुंसमग्रशुभकर्मतेनो संभवजेनेथयोछेएवो अनेसाधुनाबहुमाननिमित्तेजन्मांतरमांकरे-लुंसिद्धरसनीपेठेसर्व कल्याणनोकरनारते शुभकर्मनोउदयतेने प्राप्तथयो तेथीतेवानरनीआंखमांथी आंसुनांजळपडवामांड्यांने पोतेमनुष्यभवहारी गयोतेनोपश्चात्तापतेने घणोथयो. तेअभिप्रायने अनुमानथीजाणीतेमुनीश्वरेकृपा करीधर्मदेशनाकरीजे वीके-हेवानरेन्द्र ! तिर्यंचयोनिमांपणतें मोटुंकर्मकर्युं कंबळसंबळादिकनी पेठेघणेकाळेअथवा चंडकौशिकसर्पनीपेठेथोडाकाळ-मांतुंशुद्धथइसंसारनाअंतनेपामीशमाटेतारीशक्तिप्रमाणेसमकितछे मूळजेनुंएवाश्रावकधर्मनुंआराधनकरयतेधर्मकेवोछेकेघणाका-ळथीसंचयकरेला पापकर्मनेपणक्षणमात्रमां क्षीणकरेछेतेमांपण घटतुंएवुंतपकरवुंउचितछे. तेमांपणसर्वज्ञउंकहेलुं देशावकाशीक

भलेतोपणछल्लास्वध्यआर्तध्यानवडेमरणपाम्यो. तनेसुखक्यांथीहोय ? तेजीवमहाकाळनामेवनमां अतिशेमोटोमहासमर्थ एवोएक तेपुरुपोत्तनरथयो, नेपोतानीइच्छाप्रमाणे तेवनमांवांदरीओनांटोळेटोळांने लेइसुखेफरतोहतो. जीवमात्रनीएवीरीतछेके जेज्यां जन्मेतेत्यांप्रीतिकरेछे, जेमविष्टानोकीडोविष्टामां सुखमानेछेतेम. एकदिवसतेमोटाअरण्यमां तेवांदरफरतोहतोतेणे संमेदशिखरनीतीर्थयात्रामांजतो एवोसंघसमूहतेथीभ्रष्टथइजूदोपडेलो एवोएकमुनिनोसमूहहाथीना टोळानीपेठेचारेपासभमताभमता ते वनमांआव्यो तेवनअतिशेअनर्थनुंस्थानअनेझाड, बीडवडेअतिशेगंभीरएवुंभयानकहतुंतेमां चालतासाधुनासमूहमांथी एकसाधुनापगमांओचिंतोकांटोवाग्यो तेकांटोतीखा, कठिणलोढानाखीलानीपेठेभागीरह्यो. तेथीतेसाधुनेपगमांघणीवेदनाथइ. पछी तोतेसाधुएकडगलुमात्रजवासमर्थनथयो. अनेतेसाधुबेप्रकारनासमयनेओळखतोहतो. एटलेएकसमयशब्दनोअर्थ सिद्धांतएवोछे नेबीजासमयशब्दनोअर्थकाळवाचकछे माटेतेसाहसिकएवासाधुए बीजासाधुओनेआप्रकारेकह्युंके अतिशेगाढपणेमारापगमां खीलानीपेठेकांटोवागेलोछे माटेमाराथीएकडगलुंपणहवे चलायतेमनथीमाटेमारेवास्ते आघोरअरण्यमांतमेसर्वे साधुखोटीथाओ तेठीकनथीमाटेमनेएकलानेअहींमूकी तमोसर्वेउतावळाचालीनेसंघनीसाथेथाओ. नहींतोआघोरभयानकवनमांतमारासर्वनुंअतिशेअहितथशे. अनेहुंतोअहींजपड्योरही शास्त्रजुक्तियेआराधनाकरीश. इत्यादिवचनथीसर्वेसाधुनेसमजावी एवनाबीजीगति नथीएमसर्वसाधुएविचारकरी तेमहामुनिनेनमस्कारकरीखमावीने हृदयमांदुःखीथइनेजेदिशभणीसंघचाल्योहतो तेदिशभणीते साधुनेत्यांमूकीविहारकरीगया. अनेतेएकलारहेलासाधु मोटाअरण्यमांएकमोटीशिलाउपर निवासकरीरह्या. अतिशेघणीएवी पणपोतानापगनीपीडाने अवगणनाथीसहनकरता महाधैर्यवाळातेसाधुउपमाएरहीत उपशमरसमांनिरंतरआसक्तथता संयमयोगनुंआराधनकरेछे एवामांएकादिवसतेवानरपोतानायूथेसहीत मोटाभीलना समूहनीपेठेदुष्टहृदयवाळु तेटोळुभमतुंत्यांआव्युं. ते

नीपुरुपोअतिशेदुष्करएवां कामकरेछेपणआतो तिर्यंचजातिएआप्रकारनुं करवुंतेघणुं दुष्करछेभाववडेकेटलाक जीवद्रढपणुं पामेछेजेमजळवडे मुंजनीदोरद्रढथायछे तेमदुःसाध्यएवांकर्मने पणहितजाणीसाधेछे पणमनथीकरवुदुःसाध्यछेवळीकह्युंछेकेधीर पुरुपोज्यांसुधीप्रवर्तता नथीत्यांसुधीतेमने मेरुपर्वतउंचोजणायछे अनेसमुद्रपणत्यांसुधी दुःखेतरवायोग्यथायछे माटेकार्यनी गतिविपमछे पछीतेसिंहेतेवानरनुं खंडोखंडकरीतत्काळ भक्षणकर्युंअनेतेवानर शुभध्यानथीमरणपाम्यो अनेअरुणनामनामहा विमानमांघणावर्पना आउखावाळोमोटो देवथयोअनुक्रमेत्यांथी चवीनेज्यांउत्पन्नथयो तेकहुंछुं.नानाप्रकारना निर्मळमणिकी-रणनासमुहवडेनाश पाम्योछेअंधकारजेनोने सर्वप्रकारनाश्रेष्ट,दिव्य,विमानजेवुंरमणीय, मणिनामंदिरजेवुं मणिमंदिरनामेन गरहतुंतेमांप्रशस्त पंचवर्णनाअसाधारण मणिमयरहेवानांघरहतां जेघरोमांपेसतीगामडांनी भोळीस्त्रीओकोइ जगाएनिर्मळस्फ-टिकनीबांधेलीपृथ्विमां रहेलाअतिशेसुंदररंग तेथीअतिशेरागवाळाछेरत्नसमूहजेमांतेनेकोमळएवाकुंकुनाभ्रमथकीलेवाआसक्त थती.कोइजगाए निर्मळवैडूर्यमणिथी बांधेलीभूमिमांसारी कस्तुरीनाभ्रमथीलेवाजती कोइजगाएलीलांपत्रजेवाइंद्रनीलमणिना समुहवाळास्थळमां लीलीघासनासमुहना भ्रमथीलेवाजती. कोइजगाएअतिशे पीळारत्ननीपंक्तमां हरताळनोसमुहजाणीग्रहण करवाइच्छती कोइजगाएवैडूर्यमणिनीबांधेली पृथ्विमांअंतरभागमां रहेलीधोळीकांतिवाळा मणिसमुहनेकपुरनो समुहछेएमजा-णीहाथलांबोकरती कोइजगाएजळनी भ्रांतिनेकरनारएवा मनोहररत्ननासमुहमां निर्मळजळनाभ्रमथी न्हावाधोवापीवाइच्छती कोइजगाएउपलाभागमां रचेलामणिमय पारेवा,मयूर,हंस,सारस,पोपट, मेना, तेनांनीचेपडतांप्रतिबिंबमां मोटाकुतुहळनावश-थीतेतेजानवरनेजीवतां जाणीतेनुंग्रहणकरवानी बुद्धिएप्रवर्तती कोइ जगाएउपरशोभानिमित्त स्थापनकरेलीने हेठळलंबाय-मानएवीमहामुक्तावळी, रत्नावळी,कनकावळी, लटकतुंझुमणुंइत्यादिक नानाप्रकारनांआभर्णतेनां प्रतिबिंबनेसत्यजाणीतेआ-

एनामनुंश्रावकनुं व्रततुंकरचुएटलेजेटली दिशामांजवानुंप्रमाणकरेलुं होयतेथीअधिकदिशमां जवुंनहींतेव्रतवे प्रकारनुंछे.तेसामाधिकरहीतपणछे अनेसामायिकसहीत पणछेएमांसामायिकरहीत एवुंपणतेव्रतदिवसमां पणथायअनेरात्रिये पणथायमाटेतेव्रत पोतानीशक्तिप्रमाणे अंगीकारकर्यपोतानानियम करेलास्थानथीलगारपण आगळनजवुंतेथीत्रैलोकमां रहेलासर्वसूक्ष्मतथा वादरएवाजीवोनेअभयदान आपवारुपमोटुंफळथायछे. मनवडेपणसावद्यकर्मनो त्यागकरवाथीतेव्रतचारित्र धर्मजेवुंथायछे. इत्यादितेनेप्रतिबोध कर्यो तेवानरपणसंपूर्ण फळनोअभिलाषीथइ प्रतिदिवससामायिक सहीततेव्रतनुंआराधन करवानोअभिग्रहग्रहणकर्यो. अनेपोतानाआत्माने कृतार्थथयोएमजाण्योए प्रकारेतिर्यचजन्ममां पणसमकितधर्मना लाभवडेजेमहानिधान नालाभवडेआनंद पामेतेमतेवानरआनंद पाम्यो.त्यारपछीतेसुविहित साधुएधर्ममांस्थिर करवानेतेवानरनी प्रशंसाकरीविहार कर्यो.अनुक्रमे संमेदशिखरपर्वतनी यात्रामांप्रथमगयेला सर्वसाधुनेतेसाधुमळ्याअने तेवानरतेजदिवसेरात्रिए पर्वतनाशिखर उपरजइपोतानाजुथने तथाबीजानाजुथने दूरमूकीनिर्दोषभूमिए सामायिकसहीततेव्रतने अंगीकारकरीमनवडे पणपापसहीत कार्यमारेनकरवुंएवुं चिंतवनकरीशुभध्यानथी एकाग्रचित्तवाळोथइबेठोहतो एसमयमांत्यां पहोळुंकर्युंछे विकाळमुखजेणेएवोने उछळतीछेचंचळ जीव्हाजेनीएवोएकमहा भयानकसिंहआव्यो.तेणेनिश्चळपणेद्रढबेठेला तेमोटावानरनेदेखी पोतानोआहारएकजजगाएथीसंपूर्ण थशेएवुंधारीदेहनीपण जेनेअपेक्षानथीएवो अनेमहासाहसिक एवोमहामुनीश्वरना जेवोतेवानरतेसिंहनेदेखीलगारपणहाल्यो नहींअनेशरीरवडेतथा मनवडेनियमकरेला स्थानथीखस्योनहीं. आजगाएकाव्यछेके वानरनीजातिस्वभावथीजचंचळहोयछे तोपणआवानरतोमनथी पणचंचळनथयोअने मरणांतमहामोटोउपसर्ग प्राप्तथयोतोपण महामुनीनीपेठे निश्चळरह्योएमोटुंआश्चर्यछे केटलाकलाजमांआसक्त थयेलापुरुषोतथाजशना अर्थीपुरुषोतथाधननाअर्थी पुरुषोतथाअभिमा-

राज्यऋद्धिनीसंपदासहीतइंद्रनीपेठे तेराजा,पितानीपेठे निरंतरप्रजानुंपालन करतोहतो.तेराजानेराजासंबंधी गुणोतथासमृद्धिओ,तेरुपस्त्रीओहुं प्रथमवरुंहूंप्रथमवरुं एवीरीते वरतीहतीनेयाचक लोकोनेजेम रोहणाचळपर्वत मणिनेआपेछे तेममणिनुंदान आपतोहतो.लोकने सर्वप्रकारेआनंद करनारएवातेराजानी वखाणवायोग्यविशाळ हृदयनाअलंकाररुपजेने दिव्यमणिमाळाछे एवीमणिमाळानामनी रुपादिसर्वगुणथी श्रेष्ठस्त्रीजेकुळदेवता होयनेशुंएवीपटराणीहती. अनेजेनीकळाकेळीनावल्लभपणेतथाअतिशायीरुपपणे साक्षातकामदेवनी रतीनामेस्त्रीनाजेवी जणातीहती.पणक्यारेपण अनिरुद्धनेविषेजेनी रतीनोप्रसारनहतोएटलेजेनीरतीनो प्रसारक्यारेपण रोकायेलोनहतो जेपटराणीब्रह्मभाववडे तथाहंसगतिवडेसाक्षात् सरस्वतीजेवीहती जेमसरस्वतीब्रह्माथीउत्पन्न थइहतीअनेहंसउपर बेसीनेगतिकरतीहती अनेआतोज्ञानेकरीने ब्रह्मभावनेपामीहती अनेएनीहंसनाजेवी गतिहती. पणतेसरस्वतीकन्यावस्थामां पणपितानापाणीग्रहणकरवानीमतिवाळीहती तेवाकोइप्रकारनाकलंकवाळी आराणी नहती. वळीतेअतिशेआश्चर्यउत्पन्नकरनारपितानुं परम्हिमालयपणावडेसर्वेसिद्धथयेली सतीओमांश्रेष्ठपणेजाणे बीजीसाक्षात् पार्वतीहोयनेशुंएमजणातीहती परंतुक्यारेपणतेपार्वतिनीपेठे रुद्रसंगतएवीनहती, एटलेरीसाळुहती वळीजेपुरुषोत्तमनाहृदयनेहरणकरवारुपगुणवडे तथासर्वजननेआनंदकरवावडे साक्षातप्रत्यक्षजणातीलक्ष्मीजेवीहती परंतुलक्ष्मीनीपेठे कोइदिवसचंचळस्वभाववनीनहती, एकपोतानापतिनेविषेजस्थिरचित्तवाळीहती. वळीजेपोतानानिर्मळगुणवडे पोतानीसंगतिकरनारनेपण निर्मळकरेएवागुणवडे मनुष्यरुपनेधारणकरतीएवी साक्षादगंगाजेवीहोयनेशुंएवीजणाती. परंतुतेगंगा जड (जळ) तेनीसंगति वाळीछे.आक्यारेपणनहती, एटलेनिरंतरसज्जननोजसमागमराखती. वळीएपोतानीसर्वकळावडेरुचि (कान्तिनेप्रीति) करवावडे अनेस्वामीनामार्गनेअनुसरवापणे पृथ्विमंडळमांअवतारधारणकरीनेआवेली कळावान्चंद्रनीरोहिणीनामे स्त्रीसाक्षातहोयनेशुं

भर्णलेवानीबुद्धिथी दोडादोडकरतीअने कोइजगाएमणि स्थंभादिकनेविषेपछवाडे बेठेलीस्त्रीजनतेनाहाथमां रहेलांप्रफुल्लितना-नाप्रकारनांश्रेष्टकमळ, उत्पळ, पुष्पमाळा इत्यादिकनांप्रतिबिंबमां तेकमळादिकनेसत्य जाणीलेवाप्रवर्तती, अनेकोइजगाएओ रडातामध्यमांरहेलां धन,कनक,मणि,मोती, शंख,परवाळांइत्यादिकनां बारणेपडतांप्रतिबिंबमां तथाअन्यएवांजेनानाप्रकारनां भक्ष्यभोज्यादिकवस्तु तेनेलेवासारुतेनां प्रतिबिंबजेमांपडेलाछे एवीमणिमयभींतमां जेनांशरीरअफळायछे एवीओनेबारणेप-डतांतेतेवस्तुनां प्रतिबिंबनेविषेतेते वस्तुनेग्रहणकरवाना अभिप्रायवडे हुंपहेली लेउं,हुंपहेली लेउंएवीबुद्धिथी दोडादोडकरती कोइजगाएलीला सहीतनृत्यकरती एवीस्त्रीओनाअतिशे शोभायमान,अतिशेकाळा एवापुथेलालटकता लांबाचोटलातेनां स्फटिकनीभींतोमां पडेलांप्रतिबिंबोतेने मोटाफुंफवाडामारता एवासर्पनीभ्रांतिथी छेटेनासती,पडती, अनेकोइजगाएआका-शमांस्फटिकमणिनी भींतो,स्थंभइत्यादिकमां अवकाशनीबुद्धिवडे अतिशेदोडतां अफळाइनीचीपडतीएवी तेस्त्रीओनेदेखीहस-तालोकथीतेलज्जा पामतीहती.कोइजगाए आकाशमांपणअवकाशनो अभावतेनीआशंकाथी नदेखतीहोयएम चारेपासपोताना हाथनेपसारती अनेकोइजगाए अतिशेउंचाघरमां अफळाइशुंएवा भयवडेनीचेसंकोच पामीनेचालतीअनेकोइघरमांअन्यजगाए रहेलांआसनतेनां पडेलांप्रतिबिंब उपरबेसती.एमसर्वजगाए निष्फळछेआरंभ जेमनोमूढपणाथी आकुळव्याकुळ थतीतेनगरमां आवेलीगामडांनीस्त्रीओने नगरनालोकदेखीने अतिशेहसताहता एमकारनीसमृद्धिए भरपूरएवाअनेसर्व लोकमांप्रसिद्धएवा तेमणिमंदिरनामा नगरनेविषेनीतिवान् पुरुषमांअग्रेसरगणातो कोइजगाएपराभव नपामेलोअनेचारेपास अपारप्रसरतोछेतेज-नोसमूहजेनोएवा दिव्यमणिनोशेखर धारणकरतोमणिशेखर नामेराजारहेतोहतो नेदुःखेदमनकरवायोग्य एवाअहंकारीशत्रुरु-पसर्पनासमुहनेकोइ श्रेष्ठवादीनीपेठेवश करतोएवोअनेपोताना देशमांद्रोहकरनार पुरुषना नामनेपणनसहन करतोनेउत्कृष्टी

भूषणआप्यां अनेजन्मारासुधीतेनुंदासीपणानुं कामउतारीनांख्युं समग्रबंधीखानेपडेलालोकनेछोडीमूक्या, अनेमान, उन्मानअनेप्रमाणतेपणपोतानाउत्साहथी वधारेमोटांकरीआप्यां. एटलेवस्त्रनेमापकरनारगजप्रमुखतेमानकहीए, तोलनुंमापकरनारपांचशेरी, दसशेरीमणिकोविगेरे त्राजवांविगेरेथीउचांउपाडीजोखाय, तेविगेरेउन्मानकहीए अनेरुपियापैसादिकनुंजेजे प्रमाणहतुंएसर्वेनी वृद्धिपोतानाउत्साहथी करीअनेचंदनरसनुंछांटवुं, पुष्पनासमूहनां हारविगेरेआभूषणकरी परस्परपहेराववुं तथाउंचीजातनोधूप उवेखवोअनेअनेक प्रकारनांगीत,वादीत्र, नृत्य,तोरण, धजाओ मंडाववी तथामनोवांछितद्रव्यआपवुं तथादंडनलेवो,दाणनलेवुं इत्यादितथाकोइ मनुष्यभीखमागेतेवुं नरहेवादेवुं, नगरना लोकोएवग्रामणीमां जेजेआणेलुंहोयतेकरतांपाछुंतेनेहजार घणुंआपवुंइत्यादि प्रकारनाहर्षउत्सवथी अतिशेआनंदमांमग्नसर्व पोतानोदेशदशादिवसपर्यंतकर्यो.एटलेदश दिवसनोपुत्रजन्म महोत्सवकर्यो निरंतरनवानवारस जेमांउत्पन्नथायछेएवो तेउत्सवकराव्योअने त्यारपछीपोतानीसर्वज्ञाति, स्वजन,परिजन (सेवको) तेमनेस्नान,भोजन,सारांवस्त्र इत्यादिकथीसत्कार करवो,सन्मानकरवुं इत्यादिकर्यापछी मातानेस्वप्न थयुंहतुंतेनेअनुसरीनेते पुत्रनुंनामअरुणदेव एप्रकारनुंस्थापनकर्युं. पछीपांचप्रकारनी भावनावडेमहाव्रतधर्म जेमवृद्धिपामेतेम पांचप्रकारनीधात्रीमाताओए रातदिवस पालनकरेलोपांचधात्रीनांनाम.–१. क्षीरधात्री, (स्तनपानकरावनारी),२ मज्जनधात्री(नवरावनारी), ३. मंडनधात्री (आभूषणपहेरावनारी). ४ क्रीडाधात्री(रमाडनारी), अने ५. उत्संगधात्री (खोळामांवेसाडनारी) आप्रमाणेरातदिवस पालनकरेलोतेकुमार चक्रवर्तिनाकुमारनी पेठेअनुक्रमेवृद्धि पामेलोसातआठ वर्षनोथयोविद्याओ दुःखपाम्याविना प्राप्तथतीनथीएवुं विद्यानेमाथेजकलंकहतुं तेकलंकधोवावास्ते तेकुमारेजेमअगस्तीऋषि एकअंजलीमांलइनेसमुद्रनुंपानकरीगया तेमलीलामात्रमांविद्याशास्त्र ग्रहणकरीलीधुं.अनेसर्व कळानोसमुहअनुपम एवोपणएटलेकठिण एवोपणजेज-

एमजणाती. परंतुकोइदिवसपणदोपोदयकरनारीनहती एटलेरोहिणितोदोषाकरकेतां रात्रिमांउदयपामतीहतीअनेआपटराणी तोकोइदिवसदोपनोउदयकरतीनहती. रोहिणितोदुष्टग्रहनोसंगधारणकरतीहती अनेआस्त्रीतोदुष्टग्रहकेहेतां कदाग्रहतेनोसमागमकरतीनहती. एत्रीएपटराणीनेविषेमंदराचळ (मेरु) पर्वतनीगुफामांजेमकल्पवृक्षउत्पन्नथाय तेमतेप्रथमकहेलोवांदरनोजीव तेस्वर्गमांथीचवीनेतेपटराणीनीकुंखमांउत्पन्नथयो. त्यारेतेमणिमाळानास्वप्नमां पोतानामुखमांप्रवेशकरतुंतेअरुणभत्रननामेविमान तेणीएदीठुं जेविमानमांतेवांदरानोजीवदेवपणेपूर्वेहतो. तेमहास्वप्नवडेतेभवननाजेवो अतिशेतेजस्वीनेअतिशेमहीमावाळोनेअति आश्चर्यकारीघणीसमृद्धिएमाहितसमग्रजनने आधाररुपइत्यादिसर्वविमाननागुणवडे तेपुत्रनोगर्भसंपूर्णहतो. तेस्वप्नवडेजणातुं हतुं. जेममहावांच्छितअर्थनालाभने साधनारमहाशुकनवडे मोटाकार्यनीसिद्धिजणायतेमतेवास्वप्नवडे अतिशेहर्षितथयुंछेमनजेनुं एवीअनेपोतानासर्वशरीरनांरोम, तेवखतउद्यथयां अनेवखाणवायोग्यएवामोटा अर्थवाळासंदर्भनेमोटाकविनीवाणी जेमधारणकरेतेमतेगर्भनेसुखेथीधारणकरतीहती. प्रतिदिवसगर्भनीवृद्धिथीशरीरनुंकृशपणुंपामेलीहती तोपणजेमअल्पअक्षरनेघणाअर्थवाळीयुक्तिहोयतेनीपेठेविशेषथीशोभतीहती नेगर्भनाप्रभावेकरीने अनेतेनाअंतरमांआप्रकारनादोहद (डहोळा-नानाप्रकारना मनोरथ) आप्रकारनाउत्पन्नथताके प्रचंडएवुंखड्गधारणकरुं अनेतेनीधारामांमारुंमुखदेखुं अनेनगरमांहेमारीआज्ञाप्रवर्तावुं अनेसर्वराज्यनीचिंताहुंकरुं अनेसर्वरिपुनालश्करने हुंलीलामात्रमांत्रासपमाडुं अनेसर्वप्रकारनाधर्मविधिनुं आराधनकरुं एवा नानाप्रकारनाउत्पन्नथताजेमनसुबा तेराजानाप्रसादथीतत्काळज सर्वेसफळथवाथीपरमआनंदपणानो अनुभवकरती. अनुक्रमे संपूर्णदिवसथयेसतेउच्चस्थानमां ग्रहोआव्यातेमुहूर्तवेळामां सर्वजननेआनंदकरनारएवो रत्ननीखाण जेमरत्ननेउत्पन्नकरेतेमतेणीएसुखेपुत्रउत्पन्नकर्यो. राजाएपणपुत्रजन्मनी वधामणीनेकहेनारीदासीने पोतानामाथाउपररहेलामुकुटविना सर्वअंगनांआ-

कर्षणविद्याएजाणेखेंच्योहोय तेमतेणीएवशकरेलोहोयनेशुंएमगाढअनुरागवडे पीडापामेलोहोयनेशुंएमतेकुमारतेनासन्मुखदो-डयो. जेटलामांसमीपआवेछे तेटलामांविजळीनाझबकारानीपेठे सांसारिकभोगनुंतत्क्षणनाशपणुं देखाडवामाटेजाणेशुंसंध्या-काळेजणातीसिद्धजोगणीदेवीनीपेठे तत्काळकुमारनाहर्षसहिततेअदृश्यथइ. तेवखतेतेकुमार, फाळभरतांचूकेलावांदरनीपेठे, ल-क्ष्यथीचूकेलाधनुष्यधारीनीपेठे, दावथीचूकेलाद्यूतकारनीपेठे, रसोइनीक्रियाथी चूकेलारसोइआनीपेठे, अतिशोकांतिरहीतथयुं छेमुखजेनुंएवातेकुमारचारेपासतेस्त्रीनेखोळवामांडी. तेटलामांकोइमहाराक्षसनीपेठे विद्योन्मत्तएवानामेविद्याधरे मोटोहोंकारो करीकह्युं. अरे ! रेभूचर (एटलेहेमूर्खपृथ्विउपरगतिकरनार !) खेचरमांशेखरएवामेंसिंहनीपेठेइच्छाकरेलीआम्रगाक्षीनेपारधीनी पेठेतुंलेवाअभिलाषकरेछे ? माटेजाअहींथी. नहींतोहवडेहतोनहोतोथइजइश. इत्यादिवाक्यबोलताखेचरमसे तेकुमारबोल्यो. नथीहणायुंसाहसजेनुं, उल्लासपामतोछेएकवीररसजेने, एवोनेवीरमध्येशेखरसमान एवातेकुमारेघणीहुंशीआरीथीकह्युंके हंहो हेविद्याधर ! तुंविद्याधरपणाथीगर्वनपामीश. केमकेपृथ्विमांउत्पन्नथयेलां सर्वरत्नसर्वनेसाधारणछे. जेसमर्थथायते, तेरत्ननेभो-गवे. केमकेकह्युंछेकेवसुन्धरावीरपुरुषानेभोग्यछे आप्रकारेबोलता तेकुमारनेजाणेएनुंसर्वस्वहरणकर्युंहोयतेम अतिशेकोपपामी काळनीजीव्हाजेवीभयानकतरवारलइ उतावळथीधशीआवता वेताळनीपेठेमारवासन्मुखदोडयो. त्यारपछीअतिक्रमकरनारने विषेपराक्रमकरवोएजश्रेष्ठछे एमधारतोकुमारपणभयानकतरवारने म्यानमांथीखेंचीसन्मुखथयो. जेमएकमल्लहोयतेनासामोबी-जोमल्लथायतेमएकएकनापगने वचाववामांनिपुणएवा महापराक्रमधरतातेबेनुंद्वन्द्वने पणचमत्कारकरनारुंअतिभयानकसम्मसामुं तरवारनुंयुद्धचाल्युं. त्यारपछीतेपुत्रतोकुमारछेपणदुर्जयछेमाटेअतिशेरीसनाआवेशथी परवशथयेलोतेविद्याधरमारवाने दोडतो तेनाव्याकुळथताहाथमांथी कोइजगाएपणअतिछेटेमोटावायुथी पराभवपामेलीवृक्षनीशाखाथी जेमपाकुंथयेलुंपानुंपडीजायतेम

गतमांकहेवातोहतो तेनेक्रीडाकलापनी पेठेसहेजेग्रहणकरी लीधो.तेथीसंपूर्णकळावाळा चंद्रनोजाणेप्रतिवादी होयनेशुंएवोथयो कविकहेछेकेस्थानने विषेआरोपण करेलागुणमोटा मूल्यवाळाथायछे मदअनेमदनतेनाजन्मनुंस्थानएवुंनवुं यौवन विंध्याचळनावनजेवुंपुन्नागनाजेवुंवित्तसहिततेकुमारने प्राप्तथयुंएटलेविंध्याचळमां ज्यांधनहोयछेत्यां पुन्नागनावृक्षोउत्पन्नथायछेतमविंध्याचळनावनसमान एनुंनवुंयौवनहतुंअने पुरुषमध्येनागदेव समानएवोतेपुत्रदेदीप्यमान हतो परंतुतेमांआटलुं विशेषछेकेवित्तकहेतांधननेवित्त एटलेप्रसिद्धि त्रित्तमळवाथीउन्मत्तथवायछे एनेतोप्रसिद्धिमळवाथी उन्मतपणुंनप्राप्तथयुंएटलुं विशेष जेनीउपमान थायएवुंतेनुंरुपअने जेनासौभाग्यआगळ देवतानुंसौभाग्य दुर्भाग्य जेवुंजणातुंहतुंनेतेनुं बळअतिशेमोटुंहतुंने तेजनोपतिजेसूर्यतेनाजेवुंतेनुंतेजहतुं प्रथमथयेलादेवताना जन्मथीप्रेमपूर्वक रुपादिगुणोतेमांआव्या होयनेशुं ? एमनहोयतोतेमां एवागुणक्यांथी होय ? एकदिवसपोताना मित्रोसाथेएकसुंदर बगीचामांरमवागयो हतोनेअतिशेकौतुहळ रसमांघणोआसक्त एकलोतेमित्रोथी दूरथइगयोएटलामां वींधेलामृगना जेवांछेचंचळनेत्रजेनां नेपुनमनाचंद्रनोसर्वगर्व हरनारुंछेमुखजेनुं नेदेवतानीस्त्रीओने लज्जा पमाडतुंनवीजुवानीना सुंदरलावण्यपणावडे वर्णनकरवायोग्यछे देहकांतिजेनीएवी अनेजुवानपुरुषोनेनवा उत्पातनेप्रकटकरनारएवीछेआकृति जेनीएवीकोइस्त्री, स्त्रीजननामनजेवीचंचळ सोनानाहिंदोळामांहिंचतीने तिलकादिकचौद प्रकारनांआभरणवडेसर्वथाशोभतीएवीदेवकन्यानाजेवी जणातीतेस्त्रीएरुपवडे कामनेजीतनारएवातेकुमारनेविषे अर्ध्यनाअंजळीप्रदानजेवो प्रथमदर्शनमांप्राभृत (भेटसमान) पोतानाहृदयनासाक्षातरहस्यजेवो, नवाअनुरागनुंजाणेसर्वस्वहोय एवोप्रथमप्रेमकरवामां चतुरएवोघाटोबाणवडे जेमलक्षवींधेतेमकटाक्षबाणशीघ्रनांख्युं. जाणेअमृतरसनोघडोढोळयोहोय एवातेकटाक्षवडेझणझणाट थयुंछेहृदयजेनुंएवो तेकुमारनवाजळभरनीधारावडे सिंचनथयेलाकदंबनावृक्षनीपेठे सर्वअंगमांरोमांचितप्रफुल्लितथयां. अनेआ-

यादवकुळनुंमरणथवुं, नळराजानेराज्यथीभ्रष्टथवुं, रावणनेवंधीखानानुं सेवनकरवुंअनेतेनुं मरणथवुंएसर्वेकाळना वशथीथायछे माटेकोणपुरुषकोनुं रक्षणकरीशके ? ॥१॥ वळीकह्युंछेकेज्यारे हुंमातानागर्भमांहतो त्यारमारीआजीविकाने वास्तेजेकोइश्व-रेमातानास्तनमां दूधउत्पन्नकर्युंछे.जन्म थयापछीवाकीनी आजीविकानीचिंता करवामांतेसुइगयोछे अथवामरणपाम्योछेके शुं ? वळीजिएकछेअनेत्रणजगतनाउदयनुं कारणछेनेतेनेहुंसंभारुंछुं तोतेमनेकेमविसरीजशे ? वळीपाताळमांमग्न थयेलापृथ्विना रसनुंआकर्षणकरवुं तेणेकरीनेपर्वतनीकंदरामां रहेलासकळवृक्षोने पणजेजीवाडेछेतेमारी रक्षाकेमनहींकरे ? इत्यादिविचारक-रेछेएवामांतेकुमारना शुभकर्मनावशथीमोटा शब्दनाप्रसरवाथीथता पडघानाशब्दवडेजळ जंतुसमुहनेक्षोभकरती एवीएकमोटी घोत्यांपाणीपीवाआवी जेवामांपाणीपीने नीसरेछेतेवामांतेकुमारने शीघ्रपणेआप्रकारनी बुद्धिउत्पन्नथइकेहूं आघोनापुच्छने वळगुंतोमाराथी कुवावहिरनीसराय, एवुंधारीअतिशेमोटा एवातेनापुच्छनेद्रढ पणेझाल्युतेघोपण भेंशनीपेठेते कुमारनाभारने नगणतीलीलामात्रमांतेनेलइ कुवाथीवारणेनीकळी. तेथीतेकुमारपणवारणेनीकळेलो अनेथइछेजीववानीविशेषआशाजेनेएवो नेघणीक्षुधातृपानादुःखथीआकुव्याकुळथतोतेशून्यअरण्यमां चारेपासभमवामंड्यो. एवीरीतेफरतांफरतांजेम भ्रमरनेपुष्पवाळुं वृक्षमळेतेमकोइकगामतेनादीठामांआव्युं. पछीतेगामनीदिशवांधीचालतां बेकोशचाल्योएटलेमानुष्योत्तरपर्वतना आकारजेवा किल्लाथीवींटेलुंनेसाराकरीए करेलोमननेप्रसन्नकरे एवाप्रबंधनाजेवुं अनेनानाप्रकारनाश्रेष्टप्रासादवडे शोभतुंनेवीजुंमानुष्यक्षेत्र होयनेशुंएवुंमोटुंएकनगरजोवामां आव्युं. तेजोइनेतेराजपुत्रअतिशेआनंदपाम्यो. तेनगरनीलक्ष्मीनासुंदरपणाथीआकर्षणमंत्र वडेजेमएमखेंचातोअतिशेउतावळो तेनगरप्रत्येचालतानंदनवन समानएकउद्यानआव्युं. तेमांएकजगाएमोटादेवाळयनुंद्वारदीठुं. तेमांआसोपालवनीसोटीशाखाए चोरनीपेठेभयानकवंधनथीद्रढवांधेलो अनेरुपादिकगुणवडेसहीत एवाएकपुरुषनेदीठो. ते

तेखड्गकोइजगाएपडीगयुं. तेकह्युंछेकेमनुष्यनेमोटुंपुण्यजयवंतवर्तेछे त्यांसुधीचंद्रनुंबळतथाग्रहनुं बळतथातारानुंबळतथापृथ्विनुं बळसिद्धथायछे तथाअखिलवांच्छितपणसिद्धथायछे, त्यांसुधीतेजनपणसज्जनकहेवायछे, विद्या, गारुड, मंत्र, तंत्रतेनोमहीमा पणत्यांजसूधीछे, त्यांसुधीकरेलुंपुरुषातनपणछे अनेपुण्यनोक्षयथयेसते तेसर्वनोक्षयथायछे त्यारपछीतेकुमारेतेनोहाथकापीनांखयो, तेथीजेनीसुंढकपाइछे एवाहाथीनीपेठे, झेररहीतसर्पनीपेठे, तेकुमारेआक्रमणकरीपृथ्विउपरपाडी पशुनीपेठेअतिशेदीन करीनांखयो. अहो ! पूर्वस्वप्ननोमहामंत्रनीपेठे अनुपमस्वभावछे. कोइपणअनुपमप्रभावछे जेथीमहापर्वतनामोटाप्रमाणसरखुं छेदेहबळजेनुंएवोअनेअनेकमहाविद्यादिबळवाळो, कोइथीपाछोनहठेएवो, अनेकसंग्रामनीमध्येदुस्साध्यएवी जयपताकानुंग्रहण करवुंतेथीमोटासुभटपणानी कीर्तिमेळवनारएवातेखेचरेन्द्रने सुकुमाळबाळमात्रएवापण तेकुमारेलीलामात्रमांजीतीलीधो. तेगौतमभाषितमांकह्युंछेके धर्मकळासर्वकळाओनेजीरणकरेछे एटलेधर्मकळावडे सर्वकळाओजीतायछे, धर्मकथासर्वकथाओनेजीते छे, धर्मबळसर्वबळनेजीतेछे, नेमुक्तिसुखसर्वसुखनेजीतेछे, ॥ १ ॥ त्यारपछीपछवाडेआवेलोअतिशेकठोरचित्तवाळोदुष्टपणाना समुद्ररूपतेविद्याधरनोबंधुनाटयोन्मत्तनामे खेचरस्वभावथीजछळकरवामांश्रेष्टहतो माटेअकस्माततेकुमारनेउपाडीमदोन्मत्तहाथी जेमवृक्षनेउपाडेतेमतेउपाडेलाकुमारने अतिशेछेटेआकाशमांउछाळयो नेतत्काळकोइवनमांमहागंभिर एवाकुवामांदैवयोगथी पड्यो तेकुवोकादवनेजळथीभरेलोहतो तेमांपडवाथीकांइअंगउपांग जेनांभाग्यांनथीएवोछे तोपणतेकुवामांथीनीकळवानुंसाधननदेखतो, थइछेजीववानीआशाजेनेएवोसतो तेस्थानमांकोइप्रकारनादुखनेसहनकरतोरह्योछे. अहो ! मोटापुरुषनेपणकोइ वखतकाळनावशथीमोटुंसंकटआवीपडेछे समुद्रनाजळनीवेळनीपेठे शुभअशुभकर्मनाउछळतामोजाआवीपडेछे तेनेपराक्रमवडे रोकवाइंद्रजेवोहोयतोपणसमर्थनथीथतो. तेकह्युंछेकेजेमकेरामचंद्रनेवनवासथवो, बळिराजानेबंधनथवुं, पांडवोनेवनवासथवुं,

बकरांनांशरीरतुंफळएनांरोमछे. वळीबीजापणजानवरोतुंपुच्छ, नसो, वसा, शींगडां, नख, परसेवोइत्यादिकांइपणकोइनाउ-पकारकरनारुंथायछे ·पणआमनुष्यनाशरीरनी कोइपणवस्तुबीजानेउपकारकरनारीनथी. वळीचाडीओ (उभुंकरवामांआव-तुंखोडुंमाणस) खेतरनरिक्षाकरेछे, चुनोसौधनीरक्षाकरेछे, राखोडीअन्ननाकणनीरक्षाकरेछे, दांतमांलीधेलुंतृणमनुष्यनाप्रा-णनीरक्षाकरेछेतोतेथीपणउपकाररहीतथवुंतेणेशुं ?एटलेतरणुंपणसामानोउपकारकरेछेतोपरोपकाररहीतपुरुषतोतरणाकरतांपण हलकोअनेनीचछेएमविचारीतेकुमारेतेस्त्रीनुंवचनअंगीकारकर्युंएटलेहालहुंतारास्वामिनेआदुःखथीमुकावीशपछीतेकुमारेतेनेतेदुः खथीमुकाववानोउपायविचारीने समीपेरहेलीवावमांनिर्मळशितळजळनुं पानस्नानादिककर्यापछीलक्ष्मीदेवीनाप्रासादमांप्रवेश करीभक्तिबहुमानपूर्वकनवांकाव्यवडेघणीस्तुतिकरीतेसांभळीश्रीदेवीतत्काळराजीथइतेकुमारप्रत्येवरमाग्यएमबोलीतेकुमारपणप रोपकारकरवामांएक रसथयुंछेचित्तजेनुंएवो थइबोल्योकेजोतमोप्रसन्न थयांहोतोआबांधेलाखेचरने मूकोनेमानससरोवरनीपेठे तेनाउपरतमारुंमन सारुंअतिशेप्रसन्नकरो त्यारपछीतेदेवीबोलीके हेमहानुभाग ! चिंतामणीरत्नसमान समस्तमनोवांच्छितअ-र्थनासाधनकरवामां समर्थएवीप्रसन्नथयेली एवीमारीपासेआतेंशुंमाग्युं ? आतोअन्यजगाएपण आप्रकारनाअनर्थने करनारो नीतिरहीतविद्याधरने मूकाव्यावडेकहेशुंतेंतारुंकार्य सारुंकर्युं ? जेमसर्पनेबंधनमांथी मूकावेतेसर्पबीजानेपण डसेएवुंतेंकर्युं.माटे त्यागकरवायोग्यछे,तेने मूकीनेतुंडाह्योथुंमाटेप्राप्तथयेलाअक्षयनिधाननीपेठेसाक्षातथयेला देवतानावरदाननेमिथ्या शीदगमावे छे ? त्यारपछीविवेक करवामांराजहंससमान एवातेश्रेष्ठकुमारेकह्युंके आतमेपामरजननेयोग्य एवुंशुंबोल्यां ? उत्तमपुरुषोनेतो परोपकारकरवोएज पोतानुंकार्यकह्युंछे. तेकह्युंछेकेपारकुंकार्य करवामांतत्परएवाने पोतानुंकार्यकरवामां अवळामुखवाळासज्जन पुरुषोछेजेमचंद्रछेते पृथ्विनेपोतानाकिरणवडे श्वेतकरेछेपणपोतामांरहेला काळाकलंकनेश्वेतकरतो नथीएप्रकारनांतेकुमारनां

पासमांबंधायेल। पुरुषनेदेखी करुणशब्दथीरडतीएकस्त्रीनेजोइ. त्यारपछीनिर्मळप्रकृतिवडे पोतानाहृदयरुपदर्पणमां तेजक्षणेते स्त्रीनादुःखनुंसंक्रमणथयुं. तेथीतेणेतेस्त्रीनेपूछयुंकेआशुंछे? त्यारेदीनथयुंछेमुखजेनुं एवीतेस्त्रीएकह्युंकेअंगिकारकर्युंछेपारकुंदुःख जेणेएवाहेमहानुभाग! आवांधेलामारास्वामीनेआबंधनथीतमोमूकावो. त्यारेतेकुमारेआदरथीपूछयुंकेशाकारणथी आनेबांधेलोछे? त्यारेस्त्रीबोलीके हेयशस्वीपुरुष! आलक्ष्मीदेविनुंमंदिरछे तेलक्ष्मीदेवीएपोताने रमवानेअर्थेनानाप्रकारनीजातिजातिना प्रफुल्लितपुष्पोथीशोभतावृक्षमांलीनथयेलापुष्टगुंजारवाकरतांछे मुखजेमनांएवाभ्रमरनासमूहे सुंदरशब्दनाझंकारवडे मोहपमाडेलांकिन्नर, विद्याधरनांस्त्रीपुरुषनांयुगल जेथीएवुंलक्ष्मीरमणनामे आमोटुंउद्यानछे. तेनुंएकपुष्पमात्रपणजोकोइअजाणेग्रहणकरे तोतेनेचोरनीपेठेतत्काळ तेलक्ष्मीदेवीनिग्रहकरेछे. हमणांमारास्वामीविद्याधरे वेगनावशपणाथीपुष्पितथयेलावृक्षथी एकपुष्प ग्रहणकर्युंतेथीअतिशे बळवाळीतेदेवीएथोडाअपराधीने पणमोटाअपराधीनीपेठेगणीने आप्रकारेसज्जडबांधीदुःखदीधुंछे. माटे हेसत्पुरुषशेखर! आमहाभयानकएवाआलक्ष्मीना बंधनथीकोइप्रकारेपण मारास्वामीनाथनेतमोमूकावो. केमकेमेघ, चंद्र, सूर्य, तेनाजेवापरोपकारमांतत्परएवा तमाराजेवासत्पुरुषोछे. वळीकह्युंछेकेकोनीआज्ञाथीसूर्य, लोकनाअंधकारनोनाशकरेछेने मार्गनाजनारलोकनेछायाकरवावृक्षोने कोणेहाथजोडीप्रार्थनाकरीछे? अनेवृष्टिमाटेनवामेघनीकोणेप्रार्थनाकरीछे? कोइए करीनथी. तोपणपारकुंहितकरवामांकेडबांधी तत्परथयेलासाधुपुरुषोपोताना जातिगुणथीजतेमकरवातत्परथायछे: राजपुत्रेविचार्युंकेशितळछायानाजेवो एकपरोपकारमूकीने मोटाएवापुरुषनाशरीरनुं वांझीआवृक्षनीपेठे बीजुंकांइफळनथी एटलेएकपरोपकारकरवोएटलुंएजफळछे. तेकह्युंछेकेमृगनाशरीरथी उत्पन्नथतीकस्तुरीतेएशरीरनुंमोटुंफळछे, हाथीनाशरीरनुंएनांहाडकांएंमोटुंफळछे, पशुनाशरीरनुंफळएनुंचामडुंछे, गायनाशरीरनुंफळएनुंदुधछे, मोरनाशरीरनुंफळएनां चित्रविचित्रपींछांछे, घेटां

क्षथयोअनेविचारेछेके तेकन्याहमणांमारीकेम इच्छाकरेछे ? नेतेवखततेसांवनमां केमआवीहशे ? नेएकल्पवृक्षनी देलनीपेठेदे-खादइनेकेमअद्रश्य थइ ? नेतेमनेशरीरीते पामीशकशे ? इत्यादिचिताकरेछे तेवामांसुंदरसोनानी छडीहाथमांझालेलीछे एवीअने उतावळीव्याकुळ थतीदासीएसहीत दिव्यविमानउपरवेठेलीने कुमारनापूर्वपुण्यनो मूर्तिमानसमूहहोयतेवी जणातीशांतिमति कन्यात्यांआवी. आजगाएतेनावर्णनना श्लोकछेतेमनोअर्थः अहोपुण्ययोगेकेवोसंयोग थयोकेजेमकल्पवृक्षनो समागमथायतेवोअणविचार्योपणते कन्यानोयोगते कुमारनेथयो.जेजेम चिंतव्युंहोयतेतेमकार्य सिद्धथायतेनिश्चेकृतपुण्यछे अनेबीजोअकृत पुण्य(पुण्यरहीत)छे.त्यारपछीतेकुमार, वादळांवनाथतीवृष्टिसमानतेकन्यानेदेखीविस्मयनेहर्षयुक्तथयुंछेहृदयजेनुंएवोथयोसतोआ कन्याअहींकेमआवीहशे नेआवीनेशुंकरेछेनेमने कांइपणसंभारेछेके नहींएवोनिश्चयकरवाने पासेरहेलाविद्याधरनी विद्याशक्ति वडेतेकुमारअनेविद्याधर संघाथेदेवतानीपेठे अद्रश्यथया.त्यारपछी भगवतनीपुजानामिषवडे जिनघरमांविधिवडे प्रवेशकरी जिनपुजनमांपणते कुमारनेत्यांआसपास जोतीनदेखीने वियोगवाळीचकवीजेम दुःखातुरथायनेमथइने कहेवालागीअहो ! जगवनोसाररुपते कुमारहमणांअहींहतो तेकेमदेखातोनथी ? नेप्रसन्नथयेलीप्रज्ञाप्तिनामे विद्याएमनेकह्युंहतुं तेशुंअन्यथाथशे ? अथवापुण्यरहीत एवीहुंछुंमाटेमारां तेवांपुण्यक्यांथीहोयके भ्रमरीनेजेमकल्पवृक्षनुं पुष्पमळेतेममनेतेवरमळे ? कंइकारेलीनीवेलनेकल्पवृक्षनो समागमथायनहीं एमनिश्वासाखाइ मूर्छापामेलीनेकन्या पृथिवउपरतरफडवामंडी त्यारपछीथइछेपरीक्षाजेने एवोतेडाह्योकुमार अहोमारानिमित्तेआ कन्यानीआवीअवस्था थइएमजाणीझटप्रत्यक्षथयो त्यारपछीकल्पवृक्षजेवोअनेपोतानामूर्त्तिमानपुण्यजेवो तेकुमारनेदेखीविस्मय, हर्षनडेसंपूर्णथयेलीअने लज्जा,विश्वासप्रमुख नानाप्रकारनाहजारोविचारवडेव्याप्तथयेलीद्रष्टिनाविभ्रमवडे संकेतकरीबोलावेली प्रतिहारिका(दासी) समीपआवीउभीअनेते कन्यानोसर्वअभिप्राय जाणीराज

वचनसांभळीअतिशे प्रसन्नथएललिक्ष्मादेवीए माग्याविनानुंपणरोहिणि, प्रज्ञाप्तिइत्यादिकपोताना हृदयनुंरहस्यरुपविद्यातुं शस्त्रतेकुमारनेअर्पण कर्युंअनेबांधेलोविद्याधर तत्काळमुक्तकर्यो. पछीतेविद्याधरपोतानी स्त्रीएसहीतपोतानो मोटोउपकारी जाणीनेतेनोनिरंतर नित्यसेवकथइने पासेजरह्योअहो ! परोपकारनुंफळपांच पांडवोनीवल्लभास्त्रीतेजेम संघाथेजहोयतेमतेनुं तत्काळअतिशेमोटुं फळदेखायछेत्यारपछी राजपुत्र,स्त्रीएसहीततेविद्याधरेविद्याशक्तिवडे तैलमर्दनस्नानादि पूर्वकनानाप्रकार-नांभोजनवडेजमाड्यो. पछीश्रमरहीत थयोजेमअर्थनेकाम संघाथेगृहस्थधर्मशोभे तेमस्त्रीसहीताविद्याधरे सेवनकरेलोतेउद्यानतुं सुंदरपणुंजोवानीकळयां अमृतरसनाआस्वाद जेवातेबागनेजोतांजोतां एकयोजनमात्रक्षेत्रनेपाम्यां तेटलामांश्रीदेवीएनीपजा-वेलुंमणिमयश्रीशांतिनाथ तीर्थंकरनुंचैत्यजाणे रोहणाचळपर्वतनुंअन्य शिखरहोयएमतेमनादेखवामां आव्युंत्यारपछीअतिशेप्र-सन्नथयेलांतेसर्वेएते प्रासादमांप्रवेशकर्यो. तेवखततेनीमध्येरहेला तीर्थंकरनेअतिशेभक्तिवडेनमस्कार करीअतिशेमोटाअर्थवाळां सुंदरस्तवनवडेस्तुतिकरी मध्येउभीरहेलीभारती देवीनाजेवीनमस्कार करीनेत्यांबेसेछेतेनेजोइ कुमारविचारकरवालाग्योकेप्र थमहिंदोळाउपर बेठेलीनवीयौवनअवस्थावाळी अनेजेणीएमारुंमनहरण करीदिककुमारीनी पेठेतत्काळअद्रश्य थइहतीअनेअ-द्यापिजेनीप्रवृत्तिहुं पाम्योनथीतेजआछे इत्यादिविचारकरेछे एटलामांसरस्वतिदेवी प्रत्यक्षथइनेतेकुमार प्रत्येबोलीकेहेमहा भाग ! तमारीभक्तिवडेतथा अपूर्वनवास्तोत्रनी युक्तिवडेहुंप्रसन्नथइछुं माटेकहुंछुंके अनेक धनाढ्यलोकोनाऋद्धि पामतामानने हरणकरनारीमोटी रद्धिवडेगर्वपामेलोने वैताढयपर्वतनीपृथ्विनो स्वामीनेमणिपुररथनेपुर नामेमहानगरनो अधिपतिवैरीत्रेग नामेविद्याधरनो अधिपतितेनीआरुपादि गुणसंपत्तिवडेत्रण लोकनेअतिक्रमणकरती शान्तिमतिनामेकन्या छुंतनेआपुंछुं जे पूर्वेभ्रमरजेमपुष्प माळानेअभिलाप सहीतदेखेतमतेदीठीछे. आप्रकारनीअमृतवृष्टि जेवीतेभारतीनीवाणी सांभळीअतिशेप्रस-

मधुरबोलनारीअने उन्मादवाळाकर्याछेत्रण जगत्नातरुणजनजेणे एवानवयौवनने पामेलीमारीकन्याने योग्यवरचिन्तानीव स्ततेआराधनकरेली"प्रज्ञप्तिविद्याएदेखाडेला तमेवरछोअनेअनुपमरुप लावण्यादिगुणवडे गौरवतानेपामेलोमारी कन्यानोवर तेमारासाम्राज्यसंपदनो स्वामीथशेकेबीजोथशे ? एमज्यारेमेंतेनेपूछयुं त्यारेतेणीएस्पष्टकह्युंछे केहमणांजसर्वोत्तम गुणसंपदानुं पात्रश्रीमणिमंदिरपुरना मणिशेखरनामेराजानो पुत्रकांतिवडेसूर्यसमान अरुणदेवनामेअसाधारण पुरुषतारीकन्यानोनेतारी राज्यलक्ष्मीनोस्वामीथशे. पूर्णचंद्रवनावेप्रकारे कुवलयनेउल्लासकरवामां समर्थकांतिनोस्वामीतेजपति थवायोग्यछे, एटलेजेम अजवाळीरातनोअने चंद्रकांतिनोपतिचंद्रज होयछेतेमतारीकन्यानो अनेतारीसमृद्धिनो पतितेजकुमारयोग्यछे. अनेतेकुमार हालमांपोतानीइच्छाथी विचरतोश्रीदेवीना करेलाश्रीशांतिनाथना चैत्यमां(मंदीरमां) आव्योछेनेतेणे कोइजगाएसारास्था- ननालोभथीमणिमंदिरपूरना उपवनमांहींदोळे क्रिडाकरतांदीठीअने कन्याएपणअनुरागथी रोमांचितथइते कुमारदीठो तेज वखतत्यांओचिता यमराजनीपेठेकंइकथी आवेलोअनेप्रथमथीज तेकन्यानोअभिलाषी नाटयोन्मत्तविद्याधरनोभाइनोविद्युन्मत्त नामेविद्याधरते कुमारनेदुरथीआवतो जोइनेजमच्छरकरी छळथीतेकन्यानुंहरण करवानेइच्छनोएप्रकारना मनवाळोतेविद्या धरछेएवीआशंकाधारीने अतिशेचतुरएवीतेकन्या, देवतानीपेठेतत्काळअद्रश्य थइपलायनकरीअहींआवीछे अनेकुमारेतोअनु पमएवावळपराक्रमवडे अनेकप्रकारनीविद्याथी उन्मत्तथयेलोविद्योन्मत्त नामेविद्याधरने लीलामात्रमांजजीती लीधोइत्यादि वृत्तांतप्रज्ञप्तिदेवीए कहेलुंसांभळीहुंआदिक सर्वेलोकपणअतिशे चमत्कारपाम्याने अतिशेहर्षपाम्या.माटे अमाराआवतासूधी अमाराउपरअनुग्रह करीतेचैत्यमांजअमारी वाटजोशो हुंपणविलंबरहीत तैयारथइत्यांआवी चिंतवनकरेलामनोरथने सफळ करीशंएविपेतमारा चित्तेअतिशेद्रढपणुं अवधारणकरवुं इतिकल्याणम्.

पुत्रपासेजइआप्रकारे विज्ञापनाकरी हेत्रणजगतनाआधाररूपकुमार ! ज्यांसुधीरथपुरनगरनो राजावेरीवेगनामे विद्याधरेन्द्रअहींआवेत्यांसुधी प्रसादकरीअहींआंज तमारेरहेवुंएमकहीआकन्या एनापितानो प्रत्यक्षदेहहोय,अत्यंत स्नेहनीमूर्तिहोयएवो एकलेखकन्याएआपेलो तेकुमारनेअर्पणकर्योने कंठनेविषेतेकुमारीयेवरमाळस्थापनकरावीदासीए सहीतपोताना नगरप्रत्येगइ. त्यारपछीविस्मय हर्षवडेभरपूरथयेला तेकुमारेतेविद्याधर पतिनालेखनेजेमअतिसुंदर पुस्तकउकेलेएमउत्राडी वांचवामांड्यो. तेआप्रकारेछेः स्वस्तीश्रीप्रशस्त, समस्त,वस्तुनाविस्तारनुं सागररूपरथपुरनगरथी पोतानामोटासाम्राज्यना समृद्धिनाउत्कर्षथीइंद्रसाथेस्पर्धाकरतो श्रीवज्रवेगविद्याधरेन्द्र त्रिजगतनेअतिक्रमण करतोप्रसिद्धरुपपराक्रमादि सर्वअंगव्याप्त गुणवडेअनुपम फळरुपथयेलाकल्पवृक्ष जेवामणिमंदिरपुरना अधीश्वरश्रीमणिशेखरनामे राजातेनापुत्रप्रत्येस्नेह सहितआलिंगन करीबहूमान सहितआमंत्रणकरेछे केश्रीदेवगुरुगोत्रपवित्र मंत्रनीसंस्मृतिवडेत्रश करीछे,कृतार्थकरीछेअतुल्य समग्रकल्याण लक्ष्मीजेणेएवा मारीसाथेसकळ परिवारसहीत शुभवाळातमोएसर्व जगाएदीपतानेपोतानी स्थितिस्थानादिकने कहेनारीकुशळवार्ताविस्तार करवायोग्यछे. प्रातःकाळनीकांतिनी पेठेस्वामीनाउदयने कहेनारीसर्वनेअतिशे आनंदप्रकाशकरनारी कुशळवार्ताजाणवीसर्व प्रकारेउदयपामनारनुं पणकार्यएटलुंजछे केनित्येअपत्यरहीत पणानेमानताएवाअमारी साथेअमाराअद्भूत शुभदैवयोगथी जगवजननेआनंद करनारीनेसर्वअंगेसारा लक्षणथीकल्पवृक्षनी लताजेवीत्रणलोकना पुरुषोनेस्पृहाकरवा योग्यएवीअनुपम रुपसौभाग्यादिसर्व गुणमणिथीभरपूर रोहणाचळनीखाण समान,प्रत्यक्षलक्ष्मी समानशांतिमतिनामेकन्याछे तेत्रणलोकनेअतिक्रमणकरनारएवुं रुपादिनिर्मलजळने उल्लासपमाडतीगंगा नदीनाजेवीअनुक्रमे वृद्धिपामेली,लीलावते सकळकळानासमुहने जाणनारीप्रकृतिवडे वसंतसमयनापुष्पवाळा वृक्षनीसुंदरमंजरीतेना रसास्वादवडेउन्माद पामेलीबाळकोकिलाना जेवीअतिशे

नेझळझळाव्याछे समुद्रजेणेनेकमकमाव्याछे कायरपुरुषोजेणेनेदमदमाव्याछे सुभटजनजेणेनेमधमधमाव्याछे दुष्टविद्याधरसमुहजेणेनेसळसळाव्याछे समग्रमणिधरजेणेनेटळटळाव्योछे आदिवराहजेणेनेउछळतीधूळनासमूहवडे झांखुंकर्युंछेसूर्यमंडळजेणे नेशोशीलीधांछेसमग्रसरोवरजळजेणेने प्रत्यक्षउत्पातचक्र जेवुंतत्काळआवतुं तेकुमारलुंलश्करदेखीथयोछे हृदयमांधकोजेनेसन्मुख थवाअसमर्थएवोनाटयोन्मत्तविद्याधरचोरनीपेठे तत्काळपलायनकरीउत्तरसेठीनोराजा सर्वप्रकारेअतिशेबळवानएवोवायुवेग विद्याधरनेशरणथयो. तेवखतअरुणदेवेअंहकारसहीत वायुवेगविद्याधरप्रत्येदूतमोकली कहेवडाव्युंकेहेविद्याधराधिप ! आदुर्नयनाकरनारनेवळताघेटानीपेठे तमेतमारास्थानमांपेसवादेशोतो तमोनिर्मूळनाशपामशो, जेमसुकाभेळुंलीलुं पणवळेतेम. ते कयुंछेकेविपत्तिकाळमांपडेलादुष्टपुरुषोनुं समीपपणुंविपत्तमात्तिनेअर्थेथायछे, जेमजळमांछिद्रसहीतवडीमूकीहोय अनेतेबूडेतेवखततेनीपासेरहेनारीझालरनुंताडनथायछे तेदृष्टांतजुओ, एटलेछिद्रसहीतपात्रजळमां बूडेत्यारेएकघडी, बेघडीएवीरीतनीसंख्या थइएमजाणीघडीआळमां तेटलावगाडवामांआवेमाटे विलंबरहीततमारास्थानमांथीकीडाए भक्षणकरेलाकुतरानीपेठेएनाटयोन्मत्तविद्याधरनेदूरकरो, जोतमेतमाराकल्याणनेइच्छोतो. इत्यादिकदूतनामुखथीसांभळीने वायुवेगपोतानाअतिशेअभिमानना वेगवडेतेजदूतनामुखेप्रत्युत्तरकुमारनेकहाव्योकेहेकुमार ! जेकातरपुरुषहोयछेते आप्रकारनावाणीनाआडंबरथीभयपामेछे. पण जेअमाराजेवाजगतमां एकअद्वितीयवीरपुरुषकहेवायछे तेभयपामतानथी. तुंपृथ्वीमांगतिकरनार कुमारमात्रमृगजेवोमाराजेवा सिंहथीवींधेलोछे तोमाराशरणनेपामेलाने हुंकेमरक्षानकरुं ? शरणागतनुंपालनकरवुं एजसर्वनोपरमधर्मछे नेक्षत्रिमांअतिशेश्रेष्ठ कहेवातामाराजेवापुरुषेतोतेधर्मअवश्यपाळवोजोइए तेकह्युंछेकेसमीपरहेलानी पीडाहरवी, शरणागतनुंरक्षणकरवुं, दानआपवुं, पुण्यमांअनुरागकरवो, तेराज्यलक्ष्मीरुपलताने मेघसमानवृद्धिकारकछे. माटेतुंमाराशरणागतनाअनर्थनुं चिंतवनकरनारतुज

आप्रकारनुंपत्रमांलखेलुंवांचीनेअतिशेप्रसन्नथयेलोरोमांचितथयांछेसर्वअंगजेनांएवो अरुणदेव,स्त्री, अस्थिरनेपणस्थिरकरेछे एवोन्यायछेमाटमयूरजेमगेघनीवाटजुएतेम तेविद्याधरनाआगमननोमार्गजोतोत्यांजरहेछे अनेपोतानोआडंबरप्रकटकरवानेअर्थे पासेरहेलाखेचरपासेअतिशेश्रेष्टएवोने सातभूमिकानोमणीमयमहेल अनेविवाहनामहोत्सवनिमित्तअतिशे श्रेष्टसमग्रसामग्रीसहीत मणीमयमोटामंडपनेकरावेछे बीजेदिवसमूर्यउगवासमयेवैरीवेग विद्याधरपतिजाणेप्रत्यक्षइंद्रआव्तेतेम अनेकविमानादिविभूति वडेशोभतोअनेविद्याधरनोविद्याधरतिमनां हजारोटोळांसहीतकन्यानुंग्रहणकरी आव्योनेअतिशेहर्षमहीनथइने नवाप्रेमरसथी भरपूरथयेलांतेकन्याअनेवरतेमनोअतिशे मोटोविवाहवीस्तारकर्यो अनेहस्तमोचनवखतेनेकुमारने सर्वप्रकारनीश्रेष्ठसमृद्धिएस-हीतपोतानुंसमग्रराज्यअर्पणकर्युं त्यारपछीघणीविभूतियेसहीत रथनेपुरनगरमांतेकुमारनाप्रवेशनो मोटोउत्सवकर्यो. सर्वविद्या-धरोएकुमारनेवधाववोइत्यादिवीस्तारे पूर्वेनथयेलोएवोमहोत्सवकर्यो त्यारपछीराज्यचिन्तानोभारजेनेउतर्योछे एवोतेविद्या-धरचारित्रग्रहणकरी, तेनेयथाशास्त्रपालनकरीने मोक्षपाम्यो. त्यारपछीकुमारेरोहीणी, प्रज्ञप्ति आदिकसर्वविद्याओसाधीओ. नेतेसर्वविद्याओपूर्वेसाधनकरीहोयतेथीतुंएमनत्काळसिद्धथइओ. त्यारपछीपोतानेकुवामांनांखवाआदिअनर्थनाकरनारनाठयोन्मत विद्याधरप्रसेसिद्धथयांछे हजारोविद्याबळजेनेएवोपोतानुं चतुरंगसैन्यलइचक्रवार्तिना लश्करनीपेठेनथीहणायो कोइजगाएप्र-सारजेनोएवोतेकुमार तेविद्याधरसाथेयुद्धकरवाचाल्यो. तेकह्युंछेकेजेपुरुषनेउपकारने अपकारविस्मरणथायछे तेपाषाणनो मोटोमित्रछे, तेजीवीतधरावेछेतेफोकटछे मामाएकरेलुंप्रिय अथवाअप्रियतेनेजेविशेषेसहीतपाछुं अर्पणकरतोनथीतेथीस्थावर पणश्रेष्ठछे. हवेथरथरकंपाव्युंछे पृथ्वीमंडळजेणेनेधडधडशब्दायमानकर्युंछे पर्वतअनेभूमितळजेणेनेखडखडाव्यांछे पर्वतशिखरो जेणेनेकडकडाव्यांछे समग्रवृक्षसमूहजेणेनेघुमघुमाव्यांछे समग्रदिगमंडळजेणेनेगुमगुमशब्दायमानकर्युंछे समस्तआकाशतळजेणे

एवापणतेअरुणदेवनी सभाविद्याधरोभीथतीहती. आप्रकारनुंविद्याधरचक्रवर्तिपणुं तेपूर्वजन्मनापुण्यनुंफळछे. आप्रकारेजीवोने पुण्यकुत्रिकापणजेवुंछे. एटलेकुत्रिकापणएवेनामेएकजातनुंहाटछे तेदेवाधिष्ठितछेएटलेतेनास्वामिदेवलोकोछे अनेजगतमांजेटली वस्तुहोयतेसर्वेतेहाटमांमळेछे नेनेहाटमांजेवस्तुनमळेतेजगतमां वस्तुजनकहेवाय. तेमांसमस्तविद्याधरोनासमूहोए पोतपोतानावि-भवनेअनुसारेतेअरुणदेवनीसारीवस्तुवडे भेटकरवाप्रमुखमोटोउत्सवकर्यो पछीपोतानीइच्छाप्रमाणे बेश्रेणीओनीराज्यव्यव-स्थावरोबरस्थापनकरीइंद्रनीपेठे अनेककोटीखेचरसहीतमोटीविभूतथी पोतानानगरप्रत्येगयो. त्यांश्लोकछेकेमोटीऋद्धिहोयतो पणजेनेस्वजननथीदेखता अनेजेनेदुर्जनपणनथीदेखतातो तेरिद्धिअन्यजातिनीपेठे किंपाकनाफळजेवीनिष्फळजाणवी. वळी कह्युंछेकेदानअनेउपभोगतेथीरहीत एवीनेजेलक्ष्मीनेपोताना मित्रोपणभोगवतानथी तेपुरुषनीमोटीलक्ष्मीहोयतेपणअलक्ष्मी (दारीद्र) जजाणवी. अनुक्रमेतेणेपोतानामणिमंदिरपुरनी समीपेआराममांपडावनांख्यो अनेत्यांमोटाआडंबरवडेखेचरनुं सैन्यस्थापनकर्युं. तेजाणेखेचरनुंनगरहोयएवुंथयुं त्यारपछीकोइसाराचरपुरुषनीपासे अरुणदेवकुमारनाआगमननीवधामणी पितानेकहावी. पुत्रनाविरहथीआकुळथतो अतिहर्षवडेप्रीतिदाननेआपतो, मोटाआडंबरथीतेपुत्रनासन्मुखआव्यो. तकह्युंछेक आचरणछेतेकुळनेकहीआपेछे, शरीरभोजननेकहीआपेछे, संभ्रमस्नेहनेकहीआपेछे, भाषणदेशनेकहीआपेछे एटलेएकयादेश-नोमाणसछेतेजणावेछेत्यारपछीअतिशेमोटातेप्रकारनाआडंबरेसहीतकुमारप्रत्येजेमचंद्रप्रत्येउल्लासपामतोसमुद्रजायतेमअतिशेहेष-वाळोपिताजायछे. तेहर्षनाप्रमाणनीउपमादेवानेत्रिभूवनपणशुन्यजणायछे. अनेसन्मुखआवेलोकुमार, पितानेमळ्योतेवखतना हर्षनुंतोशुंवर्णनकरीए ? पछीमोटाउत्सवथीते पुत्रनोनगरमांप्रवेशकरावी मोटाउत्सवपूर्वक पोतानुंसर्वराज्यपुत्रने अर्पणकर्युंअने निश्चितहृदयवाळोथयो एवोमणिशेखरराजा रुडेप्रकारेजीनधर्मनुं पाळणकरेछे. आजगाएगाथाओछे तेनोअर्थः भारनेसहनकर-

अनर्थनेपामीश. इत्यादिकअतिशेगर्विष्ट तेनामुखनुंवचन, दूतद्वाराएसांभळीउल्लास पामतांछेरोमजेनां, अतिशेकोपनाआवेश-
मांआवेलाअरुणदेवेपोते वेमकारेपणमहाबळवाळोछे एटलेबळएवुं लश्करनुंपणनामछे अनेपोतानाशरीरनुं सामर्थ्यएवो
पणअर्थछे माटेवेमकारे महाबळएवा तेकुमारेचारेपासथी तेविद्याधरनुंनगर, मोटालश्करथी तत्काळवींटीलीधुं. पछी
घणीविद्यावाळो नेअतिशेपराक्रमी एवातेविद्याधरे चतुरंगसैन्यलइ तत्काळतेकुमारने सन्मुखथइ मोटायुद्धनो आरंभकर्यो
अनेतेयुद्धदेवदैत्योना जेवुंअतिशेमोटुंथयुं. अनेअग्निअस्त्रअने जळअस्त्र,अनेमेघअस्त्रअने वायुअस्त्रनागपासने गरुडअनेअंधका-
रनेउद्योत, अनेसंमोहनअनेजागरण, इत्यादिकएकबीजानां अस्त्रवडेतथातीखीधारवाळां बाण,शक्ति,चंद्रहास प्रमुखआयुद्ध-
वडेनानाप्रकारनी विद्याबळवडेसमर्थजनना मननेचमत्कारनोवीस्तार करनारएवुंमोटुंयुद्ध सातादिवसपर्यंत थयुंअनेमोटादावा
नळनीपेठेअनेक जीवोनासंहारकरवामां अतिभयानकतेयुद्धना आठमेदिवसेवायुवेग पोतेजयुद्धकरतांमहा दर्पवाळासर्पनीपेठे
गारुडीविद्यावान जेवाअरुणदेवतेजक्षणमां वशकरीतेनोविध्वंस कर्योअनेतेनुंनगर, जुना शून्यघरनीपेठेअस्त व्यस्तकर्युंतेवखत
अतिभयपामतुछे चित्तजेनुंएवोनाटथोन्मत्त पणशियाळनीपेठेचारे पासनासतोतेनेझाली निग्रहकर्यो.आ जगाएकविएवर्णन
करेलांकाव्यछे. मोटापुरुषेकरेला अर्थनेअनर्थनोकरनार अनेतेणेग्रहणकरवा इच्छेलापदार्थनेइच्छतो, मोटासाथेवेरबांधतोएवो
पुरुषनिश्चेशीघ्रपणे मोटाअनर्थनेपामेछे. त्यारपछीप्रत्यक्षदीठुंछे मोटुंकुमारनुंमाहात्म्य जेमणेअनेगयोछेसर्व अंधकारजेमनेएवा
सर्वविद्याधरोएकठा थइनेदक्षिणश्रेणीतथा उत्तरश्रेणीनाविद्याधरोनुं चक्रवर्तिपणानाराज्यमां तेकुमारनेअभिषेक करीस्थापन
कर्यो.अनेसर्वजगाए विद्याधरनोचक्रवर्ति सर्वजगाएअरुण देवछेएमउद्घोषणाकरावी. एजगाएगाथातथाकाव्यछे. सर्वविद्या
धरोअरुणदेवनी सेवामांरह्या, जेमसर्वदेवताओइंद्रनी सेवामांछेतेमअनेते सर्वेअरुणदेवनीप्रसन्नताने निरंतरइच्छेछेमनुष्यमात्र

वनावृषभजेत्रासर्वअंगे अतिशेशुभलक्षणना धारणकरनारत्रण लोकनामननेहरण करनार,लीलागतिवडेचालनार, झणकार करतीरत्नमयझीणीघुघरीओ तेनासमूहवडेअतिशेझळकती सोनानीसांकळवडे अनेश्रेष्ठअलंकारवडेअतिशेशोभता अनेलेशमात्र दोपवडेपणकलंकनपामतानेजाणे संघाथेजन्म्याहोयनेशुं एवासरखारूपनावेश्रेष्ठवळदजोडयाहता. अनेतेरथनोसारथीअभंगछे, सुंदरछेसर्वअंगउपांगजेनांएवो नेकोइदिवमनभागतो अतिशेमोटोछेधर्मरंगजेनेएवो अनेप्रकृतिवडेअतिशेदेखवायोग्य, सर्वने मानवायोग्यअनेपहेर्यांछेसुंदरवस्त्र. मुगुट, कुंडळ, वाजुबंध, कडां, हार, अर्धहार, नेमुद्रिकादिसर्वअलंकार जेणेएवोअनेअ धिकशोभावडेजाणेपृथ्वीउपरआवेलो इंद्रनोसारथीहोय एमजणातोअने रत्नथीजडेलोसोनानोप्राजन (परोणो) तेछेहाथमां जेनेएवोएकश्रेष्ठसारथीहतो. सारपछीतेसुंदररथनेविषेविस्तार सहीतस्नात्रमहोत्सवपूर्वक सर्वअंगेदिव्यआभूपणवडेशोभित एवुंअनेश्रेष्ठसुगंधीमानपुष्पमाळादिवडे पूजेलुंदिव्यमणिमयभगवंतनुं प्रतिबिंबजेमसाराश्रावको, श्रेष्ठप्रासादमांमोटाउत्सवडे स्थापनकरेतेमतेरथमांस्थापनकर्युं. सारपछीसर्वजननेआनंदकरनार तेबिंबनेपृथ्वीनेविषेआवेलासूर्यना रथनीपेठेमणिकांचन वडेविचित्रपवित्रएवांत्रणछत्रने सुंदरएवांचामरनेअनेकएवी ध्वजपताकाप्रमुखमोटाआडंबरवडे तंत्रीताळआदिकघणांपंचशब्द-नांवादित्रवागतेसतेअनेस्वरगत, परगतअनेतालगत अनेअवधानगतएचारप्रकारनां मधुरगीतनुंगानथयेसते अनेकनृत्यकर-नारीनासमूहवडेतथादेवदेवांगनानासमूहवडे शोभायमानजयजयशब्दनेकरताएवाभट, ब्राह्मणआदिलोकथयेसतेवेदपदतथाप्र-बंधपाठवडे ब्राह्मणजनउच्चारणकरेसते नवानवाप्रबंधनेभणनार विरुदावलीनेकहेनारपुरुषोबोलतेसते तेरथनुंचालवुंथयुं. तेव-खतेडगलेडगलेउभारहेता अनेस्तुतिकरता नेअर्थिपुरुषोनेदानदेता अनेचंदनरसनेछांटतापुष्पसमूहने उछाळतापताका, तोर-णादिकवडेसुशोभितकरेलांत्रीक (त्रणरस्तावाळामार्ग), चतुष्क (चाररस्तावाळामार्ग) अनेचत्वर (चकलां) नेचतुर्मुखमहा

नारएवोपुत्रसते जेपुरुषपोतानोभार पुत्रनेविषे स्थापनकरीनिश्चितपणे रुडेप्रकारेधर्मसाधननथीकरतो तेथीकोणअन्यपुरुषमूढ छे ? कोइनथी. अनेजेपुत्रयौवनअवस्थाने पाम्योछे तोपणपितानाभारनीचिंताने पोतेहरणकरतोनथी अनेधर्मकरावतोनथीते पशुनीपेठेउत्पन्नथयो तोपणतेणेकरीनेशुं ? त्यारपछीतेअरुणदेवसर्वराज्यचिंताकरवामांसावधान एवोनवोराजानवाउगतासूर्य- नीपेठेपृथ्विमंडळने गगनमंडळनीपेठे दुस्सहएवापोतानामोटा प्रतापवडेलीलामात्रमांज आक्रमणकरीसाध्याछे पृथ्विनात्रण खंडजेणेएवोनवाउत्पन्नथयेला वासुदेवनीपेठे हुंप्रथमहुंप्रथमएप्रकारे सर्वनरेन्द्रअनेसर्वविद्याधरेन्द्र तेमनांसमुहोएसंभ्रमसहीत नमावेलांमस्तकनाशेखरथी प्रसरतामोटाराग, घणापरागएटले पुष्पनीरजतेणेकरीने सुगंधीमानकर्युंछे चरणकमळयुगळजेनुं एवोअनेनथीखंडितथइ आज्ञाजेनीएवाइंद्रनीपेठे मोटासमग्रभोगतेणेसहीत पोतानाराज्यनेभोगवेछे. आजगाएगाथाओछेतेनो अर्थःएअरुणदेवपूर्वजन्ममां तिर्यंतपणामांपणएटले वानरनाभवमांपण सामायिकसहीतएकवारकरेलुंएवुं पणदेशावकाशिकव्रत तेनुंअतिशेमोटुंथयेलुंफळआश्चर्यकारीछे. जीनशासनमांमाणिनीखाणमांजेम सर्वमणिओतेमसर्वेधर्मविधि चिंतामणिसरखाछे. तेमांपणउपरमछेफळजेनुं एवोव्रतधर्मविधिछे अथवाएव्रतनुं आकहुंतेतुच्छफळतेशीगणत्रीमां ? एथकीतोजीनसमृद्धिभोगफळ पणशिघ्रपणेजपमायछे. तेनीआगळपूर्वोक्त कहेलुंफळकांइगणत्रीमांनथी. एकदिवसतेनगरमां मोटीसमृद्धिवाळाश्रावकसमूहे राजानीआज्ञापूर्वकरथयात्रानो मोटोउत्सवकरवामांडयो. नेतेउत्सवउपरबहुमानसहीत अनेकगामतथानगरनोचतुर्विधसंघए- टलेसाधुसाध्वि, श्रावकश्राविकाएचारेप्रकारनो समूहएकठोथयोहतो. नेतेमांसुवर्णनोमणिसमूहवडेजडेलो अनेसुंदरचंदनना काष्टवडेघडेलोअनेउंचोअखंडमणिसोनामयमहादंड तेउपररहेलीवायुनेअनुकूळ लहेरोलेतीश्रेष्ठपंचरंगवर्णवाळीने सुकुमारही- रागळवस्त्रनीअनेकध्वजपताकावडेशोभतो सर्वअंगसुंदरजणातो मोटोएकश्रेष्ठरथनीपजावेलोहतो. अनेतेरथसाथे जोडेलाशि-

अतिशेआश्चर्यअनेहर्षवडे भरपूरसर्वसंघथयो. त्यारपछीगुरुएकह्युंके हेमहानुभाग ! जोपूर्वभवमांतिर्यंचपणामां पणएकव्रत एकव्रतनुंपालनकर्युं तोआप्रकारनीसम्रृद्धितनेप्राप्तथइछे माटेहमणांपणशासननी प्रभावनादिपूर्वकमहाव्रतधर्मनेअंगीकारकर. जेणेकरीनेथोडाकाळमां अतिशेदुर्लभएवा अनेकोइकाळेजेनोनाशनथी एवामोक्षसुखनेपामीश. अनेसर्वधर्मथी चारित्रधर्मछेते अतिशेश्रेष्ठछे. तेकह्युंछेकेसर्वरत्नअमृतवडे सहीतअनेसर्वत्रजीनमंदिरवडेशोभतुं आसमग्रपृथ्विमंडळनेकरावे तेधर्मथीपणचारित्र धर्मछेतेअतिशेमोटोछे. एप्रकारनीधर्मदेशनासांभळीने विशेषप्रतिबोधपामेलोतेराजा जीनभवनादिकसातक्षेत्रमांजेनुंपरीमाण नथीएवीमोटीसंपत्तिओवापरी अनेपोतानुंधनरुपबीजातिर्थयात्रा, चैत्ययात्रा, रथयात्राइत्यादिकनुंजेकरवुं तेमांतथागरीबलो-कनोउद्धारकरवो तेमांवावीनेअनेपोतानादेशमांथी सातव्यसननुंनिवारणकरवुं अनेअमारीपडहोवगडाववोइत्यादिवडे जीन शासननीप्रभावनाकरीनेपद्मशेखर नामेपोतानामोटापुत्रने मोटाउत्सवथीराज्यमां स्थापनकरीनेसमयेसमयेअतिशेउल्लासपामतो छेभावजेनोएवातेराजाए, विधिपूर्वकनिर्दोषएवीदिक्षाग्रहणकरी. मोटाभाग्यशाळीएवा तेराजानुंतेप्रकारनुंमोटुं सत्वआश्चर्य-कारीछेकेआप्रकारनीमोटीसम्रृद्धिने जेमनाकनीलींटसागकरे तेमत्यागकरीनेयौवनअवस्थामां पणआप्रकारनोसाधुधर्मअंगी कारकर्यो. आजगाएगाथाओछेतेनोअर्थःकोइतोसम्रृद्धिमांबंधायाछे, कोइतोसम्रृद्धिनथीतोपणबंधायाछे, कोइतोसमृद्धिहोय अथवानहोयतोपणबंधाताजनथी एवाबेप्रकारनापुरुषमांआश्चर्यकारी केटलोवधोआंतरोछे ? अथवाएमांशुंआश्चर्यछे ? एबु-द्धिवानराजाएजाण्युंकेअतितुच्छ अनेक्षणमात्रमांनाशपामतीएवी आसर्वसम्रृद्धिओछे माटेअतिशेउत्कृष्टनेनित्य एवीसम्रृद्धि माटेलोभीएवातेराजाए निश्चेतेसम्रृद्धिओनोत्यागकर्योछे. वळीदिक्षानेशिक्षापण आराधनवडेजसफळछे. अन्यथातोदिक्षा, भिक्षानेशिक्षाएसर्वेगळशोषछे एटलेगळुंसुकवनारीछे, एटलेकष्टमात्रछे. आप्रकारेव्रतग्रहणकर्युंतेजकाळथीआरंभीने सर्वएवासं-

पथप्रमुखमार्गोनेविषे चतुर्विधसंघेसहीतमोटामहीमाथी तेरथनेफेरवेछे. एमचालतांचालतांजेनाजेनामंदिरआगळ तेरथआवेछे तेनातेनासर्वेलोकोमोटाआडंबरथी मोटीसमृद्धिओलावीभेटकरेछे, सविस्तरजीनपूजाकरेछे, पोतानीशक्तिप्रमाणेसमग्रसंघनुं सन्मानकरेछे, याचकलोकोएमागेलांदानआपेछे इत्यादिकमहामोटोओच्छवकरेछे. एप्रकारेजीनशासननीमोटीप्रभावनादेखीने मिथ्याद्रष्टियोनेपणबोधीबीजउपार्जनथायछे. आप्रकारनीरथयात्रानो मोटोउत्सवकरेसतेअरुणदेव राजानीसमीपेतेरथआव्यो जाणीजीननेनमस्कारकरवानीइच्छाए मोटीश्रेष्ठसमग्रसामग्रीपूर्वक सन्मुखआवीनमस्कारकरेछे नेजीनबिंबनेभेटमूकवीइत्यादि विधिवडेपूजेछे तेत्रामांगणाधिपश्रीश्रीप्रभसुरीने समीपेअतिजरावस्थावतेजीर्णथयुंछे शरीरजेनुंएवाअतिशेवृद्धएकमुनिनेजोया. तेजवखततेराजाओचिंतोमोटाभूतगृहवडे आक्रमणथयोहोयनेशुं एममोटीमूर्छावडेपृथ्विउपरपडीगयो. तेवखतमोटोहाहाकार शब्दकरताप्रधानप्रमुखलोकोएगोरुचंदन, बावनाचंदनइत्यादिकना रसवडेसेचनकरेलो, नानाप्रकारनापंखावडेवानांखेलोएम घणाउपचारकरवाथीतत्काळप्राप्तथयुंछे चेतनजेनेएवोनेथयुंछे जातिस्मरणज्ञानजेनेएवो, सूतेलोपुरुषजेमजागेतेमसर्वलोकनेअ-तिशेआनंदउपजावतो तत्काळबेठोथयो. अनेतेअतिवृद्धमुनिनेअतिशेभक्तिपूर्वकप्रथमनमस्कारकरीने पछीगच्छाधिपतिनेनम-स्कारकर्यो. त्यारेत्यांरहेलासाधुएकह्युंकेहेराजन् ! कळिकाळनाजेवीआ तमारीविपरीतस्थितिकेमथइ ? त्यारेतेराजाविनयस हीतबोल्योकेआबेठेलाअतिशेवृद्धमहामुनिए आसर्वेसमृद्धिमनेआपीछे अनेएमारापरमउपकारीधर्माचार्यछे माटेतेमनेमेंप्रथम नमस्कारकर्यो. तेकह्युंछेकेजेनोप्रत्युपकारथइशकतोनथी एवांमाता, पिता, स्वामितथागुरुआलोकनेविषेछे तेमांपणआलोकअने परलोकतेमांहितकारी एवागुरुनोतोप्रत्युपकारकरवो घणोजदुस्तरछे. त्यारपछीआश्चर्यसहीतगुरुएकह्युंके सर्वपोतानापूर्वज-न्मनापुण्यनोवैभवछे. एमकह्यापछीतेराजाएपोतानुं सर्वपूर्वभवसंबंधीवृतान्तविस्तारेसहीत सर्वसंघनेकहीसंभळाव्युं. तेसांभळी

एवुंतीर्थंकरनामगोत्रकर्मबांधी अनेनिरतीचारचारित्रधर्मपाळिने अनशनादिकरीसमाधीवडे मरणपामीवीशसागरनाआउखा-वाळोदशमादेवलोकमांश्रेष्ठदेवतातेउत्पन्नथयो. त्यांथीचवीनेमहाविदेहनक्षेत्रमां मोटीऋद्धिवाळीराज्यसमृद्धिनेतथातीर्थंकरस-मृद्धिनेभोगवीपरमसुखनेपामशे. एमकारेदेशावकाशिकव्रतनेविषे वानरजीवनुंवृतान्तकह्युं.

चारित्रनुंजेआचरणते चारित्राचारकहीए अनेतेचारित्राचार पांचसमीतीअनेत्रण गुप्तीएत्राभेदवडेआठ प्रकारनोछे.तेकह्युं छेकेप्रणीधानएटले चित्तनुंस्वस्थपणुंतेने विषेयोगकहेतांव्यापार तेणेसहीतएवोएटले पांचसमीतीअनेत्रण गुप्तीतेणेसहीतएवो चारित्राचारछेतेमां पांचसमीतीओते इर्याभाषादिकजाणवी. तेमांमुख्यवृत्तिवडे निर्दोषस्थानमांरहेला . साधुएस्वाध्यायादि धर्मकृत्यकरवुंअने ज्ञान,दर्शन,चारित्रतेनी वृद्धिरुपजेआवश्यककार्य प्राप्तथयेसतेआगळ कहीशुंएवाविधिवडे गमनकरवुंनेश्री भद्रबाहुस्वामिए कह्युंछेकेआवश्यकारण प्राप्तथयेसतेगमनकरवाने विषेइर्यादिकगुण एकाग्रचित्तवाळानेअने प्रशांतएवासाधुने थायछेपणवीजाने थतानथी.माटेएने आवश्यककहीएत्यारे कोइशंकाकरेछेकेसाधुए नवकल्पविहारकरवुं तेकेमकह्याछे ? तेनो उत्तरएछेकेतेविहार पणबहुगुणनुंकारणछेमाटेधर्मनीवृद्धिनेअर्थेजछे तेकह्युंछेआचारांगसूत्रनाबीजाश्रुतस्कंधनाबीजाअध्या-यनमांबीजाउद्देशाने विषेकेजेसाधुशीतकाळ, उष्णकाळनेविषेएक स्थानमांमासकल्पपूरो करीनेअनेवर्षाकाळमां चारमासनुंअ-तिक्रमणकरीनेतेना तेजस्थानमांकोइ कारणविनारहेतोएसाधुने कालातिक्रमदोषनोसंभवथाय.अनेजे साधुऋतुबद्धविहारकरी-नेअथवावर्षाकाळ अतिक्रमणकरीनेबीजी जगाएएकमासअथवा बेत्रणमासरह्याविनापूर्व स्थानमांमासकल्पकरे अथवाचोमासु करेएटलेबेत्रणमासनुं व्यवधानकर्याविना तेनातेस्थानमांआवीरहे तोतेस्थानउपस्थानक्रिया दोषवडेदुष्टथायछे एटलेतेस्थानमां रहेवुंकल्पतुंनथीएम तेनीटीकामांअर्थकर्योछे. अनेश्रीकल्पभाष्यादिकमां पणएकमासथीउपररहेतो प्रायश्चित्तप्राप्तथायअने

यमयोगनेविषेमारेनिरंतरअप्रमादेरहेवुं एवोअभिग्रहतेराजाएधारणकर्यो. जेजेवीरीतेदिक्षालीधीछे तेजप्रकारेतेदिक्षानोजाव-ज्जीवसावधानमनवडेनिर्वाहकर्यो. मोटापुरुषनुंस्वभावथीज सिद्धथयेलुंलक्षणएछेके जेनोअंगिकारकर्योतेनो जीवतांसूधीनिर्वाहकरवो. एप्रकारेतेराजा,ग्रहणकर्युंछेसूत्र, अर्थतेनुंतत्वजेणेजीनकल्पीनीपेठे नित्येप्रमादरहीतमासक्षपणकाळमां देवतानेदुर्लभ एवामोटातपनेतपतो, वायुनीपेठेकोइजगाएनबंधातो, पृथ्विमांवीचरतो, रात्रीएकायोत्सर्गे रहेताएवातेमुनिराजनेकोइजगाए ज़तीएवीतेलक्ष्मीदेवीएदीठो. पछीतेदेवीएअवधीज्ञानवडेजोइनेओळख्यो. पछीतेणेकरेलाअभिग्रहनीपरीक्षानेअर्थे स्त्रियोमां जीतमेळवनारीअनेपुरुषमात्रने वशीकरणकरवामांचतुरएवी अनेकदेवांगनाओप्रकटकरी. अनेतेदेवांगनाओदिव्यएवुंनृत्य अनेजयमेळवनारएवागीत, नृत्य, हाव, भाव, विभ्रम, विलास, हास, आलिंगनआदिनवानवाप्रकारवडेप्रातःकाळपर्यन्त तेमुनिनेक्षोभपमाडवानाउपायकर्या तोपणतेमुनिलगारमात्रपणक्षोभनपाम्या. एप्रकारेधर्मध्यानमांछे एकचित्तजेनुंएजप्रकारेप्रतिक्रमण, प्रतिलेहन, इत्यादिधर्मकार्यने पोतपोतानीवेळाएकरता मासक्षपणादिपारणामांपण भ्रांतिनपामता अतिसूक्ष्ममेघबिंदु विकुर्वीनेसमीपरहेला श्रावकसंघनीद्रढनिमंत्रणावडे तथापारणामांवच्चेसर्वस्थानेकरेलुं अशोदकमांअशुद्धपणुंतेमांपणनभ्रांति पामतातथापुत्रनुंनगरवेरीलोकोए रोकीलीधुंइत्यादिवातोकहेवाथी पणनचंचळथताएमअनुकूळ अनेप्रतिकूळएवाउपसर्गवडेछ मासपर्यन्ततेदेवीएपरीक्षाकरी. तोपणलेशमात्रकोइजगाए आर्तध्यानादिप्रमादनकरता. त्यारपछीअतिशेचमत्कारपाम्युंछेहृदयजेनुंएवीनेअतिप्रीतिरसथी उल्लासपामतीछेशोभाजेनीएवी श्रीदेवीएपोतानुंस्वरूप प्रकटकरीपोतानासर्वअपराधखमावीते मुनीन्द्रनुंस्थानेस्थाने सर्वलोकमांमोटुंआश्चर्यप्रकटकरती नित्येतेनीपासेदासीजेवीथइरही. माटेनेजभवमांअप्रमादीपणानुंमोटुं फळआश्चर्यकारीथयुं. आप्रकारनाअभिग्रहनो जावज्जीवनिर्वाहकर्योतेथी मोटापोतानामाहात्म्यवडे विस्मयकर्युंछेत्रिलोकजेणे

रुपआप्रकारनुंछेके रात्रीमांझीणाजीवदेखवामां नआवेतेमाटेअतिशेपुष्ट आलंबनविनागमनकरवानी आज्ञानथीअनेदिवसने विषेपणछजीवनीकायनी विराधनावर्जवानेअर्थेलोकोए अतिशेअभ्यासकरेलामार्गे गमनकरवुंपणउन्मार्गमां गमननकरवुंकेमके त्रसअनेस्थावरएवाजंतु समूहनेअभयदानदेवारुपाभिक्षानुं ग्रहणकरेलुंछेएवामुनिने ज्ञानादिआवश्यकप्रयोजन प्राप्तथयेसतेगमनकरवुंपडेतोगतीना उपयोगसहीतकोइजीवनो उपघातनथायतेवीरीते गमनकरवुं अनेवीजासाथे वातोकरवीअनेबीजानीवातो प्रमुखसांभळवुंइत्यादि प्रमादनोत्यागकरीतथा स्वाध्यायनोपणत्यागकरीतेगमनमांएकाग्रपणेउपयुक्तथइ, वेपडखे तथापछवाडे उपयोगदेनारनेतथा अतिदूरजोनारनेजंतुनुं अदर्शनथवाथीअने अतिशेसमीपजोवाथी सन्मुखआवेलापशु आदिकनीसाथेअफळावुंइत्यादिकनो संभवछेमाटेपगथीआरंभीनेचारहाथप्रमाणे एटलेएकधुंसरामात्रक्षेत्रने जोइपृथ्वी,उदक,हरीत(लीलांतृण), वीजइत्यादिस्थावर अनेकंथु,कीडीइत्यादि त्रसजंतुनीजेमरक्षाथाय तेमपगलेपगलेसम्यक् प्रकारेइक्षणकरवुं एटलेजोइनेचालवुं तेनुंनामइर्याकहेतां गतीकहीए.तेनेविषे समीतीकहेतांसम्यक् प्रकारेसावधानपणुराखवुंतेनइर्यासमीतीकहीए तेश्रीउत्तराध्ययन सूत्रमांकह्युंछेके आलंबनवडे,काळवडे,मार्गवडे, यतनावडे,एचारकारणनी परीशुद्धिवडेसाधुइर्या कहेतांगमनकरेछेतेमांआलंबन,ज्ञानदर्शनचारित्र, रुपजाणवुं.तथाकाळकहेतां दिवससतेअनेमार्ग कहेतांउन्मार्गरहीतएवा घसारावाळामार्गमां गमनकरवुं द्रव्यथी,क्षेत्रथी,काळथी,भावथी, यतनाकरवीतेचारप्रकारे कहीछे.तेसांभळोद्रव्यथी नेत्रवडेजोवुं, क्षेत्रथीएकयुगमात्रद्दष्टिप्रसारवीएटलेधुंसराजेटली चारहाथप्रमाणेद्रष्टि प्रसारवीनेकाळथयावत् द्रष्टिएजंतुजणायअने भावथीउपयोगसहीत एमजाणवुंइंद्रियार्थकहेतांविषयने तथापांचप्रकारना स्वाध्यायनेवरजीनेतन्मूर्तिनामतद्रूपपणुंतेउपयोगनेज अग्रेसरकरीइर्यागमनकरे, तेनीटीकामांआप्रकारेछेके तन्मूर्तिकहेतांतेइर्याने विषेछेमूर्तिकहेतांशरीर जेनुंअर्थात्व्यापारजेनोते तन्मूर्तिकहीएतथातेइर्यानेज

दोषपणउत्पन्नथाय अनेकारणसतेएटलेरोगादिक कारणप्राप्तथयेसतेनिवास करवोपडेतोघणीयतनाथी भिक्षादिकग्रहणकरे. तेनीटीकामांएम कह्युंछेकेदोषएटले गृहस्थनीसाथेस्नेह बंधायतथाप्रतिबंध थायइत्यादिकदोषप्राप्तथायछे अनेग्लानपणुं, उपद्रव पणुंतथाकोइराजादिकना द्वेषप्रमुखकारणउत्पन्न थयेसतेतोमासथकी अधिकपणरहेवुंथायतोअन्यअन्य स्थानेनिवासकरेतेमज भिक्षापणकरेस्थंडीलादिक पणतेमजकरेतेअधिकरहेवामां विधिनोपणविशेषकरवाने विषेउद्यमवाळोथाय तपोविधिनीवृद्धि करेअनेद्रव्यादिकमां प्रतिबद्धपणुंजणायतो नानाप्रकारनादेशमांविहार करेअनोविहारनकरवामां आप्रकारनादोषछे. प्रतिबंध-पणुं,लघुपणुं,लोकोपचारनुं शिथलपणुं, देशज्ञाननुंअभावपणुंने ज्ञानादिकनीअवृद्धिपणुं इत्यादिकदोष प्राप्तथायछेअनेविहार पक्षमांएसर्वेगुणरूपभावना करीलेवीअनेसाध्वी आश्रीनेतोएमकह्युंछेके जोपणमहाव्रतादिसाध्वीओने अधिकनथीतोपण नित्य विहारकरेसतेतेमने आप्रकारनादोष उत्पन्नथायछे.साध्वीमांसादिकनी पेशीसरखीछेमाटेनिवास स्थानतथायोग्यभिक्षातेनुंदु र्लभपणुंथायएवाकारणवडे अवर्षाकाळनोविषे(चोमासुविना) एकस्थानमांबेमासरहे तेनीटीकामांआप्रकारनो विशेषछेकेसा-ध्वीतोमांसादिकनी पेशीसरखीसर्वनेपण अभिलाषकरवायोग्यहोयछे तथातेमनेयोग्यनिवासस्थान दुर्लभहोयछे माटेशास्त्रोक्त गुणरहीतस्थानमांअथवा दोषयुक्तस्थानमांरहेवाथी प्रवचननेबाधथायइत्यादि घणादोषउत्पन्नथायछे एवाकारणमाटेतेमने अवर्षाकाळमांबेमासरहेवानी आज्ञाकरेलीछे अनेबेमासथी अधीकएकजगाएरहेतो तेमनेपणप्रायश्चितप्राप्त थायछेअनेदोषपण घणाप्राप्तथायछेअने कोइकारणसतेएटलेग्लानपणुं सतेनिवास. भिक्षातेनेघणी यतनाथीग्रहणकरेअने विहारकरवामांकह्युंछे केनिरंतरगमनकरवाथी जेवीजराअवस्थाप्राप्त थायछेतेवीबीजाथीनथी माटेकायक्लेशरूपतपअने नानाप्रकारनापरीषह,उप सर्गसहनकरवाइत्यादिक गुणपणछेमाटेइर्यासमीती आदिविधिवडेसाधुएधर्मनी वृद्धिनेअर्थेविहारकरवो अनेइर्यासमीतीनुंस्व-

कहेछेकेआनेवांधोवंधोइत्यादि मानप्राप्तथयेसते जेमकेकोइअभिमानवडे धमधम्युंछेवित्तजेनुंएवो सतोवोलेछेकेकोइपण मारी जातिप्रमुखवडेतुल्यनथी एमवोलेछेइत्यादिमाया सतेजेमकेपरनेठगवाने अर्थेअपरिचयवाळा स्थानमांरह्योसतो पुत्रादिकनेविषे एमकहेछेकेआमारो पुत्रनथीअनेहुंएनो पितानथीइत्यादि लोभथयेसतेजेमकेकोइकवाणिक् पारकुंएवुंपणपात्रादिक वस्तुनेआ तोमारुंछेएमकहेछे इत्यादि हास्यप्राप्तथये सतेजेमकेहास्यविनोदमां आसक्तपणेकोइतेप्रकारना कुलीनपुरुषनेपण आतोकुळर-हितछेएमकहेछेते भयप्राप्तथयेसतेजेमकेकोइ तेप्रकारनुंनकरवानुंकाम करीनेबेठेलानेकोइपूछेछे केजेणेआकामकर्युंछेतेजतुंछेके नहींत्यारेतेबोलेकेहुंतो तेवखततेदेशमांज हतोनहींइत्यादिमुखरपणुं (वाचाळपणुं) सतेजेमकेजेनातेनापण परीवादादिकनेनिंदा-दिकनेवोलतोजरहेछेते विकथानेविषेएटलेस्त्रीकथाने विषेअहोतेस्त्रीनाकटाक्षना विक्षेपकेवासरसछेइत्यादि एमविकथाशब्दनो अर्थतेनीटीकामांकर्योछे एप्रकारेक्रोधादिकनेतथा राग,द्वेष,मात्सर्य, मोहआदिकस्थानने वर्जिनेभाषावोलवी तेकह्युंछेकेप्र-स्तावनेसदृशवाक्य वोलवुंअनेसद्भावने सदृशप्रियकरवुंअनेपोतानी शक्तिसमानकोपकरवो एमजेजाणेछेतेपंडित कहेवायछेआ जगाएप्रस्तावसदृशकहेतां चालताप्रकरणने अनुकुळमितभाषणकहेतां थोडुबोलवुंतेथीपणमोटा कार्यनीसिद्धिथायछे. तेदशवै-कालीकसूत्रमांरहेला वाक्यशुद्धिनामाअध्ययनने विषेप्रतिपादनकरेलाएवा अस्फुटवोलवापणुंतथामर्म भाषणकरवापणुंइत्या-दिकदोपरहीतनिर्दोप भाषणकरवारुप भाषानेविषेजेतत्परथवुं तेभाषासमीतीकहीए तेकह्युंछेकेमधुरएवुं, निपुणएवुं,थोडुंएवुं, कार्यमांआवीपडेलुं, अनेगर्वरहीतअने अतुच्छअनेप्रथमबुद्धिपूर्वक विचारेलुंअनेधर्मसंयुक्तअनेजेथीपरने दुःखनथायअनेजेथी प्राणीनोवधनथाय नेजेथीआत्माक्लेशमां नपडेएवुंगीतार्थपुरुषो भाषणकरेछेभाषानुं स्वरुपदशवैकालिकनिर्युक्तिआदिकग्रंथो मांआप्रकारेकह्युंछे. जेमकेभाषाचारप्रकारनीछे. १. सत्या, २. मृषा, ३. सत्यामृषाअने ४. असत्यामृषाएचार प्रकारनीभा-

अंग्रेसरकरीउपयोगनुं प्रधानपणुंअंगीकार करीगमनकरवुंआजगाए कायअनेमनतेनीतत्परता कहीछे.अनेवचननो तोतेजगाए व्यापारजनथीमाटे एप्रकारेउपयुक्तथइनेइर्याने रीयतेकहेतांपामेछे. एटलेगतिकरेछेआप्रकारनी इर्यासमीतीत्रडे चालतामुनीने कोइप्रकारेप्राणिनो वधथायतोपणतेनुं पापतेनेप्राप्तथतुंनथी. तेश्रीओघनिर्युक्तिमांकह्युंछे केइर्यासमीतीवडेपग उपाडीस्थापनकरतामुनिथीकुलिंगीकहेतां द्वीन्द्रियादिजीवनाश पामेछेतोपणतेनिमित्तनो तेसाधुनेसूक्ष्मपण बंधथतोनथी एमसिद्धांतमांकह्युंछे. केमकेएनासर्वभाववडे तसाधुउपयोगथी निर्दोषछेमाटेअनेजेप्रमादी पुरुषछेतेनायोगनीप्रतीति करीनेजेजीवोनोश थायछेतोनि यमाएतेजीवोनोते हिंसककहेवायछे. अनेजोकोइजीवनहणाय तोपणतेजीवनोहिंसक कहेवायछेकेमकेसर्वभावथी उपयोगशून्यछेमाटेतेपापसहीत थायछे.वळीकह्युंछेके यतनाविनाआचरण करनारनेजंतुजीवो अथवामरोतोपणनिश्चयथी हिंसाछे नेहिंसामात्रवडेसमीत पुरुषनेप्रकृतिनोबंधनथी. केवळचालतानेजइर्या समीतीछेएमनजाणवुंशुं त्यारेतोबेठेलानेपणछे भांगानाबहोळपणाथीइर्यासमीती जाणवीसिद्धांतनुं परावर्तनकरवानेविषे तथाभांगाप्रमुखनी रचनाकरवानेविषे हस्तादिकनीचेष्टापणपरीस्पंदरुपपणाथीएटले चंचळपणाथीइर्या समीतीकहीछे. तेश्रीकल्पभाष्यमां आप्रकारेछेजे अविरत पुरुषनीहस्तादिकनीचेष्टा पणभंगादिकनेविषे थायतेपणइर्यासमीतीछे पणकेवळचालनारनेजनथी. एप्रकारेइर्यासमीतीकही १. अनेसाधुएक्रोधमानादिकनांस्थानप्रवकाळे वर्जवां अनेविशेषपणे तोभाषासमयनेविषेतेनो त्यागकरवो. तेउत्तराध्ययन सूत्रमांकह्युंछेकेक्रोध मान, माया अनेलोभतेने विषेउपयुक्तपणेतथा हास्य,भय, अनेमुखरपणुं तेनेविषेतथाविकथानेविषे उपयोगपणेरहेलासाधु आकह्यांने आठस्थाननेवर्जिने बुद्धिवानएवासाधु निर्दोषएवीअनेपरिमित एवीभाषानेसमयप्राप्तथयेम्रतबोले तेनीटीकामां आप्रकारेव्याख्याछे तेमांक्रोधथयेसते जेमकेकोइककोप पामेलोपितापुत्रप्रत्ये कहेछेकेतुंमारोपुत्रजनथी अथवाकोपपामेला पासेरहेलाप्रत्ये

कहेवायछे तेभावसत्यजाणवुं. ९. योगसत्य. जेमछत्रनायोगथीछत्रीकहेवायछे, दंडनायोगथीदंडीकहेवायछे तेमयोगसत्य जाणवुं. १०. औपम्यसत्य. जेमकेआतलाव,समुद्रजेवुंछे एटलेसमुद्रनीउपमाछेमाटेएऔपम्यसत्यकहेवाय.एमकारेदशसत्यकह्यां. तेमजदशमकारनांअसत्यछे. तेमांक्रोधअसत्यतोएछे केक्रोधथीपराभवपामेलोपिताएमकहेछेके तुं मारोपुत्रनथीअथवाक्रोधज्यां सुधीछे त्यांसुधीतेनुंअंतःकरणकलुशछे एटलेडहोळायलुंछे माटेजेबोलेतेअसत्यजाणवुं. तेवीजरीतेमानवडे धमधमायेलोपुरुषकोइ जगाएकोइएपूछ्युंहोय तेअल्पधनवाळो होयतोपणएमबोलेकेहुंघणोधनाढ्यछुं तेमानासत्यकहीए. मायावडेअसत्यआमकारनुं छेकेकोइइंद्रजालीकादिक पुरुषनुंबोलवुंएमथायछेके जुओमाराहाथमांथीआगोळोनाशीगयो तेमायाऽसत्यकहीए. हवेलोभासत्य कहेछे. जेमवेपारीवाणीओआदिकलोभथी पोतानांकाटलां वधारेओछांराखेछे तेलोभासत्यजाणवुं. प्रेमासत्यएमछेकेअतिरागादिकथीहुंतारोदासछुं एमजेकहेवुंतेप्रेमासत्यकहीए. कामीप्रमुखपुरुषोने कोइसंबंधीकंइकपूछेतो तेएमकहेकेमेंतोएनेदीठोज नथीअथवाद्वेषथीकोइजूठुंबोले तेपणजाणवुं. भयासत्यएटले तस्करादिकनेझाल्यो होयनेतेनेजेमजेमपूछेतेमते अघटतुंबोलेतेभयासत्यकहीए. हासासत्य कोइसंबंधी कांइकवान ग्रहणकरिपुछेला नथीदिठुं एमबोलता कांदर्पिकपुरुषोनी हास्यवाणी. आख्यायिकाअसत्य. कोइकनुंआख्यानकहेवामांडेसते रसउत्पन्नकरवानेअर्थेजेअसत्यबोलायछेने आख्यायिकाअसत्यकहीए. उपघातासत्यएटलेचोरनहोय तेनेपणचोरकहेवोतेउपघातासत्यकहीए एमकारेदशनकारनांअसत्यजाणवां सत्यामृषा भाषापणदशमकारनीछे. तेमांउत्पन्नमिश्रकहेछे. जेमकेआजआगाममां दशछोकरांअवतर्यांछे तेमांओछांवधारेअवतर्यां होयतो पणजेदशकहेवांतेउत्पन्नमिश्रभाषाकहीए १ हवेविगतमिश्रभाषाकहेछे. जेमकेदशमरीगयां. २. उत्पन्नअनेविगतमिश्र ३ जेमकेदशउत्पन्नथयांनेदशमरणपाम्यां एमजेसंघाथेकहेवुतेजाणवुं. ४. जीवमिश्रभाषा. कृमिनासमूहमांकेटलाक कृमिजीवताछेने

पाओछे.तेमांसत्याभाषाना दशभेदछेतेमां १ जनपदसत्यकहेतां नानाप्रकारनादेशनी भाषारुपजूदीजूदीछेतोपणएकपदार्थनेज
कहेनारीछे एटलेएक प्रकारनाव्यवहारनुं समर्थनकरनारीछे जेमकेउदकनोअर्थथयेसते कोंकणादिकदेशने विषेपय,पिच्च,
नीर,उदकइत्यादि अदुष्टपणेकहेवानी इच्छानुंकारणरुपपणुंछेमाटेनानाप्रकारनादेशमां इष्टअर्थनीसिद्धिनेउत्पन्नकरवाथी व्यव-
हारप्रवृत्तिथीतेसत्यजछे. एमआगळपणभावनाकरीलेवी २. संमतसत्यजेमकेकुमुद, कुवलय, उत्पल, तामरस, एशब्दोनाअर्थ
मांभिन्नपणुंछे तोपणसमानपणेकादवथी उत्पन्नथयेलांजतेसर्वनेकमळरुपेगोवाळियाप्रमुख पणव्यवहारकरेछे, अर्विंद, पंकजएम
कहेछेतेथीतेसंमतसत्यजाणवुं ३. स्थापनासत्य, कार्षापणादिकनेविषेरुपिया, पैसा, महोरोइत्यादिकनेविषे छापआदिकने
स्थापनकरवाथी एकबेइत्यादिकअंकनुंस्थापनतथालेपमयएटलेचित्रादिकनेविषे अरीहंतादिकनीजेस्थापनाकरवी तेस्थापना
सत्यजाणवुं. ४. नामसत्यकहेतांकुळनेनवधारतोएवापुरुषनेपणकुळवर्धनएवानामथीबोलावायछे तेनामसत्यजाणवुं. ५. रुपस-
त्यएटलेजेकोइलिंगधारीहोय तेनेव्रत्तीएटलेव्रतवाळोएम कहीनेबोलावायछे. ६. प्रतित्यसत्यंकहेतांअनामिकाआंगळीथी अन्य
आंगळीओनेह्रस्वकहेवायछे नेदीर्घकहेवायछेएटलेनानी मोटीकहेवायछे. वळीअनंतपरीणामात्मकद्रव्यने तेतेसहकारीकारण
नासंनिधानपणावडे एटलेसमीपपणाथीतेतेप्रकारनुंद्रव्य कहेवायछेतेप्रतीत्यसत्यकहीए. ७. व्यवहारसत्य. जेमकेपर्वतबळेछे,
पात्रगळेछे, अनुदराकन्याएटलेकन्यानुंउदरनथी, अलोमकाकहेतांरुवांविनानीआघडीछे. अनुक्रमेएव्यवहारआप्रकारेजाणवो
केपर्वतउपररहेलुंघासप्रमुखबळवाथी पर्वतबळेछे एवोव्यवहारचालेछे नेपात्रगळेछे एटलेपात्रमांथीजळनीकळेछे नेउदरविनानी
कन्यातेजग्याए संभोगबीजनीउत्पत्तिवाळुंएनुंउदरनथीअनेलोमविनानीघडीछे तेजग्याएएनांरुवांकापीलेवाजेवांमोटांथयांनथी
एसर्वेव्यवहारसत्यजाणवुं. ८. भावसत्यएटलेधोळी मेघपंक्तिछेत्यांपांचेवर्णनोसंभवछे पणशुक्लवर्णनुंवधारेपणुंछे माटेधोळी

लोमाकहीए. ८. अनभिग्रहीता. जेनोअभिग्रह कर्याविनाकहेवीते, डित्थादिकनीपेठे. अथवाघणांकार्यआवीपडे सतेहुंशुंकरुं एमपूछेसतेयथारुचिकर एमजेकहेवुंतेअनभिग्रहीताकहीए ९. अभिग्रहीतानेविषेअर्थनुं ग्रहणकरीनेजेकहीए तेअभिग्रहीताकहीए, घटादिकनीपेठे. अथवाघणांकार्यआवीपडे सतेहुंकियुंकामकरुंएमपूछेसतेहमणांआकामकर एमकारेजेकहेवुंतेअभिग्रहीता कहीए. १०. संशयकरणी. जे अनेकअर्थकरवामां साधारणछेतेसंशयकरणीकहीए. सैंधवादिकनीपेठे. सैंधवशब्दनोअर्थलवण, वस्त्र, पुरुषअनेघोडो एवाचारअर्थथायछे तेमांकियोअर्थकरवोएवासंशयवाळी. तेसंशयकरणीकहीए ११. व्याकृताएटलेस्पष्टअर्थ वाळीतेआदेवदत्तनोभाइछे इत्यादिक. १२. अव्याकृताएटले अस्पष्टअर्थवाळी. बाळकनेलाडलडाववामां जेकहेवायछे तेवी कल्पेलीभाषा. एचारभाषानेविषे विगळीन्द्रीयने असत्यामृषाजछे. तेमनेसम्यकअर्थपरीज्ञान वचनआदि आशयतेमनो संभवनथीमाटे तिर्यकपंचेन्द्रियपण जेवीछेतेवीवस्तुनुं प्रतिपादनकरवुं तेनेविषेतत्परनथी तथाविप्रतारणकरवुं (छेतरवुं) इत्यादिकबुद्धिना अभावथीबोलेछे. वळीशुंतोकोपपामेसते बीजानेमारवानीइच्छाधरेछे. तोपणएमनेएमरहेछे. माटेअसत्यामृषाजतेमनीभाषाछे शिक्षादीधाविनास्वाभाविकछे एमजाणवुं. अनेशिक्षादीधेलांतो मेना, पोपटइत्यादि... संस्कारना विशेषपणाथीतथाकोइ जगाएतेमकारनाक्षयोपशमनाविशेषपणाथी तथाजाति स्मरणरुपविशेषव्यवहारमां कुशळपणारुपउत्तर गुणनीलब्धीनेआश्रिने सत्यादिकचारप्रकारनी पणभाषातेमनीकहेवायछे. हवेआचारप्रकारनीभाषानेविषे साधुएबेप्रकारनी भाषाबोलवी. एकसत्यानेअसत्यामृषापणबीजी बेप्रकारनीभाषानबोलवी. तेउपरआर्षवचननुंप्रमाणछे. केचारएवीजेभाषातेनुं स्वरुपबुद्धिवानपुरुषोए बरोबरसमझीनेबेप्रकारनीबोलवानीभाषानेविषेविनयशीखवो. नेबीजीबेप्रकारनीभाषातोबोलवीजनहीं. तेमांपणएकअसत्यामृषा अनेसत्यातेबेबोलवायोग्यछे. तेमांनिर्वद्यपणुंनेअकठोरपणुंनेविचारीनेबोलवापणुं अनेसंदेहरहीतबोल-

केटलाकमरेलाछे. तोपणतेनेजीवराशीछे एमजेकहेवुंतेजीवमिश्रभाषाकहीए. हवे ५ अजीवमिश्रभाषाकहेछे. घणामरीगयेलाकृमिनासमूहनेआअजीवराशीछे. एमजेकहेवुंतेजाणवुं. ने ६ जीवाजीवमिश्रभाषाकहेछे जीवताअनेमरेलाएवाकृमिनासमूहने विषेआटलाजीवेछे अनेआटलामरीगयाछे एमजेकहेवुंतेजीवोनुंन्यूनाधिकपणुंमतेजीवाजीवमिश्रभाषाकहेवायछे. ७. अनंतमिश्रभाषाकहेछे. जमकेमूळकंदादिकनेविषे परीत्तअनेअपरीत्तजीववाळा पत्रादिकनेविषेआसर्वअनंतकायछेतेने अनंतमिश्रभाषा कहेछे. ८. परित्तमिश्रभाषा. जेमकेअनंतकायनो लेशवाळापदार्थनेविषे परित्तअनेअम्लानएवामूळप्रमुखनेविषेआपरीत्तनो समूहछे. एमजेकहेवुंतेपरित्तमिश्रकहीए ९ अद्धाकहेतांकाळतेणेमिश्रितअद्धामिश्रितभाषा जेमकेबहुधापरीणामपामेलादिवसने विषेकार्यनाउच्छुकपणादिकसते एटलेकौशल्यादिकक्रियादेखाडवा रातपडीएमजेकहेवुंतेअद्धामिश्रकहीए. १०. रातदिवसनोजे एकदेशपहोरप्रमुख तेनेअद्धाकाळकहीए तेणेमिश्रितएवीभाषा जेमकेदिवसनोपहोरथये सतेपणआमध्यान्हसमय. अतिक्रमण थयोअथवामध्यान्हसमयनम्यो एमजेकहेवुंतेअद्धामिश्रजाणवुं. एमकारेसत्यामृषा दशप्रकारनीजाणवी. हवेअसत्यामृषा पणबारप्रकारनीजाणवी. जेमके १. आमंत्रणीएटलेहेदेवदत्त! इत्यादिभाषात्रयथी विलक्षण व्यवहारमात्रनाकारणपणाथीअसत्यामृषाजाणवी. २.आज्ञापनी तुंआकार्यएमकहेसते करवायोग्यके नकरवायोग्य एवानियमना अभावपणाथी व्यवहारदृष्टिये अदुष्टपणानी कहेवानीइच्छाछे माटेअसत्यामृषापणुंआव्यु एमपोतानीबुद्धिथीबीजी जगाएपणकल्पना करवी. ३. याचनी. आमनेआपो ४ प्रच्छनी जेमकेएकीयेप्रकारेछेएमजेकहेवुंतेप्रच्छनीजाणवी. ५ प्रज्ञापनी जेमकेहिंसादिकमांप्रवर्तेलोदुःखीत थायछेएमकारेकहेवुं तेप्रज्ञापनीकहीए. एटलेहिंसानकरवी एमजणाववानुंछे. ६. प्रत्याख्यानी. आहुंनहींकरु. इत्यादि जेकहेवुं तेप्रत्याख्यानीकहीए. ७. इच्छानुलोमा. जेमकेकोइएपूछ्युं केहुंसाधुपासेजउ ? एमपूछेसतेएजवुंतेठीकछे एमजेकहेवुंतेइच्छानु

कह्युंछे. यतनाकरतोमाटेयतिकहीए. नवकोटीविशुद्धि आप्रकारेछे. तेउपरचारगाथाओ दशवैकालिकनिर्युक्तिनीछे तेनोअर्थ. नवकोटीनेविषे पहेलीछउद्गम कोटीओछे. एटलेअविशोधनकरनारीकोटीओछे नेअंतनत्रिणकोटीओ विशुद्धकरनारीछे. एप्रकारेनवकोटीजाणवी. तेनवकोटीनेकोइरागवडे सेवेछे,कोइद्वेषवडेसेवेछे. एवाबेभेदवडेनवनेगणीएत्यारे ९×२=१८ भेदथया अथवातेजनव मिथ्यादृष्टिकुशास्त्रनीवासनाथीसेवेतो, कोइपणसम्यकदृष्टिविरतमुनिपण अनाभोगादिकथी एटलेअज्ञानपणाथी अनेकोइपणसम्यकदृष्टि अविरतपणे एटलेमिथ्यात्वअज्ञानअनेअविरती एत्रणवडेनवनेगणीएतो तेना२७भेदथाय. आजगाए रागद्वेषजूदानथीगण्या. अनेज्यारेजूदागणीएत्यारेते बेवडे२७नेगणीए त्यारे५४थाय.तेजनवनेकदाचित पुष्टआलंबनवडेदश प्रकारनाशांतिआदिक धर्मपाळवानेअर्थेसेवनकरीए त्यारेनवनेदशवडेगणीएत्यारे नेवुंथाय. जेमकेकोइदुकाळने विषेफळादि वडेदेहधारणकरीशांति आदिकधर्मनेपाळीशुं एमविचारीनेहणेहणावेइत्यादिजाणवुं. आसामान्यपणेचारित्र निमित्तकहेवाय. एप्रकारेकदापिसामान्यपणाथी चारित्रनिमित्तहोयतोपण विशेषथीज्ञाननिमित्तजहोय. जेमकेवनगमुखस्थळने विषेफळादिवडे देहधारणकरी शांतिआदिधर्मपाळीशुं, नानाप्रकारनांशास्त्रभणीशुं अथवादर्शननेस्थिरकरनारशास्त्रवडे दर्शननेनिर्मळकरीशुं. एमविचारीनेहणेइत्यादि. एप्रकारेज्ञाननुंप्राधान्य पणुंकहेवाथीज्ञाननिमित्त अनेदर्शननुंप्रधानपणुं कहेवानीइच्छाथीदर्शननि-मित्तपणहोय. एप्रकारेविचारवुं. एमाटेनेवुनेज्ञान,दर्शन, चारित्रएत्रणवडे गणीएत्यारे २७०. कोटीओथाय. पिंडनिर्युक्तिनी वृत्तिमांतोएमकह्युंछेके आधाकर्मिकरूपवृक्षनी छायापणआधाकर्मिकीथायके न थायतेनोउत्तरकहेछेके केटलाकआचार्यतोफळ पुष्पछेकारणतेजेनुंइत्यादि.एटलेआवृक्षनुंफळपुष्पराधुनाकाममांआवशेएमधारीवावेला वृक्षनोपणत्यागकरेछे. केटलाकआचार्य एटलेअगीतार्थआचार्यते वृक्षनीछायानेपणआधाकर्मिकी जाणीनेतेनोत्यागकरेछे. परंतुतेयुक्तनथी. जेमाटेफळपणजेसाधुसं-

वापणुंशीखीनेबुद्धिवानसाधुबोले. सत्यपणपरनेपीडानुंकारणहोयतो तेवुंसत्यपणनबोलवुं. तेकह्युंछेकेपरनेपीडाकरनारएवुंसत्य वचनपणनबोलवुं. लोकमांपणसंभळायछेके तेप्रकारनासत्यभापणथी कौशिकऋषिनर्केगया. अनेजेसत्यवाणीनेविषे परनेपीडा थायएवुंजणायतोतेजगाए मौनपणेरहेवुं. अथवाअन्यप्रकारे प्रत्युत्तरकरवो. अनेजेवचनबोलवामांकडवुं होयपरंतुपरिणामेहि-तकारकहोयतोकषायनो परित्यागकरवानेअर्थे उपदेशादिकनीपेठेकहेवुंतेयुक्तछे, तेउपरआर्षवचननुंप्रमाणछेके परपुरुषरोष पामोअथवासंतोषपामोतोपण हितकारकभाषाबोलवी. केमकेतेभाषाआत्मानेगुणकरनारीछेमाटे वळीशास्त्रमांकह्युंछेकेहितवाणी श्रवणकरवाथीजोपणसर्वने एकांतपणेधर्मप्रकटथतोनथी. तोपणअनुग्रहबुद्धिवडे धर्मकहेनारनुंतोएकांतपणे श्रेयथायजछे. ए प्रकारेराग, द्वेष, मोह, मत्सर, अहंकार, कलह, हास्य, तेनुंप्रकाशकएवुं पणवचननबोलवुं. तेकह्युंछेकेविकथानो, विनोदभा-षानो, अंतरभाषानो, अनेअवाक्यभाषानो, तथाजेजेनेअनिष्टछे एवीभाषानो, अस्पष्टभाषानोत्यागकरवो. तेमांअवाक्यभाषा एटलेजेमांचकारमकारइत्यादिक अपशब्दोआवेछे तेभाषाजाणवी. एप्रकारेभाषासमीतीकही. ॥ पिंडविशुद्धिआदिकग्रंथमां कहेलाभिक्षाग्रहणनेविषे ४२ दोषनेपांचप्रकारनाग्रासएषणादोष तेणेकरीनेनदोषपामेलुंअनेनवकोटीविशुद्धएवुंअन्नपानआदि, आहारनेतथाऔघिकअनेऔपग्रहीक एवेप्रकारनाउपधीने अनेदोषरहीतएवानिवासनेमुनिएग्रहणकरवां. तेएषणासमीतीकही-ए. तेकह्युंछेकेएषणात्रणप्रकारनी. गवेषणा, ग्रहणेषणाअनेपरीभोगेषणा. अनेआहार, उपधीअनेशय्यातेनेविषे आत्रणएष-णानीविशुद्धिकरवी. तेमांपहेलीगवेषणानेविषेउद्गम, उत्पादनएवादोषनोप्रथमएषणानेविषेत्यागकरवो. एटलेआधाकर्मदोष, धात्रीदोषइत्यादिक दोषनोत्यागकरवो. नेबीजीग्रहणेषणानेविषे शंकीतादिकदोषनोत्यागकरवो. अनेपरीभोगेषणानेविषे संयोजनादोषनुंचतुष्क एटलेचारप्रकारपणुं तेनोत्यागकरवो. अनेअंगारअनेधूमएबेनुं मोहनीयमां अंतरगतपणुंछे. माटेएकपणुं

श्रीतोलांवुपहोलुंइत्यादिरूपछे. तेमजऔपग्रहीकउपधीपणतेजवेप्रकारनोछे. तेमांऔधिकउपधीगणनाप्रमाणथीजीनकल्पीनेअहीं प्रतिपादनकरीएछीए तेमां १. पात्र, २ पात्रबंधकहेतांझोळी, ३. पात्रस्थापनएटलेतेकंबळमयखंडजेमांपात्रांरखायछेते, ४. पात्रकेसरीकाएटलेपात्रांनेपडीलेहणकरनारीचळवळीतेप्रसिद्धछे, ५. पडळएटलेभिक्षाकरवानेफरतांजेपात्रनीउपरढंकायछेते, ६ रजस्त्राणएटलेपात्रनोवींटलो, ७ गोच्छकएटलेकंबळनोखंडजेपात्रनीउपरदेवायछेतेएसातप्रकारनोपात्रनिर्योग एटलेपात्रनोपरिकरजाणवो. तथात्रण प्रच्छादककपडांछे तेप्रावर्णरूपजाणवां तेमांवेसूतरनांनेएकउननोहोयछे. एदशथयां तथारजोहरण अनेमुखपोतिकाए उत्कर्षथीबारप्रकारनो उपधीजीनकल्पीनेहोयछे. तेजीनकल्पीबेप्रकारनाहोयछे. १. पाणीपात्रअने २. पतद्ग्रहधर, तेमांजेनेहाथएजपात्रमात्रहोयतेपाणीपात्रकहीए अने जेनेकाष्ठप्रमुखनुंपात्रहोय तेपतद्ग्रहधरकहीए, वळीतेप्रत्येकबबेप्रकारनाहोयछे. १. सप्रावर्णएटलेकपडासहीतअने २. अप्रावर्णतेकपडांरहीत. तेआठप्रकारेछे. द्वीक, त्रीक, चतुष्क, पंचक, नवक, दशक, एकादशकनेद्वादशक एआठप्रकारनाविकल्प जीनकल्पीनाउपधीनाहोयछे तेमांमुखपोतीकानेरजोहरण एमवेप्रकारनाछे अने उपकर्णतोपाणीपात्र अनेप्रावर्णवर्जीत एवाजीनकल्पीकपणधारणकरेछे तेनेविषेजएककपडुयुक्त थयाथीपूर्वेकहेलुं त्रिविधउपधीथायछे अनेबेकपडांमळीचतुर्विधथायछे नेत्रणकपडांमळीपांचविधथायछे. तथापूर्वोक्तद्विविध, त्रिविध, चतुर्विधअनेपंचविधजेउपधीनेसातप्रकारना पात्रनिर्योगेसहीतकरीए त्यारेअनुक्रमेनवविध, दशविध, एकादशविध, द्वादशविधथायछे तेमां रजोहरणनेमुखवस्त्रीकाने सातप्रकारनोपात्र निर्योगतेणेसहीत नवप्रकारनो उपधीअप्रावर्ण पात्रभोजीनेजाणवो. बाकीनादशविध, एकादशविध. द्वादशविध, पात्रभोजीसप्रावर्णनेजाणवो. आपूर्वेकहेलाबारउपधी अनेमात्रकअनेचोळपट्टकएबेमळीने चौदप्रकारनोउपधीस्थवीरकल्पीनेहोयछे. जीनअनेप्रत्येकबुधने आश्रीउपधी श्रीपंचकल्पसूत्रमां प्रतिपादनकर्योछे. घरमांथी

वंधीछेतेवृक्षआरोपणकर्योत्यारेआधाकर्मिकवृक्ष संबंधीछायाबीजाभंगमांअन्यनेअर्थेथायछे. पणसाधुनेअर्थेजतेछायानथीथती.
माटेतेवृक्षनीछायामां वेसवुंसाधुनेकल्पेछे. आमकारनोभावार्थछेकेसाधुनेअर्थे वावेलुंकेळमसुखनुंवृक्ष सतेज्यारेफळनिष्पन्नथाय
त्यारेतेमांसाधुनी सत्ताछेतेनोत्यागकरीने आत्मसत्तानोसंबंधकरेनेतेफळनेतोडे तोतेफळपणसाधुनेकल्पेतोछायाकल्पेतेमांशी
नवाइ ? तेछायासर्वथाप्रकारेसाधुसत्ता संबंधवाळीनथीकहेवाती. केमकेसाधुनेछायाथायतेवानिमित्तेतेवृक्षआरोपणकर्युंनथी.
वळीतेछायाकेवळवृक्ष मात्रनिमित्तनथी केमकेसूर्यनिमित्तवाळीपणछे. छायापडखेनीसर्वजगाएतडकावडे वींटेलीनियमीतकरेला
देशमांरहेलीश्यामपुद्गळरूप आतपनाअभावरूपछे एप्रकारनीतेछायासूर्यनाज अन्वयअनेव्यतिरेकपणाने अनुसरेछेपणवृक्षने
अनुसरतीनथी. वृक्षतोकेवळतेनुंअनिमित्तछे एछायावडेजकांइसाधुदोषपामनागथी. छायापुद्गळनुंवृक्षपुद्गळथकीभिन्नपणुं
छेमाटेवृक्षजआधाकर्मिकहेवायछे. तेआधाकर्मिकपणाएतेवृक्षनीनीचेरहेलाकेटलाक प्रदेशोपुरायलाछेएमजाणवुं.छायानुंआधा
कर्मिकपणुंकहे सतेप्रातःकाळेनेसंध्याकाळेजे अतिशयलांबीथयेलीछाया तेनीसाथेसंबंधवाळुंसर्वएवुंपणगामसंबंधीनिवासादिक
पणदुषितथाय. एवातआगममांपणनथी. माटेतेआधाकर्मिकीछायानकहेवाय एमापिंडनिर्युक्तिसूत्रमांनेसूत्रनीवृत्तिमांछे आजगा
एऔघिकउपधीजीनकल्पीकादिकनेजयुक्तछे. तेकहुंछेकेजेथीसाधुनेउपक्रियाथायछेतेनेउपकरणकहेछे. तेउपकरणकहेतांउपधी
बेप्रकारनोछे.१.औघिकअने २ औपग्रहीक एवाबेभेदछे तेमांओघएटलेप्रवाहसामान्यपणेसदाथायछे कहेतांपरंपराप्रवाहेकरीने
साधुएग्रहणकरायछेतेऔघिककहीए अनेउपकहेतांसमीपेसंयमनीपुष्टिनेअर्थेजेवस्तुनुंग्रहणकरवुं तेउपग्रहजाणवुं नेतेउपग्रहछेप्र
योजनजेनुंतेऔपग्रहीककहीए एटलेकारणपडेसतेसंयममात्रने अर्थेजेग्रहणथायछेतेऔपग्रहीकजाणवुं पणजेनित्यहोयतेनजाणवुं
तेमांऔघिकउपधीबेप्रकारनोछे. १.गणनाआश्रीअने२.प्रमाणआश्री.तेमांगणनाआश्रीतेएक,बे, त्रणआदिरूपछे तथाप्रमाणआ

करेलुंछे. इत्यादिक अनेकप्रकारनो उपधीग्रहणधारणादिविधिछे. अनेस्त्री, पशु, पंडकआदिनासंबंधथी रहीतवसतीग्रहणादि त्रिधिछे. तेपोतानीमेळेकल्पनाकरवो विशेषअर्थीपुरुषेतो श्रीकल्पभाष्यनुंअवगाहनकरवुं, एटलेत्यांथीविशेषेजाणजो. एमकारे एषणासमीतीत्रीजीकही. पूर्वेकहेलोजेऔधिक, रजोहरणमुखवस्त्रीकादि अनेऔपग्रहीकसंथारोदंडकआदि. एविनावीजुंपण जेकांइप्रयोजनविशेषथी माप्तथयेलुंलोष्ट, काष्टआदितेसर्वजोइ प्रतिलेखनकरी हस्तादिकमांग्रहणकरवुं तेमजपृथ्विआदिकमां मूकवुं. एटलेतेसर्ववस्तुनेनेत्रेजोइसम्यकप्रकारे रजोहरणादिवडेयत्नथी प्रमार्जनकरीनेग्रहणकरवी. पणअन्यथानकरवी. केमके पनक, कंथु, किटिकादिकनीहिंसाथाय तेथीसंयमनीविराधनाथाय, कदापिविंछीप्रमुखनुंसंघटनथवाथी आत्मविराधनादिक दोपनोसंभवछे. एमकारेआदाननिक्षेपसमीतीकहीछे. तेउपरआर्षवचनछेके औधिकअनेऔपग्रहीक बेप्रकारनुंभांडकमुनिग्रहण करतोनीकळतोआप्रकारनाविधिनेजोहे. चक्षुवडेजोइपडीलेहनकरी प्रमार्जनकरीग्रहणकरे, मुके, एमबेप्रकारेसमीतीवाळोमुनि निरंतरथाय. वळीखजुरीनापत्रथीतथामुंजथी जेस्थाननेप्रमार्जेछे तेनेजीवनेविषेदयानथी. हेगौतम ! एमसम्यकप्रकारेजाणवुं. एम गच्छाचारपयन्नामांकह्युंछेके अतिशेकोमळएवीप्रमार्जनीवडे पृथ्विआदिकनेप्रमार्जनकरे. जेथीसूक्ष्म, बादर, एवाजीवनी लगारमात्रपणविराधनानथाय. वस्त्रादिकनीपणप्रतिलेखनातेजप्रकारेकरवी. जेथीवायुकायप्रमुखजीवनी लगारपणविराधनान थाय. प्रमार्जनाअनेप्रतिलेखना एवेनुंजीवदयानेअर्थेज करवापणुंछेमाटेतेबेजगाए साधुएअतिशेअप्रमादपणेथवुं. तेकह्युंछेकेप्र-तिलेखनानेकरतोपरस्परवातोकरेछे तथादेशनीवातोकरेछे तथाव्रतपच्चखाणआपेछे तथापोतेवांचेछे, वंचावेछे, एटलेभणेछे, भणावेछेपृथ्वि, अप्, तेज, वायु, वनस्पति, त्रस, एछप्रकारनाजीवोनो विराधकथायछे. एमकारेशरीरनुंप्रमार्ज-नअनेप्रति लेखनादिकनेविषे लेखनइत्यादिकनेविषेपणअप्रमादपणेवर्तवुं. एमकारेचोथीआदाननिक्षेपसमीतीसंपूर्णथइ. हवे-

नीकळतातिर्थंकरोने एकउपधीहोयछे, (देवदूष्यरुप) ने तेथकीपरतोजीवतासुधी तिर्थंकरोनिरुपधीकहोयछे. सातप्रकारना पतद्ग्रहमांरजोहरण अनेमुखपातिकाएमळीने नवप्रकारनोउपधीप्रत्येकबुद्धनेहोयछे. प्रत्येकबुद्धतोदेवताए आपेलालिंगसहीत होयछेअथवालिंगरहीतपणहोयछे आजगाएजीनकल्पीकने बारप्रकारनोउत्कृष्ट अनेजघन्यपणेबेप्रकारनोउपधीछे तेश्रीविशेषावश्यकमांकह्युछेके जीनकल्पीकबेप्रकारना. १. पाणीपात्रअने २. पतद्ग्रहधर. अनेप्रावर्णसहीतअने प्रावर्णरहीतएकएक बेप्रकारनाछे. द्विक, त्रीक, चतुष्क, पंचक, नव, दश, एकादश, द्वादशएआठप्रकारना विकल्पजीनकल्पनेविषे औधिकना कह्याछे. इहांकेटलाकजीनकल्पीने रजोहरणअनेमुखवस्त्रिका एबेप्रकारनोउपधीछे. नेअन्यनेकल्पनीसंघाथेगणीए त्यारेत्रणप्रकारकहेवाय. नेबेकल्पसंघाथेगणीए त्यारेचारप्रकारकहेवाय. नेत्रणकल्पेकरीनेकहीए त्यारेपांचप्रकारेकहेवाय नेकेटलांकने मुखवस्त्रीकानेरजोहरण एबेअनेसातप्रकारना पात्रनिर्योगसहीतकरीए त्यारेनवप्रकारेथाय तेजकल्पनीसंघाथेकरीए त्यारेदश प्रकारेथाय. बेकल्पनीसंघाथेकरीएत्यारे ११ प्रकारेथायनेत्रणकल्पनीसंघाथेकरीए त्यारेबारप्रकारेथाय अनेसंयतिनेऔधिक उपधी २५ प्रकारमांछे. तेकह्यांछेकेजीन १२ प्रकारनाछे. नेस्थवीर १४ रुपेछेनेआर्यानुं २५ प्रकारपणुंछे. एथकीआगळ सर्वेउपग्रहउपधीजाणवो. औधिकउपधीजेनिसग्रहणथाय तेअनेजेकारणपणुंप्राप्तथयेसते संयमनीरक्षाकरवाने अर्थेग्रहणथाय तेऔपग्रहीककहीए. तेअनेकप्रकारनोछे. जेमअक्ष, संस्तारक, उत्तरपट, दंडक, अनेउच्चार, प्रस्रवण, खेल, मल्लक, नेसूत्र संबंधीतथाकामळसंबंधी बेप्रकारनीनिषद्याएटले आसनतथाप्रमार्जनी, डगळक, क्षार, तृण, पीठ, फळकादियोगपट, सूची, नखरदनीका, इत्यादिकजाणवां. तेगुरुयोग्यछे पांचप्रकारेपुस्तकादिकपणऔपग्रहीकछे, परंतुमुख्यवृत्तित्रडेतेनथीकल्पतुं संयमनीविराधनादिदोषनी प्राप्तिथायछेमाटे अनेद्वितीयपदनेविषे अनुज्ञा (आज्ञा) छे. ज्ञाननीवृद्धिआदिककारणथी. आज्ञा

कहीए, एव्यवहारथकीकहेवायछे, नेतत्वथीतोतेअसत्यछे, केमकेतेजेहुंचितव्युंछे तेवाअर्थनोअयोगछेमाटे. जेमगाएआचैत्रनो घटछेतेलावोइत्यादिकहे त्तेतेंचितनकरनाराने असत्यामृषाभापायइ,एपणव्यवहारवडेज असत्यामृषाकहेवायछे,अन्यथातोछेत-रवानीबुद्धिपूर्वकछे माटेअसत्यनेविषेज अंतरभावथायछे, नेतेथीअन्यतोसत्यनेविषे अंतरभावथायछे, तेआप्रकारनामननुंगो-पनकरवुतेगुप्तीकहीए, तेगुप्तीत्रणप्रकारनीछे, आर्त, रौद्रएवाध्याननेअनुसरतीकल्पनाकरवी इत्यादिकल्पनाजाळथीरहीतएप्र-थमभेदथयो, नेशास्त्रनेअनुसरती, परलोकमांहितथायएवी, धर्मध्याननेअनुसरती, माध्यस्थपरीणतीतेबीजोभेदथयो, अनेकु-शळनेअकुशळएवीमननीवृत्तिने रोकवीतेनिरोधावस्थामां थशेएवीआत्मानीआरामताछे, एत्रीजोभेदथयो, तेकहुंछेकेकल्पना जाळथीरहीतनेसमपणानेविपेरहेलुं, २ नेआत्माराम, ३ एहुंजेमनतेमनोगुप्तीकहीए, १ इहां आर्त्तध्यान च्यारप्रकारनुंछे. अनिष्ट शब्दादिकनो सर्वकाळे अत्यंत वियोगथवानी चिंता ? ए प्रथम भेद जांणवो एप्रकारेरोगादिवेदनानो वियोगक-रवोएवीचिंता २ अनेइष्टएवाशब्दादिकनुं सर्वकाळेअत्यंतसंयोगनोअध्यवसायकरवो, ३ नेदिव्यभोगनीऋद्धिने राज्यादिकनुं निदानकरवुंएवोअध्यवसाय, ४ हवेरौद्रध्यानपणचारप्रकारनुंछे. १ हिंसानुबंधी, २ मृषानुबंधी, ३ स्तेयानुबंधी, अने ४ विपयसंरक्षणअनुबंधी ४ तेमांआद्यनोअतिक्रोधादिवडे शत्रुप्रत्येवेधकरवो. अंकनकरवुंएटलेडामदेवोइत्यादि. अनेदेशभंगक-रवोइत्यादिजेचिंता१ अनेबीजोभेद, शुभएवाजेसभ्यपुरुषो तेनेविषेसद्भूतएवोजेमघातकरवो इत्यादिवाणिनुंप्रणीधानकरवुंते ३ पारकाधनहरवानी चिंताकरवीते, अनेशब्दादिविपयसाधनाने अथवारक्षाकरवाने अतिविश्वासकरावीने उपघातकरवो, एश्रेयकरनारछे, एवीबुद्धिवडेदुर्ध्यानथायछेते, ४ आर्तरौद्रध्याननोपरीत्यागरुप प्रथमनीमनोगुप्तिनेविषेआपणमनोगुप्तिनुं लक्षणसूचव्युंछे तेआप्रकारेछे एगाथानोअर्थ संरंभकेतांसंकल्पतेमनसंबंधीछे,अनेतेहुंधारुंछुंके आमरणपामशे, एप्रकारेजेकहेवुं

प्रस्रवण, उच्चार, श्लेष्म अनेकर्णतथानेत्रनोमळइत्यादितथापरीष्ठापनकरवानेयोग्यजेअशन, पान, इत्यादिआहार, वस्त्र, पात्र, इत्यादिकनेहरीत, बीज, पनक, कंथु, किटकादिरहीतएवाअनेअचित्तएवाथंडीलमांसाधुएयतनाथीपरीष्ठापनकरवुंएटलेत्यागकरवुं तेयतनाआप्रकारेजाणवी मूत्रजळादिकनेथोडुंथोडुंजूदाजूदाप्रदेशमांत्यागकरवुं. जेमतेनोप्रवाहनथायनेतत्काळसुकाइजायतेवी रीतेतेनुंउत्सर्जनकरवुंअनेअशनादिकनुंतोभस्मादिकनीसंघाथेमर्दनकरीनेत्यागकरवुं. जेथीकिटकादिकनोविपयनथाय. अनेवस्त्रादिकनुंतोझीणुंझीणुंखंडकरीजेमगृहस्थादिकनाव्यापारमांनआवेएवीरीतेदोषरहीतपरठववुं उच्चारादिथंडीलनागुणआप्रकारेआगममांकह्याछे. अनापातएटलेज्यांबीजानुंआववुंजवुंनथीतथादेखवुंनथीतथाज्यांउपघातथायएवुंनथीएटलेउड्डाहनथायएवास्थान मांतथासमानएवास्थानमांतथातृणादिकवडेनढांकेलास्थानमांज्यांविंछीप्रमुखनडसे, किटीकादिकनपलळेतथाआचिरकाळकरेला एवाअग्निआदिवडे प्रासुककरेलाएवास्थानमां उच्चारादिकनोत्यागकरवो. तेऋतुबद्धकाळमांजाणवुं. बीजाकालमांमिश्रजाणवुं अने स्थंडीलनुंस्थान विस्तीर्णपणे जघन्यथी एक हाथप्रमाणेअने दूरअवघाडहोय, दूरहेठळउतरीजवायएवुंहोय, अग्निआदिकनातापवडेजघन्यपणे चारआंगळउंडुंप्रासुकहोय तेपणअनासन्नहोय एटलेघणुंदूरहोयते आसन्नपणुंपणबेप्रकारनुंछे. द्रव्यथी तथाभावथी, तेमांद्रव्यथीसमीपपणुं तोकोइमोटीपासेरहेली हवेलीआगळपरीष्ठापननकरवुं नेभावथीआसन्नपणुंतो अतिवेगथी जइनेतेनोत्यागनकरवो, छिद्रवर्जीतएवास्थानमां त्यागकरवोअनेत्रस, प्राणअनेबीजतेणेरहीत एवास्थानमांत्यागकरवो, एप्रकारनाविधिवडेपरीष्ठापनकरेसते परीष्ठापनीकानामे समीतीपांचमीकही, हवेत्रणगुप्तीओकहेछे, तेमांमनोगुप्तीतेमन, सत्यादिभेदथीचारप्रकारनुंछे, तेकह्युंछेप्रज्ञापनासूत्रमां, १ सद्भूतवस्तुनुंचिंतनकरवाप्रांततत्परएवुंजेछेतेसत्यकहीए. नेतथीबीजुंतेअसत्यकहीए, अने धावडीप्रमुखवृक्षवडे मिश्रहोयअनेघणां आसोपालवनांवृक्षहोयतो आअशोकवनछे एमजेचिंतववुं तेसत्यामृषा

समीतीनींपेठेनिर्वद्यादिं गुणयुक्तशणीनीप्रवृत्ति करवीते.एप्रकारेवचन गुप्तीकही. ७ कायगुप्तीपणबेप्रकारनीछे. १ कायचेष्टा-नीनिवृत्तिकरवीते. जेवोआगममांकह्योछे तेविधिवडेकायचेष्टानोनियम करवोते.२. जेपहेलीकायचेष्टाछेतेदेव,मनुष्यअनेतिर्यंच तेने करनारीछेअने आस्फालनअनेपतन इत्यादिआत्मसंवेदनीय रुपचारप्रकारनीउपसर्ग अनेपरीषहतेनो सन्निपातथयेसते कांइपणक्षोभने नपामतोअनेउभोरहेलो अथवाबेठेलोअथवा सुतेलो,लांवाकर्याछे वेहाथजेणेएवासाधुने कायोत्सर्गवडेअथवा अन्यप्रकारेकायनी जेनिश्चळतातेयोग निरोधनेंकरनारनेसर्वथा चेष्टानोपरीहार करवोते. १. नेवीजीतोशयननोविषे, वेसवाने विषे,उकवानेविषे, आदाननेविषे,गमननोविषे,स्थाननेविषेजेइंद्रीओना व्यापारतेनेविषे स्वच्छंदवृत्तिपर्यंत कायचेष्टानोपरीहा-रकरवोतेकायचेष्टा नियमकहीए. २. तेमांशयनकर्तुंतेरात्रिने विषेजजाणवुं,पणदिवसने विषेनजाणवुं. माटेग्लान(रोगी) अने मार्गनोथाकेलोअने वृद्धइत्यादिकनेवर्जीने तेमांपणपहेलापहोरनो त्यागकरीगुरुनेपूछीने प्रमाणयुक्तवसतीने विषेभूमिनेजोइ प्रमार्जनकरीसंथारो, पाटलोएकठोकरी तेउपरपाथरीनेनेमस्तक हेठळकरीपादसहीतशरीरने मुखवस्त्रीकारजोहरणवडेप्रमा-र्जनकरीअनुज्ञाकरेला संथारामांरहेवुंअनेपठन कर्याछेपांचनमस्कार सहीतसामायिकसूत्रजेणेने कर्युंछेडावाहाथनुं उशीकुंजेणे नेसंकोचपमाडयाछे ढीचणजेणे,कुकडीनी पेठेआकाशमांपसार्युंछे जंघाजेणेअथवाप्रमार्जन करेलीपृथ्वीतळमां थापनकर्याछे चरणजेणेएवोअने वणीसंकोचपमाडीछे अथवावारंवारसंकोच पमाडीछेसमयप्रमाणे प्रमार्जनकरीछेसंदनशक जेणेएवोअ उ द्वर्तनकाळनेविषे मुखवस्त्रीकाथीप्रमार्जन कर्युंछेशरीरजेणेअने अत्यंततिव्रनथीनिद्रा जेनेएवीरीतेसुए,प्रमाण युक्तता वसतीत्र-णहाथप्रमाणपृथ्वीनो प्रदेश,प्रत्येकसभाजन एवासाधुनेज्यांरहेवानुं थायछेतेरूकळअवकाश पूरकतेजहोयछे.तथा वेसवुंतेजेप्र-देशनेविषेकरवाने इच्छेलुंहोयतेनेत्रवडे जोइनेरजोहरणवडे प्रमार्जीनेदहारानिपद्माने (आसनने) पाथरीवेसेअने वेठेसतेपण

तेसंरंभसमारंभकहीए,परपीडानेकरनार उच्चाटणादिकनेबांधनार एवुंजेध्यानएटले आरंभतेनाअत्यंतसंकलेपथीपारकाप्राणनो म्हारकरवानेसमर्थछे माटेएअशुभध्यानजछे तेविनानीबीजीमनोगुप्तिधर्मध्याननने अनुसरतीछे,माटेतेधर्मध्यानकहीए, तेधर्मध्यान चारप्रकारनुछे.१.परमपदनीप्राप्तिथतासूधी सर्वअर्थसिद्धिनुंअवंध्य बीजरुपसर्वभूतभगवत् आज्ञाचित्वनकरोइत्यादि.१.रागद्वेष कषायवडेकलुषितथयेलाआत्माने बेभवमांपणनानाप्रकारना अपायनुंचिंतनथायछेते. २. अनेप्रकृति, स्थिति, प्रदेश, अनुभाग एवाभेदथीभिन्नथयेलुंशुभ अनेअशुभएवाकर्मना विपाकनुंजेचित्वनकरवुंते. ३. भूलोक, भूर्वलोक, स्वर्गलोकएत्रणलोकरुप चौदराजलोकप्रमाणेछे तेमांरहेलाजीवादिकनास्वरुपनुं चित्वनकरवुंते. ४. अनेत्रीजीमनोगुप्तीतो शुक्लध्यानने अनुसरतीछेने योगनिरोधअवस्थामांथवानीछे. तेशुक्लध्यान पणचारप्रकारनुंछे. द्रव्यास्तिकादिनयथकी एकजेद्रव्यतेनेविषेउत्पाद, स्थिति, भंग, इत्यादिपर्यायनुं चिंतनरुपनामथीप्रथक्त्वपणारुप वितर्कतेथीसविचारएनामनुं शुक्लध्यानकहीए अनेएकपर्यायनेविषे उत्पाद, स्थिति, भंग, इत्यादिकनुंचितनरुपजेध्यान तेनामवडेएकत्ववितर्कथी अविचारछे. अनेत्रीजुंतोमोक्षगमननेसमीपकाळे मनोयोग, वाक्योगएबेनोनिरोधकरेसते अर्धनिरुद्धकाययोगपणे उश्वासनिश्वासादिसूक्ष्म कायक्रियानेकरतोएवा केवळीने सूक्ष्मक्रियअनिवृत्तिएनामनुं शुकलध्यानथायछे अनेचोथुंतोतेजरोकेला योगवाळानेशैलेशीकरणने पामेलानेउपरतक्रियअप्रतिपातीएनामनुंचोथुं शुकलध्यानथायछे. एप्रकारेमनोगुप्तीकही. अनेवाणीपणसत्य असत्यादिभेदवडे चारप्रकारनीछे. तेनुं स्वरुपतोप्रथमभाषासमीतीमांकह्युंछे तेवाक्गुप्तीबेप्रकारनीछे. मुख, नेत्र, भ्रकुटी, तेनाविकारअनेमस्तकनुंहलावबुं अनेहाथपगनीआंगळीओनुंउछळवुं इत्यादिकथीसंज्ञा लोष्टक्षेप, अनेउर्ध्वभावअनेउधरसखावी, हुंकारोकरवो, थूतकारकरवो, छींकखावी, उश्वासनिश्वासकरवो, लेखनादिसंकेतना परीहारवडेजेमौनकरवुंते प्रथमवाक्गुप्तीकहीए. अनेबीजीवाक्गुप्तीतो भाषा

अविरुद्धछेएनीव्याख्या आमकारनीछेके वाचीकसमीतीतेवीजी वाक्गुप्तीमानवी. ज्यारेनिश्चेभाषासमीत थायछेत्यारेजेम भाषानोअसमीत मत्ययकर्मबंध रोकायछेतेमवाक्गुप्ती मत्येपणकर्मबंधनेरोकेछे. एमकारेभाषासमीती अनेवाक्गुप्ती एबेनुंएक पणुंकह्युंछे. अनेत्रीजीएषणानामे समीतीतेमानसीकहेतां मानसिकउपयोगथी थयेलीछे. एनोस्पष्टार्थएछेके ज्यारेसाधु, एषणा समीतथायछेत्यारे श्रोत्रादिइंद्रिदडे हाथतथामात्रकतेनुं धोवादिकनेविषेउत्पन्न थयेलाशब्दादिकने विषेउपयोगी थायछेमाटे एनेमनोगुप्तीसाथे एकपणुंथायछेनेवाकीनी समीतीओइर्या,आदान, निक्षेप,उच्चारआदि परीष्ठापनीकाएनामनी कायचेष्टा-थीनिष्पन्नथयेलीछे माटेएत्रणनुंपण कायगुप्तीनीसाथेएकपणुंछे. मानसिकउपयोग सर्वएवीपांचेसमीतीने विषेअविरुद्धछे,पांच समीतीनेविषेपणछे एवोभावजाणवो. एजकारणमाटेचेष्टासहीत जेमनोगुप्ततेनेसर्व समीतीनुंमनोगुप्ती साथेएकपणुंमानवुं.ए आटेपणमवचनमाता एमकारेकहीछे. एथीद्वादशांगीरुपसकळ मवचनउत्पन्नथायछे. माटेकह्युंछेकेएमवचननी माताछेतेद्वादशां-गनेउत्पन्नकरेछे एचारित्रनुंशरीरछे. तेनेउत्पन्नकरवाथी, पाळवाथी,संशोधन करवाथी,साधुनीमाताओ आठकहीछे. एमने विषेसकळमवचन अंतर्भावथायछे तेउपरआर्पवाक्यछे केजीननुंजेतमामकहेवुं तेद्वादशांगरुपमवचनछे. तेकहेछेकइर्यासमीतीने विषेप्राणातीपात विरमणव्रतआवेछे. अनेतेनीवृत्तिजेवां वीजांव्रतछेतेमांजतेमनो अंतर्भावथायछेमाटे तेमनेविषेतेनथीएवुंनथी तेकह्युंछेकेमथमने विषेसर्वेजीवछेने वीजानेविषेनेछेल्लाने विषेसर्वद्रव्यछे.नेवाकीना तेमहाव्रतछे तेतेना देशवडेजाणवां.

एमकारेअर्थथीसर्व एवुंमवचननुंइहांमानेछे. भाषासमीतीतोसावद्य वचननोपरीहारकरवाथी निर्वद्यवचननुं भाषणरुप छे.तथावचनपर्याय समग्रपणआक्षीप्तछे एटलेतेथीवहारद्वादशांग नथी.एमएषणासमीती आदिकनेविषेपण पोतानीवुद्धिथी भावनाकरवीअथवा सर्वएवीपणएचारित्ररुपछे. तेयोगशास्त्रमांकह्युंछे केसर्वएवोसावद्ययोगनो जेत्यागकरवोतेचारित्र कह्युंछे.

लांबाटुंकापणुंतेज प्रकारेकरेकेवर्षाकाळमां पीठादिकनेविषेबेसवाने कहेलीसमाचारीप्रमाणे वेसेअनेदंडादिकने विषेनिक्षेपने आदानएटलेमूकवुंने लेवुंतेपणजोइने,प्रमार्जीने करवुंअनेगमनपण आवश्यकप्रयोजनवाळा साधुनेचारहाथप्रमाणे आगलाप्रदेशनेजोइनेबेसेअने त्रस,स्थावर,एवाप्राणीनी रक्षाकरतोत्वरारहित पगनुंथापनकरतासाधुने प्रशस्तछेअनेस्थानपण उभुंरहेवा रुपछेलक्षणजेनुंएवुंछे अनेअवष्टंभादिक एटलेअ.ठींगणतेपण भींतप्रमुखनेजोइ प्रमार्जनकरीनेतेप्रदेशनुं ओठींगणकरवुं अनेइंद्रीओलुंपोतपोताना विषयप्रत्येव्यापारण पणरागद्वेषादिपाप हेतुवाळुनथायतेमकरवुं युक्तछे.तेयोगशास्त्रमां कह्युंछेकेउपसर्गनो प्रसंगप्राप्तथयेसते पणकायोत्सर्गवाळा मुनीएशरीरनुं स्थिरपणुंकरवुंते कायगुप्तीकहीछे अनेशयन,आसन,निक्षेप,आदानअने गमनतेनेविषेजे चेष्टानोनियमतेबीजी कायगुप्तीकहीछे. एप्रकारे कायगुप्तीजाणवी. अहींआंसमीतीओ प्रविचाररुपछेअनेगुप्तीओतोप्रविचार अनेअप्रविचाररुपछेअने प्रविचारतोकायीक,वाचीक, व्यापाररुपछे. कुशळअनेनिर्दोषइत्यादि गुणेसहीत वाणीलुंउच्चारण करवुंतेसमीतकहीएने गुप्तपणकहीए अने गुप्तीनुंप्रविचाररुपपणे पणअभिधानछे.माटेसमीत तोनियमाएगुप्तजछेअनेगुप्ततोसमीत पणानेविषेनियमाए विकल्पवाळोछे. जेकायवाणीनेरोकीने शुभमननीउदीरणाकरेछे तेएकाग्रमनवाळो धर्मनेविषेहोयछे. तेगुप्तहोयपणसमीत नहोयमाटेसमीतनुं प्रविचाररुपपणुंछे. अनेजेकायवाणीने रुडेप्रकारेजोडेछेते गुप्तकहीए अनेसमीतपणकहीए. तेकल्पभाष्यमांकह्युंछे केसमीतनिश्चयथीगुप्तछे. अनेगुप्त,समीतपणाने विषेथवानोछे. कुशळपुरुषवाणीने उदीरणाकरतोसतो जेवाक्गुप्तपणछे अनेसमीतपणछे. १. जेवळीकाय,वाक्गुप्तछे तेनिरुद्धकर्युंछेकुशळ जेणेएवुंमनने उदीरण करेछेअनेएकाग्रमन थइबेसेछे तेनिश्चेगुप्तकहीए. पणसमीतनकहीए. २. गुप्तीनेविषेसमीतीनो अंतर्भावपणथायछे. तेपणतेजग्रंथमांकह्युंछेकेवाचीक समीतीबीजी,अने त्रीजीमानसीकी समीतीपणहोय अनेबाकीनीकायीक समीतीओजाणवी.तेनेविषेमन,

मतानथी. तेनेविषेएकपुत्रीतेराजानेअधिक मानकरवायोग्यहती. पछीतेमंत्रिनेकष्टनेपामतीअनेरूपवडेसामान्यएवीएकआठमी पुत्रीथइ. कुरूपपणेनमानवायोग्यएवीतेपुत्रिराजानेघणीमानीतीहती. तेपुत्रिदेखातीकुरुपहती. कोइदासीनीपुत्रिहोयएमपृथिव उपरलोटती.देखीनेकोइसामुद्रिकशास्त्रजाणनारपुरुष बोल्योकेआपुत्रिकोइराजानीराणथिशे. तेमथमअणमानीतीथशेनेपछीमा. नीतीथशे. अनेएनोपुत्रराजानोअधिराजथशे. तेमांकांइसंदेहनथी. निश्चेआकोइमोटाकुळवाननीपुत्रिछे. एनांलक्षणजोताथी आवातहुंसत्यकहुंछुं. एमउचेस्वरेतेबोल्यो. एवाणीप्रधानेसत्यमानीतेवातनो निश्चयकरीतेपुत्रिनोघणोसत्कारकरीनहुमानकरतो हतो. तेविवाहकरवायोग्यथइत्यारेपिताए विचारकर्योके तेसत्यवक्तापुरुषनीवाणी अन्यथानहींथाय. माटेकोकराजाने भेटनी भेटआकन्याअर्पणकरवी. वीजादूरदेशना राजातोदेशांतररहेलाछे अनेआसमिपनासर्वे राजाओतोमारासेवकछे माटेएकोने आपवी ? पछीराजाएवधीराणीओनेपूछ्युं सारेतेबोलीओके रुपरहीतपुत्रिनो कियोराजाआदरकरे ? घणुंकर्पुरहोय त्यांक- स्तुरीनोपणअनादरहोय अनेघणुंनहोयतो हींगल्लोकनोपणघणोआदरथाय अनेकोइकाविशिष्ट एटलेसारापुरुषनेतो घणुंहोय तोपण अनिष्टतानहोय. कोइजगाए अतिशेघणीसाकरहोय तोपणतेकाकरानीपेठेआथडतीनहोय. सारीवस्तुघणीहोयतोते जगाएसामान्यवस्तुनोआदरनहोय. कर्पुरजेवासुगंधीभातवडे तृप्तथयेलानेउच्छिष्टअन्नमां रतिक्यांथीहोय ? तोपणकन्यातथा विद्याश्रेष्टस्थानमां जोडीएतोजोडनारनी कीर्तिथायछे नेनजोडेतोअकीर्तिथायछे. एमाविचारीने तेमदेशीराजाने जेणभेटआपे तेमतेकन्याआपी. राजापणमंत्रिनादाक्षिण्यपणाथी, तेकन्यापरण्यो. परंतुअंतःपुरमांदासीनीपेठे कोइतेनोआदरकरेनहीं. ने राजापणकोपेलोहोय तेमतेनासन्मुखपणनजुए. एकदिवसराजाएमंत्रिनेकह्युंकेआसर्वेमारापुत्रछे तेमांमाराराज्यनेयोग्यकियोपुत्र लक्षणेजणायछे ? सारेमंत्रिबोल्योके हेराजन् ! एवाततोपितानेखबरपडे. पिताछेतेपुत्रनागुणआपेनेपुत्रछे तेपितानागुणजाणे.

नेतेअहिंसादिव्रतना भेदरूपेपांचप्रकारनुंछे. अथवापांचसमीती अनेत्रणगुप्तीतेणेपवित्र थयेलुंएवुंजेचारित्र तेजसम्यक्चारित्र कह्युंछे सर्वप्रकारेयतीन्द्रोने एचारित्रकह्युंछे. नेयतिधर्मना अनुरागी एवागृहस्थपुरुषोने तेचारित्रदेशथीछे अनेचारित्रपणज्ञान दर्शनविनाथतुंनथी नेएत्रणथीअतिरिक्त अर्थथीनीजुंद्वादशांग नथी.सर्वएवीपणए माताओतेजसर्वप्रवचनमां अंतर्भावरुपछे. माटेएमनुंबहुमान मात्रनोयोगपणघणा फळनालाभनेअर्थे थायछे.तोसम्यक्आराधन उपयोगबहुलाभभणी थायतेमांशुंकहेवुं? तेपुण्यसारकुमारनी पेठे. तेपुण्यसार कुमारनीकथाआ प्रकारेछे.

पुण्यसार कुमारनी कथा कहे छे.

आपृथ्वीउपरसाराश्रावक लोकोएसहीतप्रसिद्ध एवीश्रावस्ती एनामनीनगरीहती जेनीआगळदेवनगरीपण मोटी नकहेवातीहती हिमाचळपर्वतनांशिखरजेवां उंचांनेनगररूपलक्ष्मीनांशणगार जेवांनेसारागुणनीछे स्थितिजेमांएवाहारजेवांजे नगरीमांजिनमंदिरशोभतांहतां अनुपमलक्ष्मीवडे विलासकरताने स्फुर्णायमाननयमार्गने अनुसरताअपूर्वसंपत्तिओने धारण करता एवानगरनालोकोहता तेमांहजारोशत्रुनेहजारो वखतत्रासदेतोअने बीजाइंद्रजेवोसहस्र वीर्यएवेनामेराजारहेतोहतो जेराजानीजैनयात्रानेविषे नानाप्रकारनावादित्रमात्रना अधिकघोरशब्दवडे द्वेषीसमुहोनां प्रथमहृदयस्फुटपणे फुटयांनेत्यार पछीकर्णफुटया. जेमयोटाहस्तीनेहाथीणीओ होयनेसूर्यनांजेमकिरणोहोय तेवीनेलक्ष्मीनागुणथी हजारघणाश्रेष्ठगुणवाळीएक हजारराणीओतेनेहती. सर्वअंगनीछेअद्भूतशोभाजेमनीएवीओनेपिताओ प्रातिबिंबहोयनेशुंएवा तेराणीओनेअनुक्रमे हजार पुत्रहता. नेहजारबुद्धिनोनिधि एवोनेहजारप्रधानमांअग्रेसर एवोसहस्रबुद्धिनामेतेराजानो एकप्रधानहतो तेसहस्रबुद्धिनामे मन्त्रिनाचतुरएवाचारपुत्रोहता नेसौभाग्यसंपदावडे आश्चर्यकारीएवीसातपुत्रीओहती. जेनेघणीपुत्रीओहोयछे तेपुरुषमानपां

दिनदिनप्रत्ये वृद्धिपाम्यो अने ७२ कळालीलामात्रमांशीखीलीधी. अनेअनुपमकळामां कुशळपणुं मेळव्युंअनेचातुर्य,औदार्य,गांभिर्य,अनेधैर्य इत्यादिसर्वगुणनेरहेवाना स्थानरूपथयो. ३२ लक्षणोयेसहीतछे माटेसर्वलोकने प्रीतिकारकछे आचरण जेनुंएवोतेपुत्रनेजोइनेराज्यनीइच्छावाळा बीजासर्वेपुत्रोएतेनाउपरइर्ष्याकरी. तेवातनेराजाएजाणीने विचारकर्योकेआसर्वे पुत्रोजेमघणामाछीएकठाथइनेएक विश्वासीमच्छनेहणेएमआपुत्रनेहणशे. घणासंघाथेद्वेषछे तेदुस्तरछे माटेआपरीणामे श्रेयने करनारएवोपुत्ररत्नप्रयत्नथी रक्षणकरवोएमराजाए विचारीनेतेसर्वेपुत्रोने सारासाराअलंकारआपवा इत्यादिवडे तेमनुंबहुमानकर्युं अनेतेनानापुत्रनुंअपमानकर्युं. तेराजानामान्यपणाथी मदवडेउद्धतथयेला तेपुत्रोतेनाना पुत्रनेघरनादासनीपेठेजाणीनेपूर्वनीपेठेद्वेषनहोताकरता परंतुपिताअनेभाइओ तेथीउत्पन्नथयेलोपराभवअसह्यछे तेथीतेपुत्रवैराग्यपामी देहनोत्यागकरीने जेमजीवनीकळेतेम घरनोत्यागकरीनीकळ्यो. तेकह्युंछेकेपुष्पना गुच्छनीपेठेमनस्वी पुरुषोनीवेगतिछे कांतोसर्वलोकनामाथाउपरचढीनेवेसवुंअथवा तेवोजोगनवनेतो वनमांजपडयुंरहेवुं. पुरुषमांसिंहसमानएवोतेपुत्र सिंहनीपेठेनिर्भयथयोसतो कोइनीसाथतानथी एवोरात्रीएनगरमांथी नीकळीपूर्वदिशाभणीचाल्यो. तेटलामांवणालोकने भयपमाडनारएवोभैरवीनोभयंकरशब्द डावीपाससांभळ्यो केतुरतपाछोवळी दक्षिणदिशप्रत्येचाल्यो. तेवामांअकल्याणकरनारी एवीशियाळजमणीपासबोली. पछीतेअपशुकनथया जाणीपश्चिमदिशप्रत्येचाल्यो. त्यांरेघुकारशब्दनेकरतो एकघुवडजमणीतरफबोल्यो. तेनेअपशुकन जाणी उत्तरादिशप्रत्येचाल्यो. तेवखतडावीपासएकमोटो भोरीगसर्पचाल्तोतेणेदीठो. तेवखततेपुत्रआतिशे संभ्रमपामीत्यांजउभोरह्यो. तेशास्त्रमांकह्युंछेके थयेलाअपशुकनजाणीने जनारनोक्षेमथतोनथी. अनेवैदिकनाद्वेषीनुं आयुष्यरहेतुंनथी,नेनीतिनाद्वेषकरनारनीलक्ष्मीरहेतीनथी. अनेधर्मनाद्वेषीनुंतोकांइपणरहेतुंनथी. पछीमार्गनी चिन्तानेपामेलोएपुत्र एनीएचिन्तामांलांबोथइनेसूतो.

त्यारेराजाबोल्योकेहेप्रधान ! आसर्वपुत्रनेविषे मनेतोसंपूर्णगुणवाळो एकपणपुत्रजणातोनथी. जेममारवाडमांवृक्षनहोय तेम राज्ययोग्यपुत्रनातो आप्रकारनागुणजोइए. नीति,विनय,पराक्रम, उदार्यता,गांभिर्य,धैर्य, चातुर्य,स्थैर्य,तेज,विद्या, निर्व्यसनीपणुं,यशनीइच्छापणुं, निर्लोभपणुं, सुभगता,कृतज्ञता,पुण्य,शीळपणुं, साराकुळपणुं,पितादिकनीआज्ञामांतत्परपणुं, सर्वलोक तेनेमानताहोय एटलेसर्वलोकनी संमातिवाळोहोयत्यारे तेसर्वगुणेसंपन्नपुत्र राज्ययोग्यगणाय. एक,बे,त्रण, चार, गुण होयतोपण असंपूर्णपणुं कहेवाय. माटेगुणरहीतअथवा असंपूर्णगुणवाळोपुत्रराज्ययोग्यनथी. राज्ययोग्यतो संपुर्णगुणवाळोपुत्रहोयतेजथाय. बीज,राज्य,बळ, दान,वृष्टि,विद्या,हितोक्तिएसर्वे सत्पात्रमांअर्पणकर्युंहोयतो घणुंसारुंफळ आपेछे, अनेअसत्पात्रमांआपेतो तेनुंअसतफळथाय छे. पछीमंत्रिबोल्योके जोमारीपुत्रिनो पुत्रथायतोतेनिश्चेसंपूर्ण गुणवाळोथाय. एप्रकारेसत्पुरुषनुंवाक्यछे. तेप्रधाननी वाणी वडेमंत्रिनीपुत्रीराजानेकोइवखतभितिनुं पात्रथइकेआशामात्रने विषेपणअहोमोटुंफळछे. अनुक्रमेशुभछे स्वप्नजेने एवीतेमंत्रिनी पुत्रिनेशुभगर्भरह्यो. जेममेरुनीपृथ्विमां कल्पवृक्षनोउदयथाय. अनेजेमछींपमां मोतीनोउदयथाय. तेमतेगर्भनोउदयथयो. हवेतेनेजेजेदोहद (गर्भवतीनेजे मनोरथउत्पन्नथायछेते) उत्पन्नथयातेसर्वेपिताएपूर्णकर्या. दोहदनेअनुसारेराजाए निर्णयकर्योके आस्त्रीनोपुत्रजरुर मोटोराजाथशे. सर्वप्रजानी प्रितिरसजेमां छेएवासमे तेपुत्रनोजन्मथयो. जेमपूर्वदिशापूर्णचंद्रने उत्पन्नकरे अनेमणिनीपृथ्विजेम माणिक्यमणिने उत्पन्नकरे. एमतेणीए सुंदरपुत्रउत्पन्नकर्यो. तेपुत्रनासर्वे उच्चगृहोहता नेसर्वऐश्वर्यसंपत्तिने जणावनारातेग्रहोछे एमजोशी लोकोपणकहेता हता. तेपुत्रनोजन्ममहोत्सव अतिशयमोटोराजाएकर्यो नेसर्वेप्रजाआनंदविस्मयनेपामी. अर्थथीअनेनामथीपण पुण्यसार एवेनामे मोटाउत्सवथी तेपुत्रनुंनामस्थापनकर्युं. पांचधावमाताओए पालनकरेलो तेपुत्रअवस्था, तेज,यश,अने लक्ष्मीतेसर्वे सहीत

व्यो. त्यारपछीअत्यंतचिंत्तामां आतुरथयेलोसतोदेवताए पूजेलाएवावीतरागदेवनी आठप्रकारनी पूजाकरीनेस्थिरचित्तथइ कायोत्सर्गकरीउभोहतो. तेवखतदिव्यएवीहितकारकभारती (वाणी) प्रकटथइकेहेराजन् ! मिथ्याअतिशे चिंत्ताकेमकरेछे ? नरनेजन्म, मृत्यु, विवाहप्रमुखसर्वदैवाधीनछे माटेआवतीरात्रिएचोथेपहोर शुभअदृष्टथीखेंचाइआवेलो कन्यानेयोग्य एवोवर आवशे. आयोटामणिमंदिरनातल्प (शैय्या) मां सारीबुद्धिवाळो, ओचिंतोआवेलोतुंदेखीश. अकस्मातविस्मयकरनारीअ मृतजेवीतेवाणिवडे जाणेजगतनुंसर्वऐश्वर्यपाम्योहोय एवाआनंदथीभरपूरतेराजाथयोछे माटेतेराजाएतमनेलाववाअमनेअहीं मोकल्याछे माटेहेस्वामिन् ! तमारुंदर्शनआपीअमारा स्वामिनेप्रसन्नकरो. त्यारपछीप्रसन्नथयेलो कुमारराजापासेगयो, रा-जाएप्रीतिथीनमस्कारकरी पुत्रीनीपेठपोतानाखोळामांबेसाड्यो अनेघणाविनयथीकह्युंके हेस्वच्छहृदयवाळावत्स ! स्नेहथी मारीकन्यानोअंगीकारकरो एमकहीमोटोविवाहउत्पन्नकरी तेणेपोतानीकन्याआपी अनेअंतरनास्नेहथी पोतानुंसमग्रराज्य पणअर्पणकर्युं. कविकहेछेअहोभाग्यशाळीनुं जागतुंअविनाशीभाग्यतो जुओकेजेथीप्रदेशमां एणओचिंतुंदेशाधिपतिपणुंप्राप्त थयुं. कन्यानुंतथाराज्यनुं अर्पणकरीपोतानी संपदाने कृतार्थकरीपोताना आत्मानुंकृतार्थपणुं करवादिक्षाग्रहण करीपरम पदने पाम्यो.

पछीएपुण्यसारमोटा राज्यनेसुखेथीकरतो, पृथ्विमांसाहराज्य कहेवडावतोतेनगरीमां इंद्रनीपेठेशोभतोहतो. एकदिवस कोइपरदेशीपुरुषे सूर्यनाघोडाजेवोसर्व अंगेसुलक्षणवाळोएक सुंदरघोडोभेटकर्यो. क्षत्रियोनेघोडावडे संतोषथायछेअनेराजाने तोतेवाघोडावडे विशेषसंतोषथायछे माटेतेघोडाउपरबेशी जेटलामांखेलावेछे तेटलामांतेघोडोआकाशमां उंचोइंद्रनाघोडानी पेठेचाल्योगयो. अनेक्षणमात्रमांअतिशे दूरथवाथीसेवकोने अदृश्यथयो.तेतेमसिद्ध एवीनानाप्रकारनीलीलाने करतोमहासमृ-

तेवामांघणीनिद्रानथी आवीतेवखतआकाशमां वाणीथइतेतेणेसांभळीकेतुं निश्चिंतपणेशुंनिद्राकरेछे ? अनेफोकटचिंताकेमकरे छे ? तारुंदैवतोरात्रिदिवस तारीचिंताकरवामांजागेछे. तेवचनसांभळी विस्मयपामेलोतेपुत्र विचारवालाग्योकेअहो ! आव-खतआकोणबोल्युं ? अनेमारुंनिश्चितपणुं केवीरीतेथशे ? आवनमांहुंतोसुतोछुं अथवाज्ञानीपुरुषोएकह्युंछेके दिव्यवचनसत्य थायछे माटेतेवचननुंउल्लंघननकरवुं. तोहुंतेअद्रष्टनुं प्रधानपणुंकरीआजगाए सुखेनिद्रानोकेमनआश्रयकरुं ? एमविचारीत्याग करीछेचिन्ताजेणेएवोसतोसूइरह्यो. एकहेलामात्रमां जेमकोइचतुरस्त्रीपुरुषनेवशकरे एमतोनिद्राए तेनेवशकर्यो. मोटापुरुषस्वल्प निद्रावाळाहोयछे माटेक्षणपछीपाछोउठयो तेवखतदेवतानांमंदिरनेतिरस्कारकरे एवासुवर्णमणिमयएवामोटा प्रसादमांसातमा माळनीभूमिकामां मणिबांधेलीपृथ्विविषे. अनुपमदिव्यपलंगमां बेठेलोएवोपोतानादेहनेदीठो. अनेतेवखतचारे पासप्रसरला रत्ननाउद्योतवडे आतेरात्रिछेके दिवसछेएमतेनिर्धारनकरीशक्यो. स्वाभाविकानित्यउद्योत करनारआतेशुंस्वर्गछेकेशुंछे अथवा मनुष्यमात्रएवोहुंतेने आनेआदेहस्वर्गनोसमागमक्यांथीहोय ? माटेआशुंस्वप्नछे अथवामनेकांइभ्रमथयोछे अथवाकोइनी आ इंद्रजाळविद्याछे अथवादेदिप्यमानथतुंएवुंकोइप्रकारनुं दैवनछेएवोविचारकरेछे तेवामांजयजयशब्दकरवामां तत्परएवाप्रधान पुरुषोआंआवीआप्रकारनुं सत्यवचनबोल्या. शब्दथीअनेअर्थथीप्रसिद्धएवा श्रीसागरएवानामना आनगरनेविषेश्रीराजनाम-नोराजायशवडेचंद्रमाजेवोशोभेछे. अपत्यविनानो माटेअपत्यसंबंधीपीडामां वर्ततोएवातेराजानी प्रीतिनुंएकपात्ररुपएवीअने लक्ष्मीनेपणआश्चर्यकरे एवीरुपाळीएकपुत्रीउत्पन्नथइ. तेकन्यासर्वअंगे गुणवडेसहीतने सर्वअंगेसारांलक्षणने धारणकरतीसर्व कळामांकुशलएवी यौवनअवस्थाने सन्मुखथइतेवखत कोइश्रेष्ठराजानो पुत्रआकन्यानो अनेमारीराज्यलक्ष्मीनो पतिथायएवोवर खोळवामांउत्साहवाळोछे अनेसर्वजगाएएवावरने खोळतापणकोइवरएवोद्रष्टिएपण नाआव्योतेमतेनासांभळवामां पणनाआ-

लक्ष्मीरुपवृक्षना उदयनाक्यारारूप माळवदेशमां सम्रुद्धिवडेकुबेरनी नगरीनीजीतनारी उज्जयनीनगरीनो राजाविक्रमाकर नामेपराक्रमथी प्रसिद्धहतो.अनेतेनी पद्मनेत्रानामनीअतिशे प्रियकारकस्त्रीहती. बीजीपणतेराजानी मानीतीराणीओ हतीअने तेमनासेंकडोपुत्र पणहता.परंतु पटराणीनेतोघणेकाळे दिव्यअंगवाळीएक पुत्रिहती.केमकेपोतपोताना पूर्वनापुण्यनानिर्माणने अनुसारेपुत्रादिक संपत्तियोप्राप्तथायछे. अल्पहोयतेनेपणमोटुं मानमळेछेअनेपोताना भाग्यथीमोटानेपण अपमानमळेछेमाटे पित्रादिकनेपुत्रादिथी पणअतिशेमानीती साक्षातलक्ष्मीनाजेवी तेपुत्रिहती तेपुत्रिए लीलामात्रमांस्त्रीओनी६४ कळाओशीखी लीधी.अनेते शीखवनारगुरुतोएक साक्षीमात्रजहतो. विशेषवडेविणावगाडवामां तेपुत्रिनुंअतिशेप्रविणपणुं हतुंमाटेतेनीविणा सांभळवानेआवेला देवतापणपरवश थइनेरहेताहता.त्यार पछीतेकन्यायुवावस्थामां आवीत्यारेतेणीएएवी प्रतिज्ञाकरीकेजे पुरुषविणावगाडवानी कळावडेमनेजीतेतेज श्रेष्ठवरनेमारेवरवो. त्यारपछीचारेदिशथी राजालोकोपोताना पुत्रोनेअतिश्रेष्ठवि-णावगाडवानीकळा शीखवीत्यांलइने आवताहता परंतुतेपुत्रि पोतानीकळावडे सर्वेपुत्रोनेजीतीलेतीहती. पुत्रिनेतेवावरनीप्रा-प्तिनथवाथीपिता आदिसर्वेघणीचितामां पड्याहता.पछीगर्वसहीत विणाकळामांप्रविण एवाब्राह्मणक्षत्रि आदिकसर्वेलोकपण एकन्यालेवानी स्पृहाएआववामंड्या. एप्रकारेतेकन्या सर्वसाधारणथइ परंतुतेकन्यानी विणानाशब्दथीथता उन्मादवडेमर्दन थयेलापोताना अहंकारनोत्यागकरी हाहाकारनेधिक्कार एवाशरपावग्रहण करीजेवाआव्याहतेवा चाल्याजताहता. तेवातप्रसिद्ध थतांथतांविद्याधर लोकोएजाणी तेविद्याधरोपणफिका पडीरथनुपुरनाराजानी सभामांआवीतेकन्याना रुपनुंतथागुणनुंवर्णन करवामंड्या.तेवखतसर्व खेचरलोकोतेवातसांभळी विस्मयपाम्यात्यारपछी तेपुण्यसारपुत्रेविचार कर्योकेचालोआपणेपणएकौ-तुकजोवाजइए. एमविचारीने केटलाकविद्याधरोए सहीतजेमदेवताए सहीतइंद्रजायतेम घणीशोभाएसहीत विमानउपरबे-

द्धिवाळोवैताढ्य पवतनाअलंकाररूप रथनुपुरनामानगरमां तेराजानुंहरणकरी लाव्यो. त्यांविद्याधरनो राजाविद्यासिद्धएवा नामेमसिद्धहतो तेणपोतानामानीता सेवकोपासेमोटाउत्सवथी तेराजानेपोताने घेरमंगाव्योअनेपोताना अड्धाआसनउपर वेसाडीप्रेमसहीत आलापसंलापकरवा लाग्योकेअमारेघणा पुत्रोछेतमांमाराप्रेमनी पात्ररूपएक कन्याछेतेनावरने मारतेएकश्रेष्ट नैमित्तिकनेमेंपूछयुं त्यारेतेणेकह्युंके परमद्हाडेमातः काळमांकोइजवान राजपुत्रघोडाएहरण करेलोआनगरमां आवशेतपुत्रकाम देवजेवोअतिशे सुंदरछेतेआकन्याने योग्यपतिथशेमाटेतुं तेमांवृथासंशयकरीशनहीं माटेहेदक्षपुरुष! तेदैवज्ञनाकह्या प्रमाणेसर्वे सुलक्षणतमारामांछे माटेहेविश्वोत्तम! तमनेआमारीकन्या घणाहर्षथीआपुंछुं एमकारेवाणीवडेते कन्यानुंअर्पण कर्युं तेपुत्रजेम जेमपोतानुंइच्छा रहितपणुंजणावेछे तेमतेमतेराजाएतेपुत्रनुं मोटामहिमापणुंजाण्युं पछीमोटाउत्सववडे विवाहनोमोटोउत्सव करीपोतानीकन्यानो विवाहकर्योअनेएवरने घणुंधनतथामहेल आदितथासैन्य, सेवकोआदिघणीवस्तु पहेरामणीमांआपी.कवि कहेछेकेपूर्वेकरेला पुण्यनोमहिमा मापवाळोनथीएटले अपारछे.जुओके पोतेविद्याधरनो अधिपतिछेतोपण मनुष्यजातिएवा वरनेआमकारे पुत्रितथाधनादिक तेणेआप्युंएजप्रकारे कांचनपुरनगरनोराजा तेणेपणमोटोविवाह ओच्छवकरीने पोतानीपुत्रि परणावी तेमज उत्तरश्रेणिनाराजा एवावेखेचरराजाओए पणपोतानीकन्या परणावीकेमकेलोकतो पूजीतपूजकछे एटलेपूजे-लानेपूजेछे. आप्रकारेविद्याधरनी कन्याओनाआलिंगनादिक सुखमांलोलुपथयेलो अनेविद्याधरोए सत्कारकरेलोते पुत्रकेट लाककाळसूधीसां रह्यो.अनेकप्रकारनां विद्याथीउत्पन्नथयेलां घणांआश्चर्यदेखवामां उत्साहवाळोअनेअनेक एवीनित्यचैत्यया-त्रानाविस्तारथी तथादिव्यभोगनी रद्धिथीपोताना आत्मानेकृतार्थमानतो हतो.खेचरनेखेचरनी सम्रुद्धिप्राप्तथाय, जेमदेवता-नेदेवतानीरद्धिप्राप्त थाय,तेमांतोकांइपण आश्चर्यनथी परंतुआतोघणुं आश्चर्यछेकेभूचरथइने खेचरनीसम्रुद्धिने भोगवेछे.पछी

तेकन्यानोविवाह पुण्यसारपुत्रसंघाथे कर्योअनेहाथी, घोडा,सोनुं,माणिक्य, वेश्याओ,सेवको आदिकसंख्या रहीतपहेरामणीमांआप्यां. तेनीसंख्याकरवाने कोइपणसमर्थनथी. त्यारपछीशतद्वार नगरमांप्रजानुंपालन करवानीप्रीतिवाळो नेघणाराजाएपूजेलो प्रजापाळनामेराजा हतो.कविकहेछेके राजालोकोस्त्रीओ वडेतृप्तथतानथी, माटेएप्रजापाळराजाने एकहजारस्त्रीओ हती.अनेतेमनी कन्याओहजारो हती.केमकेसर्व जगाएराजालोकोने पुत्रकरतांपुत्रिओनी वृद्धिहोयछे.एक दिगंबरना मतमां स्त्रीओनामोटा उदयनोनिषेधछे परंतुतेराजानाघरमां तोस्त्रीओनोजमोटो उदयहतो सिद्धांतमांपणसांभळीएछीएके सत्तावीश गुणनासाधनारपुरुषो होयछेपरंतुतेथीअधिक गुणनेसाधनारीआ राजानाघरमांस्त्रीओ हती.अनेघणीपुत्रिओ होयसारेतेराजा जगतमांअनादरनुं पात्रथायछे.पुत्रोत्पत्तिना दुःखनेधारणकरता एराजानेचोथीअवस्थानी प्राप्तिथइ.त्यारेएक दिवसतेणेहृदयमांविचारकर्योके आटलीवधीस्त्रीओ छतांमारेएकपणपुत्र उत्पन्नथयोतोराज्य कोनेआपवुं ? अनेदीक्षाशीरीतेलउं ? एवी चिंतामांआतुर थयेलोतेराजाअतिशे भक्तिथीजीनेन्द्रनी पूजाजेवामांकरेछे तेवामांआप्रकारे आकाशमांवाणी थइकेहेराजन्! पोतानाचित्तमां मिथ्याचिंताशीद करेछे ? पूर्वपुण्यनासंचयविना चिंतितकार्यथतुंनथी. हजुपणतारीपटराणीने आठमीकन्या तारेअतिशेमानीती थशे.अनेतेथीतारो उदयथशे.अनेतेकन्यानो जेभर्थारथशेतेजतारी राज्यलक्ष्मिनोभर्थार थशे.अनेतेदौहित्र तारीजगाएमोटो राजाथशे आप्रकारनी अमृतसरखीआकाश वाणीसांभळीनेतेराजा अतिशेआनंदपाम्यो, केमकेदौहित्रनी आशापणअल्पनथी. पछीएराजानी पटराणीएअतिशे मानीती,स्तुतिकरवानुंपात्ररूप पुत्रीउत्पन्नकरी. आठमीतारानामेसतिनाजेवीश्रेष्ठते पुत्रिनीवधामणी सांभळी,वधामणीआपनारदासीनेपोतानामुगटविनासर्वेअंगनांआभूषणअर्पण कर्यां नेमहामोटी समृद्धिथीतेनोजन्मादिकमोटोउत्सवकर्यो.प्रथमथयेलापुत्र करतांपणाविशेषथयेलोतेउत्सवने जोइअनेदुर्जयएवो द्वेषीनोविजयथ-

सीतेपुण्यसार कुमारउज्जयणिमां आव्यो. त्यांविणानादनाविवादने अर्थेएकमहामोटी शोभावाळोमोटो मंडपमंडावेलो दीठोअनेत्यां थतुंसर्वकौतुकपण दीठुं तेपुण्यसार कुमारनापूर्वपुण्यना प्रतापथीनेकन्याने विचारथयोकेआ कोइपुत्रमूर्तिमान कामदेवजेवो जणायछे.अनेकोइ प्रकारनामारापुण्यना उदयथी अहींप्राप्त थयोछे.माटेए निश्चेमारोवरथशे एवीकल्पनाकरेछे एवामांराजानी आज्ञाथीपुत्रिए विणावगाडीते वखतपुण्यसार कुमारआप्रकारेबोल्यो केआविणामांत्रण प्रकारनादूषणछेतेथी जेवोजोइएएवोस्वरआ विणाथीउत्पन्नथतोनथी तेमांएकदोपनो विणानादंडमांछेने बीजुंदूषणविगामांछे नेत्रीजुंदूषणआतुंबमां छे. तेमांविणानादंडमां तोएवोदोषछेके आतुंबमांप्रवेश थयेलोदंडदग्धथयेलोछे नेआविणानातंतुमां एदोषछेके एकअंश भागमांझीणोवाळचोटेलोछे नेतुंबमांएवोदोषछेके तेनोबंधअत्यंतबांधेलोछे तेथीआविणानोशब्द अत्यंतशुद्ध, मधुरलागतो नथी. हवेतेपरमपदागतदूषणनेसांभळी राजातोघणुंआश्चर्यपाम्यो अनेतेविणाना सर्वअवयवजूदा करावीजोयातोतेपुण्यसारेकह्युं हतुंतेजप्रकारनुं तेमांतत्काळदूषणदीठुं. अनेपुण्यसारनेवगाडवानी आज्ञाराजाएकरी. पछीकोइविद्याधरनी अतिशेविशुद्धविणानुंग्रहणकरी तेविणावगाडवामां अतिशेआदरवाळाते पुण्यसारेआदरेसहीत जगत्नेआनंदकारी एवारसना उल्लासनेकरनार एवाविचित्रशब्दवडे विणावगाडीतेसांभळी सर्वसभाचित्रामणमां लखेलीहोयएवीअचेतनथइत्यारपछीराजाने कौतुकपमाडवा तेसभासदनुंअचेतनपणुं प्रकटकरवाकेटलांकना वस्त्र, कुंड,भूषण उलटांपालटीकर्यां अनेकन्यानापितानो मुगटतथाकटारीविगेरेस्थानांतरमां स्थापीनेकन्यानी कोटमांरहेलामोटाहारने तेनाहृदयेसहीत ग्रहणकर्यो.आप्रकारनुंमोटुं आश्चर्यकळाभ्यासनुं देखाडयुं.जेथीसचेतन हतातेपणअचेतन थया. उपमाए रहीतपोतानीकळासभामां प्रकटकरी पछीतेसर्वेसचेतन थयात्यारेजेणी जेवस्तुलीधेलीहती तेतेनीसर्वेअर्पण करीतेथीअतिशेप्रसन्न थयेलाराजाएमोटा महोत्सवनी परंपरापूर्वकपूर्ण प्रतिज्ञाथवाथी

वियोगथीअतिशेखेदपामतांहतां चारेपासपुरुषोमोकलीनेते पुत्रनीशोधकरावताहता. जेमहाथमांथीमणीपडीजाय एमतेगयेला पुत्रनीशोधघणीकरावतां पणकोइजगाएसंभाळनमळी. अपारदुःखसमुद्रमांपडेला राजाएजोशीप्रमुखोने पूछ्युंत्यारेतेमणेकह्युंके स्थानस्थानमांतमारो पुत्रफरेछेअनेतेअत्यंतसुखीछे, तेजेमजेमछेटोजतोजायछे तेममनोवांच्छितभोगनेभोगवेछे, तमारेज्यारे राज्यआपवानीवखत आवशेत्यारेवांच्छितदैवनी मोटीलक्ष्मिनासमागमजेवोते पुत्रनोसमागमथशे. आप्रकारनातेज्ञानीपुरुषनी वाणीसांभळीपुत्रप्राप्तिनो निश्चयकरीजेवोपुत्र प्राप्तिथीप्रसन्नथाय तेवोप्रसन्नथयो. हवेपुण्यसारकुमारनीवात कहेछेकेपूर्वेनिश्चल, उंचा,दुर्गमनाम नगरनेविषेस्थिरथयेली साधुलक्ष्मिहोयतेवोनरपति नामेराजाहतोजेनादेदिप्यमान प्रतापरूपअग्निमांशत्रुलोको पतंगीआनीपेठेपडताहता. तेराजानीपटराणीनीघणा पुत्रथयापूर्वेएकपुत्रि लक्ष्मिनाजेवीप्रसिद्धप्रथमा एवेनामेहती. लोकमात्रनी एवीरीतछेकेप्रथमजे अपत्यथायतेघणुंमानीतुं होयनेपछीजेमजेमविशेषप्रजा थायतेमतेमतेवुंमान्यपणुंनरहे. एपुत्रिपांचधात्रिमाताए पालनकरेलीआनाखोळामांथी आनाखोळामांएवीरीते स्त्रीओएस्नेहथीरमाडेली पितानाकुळनेशोभावनारीहती. रुपादिकगुण एकएकनीस्पृद्धाथीवृद्धि पामताजेमांछेएवुंबाल्यपणुं अतिक्रमणथयुं. एटलेयौवनवस्थाप्राप्तथइ त्यारेपितानाअंतरमांचिंताथइ केआकन्यारत्ननेयोग्यवरकोणछे. एवोतपासकर्यो. पणजगतनीकन्याओमात्रने अतिक्रमणकरेएवुंते कन्यानेंरुपहतुंमाटेपिताए विचारकर्योकेहुंस्वयंवरकरुं. पछीपुत्रिनीनजरमां आवेतेवरनेपामोएवो विचारकरीअखंडछेशोभा जेमांएवोघणुंद्रव्य खरचीमोटो स्वयंवरमंडपकराव्यो, नेसांदेशदेशांतरना राजाओपोतपोताना पुत्रोनेलइहुंप्रथमजउंहुंप्रथमजउं एवीरीतनीत्वराथीआव्या. माटेविषयनीलालच आप्रकारेआश्चर्यकारीछे, जेमकोइएकह्युंकेहुंब्राह्मणपणानो निर्णयकरीएकजसारा ब्राह्मणनेजमाडीश एवीप्रसिद्धीकर्यापछी जेमघणांब्राह्मणनांटोळां आवेतेरीतेएककन्यानीस्पृहा माटेघणाघणाराजाओत्यांआव्या. माटेमिथ्यामोटा

येलोजोइ तेपुत्रिनुंनामविजया एप्रकारेराजाप्रमुखसर्वलोकोएकर्यु. अनेसौभाग्यनेदक्षपणुंइत्यादिकगुणवडेसर्वकन्याओनेजीततीं एवीतेकन्याजयंतिना जेवीपृथ्विमांशोभतीहती. बाळचंद्रमानाजेवीतेबाळाअतिशेनिर्मळकळावडे वृद्धिपामतीलोकमांअतिशेमाननुं पात्रथइ. ६४कळामांअतिशेकुशळपणुंपामीशीखवनारपुरुषनुंजेमप्रतिबिंबपडेतेमतेनीकळानाप्रतिबिंबरुपतेथइ तेकन्यावरपामवाने योग्यथइ त्यारेपिताएविचार कर्योकेदेवताना कह्याप्रमाणेआकन्यानोवर थशेपणतेकोइजगाएकेमदेखातोनथी. एवोविचारकरेछे एटलामांआकाशमां देववाणथिइकेहेराजन् ! विवाहनीसर्वसामग्री तुंतैयारकरअनेलग्ननीवखतेजदेवतानीअद्भूतशक्तिथीसर्वअंगे अःभूषणनोधारणकरनारवरएनीमेळेजतेजगाएआवीउभो रहेशे. पछी तेराजाएविचारकर्योके प्रथमजेमदेवतानीवाणीसत्यथइहती तेमआपणसत्यथशे, एवुंधारीसर्वविवाहनीसामग्रीतैयारकरीविवाहनुंलग्नलीधुंछे तेवखतेवरनीवाटजुएछेतेवामांतत्काळमोटाविमाने सहीतदेवतानीपेठेविद्याधरोएसहीतआकाशमांथीतेपुण्यसारकुमारउतरीआव्यो. आश्चर्यपामतासर्वलोकोनीमध्येतेराजाएपुण्यसार वरनीसाथेतेकन्याना विवाहनोमोटो उत्सवकर्योअनेहस्तमोचन समयेराज्यनीसत्यताने करनारएवीयौवराज पदवीतेकुमारने आपीअनेबीजुं पणघणुंधनआप्युं. कविकहेछेकेतेसमेमनुराजाना मतमांनदेवायोग्यवस्तुशीछे ? कांइपणनथी. राजा(चंद्र)ना प्रसादनामसरथीथयेला रसनाउल्लासवडेतेराजा समुद्रनीपेठेशोभ्यो, परंतुतेमांआटलुंविशेषछेके समुद्रतोजळाशय (जळनो आशय)छेअनेआराजातो जळाशयनथी, एटलेजडअंतःकरणवाळोनथी. तेजगाएतेकन्यावडेजेम लक्ष्मीवडेलक्ष्मीपाति शोभे एमतेनीसंघाथेरहेलोघणा कामभोगनेभोगवतां अनुक्रमेपुत्रउत्पन्नथयो. रुपादिगुणवडेअद्भूतएवाते दौहित्रनीप्राप्तिथीअतिशे प्रसन्नथयेलाराजाएपोतानुं सर्वराज्यजमाइनेअर्पणकर्यु. अनेपछीचारित्रलक्ष्मीनोपाति थइनेएटलेदिक्षालइने तेजभवमांमोक्ष लक्ष्मीनेपाम्यो. त्यारपछीपुण्यसारकुमारतेनगरथीनीकल्योएटलामां, पितानानगरथी नीकळीगयापछीपितादिक पोतानापुत्रना

प्राप्तथइ, तेवखतआकाशमांथीपुष्पनो वरसादथयोअनेदेववाणी थइकेघणोसारोवरमळ्यो. आप्रकारनुंविस्मय जोइसर्वेपुरुष अतिशेआश्चर्यपाम्या. केटलाकइर्षाळुपुरुषतो एमबोल्याकेआवामोटा मोटाराजाओनीसभा वच्चेथइतेमनुंअपमानकरीआकन्या कुबडापुरुषनेकेमवरे ? एमबोलेछेएटलामां आकाशवाणीथइकेहेराजाओ ! सर्वराजामांश्रेष्ठएवोआतो पुण्यसारनामेराजाछे. माटेजेकोइएनेनहींनमे तेनेअमोशिक्षाकरीशुं.आतोआकन्यानाघणापुण्यथी खेंचइआवेलोछे.एवुंसांभळीसर्वोविस्मय पामीनेकंप्या. तेवखतत्यांआवेलाते पुण्यसारनापिताए पोतानापुत्रनुंनामस्मरण मात्रथीअतिआश्चर्यपामी विचारकर्योकेपुण्यसार राजातेबीजो क्योहशे ? निश्चेमारोजपुत्रहशे एमविचारेछेएटलामां देवतानाबळथीतेजकुबडो पुरुषअतिशेसुंदरछे रुपजेनुंएवोपूर्वनापोताना रुपनेभजतोस्फुटपणे प्रकाशथयोअनेतत्काळ् उठीपितानाचरणकमळमां तेणेनमस्कारकर्यो. केमकेक्यारेपणमोटा पुरुषपोतानुं उचितपणुंचूकतानथी. अतिशेआनंदकारी पितापुत्रनोसमागमथयो. हवेतेपुण्यसारनुंसमग्रवृत्तांत जाणीसर्वराजाओएअतिशे प्रसन्नथइतेनोसत्कारकर्यो. तेकन्यानोविवाहमोटाउत्सवथी थयोकेमकेपुण्यथी दुर्लभवस्तुशीछे ? कंइपणनथी. सर्वराजाओनी संघाथेतेपुत्रनेबोलावी सहस्रवीर्यराजापोताना नगरप्रत्येआव्योअने मोटासमृद्धिमानउत्सवथी उपमारहीतएवीशोभावडेपोताना नगरमांपुत्रप्रवेशनोमोटो उत्सवकराव्यो. पछीशुभदिवसेपुण्यसार पुत्रनेमोटामहोत्सवथी राज्याभिषेककर्यो. आप्रकारेराज्य अर्पणकरवाथीप्रतिबंध रहीतथयेलातेपिताएविधि सहितदिक्षालीधीअनेते दिक्षानेखरोवरपाळीमोक्षपदपाम्यो. तेपुण्यसारराजा अनेकप्रकारनीराज ऋद्धिओप्रथमपामेलीछे तोपणरामचंद्रनीपेठे पोतानापितानीराज्य समृद्धिपामीनेअतिशे हर्षवंतथयो. प्रथमथयेलीआकाशवाणी सांभळीनेसर्वेराजाओए अतिशयमान्यआप्युं अनेकन्याओतथा सेनादिकघणीसामग्री अर्पणकरी अनेजगतमांतेनीघणी प्रसिद्धिकरी, नेपोतपोतानीजेसारी सारीवस्तुहतीतेतेअर्पण करीपोतानांमोटपनो त्यागकरीदासकिंकरना

उद्यमनेधिकारछे. अथवाकेटलाकतोकामरागवडेआव्या, केटलाकलोभवडेआव्या, एममोटामोटापणमोहपामीनेआव्या.तेवखते शतद्वारनामाराजानुंपण निमंत्रणआव्युं. तेनेपुण्यसारेजाणीविचारकर्योके आप्रकारनासंदिग्धअर्थवास्ते हुं जाउंकेनजाउं. प्रसिद्धपणेजाउंनेकन्यानवरे तोपणमारुंउपहासथायने घणाराजानोसमाजथयोछे तेकौतकजोवानेमनझाल्युं रहेतुंनथीमाटेकेम करवुं ? पछीनिश्चयकर्योके आपणेगुप्तजवुं. अनेएकमंचउपरछानामानावेशीरहेवुं. एमविचाकरीपुत्रादिकने आगळमोकली कोइमिषथीसारहीदेवतानुंस्मरणकर्युं. तेदेवतानाबळथीज्यांसुंदर राजाओबेठेलाछेत्यां एकमंचउपरपोतेपणबेठो. अनेपोतानुं कुबडाजेवुंअंगदेवताना प्रतापथीकर्युं. तेवामांमोटाउत्सवथी दिव्यवेषनेधारणकरतीसखीओए सहीतपालखीमांबेठेलीतेकन्या स्वयंवरमंडपमांआवी.अनेप्रतिहारीदासीएवर्णन करेलासमस्तराजानेरुप,गुणसहीतसांभळ्या पणतेसर्वनोअनादरकरीआगळ चाली.एकपंक्तिमांबेठेलाराजाओनो अनादरनथायमाटेअनेआशाथी तृष्णापामेलाराजाओए महामोहथीजोयेलीतेकन्याएकह्युं केआपुरुषमांतोकोइ मारेवरवायोग्यनथी. तेवखतआवेलासर्वराजाओ पश्चात्तापकरवामंडया.केटलाकतोतेकन्यानांमातापितानो वांककाढेछे, केटलाकतोतेकन्यानो वांककाढेछे, केटलाकस्वयंवरनोवांककाढेछे,केटलाकज्ञानिराजा पोतानाकर्मनोदोषगणेछे, थोडीकवारमांसर्वराजाओ देखीरह्यापछीकोपकरती एवीतदासीएटलेराजानुं वर्णनकरनारीदासीबोलीके आवाआवामहासमर्थ रुपगुणेसहीततारी ध्यानमांनथीआवतातो आशुंकुबडानेतारेवरवुंछे ? एमतेकन्यानुंउपहास्यकर्युं. तेउपहास्यने साचुंकरतीहोयने शुंएमते कन्याएप्रथमस्वप्न देखवाथीतेकुबडानाकंठमां वरमाळआरोपणकरी. केमकेस्वयंवरनापहेला दिवसमांतेणीए गोत्रदेवीनुं आराधनकर्युंहतुंत्यारे गोत्रदेवीएकह्युंहतुंके तारंजोअतिशेश्रेष्ठवरवरवो होयतोगुप्तरुपथीआवेलो एककुबडोपुरुष तेनेवरजे.एवा स्वप्ननेअनुसरीतेकन्याए सर्वराजानोत्याग करीजेमभमरीबीजापुष्पनो त्यागकरीकमळनेप्राप्तथाय तेमसर्वनोत्यागकरीतेकुबडाने

द्धांतनासमुद्ररुपएवा तेगुरुप्रत्येपुण्यसारराजाए पोतानापूर्वजन्मनुंवृतांतपुछयुं. त्यारेगुरुवोल्याके हेमाहाभाग ! पूर्वेमहापुर नामानगरमां मोटाआनंदनासमुद्ररुप मोटीऋद्धिवाळो, महाआस्तिकएवोएकपुत्रहतो. तेनेपितादिकआस्तिक पुरुषोनीक्रिया- ओशीखवी. त्यारेतसंसारनुंमंदपणुंकरीने प्रमादरहीतधर्मकरवामंडयो. त्यारेलोकोए तेनुंनामधर्मसार एवुंस्थापनकर्युं. जेवुं नामतेवाजतेमांगुणहता माटेतेअन्वर्थ (यथार्थ) नामवाळो प्रसिद्धिनेपाम्यो. एकदिवससुंदरउद्यानमां हर्षसहीतमित्रो साथे विचरतोहतो अनेकौतुकजोवानीइच्छाए चारेपासभ्रमणकरतोहतो तेवामांएकस्वभावथीज शांतिवाळा उपशमगुणेयुक्त कोइक मुनिनेकायोत्सर्गमां रहेलादीठा. अनेतेमुनिनेएककोइ अनार्यएवीवांदरीआवीने विदारण (छेदन) करतीतेनाजोयामां आवी. त्यारेतेणेविचारकर्यो, केमनुष्यमात्रनीउपद्रवथकी रक्षाकरवीघटेछे तोआमुनिनी रक्षाकरवीमारेयोग्यछे. एमधारीने वांदरीनेनिवारणकरी तोपणतेवांदरीए पिशाचीनीपेठे तेमुनिनेनमूक्या. तेवामहाकठिणउपसर्गमां पणमेरुपर्वतनी पेठेकंपाराए रहीततेमुनिनेतत्काळ केवळज्ञानउत्पन्नथयुं. त्यारेतेमुनिवांदरी प्रत्येवोल्याकेहेभद्रे ! तुंताराअंतरमांशांतिपाम. अनेतुंसांतज- न्मथीप्राप्तथयेला द्वेषनाफळनेकेमनथीविचारती ? एवुंवचनसांभळीने तेवांदरीजेममंत्रथी स्थंभितथइजाय तेमतेविस्मयपामी स्थंभितथइ. तेपुण्यसारेपूछेलाज्ञानी महाराजवोल्याके माराआभवमांआमारीस्त्रीहती तेम.हुंअतिशेआसक्तथइ पितादिकथीजुदो पडयो. स्त्रीनासुखनेआधीनथइ पितादिकथीजुदापडता मूर्खपुत्रनेधिक्कारथाओ. पछीदैवयोगथीसारागुरुनी प्राप्तिथवाथहिंश्रा वकनोधर्मपाम्यो अनेमिथ्यात्वमतने जुटोजाणीतेमांथीश्रद्धारहितथयो. केमकेधर्मरहीतएवामतनेविषे शोस्नेहकरवो ? एमावि- चारीतेमांशिथलआदरथयो आदुष्टस्त्रीनिरंतरद्वेषकरतीहती तेथीवैराग्यपामीमेंआव्रतनोआदरकर्यो. पछीएस्त्रीमिथ्यात्वना पोपणथीअनेअनुक्रमे माराउपरद्वेषधारे द्वेषवाळीथइनेमरणपामी दुष्टसर्पीणीथइ. केमकेमूढपणानाआचरणनेधिक्कारथाओ. दै-

जेवाथइराजामात्रतेनी आज्ञामांरह्या. एमकारेआठेदिशमां पोतानीआज्ञामांभवर्तावतोसूर्यजेमकांतिवडेशोभे तेमआपृथ्विमां शोभतोहतो. अनेदेवतानासमीपपणाथी त्रणखंडनुंअखंडराज्य पोतेएकलोकरतोहतो. कोइदिवसएराजाने दिग्विजयकरवा जवुंपडयुंनथी. तेमकोइदिवससैन्य पणराखवुंपडयुंनथी. तेमलडाइपणकरवीपडीनथी. दूतमोकलीकोइशत्रुनी खबरमंगाववी पडीनथी. कोइदिवससामदान भेदकरवोपडयोनथी. कोइनोदंडकरवोपडयोनथी. कोइविद्याप्राप्तिनेअर्थे देवनुंआराधनकरवुं पडयुंनथी. केमकेएटलोवधोपोताना पुण्यनोमहीमाहतोके पोतानीमेळेजसर्वसम्रृद्धिओप्राप्तथाय. जेमस्वर्गमांइंद्रशोभे तेमपृथ्विमां एराजाशोभतोहतो. एराजानेपूर्वेकहेलीआठ स्त्रीओआठपटराणीओहती. तेमनेप्रत्येकनेएकएक हजारसेवकएटले सेवाकरनारीओवीजीराणीओहती.माटेजाणेआठहजारराणीओएराजानी होयएमजणातुंहतुं. तेत्रीवखतमांश्रुतसमुद्रनापारंगत,महाविरक्त, शुद्धिनुंधारणकरनार, निस्संगएवा गुरुमध्येश्रेष्ठ सुसंगनामे साधुत्यांआव्या. तेवातसांभळी घणाश्रेष्ठ परिवारेसहीत इंद्रनीपेठेसर्व सम्रृद्धियेसहीत पुण्यसार राजातेसाधुनुंदर्शन करवानीकळयो. प्रदक्षणादिकाविधि सहीतते गुरुनुंवंदनकरीपोताना घटतास्थानमां आदरेसहितबेठो. जेपुरुषजेथीमोटपने पामेछेतेपुरुषतेनीमोटी उन्नतिकरेछे. एमनहोयतो एराजानी एवीकृतज्ञता क्यांथीहोय ? अनेएराजानोआप्रकारे पुण्योदयपणक्यांथी होय ? तेकह्युंछेकेधर्मथी ऐश्वर्य प्राप्तथायछे. तेधर्मनोजे नाशकरछेते सुगतिनेक्यांथीपामे ? केमकेतेतो पोतानास्वामिना द्रोहनोपातकीथयो. मोटा पुरुषोएतो प्रथमधर्मथीजप्राप्त थयेलीसम्रृद्धिवडे विशेषपणेधर्मनुं आराधनकरवुं एमएकएकनी सहायताकरवी. प्रथम जेमोटा नहोयतेणेमोटापणुं पामवानेधर्मनुं आराधनकरवुं. पछीसर्वथा प्रकारेप्रमाद रहीतथइने तेजधर्मनी वुद्धी करवी. जेसमेघ, जळनुंपानकरीने जळनोवरसादकरेछे. आप्रकारनीअमृतरुप देशनासांभळीनेचारज्ञाननाधरनार एवासि-

वाळापुरुषोमां तेघणोधार्मिष्टकहेवायो अनेसर्वनेप्रीतिनुंपात्रथयो. प्रथमतोपुत्रपणाएकरीने प्रियहतोअनेहवेतोपुण्यवडेपणअति-
शेलोकप्रियथयो. त्यांथीआरंभीनेएपुण्यसार समकितगुणरुपछे आभूषणजेनेएवोसतोसम्यकप्रकारे इरियासमीती,भाषासमी-
ती, पिंडेषणाएत्रणने विषेतथासमग्रकरवायोग्य वस्तुनोनिक्षेपअनेआदान तेनेविषे तथामळमूत्रनोत्यागकरवो तेनेविषेतथाज-
ळादिकनुंग्रहणकरवुं तेनेविषेअतिशे यत्नवाळोथयो. मनगुप्ति, वचनगुप्ति, कायगुप्ति एत्रणने विषेपणयत्नावाळुंछे मनजेनुं
एवोगृहस्थाश्रममांपण मुनियोनेद्रष्टांतरुपतेथयो. मारुंनाममिथ्यानथाय तथाकोइजगाएलोकमने हसेनहींएवो विचारकरीधर्म
सारएवुंपोतानुंनामतेणे सार्थकदीपाव्युं. अनुक्रमेपिता, धर्मनुंआराधानकरी स्वर्गलोकमांगये सतेतेधर्मसारदुष्टदैवनावशथी
अल्पसारएवोथयो. माटेभवस्थितिनोधिक्कारछे जेएकप्रकारेरहीशकतीजनथी. तेकहुंछेकेलक्ष्मिनी प्रवृत्तिकेटलाक प्रयत्नेकरेछे
तोपणतेमनेप्राप्तथतीनथी. अनेकेटलाकपडयारहेछे तेमनेपणलक्ष्मिसेवेछे अनेतेवेप्रकारनानथी तेमनेपणसेवेछे अनेतेवेप्रकार-
नाछे तेमनेपणसेवेछे. एमलक्ष्मिनोप्रचार विचारमांआवेतेवोनथी. तेपुरुषनोप्रीतिपात्र एकपडोशीमहेतोहतो नेतकुटुम्बवाळो
हतोअनेप्रकृतिवडे अतिशेभद्रिकहतो. अनेसोमएवुंतेनुनामहतुं. तेसारापाडोशीनिप्राप्तिथये सतेतेलक्ष्मिराहितहोय तोपण तेथी
परस्परगुणप्राप्तथायछे अनेलक्ष्मीसहीत होयतोपणपरस्परगुणप्राप्तथायछे, केतेलघुहोयतो लघुकार्यनीसिद्धिप्रयत्नाविना करी
शकेछे. अनेतेमोटोहोयतो आपणुंमोटुंकार्यसुखेथी साधीशकेछे. धर्मसारनोइरियादिक जिवनीरक्षाकरवा प्रमुखधर्मने देखीते
पडोशीपोतानीखेतीवाडी तथाकुवाप्रमुखसंबंधी जिवहिंसककार्यने अतिशेनिंदताहतो. नेधर्मसारनी निरंतरअतिशेप्रशंसाकर-
तोहतो. तेनाप्रवचनमात्रनुं एटलेसिद्धान्तनु आराधननेतो विशेषथीस्तुतिकरतोहतो. नेपोतानांशास्त्रनी निंदाकरतोहतो. तेपु-
रुपपोतानामोटाआरंभमां मग्नहतोतोपणतेप्रकारनी बुद्धिथीतेणेघणुंपुण्यउपार्जनकर्युं. नेवित्तवडेआप्रकारनां धर्मकार्यथायतो

वयोगथीजेवनमां एसापेणहतोतेजवनमां हुंकोपककरीनेउभोहतो. तेवखतमनेदेखीकरडवानेदोडीआवी. तेजवखतकोइआवता मोरेमारी. मरीनेद्वेषथीतेमयूरीथइ. तेमयूरीमनेउपद्रवकरवाआवी. तेवखतकोइश्वाने तेनुंभक्षणकर्युं. त्यारेतेमरीनेकुतरीथइत्यार पछीविराहीथइ. त्यारपछीवाघणपणथइ. तेवखतेमनेमारवाने तेदोडीतेएकखाडमांपडी. तेवखततेनांअंगउपांगसर्वेभाग्यां, तेत्र-खतवांदरानाटोळाए तेनेउपद्रवकर्यो, तेथीमरणपामीने आवांदरीथइछे. तेपूर्वना वैरथीमनेउपद्रवकर्यो. देहधारीएएकअंगे द्वेष कर्योहोयतेपणनिश्चेसहनथायएवोनथी. हालमांअमारीवाणीथीएनेजातिस्मरण ज्ञानउत्पन्नथयुं माटेपूर्वभवनेसंभारी शांतिपामी आवेठीछे. मनमांअतिशयपश्चात्ता पकरती वैराग्यपामीमनेघणुंखमावेछे माटेएआठदिनमां मरणपामीदेवलोकमांदेवीथशे माटे हितनेइच्छनारपुरुषे मिथ्यात्वअनेद्वेषए बेनोत्यागकरवो, जेथीअन्यनर्कनाजेवी दुर्गतिप्राप्तथायछे. देहधारीनेरागछे तेदुःखेनि-वारणकरवायोग्यछे तेथीपणद्वेष तोविशेषे करीनेनिवारणकरवायोग्यछे अनेधर्मद्वेषतोअनंता दुःखनेआपनार एवोनेसर्वअर्थ मात्रनोहणनारएत्रोछे अनेवयोवस्थानाविशेषपणाथी रागतोकोइवखतनथी पणप्रसरतो परंतुद्वेषतोचारेपासथीप्रसरेछे माटे ऋषिनेपणद्वेषमटाडवोएकठणछे. एमकारनीतेकेवळीनी देशनासांभळीने प्रतिबोधपाम्योछे आत्माजेनोएवोथइनेबोल्योके हे प्रभो ! धर्मक्रियानोद्वेषकरनारने पापकरनारनीपुष्टिकरनार एवोहुंछुंमाटमारीशीगतिथशे ? त्यारेतेकेवळीबोल्याके पूर्वेजेपाप कर्याहोयतेनुंप्रायश्चितकरीने सारासाधुनोसमागमकरी धर्मनुंआराधनकरेतो तारीपणनिश्चेसारीगतिथाय अनेतपःक्रिया, अ-भिग्रहइत्यादिदुःखेकरवायोग्य तेनेपणपोतानशिक्तिने अनुसारेकरवुं नेआठप्रवचनमातानुं तुंआराधानकर तोताराचित्तने विषेउदयपामतुंसमकितथशे. तेमांतुंचित्तनेस्थिरकर. एटलावडेतुंमरीनेसदूगतिपामीश. नेत्यारपछीमोक्षपणपामीश. पछीतेपु ण्यसारेतेप्रकारेधर्मनोअंगिकारकरी पोतानास्थानमांगयो. नेधर्ममांएकाग्रहपणुं राखीप्रमादरहीतथइ तेनुंआराधनकर्युं. धर्म

सर्वइष्टसिद्धिने आपनारएवुं तेपुण्यत्रेप्रकारेअथवात्रणप्रकारेकर. आप्रकारनुं तेमुनिनुंवचनसांभळीने प्रतिबोधपाम्यो अनेशुद्ध थइछेबुद्धिजेनीएवोसतो पोतानीसर्वशक्तिवडे समकितपूर्वक इरियादिकनेविषे जत्नावाळोथयो. आप्रकारनुं मोटुंराज्यसतेपण तेराजानुंइर्यादिकने विषेउपयोगपणुं देखीनेकोनेआश्चर्यनथाय ? निश्चळचित्तवाळामुनिने पणतेआश्चर्यथतुंहतुं. जेवोराजा होयतेवीजवहुधाप्रजाहोय माटेतेधर्मनोफेलावो प्रजामांपणथयो अनेलोकमांपण तेधर्मनुंएकछत्रपणुंथयुं. अतिशेबुद्धिवाळोतेरा-जाकोइवखतधर्मजागरणमां एकाग्रचित्तथइनेबेठोहतो. केमकेसंयमविनासम्यकप्रकारे समीति, गुप्तिआदिकआराधना थइश-कीनथी. वळीकइवस्तुनोप्रांतभाग, विचारकरतांग्रहणकरवायोग्यनथी ? सर्ववस्तुनुंअंते जतांनिरसपणुंजणायछे माटेशमी पुरुष (मुनिजन) तोराज्यादिक सर्वरसनोत्यागकरीने शांतरसनोआश्रयकरेछे केमकेशेरडीनारसनीपेठे सेंकडोरस सेवन कर्याहोयतोपणअंते तेसर्वेनिरसथायछे अनेशांतरसतोआरंभमां थोडोहोयतोपणआगळजतांजतां अतिशेश्रेष्ठसुखदायकथायछे माटेतेआर्यपुरुषेएटलेराजाए आप्रकारनोविचारकरी पोतानुंसर्वराज्य पोतानापुत्रने अर्पणकरीपोतानी आठस्त्रीओएसहीत विधियुक्तव्रतनुं (दिक्षानुं) धारणकर्युं. अनेचौदपूर्वपर्यंतअनुक्रमे सिद्धांतपठनकर्युं. अनेअष्टप्रवचनमातानुं विशेषपणेआरा धनकर्युं. अनेतेनेजविषेएकाग्रमनपणुंराख्युं. अनेसर्वजगाएथी व्यग्रपणुंनाशकर्यु. एमघणादिवसथतांएक दिवसेक्षपक श्रेणी प्रत्येआरोहणकरीने (चढीने) कर्मनांपुद्गळबिखेरवामांडयां. एमकरतांतेनेकेवळज्ञाननीप्राप्तिथइ. त्यारेदेवताए मोटीऋद्धि वाळोवेशआप्यो तेनुंधारणकरी आठप्रवचनमातानुं आरधनादिकउपदेशथी लोकनेप्रतिबोधकरवायोग्य जिवोनेसंयममार्गमां प्रवर्तावतोअनुपम केवळज्ञाननेयोग्य एवासुखनाआस्वादपणानेपाम्यो. एटलेमोक्षसुखनेपाम्यो. एमकारेपांचसुमति अनेत्रण गुप्तिएरुप जेमाताओतेनाआराधननुं द्रष्टांतजाणीहेभव्यपुरुषो ! तेनुंआराधनकरवामांप्रयत्नकरो. अनेमोक्षसुखनेपामो.

सारुएममोटापुण्यशाळीनां करेलांमोटांनिर्दोष आचरणकरवामां तेपोतानीआतुरताधारणकरतोहतो. तेसोमनामनापुरुषे ते वणीकपुत्रने श्रेष्ठअभिप्रायवाळो जाणीनेपोतानुंधनवेपारने अर्थेआप्युंकेमके पोतानुंसामर्थ्यसतेंजे दुष्टबुद्धिवाळोपुरुष होयते अन्यपुरुपनाप्रयोजनने साधीशकतोनथी. त्यारेतेनुं धनअरण्यमांउत्पन्नथयेला सुंदरपुष्पनीपेठे तथाकुपआदिक वस्तुनीपेठे तेधनादिकवस्तुनिरर्थकछे. केमकेकोइनाउपयोगमांनथी आवतीमाटे. जेमआपतकाळमां नौकाचलावनार करणधारमळेतो तेनाप्रयोगथी आपतरूपसमुद्रने तरायतेमतेपुरुषपणवेपारनेअर्थे आपेलाधनवडे आपतरूपसमुद्रतरीने तेधनपाछुंतेनेआपीनेपोते धनाढयथइघणोसुखीथयो. एमकारेसारापडोशीनासमीपपणामां मोटोआश्चर्यकारीगुणछे. कृतिपुरुषने विषेकृतज्ञपणुंमोटुंरहे-लुंछेएमधारीतेनुं घणुंसन्मानकर्युं. विशेषकरीने तोतेदिवसथी आरंभीनेपरस्परघणीप्रीतिथइ. एवातघटेकेमकेमोटा पुरुषनी एवीजास्थितिछे. हवेतेकुटुम्बधारीपुरुष पोतानुंआयुष्यभोगवी मरणपामीनेपूर्वेकहेलो एवोपुण्यात्मापुण्यसारनामे कुमारथयो. धर्मसारतोश्रावक धर्मनुंआराधनकरी अंतेमरणपामी आठमादेवलोकमां एकमोटोदेवथयो. तेणेपूर्वभवमांकरेलोपोतानोमोटो उपकारअवधीज्ञानथी जाणीपरोपकारनो प्रत्युपकारकरवानी इच्छाएज्यारे पुण्यसारनेअपमानथयुं नेअभिमानथी घरमूकी बारणेनीकळ्यो तेदिवसथीजगुप्तपणे तेनीसेवातेदेवनिश्चळचित्तपणे करतोहतोअनेतेतेदिव्य वाणीवडेबोलतोहतो. तेदेवताए कांतसंकेतकरेला मित्रनीपेठेतारुंसमीपपणुं अनेअवसरेअवसरे सूचनापणुंकरतोहतो. उत्तमपुरुषने विषेकरेलोअल्पपणउपकार वडनावीजनीपेठे आगळआगळ मोटोविस्तारवाळोथायछे. अष्टप्रवचनमातानी प्रशंसारुपआराधनाथी अनेआठआठस्थानमां महीमावाळीकन्याओ नेराज्यादिकनी प्राप्तित्यारेथइअने मोटीसम्रृद्धिनी प्राप्तिपणथइ. अनेपुण्यनाअनुमोदन मात्रथीनरने दुर्लभएवुं अपरिमितफळनी प्राप्तिथवाथी तुंसर्वअंगेसुखीथयो. तोजेनीअनुमोदनामात्रथी आवामोटाफळने तुंपाम्यो तोहवे

तपबारप्रकारनुंछे. तेकुशळपुरुषोए आभ्यंतरनेबाहिर एवाभेदथीकह्युंछे. तेतपनुंग्लानि(खेद)रहीतजेकरवुंअर्थातचित्तनाउत्साह वडेकरवुंपण राजादिकनीवेठनी पेठेनकरवुंअथवा पोतानीशक्तिप्रमाणे करवुंतेतपाचारकहीए. तेपणशास्त्रमांकह्युंछे केएप्रकारनुंतपकरवुंके जेणेकरीनेमनमां ग्लानिनुंचिंतवननथाय. अनेजेणेकरीनेइंद्रियोनी हानीनथायअनेजेणेकरीने योगनीपणहानी नथाय एप्रकारनुंतप करवुं.अनेआशंसा रहीतएटलेपरलोकादिकनी इच्छाएरहीततेतपकरवुं. तेतपनाबाह्यभेद अनशनादिकछ छे.अनेआभ्यंतरभेदतो प्रायश्चितादिक बहुधाछप्रकारनाछे. तेपणशास्त्रमांकह्युंछेके १ अनशन, २ उनोदरिका,३ व्रत्तिसंक्षेप, ४ रसत्याग, ५ कायक्लेशने ६ संलीनताएछप्रकारे बाह्यतपछेअने १ प्रायाश्चित्त, २ विनय,३ वेयाव्रत्य, ४ स्वाध्याय, ५ ध्यानअने ६ कायोत्सर्गएछप्रकारनुं आभ्यंतरतपछे. तेमांअनशनबेप्रकारनुंछे. तेमां१ इत्वरअने २ जावत्जीवक. इत्वरकेहतां नमस्कारसहीतादिक श्रीवीरस्वामिनातिर्थमां छमासपर्यंतनुंछेनेश्री नाभेयजीननातिर्थमां एकवर्षपर्यंतनुंछेने मध्यमतिर्थंकरना तिर्थमांतोआठमासनुंछे. आजगाएश्रेणि, प्रतर,घन,वर्ग,यवमध्य,चंद्रमध्य, चांद्रायण,कनकावळी, रत्नावळी,मुक्तावळी, सिंहनीक्रिडित, इत्यादि नानाप्रकारनुं तपएमांआवीजायछे नेजावत्जीवक तपतो१.पादपोपगमन,२ इंगिनी,३ भक्तप्रत्याख्यानएवा भेदथीत्रणप्रकारनुंछे. तेमांपोतानाकेटलाक शिष्यगच्छमांमोटा भाग्यशाळीतपकरनार नीपजेछेजेशास्त्रोक्त प्रमाणेविहारकरवामांउद्यमयुक्तछे अथवाजेगनुंमरण अभ्युद्यत छेएटलेमर्णकरवामां तत्परछे.१. एप्रकारनीदशाअवस्थानुं परीणामथयेसतेदेवगुरुनेनमस्कारकरीने तेनीसमीपेअनशन ग्रहणकरीपर्वतनीगुफादिकनेविषे त्रसअनेस्थावर एवाजीवरहीतथंडीलने विषेएटले स्थानमांवृक्षनीपेठे नेत्रनाभेपउन्मेषरहीत पणेचेष्टाएरहीतपणे प्रथमसंहनना जेधणीछेअनेजेदेहनी कांइपणसेवानथी करताअने जेतेसंस्थानवडे रहीशकेछेअने प्रशस्तध्यानमांथी प्राणांतेपणडगतानथीने स्थिररहेवासमर्थछे तेथीतेपादोपगमन नामेअनशन

एप्रकारेतपागच्छमां श्रीसोमसुंदरसुरी तथाश्रीमुनिसुंदरसुरी तेनाशिष्यश्रीरत्नशेखर सुरीएरचेलाआचारप्रदीपनामनाग्रंथने विषेचारित्राचारनो प्रकाश एनामनोत्रीजो प्रकाशसंपूर्णथयो. ॥ ३ ॥

हवेतपआचारनी प्ररूपणाकरेछे एटलेकेहछे. तेमांतपावीए देहकर्मादिक जेणेकरीनेतेतपकहीए. तेशास्त्रमांकह्युंछेके रस, रुधिर, मांस, मेद, अस्थि, मज्जा, शुक्र, जेणेकरीनेतपायछेअने अशुभएवांकर्मपणतपायछे तथीतेनुंनामनिरुक्तवडेनीपजेलुंतपछे. अनेतपआभवने परभवनेविषेसर्वअर्थनुंसाधकछे तेकह्युंछेकेसर्वलक्ष्मीमात्रने सांकळविनाबांधी राखनारतपछे अनेविघ्न, प्रेत, भूत, इत्यादिकथीरक्षाकरनार अक्षरविनानोमंत्रपणतपजछे. अनेतपवडेअस्थिर होयतोपणतेस्थिरथायछे अनेवांकुंहोयतोपण सरळथायछे. अनेदुर्लभहोयतेपणसुलभथायछे अनेअसभ्यहोयतेपण सारुंसभ्यथायछे माटेतपवडेजसर्व कार्यसिद्धथायछे. सर्वएवीकर्मप्रकृतियोनो परीणामवशथीउपक्रम थायएमकह्युंछे. अनेबहुधातोअनिकाचितनो उपक्रमथाय छेअनेतपथीतोनिकाचित एवीपणकर्मप्रकृतियोनो बहुधाउपक्रमथायछे माटेकर्मनिर्जरानेअर्थेतपजतपवुं. तेउपरऋषिप्रणितवचन छेकेआलोकनासुखने अर्थेनतपवुं. तथामोटीरद्धिनेअर्थे पणतथाकीर्तिनेअर्थेतथा अन्यसुखनेअर्थेपणतपनकरवुं. तपतोआलोक परलोनेविषेबेप्रकारनांसुखने आपवासमर्थछे. तोपणनिर्जराने अर्थेतपकरवुं तेश्रेष्ठछे.

माटेप्रवचनमांप्रसिद्ध एवांनवप्रकारनां निदान (नियाणु) तपस्वीपुरुषे त्यागकरवां. तेशास्त्रमांकह्युंछे केजेशुद्धएवा चारित्रनुंपालनकरीने भोगादिकनुं नियाणुंकरेछे तेअज्ञ (मूर्ख) पुरुषछेकेमके तेतोजेमफळदेवामां दक्षएवाकल्पवृक्षने वृद्धि पमाडीभस्मकरेछे तेवोतेमूढपुरुषजाणवो. अनेनिदाननुं स्वरूपतोअमोए करेलीप्रतिक्रमण सूत्रनीवृत्तिथीजाणवुं. तपतोछप्रकारनुंबाह्यछे अनेछप्रकारनुं आभ्यंतरछे. एवाबारतपनाभेदछे. तेतुंजेआचरणकरवुं तेतपाचारकहीए. तेउपरआर्षवचनछे के

नामब्राह्मणरहेतोहतो तेनेराजाएपोतानानगरथी काढीमूक्यो त्यारेतेचोरनीपल्लीमांजइरह्यो. तेचोरनापतिए अनुग्रहणकरीपोतानोपुत्रकरी स्थापनकर्यो. अनुक्रमेतेपल्लीपतिमरणपामे सतेपोतेजपल्लीपतिथयो. एटलेमर्वचोरनोअधिपतिथयो सर्वजनाए निर्दयपणेमहारकरे तेथीतेनुंनामदृढमहारी एवुंलोकमांविख्यातथयुं. एकदिवसतेदृढमहारी चोरोनेलइकुशस्थळनामागामनेलुंटवागयो. त्यांएकदाळिद्रिदेवशर्मनामे ब्राह्मणनाघरमांथी परिपकवथयेलापायस (दूधपाक) नेहरणकरीआवतोएक पोतानो सेवकचोरदीठो तेवखतनानांछोकरांए पोकारकरवामांड्यो त्यारेक्रोधपामेलातेब्राह्मणे चोरोनेपशुनीपेठे घरनीभूंगळलइमारवामांड्या. तेनेजोइतेमनीरक्षाकरवामाटे दोडीआवता तेपल्लीपतिए सन्मुखआवतो तेब्राह्मणनेतथासमीपछे प्रसवजेनोएवी ब्राह्मणीनेमारीनांख्यां. नेतेब्राह्मणीनुंपेट छेदनथवाथी तेमांथीनीकळेलोगर्भ तरफडीआंमारे तेनेजोइतेपल्लीपतिने दयाउत्पन्न थइअने घणोतेनेपश्चात्तापथयो नेपोतानाउमयने धिक्कारकरी एकउद्यानमांगयो अनेत्यांकोइरहेलासाधुपासे तेणेदिक्षालीधी अनेएवोअभिग्रहलीधोके जेदिवसमनेआहत्यानुंपाप सांभरेतेदिवसभोजननकरवुं तथाबीजोअभिग्रह एवोलीधोके मारेनिरंतर क्षमाराखवी पणगमेतेथाय तोपणक्रोधनकरवो. एवावेअभिग्रह लइनेतेजगाममां भिक्षा करवामाटेविचरतोहतो लोकपणतेने निंदा, तिरस्कार, ताडनइत्यादिकवडे पापसंभारीआपनाहता. त्यारेछमासपर्यंत कोइप्रकारेतेणेभोजननकर्युं अनेतेणेआर्तध्यानपणनकर्युं. तेथीतेसिद्धथयां. एमप्रकारेप्रथमनोभेदसंपूर्णथयो.

बीजुंउनोदरनामेतपजेमांउणुं एटलेओछुंपेटराखवुं एटलेसंपूर्णपेटभरीने नजमवुंतेउनोदरतपपणद्रव्यथी अनेभावथी वेप्रकारेछे. द्रव्यथीतोउपकर्ण, भक्त, पान, एछेविषयजेनेएवुंछे. उपकर्णविषयकउनोदर तपतोजिनकल्पीकादिकने अथवाते जिनकल्पनाअभ्यासकरनारनेथायछे. एमजाणवुं. पणबीजानेनथीथतुं. केमकेउपधीनोअभाव सतेसमग्रसंयमनुंपालनकरवुंथइ

थइशकेछेअने बीजुंइंगिनीनामेअनशन तो अन्यअन्यस्थाननी अपेक्षाएपोतेवांच्छित करेलाप्रदेशमांरहीने पोतानीमेळेजपोताना शरीरनेफेरववुं इत्यादिकनेकरताचेष्टा सहीतप्राणनोत्याग करतासूधीजेरहीशकेछे तेमनुंजेअनशनतेइंगिनी अनशनकहेवायछेअनेजेगच्छमां रहीतेनोआश्रयकरी सुकुमारसंथारामांरहीदेहनो तथाउपकर्णनीममता रहीतत्रणप्रकारेअथवा चारप्रकारेआहारनुंपचखाणकरी पोतानीमेळेजग्रहणकर्योछेनमस्कारजेणेअनेसमीपरहेला साधुएआप्योछेनमस्कार जेनेनेपोतानीमेळेशरीरनी उदवर्तनादिकनेकरतो एटलेफेरवतोसमाधी वडेकाळकरेछेतेनेभक्त प्रत्याख्याननामेअनशन थायछे अनेएअनशनतो नीमाएशरीरनुंप्रतिकर्म करवापणेछेमाटे आर्यादिकनेपण साधारणछे.एटलेआर्यादिकथकीपण थइशकेछे तेशास्त्रमांकह्युंछे केसर्वेआर्याओ तथासर्वेपणप्रथम संवयणविनानासर्वेपण देशविरतितेपण प्रत्याख्यानवडेजमर्णपामेछे एत्रणेपणजोव्याघात रहितसतेजथइशकेछेअनेतेपणसंलेखना पूर्वकजकरायछे. अन्यथातोआर्तध्यान थायछे संलेखनाएटले आगममांकहेलाविधिवडे देहादिकनुंकृषकरवुंतेसंलेखनानुं लक्षणछे.शास्त्रमांकह्युंछेके देहनीसंलेखना कर्याविनासहसात्कारे करेछेतेनाधातुमां खेदथवाथी तेनेआर्तध्यानथायछे.माटेदेहना अंतकाळनेविषेत्रप्रकारनुं अनशनकरवुंपण प्रथमथीदेहनीसंलेखना करवानोअभ्यासकरवो अनेव्याघातथयेसतेतो व्याधिथीअथवाविजळी पडवाथीअथवापर्वतनी शल्यापडवाथीअथवाभींत पडवाथीसर्पादिकना अभिघातथी इत्यादिपणुंप्राप्तथयेसते संलेखनाविनापणते अनशनकरायछे. बेप्रकारनुंपणएअनशन सर्वकर्मनाक्षयनुंकारण थायछे.तेकह्युंछे केदेहरूपदुर्गमकिल्लोछे अनेदेहधारीने कर्मपणक्यांसूधीछेके ज्यांसुधीअन्नअनेजळ एबेनोत्यागथयोनथी त्यांसूधी.अनेएमांवंधनरहीततेनोप्रवेशथायछे त्यांसूधीतेछे. १ कषायअनेविषयएबेना आहारनो त्यागजेमांकरायछे तेजउपवासजाणवो. अनेबाकीनुंतोसर्वलंघनमात्रजकह्युंछे. आजगाएद्रढप्रहारी चोरनुंद्रष्टांतआप्रकारेछे. जेमकेकोइकगाममां महाआकरोअन्यायनोकर-

अडधोभागरखो तेनात्रेभागकरवा. तेमांअडधोभागवायुनाचालवाने वास्तेरहेवादेवो अनेअडधोभाग ऊणोरहेवादेवो. तेनी टीकाआप्रकारेकहेछेके पोतानाउदरनाछभागकरवा. तेनोअर्धभागएटले त्रणभागअशन, व्यंजनअनेछाश इत्यादिवस्तुनाआधारवाळोकरवो. अनेबेभागपाणीने वास्तेराखवा अनेछठोभागवायुचालवाने वास्तेऊणोराखवो. शीतकाळ, उष्णकाळअनेए बेनोमिश्रकाळएप्रकारनात्रणकाळसाधारणपणेछे तेमांआहारनुंप्रमाणआप्रकारनुंछे. शीतकाळनेउष्णकाळनुंप्रमाणकहेछे. शीत काळमांद्रव (नरम) वस्तुनोएकभाग, नेअन्ननाचारभागअथवा बेभागपाणीना अनेउष्णकाळमांद्रवना बेभागराखवा अने त्रणभागअन्ननाराखवा. शीतशब्दनोअति शीतएवोअर्थजाणवो. द्रवनोएकभागने भक्तएटलेअन्ननाचारभागएजगाए अथवा शब्दमूक्योछे तेथीमध्यमशीतपणुंसूचनाकरायछे तेथीमध्यमशीतकाळमां बेद्रवनाभागने त्रणअन्ननाभागएमजमध्यमउष्णकाळ मां बेद्रवनाभागने त्रणभक्तनाभागअने अतिउष्णकाळमांतो त्रणद्रववस्तुनाभागअने बेभागअन्नना. एप्रकारनुंपरीमीत,निर्दोष आहारग्रहणकरवानुं जेसाधुनेछेतेसाधुने नित्येउपवासजछे एमजाणवुं. तेशास्त्रमांकह्युंछेके निर्दोषआहारग्रहणकरताएवासाधुने निरंतरउपवासजछे केमकेतेसाधुने देशथीऊणीएवीपूर्वकोटीपर्यंतसाधुपणुंपाळवानुंछेमाटे. १. तथाछठ, आठम इत्यादिविशेष तपतपवाने विपेवणपारणानादिवसे ऊनोदरिकावडेजलब्धीओ उत्पन्नथायछे. जेमकेसाधुनेनखसहीतवाळेलीमुठीमां देखाता अवकाशमांरहेलाकुलमाष (अडधना बाकळा) अनेएकचलुमात्रपाणी एप्रमाणेअन्नजळछमासपर्यंत छठआठमना पारणाने विपेकरेतोतेनेतेजोलेश्याउत्पन्नथाय. एप्रकारेश्रीवीरजिननुंवचनछे. तेजप्रकारनाविधिवडे गोशाळानेतेजोलेश्याउत्पन्नथइहती. एप्रकारेऊनोदरिकातपसंपूर्णथयुं. २. वीजुंवृत्तिसंक्षेपनामातपकहेछे. जेणेकरीनेवर्ताय तेवृत्तिकहीए,एटले भिक्षामागेलुंअन्नजळ. तेनोजेसंक्षेपकरवोएटले ओछुंकरवुंतेवृत्तिसंक्षेपनामातपकहीए. तेदत्तीपरीमाणकरवारूपछे एटलेएकदत्ती, बेदत्ती, त्रणदत्ती

शक्तुंनथीमाटे. अथवाबीजाने पणअधिकउपकर्णनुं ग्रहणकरवानोअभावछे माटेतेथीपणउनोदरतपथइशकेछे अनेभक्तपानसंबंधीउनोदरतपतो पोतानाआहारना प्रमाणनोपरीत्याग करवाथीथायछे. तेआहारनुंप्रमाण आप्रकारनुंशास्त्रमांकह्युंछेकेबत्रीश कोळीआप्रमाणेआहारथी पुरुषनीकुखपुरायछे. अनेस्त्रीनीतोअठावीश कोळीआथीपुरायछे अनेतेकोळीआनुंपरीमाण पण कुकडीनाइंडाजेटलुं प्रमाणमात्रकह्युंछे एवुंगीतार्थपुरुषोनुं वचनछे. तेपणअल्पआहारादिकना भेदथीपांचप्रकारनुंछे. तेकह्युंछेके अल्पआहारउनोदरिकानामे एककवळआहारथी आरंभीनेआठकोळीआपर्यंतनुंछे एककोळीआनुं मानजघन्यपणेछे नेआठ कोळीआनुंमानउत्कृष्टपणेछे अनेवचलारहेछा वेथीआरंभीनेजेकवळग्रहणकरवा तेतोमध्यममानछे. एजप्रकारेनवथी आरंभीने बारकोळीआपर्यंत अपार्धउनोदरिकातपकहेवायछे. नेतेरथीआरंभीनेसोळपर्यंत अर्धभागउनोदरिका तपकहेवायछे अनेसत्तरथीआरंभीने चोवीसकोळीआपर्यंत प्राप्तउनोदरिका तपकहेवायछे नेपचीसथीआरंभीने एकत्रीसकोळीआपर्यंत किंचितउनोदरिकातपकहेवायछे अनेजघन्यादिक त्रणभेदतोसर्वजगाए पूर्वनीपेठेभावनाकरीलेवा एजअनुसारेपान विषेनुंपणउनोदरिकातपजाणवुं तथास्त्रीओनेपणपुरुषने अनुसारेजजाणवुं. अनेभावथी उनोदरिकातपतो जेक्रोधादिकनो त्यागकरवोतेछे ते शास्त्रमांकह्युंछेके जिनवचननी भावनावडेनिरंतर क्रोधादिकनोत्यागकरवो तेभावथीउनोदरिकातप वितरागदेवकह्युंछे. अने उनोदरिका नित्येतपरुपछे माटेजेवीरीतेअन्यपुरुष नजाणेतेमकरवाथी तेनुंबहुफळशास्त्रमांकह्युंछे. तेमजउपवासादिक तपपण जाणवुं. अनेउनोदरिकातपने विषेनिरोगीपणादिकगुणपणघणारह्याछे. तेकह्युछेकेहितआहारवाळा, मितआहारवाळा, अल्प आहारवाळाजेपुरुषोछे तेमनुंऔषधवैद्यकरीशकतानथी. तेतोपोतेजपोतानाआत्मानावैद्यछे. साधुआश्रीने मिताहारपणुं पिंड निर्युक्तिने विषेआप्रकारेकह्युंछेके सर्वजनोएपोतानाउदरना बेभागकरवा. एटलेअडधोउदरनोभाग आहारवडेपुरवोअनेबीजो

करतांपांचदिवसबाकी रहेलाएवाछमासवीती गया.त्यारेचंदनबाळाए तेअभिग्रहपुरोकर्यो अनेभीमपांडवेपण चारित्रनुंग्रहण-करीनेभालाना अग्रमांथीआपेलुंज मारेग्रहणकरवुं अन्यथा नलेवुंएवोअभिग्रहलीधो हतोतेपुण्यात्मा भीमपांडवनोपणते अ-भिग्रहछमासेपूर्ण थयो.एमकारेसत्ववंत शुद्धचित्तवाळापुरुषो अभिग्रहग्रहणकरेछे. एमकारेवृत्तिसंक्षेपनामा त्रीजुंतपकह्युं. हवे रसत्यागनामेचोथुं तपकहेछे.रसएटले गोरसजेदूध,दहीं, घीविगेरेतेसर्वेविकारनां कारणछेमाटेविकृति शब्दवडेकहेवायछे. ते मद्य,मांस,मध, माखण,दूध,दहीं,घी, तेलगोळइत्यादिक ग्रहणकरवां. एसर्वेविकृतिग्रहण करवानोजेत्यागकरवो तेरसत्याग कहीए.पोतानीशक्ति प्रमाणेसर्वरसनो अथवाथोडारसनो निरंतरअथवावर्ष दिवस,छमास,चातुर्मासइत्यादि अवधीपर्यंततेनो त्यागकरवो.तेनिशीथ सूत्रनाभाष्यमां कह्युंछे,विगतीकहेतां दुर्गतितेथकीवीधेलो एवोजेसाधुपुरुष अथवाश्रावकते विकृतिनो करेतांदुग्धादिक विगयनोत्यागकरे अथवातेणेमिश्रित दूधपाक,साकर मिश्रितकांइपीवानीवस्तुते सर्वनोत्यागकरे एटलेविग-यमांथीउत्पन्न थयेलीवस्तुनो पणत्यागकरे केमकेतेनादोषशास्त्रमां कह्याछेकेविकार करवानोअवश्यस्वभावछे माटेएनुंनामवि-कृतिजछेने नर्कादिकगतीने पमाडनारछे ज्यारे कोइकपुष्टआलंबनादि कारणसतेविगयनुंग्रहण करवुंपडेतोते गुरुनेपूछवुंइ-त्यादिविधिवडे ग्रहणकरे.तेकह्युंछेकेहे भगवन् ! आमकारनाकारण माटेहुंविगईग्रहण करवानेइच्छुंछुंअनेते पणआटलाप्रमा-णनीअनेआटलाकाळ पर्यंतइत्यादि गुरुनेपुछीतेनीआज्ञा प्रमाणेग्रहणकरे. एसूत्रनीचुरणीमां आप्रकारेकह्युंछेके विनयपूर्वक गुरुनेवंदनकरी आमकारेशिष्य बोलेकेहेभगवन ! आकारणमाटेआटला काळपर्यंततमारी आज्ञाहोयतोहुंविगय भोगववानेइ-च्छुंछुंएमकारनी गुरुनीआज्ञामागीने पछीतेविगयनेलेवा प्रवर्ते अनेरसनोत्याग केटलाकवणादर्प सुधीकरेअथवा जावत्जीव एटलेजींदगीसुधी करे,जोनिर्वाह करवानुंसामर्थ्यहोयतो. नेउपवासादिकतो लोकमांपणघणा पुरुषोपरीमीतकाळ पर्यंतकरे

इत्यादिकआकारनोनियम. शेरी, अर्धग्रामइत्यादिकद्रव्यथी अभिग्रहकरवो तेपणतेमांज अंतरभावपामेछे. तेमांद्रव्यथी तो आजमारेनिर्लेपभिक्षादि, एकवेइत्यादिदत्तीरुपग्रहणकरवुंछे. तथाभालानाअग्रउपर रहेलामंडकमात्रनुंजग्रहणकरवुंछेइत्यादि जाणवुं. अनेक्षेत्रथीतोएकवेगृहस्थोनां घरतथागाम, परगाम, इत्यादिथीप्राप्तथयेलुं, अनेआपनारउमराउपररहीने आपेअथवा घरमांरहीनेआपे तथाआप्रकाररहीने आपेएवाअभिग्रहनुंग्रहणकरवुं. तथाकाळथीप्रथमपहोर, बीजोपहोरइत्यादि नियमकरेली वेळाएजग्रहणकरवुं एवोअभिग्रह. अनेभावथी बाळ, वृद्ध, नर, नारी, भूषणवाळुं, भूषणरहीत दुःखित, सुखित, बेठोहोय, उभोहोय, सुतोहोय, गौर, कृष्ण, गातो, हसतो, रडतोइत्यादिक देनारपुरुषहोय, तोजग्रहणकरवुं. इत्यादिअभिग्रहणकरवो तेवृत्तिसंक्षेपतपकहीए. तेतपसाधुएतथाश्रावके पोतानीशक्तिप्रमाणे नित्यग्रहणकरवुं. तेयतिदिनचर्यानामाग्रंथमांकह्युंछेकेमुनि मध्येसिंहसमानसमर्थएना मुनिओनित्येनवानवाअभिग्रहनुं चिंतवनकरेछे नेतेअभिग्रहाविनातो जेग्रहणकरवुं. तेनुंप्रायश्चितकह्युंछे तेमाटेहालमांश्रावकपणे सचितद्रव्यनोसंक्षेपकरवो इत्यादिअभिग्रहनुंधारणकरेछे. आप्रकारनुंतपनोछठ, अठम, इत्यादितपथी पणदुस्साध्यछे. अनेतेनुंफळपण अतिशेअधिकछे. केमकेछठ, अठमनुंतपतोनियमितछे नेप्रत्याख्यानकरवाथी आहारनीइच्छानुंनिवर्तन करनारछेअनेआ तपतोकोणजाणेक्यारे पणएद्रव्याभिग्रह पूर्णथशेएमएनुंअनियत पणुंछे.माटेएनुं प्रत्याख्याननथतुंनथी. माटेएतपमांनित्ये आहारनीनिवृत्ति पणानीइच्छारहेछे. एजकारणमाटेकौशंबी नगरीमांश्रीवीरजीने द्रव्यथीकुलमाष(बाकला) मळेअनेक्षेत्रथीदेनार एकपगघरमांनेएकपग उमरावारणेएवीरीते आपेतोलेवुंअनेकाळथी त्रीजेपहोरेलेवुंनेभावथीराजानीपुत्रि दासीपणानेपामी होयतोअनेबेडीओथी छुटीहोयअनेमाथुंमुंडन करावेलुंहोयअनेवळी तेभुखीहोयअनेवळीते रडतीहोयनेसुपडाना खुणामांरहेलाते कुलमाषनेआपेतो पारणुंकरवुं. एवोअभिग्रहग्रहण करीनेनिरंतरघरोघर भ्रमणकरतां

उभाजरहेछेअने कदापिबेसेतोपण उत्कटादिकविषम आसनवडेजबेसे. एमकारेपांचमुंकाय कलेशतपकह्युं हवेछट्ठुं संलीनतारूप तपकहेछे.संलीनता एटलेगुप्तपणुंएकांत शयनआसनकरवुं. तेएकांतनेविषेकोइ प्रकारनीबाधान उत्पन्नथायअनेस्त्री, पशु,नपुंसक इत्यादिवडेरहीत असंसक्तस्थानमां तथाशून्यघरमांतथा देवकुळमांपर्वतनी गुफाप्रमुखगमेते एवास्थानमां रहेवुंतेतथाअनेष- णीयएवापाट प्रमुखनुपणए जगाएग्रहणकरवुं. तेकह्युंछेकेआराम, उद्यान,इत्यादिकनेविषेतथास्त्री,पशु, पंडक(नपुंसक) तेणेर- हीतएवास्थानमां तथाफळक(पाटीयुंप्रमुख) इत्यादिस्थानमां रहेवुं.तेद्रव्यथीजाणवुं अनेभावथीतो मनोयोग,वचनयोग, काय योग,कषाय (क्रोधादिक)अने इंद्रियोतेनुंसंवरतपणुं एजसंलीनताछे. तेचारप्रकारनीछे. तेकहीछेकेइंद्रीओ, कषायअनेयोगतेमने प्रतीतीकरीने संलीनताजाणवी तथानानाप्रकारनी चर्यापणवीतरागेकहीछे तेमांश्रोत्रादिइंद्रियोवडे शब्दादिकजेसुंदरतथाअ- सुंदरतेनेविषेरागद्वेषनुं नकरवुंतेइंद्रिय संलीनताजाणवी. तेकह्युंछेकेसारा अथवाखोटाएवाजे शब्दादिकतेनेविषे तुष्टपणनथवुं अनेरुष्टपणनथवुं एवीरीतेसाधुएवर्तवुं. एमकारेबीजीइंद्रियोनेविषे पणकहेवुंजेमअभद्र एवांरुपादिकचक्षुपने प्रत्यक्षथायतोपण तेनविषेक...रनो कषायनकरेतेकषाय संलीनताकहीएने उत्पन्नथयेलाकषायना उदयनुंरोकवुं तथानीष्फळकरवुं तेपणक- षायसंलीनताकहीए तेपणकह्युंछेकेउदय थयेलाकषायनोनिरोध करवोनेउदयमांप्रवर्तेलानु निष्फळपणुंकरवुं तेकषायसंलीनता कहीछेअनेमन, वचननेकायछेलक्षण जेनुंएवाजेअकुशळयोग तेनोनिरोधकरवोअने कुशळयोगनीउदीरणाकरवी. तेपणकह्युंछे केअप्रशस्त...नो निरोधकरवोअने प्रशस्तयोगनीउदीरणाकरवी. नेविधिमार्गमांचालवुंते योगसंलीनताकहीछे अनेएकांते चर्या(गति)करवी, शयन, आसनअनंतरकह्यां छेतेप्रमाणेकरवांते चारप्रकारनीछेते गजसुकुमाळइत्यादिमोटा ऋषियोनीपेठे तथापापधिक (पोसामांरहेला) सुदर्शनशेठइत्यादिकनी पेठेपालनकरती. एमकारेसंलीनतातपकह्युं, एमकारेबाह्यतपछप्रकारनां

छेनेरसत्यागता तत्वज्ञपुरुषोकरेछे माटेउपवासादिक थकीरसत्यागकरवानुं मोटुंफळछेमाटेमोक्षार्थी पुरुषोएविगयना त्यागने विषेविशेषआदर करवो.जेमकेश्री प्रद्योतनसुरीनाशिष्य श्रीमानदेवसुरीए उपद्रवनीशांतिने अर्थेलघुशांतिना करनारएवानेश्री सुरीमंत्रदेवाने अवसरेजेनाखभा उपरलक्ष्मीअनेसरस्वतीछेतेने देखीएनुंचारित्रनाश थशेएमजाणीझांखुंथयुंछेमुख जेनुंएवागुरुथये सतेजीवतासूधी विक्रातिआदिकनो त्यागकरवोइत्यादि तेणेअभिग्रहनुंधारणकर्युं. तेकह्युंछेकेभक्तजन एवाजेश्रावक लोकतेनुं आपेलुंअन्नादिकतथा समग्रएवीजेविक्रातिओ तेमारेजीवतासूधीन ग्रहणकरवी.एवो अभिग्रहग्रहणकर्यो. तथाआघाटनगरमां राजानीसभानेविषे बत्रीसदिगंबरादिकने जीतवाथीपाम्युंछे हीरलाएप्रकारनुं विरुदजेमणेएवाश्री जगत्चंद्रसुरी तेमणेजीवता सूधीआमेलकरवानो अभिग्रहधारण कर्योहतोनथाबार वर्षउग्रतपकरवाथी तेनागच्छनुंतपाएवुं विख्यातनामधारण थयुं.एम-कारेसाधुएरसनो त्यागकरवो.हवेपांचमुं कायकलेशतपकहेछेके विरासनप्रमुखउग्र आसनकरवावडेतथा शरीरनुंअप्रतिकर्मवडे तथाकेशनोलोच करवोइत्यादिशास्त्रथी अविरोधीशरीरने दुःखउपजाववा रुपनानाप्रकारनुं तेछे तेशास्त्रमांकह्युंछे केवीरासन, उकुडुआसन(अदुगडावेसवुंते) इत्यादिआसनोने विषेघणागुणरहेलाछे तथाशरीरनानीरोधवडे जीवनेविषेदयानुं पालनथाय छे.नेपरलोकनेविषे सार्थकमतिथायछे. अनेबहुमानपणुंपण थायछेअनेनिसंगपणाथी पश्चातकर्मअनेपूर्वकर्म एबेनोत्यागथायछे. अनेलोचमांपण घणागुणरहेलाछे. दुःखसहनादितथा अनित्यभावनादितेमां गुणवर्तेछे.तेलोकमां पणकह्युंछेकेजे मस्तकनोलो-चकरेछेतेनेपश्चात कर्मअनेपूर्वकर्मने जीवहिंसानोपरीग्रह इत्यादिदोषतेनाजायछे कोइआशंकाकरेछे केपरीषहसहन करवाथी एमांशोविशेषगुणछे तेनोउत्तरकहेछेके परिषहतोस्वकृत अनेअन्यकृतकलेशरुप छेअनेकायकलेशतो पोतेकरेला कलेशनाअ-नुभवरुपछे एटलुंविशेषछेमाटे कायकलेशमांनिरंतर कर्मनोक्षयादिकगुणछे. माटेछदमस्थजीन कल्पिकादिकपण बहुधानिरंतर

ळनुंअतिक्रमणथये सतेएटलेउगेलासूर्यने आथमेलोसूर्यजाणेने आथमेलासूर्यनेनथी आथम्योएमजाणेने भक्तादिकग्रहणकरे सनेतेनाविधिवडे विवेकथीत्यागकरेते विवेकनामेप्रायश्चितकहीए. ४. व्युत्सर्गविशेषसाग एटलेकुस्वप्न अथवादुस्वप्नदेखवुं इत्यादिकथये सततेजप्रायश्चितछे. तेटलावडेजतेनी शुद्धिछे. ५. जीवहिंसादिक थयेसतेतपकरवारुप प्रायश्चितछे. ६. जेतप-वडेगर्वपामेलोछे अथवातपकरवा असमर्थछे, ग्लान, बाळ, वृद्धइत्यादिकछे तेतपातपकरवानी श्रद्धाएरहीतछे नेजेवारंवार आपेलातपवडेपण नथीदमातोअने जेनिष्कारणअपवादमां आसक्तथयोछे अनेजेछमहीनाथी अधिकतप, रुप, प्रायश्चितने योग्यछेएवा अतिचारनासमुहने जेकरेछेतेतोवर्णनप करवायोग्यप्रायश्चितने योग्यछेतोपणमहाव्रतना आरोपणकाळथीआ-रंभीनेपांचदशरात्रि दिवसनाअनुक्रम वडेसाधुपणाना पर्यायनोछेदथये सतेछेदनामेप्रायश्चित अपायछे. जेमकोइदुष्टव्याधिवडे दुषितथयेलाअंगनो छेदशेषबीजाअंगनी रक्षानेअर्थेकरवोपडेछे तेमशेषपर्यायनीरक्षा करवानेअर्थेअतिचारना अनुमानेदुषित थयेलापर्यायनो छेदथायछेमाटेएने छेदप्रायश्चितकहीए ७. हवेमूळप्रायश्चित्तने कहेछेकेसंकल्पवडे कारणविनापंचेन्द्रियनोवध करवारुपवादथयेसते एटलेअन्यनेनाश करीशइत्यादिअहंकार वडेतथास्त्रीसेवादिकने विषेमृषावाद, अदत्तादानअनेपरीग्रह तेनेविषेउत्कृष्टसंकल्प वारंवारसेवनकरे सतेएपांचेनुंकराववुं, अनुमोदनाकरवी, मंत्रयंत्रऔषधादिकवडे स्त्रीनुंगर्भाधान, छेदनादिरुप. मूळकर्मथयेसने तथाचारित्रादिकनो त्यागथयेसतेफरीथी व्रतनुंआरोपणकरवुंते रुपमूळप्रायश्चितजाणवुं ८. अन-वस्थाप्यनामेनवमुं प्रायश्चितकहेछेके अतिसंकलीष्टएवा विचारवडेमरणनी अपेक्षारहीतनिर्दयपणे प्रहारकरनारनेउत्कृष्टपणे छेअनेबहुवारचोरीकरनारने, कारणविनासावद्य पदनेकहेनारनेतथाआचार्य, उपाध्यायने अनवस्थाप्यनामेप्रायश्चित्तछे.तेप्रा-यश्चितकर्याविनाते गणथीनेनेविहारकरायछे अनेप्रायश्चितकर्यापछी तेपोतानागणनी संघाथेविहारकरेछे. साधुसंगाथेआलाप

कह्यां. आहारादिकवाह्य द्रव्यनीअपेक्षाछेमाटे बहुधावाहिरएवा देहनेतापकरवापणुंछेमाटे, अनेलौकिकएवा कुतीर्थिकपण तेनेतपजाणेछेमाटे तेनेवाह्यतपकहीए अनेपोतानाअभिप्राय प्रमाणेतेतपनुंसेवनथायछे माटेपणवाह्यतपकहीए. हवेआभ्यंतर तपकहेछे तेमांप्रायश्चित, तेतोअतिचारनी विशुद्धिनुंकारणछे. नेप्रायकहेतांबहुधापणे तेमांचित्तराखवुं पडेछेमाटेतेनुंनामप्रा-यश्चितकहीए तेआलोचनादि दशप्रकारनुंछे. १. आलोचन, २. प्रतिक्रमण, ३ मिश्र, ४. विवेक, ५. व्युत्सर्ग, ६. तप, ७. छेक, ८ मूळ, ९. अनवस्थाप्यअने, १०. पारांचिक. आलोचनाएटले गुरुनीआगळ पोतानाअपराधनुंप्रकटकरवुं.कोइ जगाएतेटलावडेज शुद्धिथायछे. जेमअवश्यकृत्यने विषेसोहाथथीआगळ गमनागमनकरवाने विषेसम्यकउपयोगवाळोछेमाटे निरतीचारएवा यतिनेछेकेमकेतेवा अतिचारसहीतनेतो उपरनाप्रायश्चितनोसंभवछेनेकह्युंछेके अवश्यकृत्यमां गमनागमननेविषे निरतीचारवाळाने केमशुद्धिनहोय? सूत्रनेअनुसरीनेप्रवृत्ति करीछेमाटेअनेजेसूक्ष्म एवीआस्रवक्रियाथायछे तेनीशुद्धिने अर्थेआलोचनाकहीछे. १. प्रतिक्रमणकहेतां इर्यासमीतीआदिकने विषेसहसात्कारथी अथवाअणविचारें कोइप्रकारेपण मार्गमांकथादिक कहेवाथीगृहस्थ साथेबोलवादिकने विषेप्रमादथयेसतेपण हिंसादिदोषनीप्राप्ति थयाविनापण प्रतिक्रमणछे. २. इच्छाकारादि सामग्रीकर्याविना अविधिथीछींकखावी, बगासुंखावुंइत्यादिकने विषेमिथ्यादुःकृतरूपछे आजगाए निश्चेगुरुनीसमक्ष आलोचना, विनापणमिथ्या दुःकृतमात्रवडेज शुद्धिथायछेअने शब्दादिविषयनो अनुभवकरीनेकोइने एवोसंशयथायके एशब्दादिकनेविषे मनेरागथयोअथवा द्वेषथयोएमजाणेतो तेमांशंकानोविषय थयेसतेगुरुसमक्ष आलोचना करेअथवागुरुना आदेशवडेमिथ्या दुष्कृतदेवाथीपण, शुद्धथवायछे. एप्रकारना मिश्रप्रायश्चितने विषेशब्दादिमां रागद्वेषनेहुं निश्चयपाम्योछुंएम जाणेतोतेनुंप्रायश्चितकरे. ३. अशुद्धएवुंअशनादिकने शुद्धबुद्धिवडेग्रहणकरेने पछीअशुद्धजाणेनेक्षेत्रका-

तपकहेवायछेअनेगुरुना आगळआलोचना करेलाअतिचारनुंअल्पतप वडेशुद्धिथायछेएमआगममां प्रतिपादनकर्युंछे.अनेअनालोचनकरेलाअतिचारनुं तोघणातपवडे पणप्रायश्चित्तनथी. तेजगाअेलक्ष्मणार्य इत्यादिकनांद्रष्टांतसंभळायछे. एमकारेप्रायश्चित्त संपूर्णथयुं. हवेविनयकहेछे विनयचारप्रकारनोछे. १. ज्ञाननोविनय. २. दर्शननोविनय. ३. चारित्रनोविनय,नेऔपचारिक विनयएवाभेदथी चारप्रकारनोछे. तेमांवहुमानपूर्वकज्ञान ग्रहणकरवानोअभ्यास करवोतथातेनुं स्मरणकरवुंइत्यादिक ज्ञाननोविनयजाणवो. अनेसामायिकादिक सकळएवाश्रुतने विषेभगवंतेप्रकाश करेलापदार्थअन्यथा नथीअनेतेनोअसंभव पणनथी.एमकारेयथार्थ तत्वार्थनीश्रद्धा करवीतेपणनिशंकीतत्वादिकवडे करवी. तेदर्शनविनयकहीए अनेचारित्रनीजे श्रद्धाकरवी अनेसम्यकप्रकारे आराधनकरवुंअने वीजाआगळपणतेनी प्ररुपणादिककरवुं तेचारित्रविनयजाणवुंअने प्रत्यक्षएवाआचार्यादिकथयेसतेउभुं थवुं,सन्मुखजवुं, हाथजोडवा,इत्यादि करवुंतेतथातेआचार्यादिक परोक्षसतेकाय, वाणी,मनवडे अंजळीक्रियाकरवीतथातेमना गुणनुंकथनकरवुं तथास्मरणकरवुं इत्यादिसर्वउपचार विनयजाणवो. एमयोगशास्त्रनी वृत्तिमांकह्युंछे. अनेश्रीदशवैकालिक सूत्रनीवृत्तिइत्यादिक स्थळमांतोसातप्रकारनो विनयकह्योछे.तेपूर्वोक्त चारप्रकारनाविनयमां मन,वचन अनेकायएत्रण प्रकारनाविनयभेदनुं प्रक्षेपकरवाथीसातभेद थायछे.तेकह्युंछेके आचार्यादिकनो सर्वकाळेमन, वचन,कायवडे विनयकरवो. नेअकुशळएवांमन, वचन, कायनोनिरोध करवो नेकुशळनीउदीरणा करवी. १ दशवैकालिक निर्युक्तिमांतोपांच प्रकारनोविनय कह्योछे.तेमां१ लोकोपचारविनय, २ अर्थनिमित्तविनय, ३ कामहेतुकविनय, ४ भयविनय,अने ५ मोक्षविनय एमपांच प्रकारनाविनयकह्याछे. तेमांप्रथमनाचार प्रकारनाविनयतेतो तेजग्रंथथीजाणी लेवा.अनेपांचमो मोक्षविनयछे तेनाभेदकहुंछुं. तेमोक्षविनयपांच प्रकारनोछे. १ दर्शन, २ ज्ञान, ३ चारित्र, ४ तपतथा ५ उपचारिक एवापांचभेदछे. हवे

करवो, मंडळीकरवी, संघाटककरवुं, भक्तपानर्नुंग्रहणकरवुं, एकजगाएसंघाथेरहेवुं, इत्यादिसर्वेकरायछे. अनेज्यांसूधीप्राय-श्चितनकर्युंहोयत्यां सूधीतेनेसाधुरहेता होयसांनराखेअनेतेने शिष्यादिकपणन वंदनकरेनेग्रीष्मऋतुमांचतुर्थ, षष्ठ, अष्टएवांतप करेनेशिशिरऋतुमांछठ, अठ्ठम, एवांतपकरेने वर्षाकाळमांआठम, दसम, द्वादशएवांतप, जघन्य, मध्यम, उत्कृष्टपणेकरेने पारणानेविषेनिर्लेप भोजनकरेअने जघन्यपणेछमाससूधी अनेउत्कृष्टपणेबारवर्ष सूधीतपकरेसारपछी तेनेमहाव्रतनेविषेस्थापन करे. एवोभावछे. एवाततोआचार्य, उपाध्यायनेजछे अनेबीजानेतोएदोषनी प्राप्तिथयेसतेपणमूळ प्रायश्चितजथायछे. ९. जीन अथवाजीनप्रवचन इत्यादिनीआशातना करनारनेतथापोताना वेशजेवावेशनेधारण करनारीस्त्रीतथा राजानीस्त्रीइत्यादिकने सेवनकरनारनेतथा मुनिनो, राजानो, आचार्यनोवधकरनारने तोपारांचिकप्रायश्चित प्राप्तथायछे. नेतेनेगणथीबाहीरकढाय छेअनेतेअर्धयोजन प्रमाणेक्षेत्रांतरमां विहारकरेछेअनेजीन कल्पिकनाजेवामहासत्ववाळाने नेमोटातपनाकरनारने अनवस्थाप्य तपनींपेठेतपकरवादि रुपप्रायश्चितजाणवुं. एनेविषेपुलाकलब्धिवाळाने प्रथमनांछप्रायश्चित, बकुश अनेप्रतिसेवनाकुशीळने स्थवीरकल्पनेविषेदशे पणप्रायश्चितछे. नेजीनकल्पीकनेनेयथालंद कल्पीकनेआठछे. नेनिर्ग्रंथसाधुनेआलोचना अनेविवेकबे बेप्रायश्चितछेअनेस्नातकने एकविवेकरुपप्रायश्चितछे नेसामायिकसंयमवाळाने नेस्थविरकल्पीनेछेदअने मूळतेणेरहीतएवांआठ प्रायश्चितछेनेजीनकल्पीने विषेप्रथमनांछछेने छेदोपस्थापनीयने स्थवीरकल्पनेविषे दशेप्रायश्चितछेने जीनकल्पीनेविषेआठछे नेपरीहारविशुद्धिवाळाने स्थवीरकल्पमांआठछे. सूक्ष्मसंपरायवाळाने आलोचनाअनेविवेक एबेप्रायश्चितछे. एप्रकारेव्यवहार सूत्रनादशमा उद्देशानिटीकामांछे. एप्रकारछेल्लांबेप्रायश्चित तोचौदपूर्वीनीसाथेज उछिन्नथयांछेनेबाकीनां आठदुःप्रसहसुरी पर्यंतछेएमजाणवुं. बाह्यतपनाभेदथकी प्रायश्चित्तनुंविशेषपणुंछे. कर्मक्षयकरवानाकारण वडेअंतर्गततपपणुंछे माटेएआभ्यंतर

सिद्धिनुंसाधनछे. इत्यादिज्ञानाचारना बीजाभेदनीव्याख्यामां कह्युंछे एमकारेविनयकह्यो. २ हवेवैयावृत्त्यकहेछे केव्याधि,परिषह,उपसर्ग, इत्यादिप्राप्तथये सतेपोतानीशक्ति प्रमाणेतेनोप्रतिकार करवोएटलेउपाय करवो.अन्न,पान, वस्त्र,पातरांइत्यादिकनुंआपवुंतथा तेमनेविश्रामण इत्यादिवडे(हाथपगदाववा इत्यादिवडे) तेमनेअनुकुळएवुं आचरणकरवुंते वैयावृत्त्यकहीए, अर्थातसेवाकरवीते. तेनादशभेदछे. १. आचार्य, २. उपाध्याय, ३. स्थविर, ४. तपस्वी, ५. ग्लान, ६. सेहय ( ) ७. साधर्मिक, ८. कुळ, ९. गणने १०. संघ. एमनीसेवाकरवीते तेमांस्थवीरत्रण प्रकारनाछे.१. श्रुतस्थवीर, २. पर्यायस्थवीरने ३ वयस्थवीर समवायांगपर्यंत भणेलाहोयतेश्रुत स्थवीरकहीए. जेनेदिक्षालीधां विशआदिकवर्षथयां होयतेपर्याय स्थवीरकहीए अनेसीत्तेरआदिक वर्षजेनेथयांहोय तेवयस्थवरिकहीए. नेदशमप्रमुखविकृष्ट तपनोकरनार तपस्वीकहीए.अने एकजातनाघणा गच्छोनोसमूहते कुळकहीए जेमचंद्र आदिककुळछे.तेम अनेएकआचार्यजेनो नियंताछेएवासाधु समूहनेगच्छ कहीए आजगाए चंद्रगच्छ,कुळमध्ये अंतरभावथवाथी जूदोनथीकह्यो. अनेकुळनोसमुदाय तेगणकहीए. जेमकोटीकादिगण कह्योछेतेमसाधु साध्वी,श्रावक श्राविकाएवाचार भेदवाळोसंघकहीए. तेनुंवैयावृत्त्यकरवुं तेनुंअतिशेमोटुंफळछे. तेशास्त्रमांकह्युंछेकेउत्तमगुणने धारणकरनारनुं वैयावृत्त्यनियमाये करवुं.तेनिश्चे प्रतिपातीअनेअप्रतिपाती एवावेभेदवाळुंछे, जेणेव्रतभाग्युं छेतेनुंचारित्रनाश पामेछेअनेगणनाकर्या विनाउंश्रुतनाशपामेछे पणसुखनाउदयनुं करनारवैयावृत्त्यनथीनाश पामतुं. आजगाए पूर्वजन्ममां ५०० साधुनेनित्येअन्नपान आपवुंतथाविश्रामण करावबुंएवाअभिग्रह वाळाभरतचक्रवर्तिअने बाहुबळीतेमनुंद्रष्टांत जाणवुं.अनेएसर्वनी, वैयावृत्त्यकरवारुप अभिग्रहवाळोवसुदेवनो जीवतथानंदीएनामे महर्षिइत्यादिकनां द्रष्टांतजाणवां.एमकारेवैयावृत्त्य संपूर्णथयुं.हवेस्वाध्याय कहेछे.तेस्वाध्याय पांचप्रकारनोछे. १., वाचना, २. प्रच्छना, ३. परावर्तना, ४.अनुप्रे-

उपचारिकविनय पणबेप्रकारनोछे, प्रतिरुपयोगनुंजोडवुं तथाआशातनानोत्याग करवोएमबेप्रकारनोछे. अनेप्रतिरुपयोग विनयपणकायिक योगवाचिकयोग, अनेमानासिकयोग एत्राभेदथीछे हवे प्रतिरुपविनयतेपरनी अनुवृत्तिकरवा रुपछे.तेत्रण प्रकारनुंछे. कायिकयोग, वाचिकयोगअने मानासिकयोगएवा भेदोथीअनुक्रमेआठ प्रकारनो,चार प्रकारनोअने बेप्रकारनोछे. तेमांअभ्युत्थानकरवुं एटलेउभुंथवुं,हाथ जोडवा,आसन आपवुं,अभिग्रहकरवो, वंदनकरवुं, सुश्रुषाकरवीअने पछवाडेजवुं, नेसंसाधनएत्राएना आठभेदछे.तेमां अभिग्रहएटलेगुरुनो नियोगकरवानुंअभिसंधान करवुंएटलेगुरुमहाराज कांइकआज्ञाकरे तेमकरवुंअने अनुगमनकहेतां आवतागुरुआदिकने देखीसन्मुखउठीजवुंअने संसाधनकहेतां तेगुरुआदिकउठीने चालेसतेपछ-वाडेजवुंअनेहित वाणिअनेमित कहेतांअल्पवाणि अनेअपरुषकहेतां कठोरनहींएवी वाणिगुरुप्रत्येविचारी विचारीनेबोलवी. अनेपोतंजेआलोचीत कर्युंहोयतेकहेवुं. इत्यादिप्रतिरुप लक्षणविनयजाणवो. तेत्रणप्रकारनोछे, अनेअनाशातना विनयनाबा-वनभेदकह्याछे तेमां १. तीर्थंकर, २. सिद्ध, ३. कुळ, ४. गण, ५ संघ, ६. क्रिया, ७.धर्म, ८. ज्ञान, ९. ज्ञानी, १०,आ-चार्य, ११. स्थवीर, १२. उपाध्याय, १३. गणी. एतेरनी १., अनाशातना, २. भक्ति, ३. बहुमान, ४. वर्णसंज्वलनएवा भेदयुक्तकरीएएटलेएतेरनेएकएकना चचारभेदकरीएत्यारे १३-४ ५२ परथाय.आजगाएकुळएटलेनागेन्द्रकुळ,चंद्रकुळइत्यादि कुळजाणवां. गणएटलेकोटिक आदिगणजाणवा स्थविरएटलेसंयममां खेदपामनारनेस्थिर करवानुंकारणरुप एवाअनेगणी एटलेगणना अधिपतिएमकारनो अर्थतेगाथानीटीकामां कार्योछेअनेप्रवचन सारोद्धारनीवृत्तिमां तोगणीएटले केटलाकसा-धुनासमुदायनो अधिपतिएमकह्युंछे अनेयोग्यउपचाररुप, भक्तिजाणवी.ने अंतरसंबंधीप्रीति बंधनाविशेषथी बहुमानजाणवुं. अनेवर्णसंज्वलन कहेतांवर्णएटले कीर्तितेनुंसंज्वलन कहेतांप्रकाशकरवुंते जाणवुं. वळीविनय आभवनेपरभवमां पणसर्वअर्थ

ननीउत्पत्तिथइछे. अनेकांतिपुरीमां श्येनशेठतत्त्वनोजाण हतोअनेविवादकरता त्रणपुत्रनेभार्याए निवारणकरते सतेपणपोतानुं धन,भवन,आपीदीधुं. अन्यथाप्रकारेते कल्हनीनिवृत्तिथाय एमनहोतुंअनेपोतेगरी गयेलामोटाशेठना घरमांदुष्टव्यंतर रहेला हतातेवाशून्यघरमां रहीनेअणुजाणह जस्सुग्गणेएगाथा कहीनेरात्रीएउभा हताअनेपडीक्कमणु करीनेस्वाध्यायनुं परावर्तन करताहताअने रेजीव! सुखदुःखमांपरतो निमित्तमात्रछे सर्वेजीवोपोताना करेलाकर्मफळनेज भोगवेछेमाटेमिथ्या परनाउ परशावास्तेकोपकरेछे. ? मोहथीअतिशेमूढ थयेलाजीवोअस्थिर एवाघरनेविषेशीघ्रपणे मूर्छापामेलाछे. तेजीवो जीनवचनना अजाणछे.माटेसंसार रुपवननेविषेभमेछे. माटेअजाणपणाने धिक्कारछेधिक्कारछे. जेमोहवडेमोहपामेला जीवोपुत्रनो तथामित्र-नोपरीहारकरेछे. निर्दयएवाअने क्रूरएवातेपुरुषो कोइनेगणतानथी इत्यादितेमनोकरेलो स्वाध्यायतेनेसांभळी अतिशेशांतथ-येलोतेव्यंतरदेव प्रत्यक्षथइआव्योत्यारे श्येनशेठेपूछ्युंकेतुं कोणछे ? त्यारेतेदेवबोल्योके आघरनोहुंस्वामिछुं. तेमारापूर्वभव-मांबेमारापुत्रहतातेमां नानोपुत्रमारेअतिशे वल्लभहतोमाटेतेनेवधो घरनोसारआपीने अनेज्येष्ठपुत्रनेकांइकथोडुं आपीनेबेनेजुदा स्थापनकर्याहता. त्यारपछीरोषपामेला मोटापुत्रेमारोनाशकर्यो अनेनानोपुत्रतोकांइक राजानाअपराधथी बंधीखानेपड्यो. त्यारेमोटाभाइए तेघरबारसर्वग्रहण करीलीधुंअनेनानो भाइतोतेबंधीखानामांज मरणपाम्यो.तेहुंव्यंतरथयेलोछुं. तेविभंगज्ञा-नवडेतेसर्ववृत्तांत जाणीनेकुटुंबेसहीत तेमोटाभाइनेमेंमार्यो अनेअन्यपणजेकोइक आमाराघरमांभावीरहेछे तेनेहुंमारुंछुं.हालमां तमेमनेप्रतिबोधकर्यो माटेतमेमारागुरुछो एमकहीनेदशलाख सोनानीमहोरोनो नीधीतेशेठनेआप्यो. त्यारपछीतेशेठश्रावकनो धर्मआराधनकरीअनुक्रमेदिक्षालइसिद्धथयो.एमकारेपरावर्तनानेविषेश्येनशेठनुंआख्यानकह्युं. कायोत्सर्गादिकनोविषेअनेसाध्या यादिकनेविषेपरावर्तनानोअयोगसेनअनुप्रेक्षावडेजश्रुततुंस्मरणप्रमुखथायछेमाटेपरावर्तनाथीस्मृतितुंअधिकफळछे.परावर्तनातो

क्षाअने ५. धर्मकथाएवापांच भेदवाळोछे.तेमांसूत्रनुं जेभणाववुंतेवाचना कहीए.१.सूत्रनो अथवाअर्थनोजेसंदेह टाळवोअथवा द्रढताकरवीतेने अर्थवीजापासे जइनेपूछवुंतेनेमच्छना कहीए. २. अनेपूर्वेभणेलुंजेसूत्रादिक तेनुंविस्मरणनथवाने अर्थशुद्धपणे जेगणवुं,तेनेपरावर्तनाकहीए. ३. अनेसूत्रनोतथा अर्थनोवचनाविना केवळमनवडेजजे अभ्यासकरवोतेने अनुप्रेक्षाकहीए. ४ धर्मोपदेशनुंतथा सूत्रार्थनीव्याख्यानुं सांभळवुंतथाकहेवुं तेधर्मकथाकहीए ५. एपांचमकारेजेकरवुंते महानीर्जरानुंकारणछे. ते श्रीमहानिशीथ आदिकसूत्रमां कह्युंछेकेबारमकारना तपनेविषेएटले आभ्यंतरनेवाहीर तपनेविषेस्वाध्याय समानतपनथीने नहींथाय. मन,वचनने कायतेणेगुप्तएवो स्वाध्यायमांवर्ततोजे पुरुषतेतोसमयसमय प्रत्येज्ञानावरणकर्मनो क्षयकरेछे. अनेतेने क्षणेक्षणेवैराग्य उत्पन्नथायछे. अनेएकमासक्षमण, बेत्रणमासक्षमणअथवा संवत्सरतपएटले वर्षपर्यंतअनशननो करनारहोय अनेस्वाध्याय अनेध्यानेरहीत होयतोतेपुरुषएक उपवासनाफळनेपण नथीपामीशकतोअने उद्गमअनेउत्पादन एवीएषणावडे शुद्ध दोषवर्जीत निरंतरभोजनकरतो होयअनेत्रणप्रकारे एटलेमन,वचन, कायवडेसावधान होयअनेतेनेजेवुंफळ थायछेतेवुंफळ स्वाध्यायनेकरनार पुरुषनेसमेसमेथायछे. तेमाटेहेगौतमएकाग्र मनवाळापुरुषनुं उपमानदेवासमर्थनथी थवातुं.केमके संवत्सर पर्यंतक्षपणकरे तेनाकरतांपणते स्वाध्यायकरनार पुरुषकर्मनीनीर्जरा विशेषकरेछे.आ जगाएसिद्धांत वाचनवडेशिथिलपुरुष तो कर्योछेआचारजेमणेएवाश्रीजगत्चंद्रसूरीवर इत्यादिनीमध्ये सुविहीतक्रियानुं समाचरणकरताअने जावत्जीवआमेलमसु खदुस्तपतपनेतपता इत्यादिकनेजोपण प्रतिबोधकरनारछे तोपण चीलातीपुत्रने मुनिपासेतत्वप्रच्छावडे उपशम,विवेक, संवर एत्रणपदवडे प्रतिबोधथयोछे अनेसुविहितश्रावके दोषशतमूलजाळ एगाथानोअर्थपूछवावडे शिथिलाचारएवा अनेशतार्थी एवा श्रीसोमप्रभसूरीनेसुविहित पणानोप्रतिबोध थयोछे.२. अतिमुक्तक्षुल्लकसाधुने दगमट्टिएपदमात्रनुं परावर्तनवडेकेवळज्ञा-

वायुवडेघणाएत्रापण कर्मरुपमेघविलयपामेछे. वळीजीनशासननोंविषेयोग्य एवांजेयोगतेदुःखक्षयनेअर्थे प्रयोज्योसतोएकएक योगमांपणवर्ततां अनंताकेवळीथयाछे. एमकह्युंछेमाटेजीनमतने विषेजोपगजेटलासुक्रनना प्रकारकह्याछेतेटलासर्वे पणमुक्तिना कारणीकछेपरंतुते सर्वेशुभध्याननेअनुगत होयतोजमुक्तिनाकारण थायछेपणअन्यथानथीथता. जेमबहुकाळपर्यंत चारित्रनुं आराधनकरनार अंगारमर्दक आचार्यनीपेठेजाणवुं, अनेशुभध्यानथयेसतेतो जेकोइपणस्त्री, धन, प्रमुखसंसारनीआसक्तिनां कारणछेतेपण मुक्तिनांकारणजथायछे तेशास्त्रमांकह्युंछेके शुभध्याननुंमहात्म्य तोजुओकेटलुंत्रधुं आश्चर्यकारीछे केजेणेकरीने एकएत्रीपणकामीनी स्त्रीअनुरागवडे संसारनुंकारणथायछे नेविरागवडेमोक्षनुं कारणथायछेमाटे ऋषिवचनमांपणएमजकह्युंछे केजेटलांकारण संसारनांछे तेटलांजकारण मोक्षनांपणछे, गणनादिक करीनेलोकमांएवेयपण तुल्पणेसंपूर्णछे. जेटलासिद्ध सिद्धिनेपाम्याछेअनेपामशेतेसर्वे पणनानाप्रकारना दुरतपतपतपेसतेपणशुभ ध्यानथीजमोक्षगयाछे अनेशुभध्यानवडेतोतपविना पणमरुदेवाभरत चक्रवर्तिइत्यादिक सिद्धथयाछे. माटेशुभध्यानजे तेजव्यवधानरहीत सफळएवुंमोक्षनुंसाधनछे. अनेबीजांतो सर्वसुक्रततेतो परंपरावडेजमोक्षनुंसाधनछे. माटेसर्वसुक्रतथी पणसर्वप्रकारेशुभध्याननुंज अतिशेमाहात्म्यछे. तेशास्त्रमांकह्युंछे केनिर्जराकरवाने विषेबाह्यतपथी आभ्यंतरतपश्रेष्ठछे तेमांपणध्याननुंतो एकछत्रराज्यपणुं मुनियोएकह्युंछे. ध्यानशतकमांपण कह्युंछेकेसंवरअने निर्जराथीमोक्षनो मार्गतपछेमोक्षनुंप्रधान अंगध्यानछे नेतपथीध्याननुं प्रधानपणुंछे आजगाएमरुदेवाने भरतचक्रवर्तिइत्यादिकनुं तथाआठराजर्षि पृथ्विचंद्र, प्रसन्नचंद्र, इलापुत्रक, तेनेसमयनेविषेथयुंछे केवळज्ञानजेमनेएवासर्वज्ञ पुरुषोएकहेलांघणांदृष्टांतछे. एमकारेध्यानकह्युं. ९ कायोत्सर्गएटलेलांवा करेलावेहाथपणे शरीरनीअपेक्षारहीत उभुंरहेवुंते उभाथयेलानेअनेबेठेलाने अनेसुतेलानेयथाशक्ति प्रमाणेछे तेमांछद्मस्थएवा तीर्थंकरनेतथाजीनकल्पी आदिकनेतोउभारहे

मननुंशून्यपणुंसतेपणअभ्यासनावशथीथायछेअनेस्मृतितोमननुंसावधानपणुसतेजथायमाटेमंत्राराधनादिकने विषेपणस्मृतिवडे
जविशेपसिद्धिकहीछेतेकह्युंछेकेलोकवडेसंकुळस्थानथीएकांतेगणवुंतेश्रेष्ठछे तेशब्दसहीतगणवाथीमौनपणेगणवुंतेश्रेष्ठछेअनेमौन-
पणाथीपणमानसिकजाप वखाणवायोग्यछे. संलेखनाअनेअनशनइत्यादिवडेथयेलाक्षीणदेहवाळापुरुषोनेपणपरावर्तनादिक-
नेविषेअशक्तथयेलाओनेअनुप्रेक्षावडेजप्रतिक्रमणादिकनित्यकरवायोग्यअनुष्ठाननीसिद्धिकहीछे, तेमाटेजतेमनेघातीकर्मनुंक्षय
करवापणुंछे नेतेथीकेवळज्ञाननीउत्पत्तिथायछेतेथीतेमनीसिद्धिथायछेजेमबेमासप्रमुखनाअनशनकरनारपांडवादिकमोटाऋषि-
ओनेशुकलध्याननो वीजोभेदसतेपण क्षीणमोहनामे गुणस्थानकनाअंत्यक्षण पर्यंतथशेएवुंपूर्वगत श्रुतनुंआलंबनपणुं आगममां
कह्युंछे. तेमाटेअनुप्रेक्षा शुकलध्याननावीजा भेदपर्यंतपणसंभवेछे. त्यारपछीकेवळज्ञाननी उत्पत्तिथायछे. धर्मकथाथीकृष्णतथा
श्रेणीकइत्यादिकने सम्यक्त्वादिकनी प्राप्तिथइछे तथामेरुकुमार अनेथावच्चापुत्र इत्यादिकनेप्रव्रज्यानी प्राप्तिपणथइछे. ए
प्रकारेस्वाध्याय संपूर्णथयो. ४. हवेध्यानएटले अंतर्मूहूर्तकाळ पर्यंतजेएकाग्रचित्त करवुंते शास्त्रमांकह्युंछेके अंतर्मूहूर्तमात्रचि-
त्तनुंएकाग्रपणुंते छद्मस्थनुंध्यानछे अनेजीनपरमात्मानुंतो योगनोनिरोधकरवो तेरुपध्यानछे तेध्यानबेप्रकारनुंछे, एकशुभ
ध्याननेबीजुंअशुभध्यान. अशुभतोआर्तअने रौद्रएवेप्रकारनुंछे माटेतेनोअहीं अधिकारनथी, माटेशुभध्यानकहेछेके शुभध्या-
नना वेभेदछे. एकधर्मध्यानने वीजुंशुकलध्यान, चारेप्रकारनांपणए ध्याननाचारचारभेदछे. कांइकसविस्तरअने सुखरुप
एवाचारित्राचारना भेदनेविषेमन गुप्तिनाव्याख्यानमां कह्युंछेअनेशुभ ध्यानतोचिरसमय अनेसंचितएवां अनंताजेकर्मपुद्गळ
तेनुंतत्काळनाश करवानुंकारणछे. तेमहाभाष्यना करनारेकह्युंछेके जेमसंचयकरेला इंधननेवायुसहीत अग्निशीघ्रपणेवाळेछे
तेमकर्मरुपइंधनने एध्यानक्षणमात्रमां नाशकरेछेअथवा मेघनासमूहवायुवडे हणायासताक्षण मात्रमांविलयपामेछे एमध्यानरुप

दिकनाभयथवेकोठानी पेठेपहेरवानांवस्त्रनेझांघ प्रमुखनीमध्येलेचोपोचो वाळीनेजेउभुंरहेवुं तेकपित्थदोषकहीए. एजप्रकारे मुटीवांधीने उभुंरहेवुं तेनेवीजाआचार्यो कपित्थदोषकहेछे.१४. भूतनोजाणेप्रवेशथयो होयएप्रकारे मांथुंकंपावतां जेउभुंरहेवुं तेशिर्षोत्कंपितदोषकहीए. १५. मुगानीपेठेहुंहुं एप्रकारनाअव्यक्तशब्दने करतोउभोरहे तेमुकदोषकहीए. १६. आलावाप्रमुखनेगणवानेअर्थेज आंगळीओहलावतो तथाअन्यव्यापारने करतोतथाअन्य व्यापारनीसंज्ञा देखाडतोअथवा भ्रकुटीहलावतोजेउभोरहेतेने अंगुळीभ्रुदोषकहीए. १७. निपजावेलीएवी वारुणीनामेमदिरानी पेठेवुडवुडशब्दने करतोजेउभोरहेतेवारुणीदोषकहीए. अनेवीजाआचार्यतो वारुणीमदिरावडे मत्तथयेलानी पेठेघुर्णायमानथइने जेउभुंरहेवुं तेवारुणी दोषकहेछे १८. अनेवानरनीपेठे होठनेहलावतां जेउभुंरहेवुंतेअनुप्रेक्षादोषकहीए. १९. आप्रकारना १९ दोषकायोत्सर्गमां त्यागकरवा योग्यछे. तेकायोत्सर्गनिर्युक्तिमांकह्याछे. अनेयोगशास्त्रनी वृत्तिमांतोस्तंभअनेकुडयए वेदोषनेअंगुळीने भ्रुएवेदोषतेनाभेदकहेवानीइच्छाथी २१ दोषथायछे. एदोषनेविषे लंवोत्तरअने स्तनअने संगतिएत्रणदोषसाध्वी आश्रीनेनथी तथातेत्रणअने वधुदोषएचारदोषश्राविकाआश्रीनेनथी. अनेकेटलाकआचार्यतो तेविनावीजापण कायोत्सर्गनादोषकहेछे. जेमके निष्ठीवन एटलेनाकनसीकवुं, थुंकवुंअनेशरीरनो स्पर्शइत्यादिक घणाप्रपंचसहीतउभुंरहेवुंतेदोषकहेछे. सूत्रमांकहेला विधितुं न्यूनपणुं नेवयनी अपेक्षाउं निवर्तनपणुंनेकाळनीअपेक्षानो त्यागअनेविक्षेपमांआसक्त चित्तपणुंतथालोभाकुळ चित्तपणुं नेपापकार्यमां उद्यमपणुंअनेकरवायोग्य नेनकरवायोग्य एवाकामनेविषे मूढपणुंतथापाटप्रमुखनी उपरउभुंरहेवुं इत्यादिकदोषेवर्जितकायोत्सर्गकरवो तेपूर्वोक्तध्यानथी पणअधिकफळनेआपनारछे. ध्यानमांतोवहुधावाणी अनेमनएवेनुंवंधनछे. अनेकौशकमांतोकाय वाणीअनेमनएत्रणेनुंवंधनछे. माटेतेनुंविशेषपणुंजाणवुं. तेआगममांकह्युंछेके कायोत्सर्गमांयथास्थित रहेलानांअंगोपांगभागेछे

संतेजकोशकछे. केमकेतेतोवेसवुं आदिककर्तानथी. कदाचितजीनकल्पी वेसेतोपणउत्कटित आसनेबेसेअनेसुए तोपणरात्रिना त्रीजापहोरमांतदवस्थ एवकहेतांतेवीने तेवीजरीतेरहेछे. अनेस्थवीरकल्पीने तोयथाशक्तिप्रमाणे कार्योत्सर्गकरवानोकह्योछे. तेमांपणकाओत्सर्गना १९ दोषत्यागकरवायोग्यछे. घोटकएटलेकांइकनमावेला पगवडेघोडानीपेठेरहेवुंते घोटकदोपजाणवो. १. वायुवडेकंपावेली लतानीपेठेकंपताउभुंरहेवुं तेलतादोपकहीए २. स्तंभअथवाभींतइत्यादिकनुं आलंवनकरीनेउभुंरहेवुंते स्तंभकुडयदोपकहीए. ३ उपलामाळमांमाथुं अडाडीनेउभुंरहेवुते माळदोषकहीए. ४. पोतानांबेगुह्यस्थानउपर बेहाथस्थापन करीनेनग्नभीलडीनी पेठेउभुंरहेवुंते पांचमोशवरीदोपकहीए. ५. कुळवधुनीपेठेमाथुंनमावीने उभुंरहेवुंतेवधुदोपकहीए. ६. अने पगमांवेडीनीपेठेवांधेला पगवडेपहोळापगथी उभुंरहेवुंअथवा संगाथेसज्जडकरेला वेपगवडेउभुंरहेवुंते सातमोनिगडदोपकहीए. ७. नाभीथीउपरने ढीचणथीनीचेलंवायमान वस्त्रकरीनेएटले लटकतांवस्त्रराखीनेउभुं रहेवुंतेलंबोत्तरदोषकहीए. ८ माखो, मगत्रांआदिकनुं निवारणकरवाने अर्थेअथवाअज्ञानथी हृदयनेढांकीनेउभुंरहेवुंते स्तनदोषकहीए. अनेधाव्यमातानीपेठवाळने धवरावनानेअर्थेवे स्तनउचांकरीने उभुंरहेवुंतेनेस्तनदोष कहीएएमकेटलाक आचार्यकहेछे ९. बेपगनीपींडीओ मेळवीनेअग्र चरणनेवीस्तारीने अथवावेअंगुठा जोडाजोडमेलवीने अनेवेपींडीओपहोळी राखीनेजेउभुंरहेवुंते शकटोधिकादोषकहीए, एटले उभुंकरेलुंगाल्लुंराख्युंहोय तेनीपेठेतेदोषजाणवो. १०. व्रातनीएटलेसाध्वी तेनीपेठवस्त्रवडेशरीरने वींटीनेउभुंरहेवुंते संगीनी दोषकहीए. ११. घोडानीलगामनीपेठे रजोहरणनेआगळकरीने उभुंरहेवुंतेखलीनदोषकहीए. अनेबीजाआचार्यतोआप्रकारे दोपकहेछेकेखलीनकहेतां घोडानीलगामतेणे करीनेपीडाताघोडानी पेठेउंचुंनीचुंमाथुंहलाववुं तेखलीनदोषकहेछे. १२. कागडानीपेठेवेपास आंखोनाडोळानुं भ्रमणकरवुंअथवा वेपासनीदिशाजोतां रहेवुंतेवायसदोषकहीए. १३. जुओ, लीखोइत्या-

मेनुंआचरणकरवुं, धर्ममांपोतानुंवीर्य विस्तारवुंतेवीर्याचार कह्योछे.तेआभ्यंतर सामर्थ्यरुपछे तेशास्त्रमांकह्युंछेके ३६प्रकारना आचारनेआश्री अनन्यचित्तवाळो थइग्रहणकरवाना काळमांधर्मनुंग्रहणकरी पोतानुंवलतेक्रियामां जोडवुं ते आचारअनेआचारवाळोपुरुष एबेनुंअभेदपणुंछे माटेवीर्याचारपण मन,वाणीअनेशरीर विषेनोछे.अनेतेना अतिचारपणमन, वाणीअनेकायातेनुंगोपववारुप त्रणप्रकारनाछे. तेकह्याछे१२४ श्रावकनाअतिचार तेनेकहेनारीगाथानेविषे तेगाथानोअर्थ आप्रकारनोछे. पांचसंलेहणानाअतिचार अनेपंदर कर्मसंबंधीनेज्ञानादि त्रणनाप्रत्येकआठ, अनेबारतपनानेत्रण वीर्यनानेपांच समकीतनाने ६०व्रतनाएमकारे १२४ अतिचारथायछे. अनेआगमनेविषेतो पूर्वोक्तज्ञानादि आचारचारनेविषे ३६ भेदकह्याछे सर्वशक्तिवडेतेनीप्रवृत्तिरुप वीर्याचारपणकह्योछे. एम३६ भेदजकह्याछे एप्रकारेग्रंथनाआदि भागमांदेखाडयुंछे वीर्याचारकोइकने मानसिकथायछे, कोइनेवाचीकथायछे नेकोइकनेकायिक थायछेनेकोइकने वाणीनेमनवेनाथायछे नेकोइकनेवाणीनेकायना थायछेनेकोइने कायनेमननाथायछे. नेकोइनेकाय,वाणीने मनएत्रणनाथायछे एप्रकारेधर्मकृत्यने आश्रीवीर्याचारना सात भेदथायछे केटलांकने करवुंकेटलांकने कराववुं,केटलांकने अनुमोदनाकरवी अनेकेटलांकनेतेनुं सानिध्यआपवुं एमएकएक योगनेविषेचारचार भेदथायछे.नेकरवु नेकराववुंएद्विसंयोगी भांगामांछभेदथायछे नेत्रिकसंयोगीभांगामां चारभेदथायछेने चतुस्संयोगीभांगामां एकभेदथायछे ए प्रकारेपंदरभेदपणपूर्वे कहेलासातभेदवडे गणीएत्यारे १०५ भेदथायछे. एभांगाकेटलांकनेदानआश्री, केटलांकनेशीळ आश्रीएप्रकारेबार प्रकारनुंतपआश्री अनेजीव दया,सत्यवाद, अदत्त(चोरी) परीहार, निसंगता,निरीहता (निश्चेष्टता) अनेकषायनेइन्द्रियनो जयनेचित्तनोजयने समीतीपांचनेगुप्ती त्रणअनेसामायिकने पौषध,वंदन,प्रतिक्रमण, प्रतिलेखना,पठन, गुणन,वाचन,प्रच्छन, सूत्रार्थनुंचितन, सूत्रार्थनुंश्रवण, बारप्रकारनीअनित्यादि भावना,

एमयुनिवरआटमकारना कर्मसमुहनेभेदेछे. एजकारणमाटे वाह्याभ्यंतरभेदतपथी उपरध्यानकह्युं. नेध्याननीउपरपणकौशक कह्यो. तेनुंफळआलोकपरलोकमांप्रसिद्धछे तेमांआलोकमां तोतत्कालवांच्छितफळनी सिध्यादिकथायछे. सांभळीएछीए के वनवासमांस्नानादिकने अर्थेदिव्यसरोवरमां पेठेलाअनुक्रमे पांचेपांडवने रोषथीतेसरोवरनो देवजळमां खेंचीजइने पोताना स्थानमांलइबांधेलाहतां. तेनीशुद्धिजाणवाने अर्थेकुंतिअनेद्रौपदी तेमणेआखीरात कायोत्सर्गकरे सतेउपरविमानवडे जता सौधर्मइंद्रनुंविमानखळनापाम्युं इत्यादिवडे पांडवनुंबंधनउपयोगदइजाणीने तेपांडवनुंतेदेवथी बंधनमुक्तकरवुं इत्यादि तथा सुदर्शनशेठनेअभयाराणीए कलंकदीधे सतेतेनीस्त्रीमनोरमाए तेमकारनाउपवासवडे पोतानोभाइश्रीयकने विपत्तिमाप्त थये सतेयक्षासाध्वीएपश्चात्तापथी भोजननकरेसतेश्रीसंघनाकहेवावडे जिभवडेसाधुनीआंखमांपडेलातृणनुंकाढवुं तेथीतिलकनुं प्रति बिंबादिकवडे कलंकनीप्राप्तिथये सतेसुभद्रादिके कायोत्सर्गकरे सतेदेवतानुं समीपपणुंथयुं तेणेकरीने तेतेसर्वकार्यसिद्धथयां. अनेशाशननी प्रभावनादिकथइअने परलोकनेविषे पणतेनुंफळथयुंछे. द्रढप्रहारीअने चिलातीपुत्रइत्यादिउग्रपापवाळानी पण तेजभवमां सिद्धिप्रमुखनी प्राप्तिथइछे. एमकारेकायोत्सर्गकह्यो. आप्रकारनुं आभ्यंतरतपअभ्यंतरमां रहेलाकर्मने तपाववाथी तेनुंआभ्यंतरपणुंछे. तेभगवंतेजणावेलुंछे. एमकारेबारमकारनातपआचारने विषेसम्यक्प्रकारेयतना करवी.

एमकारेश्रीतपागछने विषेश्रीसोमसुंदरसुरीना शिष्यश्रीरत्नशेखरसूरीए रचेलाआचार प्रदीपनामनाग्रंथने विषेतप आचारनो प्रकाशक ४ थो प्रकाश संपूर्णथयो.

हवेपांचमोवीर्याचार कहेछे.तेमांवीर्य कहेतांसामर्थ्य पोतानीशक्तितेप्रमाणे धर्मकृत्यमांआचरण करवुंपणपोतानीशक्ति गोपववीनहींते वीर्याचारकहीए तेश्रीदशवैकालिक निर्युक्तिआदिग्रंथमां कह्युंछेकेपोतानाबल वीर्यनेनगोपवीने यथाशास्त्रध-

नियतानियत एवीजभवस्थिति अंगीकारकरवी. पणएमनधारवुंके मोटाविरोधरुप गंधहस्तीवडेएवात रोकाशे.जेमाटेएकवस्तुनेविषेउत्पाद, व्यय,अनेध्रुवपणुं एत्रणअविरोध पणेवर्तेछेतेमएक एवीपणभवस्थितिनुं कोइप्रकारेनियतपणुंछे अनेकोइप्रकारे अनियतपणुंपणछे. आजगाएआ प्रकारनुंरहस्यछे केपुण्यादिउपक्रमवडे जीवभवस्थिति परीपाकनाअर्वाक् पणमोक्षजायछे. अनेश्रीजीनाज्ञा लोपादिकमहापाप वडेअधिकएवापण संसारमांभमेछे ते अपेक्षाएभवस्थितिनुं अनियतपणुंछे. पणएवातआगमसिद्धनथी, एमनबोलवुं आगम सिद्धजछे.तेश्री महानिशीथादिकने विषेसंभळायछे. सावद्यआचार्यादिकने एकभवअवशेषकरेसतेउत्सूत्र भाषणादिवडे अधिकपणभवस्थिति करवादिकदेखायछे अनेजेगतिनियत समयनेविषेकोइक मोक्षगमनयोग्य पुण्यकरवासमर्थ होयछे पणअन्य काळेनथीहोतो. तेअपेक्षाएतोनियतपणुं छे पणजेवखतकेवळ ज्ञानिनेपूछेछेते वखततोतेनियत एवीभवस्थितिने कहेछेपणतेणेकरीने व्यभिचारनीस्फुरणता नथीथतीजेमाटेकेवळ ज्ञानीकेवळज्ञानना महात्म्यथीआ पुण्यादिकनोउपक्रमकरशे अनेआपुण्यादिकनो उपक्रमनहींकरे. एमजीवनोउपक्रमादि स्वरुपनेजाणीसंकळना करीकहेछे,पणअन्यथा नथीकहेता अनेजो भवस्थितिनुंएकांत नियतपणुं अंगीकारकरेसते जीवोनेतेतेदुष्कर धर्मकृत्यकरवाउं प्राणातिपातादिकपाप व्यापारनुंपरीहार करवुंतेसर्वनिष्फळ पणानेपामे.माटेएकांत पणेतेइष्टनकहेवाय. माटेभव्यपुरुषोने भवस्थितिनुं नियतानियतपणुंसिद्धथयुं.ते सिद्धथयेसतेसर्व जगाएधर्मानुष्ठानने विषेपोतानीशक्तिउं अगोपनपणारुप वीर्याचारकहेवानुं सफळपणुंथयुं ते आगममांकह्युंछेके तीर्थंकरचारज्ञानवाळा देवताएपूजेलाअने सिद्धिपामवानुं जेनेनिश्चयछेतेपण पोतानुंवळवीर्य गोपव्याविना सर्वप्रकारेधर्मनो उद्यमकरेछे.आजगाए वळतेशरीरसंवंधी जाणवुंअनेवीर्यतेमन संवंधीजाणवुं जोतेतीर्थंकरवहुधा संसारसमुद्रनेतरेलाछेतोपण तेधर्मसाधनमां उद्यमकरेछे.तोवीजा करेतेमांशोमोहछे? एमकारेवीर्याचारने विषेवहुधास्पष्ट द्रष्टांतछे.तेद्रष्टां-

प्रभावना,तीर्थयात्रा, तीर्थसेवा,चैत्यादि कृत्य,देव,गुरुने साधर्मिकनी भक्ति,पुण्योपदेश, इत्यादिनेआश्री जाणवा.केटलांकनेतोदानशिळादि द्विक,त्रिकअनेचतुष्क इत्यादियोगनेपण आश्रीथायछेतथा वीर्याचारना भेदनीसंख्याने जाणनारपुरुषोए पणटाळवानेते दुशक्यछे.तेमां तात्पर्यआप्रकारे कहेवानुंछेकेजेपुरुषने जेदानादिधर्मकृत्यने विषेसामर्थ्यहोय तेणेतेधर्मकृत्यने विषेसर्वशक्तिवडे प्रयत्नकरवो एमकारे वीर्याचारनेसत्यपणे इहांस्थापनकरेलोछे. आजगाएकोइआशंका करेछेकेआवीर्याचारतोवकराने गळेजेमस्तनछे तेनीपेठेआपणमिथ्या वीर्याचारकह्योछे. एनुंकइपणप्रयोजन नथी जेमाटेभव्य जीवोनेभवस्थितिनुंनियतपणुंछे माटेज्यारेजेनुं सिद्धिमांजवापणुं हशेत्यारेतेनाथी वीर्याचारनाप्रयोगविना पणत्यांजवाशे आ जगाएसमाधानकरेछेकेजेआ भवस्थितिनुंनियतपणुं तमोएकारणपणे स्थाप्युंछे तेप्रशस्त नथी.एमांतो अशुद्धपणारुपघणा दोषआवेछेमाटे भव्यजीवोनीभव स्थितिएकांतपणे नियतनथी.तेम एकांतपणेअनियत पणनथी तोशुंछे केनियतानियतनिश्चे छे एमकेमतोत्यां कहीएछीएकेजेपुण्य पापादिसामग्रीसते भवस्थितिनीहानी थायछे,अनेवधछे. तेणेकरीनेजतेनुं अनियतपणुंछेकेजे ज्यारेमोक्ष जवानोहशेते त्यारेजयुक्तिवडे नियतपणुंपणपामशे. अनेजेज्यारेमोक्षजनार हशेतेत्यारेजमोक्षजशे. एप्रकारनुंएकांत पणुंअंगीकारकरतानथी. नेअंगीकारकरीए तोगोसाळानामतनुं मानवापणुंआवेगोसाळो पणएमजकहेतोहतो नेएमकारना नियतीवादनेमानतोहतो. माटेतेनुंमानवुंप्रकट मिथ्यात्वछे. जेमाटेजीनशासनमां काळादिकपणजगतनुं विवर्तनकरावावामां कारणपणेप्रत्येकवस्तुमांअंगीकार करेलुंछेतेनहींथाय पांचेपणएकठांज कारणपणेथायछे. तेकह्युंछेके परपुरुषेपरीकल्पनाकरेलुंकुमतिरुप घोडकुळने मूककरवामांनिपुण एवावचनसमूह रुपछेकारणजेनांएवाश्री सिद्धसेनदीवाकरे कह्युंछेके१. काळ, २. स्वभाव, ३. नियती, ४. पूर्वकृत, ५, पुरुषाकार,एमांनुंएकनुं एकांतपणुंकहेछेते मिथ्यात्वछेतेसर्वनुं समानपणुंकहेवुंते समकीतछे.माटे

धनदेवविचारकरेछे के पुणरहीतएवापणमारेकोइक पूर्वजन्मनापुण्यनाउदयथी आ जगाएमूर्तिमानतपजेवा आकोइमहामुनि-राजआवेछेतेनेआपुं तोते सुपात्रमांदानआपवानुंअतिशेफळथशे. तेकहुंछेके आपवुंनेपोतेभोजनकरवुंएवेमांमोटो आंतरोछेआ-पेलीवस्तुथी अनंतुश्रेयथायछे अनेभक्षणकरेली वस्तुतोविष्टाथायछे माटेसुपात्रमांआपवुं एजअमृतआहारछेके जेनोरसकोटी कल्पेपणनाशपामतोनथी. इत्यादिविचारीने तेधनदेवेतत्काळअतिशेश्रद्धाथी साधुनेनिमंत्रणकरी तेवधोसाथवोआपी दीधो. अनेपछीथीपणलेशमात्रपश्चात्तापनकर्यो.उलटीअनुमोदना करी. पछीवीजेदिवसमध्यान्हेपाटलीपुत्रपहोच्योनेजिनदत्तशेठनेघेर गयो. तेजरात्रीएतेजिनदत्त शेठनेगोत्रदेवीएस्वप्नामां आवीआप्रकारेकहुंके कालवपोरेताराामित्रनो पुत्रचंपाथीअहींआवशे ने अहीनुंचैत्यअडाणे मूकीतारीपासेधनमागशे त्यारेतेवखततारेएम कहेवुंके तेंमुनिदानकर्युंछे तेनुंपुण्यआपेतो एककोटी सोनैया एमनाएमआपुं. एमकहीतेगोत्रदेवी अंतर्ध्यानथइ. त्यारपछीधनदेव तेशेठनेघेरगयो, आदरसहीततेशेठेजमाडयो अनेआववानुं कारणपूछ्युं. त्यारेतेधनदेववोल्योके तेमार्गमांमुनिदानकर्युंछे तेनुंफळआपेतो एककरोडसोनानीमहोरोआपुं. तेवचन सांभळी धनदेवनाचित्तमां घणोचमत्कारथयो, अनेविचार्युंके चैत्यथीपणआदानतुं पुण्यनिश्चेमोटुंछे माटेएपुण्यआपवुंनहीं. अनेकोटी धनलेवुंपणनहीं. एमविचारीवोल्योके चैत्यअडाणं राखीधनआपो पणमुनिदाननुं पुण्यहुंनहींआपुं. तेसांभळीतेशेठेपणकहुंके हुंचैत्यअडाणे राखवानोनथी. पछीधनदेवतो जेवोगयोहतो तेवोजपाछोपोतानानगरपासेआव्यो. अनेघणोथाकीजवाथीएक वृक्षनीछायातळेसूतो. त्यांतेनेनिद्राआववाथी स्वप्नामांदेवताएकहुंके अहींथीतुंजेवस्तुंनुंग्रहणकरीश तेघणामूल्यवाळीवस्तुथशे. एमकहीअदृश्यथयापछी तेजाग्योअनेविचार्युंके हुंधननीचिंतामां सूतोहतोमाटेमनेआप्रकारनुं स्वप्नथयुंछे. तोपणआजगाएथी कांइकग्रहणकरीनेजउंतोटीक. नहींतोमारीपासेकांइपणवस्तुनदेखीने स्त्रीनेधीरजरहेशेनहीं. एमविचारी तेझाडतळेथी पडेला

तत्तुंदिशमात्र देखाडीएछीए. तेमांदानआश्रीने प्रथमदृष्टांतकहीए छीए.पाटलीपुत्रनामे नगरनेविषेआर्हत धर्मनाअनुरागवाळुं छेचित्तजेनुंएवा सागरदत्तनामेशेठ रहेताहता.नेन्यायथी घणुंधनपेदाकरीश्री जीनचैत्यनेकरावता हता.समकीत दृष्टीओनाचित्त-नेअनेनेत्रनेतेचैत्यो शीतळताकरतांहतां. तेसागरदत्तशेठनो धनदेवनामापुत्रहतो. तेपितामरणपामेसते रुपानां,सोनानां, रत्नादिकअनेकवस्तुनां भरेलांतेनां५०० वहाणसमुद्रमांबुडीगयां नेबाकीनुंसमग्रधन हतुंतेअतिशेमोटुं चोरनुंधाडुंपडयुं तेणेकरीनेतथाअग्निआदिक उपद्रवेकरीनेसर्व नाशपाम्युं.थोडादिवसमां तेअतिशेरांकथइगयो. तेकह्युंछेकेलक्ष्मीपोताना स्थानरुपकमळने विषेपणास्थिरपणुं करीरहीशक्तीनथी, तोबीजानाघरमां स्थिरपणेक्यांथीरहे ? केमकेकमळनीशोभापण संध्याकाळपर्यंतहोय छे.समुद्रअनेमाधव एटलेलक्ष्मीपति तेवेप्रीतिअनेप्रेम तेणेकरीनेखोळामां धारणकरेछेतोते लक्ष्मीत्यांपण स्थिरपणेरहेतीनथीतो जेलक्ष्मिनोध्वयकरेछे तेवापुरुषोनेघेरक्यांथी स्थिरहोय? त्यारपछीतेधनदेवअतिशेलज्जाथी घरमांरहेवानसमर्थथतो चंपानगरीमांजइकंइकवेपारकरवा मंडयोपणकोइजगायेथीकांइपण फळप्राप्तिथइनहीं. त्यारपछीअतिशे उद्वेगपामतो अनेद्रव्यउपार्जन करवानीचिंतामांनिमग्नथतो भार्यानेपूछेछेकेमार्गमां भोजनकरवानेघरमां कंइभाथुंछे? त्यारेतेस्त्रीबोली के थोडोक साथवोछे. तेणेविचार्युकेएटलुंपण भाथुंलइनेपाटलीपुत्रनगरमां जइनेपिताएकरावेलुं एकचैत्यछेतेनेपितानोमित्रशेठजिनदतश्रावकतेनेअडाणे आपीनेतेनीपासेथी रुपियालइधनउपार्जनकरुंएम विचारीतेधनदेव, स्त्रीएआपेलासाथवाने पोतानावस्त्रनेछेडेबांधी पाटलीपुत्र नगरप्रत्येचाल्यो. चालतांविचारकरेछेकेआजतो आटलासाथवावडेनिर्वाह करीशतेपछीबीजेदिवसे खाधाविना नगरमांप्रवेश करीश. एमविचारीते साथवानेएकपांदडाना पडीआमांखेरीतेमां पाणीनांखीपलाळीलोचोवाळेछेने भोजननोविचारकरेछे एटलाथांतेना भाग्ययोगेएकमासक्षपणकरेला साधुनेतेजपारणा करवानोदिवसहतोतेते वखततेप्रदेशमांआवी पहोच्यातेवखत

आचरणकरवाविषे विर्याचारउपरअभयाराज्ञीए करेलानानाप्रकारनाउपसर्ग तेणेकरीनेपणलगारमात्रनथी क्षोभायुं मनजेनुं एवासुदर्शनशेठनुंद्रष्टांतछे. तपोविर्याचारने विषेतोआप्रकारनुंद्रष्टांतछे. श्रीवीरपरमात्मानो जिवपचीसमाभवमांछत्रानामे पुरीने विषेआनंदननामे राजापचीसलाखवर्षनाआयुष्यवाळोहतो. चोवीसलाखवर्षथयापछी पोटीलाचार्यपासे तपस्यानोअंगीकार करीजिवतासूधी तेणेमासक्षमणनो अभिग्रहग्रहणकर्यो. एकलाखवर्षमांतेणे मासक्षमणकर्यां तेनीसंख्याजेमकेअगीआरलाख, अेंसीहजार, छसेंनेपीसतालीसएटलांमासक्षमणथयां वीरस्वामिनानंदनभवमांउपरपांच दिवस. १. एकवर्षनात्रणसें छासठ दिवसथायछे तेमांत्रणसेसाठलाखवडे गणीएतोत्रणकरोड, छासठलाख दिवसथाय. तेनापारणाना दिवसतपोदिनवडे एकत्रीसेंभागलइएतो एप्रकारेथायछे. तेउपरशंकाकरेछेके एकवर्षमांत्रणसेंछासठ दिवसकयेप्रकारेथाय ? तेमांतोत्रणसेंसाठ दिवसनोव्यवहारछे. तेनुंसमाधानकहेछेके अधिकमासना दिननांखवाथीथायछे. आगममांपणपांचवर्षरुपयुगकाळने विषेवेअधिक मासयुक्तकरेसते अनेऋतुकाळनामास ३० दिनरुपछेमाटे ६१ थायछे. तेकह्युंछेकेऋतुकाळनामास ६१ थायछे. एवावचनथी तेमाटे ६१ दिननोमास ३० दिनथीभागकरीनेपांचवर्षमांनांखीएतो तेथीतेवातसंगतथायछे एटलेएकवर्षना ३६६ दिवसगणायछे. लौकिकरीतपणपांचवर्षेवेअधिकमासआवछे. प्रतिवर्षअवमरात्रछते भावेकरीनेएकमासनीहानीथवाथी एकमासजवधे छे. तेणेकरीनेतेसंबंधी ३० दिवसनोमासपांचवर्षमांवहेंचीने नांखीएतोएकवर्षना ३६६ दिवसथाय. एमवृद्धपुरुषोएकह्युंछे. आजगाएवीजुंद्रष्टांतआप्रकारनुंछेके पुंडरीकविजयमांचक्रध्वजपुरनेविषे त्रिभुवनानंदनामे चक्रवर्तिनीपुत्री पवित्रशीळादिक गुणेसहीतअनंगसुंदरीनामेहती तेसुप्रतिष्टकुळनो अधिपतिपुनर्वसुनामे विधाधरेहरणकरी त्यारपछीचक्रवर्तिनीआज्ञावडे विधाधरोएजइयुद्धकरी तेनुंविमानभाग्युं. तेथीतेमोटीअटवीमांपडीने विलापकरवालागीके हातात ! तमेसकळलोकनापरीपाळक

पांचक्कांकरालइपोतानेछेडेबांध्या, अनेघेरगयो. पछीस्त्रीएथाकेलोजाणी. सारीपठेनवराव्यो त्यारेतेशय्यामांसूइगयो. त्यार पछीस्त्रीएविचार्युंके आपुरुषेकांइपणआण्युंछे ? जोकांइआण्युंहोयतो भोजननीसारीसामग्रीकरुं. एमाविचारी तेपुरुषनाओढवानावस्त्रनेछेडे गांटदीठीतेछोडीजोइ. तेवखतसूर्यनाप्रकाशजेवांपांचअमूल्यरत्नदीठां. स्त्रीएपुरुषनेजगाडीपूछ्युंके आरत्ननुंशुं मूल्यछे ? एमअतिआश्चर्यपामीपूछ्युं. आरत्नतोसवालाख सोनैयाथी उपरांतमूल्यवाळुं एकेकरत्नजणायछे. एमकह्युंसारेतेविचारमांपडयोके मेंनिदानेसहीतमुनिनेदानआप्युं तेधर्मरुपकल्पवृक्षनुं आफळजणायछे. केमकेदानतोस्वर्गअनेमोक्षनी प्राप्तिनुं कारणछे. त्यारपछीतेणेएकरत्नवेची अतिशेश्रेष्ठएवीभोजनादि सामग्रीकरावीतथाबीजीपणघणी उत्कृष्टसामग्रीओ करावी. अनुक्रमेतेनाघरमांघणीसमृद्धिवधी. पछीतोघेरआवतासाधुने विशुद्धआहारआपवानो नियमराख्यो. एकदिवसइन्द्रे पोतानी सभामांएधनदेवनांवखाणकर्यां त्यारेकोइकदेवधनदेवनी परीक्षाकरवाआव्यो. तेदिवसप्रथम दिवसनाउपवासनुं पारणुंहतुं ते वखतजमवावेसेछे एटलामांपोतानेघेरएकसाधु भिक्षालेवाआव्यो. पोतेउठीनिर्दोषआहार तेसाधुनेआपीवंदनाकरी. अनेभोजनकरवावेसेछे एटलामांबीजासाधुआव्या. तेनेअतिशेहर्षपामीभोजनआपीने जमवावेसेछे एटलामांसंघाथेसोसाधुआव्या. तेने पणअनुक्रमेश्रद्धामानपूर्वक विधिसहीतआपीने घणोप्रसन्नथयो. एमकरतांदिवसनोअस्तथयो माटेतेदिवसपणतेनेउपवासथयो पणभावजराशिथळथयोनही. पोतानाआत्माने धन्यमानतो तेदाननीअनुमोदनाकरतो रात्रेसूइगयो तेवखततेदेवता साक्षात थइनेइंद्रेकरेलांवखाण तेधनदेवनेकही सर्वइष्टनेसाधनकरनारएवुं. सर्वउपद्रवनेनाशकरनारएवुं चिंतामणिरत्नआपीने पोताने स्थानेगयो. त्यारपछीधनदेव जीवतासूधीपोताना नियमनोनिर्वाहकरीमरणपामी अच्युतदेवलोकने विषेदेवथयो. त्यांनुंसुख भोगवीनेपूर्वविदेहमां चक्रवर्तिराजाथयो. तेनुंसुखभोगवीदिक्षालइसिद्धिनेपामशे. एमकारेदानउपर धनदेवनुंद्रष्टांतकह्युं, शीळनुं

स्कंदकाचार्यनापांचसें शिष्योस्पष्टपणेद्रष्टांतछे.अनेमतिक्रमणतेनेविषेविर्याचारफोरवोतेविषेकथाछेतेजेमकेश्रीअणहलिपत्तनने विषेभीमदेवनामेराजासकळराजाने सेवककरीराज्यकरतोहतो. तेनगरमांचातुर्यादिक मोटागुणोनी जाणेकुळदवीहोय एवी कुळदेवीनामे अनुपमरुपनुं पात्रएवीएकवेश्यारहेतीहती. तेनीपतिव्रतास्त्रीथी पणअधिकमर्यादाहती. तेवातराजाएसांभळी. ते- नाआचरणनी परीक्षानेअर्थेसवालाखमूलवाळी एककटारीपोतानासेवको साथेतेवेश्यानुं ग्रहणकरवामाटेअपावी. अनेपोते राजातोउत्साहथीतेज रात्रिएवाहारपडावकरी माळवादेशनाराजानेजीतवानेअर्थे प्रस्थानुकर्युंहतुं. त्यारपछीतेराजावेवर्षसुधी माळवा देशमांयुद्धकरवारह्योअने कुळदेवीतोराजाएआपेलाग्रहणक द्रव्यनुं ग्रहणकरवाथीतमामपुरुषोनो संगत्यागकरी अनु पमशील लीलानेजपरीपाळनकरती वेवर्षतेणीए निर्गमनकर्यां. पछीत्रीजेवर्षेतेराजा पाटणमांआव्यो. त्यांरलोकनीपरंपराथी तेनुंशीलपणुंजोइ विस्मयपामीअनुपमपवित्रएवुं तेनुंचरित्रसांभलीतेनागुणथीआतिशेराजीथयेला राजएपोतानाअंतःपुरमांराख्य राणीकरीनेराखी;तेसर्वराज्यचिंताकरतीहती. त्यांदंडनायकश्रीमाळज्ञातिनो सज्जनएवेनामेश्री जिनधर्मनामर्मनो जाणनार रहेतोहतो. श्रीगीरनारपर्वतमांश्री नेमीजिननाविहारनोउध्धार करावनारएवोते वहुव्यापारवडेव्यग्रपणुंसतेपण देवपुजा कर्या विनाजमतोनहतोने वे वखतनुंप्रतिक्रमण करवानानियमनेकोइदिवस भागतोनहतो. एकदिवसम्लेच्छनुंसैन्यआव्युंत्यारेकुल देवीनामेपटराणीतेसज्जननामे दंडनायकनीसाथेजसैन्यलइ १८ हाथी, २४०००घोडाअने ३२००० प्यादललइम्लेच्छ रा ज्यनीसंघाथेयुद्धकरवाचाली. त्यांवनासनदीनेतीरे वैरीनुंलशकरसन्मुख आवसेतेप्रातःकाळेयुद्धकरवानो निर्णयथयेसते फुळ देवीएराम्रेशस्त्र जागरीकाकरीनेवीरपुरुषोने मोटोउत्साह तथावक्तरअर्पणकरेलांहतां. देवीएसज्जननेसेनापति पदमां अभि- षेककर्यो. रात्रिना छेल्लापहोरमांहाथीउपरवेसीचारे दिशेतैयारथयेलावीर पुरुषोएवींटेलो सज्जनविचारमां पडयोके,संग्राम

छोनेपराक्रमवडे जित्याछेशत्रुजेणेएवाछो. तेअहींअरण्यमांपडेला माराउपरकमअनुकंपाकरतानथी ? १. हा जननी ! आतिशेमोटुंतेप्रकारनुं उदरदुःखसहनकरीने पणमनेउत्पन्नकर्यापछी आभयथी विह्वळथयेली अनेदुःखितमनवाळी हुंतनेकेमसांभरतीनथी ? २. इत्यादिविलापकरती. त्यारपछी क्षुधातृषाथी पीडातीपोताना कर्मनेनींदती तेकर्मनोक्षय करवामाटे अठम, दशमादिकतपने करतीपारणाना दिवसेएक निर्जिवफळादिकने जमतीहती. एमकारेतेनां त्रणहजार वर्षतपकरतां थयां. द्रढवैराग्यथी अंतेचोवीहारनुं पच्चखानकरीने सोहाथजमीनमां स्थितिकरवीएवो अभिग्रहधारणकरीरहीहती तेवखतेछठे दिवसमेरुथीपाछोवळतो एवोएकखेचरेदीठी अनेओळखी, नेपोतानेघेरजवानेबोलावी अनेकह्युंकेतारेचिंताशीदकरवीपडेछे!एम कहीतेणीएते खेचरनेनिषेधकर्यो. तेखेचरेजइचक्रवर्तिनाआगळतेवातकही. तेवखत ते खेचरेसहीत तेचक्रवर्ति राजा त्यां आव्यो. त्यारेतोअजगर सर्पेग्रासकरवामांडेली पोतानीपुत्रिनेदेखी खेदकरीघणो वैराग्यपाम्योने बत्रीसहजार पुत्रनीसाथेते राजाएदिक्षालीधी. तेकन्याए अजगरथीमुकायानो मंत्रजाणतीहती तोपणतपवडेअजगरनो अपकारनकर्यो. त्यारपछीधर्म ध्यानवडेमर्ण पामीदेवलोकमांदेवी थइत्यांथीचवीने द्रोणमेघराजानीप्रियंकरानामे स्त्रीनेविषे विशल्यानामनीपुत्रि थइ. अने पुनर्वसुविद्याधरतो दिक्षालइतप करी नियाणुकरीदेवताथइदशरथराजानो पुत्रलक्ष्मणनामेथयोअनेविशल्यातो पूर्वभवमां उपार्जनकरेलातपना माहात्म्यवडेघरमांरही सती, मोटारोगथीआतुरथयेली मातानामोटारोगनीहरनारी थइअनेतेपुत्रिनास्नानना जळवडे पणघणालोक व्रणसंरोहणअनेशल्यापहार अनेव्याधिक्षयइत्यादिकनेपामता हता. नेस्थानेस्थानेअशिवनी उपशांति थतीहती. तेनाहाथना स्पर्शथीलक्ष्मणनाहृदयमां रावणेमूकेली, अमोघविजयनामेधर्मेन्द्रेआपेली, शक्ति, तपतेजनेनसहनकरती सतीएनीमळेनीकळीगइ. त्यारपछीलक्ष्मणजि तेकन्यानेपरण्या. एप्रकारेतपने विषेविशल्यानुं द्रष्टांतछे. अनेभावनाने विषे

सागरनामेगुरुहता. २. सिद्धांतमांरहेलानानां प्रकारनाआलावा प्रमाणेपदने धारणकरनार कुळमंडननामेसूरीन्द्र बीजाशिष्य हता.तेगुणरत्ननामे त्रीजाशिष्यहता. षड्दर्शनवृत्तिनेक्रियारत्नसमुच्चयतेनाविचारना समुहनेकरनाराहता. तेश्रीभुवनसुंदरादिकनेविषेजे विद्यागुरुपणुंधारण करताहता.अने चोथाशिष्यमोटा महीमावाळा श्रीसोमसुंदरगुरुवर हता.जेथीवे प्रकारनी संततीथइ. ५. अनेयतिजीतकल्पनी विवृतीनाकरनारसाधु रत्नसुरीवरपांचमा शिष्यहता.जेमाराजेवाने पणहस्तप्रयोगवडेसंसारकुपथीखेंची लेता.हतानेश्रीदेवसुंदर गुरुनीपाटेश्रीसोमसुंदर गणेन्द्रयुगप्रवरपदवीने पामेलातेमनाशिष्यहता. एपांचेपण शिष्यहता.मारी एप्रकारनापापने निवारणकरवासमर्थ सहस्त्रनामनीस्मृति आदिककृत्यवडेश्री मुनिसुंदरगुरु प्राचीनआचार्यनामहीमानेधारण करताप्रथमशिष्य हता.तेश्रीजयचंद्र गणेन्द्रजेसंघगच्छना कार्यमांप्रमादरहीतहता, तेबीजाशिष्यहता.ते दूरविहारकरवाथी गणनेउपकारकरनार भुवनसुंदरसूरीएत्रीजा शिष्यहता.तेविषममहाविद्या तेनीविडंवनारुप समुद्रमांनौका समानजेमणेवृत्तिकरीछे तेज्ञाननिधिथीमारा जेवाशिष्योजीवेछे. एकअंगवाळाछेतोपण एकादशअंगना भणेलाछेएवाश्रीजीन सुंदरआचार्यनिग्रंथ हता.तेश्रीमद्जिनकीर्ति गुरुपणतेवाहता. एसर्वेगुरुनाप्रसादथीसंवत १५७३नावर्षमांआसुगम ग्रंथश्रीरत्न शेखरसूरीएगुंथ्योछे. इहांगुणसत्रएवाने पंडितोनाशेखरएवा जिनहंसगणीवर प्रमुखोएशोधवुं,लखवुं इत्यादिक्रियानोविषेसमीप रहीउद्यमकरेलोछे. आग्रंथनुंप्रत्यक्षर जोइप्रमाणनिश्चय कर्योछेकेचारहजार पांचसेंअनुष्टुप श्लोकछेतेनेसारा बुद्धिवाळापुरुषोए.शोधवोजे कोइमारीबुद्धिना मंदपणाथीसदोष जणातुहोयतेनेशोधजो. आग्रंथवणाकाळ सूधीपंडितोनेजय दायकजयवंतो वरतो एप्रकारेआचार प्रदीपग्रंथसंपूर्ण थयो.

आप्रकारेशास्त्री रामचंद्रदीनानाथनुं करेलुंआचारप्रदीपग्रंथनुं गुजरातीभाषांतर तथातेमांरहेलुंतमाम प्राकृत (मागधी) तेउपररचेलुं संस्कृत तेवे संपूर्ण संपूर्ण थयां. ॥

नारसमां माराप्रभातकाळना प्रतिक्रमणनीवेळा न उल्लंघनथाउं. केमकेआयुष्यनोएकक्षणपणकरोड रत्नवडेनथीपमातो. ते प्रमादरुपीरजवडे हुंकेमनाशकरुं ? त्यारपछीहाथीनास्कंध उपरजथापनाचार्यनुं स्थापनकरीतेणेविधिसहीत प्रतिक्रमणकरवानो आरंभकर्यो. तेवखतपासेरहेलावीर पुरुषोएविचारकर्योकेआ वाणीओशुंयुद्धकरशे ? एमविचारीरणरसमां उत्सुकथयेलावेप क्षना वीरपुरुषोए एकठाथइसंग्रामकरवानो आरंभकर्यो. सामायिकसमाप्तिकरी सज्जनदंडनायके पोतेउपाडकर्यो पोताने दशघालाग्याछेतोपण तेणेम्लेच्छनुंलश्कर त्रासपमाडयुं. त्यारपछीराणीएपोतेज पोतानावस्त्रनाछडावेडसर्व अंगमांथीचालतुं रुधिरलुछीनेगुप्तोदरमां लइगइ. पासेनासेवकोएदंडनायकनी अपुर्ववार्ताकहीके पाछलीरात्रिएएगीन्दीयाएप्रकारनुंकह्युंअने प्रातःकाळेतोएवुंयुद्धकर्युंकेकोइए पणनाथायतेवुं. त्यारेदेवीएपूछयुं केआमकेम ? त्यारेतेदंडनायकबोल्याकेहेदेवी ! रात्रिए पोतानुंकार्यकर्युंअने प्रातःकाळेतोते तुरुष्कजातिनाम्लेच्छोजीत्या. पछीदेवीउत्सवसहीतपत्तनमांलावी अनेसज्जनदंडनायक सारीपेठसाजोथयो. पछीश्रीभीमदेवे मोटोप्रसादआपी सत्कारकर्यो.एप्रकारे सामायिक,पोषध, प्रतिलेखना,स्वाध्याय, जीवदयाइत्यादिआश्रीने द्रष्टांतो जेमघटेएमजाणवां. विर्याचारनाविचारमां चालतापुरुषमांश्रेष्ठ अनेसंवेगरंगवते अतिशेव्याप्तने प्राणिमात्रनाकानने अमृतवृष्टिकरवामां निपुणअनेपुण्य क्रियावडेप्रकाशथता सूरीश्वरश्री रत्नशेखर गुरुएप्रकाश करेलाआ शास्त्रमांशोभायमान पांचमोप्रकाशस्फुट पणेसंपूर्णथयो. ॥५॥

एप्रकारेश्रीतपागच्छनानायक श्रीसोमसुंदरसूरीतथा श्रीमुनिसुंदरसूरी तेनीपाटेप्रतिष्ठापामेला श्रीरत्नशेखरसूरीए रचेला श्रीआचारप्रदीपनामाग्रंथने विषेपांचमोप्रकाशसमाप्तथयो. ॥५॥

प्रशस्ति जगत्मां विख्यातएवुंतपाएप्रकारनानामने धारणकरता जगतचंद्रसुरीथया. अनेतेनाअनुक्रमथी श्रीदेवसुंदर उत्तमगुरुथया. तेमनापांचाशिष्यहता. तेमांप्रथमशिष्य,नानाप्रकारनी चुर्णीरुपतरंगनुं प्रकटकरवाथी अर्थसहीतनामत्राळाज्ञान

भाग बीजो.

आचार प्रदीप नामना ग्रंथनुं गूजराती भाषांतर संपूर्ण.

संवत् १९५९ ना श्रावण सुद पंचमीने दिवस विजय प्रवर्त्तक प्रेसमां छपाव्युंछे. मु. अमदावाद.

कर्त्ता शास्त्री रामचंद्र दीनानाथ.

पोष्टेज विना. कींमत रु. १—४—०.